Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

BUDAPEST, IV., VIGADÓ-TÉR 1. SZÁM
ALAPÍTTATOTT 1857-BEN

Elfogad a legméltányosabb feltételek mellett:

Élebiztosításokat

haláleseti tőkebiztosításokat, járadékbiztosításokat, jelzálogkölcsönnel kapcsolatos életbiztosításokat.

Tűzbiztosításokat

lakóházak biztosítását lakberendezésekre és egyéb háztartási tárgyakra, árukészletekre; mezőgazdasági átalánybiztosításokat, gyárak és ipartelepek tűzbiztosítását, üzemszünetből keletkező kártalanítási biztosításokat, házbér elleni veszteségbiztosításokat.

Betörésbiztosításokat

lakberendezésekre és egyéb háztartási tárgyakra, árukészletekre, pénztári kiküldöttek rablás elleni biztosítását.

Jégbiztosításokat

kalászos terményekre, szőlőre, dohányra és egyéb kapásnövényekre.

Szállítmánybiztosításokat

szárazföldi, vizi, vasúti és postai áruküldeményekre, tengerentúli küldeményekre, pénzeslevelekre és egyéb postai küldeményekre.

Automobilok

tűz-, lopás-, törés- és robbanási károkra szavatossági biztosítását, bennülők balesetbiztosítását.

Baleset- és szavatossági biztosításokat

egyénenkénti balesetbiztosításokat, gyárak és gazdaságok szavatossági biztosítását.

Géptörésbiztosításokat

ipari üzemekben és gazdaságokban, közüzemi ipartelepeken.

Állatbiztosításokat

igás- és tenyészállatokra.

Ajánlatokkal szolgálnak és mindennemű felvilágosítást nyujtanak:

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság Képviseletei

az ország minden városában és községeiben

	Kikiáltási ár pengőben
943. ZÁHONYI GÉZA, Falu a hegyek között. Olajf. 48×59. J. l. b.	
944. ZELLER MIHÁLY, Hazafelé. Olajf. 65×33. J. l. j.	12
945. ZEMPLÉNYI TIVADAR (1864—1917), Konyhainterieur. Olajf. 100×75. J. l. j.	90
946. ZICHY MIHÁLY (1827—1906), A háború allegoriája. Tusrajz. 19×30. J. l. j.	70
947. —, A festő. Ceruzarajz. 29×20. J. l. j.	70
948. —, Szerelmi kaland. Tussrajz. 28×19. J. l. j.	200
949. ZOMBORY LAJOS (1867—1933), Tehén. Olajf. 50×66. J. l. j.	26
950. —. Szántás. Olajf. 70×88. J. l. j.	60
951. ZUBRICZKY LORÁNT, Taligás lovak. Olajf. 75×100.	
952. ZSIGMONDYNÉ JÁRMAY EDITH, Rózsák. Vízf. 62×52. J. l. j.	
953. —, Virágcsendélet. Vízf. 55×75. J. l. b.	

Kikiáltási ár pengőben

904. —, Akt papagállyal. Olajf. 60×80. J. l. b. 50
905. —, Kompozíció. Tempera. J. l. k. 42
906. —, Barátok konyhája. Olajf. 75×100. J. l. j. 56
907. VASZARY JÁNOS, Erdőben. Olajf. 94×80. J. l. b. . . .
908. —, Csendélet. Olajf. 80×100 . . . . . .
909. —, Akt. Olajf. 120×80. J. l. j. . . . . .
910. —, Női akttanulmány. Olajf. 56×68. J. f. j. . . . . .
911. —, Női képmás tanulmány. Olajf. 52×42. J. l. j. . . . .
912. —, Pávát etető fiú. Olajf. 60×35. J. l. b. . . . . .
913. VÁG-WEINMANN MIHÁLY, Kertrészlet. Olajf. 25×35. J. l. j. . . . . .
914. VÁGÓ PÁL (1854—1929), Salem aleikum. Olajf. 116×80. J. l. j. 400
(Illusztrálva a VIII. táblán)
915. —, Idill. Olajf. 75×60. J. l. j. 105
916. —, Vázlat a millenneumi felvonuláshoz. Ceruzarajz. 16×30 10
917. VÁRADY GYULA (1866—1929), Esti hangulat. Olajf. 42×51. J. l. b. 23
918. VELENCEI FESTŐ, XVIII. század, Leányka képmása. Két olajfestmény. 42×32 72
919. VELENCEI FESTŐ, XVIII. század, Fiú képmások. Két olajf. 56
920. VERESS ZOLTÁN, Női akt. Olajf. 27×17. J. l. b. . . .
923. VIDOVSZKY BÉLA, Interieur. Olajf. 70×90. J. l. b. . .
925. VISKI JÁNOS, Szántás. Olajf. 64×89. J. l. j. . . . . .
926. —, Lakodalmas menet. Olajf 70×100 J. l. j. . . . . .
927. —, Falusi udvar Olajf 45×55 J. l. b. . . . . .
928. VÖRÖSNÉ-DELY ALICE, Akt a víz partján Olajf 23×30. J. l. j. . . . . .
929. VULETITS, A vak guzlicsár. Olajf. 31×46. J. l. j. . . . 18
930. WALDORP A., Halászbárkák. Szépia. 14×20. J. l. j. . . 15
931. WEBER JÓZSEF, Elrabolt karácsonyfa. Rézkarc. 44×39. J. l. j. . . . . .
932. WEIDNER, Női képmás. Olajf. 68×56 55
933. WEINMANN H., Udvarrészlet. Olajf. 25×54. J. l. j. . .
935. WEISSVASSER, A., Tájkép. Olajf. 28×38. J. l. j. . . . 25
936. WIDENMANN, ELIAS, Forgács Ádám gróf képmása. Rézmetszet. 15×12 4
937. —, Osztrozith Mátyás arcképe. Rézmetszet. 15×12 . . . 4
938. —, Keglevich Péter arcképe. Rézmetszet. 15×12 4
939. —, Osztrozith Pál arcképe. Rézmetszet. 15×12 4
940. WUTKY MICHAEL (1738 ? 39 ?—1823), A Vezuv kitörése. Olajf. 86×116 200
941. ZAJTI FERENC, Falurészlet. Pasztell. 50×70. J. l. b. . .
942. ZAMPIERI, DOMENICO (DOMENICHINO) (1851—1641) után MÉSZÖLY GÉZA (1844—1887), Krisztus a keresztfán. Olajf. 49×33. J. l. j. 150

		Kikiáltási ár pengőben
864.	THAN MÓR (1828—1899), Freskóterv. Olajf. 75×138 . .	200
865.	—, Szabad költözködési jog. Olajf. 30×45	42
866.	—, Vázlat IV. Béla király elrablásához. Olajf. 43×53. .	160
867.	THORMA JÁNOS, Aratók. Olajf. 75×100. J. l. b.	
868.	—, Parasztszekér. Olajf. 75×95. J. l. j.	
869.	TIBOR ERNŐ, Kikötő. Olajf. 23×33. J. l. b.	
870.	TIPARY DEZSŐ, Dunamenti táj. Vízf. 36×47. J. l. j. . .	
871.	TOBISCH ILONA, Árpádkori templom Abaújvárott. Olajf. 90×74. J. l. j.	
872.	TORDAI SZÉKELY ZSIGMOND, Parkrészlet. Olajf. 75×100. J. l. b.	
873.	—, Falusi ház. Olajf. 20×27. J. l. j.	
874.	TORNAI GYULA (1861—1928), Lantmadár. Olajf. 55×45	45
875.	—, Szerelem. Olajf. 66×100. J. l. b.	280
876.	—, Keleti táj. Olajf. 60×80	65
877.	—, Hindu templom. Olajf. 55×45	50
878.	—, Nimfák. Olajf. 8×16	22
879.	—, Női tanulmányfej. Olajf. 42×26	12
880.	—, Keleti utcarészlet. Olajf. 40×24. J. l. b.	65
881.	TORNYAI JÁNOS, Aratás után. Olajf. 14×20. J. l. b. . .	
882.	—, Otthon. Olajf. 50×70. J. l. b.	
883.	—, Szitáló menyecske. Olajf. 85×65. J. l. b. . . . . *(Illusztrálva a IX. táblán)*	
884.	TOROCZKAY OSZWALD, Virágos udvar. Olajf. 45×49. J. l. b.	
885.	TÖLGYESSY ARTUR (1853—1920), Pipacsos rét. Olajf. 95×110. J. l. j.	150
886.	—, Tájkép. Olajf. 30×24. J. l. j.	40
887.	—, Parkrészlet kastéllyal. Olajf. 32×22. J. l. b.	60
888.	TREVONI A., Cigány jósnők. Olajf. 75×100. J. l. j. . . .	80
889.	TULL ÖDÖN (1870—1911), Tanulmány. Vízf. 62×44. J. l. j.	16
890.	TURI-JOBBÁGY MIKLÓS, Dunapart. Vízf. 29×26. J. l. j.	
891.	UDEN LUCAS VAN (?), Vadászat. Olajf. 54×72 . . . . *(Illusztrálva a II. táblán)*	300
892.	UDVARY GÉZA (1872—1932), Keresztes vitézek. Olajf. 85×85. J. l. b.	105
893.	—, Bohóc. Olajf. 40×58. J. l. j.	45
894.	UHL, JOSEF, Egy nő élete. Rézkarcsorozat, keretekben. (7 drb.)	35
895.	UITZ BÉLA, Női tanulmány. Rézkarc. 44×31.	
896.	UJHÁZY FERENC (1827—1921), Csendélet. Olajf. 15×32	18
897.	—, Tanulmány. Tollrajz. 16×20. J. l. b.	4
898.	UJVÁRY FERENC, Falurészlet. Olajf. 50×70. J. l. j.	
899.	—, Mező. Olajf. 38×48. J. l. j.	
900.	—, Falusi táj. Olajf. 30×20. J. l. j.	
901.	UJVÁRY IGNÁC (1860—1927), Tájkép. Olajf. 54×44. J.l.j.	40
902.	—, Téli este. Olajf. 104×137. J. l. b.	60
903.	VAJDA ZSIGMOND (1859—1931), Freskóterv. Olajf. 68×52	42

		Kikiáltási ár pengőben
820.	SZÁMOSSY LÁSZLÓ (1864—1900), Erdei táj. Olajf. 60×70	50
821.	SZATMÁRY-HORVÁTH KÁLMÁN, Horgászó. Olajf. 45×68. J. l. j.	
822.	—, Halászbárkák. Gouache. 47×68. J. l. j.	
823.	—, Lánchíd. Pasztell. 50×68. J. l. b.	
824.	SZÁSZ ÁGOST, Virágcsendélet. Olajf. 48×58. J. l. b.	
825.	SZEMLÉR MIHÁLY (1833—1904). Tájkép. Olajf. 37×46. J. l. j.	52
826.	SZENTMIKLÓSSY ZOLTÁN, Önarckép. Olajf. 50×39. J. l. j.	
827.	SZEPESI-KUSZKA JENŐ, Tájkép. Olajf. 25×37. J. l. j.	
828.	—, Utolsó napsugár. Olajf. 54×70. J. l. j.	
829.	—, A bolygó hollandi. 70×108. J. l. j.	
831.	SZÉKELY BERTALAN (1825—1910), Visegrádi részlet. Vízf. 41×55	100
832.	—, Freskótanulmány. Vízf. 33×49	35
833.	—, Tájkép. Olajf. 33×43	140
834.	—, Tájkép. Vízf. 33×25	60
835.	—, Könyves Kálmán. Gouache. 46×22	48
838.	SZIGETI JENŐ, Csendélet. Pasztell. 50×60. J. l. j.	
839.	SZINYEI-MERSE PÁL (1845—1920), Balaton. Olajf. 40×48. J. l. b.	1000
840.	—, Erdőrészlet. Olajf. 38×48. J. l. b.	1000
841.	SZIRMAY ANTAL, A rév. Olajf. 85×125. J. l. b.	100
842.	DR. SZOKOL WILLIBALD, Tájkép. Olajf. 48×31. J. l. b.	
843.	SZTROKAY, Ablakomból. Olajf. 60×50. J. l. b.	
844.	SZÜLE PÉTER, Kékruhás nő. Olajf. 90×74. J. l. k.	
845.	—, Nevető nő. Olajf. 80×60. J. l. b.	
846.	—, Nő tükör előtt. Olajf. 48×34. J. l. j.	
847.	—, Gorkij alak. Olajf. 80×57. J. l. j.	
848.	—, Olvasó öregember. Olajf. 60×50. J. l. j.	
849.	—, Csavargó. Olajf. 74×45. J. l. j.	
850.	SZVETENEY GYÖRGY, Hullámzó tenger. Olajf. 58×72. J. l. b.	
852.	TAKSONYI MAGDA, Fehérruhás nő. Olajf. 50×45.	
853.	TARDOS-KRENNER VIKTOR, Ámor és Psyche. Olajf. 75×54. J. l. j.	120
854.	TELBISZ ALBERT, Virágcsendélet. Olajf. 32×24. J. l. j.	
855.	—, Csendélet. Olajf. 21×26. J. l. j.	
856.	TELEK ANTAL, Tájkép. Olajf. 24×28. J. l. j.	
857.	—, Őszi táj. Olajf. 32×48. J. l. b.	
858.	TELEPY KÁROLY (1828—1906), Tájkép. Olajf. 60×100. J. l. j.	170
859.	—, Tájkép. Olajf. 32×58. J. l. j.	110
860.	—, Tájkép. Olajf. 15×26. J. l. b.	65
861.	—, Tájkép. Olajf. 15×26. J. l. j.	65
863.	TEUCHERT KÁROLY (1886—1926), Udvar vége. Olajf. 37×45. J. l. j.	30

	Kikiáltási ár pengőben
780. SAAR, KARL von, (1771—1853), Női képmás. Vízf. 23×16	45
781. GY. SÁNDOR JÓZSEF, Vásár. Olajf. 44×32. J. l. j. . .	
782. SASHEGYI KÁLMÁN, Virágcsendélet. Olajf. 72×54. J. l. b.	
783. —, Dunaharaszti falurészlet. Olajf. 60×80. J. l. b. . . .	
784. —, Tájkép. Olajf. 40×50. J. l. j.	
785. SCHICKEDANZ ALBERT, Annuska. Olajf. 50×35. J. l. b.	
786. SCHLEIDEN EDWARD, Tiroli leány. Olajf. 18×14. J. l. b.	21
787. —, Tájkép. Olajf. 15×29	40
788. —, Tájkép. Olajf. 15×29. J. l. j.	40
789. SCHMIDT JÓZSEF, Történelmi jelenet. Olajf. 76×62. J. l. j.	140
790. SCHUSCHNY ERNA, Virágcsendélet. Pasztell. J. f. b. . .	
791. —, Pipacsok. Pasztell. 61×47. J. f. j.	
792. —, Virágcsendélet. Pasztell. 61×47. J. l. b.	
793. SCHÜTZ JÚLIA, Téli táj. Olajf. 46×60. J. l. j.	
794. —, Körhinta. Olajf. 24×33. J. l. j.	
795. SEEFELDER JÁNOS, Interieur. Olajf. 60×50. J. l. j. . .	
796. SILIGAY FERENC (1873—1924), Holdvilágos este. Olajf. 75×87	15
797. —, Patak partján. Olajf. 48×68. J. l. j.	40
798. —, Kukoricafosztás. Olajf. 48×68. J. l. b.	27
799. SINGER, JULIUS, Tájkép. Vízf. 56×34. J. l. j.	15
800. SIUDA NÁNDOR, Tél. Olajf. 34×43. J. l. b.	
801. —, Györöki dombok. Olajf. 40×50. J. l. b.	
802. SKUTEZKY DÖME (1850—1921), Női képmás. Olajf. 16×13. J. l. j.	35
803. SPANYOL FESTŐ, XVII. SZ., Férfiképmás. Olajf. 70×55 *(Illusztrálva az V. táblán)*	100
804. K. SPÁNYI BÉLA (1852—1914), Mocsaras táj. Olajf. 150×200. J. l. b.	400
805. —, Tájkép. Olajf. 75×150. J. l. j.	220
806. —, Legelő birkák az erdőben. Olajf. 105×155. J. l. j. . .	250
807. —, Budavár Mátyás király korában. Olajf. 40×60 . . .	200
809. SPÁNYIK KORNÉL, Női képmás. Olajf. 70×56. J. b. k.	
810. STEINER I. L., Női képmás. Elefántcsontra festett minatűr	20
810/a. STERIO KÁROLY (1821—1862), Férfi képmás. Miniatűr. J. b. k.	60
811. STETKA GYULA (1855—1925), Történelmi jelenet. Olajvázlat. 48×25. J. l. b.	60
812. STRAMMER, Férfiképmás. Miniatűr.	20
814. SVÁJCI FESTŐ, XIX. SZ., Le Rigi Kulm. Gouache. 42×56	28
815. SVÁJCI FESTŐ, XIX. SZ., A Wetterhorn és a Wellhorn. Gouache. 42×56	28
816. SVÁJCI FESTŐ, XIX. SZ., Oberhofen látképe. Gouache. 42×56	28
817. SVÁJCI FESTŐ, XIX. SZ., A schaffhauseni vízesés. Gouache. 42×56	28
818. SVÁJCI FESTŐ, XIX. SZ., A Chillon kastély. Gouache. 42×56	28

Arv. Kőrl. 1933. dec. hó 4-tk. n. 68. aukció

Sándor József, Gy.

Gyenthon István kezelése

GY. SÁNDOR JÓZSEF 1887-ben született Győrszőn. Elv
dott Münchenben. A Benczúr Tá
az impresszionista témákhoz (A
hogy az impresszionizmus har
technika kitűnő előadási kész

ságuk miatt figyelembe nem vették.

Az ajánlatokat döntés végett e hó 10-én tartandó közgyülés elé terjesztik.

Szirák. [Nógrád m.] (Betonáteresz építés.) A főszolgabirói hivatalban Szirákon március 2-án árlejtést tartottak a VI. sz. vicinális közuton épitendő 2 m. nyilásu betonáteresz munkálataira. Egyedül Lőrincz István szentiváni vállalkozó tett ajánlatot 1257 kor. 15 fillérrel az előirányzott 1282 kor. 80 fillérrel

Felszerelések gőz-, viz és légszeszvezetékhez, rézcsapok, réz, érc- és horganyöntvények, felirattáblák minden

Alsókubini. (Orvosi rendelő.) A Budapest—besztercebánya—krakói áll. közut 235—236 km. szakaszán levő utszakadás helyreállítását (2524 kor. 49 fill.) az alsókubini m. kir. államépitészeti hivatalban március 4-én tartott árlejtésen Mittelmann Áron alsókubini vállalkozó nyerte el 2299 kor. 81 fill. ért. Pályáztak még: Duschnitz Frigyes (Alsókubin) 5 százalék, Dommer Vilmos (Turdosin) 1/4 százalék árengedéssel.

Lőcse. (Jelzőoszlopok felállitása.) A mád-stósz-szepespataki áll. közuton szükséges 44 darab kőből faragott kilométeroszlop szállitását a lőcsei m. kir. államépitészeti hivatalban március 5-én tartott árlejtésen Csilincsán József zsarnócai vállalkozó nyerte el 16 korona egységár mellett. Pályáztak még: Pólay Károly (Szepesváralja) 23 kor., Takács József (Gánóc) 22 kor., Migierini János (Gánóc) 24 kor. Simonkay Sándor (Lőcse) 22 koronával darabonként.

Temesvar. (Iskola épitès.) A Beregszó községben 24478 kor. 80 fill. költségelőirányzat keretében létesitendő állami iskola épitésére a temesvári m. kir. államépitészeti hivatal március 2-án árlejtést tartott. Ajánlatot tettek: Rindche Mátyás (Zsombolya) 5 százalék, Wolf Mátyás (Billéd) 3 százalék árengedéssel, Taschant József (Temesvár) 5·4 százalék, Werner József (Temesvár) 3 százalék, Richler Vencel (Temesvár) 3·5 százalék, Mengel József és Becsey Antal (Temesvár) 7 százalék, Keppinger János (Zsombolya) 5 százalék felülfizetéssel. Rindche Mátyás nyerte el a munkát.

Kisteremia. [Torontál m.] (Iskola épitès.) Kisteremia község előljárósága március 4-én árlejtést tartott uj iskola épitésére és a régi iskolának átalakitására 24257 kor. előirányzattal.

a főzőkonyhára 1
Sándor a mosó
főzőkonyhára 17,6
Emil és társa a
Stern és társ
58 fillérrel.

Az ajánlatokat
az igazságügymin

Marosvasarhely
A marosvásárhely
tal március
fa- és fémipari
létesitendő közmü
az épitkezésre
vásárhely) 88.900
Lajos (Marosvásá
Várady Árpád
66 fill., Barab
hely) 86.302 ko
(Szászrégen) 81.9
Mihály és fiai (M
los, lakatos, mázo
18.448 kor. 77 fi
a berendezésre
der Vilmos (Bu
ver- és gépgy
(Budapest), Kir
pest), Conrád
és Deméný (
Az ajánlatokat
kereskedelemügyi

Kecskemét. (M
kecskeméti gazdas
a Halasi-ut mellet
(44.718 kor. 40
tést tartott. Ajánla
és Kovács 41
István 43.640 kor.

PLESE JÁNOS
— kőmüves és diszitő-mester —
BUDA
IX. KER., FERENC

Sándor József
Magyarság

tás a Mücsarnok téli tá

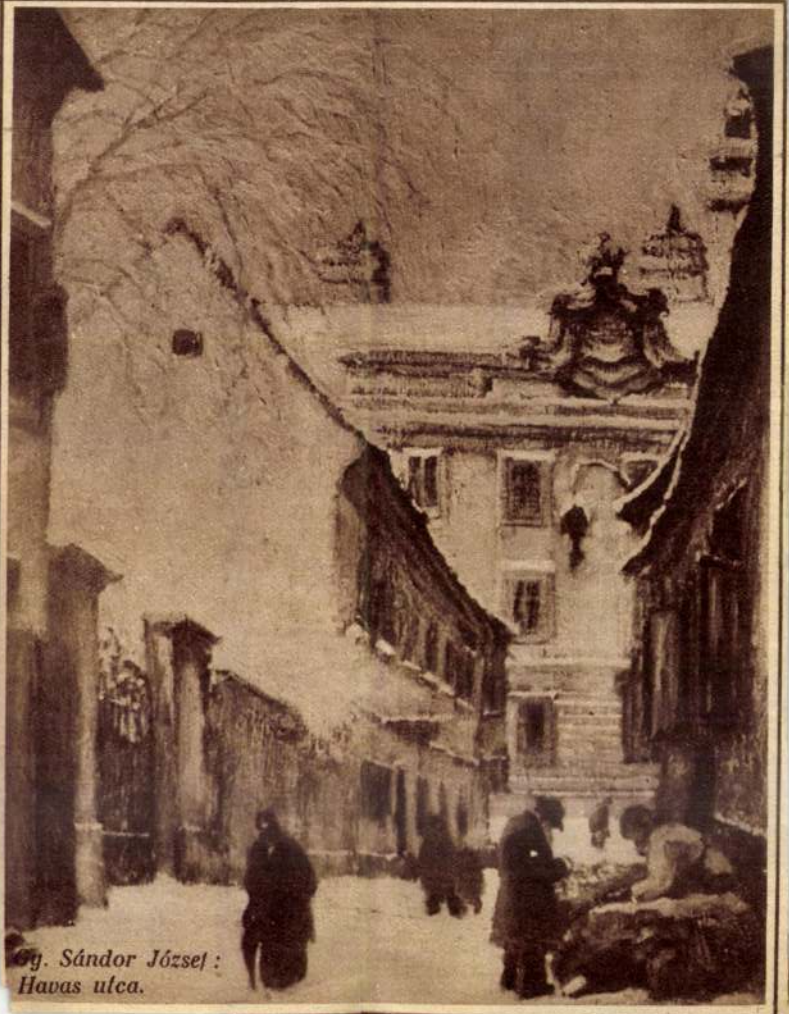

...y. Sándor József: Havas utca.

ujdonságai

KINE és CARMEN BONI
r gárdistája»
i világfilmben.

1928 december 25.

Siemens Phon

Sándor József született Gyömrön /: Pest megye :/ 1887. ben. Érettségije után egy csavargyárban hivatalnokoskodik három évig. Mint hivatalnok állít ki első izben 1909. ben a Műcsarnokban a következő évben pedig kétszer nyer díjat az Iparművészeti társulat pályázatán. 19[illegible] ben kezd rendszeresen tanúlni Vesztróczy mellett és szakít véglegesen a hivatalnokoskodással. Vesztróczy tanácsára Münchenbe megy ahol Knirr professzor vezetése mellett dolgozik egy évet – közben díjat nyer a fővárosnál. A következő évben már az akadémián van Münchenben [illegible] grafikai munkái

Sándor József

festő

Nemzeti Szalon

1913. szept.

kiállításának

katalogusából

Sándor József
építész

Sándor József: Kertes családi ház. A kertes családi ház és házi kert tervezéséről. 1934. (90) 1.—

Lemann bécsi és Ipolyi Arnold gyüjteményéből.

Verzeichniss einer Sammlung altdeutscher Gemählde ... Bécs 1839., 2. szám. — Frimmel: Lexikon der wiener Gemäldesammlungen II. kötet, München 1914., 173—174. l. — Pigler Evag. 129—130. l.

Sándor József

U. 846.

Az Ujság

1913. szept. 30.

(A székesfőváros képvásárlása.)

Koll. kiállitásán a főváros Angol Ert c. pasztelljét és Triesztiviszlet és Viharfelhők c. rézkarcait vette meg.

s.

os másolat hitelül:

Sándor

niszteri irodatiszt.

utalt államsegély felhasználását sa
hatáskörében ellenőrizni szivesked
Budapest, 1939. évi március hó 17-é

A miniszter rendeletéből:

dr. Ybl Ervin s.k.
miniszteri tanácsos.

A kiadvány hiteléül:

miniszteri irodatiszt.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Sándor József

vészt vett az alábbi ki-
állításon Philadelphiá-
ban 4.

Fourth 1931.

Sándor József

Szent György Céh
magyar graf. kiáll.

40. SÁNDOR JÓZSEF: Theatinerkirche, München 49×40 72×58
L. az illusztrációt 54. l.
E lapot technikai okok miatt csak egy hónap mulva tudjuk szállitani.

A Gyűjtő.
1915. 46. l.

Solymár, r. h.

129

~~Frank Frigyes~~

tovább Sándor József

U. 825
U. 826

Helyesbítés:

Radisics Elemér:

Nemzeti Szalon. Sándor József és Frank Frigyes gyűjteményes kiállítása. Budapesti Hirlap 1913. sept. 7.

14587/1939.szám.

III.

A Műemlékek Országos Bizottsága

tek. Elnökségének,

Budapest.

Tudomás és további eljárás végett másolatban azzal közlöm, hogy a most utalványozott összegek elszámolása a szokásos módon terjesztendő fel

körében» című olajfestménye kapták. Erre a tárlatra tűzték ki a báró Forster-díjat, melyet *Szent István*y Gyula «Szent Gellért a farkassal» című festménye kapta ; kitüntető elismerésben részesült *Gál* János «Szent Imre herceg és felesége» című műve. Az Ipolyi Arnold-díjat *Kisfaludy Strobl* Zsigmond «Szűz Mária» című műve kapta.

Az 1930. évi őszi tárlat részben külön kollekciókból állt, részben kiegészítette még a magyar szent évet, olyanformán, hogy az *Esztergomi Keresztény Múzeum* tulajdonát képező Ipolyi Arnold-féle művészi hagyatékot mutatta be a Műcsarnok két nagy termében. Társulatunk ezzel ezúttal Ipolyi emlékét is ünnepelte. A nagynevű püspök 1880-ban foglalta el Társulatunk elnöki székét, melyet 1885-ig töltött be. A következő évben már elhúnyt, de nevével Társulatunk első virágkora forrott egybe. Gyüjteményének legszebb darabjait dr. *Lepold* Antal, a múzeum főfelügyelője válogatta ki és rendezte el s a fővárosi műértő közönségnek most alkalma nyilt a XV. és XVI-ik század roppant gazdag magyar egyházi műemlékeiben, a falakat elborító gobelinek és antik szőnyegek csodaszép darabjaiban, valamint az üvegszekrényekben kiállított pompás egyházi és világi iparművészeti tárgyakban gyönyörködni.

A tárlat iránt közönségünk körében nagy érdeklődés mutatkozott. Maga a bíboros-hercegprímás, dr. *Serédi* Jusztinián is meglátogatta, kiváló elismerését nyilvánítva egyúttal a tárlaton kollektív-kiállítással szereplő művészeknek is. Ezek a művészek : *Zombory* Lajos, aki 143 művel, *maróthi Major* Jenő 48 művel, *Kampis* János 45 művel, *Knopp* Imre 27 művel, *Horváth* Béla 52 művel, *Sárdy* Brutus 67 művel, *Aradi Edvi-Illés* Jenő 54 művel és *Pásztor* János szobrászművész, aki 61 művel szerepelt. Pásztor csodaszép szoborkollekciója különösen nagy hatást keltett. Ez a kiállítás október 18-án nyilt meg és november 16-án zárult, a látogatók száma 41.642 személy volt, köztük 18 iskola és hat munkáscsoport, viszont Auguszta és Magdolna főhercegnők is meleg érdeklődéssel nézték meg.

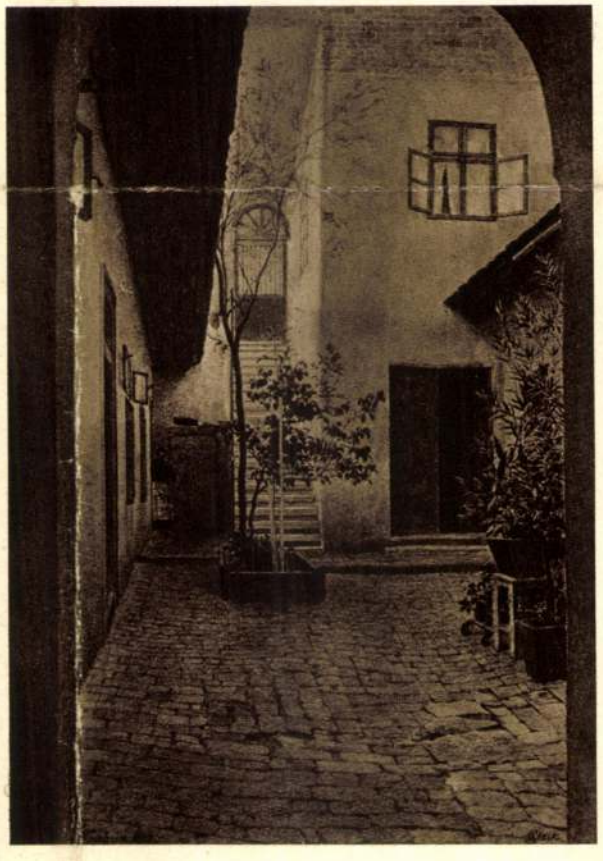

CSIZIK GYULA : ZÖLD UDVAR.

Fejezzük be ezt a visszapillantást Ipolyi Arnold szavaival, melyek 1880-ban hangzottak el, de ma is egészen aktuálisak :

— Nekünk nemcsak művé-

GY. SÁNDOR JÓZSEF: OR' SAN MICHELE.

~~Czencz János~~

CZENCZ JÁNOS: AKT

KMTárs 1928/29. Téli Eiáll.

Gy. Sándor József

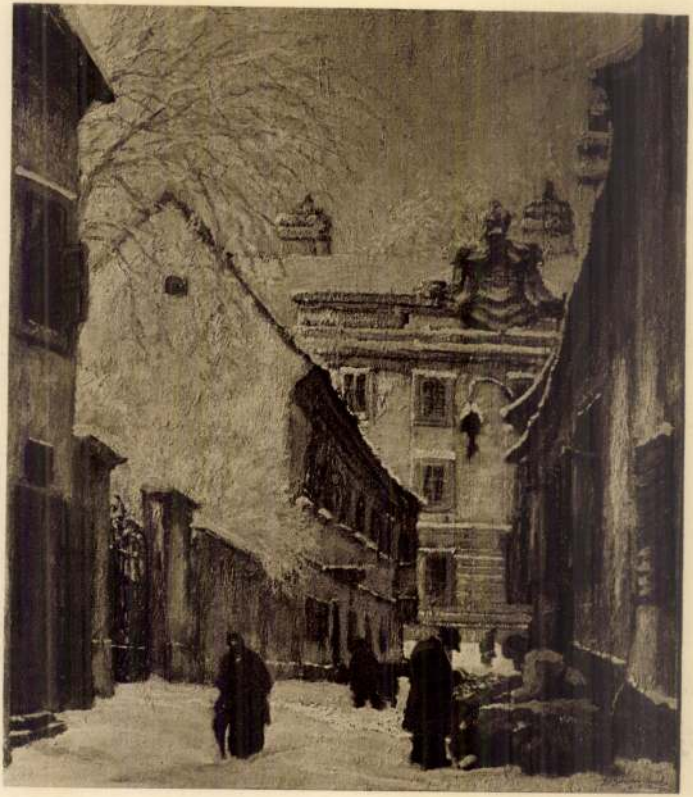

GY. SÁNDOR JÓZSEF: HAVAS UTCA

GY. SÁNDOR JÓZSEF

95	Templom belseje	Olajf.	1400.—
96	A Bazilika feljárója	Olajf.	1200.—
97	Kishöflányi templom	Olajf.	1200.—
98	*Kismartoni udvar	Olajf.	1200.—
99	Behavazott város	Olajf.	400.—
100	Piac	Olajf,	400.—
101	Március	Olajf.	400.—
102	Tavasz	Olajf.	400.—
103	Kismartoni utca eső után	Olajf.	400.—

Benczúr Társ
IV. kiáll. Szal.
1927

169. SAUPIQUE, GEORGES: A kávé.

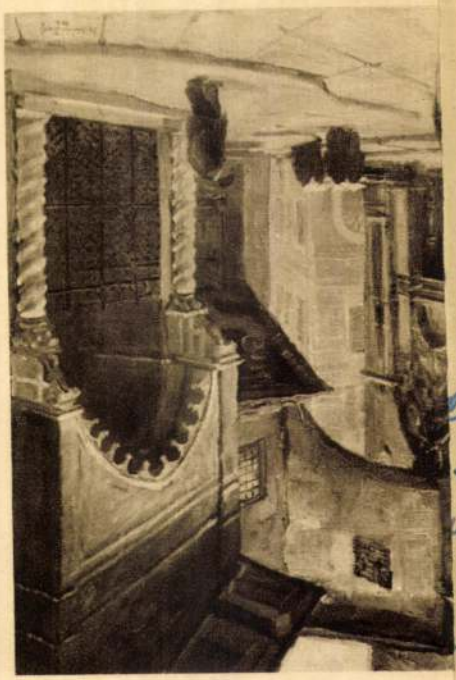

…em, egy 37-es
…nget, amit a
…naló, kérdezd
…tác?
…ldom a borsot.

GY. SÁNDOR JÓZSEF: KISMARTONI UDVAR

KMTárs. 1929. őszi kiáll.

Gy. Sándor József

Gy. Sándor József

171 Este olajf. 2000.—

Nemzeti Szalon

1918 máj.

fav. kiáll.

1677. Bruck Miksa:

Sváb udvar.

A vasmegyei kis parasztudv
liba, három kis csirke, tizen
eszik, a mita ~~egy~~ nagyobbac
vére néz. Mögöttük csalámá
leány fejét kendővel kötötte b
gyűrte és kurta szoknyája ké
ruhát hord. Az udvaron bal
az ~~[illegible]~~ ól előtt trágyadomb
csűr foglalja el. A ház torna
képeznek, diszt, asszony ül és
dunyhát és takarót ~~[illegible]~~ s
kat aggattak fel. A derült e
nyás nyitva ~~[illegible]~~. Jelzése aló

karján gyermeket tartó

hagyták

Vászon, méretei 73
Vétetett 1899. I. 29
utalvánnyott pénzből. — Elsza
molás elfogadtatott 1899

GY. SÁNDOR JÓZSEF

90	Kereszt az utszélen	rajz	80.—
91	Vizözön	rézkarc	36.—
92	Régi utca kapu	rajz	80.—
93	Kisvárosi régi ucca	rézkarc	20.—
94	Betegnél virrasztók	rézkarc	24.—
95	A Bazilika	rézkarc	40.—
96	Marienplatz	rézkarc	50.—
97	Mosó asszonyok	rézkarc	50.—
98	Falurészlet	rézkarc	25.—
99	Régi városka	rézkarc	20.—
100	Lokomotiv	rézkarc	50.—
101	Templom-tér	rézkarc	26.—
102	Régi városrészlet	rajz	80.—
103	A pécsi dom feljárója	rézkarc	40.—
104	Régi városkapu	rajz	80.—
105	Meditatio	rézkarc	30.—
106	Régi udvar	rajz	80.—

Magy. Rézk. Mint.
Egyesülete
Nemzeti Szalon
1931 márc

1931. MÁRCIUS HÓ

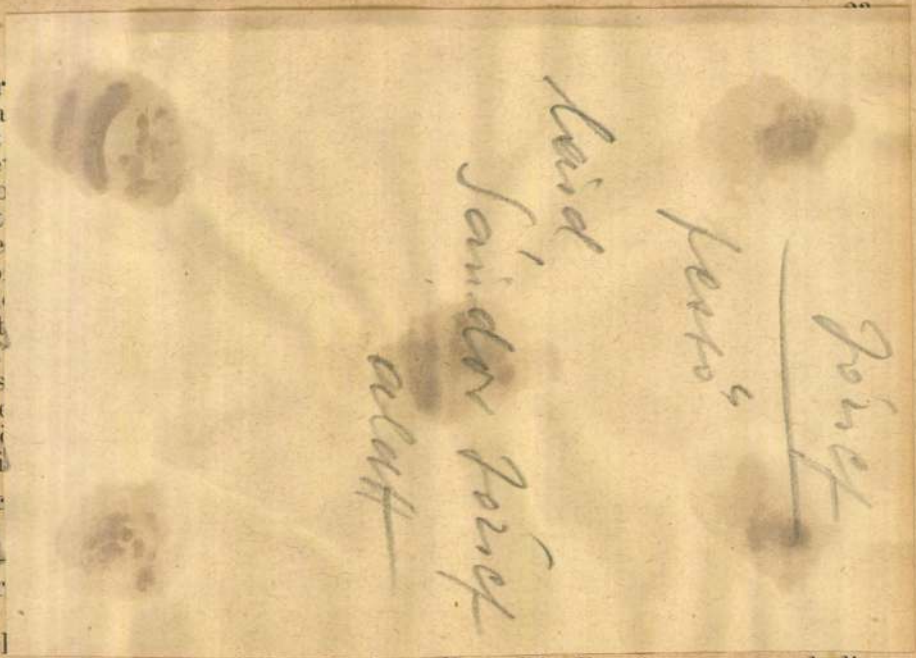

Dr
kai ta
intézet
kísérle
tulajdo
intézet
illetőle
mányo
szaktu
Végzet
megha
(Orvos
schafte
102. k
Orvosi

Sc
Endre
wesen-
siedler
dalmi
wirtsch

önállóbb cikkei is megjelentek, és pedig: „Die Bewässerung und die Verbesserung der Sodaböden in Ungarn" (1942. 3. sz.) és „Ungarns

Dr. Bugyi Balázs (1911, Kolozsvár, róm. kat.) fizetéstelen tanársegéd (Issekutz és Haynal professzorok) 1941. december 1-től 1942. április 13-ig folytatott tanulmányokat Németországban. A müncheni egyetem belgyógyászati klinikáján vitaminológiai és betegélelmezési tanulmányokat végzett, Darmstadtban a Merck-gyárban a modern kémiai, illetőleg fizikai vitaminmeghatározási mérőmódszereket ismerte meg, Jénában a Zeiss-gyár meghívására az optikai mérőberendezéseket tanulmányozta. Ezenkívül az egyetem belgyógyászati klinikáján és a berlini egyetem reumakutató intézetében dolgozott. Előadásokat tartott a müncheni Magyar Egyletben („A magyar ifjúság nevelésének egészségügye"), a Magyar Élettani Társaság nagygyűlésén („Újabb adatok a gyomornedv és a májkivonatok fizikális kémiai vizsgálatához" és „A vitaminok fluorometriás meghatározása"), a kolozsvári Életbúvárok Körében („Módszertani kérdések a vitaminok fluorometriás meghatározásában") és több közleménye is megjelent.

Dr. Dubrauszky Viktor (1904, Szeged, róm. kat.) a szegedi egyetemről (Jankovich professzor) Wirtschaftstag-ösztöndíjjal 1941. szeptember 15-től 1942. április 15-ig tartózkodott Németországban. Ideje első felét a heidelbergi, második felét a lipcsei egyetemi női klinikán töltötte. Gyakorlati működése mellett Heidelbergben két tudományos munkát fejezett be: 1. „A decidua-visszamaradás szerepe a gyermekágyi vérzések keletkezésében" (Gyógyászat, 1942. 28. sz.). 2. „Zur Klinik und Pathologie der Thecazelltumoren" (Zeitschrift für Geburts-

1143

1143—1144. Fra

Sz. Ferraraban 1438 t

1143. *Furulyázó angyal.*

Egész alakban, emelvény furulyán játszva van ábrázolva. ból való, hosszú sötét ruhájána vállaira vetett palástja sárga. A

Vászon, méretei 105 : 39 c tett 1894 augusztus 27-én E. Vol — Elszámoltatott 1894 deczemb számolásra nézve lásd az 1895 1895 május 10-iki 22919 sz. mi számolást elfogadta az 1900 nov és az 1901 augusztus 26-iki 37

Kifüggesztésére vonatkozó zeumban. 1906 : III. 100. *France* — 1906, 1910 : III. 100. *Fran* la flûte.

Jegyzet. L. az 1896-iki laj — Preisliste N° 51.

Másolta 1909-ben Zádor Is

III

Véá. 1894

Sándor József

festő

l. élet.

Karcagmagyállam

833. l.

Sándor József ifj.

tüntetést. Művei nagyrészt magángyüjteményekben, a római Capitoliumban, a British múzeumban, a bpesti Szépművészeti, a Fővárosi és számos külföldi (Clevland, Tokio stb.) múzeumokban vannak. Tagja a Képzőművészeti Társulatnak, a Benczur Társaságnak, a Magyar Rézkarcolók, a Magyar Képzőművészek és a Magyar Újságrajzolók Egyesületének.

VII. distretto di Budapest, il premio Galambos e numerose menzioni e medaglie straniere. La maggior parte delle sue opere sono di proprietà di raccolte private, poi del British Museum, del Museo di Belle Arti e di quello municipale di Budapest, dei Musei di Cleveland, Tokio, ecc. E' socio della Società per le Belle Arti, della Società Benczur, della Società degli Acquafortisti ungheresi e della Società dei Disegnatori di giornali.

Sándor József ifj.

KMTA
1931
VI. 16

Quest'opera che ora si pubblica in lingua ungherese ed in lingua italiana viene a significare un nuovo legame nella serie di relazioni che nel campo culturale già da secoli uniscono Italia ed Ungheria.

I maestri italiani della splendida corte del Rinascimento di Mattia Corvino, il discepolo di Leonardo da Vinci, Andrea Salaino (Andrea Szalay) e tanti altri, hanno sempre rilevato quella simpatia spirituale che in ogni tempo ardeva negli animi

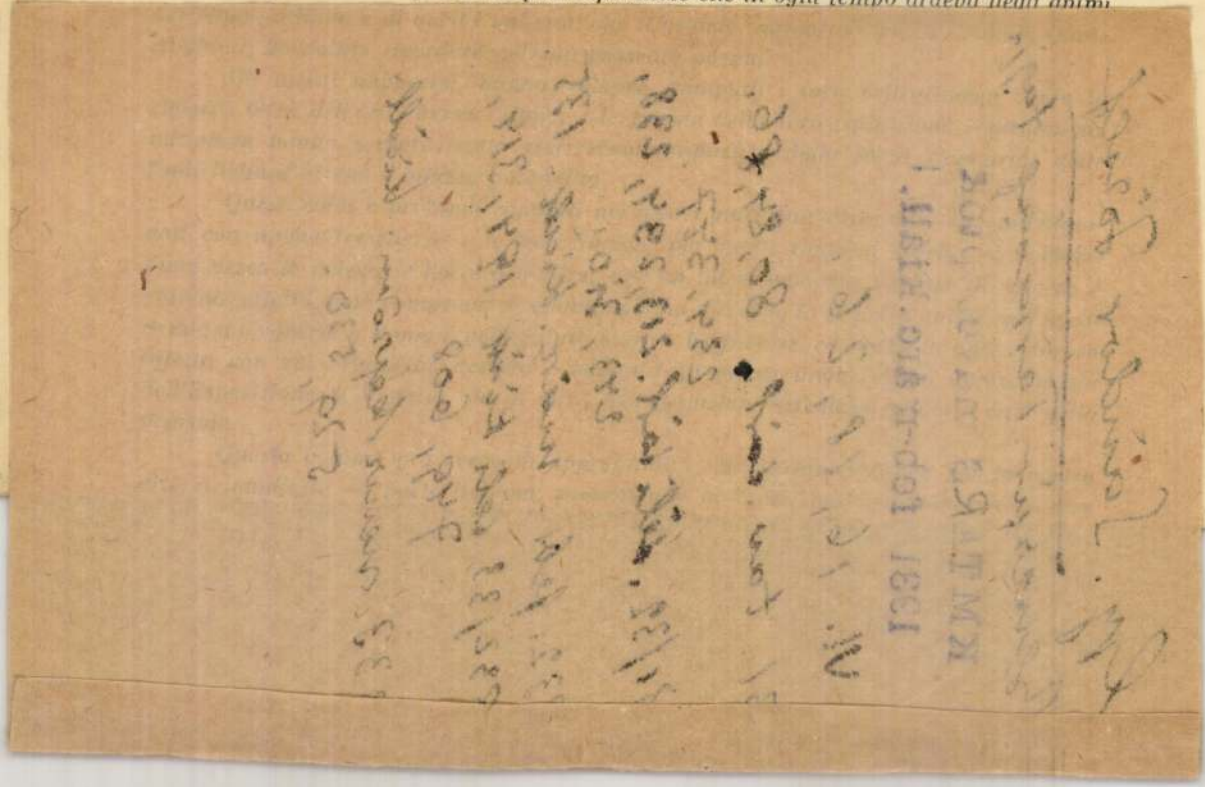

Gy. Sándor József

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt

EK. 929. X. 20

Gy. Sàndor József

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Muzeumban studiuma szerepelt és egy uj irányba kereső tájképe is.

MH. 929. X. 20.

Sándor József gróf

Rézkarccal szerepel Londonban a British Museum grafikai kiállításán.

P. H.	929.	X 11. 5
M. H.	929.	X 11. 5
É. K.	929.	X 11. 7.
N. Ú.	929.	X 11. 6.

Gy. Sándor József

festőművész

Téli Kiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Esti Kurir
1934.I.14.

Gy. Sándor József

Szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

NM 1926. X. 24.

Gy. Sándor József

szerepelt a Műcsarnok Őni tárlatán.

PH 1926. X. 24.

Sándor József M.D.K.

Mokkás csésze cukortartóval. repr.

Dekor: Lehelné Rozsos Janka.
Kivitelező:Kőbányai Porcelángyár

Ipari müvészet Bp. 1960.

Gy Sándor József
Jestőmúvári

Tavaszi Tárlat – Műcsarnokban – képével szerepel.

Pesti Napló
1929 III. 3

MDK

Sándor József

Az Englischer Garten Münchenben, past.

Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

MDK

Sándor József

Viharfelhő, rk.

Főv. Központi háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952.

Gy. Sándor József

Nyíregyházi Tavaszi Tárlatán képei-
vel szerepelt.

NU-930.III.15.

Gy. Sándor József, festö MDK
szül. 1887

A körmenet. Jelezve és dat. 192o Vászon

gr. Almásy-Teleki Éva, müv. int. /v. Ernst-Muz./
IX. Müvészeti aukció. 1942 máj. le.-töl kiáll. 18.-án
Kat. 13.1. aukció

MDK

Sándor József, festö -grafikus.

A Halászbástya. Rézkarcz.

MK.Seg.Biz.Müv.Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat. 6.l.
Szépm.Muz.

MDK

Gy. Sándor József, sz. 1887.

A piacon

Almásy-Teleki 7. aukc. 1941. okt.

37 l.

MDK

vitéz Sándor József

építész pályatervét 150 pengőért vásárolta meg a főváros.

A Munkaadó, 1932. szept. 14. 5 l.

MDK

Gy. Sándor József

Pogány Ö.G: Magy. müvészeti sorsjáték kiáll.
Képzőmüvészet, 1935, 8o.sz. 22 l.

MDK

Gy. Sándor József

Árverés, olaj

Benczur Társ. reprezentativ kiáll. 1936. okt.

N.Szal. 8 l.

MDK

Gy. Sándor József

Szervita-téri templom, olaj

Halpiac, olaj

Benczur Társ. reprezentativ kiáll. 1936. okt.

8 l.

N.Szal.

MDK

Gy.Sándor József

Piazza San Marco, olaj

Benczur Társ. reprezentatív kiáll. 1956. okt.

N.Szal. lo l.

MDK

Gy.Sándor József

Velencei városrész, olaj

Havas Prága, olaj

Olasz táj, "

Benczur Társ. reprezentativ kiáll. 1936. okt.

N.Szal. **lo l.**

MDK

Gy.Sándor József

Velence, olaj

Colleoni, "

Benczur Társ. reprezentativ kiáll. 1936. okt.

N.Szal. lo l.

MDK

Gy.Sándor József

Pályaudvar, olaj

Benczur Társ. reprezentativ kiáll. 1936. okt.
11 l. N.Szal.

MDK

Gy. Sándpr József

Virágos kert, olaj

Benczur Társ. reprezentativ kiáll. 1936. okt.
11 l. N.Szal.

MDK

Gy.Sándor József

Chioggai bárkák

Hetipiac

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

42 1.

MDK

Sándor József

A müncheni Theatinerkirche, rézk.

A Gyüjtő. 43. auk. 1921. márc. 12 l.

MDK

Gy.Sándor József

a Benczur Társ. elhalt tagja

Benczur Társ. reprezentativ kiáll. 1936. okt.

N.Szal. 4 l.

Gy. Sándor József

M.D.K.

A Baszlika följárója. Rézkarc.

Budapest végen és most. Bp. 1923.

11 l.

MDK

Gy. Sándor József

Piac

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V.kiáll.
1933. márc. 7 1.

MDK

Gy.Sándor József
Riquano

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 1o 1.

Gy. Sándor József

Hetipiac

Munkácsy Céh első kiállitása a Nemzeti Szalonban, Bp. 1928. katalogusa 18 lap

Munkácsy Céh első kiállítása a Nemzeti Sza-
lonban, Bp. 1928. katalógusa Lap

Gy. Sándor József

Április

Munkácsy Céh első kiállitása a Nemzeti Szalonban
Budapest, 1928. katalogusa 2o lap

Gy. Sándor József

Velence

Munkácsy Céh első kiállitása a Nemzeti Szalonban, Budapest, 1928. katalogusa 2 lap

Gy. Sándor József

A ciprus

Munkácsy Céh első kiállitása a Nemzeti Szalonban, Bp. 1928. katalogusa 22 lap

Gy. Sándor József

Vitorlások

Munkácsy Céh első kiállitása a Nemzeti Szalonban, Bp. 1928. katalogusa 23 lap

Gy. Sándor József

A bazilika följárója, rézkarc

A XIX.-XX. század magyar grafikája 1924. június
Országos Magyar Szépmüvészeti Múzeum katalogusa, 111 lap

MDK

Gy. Sándor József

Kereszt az utszélen, rajz
Vizözön, rézk.
Régi utca kapu, rajz
Kisvárosi régi utca, rézk.
Betegnél virrasztók, "
A Bazilika, "
Marienplatz, "

M.Rézkarcolóművészek Egy. kiáll. N. Szal. 1931. márc. 9 1.

MDK

Gy.Sándor József

Mosó asszonyok, rézk.
Falurészlet, "
Régi városka, "
Lokomotiv, "
Templom-tér, "
Régi városrészlet, rajz

II.Rézkarcolóművészek Egy. kiáll. N. Szal. 1931.
márc. 9 1.

MDK

Gy. Sándor József

A pécsi dóm feljárója, rézk.
Régi városkapu, rajz
Meditatio, rézk.
Régi udvar, rajz

M.Rézkarcolóművészek Egy. kiáll. N. Szal. 1931.
márc. 9 1.

MDK

Gy.Sándor József

Rabinovszky: A Műcs. őszi tárlata. Nyugat, 1929. 5o3 1.

MDK

M. Rézkarcolómüvészek Egy. kiáll. 1931. márc.

1.

MDK

Gy.Sándor József
Marienplatz München, rézk.
Calvin-tér, "
Parlamenti részlet, "
Halászbástya szoborral,"
Vásár, "
Vak koldus, "

Magy. művészek rézk. kiáll. Katalógus. Aurora. 1922.

MDK

Gy.Sándor József

A bazilika feljárója, rézk.
Gesztenyesütő, "
Kohó, "

Magy. müvészek rézk. kiáll. Katalógus. Aurora.
1922.

MDK

Gy. Sándor József

Halászbástya, rézk.
Keleti pályaudvar, "
Bazilika, "
Prágai részlet, "

Magy. művészek rézk. kiáll. Katalógus. Aurora. 1922.

MDK

Gy.Sándor József
Esthangulat, rézk.
Mosónők, "
Prágai öreg kapu,rézk.

Magy. Művészek rézk. kiáll. Katalógus. Aurora. 1922.

MDK

Gy. Sándor József

Allegoria, sz. rézk.

Magy. művészek rézk.kiáll. katalógus. Aurora.
1922.

MDK

Gy.Sándor József

Városrészlet, rézk.

Magy. művészek rézk. kiáll. katalogus. Aurora.
1922.

Sándor József
A Halászbástya, rézkarc

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Művészeti kiállitás. 1914. 6 l.

Balassagyarmat /Bojár/ 37

Rákóczi fejedelem-utja 2o

Tulajdonképen két
XIX. század közepe előtt
földszintje átalakitott,
Ezek csehsüvegboltozatosa
övpárkány tagolja. Koroná
abkak keretelt, egyenes s
nyal.

A bejárati épüle
tó lábazattal, kétsoros ö
sen kiugró zárópárkánnyal
az emeleten 2 + 3 + 2. Az
ró szemöldökpárkánnyal.

Kapualjában két
süvegboltozat. Kétkaru j

A földszint udva

Gy.-Sándor József
Hazatérő munkások, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 14 l.

ecember hó 10-én 633 szám alatt kelt
n a t. Elnökséget, hogy a zsámbéki
.Lux Kálmán müszaki tanácsos kezeihez
letemmel kiutalt 2.000 P, valamint a
temmel kiutalt 1.200 P, összesen te-
zámolás számvevőségem által felülvizs-

t. Elnökséget, hogy ezen körülményről

Gy.-Sándor József
Kismartoni udvar, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok. 1919-20. 14 l.

A dombormű datálása nem könnyű fe
kezdik építeni és 1182-ben szente
sel ezelőtt már kész, hiszen VII.
1196-ban. A felszenteléskor azonba
templom, homlokzatát csak 1208-35
még a XIII. század végén, sőt a kö
század déli építési periodusba esik a
zése, azonban a déli, Szent Anna
tével együtt átmentették az uj ka
illetve a püspök ábrázolása miatt

A Notre Dame timpan
elején készült, ezt a mint dátumot nem
tik, de az a körülmény is, hogy a
i dombormű timpanon stilusához, sőt egyes
tartják. mindkettőt. Kétségtelen,
tresből kapta Páris püspöke, s ami
hüségesen utánozta a chartresi min. pél
A magyar és a francia
Ha két timpanont öss

Gy.Sándor József
Ércolvasztó esti munkában, olaj

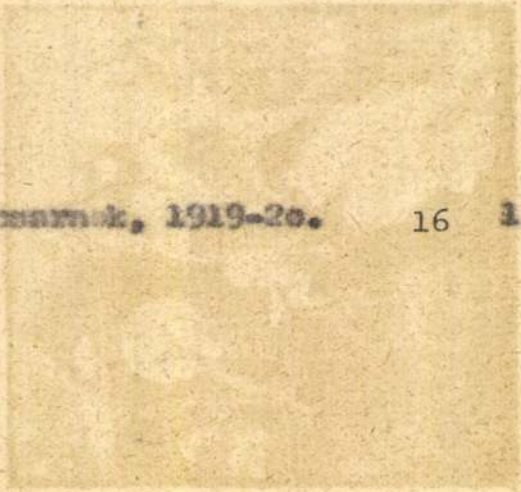

Téli tárlat. [illegible], 1919-20. 16 l.

10. kép. *Magyar (?) festő, 1440 körül. Királyok imádása.*

IV., 1935., 317—319. l. (1. kép = 317. l.)
— Éber László: Művészeti lexikon, I. kötet,

Gy. Sándor József
Napkelte előtti hangulat, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 17 1.

26. kép. *Báti festő, 1480 körül : Szent Borbála és Katalin*

Gy.Sándor József

-i: Két kiállitás. N.Szal. Pesti Napló, 1936. okt. 17. 11 1.

MDK

Gy. Sándor József

Pályaudvar, festm. repr.

KMTárs. 1929. Őszi kiáll.

Gy.Sándor József
Alt-München, . paszt.
Nymphenburgi kastély, "
Nevető öregasszony, cer.
Virágos rét, paszt.

MAPE V.kiáll. N.Szal. 1916. nov. 22 l.

Gy.Sándor József ~~festőművész~~
Margithid réz metsz.
Vasárnap délelőtt "
Prága "
Parlament "
Kámzsás barát "
A bazilika "
Öreg városrész "
Theatiner-Kirche Münchenben "
Meditáció "
Kálvin-tér "
(~~Magyar Rézkarcolók Egyesületének kiállitása~~)
XXIV. csoportkiállitás
Ernst Muzeum, 1923.

T. Cim!

sz.a. megküldött tiszti cimtári kefelevonat
én lejárt. Felkérem ezért t. Cimet, hogy a
tafordultával beküldeni sziveskedjék.
ber hó 16-án.

Az elnök megbizásából:

Vitéz [illegible]
miniszteri titkár.

Sándor József

A müncheni Theatinerkirche, rézkarc

Szent-György-Céh XLVI.művészeti sukciója. A Gyüjtő.
X.évf. 2.sz. 5 1.

félkörös lapján tuségetéses leveles-
sszicizáló, 18lo körül.
iófa és jávor vonalberakással, illetve
magas támlákkal, legyezősvégü kihaj-
rös damasztvászon kárpitozással. Ma-

kanapé, 4 karosszék, lo támlásszék,
öngyölegesen csavartak, finom jávorfa
körül.
készletből néhány darab a helyi
, néhány Fehér Lajos tulajdonában./
észlethez tartozó, nagy téglányidomu lap
akkal.
tartozó, elnyujtott ovális lappal,

Gy. Sándor József

Thoroczkói utcarészlet, vizf.
Faházak Thoroczkón, vizf.

Erdélyi kiállitás. Nemz. Szal. 1922. márc.
14 1.

Sándor József festőművész
Meditazione
Il Parlamento verso il Danubio
Gregge al pascolo
Uscita dalla chiesa
Ponte Marcherita
Diluvio
La Basilica
Chiesa
Esposizione Internazionale d Arte
Velence 1926.

zépkép csúcsos felső záródással, fa, tempera,
épkép 33×17, szárnyak 35×10 cm.
nából. A kölni Ramboux- és az Ipolyi-gyüjte-
nyből.
staurálta Endrődi Sebestyén, 1923.
Ramboux, 317. szám. — Árvízkárosultak,
1876., 42. l., 6. szám. — Őszi kiállítás, 1930.,
Ipolyi, 128. szám.

Sándor József festőművész
Bragozzi chiogiotti
Il Danubio
Esposizione Internazionale d Arte
Velence 1926.

5. l.) — Berti Toesca, 948—950 l. (Képe 948. l.) (Pinturicchio.) — Lepold—Lippay 55. l.

PINTURICCHIO, BERNARDINO (umbriai festő, 1454—1513) KÖVETŐJE

Madonna Jézussal és angyalokkal (109. kép)

Tondo, fa, tempera, átm. 41·5 cm.

—6: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 20. szám. — Rényi 13. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 677. l.— Körösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 235. l. — Maszlaghy II., 49. szám. (Sienai festő.) — Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20, 3. l. — Esztergom vármegye . . . Bp. é. n. 176. l. — Gerevich PA, 232. l. (Pinturicchio ismeretlen tanítványa.) — Van Marle, XI., 1929., 546. l. (Verrocchio isk.)

PISAI ISKOLA, XIV. század

Szent Jeromos

Fa, tempera, 26×28·5 cm.

A kölni Ramboux- és az Ipolyi-gyüjteményből· Ramboux, 137. szám. — Gerevich PA, 230· l. (Pisai iskola.)

MDK

Gy. Sándor József. festő.
1 db. ol. festm.
(sv. cimmel)

Ungerska Konstutställningen i Konstaka-
Stockholm, 1922 máj. – Jegyz. 24. l. demen

MDK

Gy. Sándor József. festő

74. Football-match, of

Mův. és Keresk. Int. (v. Ernst Mur.) – Nemz. Sportkés a M. Képzőm. Szabadszerv. kiáll. – 1945 III. 11-26. Kat.

MDK

Gy.Sándor József

az Egyesület elhalt tagja.

Magy. Rézkarcoló Művészek Egy. 25. kiáll.
Szalmássy Gal. 1948. febr.

MDK

Gy.Sándor József

Napos parkrészlet, of.

Hadviselt művészek kiáll. Mücs. 1919. márc. 11 l.

MDK

Gy.Sándor József

Napos fasor, of.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.

15 l.

MDK

Gy. Sándor József

Lidike, of.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.
15 l.

MDK

Gy.Sándor József

Május, of.

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.

16 l.

MDK

Gy. Sándor József

Alkonyat, of.

Hadviselt művészek kiáll. Mücs. 1919. márc.

17 l.

MDK

Gy.Sándor József

Riquano

Munkácsy céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.
1933. márc. 10 l.

MDK

Gy.Sándor József

Velence, of.

Árverési Közl. 1938. dec. 8.rk. 88. aukc.

1.

30

MDK

Gy.Sándor József

Piac

Munkácsy edh 3.kiáll. Ernst Mus. 138.kiáll.
1933. márc. 7 l.

MDK

Gy.Sándor József

Olasz utcarészlet, of.

Árv. Kül. 1937. 7.rk.sz. 84.sz.

29 l.

Gy. Sándor József
Hetipiac

Munkácsy-Céh I. kiállitása. Nemz. Szal. 1928. nov.
18 1.

Gy. Sándor József

Vitorlások

Munkácsy-Céh I. kiállitás. Nemz. Szal. 1928. nov. 23 l.

Gy. Sándor József
Ősz, olaj

Őszi Tárlat kiállitása. Műcs. 1922. nov. 6 l.

Gy. Sándor József
Április

Munkácsy-Céh I. kiállitása. Nemz. Szal. 1928. nov.
2o 1.

Gy. Sándor József
Velence

Munkácsy-Céh I. kiállitása. Nemz. Szal. 1928. nov.
2o 1.

Gy. Sándor József

A ciprus

Munkácsy-Céh I. kiállitása. Nemz. Szal. 1928. nov.
22 l.

Gy. Sándor József
Vásár, olaj

Őszi Tárlat kiállitása. Műcs. 1922. nov. 6 l.

Gy. Sándor József grafikus M.D.K.

112–127. Triesti részlet; Esti hangulat; Szerzetes a cella ablaknál; Özönvíz, Margitkid; Meditatio; Lit. István Templom; Parlament; Gesztenyesü tök; Falusi táj; Theatinerkirche; Régi tanácsház; Régi München; Templomfeljáró.

Ungarische Graphik. Bev: J. Conrad
Zürich 1924, 7–8,

Gy.Sándor József
Kaszás orosz, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mücs. 8 l.

Gy.-Sándor József
Pihenő, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Műcs. 8 l.

Gy.-Sándor József
Párás téli délután, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Műcs. 8 1.

Gy. Sándor

Alkotása szerepel a Munkácsy-Céh első kiállításán.

Pesti Napló, 1928. Nov. 11.

Gy. Sándor József

MDK

Theatinerkirche.

Szent György Céh magyar graf. kiáll.
A Gyüjtő 1915. 46.o.

Gy. Sándor József MDK

két müve a londoni magyar grafikai kiállitáson 1937.

Gy. Sándor József

MIK

Hazatérő munkások, olf.

Micsarnok 1919-2o téli kiállitás

Gy. Sándor József

Kismartoni udvar, olf.

Nicsarnok 1919-2o téli kiállitás

Sándor karikaturista.

Meyer Memnt.
1946. IX. 29. ; II. évf. 218.
(: Riport. :)

Gy. Sándor József

MDK

Ércolvasztó esti munkában, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

Sándor József

Templomba nemők, rézk.

Hajó orra, "

H.Szal. 1913. tav. kiáll. 22. 1.

MDK

KMTárs kiáll. 1941. Mücs.
déc.

MDK

Sándor József

Ködös hangulat, mezzótintó

Ódon városrész, rézk.

Esti hangulat, mezzótintó

N.Szal. 1913. tav. kiáll. 22. l.

MDK

KMTárs kiáll. 1941. Mics. dec.

Sándor József

MDK

Erdőirtók, toll

Műcsarnok 1911/12. Jubileumi kiállitás

Sándor József MDK

Krakkói magyar kiállitás 1927.

M.D.K.

Sándor József festő

"Szent Márk-tere" Cikk: Kiállitás a Fészekben

Pest,1941.dec.22.

Sándor József MDK

épitész

Az OTI bérházak tervpályázatának döntése.
Vállalkozók Lapja 1933. szept. 7.

MDK

Sándor József

Tél, tollrajz.
Ex libris. (Az élet szimbóluma.) Tollrajz.

Műcsarnok, 1909/10. téli kiáll. 54.lap

Sándor József MDK

Metszetkiállitás
Magyar Művészet 1925. 491-492.o.

MDK

Sándor József

rézkarcok

A Gyüjtő. Szt. György. Chéh 41. müv. aukc. 192o. jan. 11 l.

mdk.

Sándor József festő

jeles rézkarcok: Halászbástya, Bazilika
1910 ola kiállitott Bp ten; utcai képek impr.
szemlélet.

Az. O. Sz. K. Grafikai Plakátjai Bp. 1961.

117.

Sándor József M.D.K.

Készlet,repr.

Társtervező:Rozsos Janka-Szonntág Éva

Kivitelező:Kőbányai Porcelángyár.

Ipari művészet Bp. 1960.

MDK

Sándor József

Erdőirtók, tollrajz

Műcsarnok 1911/12. téli kiáll. kat. 79.l.

Sándor József.

Müveiből kiállitást rendezett a Nemzeti Szalon 1912-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

szövarch 20.86.lap

Sándor József.

A Benczur Társaság tagja a megalakuláskor.
1923.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek tröténete,kézirat.

MDK

Sándor József

Két nagyobb méretű rézkarcot allitott ki Münchenben a régi Secessionban.

Somogyi Miklós: A müncheni nagy nyári kiallitasok.

Művészet, 1914. 327-332.l.

MDK

Sándor József, 1926

A m. kir. József Müegyetemen oklevelet nyert épitészek névjegyzéke 1873-1928-ig. Épitő Ipar - Épitő Müvészet 1931. jun. 1. 89.l.

MDK

Sándor József

Theatiner-kirche. München. Repr.

A Gyüjtő. 1915. 54.l.

MDK

Sándor József

Művészet 1914. 255.l.

MDK

Sándor József

MNyaralás, of.

Ernst Muzeum aukciói XXVII. 68.l.

Sándor József

Aesti

Réván XXI. 737. l

M.D.K.

Gy. Sándor

Az Aurora Művészeti Rt. állandó külföldi kiállitásokat rendez magyar mesterek müveiből. Ezeken szerepelnek a művész alkotásai.

Propaganda mestrekiállitások c.
Szinházi Élet. Bp. 1923. dec. 22 16-22.
XIII. évf. 51. sz. 32. l.

Gy. Sándor MDK

Piazzetta, rézkarc

Legelésző nyáj, rézkarc

Lagunarészlet, rézkarc

Kálvária lépcső, rézkarc

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. kiáll.

Gy. Sándor József MDK

Vizözön, rézkarc

Vak ember, rézkarc

Vihar előtt, rézkarc

Esős városrész, rézkarc

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. kiáll.

Gy. Sándor József

MDK

Este, rézkarc

Havas táj, rézkarc

Lokomotiv, rézkarc

Vásár, rézkarc

Nevető öregasszony, ceruza

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. kiáll.

Gy. Sándor József

MDK

Esős hetipiac

Canale Grande

Chioggiai bárkák

Piazzetta S. Marco

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. kiáll.

Gy. Sándor József MDK

Lagunarészlet

Rio dei Medicanti

Délutáni napsütés a Mólón

Közelgi zivatar

Mücsarnok 1925 Benczur Társ. kiáll.

Gy. Sándor József MDK

Hazatérő nyáj, rézkarc

Falurészlet, rézkarc

A pécsi templom feljárója, rézkarc

Épitkezés Frauenkirche körül, rézkarc

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. kiáll.

Gy. Sándor József MDK

Szegény asszony, rézkarc

Móló, rézkarc

Régi város, rézkarc

Chioggiai bárkák, rézkarc

Mücsarnok 1925 Benczur Társ. kiáll.

MDK

EDK

Gy. Sándor József, festöm.

ezuttal is bizonyságát nyujtja mindig artisztikus látásu, finom müvészetének.
Prága télen c. klasszikus képével is találkozunk. Különösen kedves témája a hó. Láttunk már töle néhány remekbe készült havas képet.

A Műcs. Téli Tárlata. -

Képzőművészet. 1932. VI. évf. 46. sz. 18.1.

Gy. Sándor József

MDK

Őszi délután, repr.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

Gy. Sándor József MDK

Őszi délután, olf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

Gy. Sándor József

MDK

Margithid, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Vásár, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Csipkesálos leány, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

MDK

Gy. Sándor József

Mise után, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

MDK

Gy. Sándor József

Templomból jövők, repr.

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 65.l.

MDK

Gy. Sándor József

Alakos tájképpel szerepelt a Műcsarnok őszi tárlatán.

Cikk: A Műcsarnokban.

Élet, 1921. nov. 20. XII. évf. 4. sz. 92. l.

Gy. Sándor József

MDK

Napsütéses parkrészlet, olf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

Gy.Sándor József

MIK

Este, olf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

Gy. Sándor József

MDK

Párás téli nap, olf.

Műcsarnok 1916. tavaszi tárlat

Gy. Sándor József

MDK

Párás téli nap, repr.

Műcsarnok 1916. tavaszi tárlat

MDK

Gy. Sándor József, festőm.

a VI. teremben "Velence"-jét láthattuk.

A Műcsarnok Téli Tárlatáról. -Festmények.
Képzőművészet. 1929. 16. sz. 26.l.

MDK

Gy. Sándor József

Prága, repr.

Képzőm. Társ. 1918. tav. kiáll. kat.

MDK

Gy. Sándor József

Képzőművészet 1931. 41. sz. 144.l.

MDK

Gy. Sándor József, sz. 1887.

Őszi táj

Ernst Muz. So. anke. 1934. dec. 19 l.

S

MDK

Gy. Sándor József

Kismartoni udvar, festm.

A Benczur Társ. kiáll. Képzőművészet, II. évf. 6. sz. 17-18 l.

MDK

Gy.Sándor ~~Giuseppe~~ József

Mostra Roma 1928.VI.

Gy.Sándor József, festőm. MDK

Ritorno del gregge

Salita alla Chiesa

Palazzo del Parlamento

Meditazione

Mostra Roma 1928. VI. 53 l.

M.D.K.

Gy. Sándor József

A Tavaszi tárlaton a Mücsarnokban kiállitott képei közül a kritika kiemeli br. Hatvany Ferenc portréját.

A 16. oldalon 13-as számmal a müvész fényképe

Képek, szobrok--festők, szobrászok c. közl.
Szinházi Élet. Bp. 1921. juni 26.-juli 2. X.évf.
26. sz. 18. lap.

MDK

Gy.Sándor József
festményei:

"Szolnoki házak",
Temető széle,
Felhőtanulmány,
Holdas este a Balatonon,
Nyphemburgi park,

Ernst-Muzeum kiállitásai XLII. /1920/ 12.1.

MDK

Gy. Sándor József

Lyka K: Művészeti krónika. MM. 1929. 429-433. l.

MDK

Gy. Sándor József

a Céh művésztagja, festő

Munkácsy Céh 8. repr. kiáll. N. Szal. 1935. márc. 3.1.

MDK

Gy.Sándor József

Kat Nagykőrös kiáll. vett részt, 1926.

MOB Kvt. 2465.sz.

MDK

Gy. Sándor

az anyag modern részében szerepel

Nemzetk. velencei kiáll. Képzőművészet. 1930.
31.sz. 145 l.

Gy. Sándor József

Kaszás orosz, olf.
Pihenő, olf.
Párás téli délután, olf.

Műcsarnok 1918-19.évi Téli kiállitás.

M.D.K.

Gy. Sándor József

"..hangulatos és nemes.." jelzőkkel dicséri a művész kiállitott képeit a "Tavaszi tárlat" c. közlemény.
A kiállitás helyét és megnyitásának idejét a cikk nem közli.

Kárpát: Tavaszi tárlat c.
Szinházi Élet. Bp. 1917. ápr. 1-8. VI. évf.
14. sz. 8. l.

MDK

Gy. Sándor József

Képzőművészet 1934. 38.1.

Gy. Sándor József MDK

Gyerekek a kutnál, olf.
Mosóasszonyok, olf.

Műcsarnok 192o-21. Téli kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Vasárnap délelőtt, olf.

Mücsarnok 1920-21. Téli kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Zöldségpiac, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

MDK

Gy. Sándor József

A Képzőm. Társ. 1918-19. évi téli kiállitása.
Müvészet 1918. 5o.l.

MDK

Gy. Sándor József, festöm.

Chioggiai bárkák.	Olf.
Piac.	" 16.1.
Kisvárosi utca.	" 16.1.
Prága télen.	" 16.1.
Firenzei templom.	" 19.1.

Mücs.-OMKT 1931-32. évi téli kiáll. dec.2o.-jan.17. Kat. 15.1. és 16,19.1.

Gy. Sándor József MDK

Metszetkiállitás

Magyar Művészet 1925.491-492.o.

MDK

Gy. Sándor

Magyar Iparmüvészet 1923. 7o.o.

Gy. Sándor József MDK

Alt München, pastell
Nymphenburgi kastély, pastell
Nevető öregasszony, cer. r.
Virágos rét, pastell

Magyar aquarellisták és Pasztellfestők
Egyesületének V. kiállitása.
Nemzeti Szalon 1916. nov.

Gy. Sándor József MDK

Hazatérő munkások, olf.
Kismartoni udvar, olf.

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat

Gy. Sándor József MDK

Ércolvasztó esti munkában, olf.

Műcsarnok 1919-2o. téli tárlat

Gy. Sándor József MDK

Napkelte előtt hangulat, olf.

Műcsarnok 1919-20. Téli tárlat

Gy. Sándor Joseph MDK

Markt

Wien, Kunstlerhaus 1924. Mai-Juni

Gy. Sándor József MDK

Müterem
Kolostorfoly-só

Mücsarnok 1926. Őszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Ősz
Téli táj

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Hetipiac

Mücsarnok 1924. tavaszi kiállitás

MDK

Gy. Sándor József

A Thököly ut hóban, of.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1976. máj.

19. 1.

z sámán alakjáról alkotott képzetek
lhattak a boszorkány alakjához, hogy
tak a boszorkány-képzetkörbe.[75]
sének jellegzetes napjai közül kiemel-
szaka. Ez azért természetes, mert a
téli napforduló fontos időszak volt
egyház végezte kereszténysitést,
megerősitette jelentőségét. Gonosz-
t igen alkalmas idő a néphit szerint
sére.
a hushagyó kedd. S amig a Luca napi
lhatatlan eszköze a lucaszéke, addig
eljáráshoz hozzátartozik a lyukas
vagy kürtőskalács készitésénél hasz-
nk a székelység sajátosságához tarto-

MDK

Gy. Sándor József

December, of.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj.

19. l.

zik. A német néphitben u
körben feltámadáskor szi
pirostojásfestésnél dolg
Mint gonoszjáró nap szer
a kigyóval kapcsolódik ö
Vannak bizonyos tárgyak,
segiti a fölismerést, ig
porsódeszka görcslyuka a
tott ruha is hozzásegit
dekezésnek hatékony eszk
A forgószélben általános
kodnak.

Hágyaaboáltalánypegrektót

MDK

Gy.Sándor József

Kisvárosi sikátor, of.

Angol-magyar kiáll. Mücs. 1926. máj. 18. l.

MDK

Gy.Sándor József

Juhok az ugaron, of.

Árverés, of.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj. 18. 1.

Gy. Sándor József MDK

Szegények otthona

Mücsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Mise után, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Margithid, olf.
Vásár, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Velencei részlet

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Öreg város régi kutja

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

MDK

Gy.Sándor József
rajzai és festményei:

Novemberi hetipiac.
Kápolna.Olajfestmény.
Szentháromság-szobor.
Templom belseje.
Az országház.
Erdő széle.
Csipkekendős leány

Az Ernst-Muzeum kiáll.Pentelei Molnár J.és Gy.
Sándor J.gyüjtm.kiáll. Bp.1920.szept.

MDK

Gy.Sándor József
rajzai és festményei:

Nevető öreg asszony.
Két arcképtanulmány.Rajz.
Koronázási vázlat.
Két arcképtanulmány.Rajz.
Két arcképtanulmány.Rajz.
Tanulmányfej.
Mezei ut.Olajfestmény.

Az Ernst-Muzeum kiáll.XLII.Pentelei Molnár J.
és Gy.Sándor J.gyüjtm.kiáll.Bp.1920.szept.

MDK

Gy.Sándor József
rajzai és festményei:

Tanulmányfej.Rajz.
Két tanulmányfej.Rajz.
Arcképtanulmány.
Két tanulmányfej.Rajz.
Udvarrészlet.
Keleti pályaudvar.
Gyülés után.

Az Ernst-Muzeum kiáll.XLII.Pentelei Molnár J. és
Gy.Sándor J.gyüjtm.kiáll.Bp.1920.szept.

MDK

Gy.Sándor József
festményei:

Halászbárka.
Müncheni Marienplatz.
Mise után.
Délelőtti korso.
Napos udvar.
Vásár.
Borulás.

Az Ernst-Muzeum kiáll.XLII.Pentelei Molnár J. és
Gy.Sándor J.gyüjtm.kiáll.Bp.1920.szept.

MDK

Gy.Sándor József
festményei:

Mosó asszonyok.
Közelgő zivatar.
Bucsu.
Koldusok tanyája.
Processzió.

Az Ernst-Múzeum kiáll.XLII.Pentelei Molnár J. és
Gy.Sándor J.gyüjtm.kiáll.Bp.1920.szept.

MDK

Gy.Sándor József
festményei:

Szolnoki házak.
Temető széle.
Felhőtanulmány.
Holdas este a Balatonon.
Nymphenburgi park.

Az Ernst-Muzeum kiáll.XLII.Pentelei Molnár J.és
Gy.Sándor J.gyüjtm.kiáll.Bp.1920.szept.

MDK

Gy.Sándor József

Képzőművészet 1931. 37. sz. 41. 1. kép

MDK

Gy.-Sándor József

Alkonyat.Olajfm.

KMT 1916.tav.kiáll. 34.lap

Gy.Sándor József. festőművész. MDK.

Képzőművészeti Társulatnak tavaszi kiállitásán vett részt a Szépmüvészeti Muzeumban.

Müvészet, 1918. 2. 1.

GY.Sándor József festőművész. MDK.

Képzőművészeti Társulatnak tavaszi kiállitásán vett részt. a Szépmüvészeti Muzeumban,

Művészet, 1918. 2. 1.

MDK

Gy. Sándor József

A Műcsarnok tav. tárlata. Képzőművészet 1928. 8-9. sz. 79.l.

MDK

Gy. Sándor József

Firenzei részlet, of.

Árverési Csarnok aukció kat. 1934. szept.

56.1.

MDK

Gy. Sándor József, festőm.

Legelésző nyáj. c képe a tárlat egyik legjobb darabja.

II. Benczur Társaság.
Képzőmüvészet. ? I.évf. 1.sz. 9.l. Tav.Tárlat.

3/.

Sándorné Kalivoda Kata festőm.

Kinzó betegség támadta meg. Vonzó és sajátos képei mind ritkábban jelentek meg a tárlatokon, majd végleg elmaradtak. - Az életörömadott életet képeinek. - Türhetö napjain sem dolgozott, hiányzott az életörömm. - Tiz év után ujra festett. Tudása a régi, szinei ugyan tompábbak lettek. Ha elmulik betegségének emléke, ismét győzedelmeskedik energiája, s az életörömm.

Chroniqueur: Müteremlátogatás Sándorné Kalivoda Katánál.

Képzőművészet. 1929. 23. sz.

Gy. Sándor József

MDK

Napkelte előtti hangulat, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Ércolvasztó esti munkában, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Ősz, olf.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

Gy. Sándor József

MDK

Ősz

Téli táj

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállítás

Gy. Sándor József

MDK

Vásár, olf.

Mucsarnok 1922 őszi tárlat

Gy. Sándor József

Vázér, olt.

Gy. Sándor József.

A Műcsarnok téli kiállításáról
müvei szerepel.

Est, 1928. dec. 16.

Dr. Sándor Jozef.

Gy. Sándor József.

A Mücsarnok téli tárlatán
„Kismarton" c. műve szerepel.
(emlitve.)

Pesti Hirlap, 1928. dec. 19.

Gy. Sándor József.

A Műcsarnok téli tárlatán havas téli utcát ábrázoló képe szerepel. (említve.)

Magyarság, 1928. dec. 16.

Gy. Sándor József.

Velencei városképe a Colleoni-szoborral, szerepel a Műcsarnok téli kiállításán. (említve.)

Budapesti Hírlap, 1928. dec. 16.

Gy. Sándor József.

A Műcsarnok téli tárlatán képe szerepett.

Ujság, 1928. dec. 16.

Ing. Sándor József.

A Hirosnak téli tisztatóm lépe
rezepett.

Vizág, 1928. dec. 16.

Gy. Sándor József

A Műcsarnok 1927-es tavaszi tárlatán szerepelt.

M. 1927. IV. 1.

Gy. Sándor József

A Nücsarnok 1927-es
tavasri tárlatán a Benczur-Tár-
saság tagjaként szerepelt.

? 1927. IV. 1.

Sándor József.

A Munkácsy-Céh chő kiállításán impresszionista vászna szerepelt.

Nemzeti Ujság. 1928. Nov. 11.

G. Sándor József

Kiállít

8.ó. U. 932 XII. 18.

Kér

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . Hely: . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatás

Sándor József.

A Munkácsy Céh bemutató kiállításán művei szerepelnek.

Budapesti Hírlap, 1928. Nov. 11.

Gy Sándor József

Kiállít

E. K. 932. XII 21.

Kér

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . .Hely: . . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállitásai: . . . . . .

Mely kiállitásokon vett részt: . . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatás

Gy. Sándor József

szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

PH. 1931. II. 22.

Gy. Sándor József

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

PN 1931. II. 22.

Gy. Sándor József

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

NU 1931. II. 22.

Gy. Sándor

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

8 Órai Ujság
1930.XII.21.

Gy. Sándor

Festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítására - s
Műcsarnokban - képével szerepel. Mozgalmas házudvara

Magyar Hirlap
1930. III. 31.

Gy. Sándor József

festőművész

Magyar Rézkarcoló-Művészek Egyesületének kiállitása Nemzeti Szalonban - munkával szerepel.
A festői német városrészletek ismert piktora most rézkarcokban is bemutatja néhány szép művét / a Marilaplatzot, régi városkaput, kisvárosi régi utca-részleteket/ de feltünik itt a Mosó asszonyok - a Betegnél virrasztók s a Lokomotiv c. jó lapjai is.

Pesti Hirlap
1931. III. 22

Gy. Sándor József
festőművész

Magyar Mészkarcoló Művészek Egyesületének kiállitásán - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.-

Az impresszionizmus utján ad értékes városstájképeket.

8 órai Ujság
1931.III.2[illegible].

Gy Sándor József

grafikus

Magyar Rézkarcoló Művészek Egyesületének kiállítása: Nemzeti Szalonban - munkáival szerepel.

A hangulatkifejezés tónusainak ragyogó felrakásában követelhet egyéni elbirálást.

Esti Kurir
1931.III.24.

Gy. Sándor József.

Műve szerepelni fog Bécsben, a nemzetközi kiállítás keretében. A kiállítás ápr. 9-én nyílik meg.

Magyarság, 1927. márc. 31.

Gy. Sándor József

szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

Est 1931. II. 22.

Gy. Sándor József

Szerepelt a művészetszeretők műcsarnoki kiállításán.

EK 1931. II: 24.

Gy. Sándor József

Alkotása a clevelandi muzeum grafikai kiállitásán.

Est, 931. IV. 22.

Dr. Stadt Kassel

Gy. Sándor József

Alkotása, a Munkácsy-Céh kiállitásán.

N.U.932.IV.8.

Dr. Andor Lasz

Allotheca, a Mushroom-like Hydrozoan.

A.U. 232.IV.8.

Gy. Sándor József.

A Nemzeti Szalonban, a Benczur Társaság kiállításán városvérzleteket ábrázoló művei szerepelnek. (említve.)

Pesti Hirlap, 1927. dec. 11.

Hof. Schneider Hornuff.

(2. Herzogstr. Schulhaus, 2. Hausmeister-
wohnung. Durch Lichtstadt Architektur-
Büro Schneider & Wulkow Neuperlach.
Fernleitung)

Berlin Steglitz, 1927. Adr. 11.

Gy. Sándor József.

a Nemzeti Szalonban, a Benczur Társaság kiállításán városrészletekről szóló képei szerepelnek, köztük a „Piac" és a „Bazilika följárója" c. műrei. (említve.)

Magyar Hirlap, 1927. dec. 11.

Hof. Schneider Hofrat.

Ich bitte Sie, mir Ihr Bild
[illegible] Photographie
[illegible]
[illegible]

Ihr ergebener Fischer, Hofrat etc. M.

Gy. Sándor József.

A Benczur-Társaság IV. kiállításán, a Nemzeti Szalonban kompozíciói, táblképei szerepelnek. (emlitve)

Esti Kurir, 1927. dec. 13.

Dr. Sándor József.

A Kenczur-Tasnáság II: Kiállítá-
nán, a Kenczeti Szaloszban kompozí-
ciói, tárfrépei rusepelnek. (emletve)

Arti Lucis, Mag. dec. 13.

Gy. Sándor József.

A Nemzeti Szalonban a Berecz-
Társaság új kiállításán munkái
szerepelnek.

Az Est, 1927. dec. 11.

Dr. Sándor József.

A Vincéti Szalesiban a Kecskemétszaság új kiállításán nemkéi szerepelnek.

Rudnik, 1927. dec. 11.

Gy. Sándor József

szerepelt az I. nemzeti társaton.

8 órai kijövő 1933. IV. 20.

97. Sándor József

Művével nevezel a Műcsarnok
Téli Tárlatán.

P. H. 929. XII. 24.

Gy. Sándor József

Műcsarnok téli tárlatán "Zuz-marás nap" c. képe szerepelt.

PH. 929. XII. 24.

Gy. Sándor József

Műcsarnok téli tárlatának sorozatában "Április" c. műve szerepelt.

PH.929.XII.22.

Gz. Sándor József

Testimávász

Munkácsy-cén kiállítása - Ernst Tengenben - kápével szerepel.

Magyar Hírlap
1935.III.19.

Gy. Sándor

Szerepelt a Műcsarnok Tavasi tárlatán.

Pécsi Napló 1930. III. 15.

Gy. Sándor József

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

M. 1930. III. 15.

Gy. Sándor József

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

MH 1930. III. 15.

Gy. Sándor József

festőművész

Munkácsy-cáh kiállítása - Ernst Museumban - képével szerepel.

6 órai Ujság
1933.III.19.

Gy. Sándor József.

Munkája szerepelni fog az ápr. 2.-án megnyíló varsói magyar kiállításon.

Magyarság, 1927. márc. 19.

Dr. Sándor József.

Hunkovics-rezepelni fog az ápr. 2.-
án megyek vasái ungyor kiállí-
tám.

Kis-szeszény, 1907 máj. 19.

MDK

Gy. Sándor József

Százezer pengőt kaptak müvészeink. Ujság 1928. máj. 27.

Gy. Sándor József

MDK

Alkonyat, olf.

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Gy. Sándor József

MDK

Május, olf.

Miccarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Gy. Sándor József

MDK

Lidike, olf.

Műcsarnok 1919.Hadviselt művészek kiáll.

Gy. Sándor József

MDK

Napos fasor, olf.

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

MDK

Gy.Sándor József

Alt-München, paszt.

Nymphenbutgi kastély, paszt.

Nevető öregasszony, cer.r.

Virágos rét, paszt.

MAPE 5. kiáll. N.Szal. 1916. nov. 22. l.

Gy. Sándor József MDK

festő 1887-ben született Gyömrőn. Első tanára Kimnach László volt. Sokáig tartózkodott Münchenben. A Benczur Társ. tagja olajképeiben fiatalos lendülettel nyul az impresszionista témákhoz, s megfeledkezik az arról, hogy az impresszionizmus haminc éve korszerütlen már. Rézkarcaiban virtuós technika kitünő előadási készséggel párosul

Genthon István közlése

Győrvöi Sándor József

Mucsarnok München

1914 tav. Enáll 125, 166

4

Szatmár VI. 177, 178.

Gy. Sándor József

1920. sept. koll. Kiáll.

Ernst Lajos és Lázár Béla: Pentelei Molnár János és Gy. Sándor József gyűjt. kiállítása. Bpest, 1920.

Vallás- és Közoktatásügyi m. kir.
minister VIII. 67, 68, 69, 70, 71

Gy. Sándor József MDK

Műcsarnok 1914. tav. kiáll.

Gy. Sándor József

1920. grüp. kiáll.

Ernstuch

l. kat.

Madonna.

806. Olasz festő a XII. sz.-ból.

Gy. Sándor József

gyűjteményes kiállítása a Műcsarnok 1929. évi őszi kiállításán.

Katalogusban életrajz. Külön terem. 30 mű.

Szül. Gyömrön 1887. Budapesten és Münchenben tanult (Knirr, Halm, A. Jank). Nemzeti Szalon ezüstérme (1914.) erdélyi kiállításon a Fészek díja (1922). a Benczur Társaság kiállításán a Galambos-díj (1923) a Képzőművt. társulat kiállításán kitüntető elismerés (1924), Lipótvárosi Kaszinó jub. díja (1922), Demokrata Kör díja (1922)

4

A MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁTÓL
BUDAPEST, VI., ÁLLATKERTI-UT 1. SZ.

..... szám.

ivatalból.

nléki ügyben

ortómentes.

Gy. Sándor József

Kálvin-tér -

1932 főv új szerzemkiáll Mücsarnok

MDK

Gy. Sándor József

Képzőművészet 1931. 41. sz. 141.l.

Gy. Sándor József MDK

Május, olf.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Gy. Sándor József MDK

A prágai Hradsinból, olf.

Műcsarnok 1917 tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Öreg város, csöndes emberek, olf.

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

Gy. Sándor József

MDK

Csöndes, régi utca /Kismarton/, olf.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

M.D.K.

Gy.Sándor József

"Kismartoni udvar" cimmel a művész alkotásának repr.-ja.

Szinházi Élet. Bp. 1929. okt. 13-19. XIX. évf. 42. sz. 51. lap.

MDK

Gy. Sándor József, festöm.

Lizitációja egyéni beállitottságával s különös szinszerüségével ujszerü.

X.-XIII. terem.-Műcsarnok.
Képzőművészet. 1931. 37.sz. 44.l.

MDK

Gy. Sándor József, festöm.

Sok kitünö alkotás adja meg a terem nivóját.
Mügonddal készitett festményeit láthatjuk.

Beregs Mihály: ? VIII.-IX.terem. -Mücsarnok.
Képzämüvészet.1931. 37.sz. 43.1.

Sándor József, Gy.

Árverési Csarnok (aukció) kat.

31. sz. 1926. febr.
32. sz. 1926. ápr.
33. sz. 1926. jun.
34. sz. 1926. okt.
37. sz. 1927 márc.

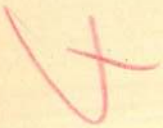

~~Aranydiadénna XVIII. n. VI. 151.~~

Gy. Sándor József

mint vézkercoló
1888–1935
a szövegben nincs
cimlitve, két
vézkarca repr.

Varga Nándor Sajós

Ismertető a művészi
grafikához Bp. 1943.

~~Lotz Károly~~

3638. Angyal.

Kiterjesztett szárn
tan ül, jobb kezében virágzó galy
dulatot tesz, mintha jobbra figye
hosszú, ruhája vállairól lecsuszc
fedetlenül nagyja.

Ecsetrajz, mér. 226.0: ~~190.0~~ 164.0
Vétetett az 1905:III. 7-iki
Tanulmány a tihanyi templom

1905

259 x 185

MDK

Gy.Sándor József

Művészet 1918. 61 l.

Gy. Sándor József MDK

Havas utca, olf.

Műcsarnok 1934 téli kiállitás

GY. SÁNDOR JÓZSEF

emlitve ld. Miskolczy Erzsébet

Sáfrány Györgyi: A műhelyés alkotója

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.29.sz.16-17.o.

Gy. Sándor József

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. 44, 52, 284, 491–2
1926. 415
1928. 399
1930. 60
1931. 250, 536
1929. 358, 431

P690-89

Gy. Sándor József

Koll. kiáll. a Mucsarnokban a Magy. Akv. és Pantellfestők Egyesülete kiáll. Erzsébet.

A kritika:
mindig ugyanazta a naturalista – impresszivnista formulát mutatja (olasz
(melyet)
városzészletekre alkalmaz.

Pesti Napló. 1929. Okt. 6
(–r.: A Mucsarnok őszi tárlata.)

Sümeg 1932 feb 9

Kedves Barátom!

Vidékünkre költözött erdélyi
szelád birtokban van, (mellékelt)
18 db XVI–XVIII szárodbeli metnetekben
Dunantul várkeszeit összefoglaló
gyaitemény. Az illető szeretné érté-

Gründer Spinnerei

Velencei, Brenta-dale
1930. 164 m.

Kaiser

Telefon

Kellmetes

XI. Westen-U.

Specialis tőgyön

Telefon Központi automatikus

kelmefes

Telefon

IX., Mester-u.

Speciális függöny

Telefon hivásra munkáért házh

Gy. Sándor József

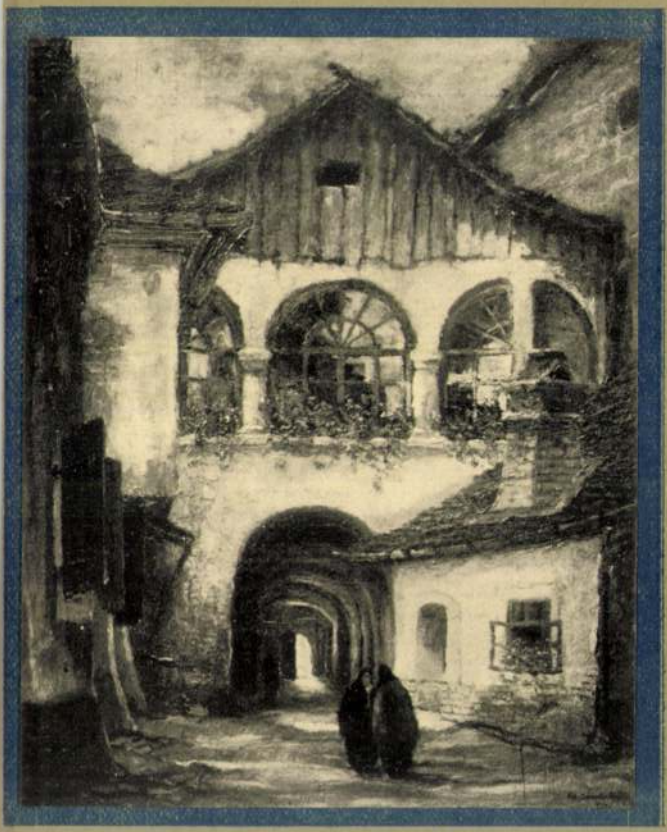

GY. SÁNDOR JÓZSEF:
Kismartoni udvar.

Benczúr Tais.
IV. Kiáll. Gat. 1927

Gy. Sándor József

A Doge-folyosó
Velenceben c.
kéje repr.

Szinházi Élet
1925. 12. sz

Laguna rösslet (Velence) c. kéje repr

u. o. 1925. 11. sz

Virágos kert
repr. u. o.

Egyed Ignácz Tornagy

Derékon alól, állva
az asztalra támaszkodik
Kolatau nyugtatja. H
szeme szürke sálla leber
mentéjé vöröstarna.

Olajfestés, fára,
Az 1848-diki

Gy. Sándor József

Cród

Z

Züricher Volkszeitung

1924. jun. 7.

(Kunstsalon Wolfsberg.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Gy. Sándor József

l. Dery 1927

12, 24, 30, 43, 78, 81, 89. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Gy. Sándor József

l.

Művész-Élet
1933. 10–11. sz.
2. l.
4. l.

Sándor József Gy.
életrajz

Csókássy 130. l.

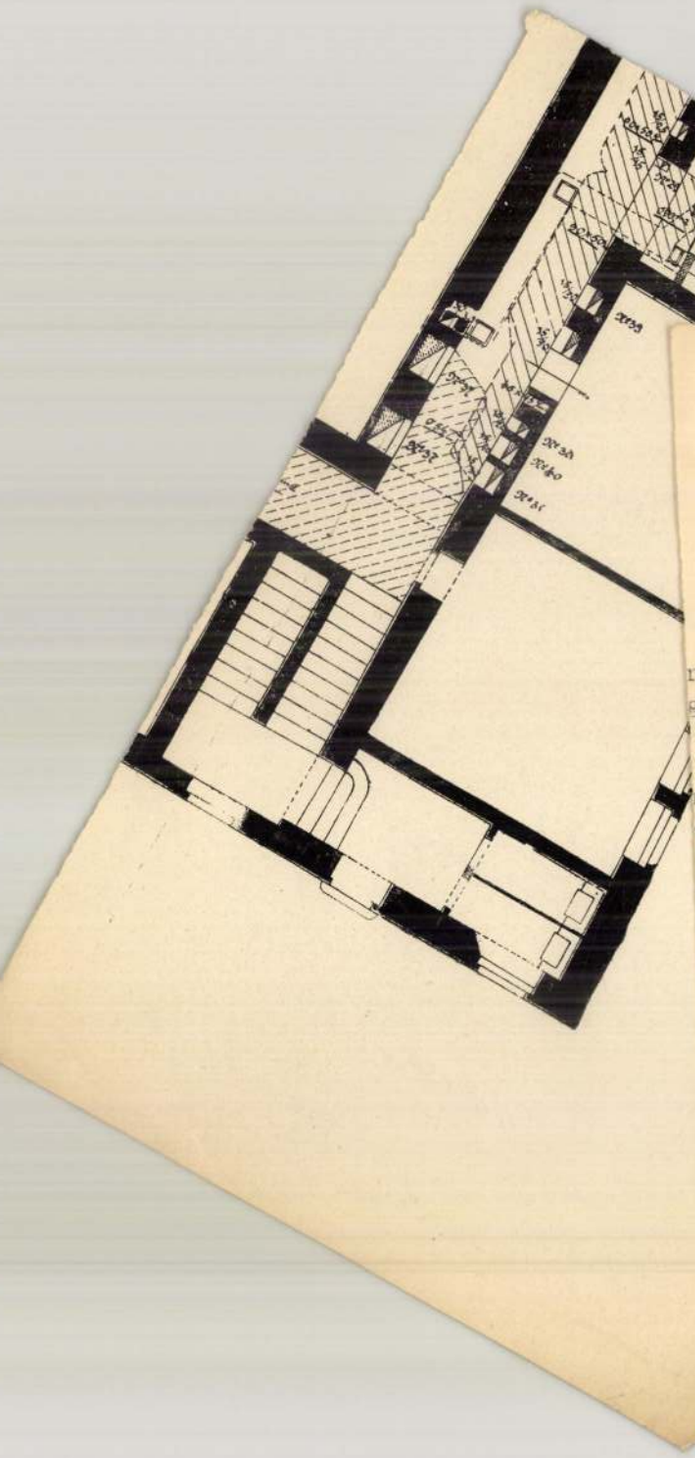

T. 4739.

rmében jobbra a trónon polgári ru-
gatja a Széchényi vezérlete alatt
Felirata:

ugarn zu Schönbrunn
48.
önbrunn.
rese a Schönbrunn.
ge Schönbrunnban.

mér. a vk. 23.5 : 16.5 cm.

Sándor József, Gy.

festő

a városi jelentése szerint

meghalt 1936. márc.

10-én. 14-én temetik.

ke-

en

jza

ki-

.

tá-

gx

spek-

nány

szi.

./ */ *Repr. Magyar Művészet IV. évf.
471. l. —

nár

táj- Repr. Karinszy: Pestre....
Budapest 1925. LIII. tábla. —

i

Gy. Sándor József

München 1918. 57

Kassai múzeum tetőzetének javi-
tására állams. IX. 146.

Gy. Sándor József

Kálvinter c. képét
megvette a fővárosi-
irod
z
Képzőművészet
1928. II. évf. 173. l.

Gy. Sándor József

részt vett a Magyar

Rézkarcolóművészek

Egyesületének zürichi

kiállításain.

Ungarische Graphik

Zürich 1924.

7, 8. l.

4

1924. Bécs

ben szép számmal találunk már Nagy Lajos k
a lovagi élet, tárgyát a nemzeti múlt lovag k

Szent László legendájának azt a részét,
megjelenik a székelyföldi templomok falán, K
Legendárium és a Képes Krónika képekbe
melyet cserhalmi, vagy kérlési ütközet néven
vívott csata során a sebesült Szent László ü
kúnnal, akit a lány segítségével meg is öl.
pillanatot ragadja ki: László és a kún birkó
hat képet is szentel a történetnek, melynek
Szűz Máriává változó leány gyógyítja meg. A s
változata kerekedik. A trónon ülő Szent Lás
kinek leányát a kúnok elrabolták, a király fo
seregével felvonul és megütközik a kúnokk
birokra kél vele és a leány segítségével len

Nem nehéz felfedezni, mennyi lovagi s
A krónikástörténet úgyszólván lovagi kalan
szerint nem is az országpusztító kúnokat ül
meg, megmenti a leányt a pogány karmaiból
tett. Egyes jeleneteit csak a lovagi életstílus a

Gy. Sándor József

GY. SÁNDOR JÓZSEF: HAVAS UTCA

KMTais 1928/29 téli kiáll

CZENCZ JÁNOS: AKT

Gy. Sándor József

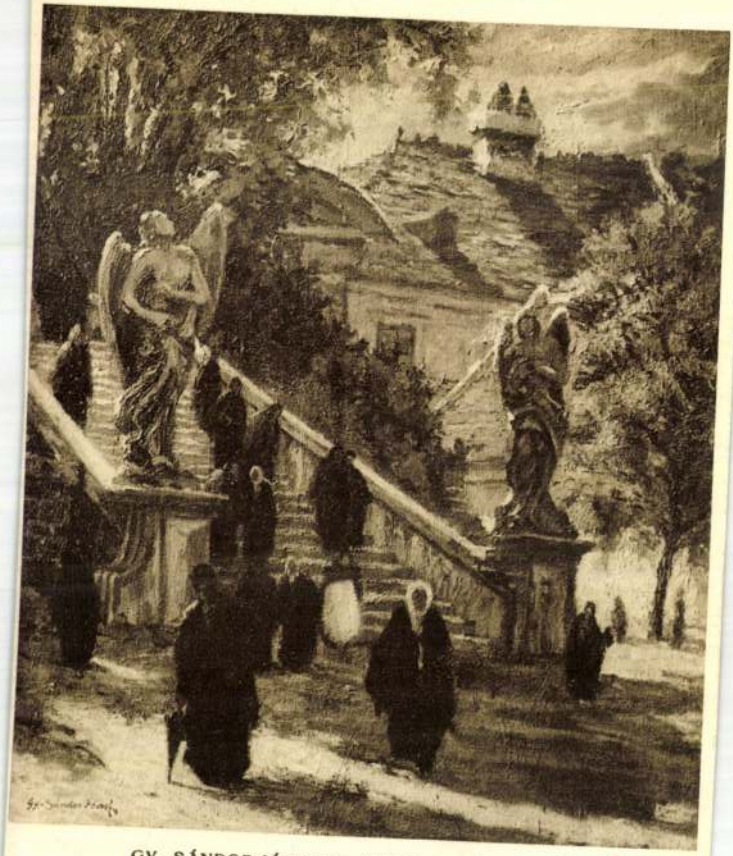

GY. SÁNDOR JÓZSEF: TEMPLOMBÓL JÖVŐK

4

KMTárs. Művészcsoportok.
1931.

BASILIDES SÁNDOR: KRISZTUS ÉS A GYERMEKEK

101. Gy. Sándor József: Párás téli nap.

114. Kléh János: Téli táj.

Sándor József

Gyömrör Sándor József (összeraková igy hagni!)

l.

4

Sándor József

Sz. 1887 dec. 7. Gömrön

† 1936 márc. 10

Bp.

Bronzmécses, római IX. 117

Sándor József

1913. szept. kollektív kiállítás
a Nemzeti Szalonban.

4

Thebai Neinet-ház III. 163.

M.D.K.

Sándor József

A "Rézkarcolómüvészek Egyesülete" kiállitásain vesz részt. A kiállitások utja: 1924. Zürich, utána Stockholm, később Amerika nagyobb városai, majd Tokió s végül 1927-ben a "Nemzetközi grafikai kiállitás" Firenzében.

A clevelandi sajtó "Sándor József "Meditátió" cimü lapját"emliti dicsérettel. A "Cronache D'Arte" cimü olasz müvészeti folyóirat közli "Gy.Sándor József egy rézkarcát."

A külföld sajtóvisszhangját, valamint az egyes országok, illetve városok felsorolását lásd Olgyai Viktor 1.-től 5.-igy terjedő céduláin.

A grafika magyar mesterei. Bp. Conrad Gyula: Magyar rézkarcolómüvészek sikere a külföldön. c. közl.

Gy. Sándor József MDK

Árverés, olf.

Műcsarnok 1934 Téli kiállítás

Gy. Sándor József MDK

Firenze, olf.

Műcsarnok 1934 téli kiállitás

MDK

Gy. Sándor József

Halászbástya

Magyar Művészet 1925. 491.l.

Gy. Sándor József

MDK

Körmenet, olf.

Műcsarnok 1932/33 téli kiállítás

Gy. Sándor József MDK

Kolostor, olf.

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Kálvin-tér

Mücsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti anyagából rendezett kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Chioggai bárkák

Hetipiac

Mücsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Gy. Sándor József MTK

Üdvözlet barátok

Hetijáro

Mindenkor 1935 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Sándor József

Mincsarnok festi Bpest

1909–10. téli kiáll. 493, 494

1911–12 jub. kiáll. 743

4

Archaeo Tène - fibulák

X. 57. — Korszak X. 57.

Sándor József, Gy

Vízözön c. rajza repr.

Képzőművészet

1931. 98. l.

Sándor József Gy.

Templomból jövők

c. képe repr.

Képzőművészet

1931. márc.

Gy. Sándor József

cikk

Elek Artur:
Az újabb magyar grafikai művészet.
Magyar Művészet
1937. 212. l.

90 —

Zanneck, Franz Cristoph (osztrák festő; 1703 – 1761):

a.) Ecce homo. Fém, olaj; 36·5 × 51 cm.
Mavlaghy II. 154. szám

b.) Keresztvitel. Fém, olaj; 36·5 × 51 cm.
Mavlaghy II. 155. szám

Gerevich: Az Ujság 1916 jul. 20, 4. lap.

Gy. Sándor József.

Kálvin tér. flat

Tan. Bp. 1932.

-bbra. Előrefésült hajá s álau lévő sza-
t bajusza hosszú s arcza leberetvált. In-
kendőjé csomóra van kötve, atillája gar-
t újú prémes mentejének kötöjén a cza-
on átvetett zsinórkardhordó bojtos. Felvi-
u:

Gedeon

főkapitánja"
i István"
égrády (Pollák) Testvérek Pesten"
nat fentartatik."

alak nagysága 19 cm.

(chinai papirson)

47.

Gy. Sándor József.

A Szerviták temploma.

olajf

Tm. Bp. 1932.

A Bazilike
feljárója
rézkarc

1054. *Atilla.*

Vállig, balrafordulta
de egyoldalú érmen va

szarvának helye látszik,
szakálla rövid, bajusza h
viseli. Felirata : »ATTILA

Rézszínű ólom, átmérőj
téke 12 K. — Havas (Hirsch
(787–907). — Átvétetett az
909), az 1910 február 25-iki
sz. leiratok, illetőleg az 191
1910 márczius 23-iki (519–9
jelentetett 1908 január 31-é

M.D.K.

Gy. Sándor József

Müveit kiemeli a kritika, amelyek a Solymosi Képszalon kiállitásán szerepelnek.

Szinház és Divat, Bp. 1922. ápr. 13. VII. évf. 16. sz. 23. lap

MDK

Sándor József

Meditáció

Magyar Müvészet 1925. 492.l. /Cleveland News 1925. szept. 2o. sz./

MDK

Sándor József

Meditáció

Halászbástya, repr.

Templom

Magyar Müvészet 1925. 492.l. /Cleveland Topics 1925. szept. 2o. és okt. 11. sz./

Sándor József

festő

iród

Skexlib

Notizie degli scavi e scoperte d'antichità

A 283

Az ívet kitöltötte:

.....

.....

Stephaneum nyomda r. t.

szól, a zárószámadásba az államsegélyek *nem*

Sándor József

Nymphenburgi park-részlet c. képe repr.

Vas. Ujs. 1913. 734. l.

Vörösvári-u 43
Ház, fsz, modern
bal 2 abl utá
vörmárv, német
feliratú árvt.

Föld-u 26
H fsz, rajta
n fel ovális
árvíztabl.

Olasz
Liv. d-dúr 334.
Bach-J Past
Schwarz
Festo romane

Sándor József

vészt vett az alábbi
kiáll. magyar cooporttjában

Cat Firenze 1927

96. l.

különben is a háttérben leomló, tagolatla
hogy egy újabb bizonyíték a nagyváradi
és méreteire. Eszerint a székesegyházban
László-herma mellett ez volt a negyedi

A gyérszámú, elszórt, de magas k
keztethetünk arra, hogy lényegesen több
században megkezdődő átépítések, a te
anyagokból készült szobroknak megsemm

Lényegesen gazdagabb és összefügg
szobrászat terén. Az emlékek javarésze id
lásukat a sírok feltörése, a padozatba he
Az elhúnyt sírjának emlékkel való megör
is felbukkan a pécsi sírkövön, de általá
A síremlékek számának megszaporodása k
világ életformáit szívesen utánzó, egyre gaz
Eleinte csak a sír megjelölésére, később a
közelebbi meghatározására kerül a sor, míg
sokszor valószerű ábrázolásával is találkozu
ennek a folyamatnak szellemi alapját is.
végén is csak felirattal és családjeggyel vann
részét országszerte címer és felirat díszíti.
nagyobbrészt főpapokét — melyeken a
helyet adjon az elhúnyt alakjának. Ez a fol
megörökítési vágya mellett kétségtelenül

Sándor József

Órás

XX. n

l.

Pritz

23. l.

35. l.

./. Az iratokat

nak, hogy a Nagyméltóságu

teljesiteni annál is inká

azt 60/1932. számu átirat

Egyuttal az

választ kérünk.

Budapest, I

Nagyságos

P i l c h A

okl.

Sándor József

A Nemzeti Szalón őszi tárlatának valamint Frank Frigyes és Sándor József kollekciójának katalogusa.

Budapest, 1913. szept.

8-r, 16 l, füzve.

Sándor József

Jeszt

H. 3. p. e. (Frank F. alatt)

Sándor József

Thieme Becker

XXIX. 396-l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a mühelyfőnök vag
aláírá

Sándor József
koll. kiáll.

Nemzeti Szalon
1913. sept.
nagy alakra ka-
talógusok
Szöv-

8 szerz. Mühelyi minta

1905–6

Katalógusai

a Neuveti Kalm Kiállításai

(megvannak konfoktár ~~ambam~~ mak)

7. Karácsonyi tárlat és Makart képeinek kiállítása 1905.

8. 1906 ikeri és TV-ik grafikai kiállítás

Sándor József

4

GY. SÁNDOR JÓZSEF rézkarc 50.— pengő
94 Meditatió

Nemzeti Szalon.
M. Rézkarcoló Művészek
Egyesülete Kiáll. kat.
1935. jun. 7 — 24.

VASÁRNAP **24** Kat. Hetvenedv. Prot. Tádé	N. k. 7 ó. 37 p. N. ny. 16 ó. 48 p.	
HÉTFŐ **25** Kat. Pál megt. Prot. Pál ford.	N. k. 7 ó. 36 p. N. ny. 16 ó. 49 p.	
KEDD **26** Kat. Polikárp Prot. Vandra	N. k. 7 ó. 35 p. N. ny. 16 ó. 51 p.	
SZERDA **27** Kat. A. sz. János Prot. Lothár	N. k. 7 ó. 34 p. N. ny. 16 ó. 53 p.	Izr. 15. Fák ünnepe
CSÜTÖRT. **28** Kat. N. Károly Prot. Károly	N. k. 7 ó. 32 p. N. ny. 16 ó. 55 p.	
PÉNTEK **29** Kat. Sz. Ferenc Prot. Adél	N. k. 7 ó. 31 p. N. ny. 16 ó. 56 p.	
SZOMBAT **30** Kat. Martina sz. Prot. Mártonka	N. k. 7 ó. 30 p. N. ny. 16 ó. 58 p.	Izr. 18. S. Jithro

Sándor József

szül. Gyömrő 1888

† 1935

2 műve a Londoni

magy. graf. kiállításon

1937

l. Hung 1937

x

Sándor József

Részt vett az alábbi kiállításon

Los Angeles 1932

Sándor József,

4

Művészeti lex. 702 l

Révai lex. 16 k. 533. l.

festő, és grafikus szul. 1887 XII. 7. Győrűrön. München ben tanult, 1909 óta Budapesten él. 1914. Vizőkön c. kompoziciójával ezüst érmet nyert, 1922. megkapta a Lipótvárosi Kaszinó díjat. Művei Városveszletekel ábrázoló olajfestmények és rézkarcok.

(3

MÁJUS

20

Sándor József
festő

részt vett az alábbi
kiállításon Phila-
delphiában

Third 1930.

Sándor József

XXV. aukció
A Gyűjtő 1915. 214. l.

Aratók, tollrajz 40.–
Templomba menők, rézkarc, 40.–
Utcarészlet, rézkarc 40.–
Kikötőrészlet, rézkarc 40.–

XXVI. aukció
u. o. 1916. 32. l.
u. az

XXVII. aukció
u. az

Aszód, régi kast

37

Képe 36, II. kötet 219

Sándor József

l.

Szent György Cék

42. anke. (1920)

76. n.

Sándor József

1.

Szent György Cél

44. aukc. (1922)

258. sz.

S á n d o r József festő:

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
182 - 186.
"Müncheni levél"

Építészet - világi

Kislakások - Sándor József tervei.

Tér és Forma, 1930

III. évf. 350-352.

Házterv.

Sándor József épitén

Tér és Forma, 1930

III. ebf. 350-352

Háztervek.

Sándor József építész

Tér és Forma, 1934

IV. évf. 41-66. o.
Kemes Fáun: Hogyan építünk és hogyan kellene építeni a Balaton partján.

Sándor József építész

Tér és Forma, 1930

III. évf. 350-352

Házterek.

Rézkarc - Látkép

Sándor József:
Halászbástya

MŰVÉSZET
XIII.évf.1914.
182-186.
"Müncheni levél"

Rézkarc - Látkép

Sándor József:
Bazilika.

MŰVÉSZET
XIII.évf.1914.
182-186.
"Müncheni levél"

B u d a p e s t .

Bazilika
/Sándor József rézkarca/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
182-186.
"Müncheni levél"

Sándor József

~~Belányi Viktor~~

tovább ~~Frank Frigyes~~

Sándor József

Szentistványi Gyula

U. 1362

veszt vettek az alábbi kiállításon

Az Ujság

1914. ápr. 10.

(Magyar művészek a müncheni Secessióban.)

szbeli) festő után.
adból.

bbról pedig a vár többi
ét négy templom tornya
ek teteje vörös. Az előtér-
l két sorban: »TALIS ERAT
IM DONEC DIRUERAT BAR-
gy sorban: »TRANSUMTA
AE, ANNO 1493 EXCUSO
ARUM CUM FIGURIS ET

1. — Lelt. sz. 495. — Értéke
gtárától az 1893 szeptember
893 október 7-én vétetett át
zeptember 25-én (175–894).
atok. 1907 : I. 35. *A Schedel-*
képe 1493-ból.

Sándor János.

Szerepel a IX. Alföldi Tárlaton Gyulán.

Komárom Megyei Dolgozók Lapja 1966. márc. 26.

B u d a p e s t .

Halászbástya
/Sándor József rézkarca/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
182-186.
"Müncheni levél"

délyét közvetlen formában csak végrendelete árulja el, kapcsolatos körülményekből kell rá fényt derítenünk. Való tény, hogy nagyszámban voltak faliszőnyegjei, de ezekről levelezésében egy árva szót sem szól.. Ám ha vizsgáljuk a faliszőnyegipar helyzetét Flandriában, ha szemügyre vesszük, mi köze volt ehez Mária királynénak, nem lesz nehéz megfejtenünk azt a viszonyt, amelybe az iparművészetnek ehhez a csábos ágához került a királynő hűséges titkára és tanácsadója: Oláh Miklós.

— Uram Isten, írja Tournayból 1531. december 10-én, mennyi kényelmetlenséggel, munkával kell megkezdenie, mennyi bajt kell békén tűrnie az udvari embernek! Nincs nap, mely ne bővelkednék bajban. Amikor azt hinnéd, hogy nyugságod lesz és hogy hasznos tanulmányokkal vagy valami más jó dologgal töltheted az idődet, akkor bukkan fel a legtöbb akadály, mely aztán eltérít jó szándékodtól. Nem tagadhatom, hogy az udvarnál sok tisztességben részesül az ember, de a javak tetejét, a szabadságot, ne keresd itten, hol olyasmivel vagy kénytelen foglalkozni, ami visszatart a komoly munkától. A napokban Brüsszelben, amelyhez már hozzászoktam, épen irodalmi munkába akartam fogni, hogy így muljék az idő, amely véghetetlenül terhes és tűrhetetlen számomra akkor, amikor tudom, hogy hazám veszélyben van. De ezenközben a császár (V. Károly) a királynéval Tournayba készülődött. Hiába készülődött. Hiába álltam elő kifogásokkal, hogy mentesítsenek ettől a tiszttől és hagyjanak Brüsszelben. A királyné másképen akarta és megparancsolta nekem, hogy oda is elkisérjem. Én, amit más dolgokban is mindenkor engedelmeskedtem parancsainak, kénytelen voltam követni őt, nehogy szolgálataim hiányát érezze. Igy kényszerültem akaratom ellenére Tournayrbe jönni, ebbe az igen nevezetes városba, mely azonban a francia határon levő flandriai városok között mégsem annyira szép és diszes, mint ahogy a híre járt.

Ez az egy példa is elégséges lesz annak bizonyítására, hogy Oláh Miklóson végigzajlott Mária királyné közpályájának minden élménye. Ezek között a *faliszőnyegek hamar jelentkeznek*, még pedig először csak külsőségek alakjában. Maga Oláh csak egyszer emlékezik meg a faliszőnyegekről, Brüsszelben, 1531. július 6-án kelt levelében, melyben Zalaházi Tamás veszprémi püspöknek meséli el, milyen arany-ezüst szálakkal átszőtt faliszőnyegek borították be annak a palotának falait, amelyben V. Károly császár húgát a kormányzói székbe iktatta. Ily pompával léptennyomon találkozott a királyné és kísérete. Amikor pl. a királyné 1532. április 26-án Audenarde városát látogatta meg, a városi tanács faliszőnyegekkel díszes teremben fogadta, sőt valószínű, hogy e

GY. SÁNDOR JÓZSEF: *Kismartoni udvar.*
A Benczúr-Társaság kiállításáról.

kisebb-nagyobb ipari központok aféle kiállításokkal is előállottak, amilyent pl. Valenciennes városa rendezett abból az alkalomból, hogy Ausztriai Eleonora, I. Ferenc francia király felesége 1544-ben húgának látogatására jött.

A flamandok és vallónok joggal választották a büszkélkedésnek ezt a módját. A szőnyeg náluk nemcsak dísz volt, hanem nemzeti és helyi dicsőség is, fokmérője kultúrájuknak és gazdaságuknak. Mária királyné készséggel kapcsolta bele e régi iparba kormányzói feladatait és uralkodói fényűzését. Tudott dolognak veszem azt a művészi luxust, amellyel a Habsburg-családnak ez a kiváló női alakja Brüsszelben, majd később Binche-ben (Bingenben) körülvette magát. Most csak faliszőnyegbeszerzéseit nézem. 1535-ben Dermoyen Vilmos brüsszeli mester ad el neki 1512 fontért egy tizenkét darabból álló sorozatot, amely Herakles történetét ábrázolja; ugyanebben az évben Kempenaer Vilmos is szállít számra kisebb értékű szőnyegeket, 1539-ben egy Jean Pierre nevű szőnyegszövőt halála akadályozza meg, hogy a királyné részére vállalt munkáját befejezze. Erre az időre esik, hogy a *Pannemekers-család* három tagja, Henrik, János és Vilmos, elkészült a *Páris ifjúsága* c. sorozattal. A későbbi beszerzések már témámon kívül esnek, ellenben különösen említésre méltó, hogy a királyné pénztára 1532-ben négy font tiszteletdíjat fizet Vermeyen János festőművésznek, a tuniszi kartonok szerzőjének azért, mert *magyar címereket festett;* e kartonokat Audenarde városába szállították oly célból, hogy azok faliszőnyeggé dolgoztassanak át. Ime ismét egy adat, hogy a királyné, kit élte végéig Magyarországi Máriának (Marie de Hongrie) hívtak, nem felejtette el azt az országot, amelyben legszebb fiatalságát töltötte. Oláh Miklós leveleiből egyébként arra a következtetésre is juthatunk, hogy vágyódott hazánkba vissza, de vágyát politikai viszonyok meghiusították.

FÉNYES ADOLF: *Parasztasszony lányával*
Az Ernst-Múzeum aukció-kiállításáról.

A királynénak a vásárlásokon kívül komolyabb érintkezési pontjai is voltak a szőnyegiparral. 1537-ben pl. az arrasi és artoiséi takácsokat kellett védelmébe venni sógorával, I. Ferenc fran-

20. l. kép
Képzőművészet
1927. 5. z. Józef Tóth

körében» című olajfestménye kapták. Erre a tárlatra tűzték ki a báró Forster-díjat, melyet *Szent István*y Gyula «Szent Gellért a farkassal» című festménye kapta ; kitüntető elismerésben részesült *Gál* János «Szent Imre herceg és felesége» című műve. Az Ipolyi Arnold-díjat *Kisfaludy Strobl* Zsigmond «Szűz Mária» című műve kapta.

Az 1930. évi őszi tárlat részben külön kollekciókból állt, részben kiegészítette még a magyar szent évet, olyanformán, hogy az *Esztergomi Keresztény Múzeum* tulajdonát képező Ipolyi Arnold-féle művészi hagyatékot mutatta be a Műcsarnok két nagy termében. Társulatunk ezzel ezúttal Ipolyi emlékét is ünnepelte. A nagynevű püspök 1880-ban foglalta el Társulatunk elnöki székét, melyet 1885-ig töltött be. A következő évben már elhúnyt, de nevével Társulatunk első virágkora forrott egybe. Gyüjteményének legszebb darabjait dr. *Lepold* Antal, a múzeum főfelügyelője válogatta ki és rendezte el s a fővárosi műértő közönségnek most alkalma nyilt a XV. és XVI-ik század roppant gazdag magyar egyházi műemlékeiben, a falakat elborító gobelinek és antik szőnyegek csodaszép darabjaiban, valamint az üvegszekrényekben kiállított pompás egyházi és világi iparművészeti tárgyakban gyönyörködni.

A tárlat iránt közönségünk körében nagy érdeklődés mutatkozott. Maga a bíboros-hercegprímás, dr. *Serédi* Jusztinián is meglátogatta, kiváló elismerését nyilvánítva egyúttal a tárlaton kollektív-kiállítással szereplő művészeknek is. Ezek a művészek : *Zombory* Lajos, aki 143 művel, *maróthi Major* Jenő 48 művel, *Kampis* János 45 művel, *Knopp* Imre 27 művel, *Horváth* Béla 52 művel, *Sárdy* Brutus 67 művel, *Aradi Edvi-Illés* Jenő 54 művel és *Pásztor* János szobrászművész, aki 61 művel szerepelt. Pásztor csodaszép szoborkollekciója különösen nagy hatást keltett. Ez a kiállítás október 18-án nyilt meg és november 16-án zárult, a látogatók száma 41.642 személy volt, köztük 18 iskola és hat munkáscsoport, viszont Auguszta és Magdolna főhercegnők is meleg érdeklődéssel nézték meg.

CSIZIK GYULA : ZÖLD UDVAR.

Fejezzük be ezt a visszapillantást Ipolyi Arnold szavaival, melyek 1880-ban hangzottak el, de ma is egészen aktuálisak :

— Nekünk nemcsak művé-

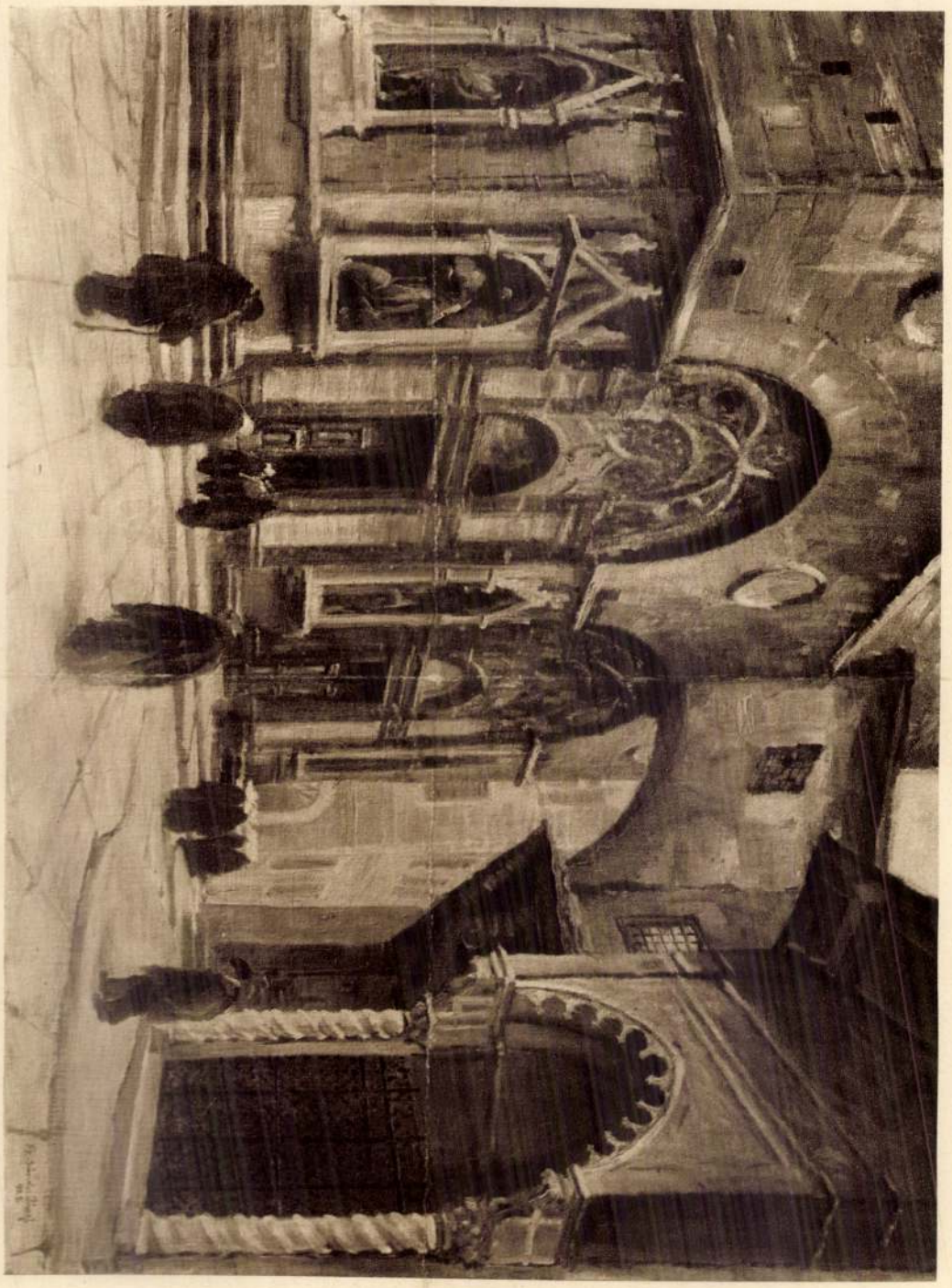

GY. SÁNDOR JÓZSEF: OR' SAN MICHELE.

Évk Kmt. 1930. 36. l
kép

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

[redacted]

Gy. Sándor József

Coll. kiáll.

1 – 18. sz.

19 – 33 sz.

63 – 67 sz.

4

Ernst Museum kiállításai

XLVII. (1920.)

Gy. Sándor József

grafikus

cód

Az Ujság. 1918. máj. 12

(c.a.: Fiatal művészek

az Ernst-muzeumban.)

T. 4739.

rmében jobbra a trónon polgári ru-
gatja a Széchényi vezérlete alatt
Felirata:

ngarn zu Schönbrunn
48.
önbrunn.
rese a Schönbrunn.
ge Schönbrunnban.

mér. a vk. 23.5 : 16.5 cm.

Sándor József Gy.

életrajz

irod.

Csókássy 130, l.

VII

Gyg. Sándor József

l.

Münchn-Élet

1933. 10-11. sz.

2. l.

4. l.

Sándor József, Gy.

899

A harmadik epigon Gy. Sándor József rézkarcoló. Brangwyn fény és árnyék ellentéteire eszmélünk e nagyméretű lapok előtt. Ugyanazzal az eltökéltséggel látja a budapesti bazilikát, mint a müncheni Teatiner Kirchét vagy a pécsi dóm feljáratát.

Jól tudjuk elől, irányító tanítómester nélkül senki sem bontakozott még ki. Valahova kellett hogy fejlődésének gyökérszálait ereszsze. Azonban e három művész nem a tanulságokat ömlesztette magába, hanem bizonyos átmeneti periódusok elszigetelt eredményeit, külső jegyeket. Nem az egyetemes fejlődés hosszabb érvényű értékeire építettek és így mindaz ami oly bántó módon kiütközik mostani munkáikból, az nem termékenyítő matéria, hanem kőlönc, mozgást, nagyobb lendületet bénító holt tőke.

Bálint Aladár: Az Ernst-Múzeum csoportos kiállítása. Nyugat 1918. máj. 16.

szerint a többség a parlament ura s ezzel az ország kormányzatára hivatott. A többségnek e kormányzó tisztje és kötelessége vállalására pedig a többség vezére: Tisza István gróf. Annál inkább, mert különben is kormányzásra, igazgatásra és vezetésre rendelt férfiú. Kormányzatának szelleme lehet elmaradt, meggyőződései lehetnek elfogúltak, politikája lehet veszedelmes, sőt végzetes, de aki vallja e politikáját, annak vállalni kell az ő kormányzatát is. Hivatott a parlamenti kormányzásra, mert van politikája.

Aki azonban visszaretten e veszedelmes, talán végzetes politikától: ott van számára az ellenzék. Ennek, éppen a most legégetőbb dolgokban, más a politikája, mint a Tiszáé. S ezt a politikát Andrássy vezette. A gondolatot, melyben a parlament ellenzéki pártjai összeforrtak s mely egyben a parlamentet újra hozzáforrasztotta a parlamenten kívüli közönséghez, Andrássy vetette fel s ő tette parlamentképessé. Vezetése alatt a kisebbség, kisebbség létére, a közönség roppant többségét vezette, s bölcsesége és ügyessége belefogta a mérsékelt nemzeti politikába a tömegek forrongó és feszülő áramlatait. Ha a többség politikája veszedelmes az országra, kormányra lehet híni a kisebbséget, olyan politikával, amynek

33. Topolyafák.
34. Őszi színek.
35. Akácos.

IX. TEREM.

GY. SÁNDOR JÓZSEF MŰVEI.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

GY.-SÁNDOR JÓZSEF

Született Gyömrőn 1887-ben. Művészi tanulmányait Budapesten és Münchenben végezte. Münchenben Knirr, majd az Akadémián Halm, később A. Jank tanárok növendéke volt. Első ízben kiállított 1910-ben a Képzőművészeti Társulat kiállításán. Több művészi alkotását a Szépművészeti és Székesfővárosi Múzeumok szerezték meg. Grafikai munkái több külföldi múzeumban (Capitolium Róma), British Muzeum, Észak-Amerika több városában) találhatók. Kitüntetései: a Nemzeti Szalon ezüstérme (1914), az erdélyi kiállításon a «Fészek» díja (1922), a «Benczúr Társaság» kiállításán a «Galambos»-díj (1923), a Képzőművészeti Társulat kiállításain kitüntető elismerés (1924), Lipótvárosi Kaszinó jubileumi díja (1922), a Demokrata Kör díja (1922).

1. Venezia.
2. A Parlament a Duna felől.
3. Úrnapja.
4. Fiesole.
5. Chioggia.

6. Certosai híd.
7. A Szerviták temploma.
8. Olasz tavasz.
9. Közelgő zivatar.
10. Április.
11. Fontane Nettuno.
12. A Bazilika feljárója.
13. Rignano sul Arno.
14. Tavasz.
15. A Piazetta Velencében.
16. Napos olasz falu.
17. Pályaudvar.
18. Kilátás a Ponte Vecchio-ról.
19. Certosa.
20. Or San Michele.
21. Arno-híd Rignanónál.
22. Esős délután Firenzében.
23. A behavazott Buda.
24. Ponte Vecchio.
25. Nyár.
26. Út Certosába.
27. Régi udvar Kismartonban.
28. Tél.
29. Kismartoni udvar.
30. A certosai kolostor kertje.

6. Certosai híd.
7. A Szerviták temploma.
8. Olasz tavasz.
9. Közelgő zivatar.
10. Április.
11. Fontane Nettuno.
12. A Bazilika feljárója.
13. Rignano sul Arno.
14. Tavasz.
15. A Piazetta Veneziában.
16. Napos olasz falu.
17. Pályaudvar.
18. Kilátás a Ponte Vecchio-ról.
19. Certosa.
20. Or San Michele.
21. Arno-híd Rignanónál.
22. Esős délután Firenzében.
23. A behavazott Buda.
24. Ponte Vecchio.
25. Nyár.
26. Út Certosába.
27. Régi udvar Kismartonban.
28. Tél.
29. Kismartoni udvar.
30. A certosai kolostor kertje.

Gy. Sándor József

33. Topolyafák.
34. Őszi színek.
35. Akácos.

KMTárs. 1929. őszi kiáll.

IX. TEREM.

GY. SÁNDOR JÓZSEF MŰVEI.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

GY.-SÁNDOR JÓZSEF

Született Gyömrőn 1887-ben. Művészi tanulmányait Budapesten és Münchenben végezte. Münchenben Knirr, majd az Akadémián Halm, később A. Jank tanárok növendéke volt. Első ízben kiállitott 1910-ben a Képzőművészeti Társulat kiállitásán. Több művészi alkotását a Szépművészeti és Székesfővárosi Múzeumok szerezték meg. Grafikai munkái több külföldi múzeumban (Capitolium Róma), British Muzeum, Észak-Amerika több városában) találhatók. Kitüntetései: a Nemzeti Szalon ezüstérme (1914), az erdélyi kiállitáson a «Fészek» díja (1922), a «Benczúr Társaság» kiállitásán a «Galambos»-díj (1923), a Képzőművészeti Társulat kiállitásain kitüntető elismerés (1924), Lipótvárosi Kaszinó jubileumi díja (1922), a Demokrata Kör díja (1922).

1. Venezia.
2. A Parlament a Duna felől.
3. Úrnapja.
4. Fiesole.
5. Chioggia.

Gy. Sándor József

4

Tolnay Ákos:
Borulás.

Gy. Sándor József:
A Piazetta Veneziában.

Benczúr Társaság Kiáll.
1925 márc.

Gy. Sándor József

85 A Szerviták temploma
86 Templomból jövők
87 A Margit hid
88 Hazatérő nyáj
89 A Kálvin tér
90 Őszi napsütés
91 Magyar falu
93 Templom belseje
94 Vásár
95 Heti piac

A Bencúr Társaság második kiáll. (Nemz. Szalon) 1923. dec.

Bencúr Társ. 1925. évi

r g y	Főösszeg	Pénztár Tartozik
a tagok vagyon		
ója.	25,000 —	
számlája	22,396 80	
	526127	
számlája	262181	
	3750	

Gy. Sándor József

Gy. Sándor József.

84 Március, olajf.
85 Magyar falu, olajf.
86 Szegények otthona, olajf.
87 Kisvárosi sikátor, olajf.
88 Templom belseje, olajf.
89 Kisvárosi délután, olajf.
90 Kikötő sztrájk. olajf.
91 Alkonyat, olajf.
92 Heti piac, olajf.
93 Pályaudvar, olajf.
94 Őszi napsütés, olajf.

A Benczúr Társaság első kiáll. (Neuv. halon)
1923. ápr.

eszpiémben.

Gy. Sándor József

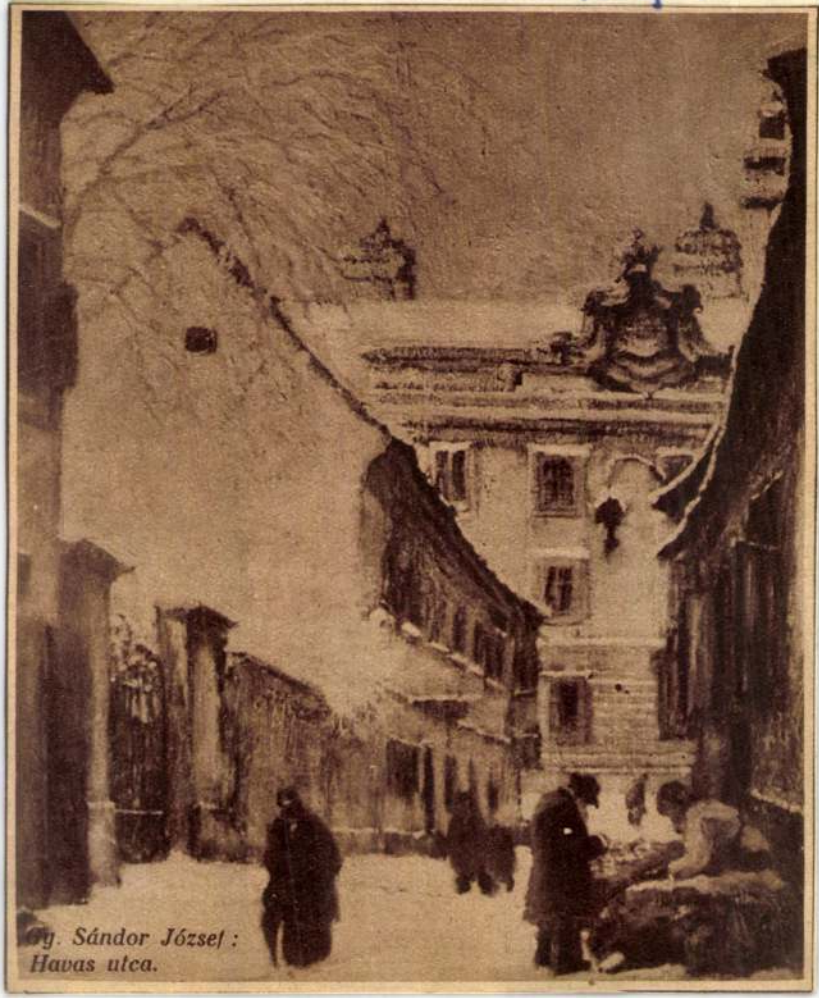

Gy. Sándor József:
Havas utca.

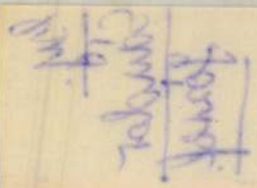

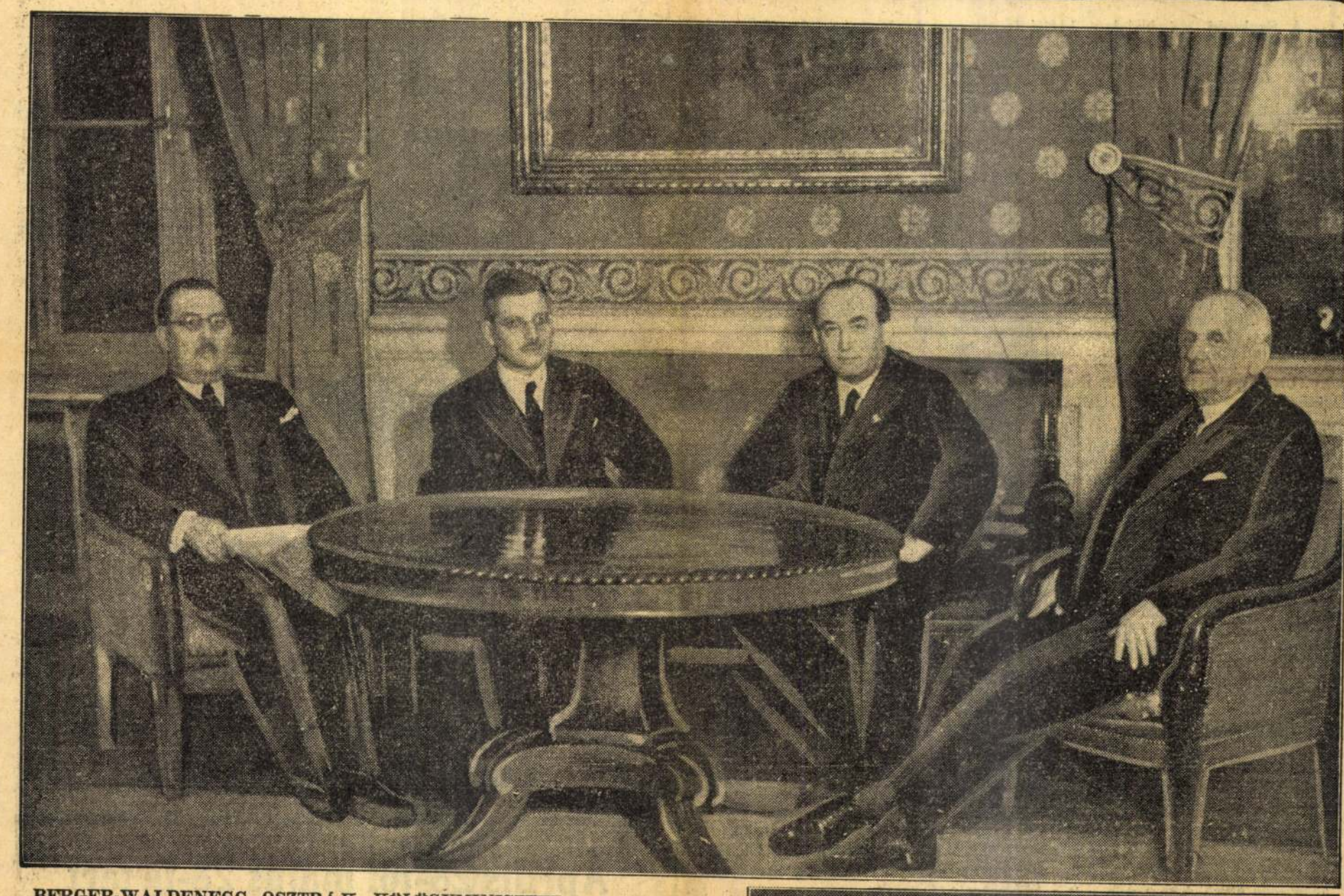

BERGER-WALDENEGG OSZTRÁK KÜLÜGYMINISZTER, SCHUSCHNIGG KANCELLÁR, GÖMBÖS GYULA MINISZTERELNÖK ÉS KÁNYA KÁLMÁN KÜLÜGYMINISZTER
a tanácskozóasztal mellett a miniszterelnökségen

EDEN ANGOL KÜLÜGYMINISZTER ÉS LORD HALIFAX
angol delegátus a tanácskozásra megy

A NÉMET VÁLOGATOTT FUTBALLCSAPAT,
amely holnap a magyar futballcsapat ellen játszik, ma éjjel megérkezett Budapestre

MA NYÍLIK MEG A SZOLNOKI MŰVÉSZTELEP KIÁLLÍTÁSA.
Zádor István, Pólya Tibor, Szablya-Frischauf János és Aba-Novák Vilmos a kiállítás tegnapi sajtóbemutatóján

— **A Szolnoki Művésztelep kiállítása.** A Nemzeti Szalón nagyterme a halottaké. *Aggházy* Gyula, *Bihari* Sándor, *Deák-Ebner* Lajos, *Perlmutter* Izsák, *Zemplényi* Tivadar és a nagymultú szolnoki művészkolónia még néhány halottjának egy-egy muzeális jelentőségű alkotását látjuk e terem falain. A művésztelep mai nemzedékének most bemutatott kiállításán nem találkozunk meglepetésekkel és merész fejlődési tünetekkel: de ott látjuk a nagymultú és nagyon sok érdemmel ékes szolnoki iskola sok jól megőrzött értékét.

Fényes Adolf egy-két arcképen kívül egy nagyon finom, üdehangulatú tájképet mutat be. Frissek és érdekesek *Pólya* Tibor arcképei, *Pólya* Iván több szép tájképe, *Zádor* István néhány kitűnő műteremképe a szolnoki művésztelep életéből. Örömmel látjuk *Aba-Novák* Vilmos életerőtől duzzadó lobogószínű festményeit, valamint a legfiatalabb szolnokiak közül *Pohárnok* Zoltán fényben felolvadó s mégis fegyelmezett kompozícióit és *Révész* Péter Pál néhány finom, egyszerű tájképét. A hagyományokat *Vidovszky* Béla századeleji naturalizmusa és *Szlányi* Lajos valamivel mozgalmasabb impresszionizmusa képviseli. A nem nagy szoboranyagból *Pátzay* Pál nagyszerű portréi mellett *Borbereky* K. Zoltán rendkívül erőteljes fejeit kell kiemelni. Az egész kiállítás, úgy ahogy van szép, kellemes és nemcsak a mult nagyságát, a jelen kitűnő értékeit, hanem a jövő fejlődés útját is megmutatja.

Asszonyom

bizonyára Önt is érdekli:

hogy megkezdődött a tavaszi friss zöldségfélék felvonulása Budapestre. A legelső az idei friss kapor, amelyért csomónkint 30 fillért kérnek;

hogy soha olyan drága nem volt az idei rántani való csirke, mint most. A ványadt, gyenge kis jószágokért kilónkint 4 pengőt kérnek. Ennek megfelelően drágult ma a tyúk is, amelynek az ára 2.20—3.— pengő. A hízott leölt liba nagy kereskedelmi ára ismét elérte az 1.90 pengőt, a viszonteladóknál pedig 2.20 pengőig emelkedett az ára;

hogy vidékről kevés tojást küldenek, mert a budapesti piac felvevőképessége gyengült. A felvásárlók 4 fillért fizetnek, a nagykereskedőnél 4.8—5.3 fillérbe kerül, de sok viszonteladónál 7.5—8 fillért kell fizetni a fogyasztónak. Március közepén ilyen árat nem fizet a közönség;

hogy a grape fruit olyan kedvelt cikke lett a budapesti piacnak, hogy vagónszámra hozatják Palesztinából és a nagy felhozatalnak megfelelően napról napra leszállítják az árát. Ma már nagykereskedőknél 29—48, viszonteladóknál 36—50 fillérbe kerül.

— **Tavaszi cipők.** Ezidei tavaszi ujdonságaink színekben és modelekben minden képzeletet felülmúlnak. Olcsó árak. Schön és Lustig, Deák Ferenc u. 8.

— **Gyászrovat.** *Vörösberényi Angyán* Géza dr. ny. cs. és kir. udvari titkár *Cap Ferrat*-ban 46 éves korában elhúnyt. Felesége, gyermekei, kiterjedt rokonsága, köztük *Angyán* Béla ny. államtitkár és *Drasche Lázár* Alfréd ny. rk. követ, *Angyán* János egyetemi tanár gyászolják. Ma délután temetik a hitzingi temetőben lévő családi sírboltba.

Gy. *Sándor* József festőművész, az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társaság társtagja, a volt cs. és kir. 68. gyalogezred tartalékos főhadnagya, 48 éves korában, március 10-én meghalt. temetése *szombaton* félnégy órakor lesz a farkasréti temetőben.

— **A bíróság elrendelte egy nagybank kasszájának megfúrását.** *Londonból* jelentik: Az angol törvényhozás történetében most fordul elő először, hogy *bírák kasszafúróként szerepelnek*. Erre a nevezetes esetre egy hosszú, bonyolult per ad alkalmat. 25.000 font értékű arany körül forog ez a per már évtizedek óta. Az arany állítólag a *Midland bank* egy páncélszekrényében van évtizedek óta. Ennek a páncélszekrénynek *kulcsa elveszett*. A bíróság most *elrendelte a kassza megfúrását*. A bíróság tagjainak felügyelete alatt történik meg a napokban az ünnepélyes kasszafúrás.

— **Orvosi hir.** Dr. *Pólányi* Béla fogorvos külföldi útjáról megérkezett, 17-én megkezdi rendelését V., Lipót körút 9.

— **Bűnvádi feljelentést akar tenni egy tanár a többletszámlázó telefongépek ellen.** Számtalanszor keresik fel szerkesztőségünket panaszos soraikkal a telefonelőfizetők. Ezek mind arról panaszkodnak, hogy a telefonközpont *sokszor több beszélgetést számit fel a dijnyugtákon*, mint amennyit az előfizetők folytattak. A felszólalások majdnem minden esetben eredménytelenek.

Érdekes panaszbeadványt intézett most a telefonbeszélgetések rossz számlálása miatt a távbeszélő igazgatósághoz *Gábel* Gyula nyugalmazott székesfővárosi tanár, aki több mint harminc éve telefontulajdonos. Panaszbeadványát *szerkesztőségünknek is megküldte* s egyben közölte, hogy ha sérelmét nem intézik el kedvezően, *ismeretlen tettes ellen bünvádi feljelentést fog tenni csalás cimén.*

Gábel a távbeszélő igazgatósághoz intézett beadványában előadja, hogy *január 16-tól február 15-ig negyvenegyszer beszélt telefonon, ebből háromszor a hibaosztállyal, amiért dij nem jár.* A dijnyugtán *kilencven* beszélgetést számítottak fel erre az időre.

Minden beszélgetést két tanu jelenlétében végzett a panasztevő tanár és ha elment hazulról, lelakatolta telefonját. Figyelemreméltóak a panaszbeadvány befejező sorai, amelyekből a panaszos tanár elkeseredése világit rá. *Gábel* Gyula ugyanis a következőket mondja:

— *Az Est*, amely idestova egy negyed évszázadon át küzd a nagyközönség minden egyes érdekéért, hosszú idő óta harcol szintén ez ügyben. Hiszem és tudom, hogy *egy 78 esztendős öregürnak eskü alatt mondott szavai*, — mert kimutatásom helyességére *esküt teszek* — más hitre fogja vinni a nagytekintetü igazgatóságot és mégis csak rá fognak jönni, hogy *azt a csalhatatlan gépet valami furfangos és ismeretlen technikai rossz szellem irányithatja*. Elkeseredettségemért, mert okom van rá, bocsánatot kérve, vagyok a nagytekintetü igazgatóságnak

mély tisztelettel

Gábel Gyula s. k.,
nyug. székesfővárosi tanár.

Beadványához csatolja a tanár a *telefonbeszélgetések számát, időpontját és azt, hogy kivel folytatott beszélgetést.* Most türelmetlenül várja a telefonigazgatóság válaszát, amely eldönti, hogy szükség van-e a kilátásba helyezett *bünvádi eljárás* megindítására.

— **»A kiskunhalasi gazdasági egyesület elnöke felakasztotta magát«** c. hírünkre *Medveczky* Károly gazdasági főtanácsos, a kiskunhalasi gazdasági egyesület elnöke közölte velünk, hogy az öngyilkos *Egyed* I. Sándor nem volt sem alelnöke, sem társelnöke az egyesületnek.

— **Sírkőavatás.** *Bruszt* Sándorné sz. Steiner Mariska síremlékének felavatása vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temetőben. I. B. parcella.

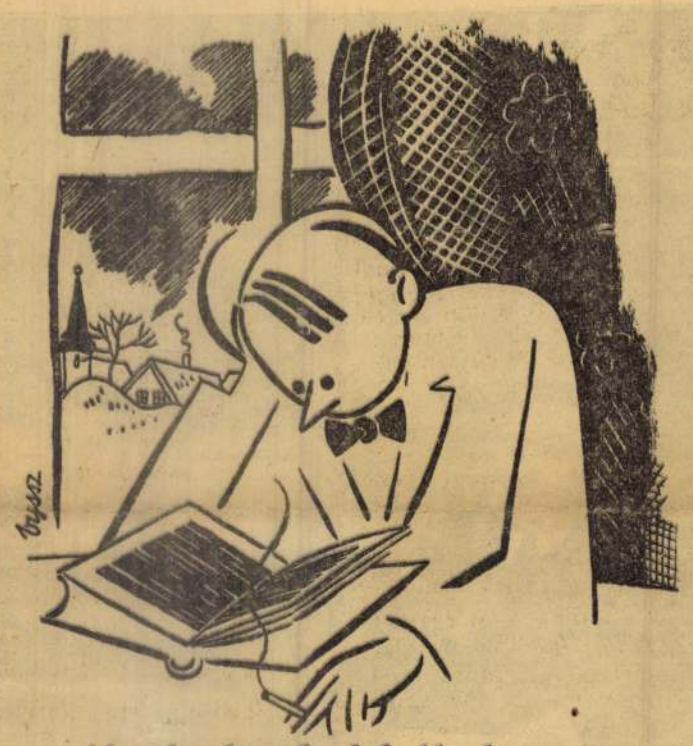

Mindenkinek el kell olvasnia
a BÁL-t,
az új Móricz Zsigmond regényt
Ára 1 pengő — irodalmi értéke
pénzben ki nem fejezhető

Április 28-tól május 28-ig tart a májusi Budapesti Nemzetközi Vásár 50 százalékos utazási kedvezménye

— Az Est tudósitójától —

Ma érkezett a májusi vásár vezetőségéhez *a kormány döntése*, mely úgy intézkedik, hogy a külföldi látogatók részére

április 28-tól május 28-ig lesz érvényes a májusi Budapesti Nemzetközi Vásár 50%-os utazási kedvezménye.

A külföldi látogatók ezt a kedvezményt külön vehetik igénybe úgy az ide-, mint a visszautazásra és a kedvezmény *az országon való átutazásra is jogosit.*

Külön intézkedik a kormány döntése a belföldi vidéki közönség májusi utazási kedvezményéről.

A rendelkezés szerint azok, akik a belföld valamely állomásáról május 2-tól május 18-áig utaznak *a Nemzetközi Vásár látogatására*, a felutazásra váltott teljes áru jeggyel május 8-tól május 24-ig dijtalanul utazhatnak vissza az eredeti indulási állomásra.

Ugy a külföldi, mint a belföldi közönség utazási kedvezményét a kormány *a május 8—18-ig rendezendő Budapesti Nemzetközi Vásár* által kibocsátott *vásárigazolvány* felmutatásához köti. A vásárigazolványokat úgy a külföldön, mint a belföldön a menetjegyirodák és a vásár tb. képviseletei hozzák forgalomba, de beszerezhetők azok a kormány külképviseleti hatóságai útján is.

— **Felár nélkül repülnek Skandináviába az angol levelek.** *Londonból* jelentik: Az angol posta megszüntette a *repülőgépen* szállított levelek *portófelárát*. Egyelőre csak a skandináv államokba lehet *légipostai felár nélkül* küldeni a leveleket, később pedig kiterjesztik a kedvezményt *a többi európai államra is.*

— **Dalmady Zoltán emlékelőadás.** A Budapesti Orvosok Turista Egyesülete évi közgyülése alkalmával dr. Dalmady Zoltánnak, a nagynevü természettudósnak és turistának emlékére emlékelőadást rendez. Az idei előadást március hó 18-án, szerdán este 8 órakor a Fészek Klub nagytermében dr. bilkei Pap Lajos egyetemi magántanár tartja »Az orvos és a természet« címen. Érdeklődőket szívesen látnak.

— **Elárverezik a világ legkisebb könyvét.** *Londonból* jelentik: A jövő héten *elárverezik a világ legkisebb könyvét*. Ez a könyv, mely *Omar Khayyám* klasszikus perzsa költő »*Rubaiat*« című versgyüjteményének világhirü angol átköltése, *csak nagyitóüveggel olvasható*. A könyv *fél centiméter* hosszú és szélessége ennél is kisebb.

A KALAPTECHNIKA CSODÁJA
KÖNIG-NÉL AZ ÚJ MÁRFIA KALAP
JÓZSEF KORÚT 23.
ERZSÉBET KÖRÚT 48.

Légy jó mindhalálig!

délyét közvetlen formában csak végrendelete árulja el, kapcsolatos körülményekből kell rá fényt derítenünk. Való tény, hogy nagyszámban voltak faliszőnyegjei, de ezekről levelezésében egy árva szót sem szól.. Ám ha vizsgáljuk a faliszőnyegipar helyzetét Flandriában, ha szemügyre vesszük, mi köze volt ehez Mária királynénak, nem lesz nehéz megfejtenünk azt a viszonyt, amelybe az iparművészetnek ehhez a csábos ágához került a királynő hűséges titkára és tanácsadója: Oláh Miklós.

— Uram Isten, írja Tournayból 1531. december 10-én, mennyi kényelmetlenséggel, munkával kell megkezdenie, mennyi bajt kell békén tűrnie az udvari embernek! Nincs nap, mely ne bővelkednék bajban. Amikor azt hinnéd, hogy nyugságod lesz és hogy hasznos tanulmányokkal vagy valami más jó dologgal töltheted az idődet, akkor bukkan fel a legtöbb akadály, mely aztán eltérít jó szándékodtól. Nem tagadhatom, hogy az udvarnál sok tisztességben részesül az ember, de a javak tetejét, a szabadságot, ne keresd itten, hol olyasmivel vagy kénytelen foglalkozni, ami visszatart a komoly munkától. A napokban Brüsszelben, amelyhez már hozzászoktam, épen irodalmi munkába akartam fogni, hogy így muljék az idő, amely véghetetlenül terhes és tűrhetetlen számomra akkor, amikor tudom, hogy hazám veszélyben van. De ezenközben a császár (V. Károly) a királynéval Tournayba készülődött. Hiába készülődött. Hiába álltam elő kifogásokkal, hogy mentesítsenek ettől a tiszttől és hagyjanak Brüsszelben. A királyné másképen akarta és megparancsolta nekem, hogy oda is elkisérjem. Én, amit más dolgokban is mindenkor engedelmeskedtem parancsainak, kénytelen voltam követni őt, nehogy szolgálataim hiányát érezze. Igy kényszerültem akaratom ellenére Tournayrbe jönni, ebbe az igen nevezetes városba, mely azonban a francia határon levő flandriai városok között mégsem annyira szép és diszes, mint ahogy a híre járt.

Ez az egy példa is elégséges lesz annak bizonyítására, hogy Oláh Miklóson végigzajlott Mária királyné közpályájának minden élménye. Ezek között a *faliszőnyegek hamar jelentkeznek*, még pedig először csak külsőségek alakjában. Maga Oláh csak egyszer emlékezik meg a faliszőnyegekről, Brüsszelben, 1531. július 6-án kelt levelében, melyben Zalaházi Tamás veszprémi püspöknek meséli el, milyen arany-ezüst szálakkal átszőtt faliszőnyegek borították be annak a palotának falait, amelyben V. Károly császár húgát a kormányzói székbe iktatta. Ily pompával léptennyomon találkozott a királyné és kísérete. Amikor pl. a királyné 1532. április 26-án Audenarde városát látogatta meg, a városi tanács faliszőnyegekkel díszes teremben fogadta, sőt valószínű, hogy e

GY. SÁNDOR JÓZSEF: *Kismartoni udvar.*
A Benczúr-Társaság kiállításáról.

Képzőművészet
1927. 5. sz. 19. lap

kisebb-nagyobb ipari központok aféle kiállításokkal is előállottak, amilyent pl. Valenciennes városa rendezett abból az alkalomból, hogy Ausztriai Eleonora, I. Ferenc francia király felesége 1544-ben húgának látogatására jött.

A flamandok és vallónok joggal választották a büszkélkedésnek ezt a módját. A szőnyeg náluk nemcsak dísz volt, hanem nemzeti és helyi dicsőség is, fokmérője kultúrájuknak és gazdaságuknak. Mária királyné készséggel kapcsolta bele e régi iparba kormányzói feladatait és uralkodói fényűzését. Tudott dolognak veszem azt a művészi luxust, amellyel a Habsburg-családnak ez a kiváló női alakja Brüsszelben, majd később Binche-ben (Bingenben) körülvette magát. Most csak faliszőnyegbeszerzéseit nézem. 1535-ben Dermoyen Vilmos brüsszeli mester ad el neki 1512 fontért egy tizenkét darabból álló sorozatot, amely Herakles történetét ábrázolja; ugyanebben az évben Kempenaer Vilmos is szállít számra kisebb értékű szőnyegeket, 1539-ben egy Jean Pierre nevű szőnyegszövőt halála akadályozza meg, hogy a királyné részére vállalt munkáját befejezze. Erre az időre esik, hogy a *Pannemekers-család* három tagja, Henrik, János és Vilmos, elkészült a *Páris ifjúsága* c. sorozattal. A későbbi beszerzések már témámon kívül esnek, ellenben különösen említésre méltó, hogy a királyné pénztára 1532-ben négy font tiszteletdíjat fizet Vermeyen János festőművésznek, a tuniszi kartonok szerzőjének azért, mert *magyar címereket festett;* e kartonokat Audenarde városába szállították oly célból, hogy azok faliszőnyeggé dolgoztassanak át. Ime ismét egy adat, hogy a királyné, kit élte végéig Magyarországi Máriának (Marie de Hongrie) hívtak, nem felejtette el azt az országot, amelyben legszebb fiatalságát töltötte. Oláh Miklós leveleiből egyébként arra a következtetésre is juthatunk, hogy vágyódott hazánkba vissza, de vágyát politikai viszonyok meghiusították.

FÉNYES ADOLF: *Parasztasszony lányával*
Az Ernst-Múzeum aukció-kiállításáról.

A királynénak a vásárlásokon kívül komolyabb érintkezési pontjai is voltak a szőnyegiparral. 1537-ben pl. az arrasi és artoiséi takácsokat kellett védelmébe venni sógorával, I. Ferenc fran-

Gy. Sándor József MDK

Csipkesálos leány, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József

Zárdafolyosó, olf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

Gy. Sándor József

Templomból jövők, repr.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállítása

Gy. Sándor József

Urnapja

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Hetipiac

Sztrájk a kikötőben

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Ősz, olf.

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

A Duna télen, olf.

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

gy. Sándor József MDK

A belvárosi plébániatemplom

Mücsarnok 193o Szent Imre emlékkiállitás

Gy. Sándor József MDK

Lietáció, olf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

Gy. Sándor József [redacted]

Licitáció, repr.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

MDK

Gy. Sándor József

A bujkálónak pusztulnia kell!

1885-1960. M. plakáttört. kiáll. Műcs. 1960.

Gy. Sándor József

Behavazott vároldal, olf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

Gy. Sándor József MDK

Öreg város régi kutja, olf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Velencei részlet, olf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Őszi vásár, olf.

Műcsarnok 1932/33 téli kiállítás

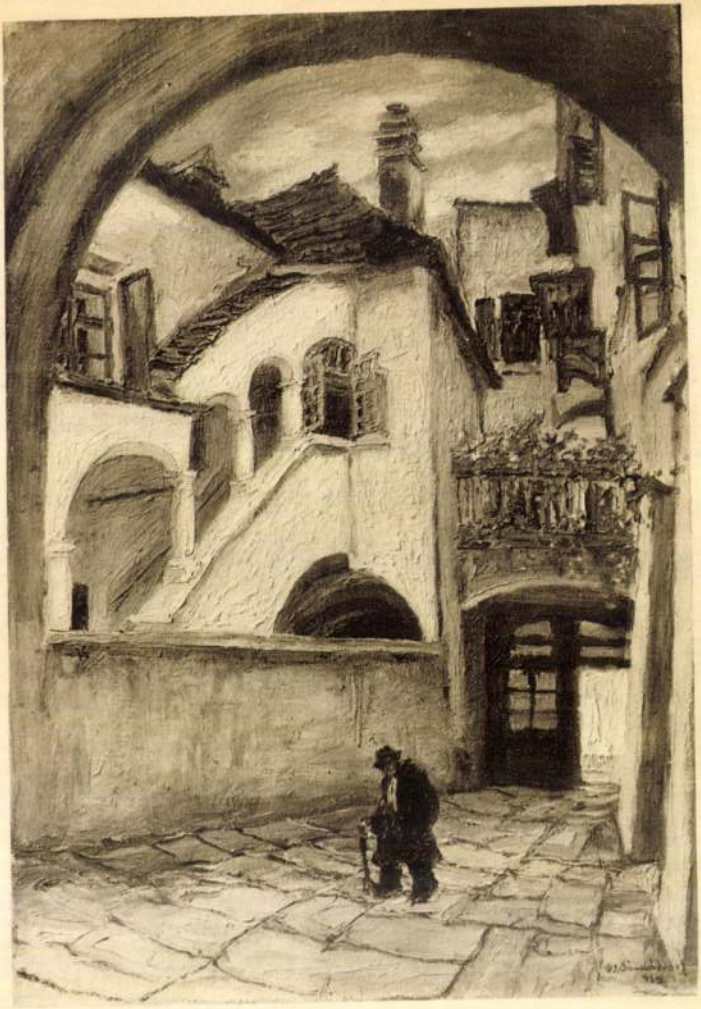

GY. SÁNDOR JÓZSEF : KISMARTONI UDVAR

GY. SÁNDOR JÓZSEF : OR SAN MICHELE

Gy. Sándor József

MDK

Tavaszi szántás

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Müterem, olf.

Műcsarnok 1926 őszi tárlat

Gy. Sándor József

MDK

Kolostorfolyosó, olf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Vihar előtt, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

Gy. Sándor József MDK

Kisvárosi utca, olf.

Műcsarnok 1931/32 téli kiállitás

Gy. Sándor József MDK

A Szerviták temploma, olf.

Műcsarnok 1932. Budapest közönségének gyűjteményéből rendezett kiállítás

Gy. Sándor József MDK

Vihar elől hazatérő munkások, olf.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

Gy. Sándor József MDK

Firenzei templom, olf.

Műcsarnok 1931/32 téli kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Prága télen, olf.

Műcsarnok 1931/32 téli kiállitás

MDK

Gy. Sándor József, festö

Chioggai bárkák.
Hetipiac.

Bp.Mücs.OMKT. Nemz.Képzömüv.kiáll./Rend.M.Kir.Vall.-
és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 42.1.

Gy. Sándor Józssf MDK

Chioggiai bárkák, olf.

Műcsarnok 1931/32 téli kiállítás

MDK

Gy. Sándor József

Boross M.: Istokovits K., Mihalovits M., Pádly A. és Gy. Sándor J. gyüjteményes kiáll. Képzőművészet 1929. 24. sz. 210-212.l. Képekkel.

Gf. Sándor József festő (1887–

Pásztortűz, 1928. 3 sz.

70 l.

Szokolay Béla: Budapesti kiállítások

Gr. Sándor József, festő, 2.

Pásztortűz, 1929. 22 sz.

527. l.

Magyar kultúrkrónika (Krónikás)

Gy. Sándor József festő

Magyar Művészet 1925. 52. o.
Kiállítások.

Gy. Sándor József grafikus

Magyar Müvészet 1925. 44-48. o.
Müvészetünk a külföldön.

Gy. Sándor József

MDK

A S. Marco bejárata

Kora tavasz

S.M. d. Salute

Ősz

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. kiáll.

Gy. Sándor József MDK

A Bazilika, rézkarc

Meditatió, rézkarc

Colleoni, rézkarc

A Bazilika feljárója, rézkarc

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. kiáll.

Gy. Sándor József

A Barátike, rézkarc

Meditáció, rézkarc

Colleoni, rézkarc

A Barátike fejjárója, rézkarc

Gy. Sándor József

MDK

A halcsarnok Veneziában

A Palazzo Duvale folyosója

Téli hetipiac

Velencei gondolás

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. kiáll.

Gy. Sándor József MDK

Ezüstös napsütés

Forradalom

Hervadás

Venezia

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. kiáll.

MDK

Gy. Sándor József

MDK

Három barát

Theatinerkirche, rézkarc

Margithid, rézkarc

Parlament a Duna felől, rézkarc

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. kiáll.

Gy. Sándor József MDK

A S. Marco előcsarnoka

A Piazzetto

Zöldségpiac

Hajók a Lagunán

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. kiáll.

Gy. Sándor József MDK

Gyümölcspiac, olf.

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

MDK

Gy. Sándor József

Képzőművészet 1931. 41. sz. 142.l.

GY. SÁNDOR

A Székesfőváros pályázati kiállításáról

rátiáinak falai visszhangoztak a Mascagni bűvös pálcája alatt életrekelt leoncavallói operák melódiáitól; majd ugyanott káprázatos szinpompában, jellegzetes nemzeti zene kiséretében felvonultak festői menetben Itália minden vidékének lakói érdekes viseleteikben. Ugyancsak az idei nyárra esett az 1896. óta a kétévenkint megismétlődő nemzetközi képzőművészeti kiállítás, a „Biennale", mely a Giardini Publici szép parkjának pavillonjaiba vonzotta a nagy tömegekben odaáradó közönséget. Venetia városának művészeti tanácsa, melynek élén gróf Pietro Ossi polgármester áll, bőkezű vendég-

ÓZSEF : Kálvin-tér

A május 3-án ünnepélyesen megnyilt kiállítás, mely összesen 2600-nál több műtárgyat foglal magában, Antonio *Marcini* szobrász, bizottsági főtitkár gondos és kiváló értékü rendezését dicséri és több nagyobb egységre tagozódik: a szinházművészeti kiállításra; a XIX. század, az „Ottocento" olasz festészetének retrospectiv gyüjteményére; az intézményes nemzetközi képzőművészeti tárlatra, mely az egyes résztvevő nemzetek külön pavillonjai között oszlik meg; azonkivül az olasz futurista művészetnek, valamint a „párisi iskolának" egy-egy külön terem jutott, az iparművészeti és grafikai alkotások négy

Gy. Sándor József MDK

A Rialtó

Colleoni

A S.M. d Salute feljárója

Tüzilárma

Műcsarnok 1925 Beneczur Társ. kiáll.

MDK

Gy. Sándor József

Fiesole.

Az Ernst-Múzeum Kiáll. CVI. A Munkácsy-céh
II. Reprezentatív Kiáll. Bpest. 1929. Okt. hó
Kat. 9.1.

MDK

Gy. Sándor József

Alkony.

Az Ernst-Múzeum Kiáll. CVI. A Munkácsy-céh
II. Reprezentativ Kiáll. Bpest. 1929. Okt. hó
Kat. 14.1.

MDK

Gy. Sándor József

A kismartoni öreg templom, repr.

Csókássy

MDK

gyömrői Sándor József

A N.Szal. tavaszi kiáll. ezüst érmet kapott rézkarcaiért

Kitüntetések. Művészet 1914. 284.l.

MDK

Gy. Sándor József

A Fészek kiállitásai. Képzőművészet 1928. 6. sz. 32.l.

MDK

Gy. Sándor József

Kálvin-tér, repr.

Képzőművészet 1928. II.évf. 12.sz. 173.l.
174.l.

MDK

Gy. Sándor József

Gy. Sándor József halála. Pesti Napló 1936. márc. 17.

MDK

gy. Sándor József

A belvárosi plébániatemplom

Szent Imre emlékkiáll. kat. Mücsarnok.1930. 15.l.

M.D.K.

Gy. Sándor József

A Magyar Rézkarcolók Egyesületének kiállitói között szerepel neve az Ernszt Muzeum kiállitásán.

Csoportkiállitás Ernsztnél c.
Szinházi Élet. Bp. 1923. ápr. 8-14.
XII. évf. 15. sz. 49. l.

Gy. Sándor József MDK

Kisvárosi sikátor

Mücsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

MDK

Gy. Sándor József

MDK

A Thököly ut hóban

Műcsarnok 1926. Angol-magyar kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

December

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Juhok az ugaron

Árverés

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

A folyó, olf.

Mücsarnok 1921. tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Árverés, olf.

Mücsarnok 1921. tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Hetipiac télen, olf.

Nyolcarnok 1921 tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Régi folyosó, olf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállítás

Gy. Sándor József

MDK

Téli hetipiac, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Gy. Sándor József

MOK

Behavazott város, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Vakok, olf.

Hetipiac a Garay téren, olf.

Mücsarnok 1922 jubileumi kiállitás

MDK

Gy. Sándor József

Rézkarcokat mutatott be az Ernst Muzeum 1918. évi májusi kiállitásan.

Művészet, 1918. 57, 58.l.

Gy. Sándor József MDK

A Marienplatz Münchenben, olf.

Mücsarnok 1922 jubileumi kiállitás

MDK

Gy. Sándor József

Vasárnap délelőtt, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 6.l.

MDK

Gy. Sándor József

Urnapi körmenet, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 6.l.

MDK

Gy. Sándor József, festöm.

KE.,LK.,DK.: Kitüntetö elismerés.
Lipótvárosi Kaszinó-dij.
Demokrata Kör dija.

Kitüntetések,dijak.
Mücs.-OMKT.1931-32.évi téli kiáll. Kat. 34.l.

Gy. Sándor József

festőművész

Képzőművészeti Társulat kiállítása - Műcsarnokban - képével szerepel

Nemzeti Ujság 1931. XII. 22

Gy. Sándor József

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

Só. Li. 1931. IV. 26.

Gy. Sándor József.
futó

a Nemzeti Szalon bajai tár-
latán műve szerepelt.

Magyarság, 1927. jan. 4.

Gy.Sándor
festőművész

Téli tárlat - a Műcsarnokban - képével szerepel -
a " Chioggiai bárkák ".

Pesti Hirlap 1931.VII.22.

Gy. Sándor

festőművész

Téli Tárlat a Műcsarnokban - képével szerepel - tájképpel.

Magyarság 1931. XII. 20.

MDK

Gy. Sándor József

Virág az ablakban, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 7.l.

MDK

Gy. Sándor József

Piac, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 15.l.

MDK

Gy. Sándor József

A Benczur-Társaság. Képzőművészet 1927. 5. sz. 11.l.

MDK

Gy. Sándor József

Két levél. Képzőművészet. 1930. 30.sz.
111.1.

MDK

Gy. Sándor József

Kismartoni udvar, repr.

Képzőművészet 1927. 5.sz.
19.1.

MDK

Gy. Sándor József

A Fészek kollektiv kiállitásai. Képzőművészet 1928. 7.sz.

MDK

Gy. Sándor József

Or' San Michele, repr.

Évk. KMT. 1930. 36.l.

artisztikus velencei képe hozzájárul az első
terem reprezentatív karakteréhez.
Értékes képet látunk tőle a IX. teremben is. 26.1

A Műcsarnok Téli Tárlatáról.-Festmények.
Képzőművészet. 1929. 16. sz. 25.1. és 26.1.

Gy. Sándor József, festőm. MDK

Sándor József (1887-)

Viharfelhő.
Rézkarc. Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Sándor József (1887-)

Az Englischer Garten Münchenben.
Pastel. Sign.

A Fővárosi Képtár háborus vesztességeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Sándor József

kerámiák a művész tervezésében Rozsos Jankával
és Szonntág Évával közösen

Kőbányai Porcelángyár kivitelezése.

Rajztanitás 1962. II.sz. 4.l.

Sán[illegible]ózsef (Gyömrő, 1887. dec. 7. —
Sánd[illegible]münchenben tanult, Halm és Jank növ
fest[illegible]litott ki Bp.-en impresszionisztikus
[illegible]eszitett.
[illegible]3-ban gyüjteményes kiállitást rendezett
[illegible]ban. 1922-ben a Lipótvárosi Kaszinó diját
és 1920-ban az Ernst Muzeumban, 1929-ben a
kollektiv kiállitása. — Irod. Bálint A.:
csoportos kiállitása (Nyugat, 1918); i.e.:
Ferenc és Gy. S. J. kiállitása (Népszava,
(Kolozsvár, 1899). — Irod. Osvát Kálmán:

+++

Magyar Életrajzi Lexikon

1936. márc. 12.):
endéke volt. 191o-
ntcaképeket. Rézkarco
a Nemzeti Szalon
nyerte. 1918-
Műcsarnok
Az Ern
Fe

Gy. Sándor József

festőművész

Barcelonai világkiállitás - képzőművészeti kiállitása - kiállitási palotában - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.VII.21.

Gy. Sándor József

A bujkálónak pusztulnia kell, é.n.

Miccarnok 1960.plakát-történeti kiáll.

Gy. Sándor József

„Venezia" c. műve nekrepel a bűnarnok téli tárlatán (emlitve)

Lyság 1926 II. 28

Gy. Sándor József

„Vásár" c. műve nagyobb a
műsaznok tél. Tárlatás

Magyarság 1926 II. 27

Gy. Sándor fórsey

„Vásár" c. műve nekrológ a
műsaknak tér. tárlatán
(emlitve)

Az Esti 1926 II. 28

MDK

Gy. Sándor József

Képzőművészet 1931. 141.l.

Gy. Sándor József MDK

Falurészlet

Mücsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Velence, repr.

Műcsarnok 1927 őszi kiállítás

MDK

Gy. Sándor József

Colleoni szobra Veneziában, of.

KMTárs. 1928/29. téli kiáll. kat. 5.l.

Gy. Sándor József

MDK

Kismartoni utca, olf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállítás

Gy. Sándor József MDK

Licitáció, olf.

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Az Egyetemi templom, olf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Napos táj

Templom belseje

Műcsarnok 1927 őszi kiállítás

Gy. Sándor József MDK

Venezia

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

Sándor J.

MDK

az Ifju művészek kiállításain szerepelt
/Szecesszió/

Müncheni levél. Művészet XIII. évf. 1914.
182-186.

MDK

Gy.Sándor József - Pentelei Molnár

kiáll. Ernst Muz,

Pesti Napló 192o. IX.1. 6 l.

MDK

Gy.Sándor József és Pentelei Molnár

kiáll. Ernst Muz,

Pesti Napló 192o. IX.5. 6 l.

MDK

Gy. Sándor József

Napos táj

Templom belseje

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 11.l.

MDK

Gy. Sándor **József**

Venezia

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat. 11.l.

MDK

Gy. Sándor József, festőm.

918. Birkanyáj. Olf. J.l.j.

Árverési Közlöny. 1926. ápr. 3. rf. sz. 36. l.

Gy. Sándor József MDK

Régi udvar, olf.

Mücsarnok 1926 téli kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Venezia, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Gy.Sándor József MDK

Vásár, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Legelésző nyáj, olf.

Ősz, olf.

Kisvárosi régi ucca, olf.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Magyar piac, olf.

A folyó, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Or San Michele, repr.

Kismartoni udvar, repr.

Pályaudvar, repr.

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Chioggia, olf.

Certosai hid, olf.

A szerviták temploma, olf.

Olasz tavasz, olf.

Műcsarnok 1929 őszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Venezia, olf.

A Parlament a Duna felől, olf.

Urnapja, olf.

Fiesole, olf.

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Pályaudvar, olf.

Kilátás a Ponte Vecchioról, olf.

Certosa, olf.

Or San Michele, olf.

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Rignano sul Arno, olf.

Tavasz, olf.

A Piazetta Veneziában, olf.

Napos olasz falu, olf.

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Közelgő zivatar, olf.

Április, olf.

Fontane Nettuno, olf.

A Bazilika feljárója, olf.

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

Gy. Sándor József

Arno-hid Rignanónál, olf.

Esős délután Firenzében, olf.

A behavazott Buda, olf.

Ponte Vecchio, olf.

Műcsarnok 1929 őszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Nyár, olf.

Ut Certosába, olf.

Régi udvar Kismartonban, olf.

Tél, olf.

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Kismartoni udvar, olf.

A certosai kolostor kertje, olf.

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Kerti kapu, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Őszi napsütés, olf.

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Gy. Pándor József MDK

Tél a Dunán, olf.

Mücsarnok 193o tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Tüz a faluban, olf.

Mücsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Hetipiac, olf.

Ősz, olf.

Kismartoni templom, olf.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállítás

Gy. Sándor József MDK

Régi ház udvara, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Zuzmará nap, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Kismarton, olf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Havas utca, repr.

Mücsarnok 1128/29 téli kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Téli napsütés, olf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Velence, olf.

Műcsarnok 1928/29 téli kiállítás

Gy. Sándor József

MDK

Colleoni szobra Veneziában

Műcsarnok 1928/29 téli kiállitás

MDK

Gy. Sándor József, festőm.

lol. Párás téli nap. Repr.

KMT 1916. tav.kiáll. Kat.

Gy.Sándor József MDK

Alkonyat, olf.

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

Gy.Sándor József

MDK

Őszi délután, olf.

Műcsarnok 1916. tavaszi tárlat

MDK

Gy.Sándor József

Meghivó, gyüjteményes kiállitásának ünnepélyes megnyitására.Ernst-Muzeum 1920.szept.

Gy. Sándor József

Napos parkrészlet, olf.

Műcsarnok 1919. Hadviselt Művészek kiáll.

Gy. Sándor József

MDK

Pihenő, olf.

Műcsarnok 1918-19 téli kiállítás

Gy. Sándor József MDK

Párás téli délután, olf.

Műcsarnok 1918-19 téli kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Szegények otthona

Hetipiac

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Gy. Sándor József

MDK

Mosóasszonyok, olf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállitás

Gy. Sándor József MDK

Gyerekek a kutnál, olf.

Mücsarnok 192o-21 téli kiállitás

Gy-Sándor József

MDK

Vasárnap délelőtt, olf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállitás

Gy-Sándor József MDK

Zöldségpiac, olf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállitás

Gy.-Sándor József

MDK

Kismartoni udvar, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Gy-Sándor József MDK

Hazatérő munkások, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

gy. Bándor József, festőm.

az élő magyar művészet képviselője, egy jo alkotásával szerepel ezen a kiállitason.

Egyházmüvészeti kiállitások.
Mücs.-Szent Imre-kiall.
Képzőmüvészet. 1930.3z.sz. 168.l.

MDK

Gy. Sándor József, festőm.

781. Kisváros télen. Olf. 44x32 J.l.b.

782. A Piazetta Velencében. Olf. 80x70 J.l.j.

Árv. Csarn.1932. 1.rk.sz. 35.l.

61. n. márc.

MDK

Gy. Sándor József, festőm.

Téli utcarészlet. Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1940.1.rk.sz. 35.1.

MDK

Gy. Sándor József, festöm.

Régi folyosó.	olf.	
Hetipiac télen.	"	
Arverés.	"	4.1.
A folyó.	"	"

Mücs.-OMKT. Tav.kiáll.1921. Kat. 3.1. és 4.1.

MDK

Gy. Sándor József

A bujkálónak pusztulnia kell! é.n., 125x95 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.
1960. Műcsarnok. Kat. 24.1.

MDK

Gy. Sándor József

Margithid

Ernst Múz. 24. csop. kiáll. M. Rézm. Egy. 1923. ápr.

9 l.

MDK

Gy. Sándor József

A bazilika

Öreg városrész

Theatiner-Kirche Münchenben

Meditáció

Kálvin tér

Ernst Múz. 24. csop. kiáll. M. Rézk. Egy. 1925. ápr.

9 l.

MDK

Gy. Sándor József

Vasárnap délelőtt

Prága

Parlament

Kámzsás barát

Ernst Muz. 24. csop. kiáll. M. Rézk. Egy. 1923. ápr.
9 l.

MDK

Gy. Sándor József, festőm.

Olasz vonatkozású művel ill. művekkel szerepel.

/gy./: A velencei nemzetközi kiállítás.
Képzőművészet. 1930. 32.sz. 165.l.

Gy. Sándor József

Országos Képzőművészeti Társulat őszi tárlatain a Műcsarnokban szerepelt.

M. 929. IX. 26.

Gy. Sándor József

Műcsarnok őszi tárlatán szerepelt.

Gy. Sándor Józ f kollekciójában egy régebben szereplő finom ízlésű művész áll elénk, aki diszkréten lehangolt és nagy finomságokba mélyedő pikturájával aratott többször sikert. A mestert élénken benépesitett városképei jellemzik különösebben. Ezuttal főleg olasz városok, Venezia, Firenze és Certosa festői részleteit idézi vissza, budapesti képein a parlament dunai részletét, a Szerviták templomát, a Bazilika feljáróját, a behavazott Budát.

PH. 929. X. 5.

Gy. Sándor József

Műcsarnok őszi tárlatán szerepelt.

Est 929. X.6.

Gy. Sándor József

Országos Képzőművészeti Társulat
őszi kiállításán a Műcsarnokban szere-
pelt.

Gy. Sándor József, a mozgalmas városi élet, a nagy városok monumentális alkotásainak, vagy éppen ellenkezően elrejtett zugokban található romantikus részeinek hivatott megszólaltatója. Bravuros tárgyainak képszerű beállításában, amiben impresszív egyénisége előnyösen segíti.

2.

Gy. Sándor József

Országos Képzőművészeti Társulat
őszi tárlatain a Műcsarnokban szere-
pelt.

NY. 929. IX. 26.

Gy. Sándor József

Műcsarnok őszi tárlatain szerepelt.

Gy. Sándor József a természet formáihoz ragaszkodó naturalizmus híve. Motivumait impresszionista könnyedséggel, de reflexek nélkül, a lokális színek éreztetésével örökíti meg. Néha igen szép tónusokra képes. Tájképei színesebbek, közvetlenebbek, mint városképei. Különösen a *Rignano sul Arno* című zöldes tónusú képe artisztikus alkotás.

BH. 929. X. 6.

Gy. Sándor József

Képzőművészeti Társulat őszi tárlatán a Műcsarnokban szerepelt kollekciójával.

PN. 929. X. 6.

Gy. Sándor József

Képzőművészeti Társulat az őszi tárlaton kiállított "Április" c. művét megvette.

N4. 929. x. 24.

Gy. Sándor József

Szerepelt a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

Újság 1930. III. 18.

Gy. Sándor József

Képzőművészeti Társulat az őszi tárlatban kiállított "Április" c. művét megvette.

M. 929. X. 24.

MDK

Gy.Sándor József

Velence.Olajf. 42x32./Jelz./

Arverési Közlöny,1938.dec.8.rk.sz.
88.aukció.30.l.

MDK

Sándor József

A Műcsarnok háborus kiállitásan szerepelt.

Cikk:Háborus kiállitás.

Művészet,1914. 541-542.l.

Sándor József

Szerepelt a Műcsarnak Tavaszi tárlatán.

P. N. 1931. IV. 26.

MDK

Sándor József

Tél.Tollrajz.
Ex libris. /Az élet szimbóluma/ Tollrajz.

Képzőm.Társ.1909/10.téli kiáll.kat.54.l.

Gy. Sándor József MDK

Velence, repr.

Műcsarnok 1927. őszi kiáll.

Gy. Sándor József MDK

Párás téli nap, repr.

Műcsarnok 1916. tav. kiáll.

Gy. Sándor József MDK

Templomból jövők. repr.

Műcsarnok, 1931. Művészcsoportok kiáll.

Gy. Sándor József MDK

Licitáció, repr.

Műcsarnok 1930/31 jub. kiáll.

Gy. Sándor József NDK

Őszi délután , repr.

Mücsarnok 1915/16. téli kiáll.

Gy. Sándor József MDK

Kismartoni udvar, repr.

Műcsarnok 1929. őszi kiáll.

Gy. Sándor József MDK

Or San Michele, repr.

Műcsarnok 1929. őszi kiáll.

Cy. Sándor József MDK

Havas utca, repr.

Műcsarnok 1928/29.téli kiáll.

Gy. Sándor József MDK

Or San Michele, repr.

Műcsarnok 1929. őszi kiáll.

Gy. Sándor József MDK

Kismartoni udvar, repr.

Mücsarnok 1929. őszi kiáll.

MDK

Gy. Sámdor József

Vásár, of.

Árverési Csarnok aukció kat. 1933. okt. 3. sz.
33.l.

Gy. Sándor József MDK

A Piazetta Velencében, repr.

Benczur Társ. Kiáll. 1925. márc.

Gy. Sándor József MDK

/e.a.:Fiatal müvészek az Ernst-muzeumban./

Az Ujság 1918. máj. 12.

Gy. Sándor József MDK

Theatinerkirche, repr.

A Gyüjtő 1915. 54.o.

Gy. Sándor József MDK

Bálint A.: Az Ernst Muz.csoportos kiáll.
Nyugat 1918. máj. 16.

Gy. Sándor Józssf MDK

48 éves korában meghalt

Az Est 1936. márc. 15.

Gy. Sándor József MDK

Körmenet olf. 7ox8o.

Almásy-Teleki X. 1942.

Gy. Sándor József

Aul. 1887.

187. Körmenet

olaff. 70 x 80.

P 350.—

Almásy-Tellki X. 1942

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

ELNÖK

Gróf ZICHY JÁNOS

TÁRSELNÖK

PRESZLY ELEMÉR

Gy. Sándor József MDK

Árverési Csarnok Aukció Kat.
31 sz. 1926 febr.
32.sz. 1926 ápr.
33.sz. 1926 jun.
34.sz. 1926 okt.
37.sz. 1927. márc.

Gy. Sándor József MDK

A pincon, olf.

Almási Teleki Éva Müintézete 1941. VI.

Gy. Sándor József MDK

Szent György Céh 42 aukcio /1920/ 76.sz.

Gy. Sándor József MDK

Kiállitásai
Műcsarnokban
1916-17 téli kiáll. 259, 363
1917 tav. kiáll. 31o, 32o
1917-18. téli kiáll. 161, 181
1918. tav. kiáll. 13,14, 2o1

Gy. Sándor József MDK

kiállitásai
Mücsarnokban
1918-19 téli kiáll
1919 hadviselt müv. kiáll. 24, 148, 156, 175, 208
1919-20 téli kiáll 228, 233, 304, 310
1920-21 téli kiáll, 11, 15, 105, 107

Gy. Sándor József MDK

Kiállitásai:

Mücsarnok

1915. tav. kiáll. Mücsarnok 99,loo, 113.

1915-16. téli kiáll. 231, 233, 237

1916. tav. kiáll.22, lol, 117

Gy. Sándor József MDK

Lipótvárosi Kaszinó dija 1922.

OMKT Benczur Társ.M.Rézkarcolók tagja

Gy. Sándor József MDK

Kálvintér cimü képét megvette a főváros.

Képzőmüvészet 1928. I^{4}. évf. 173.o.

Gy. Sándor József MDK

festő,

Müvészeti Lexikon 7o2.o.
Révai Lex. 16 K. 533.o.

Sándor József Gy. MDK

Csókássy 131.o.

Gy. Sándor József MDK

Gyüjt. kiáll. 1929. Mücsarnok őszi kiállitásán

Katalógusban életrajz.

Gy. Sándor József MDK

1921. kitüntető elismerés

Gy. Sándor József MDK

L.Sándor József. Született 1887. dec. 7. Győmrön meghalt 1936. márc. lo. Budapesten

Gy. Sándor József MDK

festő

Székesfehérvári Szemle 1931. 3.sz. 6,7.o.
/M.A. Prohászka O. legkedvesebb képe./

Gy. Sándor József MDK

Mücsarnok 1909-1o téli kiáll. 493-494.o.
1911-12. jub. kiáll.

Gy. Sándor József MDK

1913. szept. kollektiv kiállitás a Nemzeti Szalonban..

Gy. Sándor József MDK

Kiállitás Los Angeles 1932.

Gy. Sándor József MDK

A Gyüjtő 1915. 214.o. XXV. aukcio
Aratók, tollrajz
Templomba menők, rézkarc
Utcarészlet, "

XXVII. aukció
u.o. 1916. 32.o.
u.az XXVII. aukció

Gy. Sándor József MDK

Philadelphiai kiáll. 1931. Fourth

Gy. Sándor József MDK

részt vett az alábbi kiállitáson Philadelphiában

Third 1930.

Gy. Sándor József MDK

Őszi napsütés
Magyar falu
Templom belseje
Vásár
Heti piac

A Benczur Társ.II. kiáll. Nemzeti Szalon 1923.dec.

Gy. Sándor József MDK

Ungarische Graphik Zürich, 1924. 7,8.o.

Gy. Sándor József MDK

A Szerviták temploma
Templomból jövők
A Margit híd
Hazatérő nyáj
A Kálvin tér

A Benczur Társ.II. kiáll. Nemzeti Szalon 1923.dec.

Gy. Sándor József MDK

Velence 1922. 163.o.

Gy. Sándor József MDK

Meditatió, rézkarc

Nemzeti Szalon. M.Rézkarcoló Müvészek Egyesülete
kiáll. 1935. jun. 7-24.

Gy. Sándor József MDK

olajfestmények
Március
Magyar falu
Szegények otthona
Kisvárosi délután

A Benczur Társ.első kiáll. 1923. ápr. Nemzeti Szalon

Gy. Sándor József MDK

olajfestmények
Kikötő sztrájk
Alkonyat
Heti piac
Pályaudvar
Őszi napsütés

A Benczur Társ. I. kiáll. Nemzeti Szalon 1923. ápr.

Gy. Sándor József MDK

kiállításai
Műcsarnokban
1927 tav. kiál. 445, 446, 447, 449, 45o, 451
1927 magyar táj 635
1927 őszi kiáll. 23o, 232, 233
1928. tav. kiáll. 14, 17, 49

Gy. Sándor József MDK

kiállitásai
a Műcarnokban.
1930. Szt. Imre kiáll. 212
1930/31 jub. kiáll. 74, 428, 436, 551, 599
1934. téli kiáll. 223, 245, 527

Gy. Sándor József MDK

kiállitásai
Mücsarnokban
1928/29 téli kiáll, 34, 278, 38o, 386
1929 tav. kiáll, 3o1, 13o34, 9386, 3o6
193o tav. kiáll, 3, 7, 34

Gy. Sándor József MDK

Koll. kiáll.
1-18. sz.
19-33. sz.
63-67.sz.

Ernst Muzeum kiállitásai XLII. /192o/

Gy. Sándor József MDK

kiállitásai
Műcsarnokban
1932/33 téli kiáll. 194, 314, 749, 608
1933. Nemzeti képzőm. kiáll. 529, 530

Ernst Muzeum 1920 szept. XLII.

Gy. Sándor József MDK

Benczur Társaság tagja

Gy. Sándor József MDK

kiállitásai
a Mücsarnokban
1931 febr-márc. kiáll. VI, 16, 18, 26
1931 tav. kiáll. 8o, 84, 86, 234, 347
1931/32 téli tár. 213, 294,238 243,31o
1932 febr-márc. kiáll. 135

Gy. Sándor József MDK

Venezia
A Parlament a Duna felől
Urnapja
Fiesole
Chioggia
Műcsarnok 1929. őszi kiáll.

Gy. Sándor József MDK

Certosai hid
A Szerviták temploma
Olasz tavasz
Közelgő zivatar
Április

Mücsarnok 1929. őszi kiáll.

Gy. Sándor József

" A bujkálónak pusztulnia kell!" é.n.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.
24.l.

MDK.

Gy. Sándor József festő

"Velencei részlet" /olaj/

"Havas utca" /olaj/

Árverési Közlöny 4.sz. 1939. december.

46.l.

MDK

Gy. Sándor József

Velence, repr.

KMTárs. 1927. őszi kiáll. kat.

Gy. Sándor József MDK

Napos olasz falu
Pályaudvar
Kilátás a Ponté Vecchio-ról
Certosa

Műcsarnok 1929. őszi kiáll.

Gy. Sándor József MDK

Fontane Nettuno
A Bazilika feljárója
Rignano sul Arno
Tavasz
A Piazetta Velencében

Műcsarnok 1929. őszi kiáll.

Gy. Sándor József MDK

Tél
Kismartoni udvar
A certosai kolostor kertje

Mücsarnok 1929 őszi kiáll.

Gy. Sándor József MNK

Ponte Vecchio
Nyár
Ut Certosába
Régi udvar Kismártonban

Műcsarnok 1929. őszi kiáll.

Gy. Sándor József MDK

Or San Michele
Arno hid Rignanónál
Esős délután Firenzében
A behavazott Buda

Műcsarnok 1929. őszi kiáll.

Gy. Sándor József MDK

192o gyüjt. kiáll. Ernstnél

Gy. Sándor József MDK

1920 szept. koll. kiáll. Ernst

Gy. Sándor József MDK

Kálvária tér

1932. főv. uj szerzemé kiáll. Műcsarnok

Gy. Sándor József / MDK

Este, olf.

Nemzeti Szalon 1918. máj. tav. kiáll.

Gy. Sándor József MDK

A szerviták temploma, olf.
Istentisztelet, olf.

Egyházm. kiáll. 1926. Nemzeti Szalon

Gy. Sándor József MDK

kiállításai
Műcsarnokban
1921 tav. kiáll, 13, 9, 31, 35
1921 őszi kiáll. 75, 81, 101, 280
1922 jub. kiáll, 38, 44, 46, 60, 61.
1922 őszi kiáll, 60.
1924 tav. kiáll. 385, 394

Gy. Sándor József MDK

kiállításai
Műcsarnokban
1925 márc. Benczur Társ. kiáll. 56.mü
1926. angol-magyar kiáll. 234, 235, 242,257, 259
1926. őszi kiáll. 11. 13, 78,98
1926. téli kiáll. 23, 4o, 63

MDK

Gy. Sándor József

Sajtóvélemények a velencei magyar kiállításról.
Magyar Művészet 1926. 7. sz. 415.l.

MDK

Gy.Sándor József

Kiállitott lapjai közül különösen érdekesek a Lokomotiv és a Vizözön cimü müvek.

Cikk: A Magyar Rézkarcolók Egyesülete Kiállitása.

Képzőművészet, 1931. 96.l.

MDK

Gy.Sándor József

"Vizözön" c. rézkarc repr.

/A Magyar Rézkarcolók Egyesülete Kiállitásról./

Képzőművészet, 1931. 98.l.

MDK.

Gy. Sándor József

Havas utca.

Képzőm.Társ. 1934.évi téli kiáll.tárgya.
Jan.14 - febr.11.

MDK

Gy. Sándor József

Képzőművészet 1931. 41. sz. 142.l.

MDK

Gy. Bándor József, festöm.

müve a telet idézi.

? kiállitás. IV. terem.
Müvészet. 1918. 4. 1.

MDK

Gy. Sándor József

Művészet 1918. 4.1.

MDK

Gy. Sándor József

A Benczur- Társaság. Képzőművészet 1927. 5-7.sz.
11.l.

Rézkarc. halászbástya. Gy. Sándor József

Magyar Művészet 1925. 490-493. o.
A magyar grafika amerikai bemutatója.

Rézkarc. Elmélkedés. Gy. Sándor József

Magyar Művészet 1925. 490-493. o.
A magyar grafika amerikai bemutatója.

Önálló táblakép

Gy.Sándor József,"Mosó asszonyok"

Pesti Napló.1920 IX.5

Rézkarc. Templom. Sándor József

Magyar Művészet 1925. 490-493. o.
A magyar grafika amerikai bemutatója.

Sándor József Kiállítása a Fének Mubban.

8 Órai Ujság.
1929. V. 4., 6.
(: Hir. :)

Önálló táblakép

"Délelőtti korzó", Sándor József

Pesti Napló, 1920 IX.5

Önálló táblakép

Gy. Sándor J. :"Vásár"

Pesti Napló, 1920 IX.5

Gy. Sándor József festö.

Múbarát. 1923. III. 24. 1.

Gz. Sándor József festő

Pesti Hirlap. 1923. ápr. 4. 5

Az Ernst-menzenen csoporthiállításán...

Gy. Sándor József festő

Pesti Hírlap. 1923. évf. 15. 7

k. k. L. a Benczur Társaság műkiállítása

Gy. Sándor József festő

Pesti Hirlap. 1923. apr. 22. 7

Díjkiosztás a Benczur Paisaság kiállitásán

Gy. Sándor „József festő"

Pesti Hirlap. 1923. dec. 8. 9

kézdi: kaphiállitárok

Sándor Jónef festőművén.

8 órai Ujság.
1929. V. 4., 6.
(: Hír. :)

Sándor József festő

Pesti Hirlap. 1919. ápr. 24. 4

Munkiállítás

Gy. Sándor József festő

Magyar Művészet, 1926

415-416.o.

Művészeti élet./e.a./ Lajtó László cve-
lencei magyar kiállításáról.

Gy.Sándor József festö.

Katol.Szemle.1929.929-36.l.

József
festő

Nyág
márc 8.6.l.

Sándor József grafikus

Magyar Müvészet 1925. 490-493.o.
A magyar grafika amerikai bemutatója.

Sándor Gy. József

Wód
2

Velence 1922

163. l.

Gy. Sándor József festő

Pesti Hirlap. 1920. szept. 7. 3

k. k. L. Pentelei Molnár János és
Gy. Sándor József kiállítása

Gy. Sándor József festö.

Múbarát. 1921. I. 20. l.

Gg. Sándor József, festő

Pásztortűz, 1928. 3 sz.
70. l.

Szokolay Béla: Budapesti kiállítások.

Rossi

Pester Lloyd, 1867
XIV. évf. 231. sz., 3. o.

Brzobohatszky W. bécsi festő
festen.

Gy. Sándor József, festő

Pásztortűz, 1928. 22 sz.
527. l.

Magyar hutterkrónika.

Gy. Sándor József festő

Népszava 1922. május 25. 6. o.

Képek és szobrok a jubileumi kiállításon

Gy. Sándor József

a Benczur Tanácsag tagja 1925 márc. kiállitásai nagyobb kollekcióval vett részt -

Katalogus.

Alm-Tel. É. Münint.

1941. VI. a.: A piacon, of

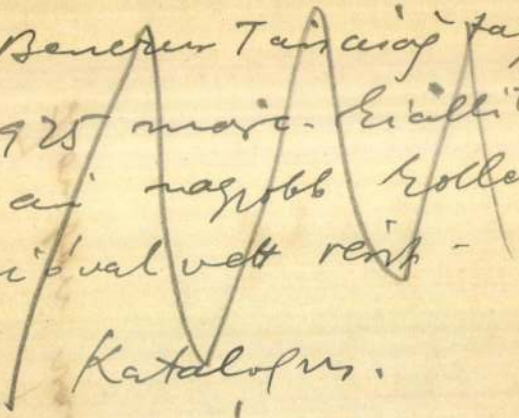

Zombori városi közkönyvtár

X.4.

233. Gy.-Sándor József: Őszi délután.

208. Gergely Imre: Biedermeier

Sándor József

GY. SÁNDOR JÓZSEF: LICITÁCIÓ

Műcsarnok 1930/31 jub. kiáll.

4

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: NYÁR A BAKONYBAN

Sándor József Gy.: A kismartoni öreg templom
Sándor Giuseppe Gy. La vecchia chiesa di Kismarton

Kárpáthyné Schréder Eta: Anyóka
Signora Kárpáthy Schréder Eta: Vecchietta

Gy. Sándor József

festő Ferry O. ut. 46.

1930. tav. kiáll. 3, 7, 34.
Benczúr Társaság tagja

1930. szt. Imre kiáll. 212.

1930/31. jub. kiáll 74, 428, 436, 551, 599.

1934. téli kiáll. 223, 245, 527

4

KE, LK, DK

Mosonmegyei Múzeum VIII.63.

Sándor József - Gy.

Mucsarnok

1922. jub. kiáll. 38, 44, 46, 60, 61

1922. őszi kiáll. 60

1924. tav. kiáll. 385, 389, 394

1925. márc. Benczur 396

Tanácsy kiáll. 56 mu.

1926. angol-magy. kiáll. 234, 235, 242, 257, 259

1926. őszi kiáll. 11, 13, 78, 88

1926. téli kiáll. 23, 40, 63

1927. tav. kiáll. 445, 446, 447, 449, 450, 451

1927. magyar táj. 635

1927. őszi kiáll. 230, 232, 233

1928. tav. kiáll. 14, 17, 49

Stefánia út 28

1928/29. téli kiáll. 34, 278, 380, 386

1929. tav. kiáll. 301, 303, 306

Felsőm
~~Magyarországi~~ Középkori festészet

TV. 241

Sándor József, Gy

Műcsarnok

1915. tav. kiáll. 99, 100, 113

1915-16. téli kiáll. 231, 233
237

1916. tav. kiáll. 22, 101, 117

1916-17. téli kiáll. 259, 363

1917. tav. kiáll. 310, 320

1917-18. téli kiáll. 161, 181

1918. tav. kiáll. 13, 14, 201.

1918-19. téli kiáll.

1919. hadviselt mű. kiáll.
24, 148, 156, 175, 201.
harctéren volt.

1919-20. téli kiáll. 228, 233, 304
310

1920-21. téli kiáll. 11, 15, 105
107

1921. tav. kiáll. 9, 13, 31, 35.

1921. őszi kiáll. 75, 81, 101,
280.

4

Agyaggyöngy, öskori ~~IX. 85.~~

Műcsarnok

1909 - 1933

Ernst Museum

1920 Szept.
XLII.

Gy. Sándor József

Kiállít a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

P. N. 1926. V. 16. (Pesti Napló)

Nemzeti Szalon. V. Erzsébet-tér

XVII.

Tavaszi Szalon.

1942. junius 7-2i

katalogus: 1pld.

MDK

Gy.Sándor József

Falurészlet

M. táj- és életképkiáll. 19-2o. sz.

Mücs. 1927. jan.

Gy. Sándor József

Kiállít a Bencsur Társaság Szérosfehérváron rendezett első vidéri kiállításán.

M. 1926. II. 5. (Magyarság)

Gy. Sándor József

Szerepel a Műcsarnok Tavaszi Kiállításán.

Az Est, 1926. V. 16.

MDK

Sándor János

Enterieőr, o.

Csendélet, o.

Szegedi O. Képzőm. kiáll. Szeged 1964

Gy. Sándor József
festőművész

— **Gy. Sándor József kiállítása** nyílt meg a Fészek Klubban. *Sándor József*, akit a közönség már jól ismer, megint bebizonyította, hogy mennyire sokoldalú, széles látókörű és gazdag skálájú művész. Érdekli minden téma. Fest városrészeket, enteriőröket, figurális kompozíciókat. Minden képe finom, nobilis és harmónikus. Szép kis rézkarckollekciót is bemutat vásznai mellett ez a kitűnő művész és rézkarcaiban is megtalálja mindazokat az értékeket, mint festményeiben.

Az Est
1929 V. 5

Le a bevételt... ...			
Kifizetendő összeg			

30. sorsz. Könyv. minta. — Pallas

y:

.....

A fizetés készpénzben / cheque kibocsátásával megtörtént

192..... cheque száma.....

A főpénztár:

.....

MDK

Sándor József, graf.

monumentális hatásu rézkarca Brangwynt juttatja eszünkbe. Kiállitás modern részében szerepelt.

6.:A Szent György-Cé kettős kiállitása. 1915 febr. Müvészet. 1915. 143.l.

MDK

Sándor József, graf.

A vas- és ~~gépipari~~ gépipari ujdonságok kiállításának terv(plakát)pályázatára 202 terv érkezett

a II. dij nyertese S.j.

Kitüntetések. ?
?

Gy. Sándor József

~~Szerepelt~~ a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH 1927. IV. 2.

Gy. Sándor József.

a varsói magyar kiállításon „Kalastorfolyóró" c. műre szere-pelt. (említve.)

Magyarság ~~Magyarország~~, 1927. máj. 29.

Gy. Sándor József

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

Zárdafolyósó

Pesti Hirlap
1930. VII. 20.

Gy. Sándor József.

A Benczur Társaság kiállításán műrei szerepelnek, köztük „Behavazott város" c. munkája. (említve.)

Magyarság, 1927. dec. 11.

Dr. Sándor Jakab.

A Pencsur Tássaság kiállításán
művei megszerzése, hörtile, Pécs-
szabott rázos "c. mindegyi. (mellés)

Budapest, 1927 dec. 11.

Gy. Sándor József

"Vis Szabon" karácsonyi tár-
latán neve szerepelt.

M. 930. XII. 11.

Gy Sándor József

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Az Árverés.

Pesti Hirlap
1934.I.17.

Sándor József

Művével szerepel a Műcsarnok
Téli Tárlatán.

P. H. 929. XII. 22.

Gy. Sándor József

festőművész

Téli Kiállitése - Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1934.I.14.

festőművész

Téli Kiállítás - Műcsarnokban képével szerepel.

Magyar Hirlap
1934.I.14.

Gy. Sándor.

Munkácsy-cèh II. kiállításán az

Ernst Múzeumban szerepelt

Az Est 929. X. 20.

Gy. Sándor József

szerepelt a Balatoni Társaság földvári kiállításán.

NM. 1933. VIII. 11.

Gy. Sándor József

Szerepel a Benczur Társaság

kiállítása a Nemzeti Szalonban

Pesti Napló 1936 X. 17

Gy. Sándor József

football-match, olajfestm.

Nemz. Sportbiz. MKép zöm
Kiáll. Katalógus 1945 aug

Gy. Sándor József

Leghalt.

Művei nekrepelmet a Benczúr Társaság kiállításán a Nemzeti Szalonban

Cyság 1936 X. 17

Gy. Sándor József

festő

Napnyugta c. képet

Prohászka Ottokár

püspök vette. A kép

a püspök halála után

a Székesfehérvári muzeum-

ba került.

Székesfehérvári Szemle

1931. 3. n. 6, 7. l.

(M. A.: Prohászka

O. kegkedvesebb

képe.)

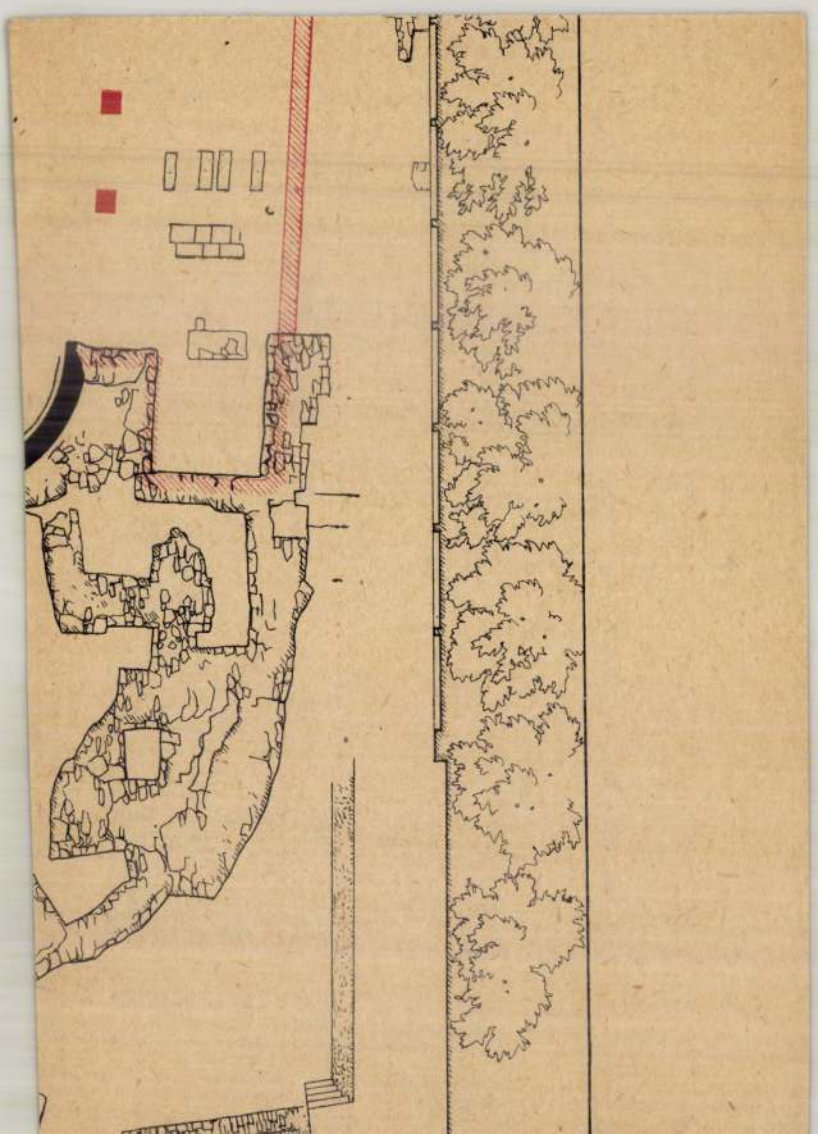

MDK

Gy.Sándor József, graf.-festöm.

a Zürcher Volkszeitung méltatása szerint: olyan
név, mely az emlékezetbe azonnal beirja magát.

A zürichi grafikai kiáll. Rendezte: a Magy.Garfikusok
Egyesülete. 1924 öszén.
Magy.Müvészet. 1925. 1.sz. 44.l.

adja át hitoktatójának -akár g

VÁRADY GYUL

Gy. Sándor József

emberéket, hogy csak küldjék adomá-
knak a Fővárosban most kell minden
ahol bántalom érné a gyermeket, azon-
Ne engedjék magukat könnyen elutasi-
mbán bánnának velük, előre mondjuk
znak ilyen esetekkel is. Nem mindenki
gy alkalmatlan időben ne menjenek.

után a kiküldöttek számoljanak le
ól.

us Életben a vezércikk is és a hir
fogja hivni a hivek figyelmét, hogy
ják őket.

n szives segitségét. Ha ebben a mun-
tték a legnagyobbat, amit megtehet-
.

Atyafiui szeretettel:

S z a b ó I m r e s. k.
esperes

Fordits!

Gy. Sándor József

1921. Kitüntetési eljárás

4

Sándor József

Művészet 1914. 284, 285
(284) 328
— 1915. 143

Magyar Művészet
1925. 44, 52, 284, 481-2
1926. 415
1928. 399

Csch Gyula Körjegyző VI. 315.

Sándor József

festő

arch. rajz.

Lex. Magyar

64. tábl.

Sándor József

fest.

Bul. Gyömrő 1887

dec. 7.

lárd

Lex Magy Társ

487. b. l.

64. t.

Sándor József

l. La Bibliothèque

44.71 l.

F : Muzeum-körüti Berpalota Kft, Bpest.II.Fillér u.32.

Gy. Sándor József

Awiwa I. csop. Eiáll
1922. okt.
Hetipiac telen

127. kép. *Balen, Hendrik van*

MDK

Gy-Sándor József

Kaszás orosz, olf.

Műcsarnok 1918-19 téli kiállitás

G

M.D.K.

Sándor József /1887-

701. Az Eglischer Garten Münchenben. Pastel.
66x50.5 papir

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 49. l.

Gy. Sándor József

Lipótvárosi Kaszinó

Lija 1922

OMKT
Benerúr Társ
M. Rézkarcolók Egyes.
Lapja

4

College-Parki (London-Hammersmith)

népkönyvtár III. 90.

Sándor József

festő szül. 1887 Gyömrön

rod

Krück II. 461. l.

apest
ÁRUHÁZ
Tel: 89-3-16.
V. Kossuth Lajos ucca 9
FOR

Sándor József

hivatalnok
kereskedi akadémia
esti aktrajz
öt hónap, jó eredm.
tanár Vesztróczy Mano

Iparrajziskola 1911

MDK

Gy. Sándor József

Laguna részlet, rézk.

Férfiakt, of.

Árv. Közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 30 l.

József.

MDK

Gy. Sándor, graf.

A Magy. Grf. Egysülete által rendezett zürichi kiállitáson kiállitott
Öreg városháza c.müvét kiemelte a Basler Nachrichtem az 1924.évi jun.8.-ki számában.

Müvészetünk a külföldön.-A zürichi graf.kiáll.
Wolfsberg zürichi mükeresk.kiáll. termei.
Magyar Müvészet. 1925. 1.sz. 44.l.

1312

1312. Andr

Működött a

Krisztus a keresztfá

A keresztre feszített M
okozott sebeiből, a jobb m
és lábaiból kiömlő vér a k
látható koponya mellett nég
és lágyékát kendővel kötött
deire rogyott Magdolna ka
áll Mária, míg jobbról szen
A kereszt körül, melyre
geztek, angyalok lebegnek,

Fa, méretei 119 : 68·5 c
1895 augusztus 7-én A. Glisen
moltatott 1895 augusztus 31-

nézve lásd az 54347–95 és
sz. min. előadmányi ívet. — A
november 28-iki 4561 (635-
373 eln. sz. leirat (464–901

Jegyzet. L. az 1896-iki
— Preisliste N° 53.

Vét. - 1895

Gy. Sándor József

196. A szerviták temploma. Olajf. 12.000.
197. Istentisztelet. Olajf. 3000.

Nemzeti Szalon

Egyházm. kiáll.
1926.

Gy-Sándor József MDK

Kaszás orosz, olf.

Mücsarnok 1918-19 téli kiállitás

M.D.K.

Sándor József /1887-

966. Viharfelhő. Rézkarc. 58x34 papir.
Elveszett. /Fővárosi Képt./

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
68. l.
MUMOK. Bp. 1952.

m 012

Sándor József

grafikus

második díjat nyert a kiállításon

÷ Fabrágaszkiállítás

Grafikai szemle 1910 évf 12 sz.

374 l.

Sándor Károly
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
MAGYAR NEMZET
1950 JUN 8
610

A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN GÖRÖG TRAGÉDIÁKAT AKARNAK ELŐADNI...

... a Nemzeti Múzeum Állattárában pedig nyilván Aesopust dramatizálva ...

(Sándor Károly rajza

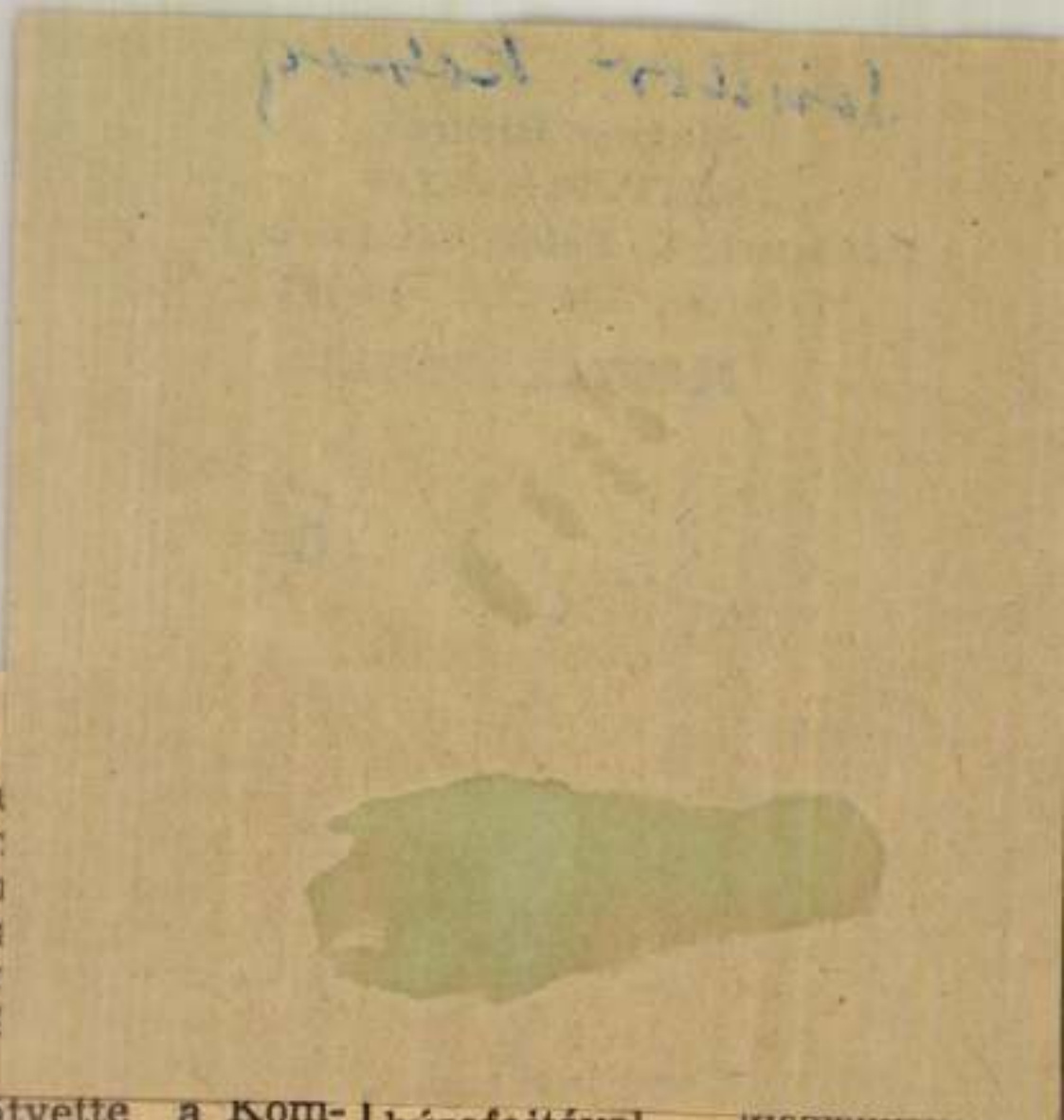

tenere is.

Milyen búza
két világhábor
mann Rudolf r
egész életét er
nent Bécsbe, a
rá avatták, ne
re, ahová hívt
őle egyetemi

Elemér után átvette a Kom-
polti Kísérleti Intézet vezeté-
sét és ő nemesítette ki az F-
búzát, amely szárazságtűrő,
génytelen búzafajta. A ma-
gyar éghajlat búzája. Ebből a
búzafajtából terem az idén is
a legtöbb, dacára a száraz idő-
járásnak. Persze, ha rozsdafer-
őzés nem lesz. De — teszi
hozzá Lelley — már nemigen
lehet.

Gazdálkodjunk az éghajlatnak megfelelően

Szárazságtűrő búzafajta az

búzafajtával kísérleteztünk, közöttük a csehszlovák »kastici szálkás« fajtával is.

A csapadékos időjárás lehetővé tette, hogy ez a fajta kiváló eredményeket hozzon. Mindenki el volt ragadtatva, egyesek azt állították, nincs értelme más fajtát vetni, hiszen ez nagyszerűen bevált a mi éghajlatunkon. Igen ám, csak az nem a mi éghajlatunk volt.

— *Ebben az évben* — mondja Lelley János kutató — *a csehszlovák fajta nem vált be. Ez tehát nem ter-*

Sándor Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1968 AUG 22

készített noi akciot. I szovjet gépek szerepelnek.

EGY IFJÚ FILM- ÉS CUKRÁSZATI SZAKÉRTŐ

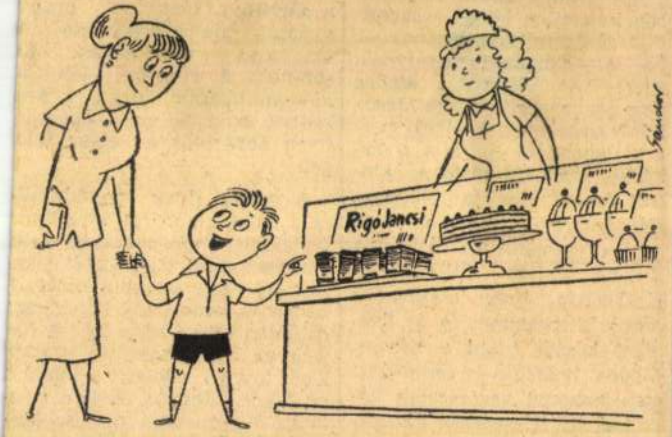

— *Mondd, anyu... Ha a »Fekete szem éjszakája« sikert arat, megcsinálják magyar—francia koprodukcióban a dobostorta történetét is?*

(Sándor Károly rajza)

Megnyílt
az első szélesvásznú mozi

arg
Or
az
me
őrz
bar
ja
ha

kép lá
tet ábrá
gondo
thatná
arany
esse é
hek, Ja
i lelet a

Aietes-ne
nem lenne
...e. Jason
iránt szerel
gyullad, mér-
gező lepénnyel elaltatja a sár-
kányt, megkaparintja a kin-
cset és aztán atyja haragja
elől Jasonnal együtt az Argo
hajóra menekül és elhagyja
Kolchis földjét. Otthon, Ko-
rinthosban, Jason csakhamar
megunja szerelmét és új fele-
séget készül hozni a házhoz.
Medea bosszúja rettenetes:
menyasszonyi varázsruhát ké-
szít az új feleségnek, Creusá-
nak, amely a menyegző nap-
ján halálra égeti a szerencsét-
lent. Ezután Medea megöli Ja-
sontól született gyermekeit,
megátkozza és elhagyja Ko-
rinthost.

idószám... ...ani I. szá
zadból ered és az *egyetle*
ilyen ábrázolás az egész világon.

A másik ilyen egyedülálló
és a Medea-sorozat következő
tagjaként ideilleszkedő lelet
a jugoszláviai Bjelovar-ról ke-
rült elő. Egy sírtábla kőfarag-
ványa ez, amelynek képén egy
ruhátlan ifjú segíti fel a ha-
jóra az odatámasztott pallón
lépő, lobogó köpenybe burkolt
nőalakot, Medeát. A kép pon-
tosan megmutatta minden fel-
irat nélkül, hogy az ábrázolt
személy Jason és Medea, mert
a háttérben kapukkal és bás-
tyákkal ellátott városfal hú-
zódik, a kőlap jobboldalán pe-
korinthosi

Sándor Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1958 JAN - 8

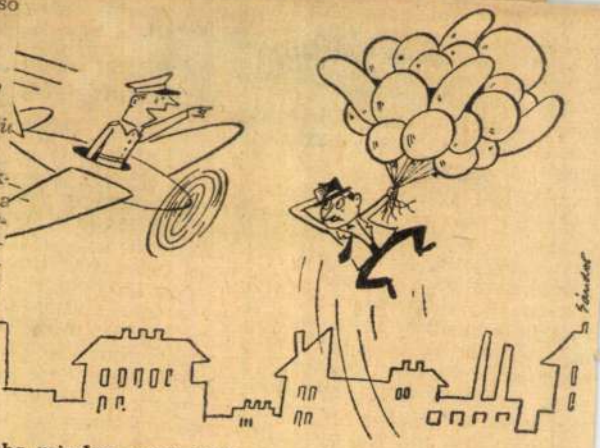

Hiába minden, most nem menekülsz!

(Sándor Károly rajza)

ntétek Hillary és Fuchs között

veszél
lók t
nyuln
tatás
adata
dagógus
munkaszü
ságot.

— A téli
tatásokat
vábbra — a
és szükségletek gondos mérlegelése alapján, a kerületi tanácsok oktatási osztályának vezetői a kerületi érdekelt tömegszervezetek és intézmények bevonásával szervezték meg. A foglalkoztatásokat két csoportba osztottuk. Az egyik a tanulmányi munka, a másik a tanulók érdeklődését lekötő, általánosan művelő, *szórakoztató jellegű foglalkoztatások.*

ÓNIKA

Fiatal vidéki leány nyerte

deklődését szórakoztató
lalkozásokkal kötjük le.
szerűen kidolgoztuk, hogy
egyes osztályok milyen
kon, milyen foglalkozta
vesznek részt. Az iskola
lói eddig két filmelőadást
tek végig, a *Császár para*
ra és a *Romeo és Julia*
filmet. Nagy súlyt helyez
múzeumok látogatására.
vendégeink megtekintété

Gy. Sándor József

GY. SÁNDOR JÓZSEF: VELENCE

VÁRADY

7

embereket, hogy csak küldjék adomá-
knak a Fővárosban most kell minden
ahol bántalom érné a gyermeket, azon-
Ne engedjék magukat könnyen elutasi-
mbán bánnának velük, előre mondjuk
znak ilyen esetekkel is. Nem mindenki
gy alkalmatlan időben ne menjenek.

után a kiküldöttek számoljanak le
ól.

as Életben a vezércikk is és a hir
fogja hivni a hivek figyelmét, hogy
ják őket.

n szives segitségét. Ha ebben a mun-
tték a legnagyobbat, amit megtehet-

Atyafiui szeretettel:

S z a b ó I m r e s. k.
esperes

Fordits!

Sándor Károly

Magyar Nemzet

1958. márc. 12.

XIV. évf. 60. sz.

MAGYARORSZÁG IS RÉSZT VESZ A LONDONI »ESZMÉNYI OTTHON«-KIÁLLÍTÁSON

...De nem ezzel a pesti társbérlettel!...

(Sándor Károly rajza)

Sándor Káro

Magyar Nemzet 1958. márc. 13

XIV. évf. 61. n.

MEGNYÍLT A NŐI KÉPZŐMŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSA

A megnyitó előtt a művésznők még gyorsan felraknak egy-két színfoltot...

(Sándor Károly rajza)

Sándor Károly

Magyar Nemzet

1958. márc. 14.

XIV. évf. 62. sz.

A MÚZEUM KÖRÚTON
A NEMZETKÖZI REKLÁMKONGRESSZUS IDEJÉN

— Mekkora propagandát csinálnak ennek a szindarabnak!

(Sándor Károly rajza)

A Fairy house

Sándor Károly

Magyar Nemzet 1958. márc. 30.

XIV. évf. 76. sz.

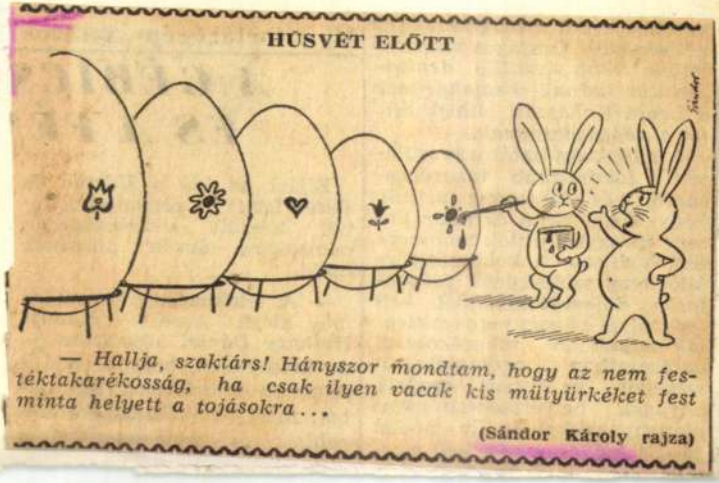

— Hallja, szaktárs! Hányszor mondtam, hogy az nem festéktakarékosság, ha csak ilyen vacak kis mütyürkéket fest minta helyett a tojásokra...

(Sándor Károly rajza)

Sárosi Karoly

Magyar Nemzet 1977 szept 30

XIV. évf. 76 "

[illegible]

A GÉBICS ÉS A FÉ[illegible]

[illegible]

Sándor Károly

Magyar Nemzet
1958. ápr. 1.
XIV. évf. 77. h.

HA JÓNÁS ÁPRILIS ELSEJÉN TÉNYLEG JELENTKEZNE...

— Mondják, maguk nem unják még ezt a buta viccet? Mert én már nagyon...

(Sándor Károly rajza)

Sámdar Lázár

Magyar Nemzet

1958 ápr. 1

KV. 6/1 ff.

Sándor Károly
Magyar Nemzet 1958. ápr. ?.

XIV. évf. 78. sz.

SOK JELENTKEZŐ AKADNA...

...ha a »Tisztasági Hónap« folyamán ilyen társadalmi ellenőrökre volna szükség...

(Sándor Károly rajza)

Sánchez Pedro

(25 marzo 1598)

Lucayos Tennent

XIII-637 p.d.

Sándor Károly

Magyar Nemzet 1958. május 29.

XIV. évf. 75-4.

Sándor Károly

Magyar Nemzet 1958. márc. 11.

XIV. évf. 59. h.

EGY ANGOL TUDOMÁNYOS TÁRSASÁG MEGSZÁMOLJA EURÓPA GÓLYÁIT

Képünk: Egy nagyforgalmú számlálóállomás.
(Sándor Károly rajza)

Sándor Károly

Magyar Nemzet 1958 márc. 25.

XIV. évf. 71. h.

KORSZERŰ KÁRTYALAP

(Sándor Károly rajza)

Sándor Károly

Magyar Nemzet 1958. márc. 23.

XIV. évf. 70. sz.

KUTYÁK EGYMÁS KÖZÖTT

— Mióta eljátszotta a »Cimborák« főszerepét, civilben is a Lollobrigidát majmolja.

(Sándor Károly rajza)

Sándor Károly

Magyar Nemzet

1958. márc. 27.

XIV. évf. 69. sz.

EGYSZERŰ LAKÁSCSERE

— *A plakátok a Nemzeti Szalonba költöztek, a műtárgyak pedig ...*

(Sándor Károly rajza)

Sándor Károly

Magyar Nemzet 1958. máj. 21.

XIV. éf. 68 n.

VONZÓ PLAKATTERVÜNK

(Egy mostanában bemutatott darabhoz.)

(Sándor Károly rajza)

Sándor Károly

Magyar Nemzet 1958. márc. 15.

XIV. évf. 63. sz.

...árkádosítási tervek készítése közben.
(Sándor Károly rajza)

Sándor Károly

Magyar Nemzet

1958. május 26.

XIV. évf. 72. sz.

A NEMZETI MÚZEUM HANGSZERKIÁLLÍTÁSA

— *Tulajdonképpen itt kellene lennie a társbérlőm hegedűjének is...*

— *Miért? Olyan értékes?*

— *Nem. De akkor nem cincoghatna vele naphosszat a fülembe...*

(Sándor Károly rajza)

Sándor Károly

Magyar Hanzel

1978 nyár 26.

XIV. évf. 72 k.

Sándor Károly

Magyar Nemzet 1958. május 28.

XIV. évf. 74. h.

MEGÖZVEGYÜLT AZ ÁLLATKERT CSIMPÁNZA...

— Ezt kérném a »Házasság«-rovatba, »összkomfortos, központifűtéses lakásom van« jeligére...

(Sándor Károly rajza)

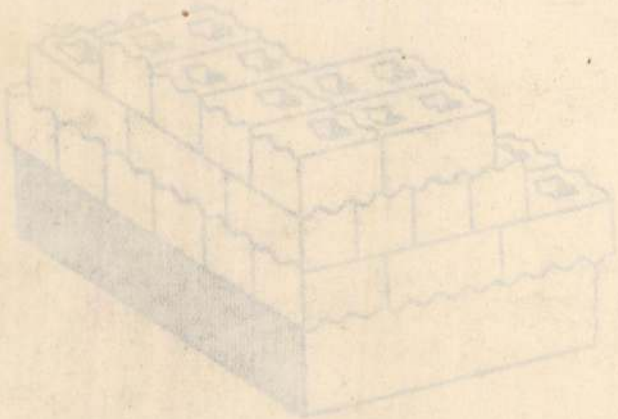

Sándor Károly

Magyar Nemzet

1958. márc. 20.

XIV. évf. 67. sz.

EGY VIDÉKI VENDÉGLŐBEN

(A szövetkezetek szakácsai tapasztalatcserén voltak a legjobb pesti éttermekben.)

— *Hozzon nekem, öcsémuram, egy szép cotelette entrecot variéet, à la Madame Chateaubriand, pommes frites confiture-rel ...*

(Sándor Károly rajza)

RELSZESEDES

Sándor Károly

Magyar Nemzet 1958. márc. 18.

XTO. évf. 65. sz.

POLGÁRI ESKÜVŐ OLASZORSZÁGBAN
(Bizonyos körök elképzelése szerint)

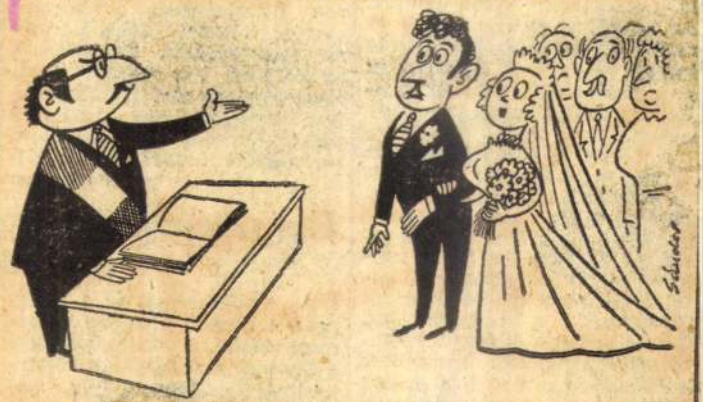

— ...és egybehangzó kívánságuk alapján ezennel Önöket erkölcstelen, parázna ágyasokká nyilvánítom!

(Sándor Károly rajza)

Sándor Károly

Magyar Nemzet 1958. márc. 16.

XIV. évf. 64 sz.

AZ IRODALMI KÁVÉHÁZBAN

— Vigye vissza, kérem. Ez a hús rágós.
— Na és? A kedves vendég pedig, tudtommal, harapós kritikus...

(Sándor Károly rajza)

Sándor Károly

Magyar Nemzet 1958. márc. 19.

XIV. évf. 66. n.

Amerikai, de sovány vigasz

— Ne ijedjen meg, Mr. Brown... Véletlenül esett le és különben is élesítetlen az atombomba...

(Sándor Károly rajza)

Vitéz SÁNDOR JÓZSEF
okl. épitész

KISHÁZAK

32 kisházterv (homlokzat és alaprajzok). — Különkülön kartonra nyomva. — Minden tervhez műleleirás és az épitési költség.

Igen szép kiállitásban, félvászon kemény gyüjtőben

Ára 20 pengő.

Band IV. **Verwaltung und Personal** (l. „Különféle" csoportot 45. oldalon.)
„ V. **Technik im Krankenhaus** (l. „Bádogos stb." csoportot 11. oldalon.)
„ VI. **Diätküchen, Kostformen** (l. „Különféle" csoportot 45. oldalon.)
„ VII. **Gesetz und Recht im Krankenhaus** (l. „Különféle" csoportot 45. oldalon.)

Dr. Hartmann: Ästhetik im Brückenbau. 1928. 116 ábra. Füzve — — — — — — — — 22.50 P

Hartmann O. Franz: Eduard Blochts Fassaden-Album. 32, részben szines ábrával, városi és falusi lakástervezetek tervrajzzal és rövid szöveggel (22 x 29 cm) gyüjtőben — — — — — — — — — — — — 18.— P

Hartmann O.: Die Baukunst in ihrer Entwicklung von der Urzeit bis zur Gegenwart. Eine Einführung in Geschichte, Technik, Stil.
I. kötet: Die Baukunst des Altertums und des Islam. 253 képpel
II. Die Baukunst d. Mittelalters u. der Renaissance. 377 képpel.
III. Die Baukunst des Barock u. der Neuzeit. 318 képpel.
A három kötet együtt — — — — — 60.— P

Hartmann: Wie werden Grünfutterbehältergebaut, 1926, 40 oldal, 9 ábra — — — — — 3.75 P
Hartvich—Vietsch: Der neue Garten. 1930, 71 ábra és terv, kötve — — — — — — — 10.— P
Hasak M.: Einzelheiten des Kirchenbaues (a „Handbuch der Architekten" 4. kötet, 4. füzete) 1927, 388 old., 511 ábra — — Füzve 36.— P
Kötve 42.— P

Haus und Raum: I. rész: Neue Villen: 124 családi ház 344 ábrában és 220 alaprajzzal, 30 kertképpel és 8 táblával — — — — — — — 14.— P
II. rész: Schöne Räume: 153 lakó-, háló- és gyermekszoba, ebédlő és társalgó, mellékhelyiségekkel — — — 14.— P
III. rész: Gute Möbel: 257 mindenféle kivitelezett modern butor — — 14.— P
Mind a három rész tokban — — — 39.— P

Hauszmann Alajos: A budapesti igazságügyi palota — — — — — — — — — — 10.— P
— Budapest építési fejlődésének történetéből. 1925, 16 o. A budapesti igazságügyi palota 10.— P
Hegemann W.: Amerikanische Architektur u. Stadtbaukunst. 1927. 203 oldal, 519 ábra, nagy folio alak. Diszes vászonkötésben — 90.— P
— Der Städtebau nach den Ergebnissen der Städtebau-Ausstellungen, 2 kötet. Vászonkötésben — — — — — — — — 28.— P
— Das Steinerne Berlin, 1930, 500 oldal, sok ábrával, vászonkötésben — — — — — 42.— P
Hegemann—Werner: Reihenhausfassaden. 256 old., 500 ábra (24 x 31 cm) egész vászonban 48.— P
Hellwig F.: Wohnbauten. 1927, 85 ábra, 84 tábla, füzve — — — — — — — — —.60 P
Harbers: Das Kleinhaus. 1930, 86 oldal, 208 ábra, 124 rajz, 27 táblázat, füzve — — — 10.— P
Hermes—Völckers: 12 Mietwohnungen in einem Block. 1929, 16 old., 20 ábra, 3 terv, füzve 1.80 P
Henszlmann J.: Magyarország csúcsives-stilü müemlékei. 4 tábla és 191 fametszet. — 14.— P
— Magyarország ó-keresztyén román- és átmenetistilü müemlékeinek rövid ismertetése. 7 tábla, 1 térkép, 287 fametszet 14.— P
Hermann: Das Entwerfen des Ornamentes. 2. kiadás. 1. füzet, 7 tábla — — — — 1.80 P
Hespeler: Das schöne deutsche Ziegeldach. 1926. Külön leny. a Tonindustrie-Zeitungból —.75 P
Hielscher Kurt: Die ewige Stadt. Erinnerungen an Rom. 1927. Diszes félvászonköt. 20.— P
— Jugoslavien. 1927. Diszes vászonkötésben 36.— P
— Deutschland. Diszes vászonkötésben — 36.— P
— Italien — — — — — — — — — — 36.— P
— Österreich. Kötve — — — — — — 36.— P
Hilberseimer: Internationale neue Baukunst. 1928, 53 old. — — — — — — — — 7.50 P
— Grosstadt-Architektur. 150 ábra, 1927. (Baubücher III.) — — — — — — — — 14.— P
Hirzel: Grab u. Friedhof der Gegenwart. 1927. 150 old. 115 ábra, füzve 9.— P, kötve — 11.25 P
Hoepfner: Grundbegriffe des Städtebaues. I. 1921. (9) füzve 9.80, kötve — — — — — 14.40 P
Hoff E.: Fahrenkamp. 1928. 96 oldal, 165 ábra, 6 tábla — — — — — — — — 12.75 P
Hoffmann: Die neue Raumkunst, 294 egész oldalas ábra, nehéz münyomópapiron, diszes vászonkötésben — — — — — — — 57.— P
Hoenig A.: Deutscher Städtebau in Böhmen. 13 ábra, 4 tábla, 1921. Füzve — — — 9.90 P
Kötve 12.60 P
Holdt: Griechenland. Kötve — — — — — 36.— P
Hoppé E. G.: England. Diszes vászonkötésben 36.— P
— Amerika. Diszes vászonkötésben — — 36.— P
Hopkins: Neue amerikanische Landhäuser. 100 tábla, 150 képpel, 16 oldal szöveggel. Egészvászonban 67.50 P
Hoepfner: Grundbegriffe des Städtebaues. II. kötet, 1928, 198 oldal, 120 ábra — Füzve 21.75 P
Kötve 23.25 P
Horst C.: Die Architektur der deutschen Renaissance. 326 oldal, 217 ábra. Kötve— — 42.— P
Hossfeld: Stadt- und Landkirchen. 1915, 462 oldal, 529 ábra — — — — — — — — 27.— P
Höver Ottó: Das Eisenwerk. Diszes vászonkötésben. 1927. 320 tábla — — — — — 54.— P
Hullay L.: Ujabb kisépületek mintatervei — 50.— P

Hullay: Kis épületek mintatervei, 60 tábla, szines homlokzatokkal, alaprajzokkal — — — — — — — — 50.— P

Hürlimann: Indien. Diszes vászonkötésben — 36.— P
— Frankreich. Diszes vászonkötésben — 36.— P
Huszka: A magyar turáni ornamentika. 1930. 178 oldal, 287 ábra, füzve — — — — 30.— P
— A magyar ornamentika hun eredete — — 3.— P
— Honfoglaló őseink ornamentikája — — 4.— P
In- und ausländischer Wohnungsbau, 1929, 27 ábra (Neubau 5. füzet) — — — — — 1.50 P
Innenräume. 1928., 64 old., kötve — — — 12.75 P
Internationale Architektur. 1925. 111 old., füzve 7.50 P
Internationale Baukunst. (110 ábrával) (Baubücher II.) 1927. — — — — — — — 6.— P
Ipolyi A.: A deákmonostori XIII. századi román bazilika. — — — — — — — — 2.80 P
Issel H.: Moderne Einfamilienhäuser. 32 mintalap. 1921. — — — — — — — — 7.50 P
— Das Entwerfen der Fassaden. II. kiadás. 410 ábra és 17 tábla. 1923. Füzve — — 11.25 P
— Die gemeinnützige und Wohlfahrtsbaukunde, Schlachthofanlagen, Schulen, Turnhallen, Säuglingsheime, Krankenhaeuser usw. 15 tábla, 1912. Füzve — — — — 9.— P
— Sparsame Schnellbauweisen. 36 tábla magyarázattal. 1919. — — — — — — — 7.50 P
— Häuser in Stein und Putzbau. I. 32 tábla és magyarázó szöveg, valamint költségelőirányzat — — — — — — — — 9.— P
— Arbeiter- und Unterbeamten-Wohnhäuser. 32 tábla szöveggel és költségelőirányzattal — — — — — — — — 9.— P
— Schlachthöfe, Viehmärkte, Markthallen. 32 tábla, 24x31 cm — — — — — — 9.— P
— Vorlagenwerk für gärtnerisches Bauwesen. 36 tábla magyarázó szöveggel — 9.— P
Issel H.—Milde: Häuser in Rohbau. 36 tábla magyarázó szöveggel — — — — — 9.— P
Issel—Finter: Ländliche Wohn- u. Wirtschaftsgebäude. 36 tábla szöveggel és költségelőirányzattal — — — — — — — — 9.— P
Jahn L.: Moderne Pariser Bauten. 1930., 114 oldal, ábrákkal, kötve — — — — — 12.— P
Jeszenszky Sándor: A szép Budapest. 223 oldal. 1928. — — — — — — — — 5.60 P

Sándor József építészmérnök

Tura, Pest m.

1932 jan. 23.

felvételét a Budapesti Mérnöki Kamarába.

MMÉE Közl

1932. 50. l.

Gy. Sándor József

Műcsarnok őszi tárlatán kollekciója szerepelt

Gy. *Sándor* József termében ismét a városképek dominálnak. Egy-egy palota architektónikus szépsége számára. Gy. *Sándornak* mindig finom mondanivalói vannak.

M.H. 929. X.6.

REJTVÉNYEK

Rovatvezető: SALAMON JÓZSEF

Mindenki olvassa el I-től V-ig a „TUDNIVALÓK"-at

VIZSZINTES SOROK:

1. Az egész világ figyelme erre a tényre összpontosult.
13. Jól ki van fenve.
14. Asztalos szerszám.
15. Ilyen a fa levele.
16. Időhatározó.
17. Gyorsan megy.
19. A rádió teszi.
21. Sir.
22. Előttünk látjuk.
24. Ételizesítő; névelővel.
26. Vármegye.
28. Szín; névelővel.
30. Sok ember nagy ... vágja fejszéjét.
31. Község Veszprém vármegyében.
33. Rádióban naponta játszik.
36. Fordítva: Tibeti kérődző.
38. Papagálynév.
40. Takaró.
41. Haltojás. (Ékezet törlendő.)
42. Fordítva: Görög betű.
43. Ezt akarná megakadályozni a kisóntánt. (Névelővel.)
44. Német kereskedelmi szállító szó.
45. Gyermekek szeretik.
47. Kiflit sütnek.
48. Fordítva: detektiv gyűjti.
50. Ékezettel: épület.
51. A rádió naponta teszi.
53. Fájdalom.
54. Birkaház.
56. Fordítva: ritka férfinév.
58. Gyilkol.
60. Városrész rövidítése.
62. Hangszer.
64. Fordítva: képző.
65. Hangszer.
67. A tűz teszi.
69. „Ráz" mássalhangzói.
70. A rossz gyermek mindent el ...
72. Hivatali helyiség.
74. Szakítja.

FÜGGŐLEGES SOROK:

1. Könnyen megtörténhetik a mostari zavaros helyzetben Romániában.
2. Zsiradék.
3. Fordítva: mássalhangzó; fonetikusan.
4. A gödörrel történik.
5. Nyelvtani fogalom.
6. Fordítva: családfő.
7. Kicsinyítő képző.
8. Ilyen olaj is van.
9. „Csend", más nyelven.
10. Lehajít.
11. Fordítva: gyakori névvégződés.
12. Légi klub betűi. (Ékezet felesleges.)
18. Büvől.
20. Fordítva: keret.
23. Vitás német terület jelzője.
25. A sváb asszony Józsikája.
27. Szellemi sport.
29. A gólya teszi.
30. Lámpafajta.
32. Japán tartomány.
34. Igy szólítja szülő a gyermekét.
35. A találkozók ... fognak.
37. Aradra való.
39. „Finale" magánhangzói.
41. Helyhatározó.
46. Illat.
49. Vonatkozó névmás.
51. Francia regényiró.
52. Velencei palota.
55. Szépiró.
57. Hordár tette a csomaggal.
59. Idegen éljenzés.
60. „Kitartó" mássalhangzói.
61. Község Veszprém vármegyében.
63. Becéző fiunév.
66. „Soha", más nyelven.
68. Gyom.
71. „Nők" mássalhangzói.
73. Énélkül semmi nem történik.
75. Ilyen lap is van.

A megfejtés beküldhető: I. A rejtvény megfejtése levelezőlapra leírva, vagy kivágva mellékelve. II. Csak az alábbi sorok megfejtése: Vízszintes sorok: 1, 22, 26, 33, 40, 43, 47, 51, 58, 62. — Függőleges sorok: 1, 4, 10, 25, 29, 30, 34, 35, 55, 57. (Eredmény: I. = 10, II. = 5 pont.) A keresztrejtvények nyomtatott folyószáma minden esetben mellékelendő, mert enélkül semmiféle megfejtést nem pontozhatunk.

Számrejtvény

11, 27, 6, 7. Magyar város.
20, 6, 22, 3, 19. Ragadozó állat.
18, 13, 2, 25, 10. Magyar vezér.
23, 6, 7, 19, 17. Szín.
28, 27, 26, 7. Kutyafaj.
16, 4, 7, 24, 13. Európai főváros.
12, 2, 1, 2, 9. Siet.
22, 6, 20, 21, 10, 11, 7. Férfinév.
10, 15, 7. Nagy városban sok van.
5, 15, 10, 11, 7. Mérték.
10, 8, 7. Beteg teszi.
14, 2, 9, 28. Francia iró.
1—28. Vörösmarty idézet. (Két pont.)

Névszámrejtvények

Batizi László (829), Budapest.

Folyó, neve öt betűből áll. A teljes magyar abc-ben a betük helyét jelölő öt szám összege 75. A 2. és 3. szám összege egyenlő a 4. számmal. Az 1. szám eggyel nagyobb, mint a 4. és 5. szám összege. Az 1. és 4. összege eggyel kevesebb, mint az 5. szám négyzete. A második szám gyenlő az 5. számmal. A 2. és 5. szám összege eggyel nagyobb, mint a 3. szám. (Három pont.)

Csak röviden

Schillinger Oszkár dr. (426), Budapest

Vigyázva tassit
Tűz ár a nyomomba

A 410. SZÁMU KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE:

Vizszintes sorok: 1. Alom. 5. A sajt. 9. Pete. 13. Libia. 15. Iza. 16. Havas. 17. Iv. 18. A virágnak. 21. Nő. 22. Gim. 24. A kapust. 25. Fut. 26. A. A. A. 28. Márta. 29. Lel. 31. K. L. I. 33. Rió. 34. Tél. 36. Vereti. 39. Takaró. 41. A tavaszi napokat. 42. Tapéta. 43. Tópart. 44. Oli. 45. Kin. 47. S. O. S. 48. Api. 49. Untak. 51. G. Z. S. 53. U. S. A. 54. Szurtos. 56. Tat. 58. R. Z. 59. Kertészek. 61. Ra. 62. Nábob. 64. Áto. 65. Rokon. 67. Alap. 68. Omaha. 69. Sakk.

Függőleges sorok: 1. Alig. 2. Livia. 3. Ob. 4. M, i, a. 6. Sirató. 7. Az áprilisi tréfa. 8. Jaguár. 9. Kap. 10. Ev. 11. Tanul. 12. Esőt. 14. Ava. 16. Hat. 19. Aki. 20. N, s, m. 23. Makrapipa. 25. Felakaszt. 27. A leveli. 29. Lekopog. 30. Avató. 32. Itató. 34. Tapos. 35. Áttol. 37. Eta. 38. Isa. 39. Tat. 40. R. A. R. 45. Hátunk. 46. Mostan. 48. A szál. 49. U, z, r. 50. Zok. 52. Sarok. 53. Urna. 54. Seb. 55. Ser. 57. Tank. 59. Kop. 60. Kos. 63. Ba. 66. Ka.

Más megfejtések: 1. Hadakutja. 2. Kétáltá. 3. Volga. 4. Holtbiztos. 5. Kicsikar. 6. Szemlész.

411. szám Keresztrejtvény

es. Bogáts József (608) Debrecen

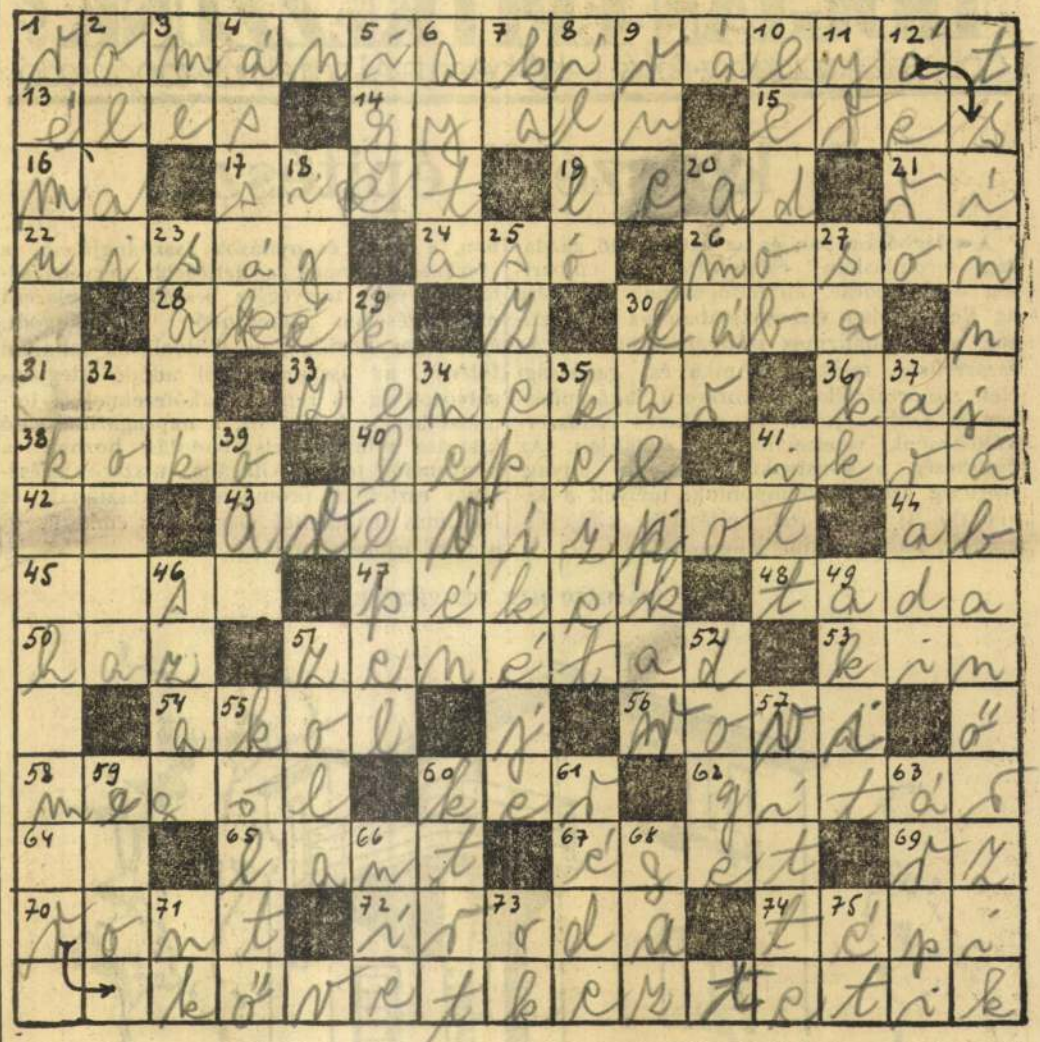

REJTVÉNYPOSTA

B. M., Üllőlut (158). Örülünk a hirnek, hogy egészségi állapota javulóban van s bizunk benne, hogy rövid időn belül már személyesen igazolhatja teljes gyógyulását. (Pont: III. 18-án 170.)

D. B. Gy., Miskolc (423). Rejtvényét a birálandók közé tettük. (Pont: III. 18-án 45.)

Cs. J., Békés (280). Mielőbb teljes gyógyulást kivánunk, de természetesen az irónnal irt megfejtést is elfogadtuk. (Pont: III. 18-án 10.)

C. M., Királyi Pál-u. (315). Hogy az elfogadott rejtvények közlésére mikor kerül sor, azt bizony igy nem tudjuk előre megmondani, mert a beérkezés sorrendjében vannak elhelyezve. A csigarejtvényt már leközöltük volna, de, sajnos, nem bizonyult rejtvénynek. Hiszen csak folytatólagosan kell olvasni a szöveget, ami pedig semmi nehézségbe nem ütközik. Máriát Andriskával együtt szeretettel öleljük. A főneves tűrelemjátékkal megpróbálkozunk, de igy az első pillanatra bizony nem nagyon bizunk benne. (Pont: III. 18-án 206.)

v. D. J.-né dr.-né, Maros-u. (31). Szives érdeklődését hálásan köszönjük. Jól vagyunk s örülünk, hogy Önök is ezt irhatják magukról. (Pont: III. 25-én 130.)

v. Gy. Á., Hévizgyörk (518). Keresztrejtvényét a birálandók közé tettük. (Font: III. 25-én 42.)

TUDNIVALÓK V.

A megfejtéseket 1934 április 28-ig kérjük olvasható aláirással és pontos cimmel beküldeni a MAGYARSÁG szerkesztőségébe (VI., Aradi-utca 8. szám.) A boritékra feltünő betükkel ráirandó: REJTVÉNY, mert aki ezt elmulasztja, annak csak a megfejtésért járó pontok felét irhatjuk a javára. A közlésre küldendő keresztrejtvény szabályai a következők: 1. Tussal készitett számozott rajz. Ajánlatos kockás papirra csinálni, négy kockát venni egynek s a bal felső negyedrészt foglalhatják el csak a számok. 2. Számozott rajz szöveggel. 3. Definiciók. (Nem folytatólagosan irva.) 4. Megfejtések. (Folytatólagosan irva.) 5. Minden külön papirra s annak is csak az egyik oldalára irva. A rejtvények nagysága 15×15 kocka. Lehetőleg csak magyar szöveg legyen benne s a fekete kockák szimmetrikusak legyenek és nem lehet több, mint az összes kockák egyhatodrésze. Nem lehet benne elzárt mezőny. A leközölt rejtvények kétszeres pontot eredményeznek.

Kik kaptak jutalmat a rejtvények megfejtői közül?

Az április 8-iki legmagasabb pontszámok tulajdonosai között az alábbi jutalmakat osztottuk ki:

1. Tiz üveg
DREHER SZENT-ERZSÉBET TÁPSÖR
Házhoz szállitja Dreher Antal sertőzdéi R. T. VII., Huszár-utca hét.
Kapta: Szélesi János (462) r. felügyelő.

2—3. Utalvány egy-egy pár aranyjelzésű
GFB női harisnyára, amely minden jobb divatáruüzletben kapható, tehát ezt kérje.
Kapták: Fackelmann Mária (81); Spóra Emilné (651).

4. Utalvány egy üveg (0.7 l.)
MEGGY-LELKE a magyarasztal tükörje Schranz ESZTERGOM
Kapta: Béldi Pál (639) nyugdíjas.

5—6 Egy-egy darab három pengő értékü utalvány
GYEPES ERZSÉBET-KÖRUT 54 GYÖZÖ böröndös és bőrdiszmüáru üzletébe
a Magyarság olvasói külön árkedvezményben részesülnek.
Kapták: Ujvári Matild (6); Karay Mária (858).

7. Utalvány egy ruhára való selyemmaradékra, vagy egy modern divatsálra, vagy egy kombinéra vagy selyemanyagra. TAVASZI SELYEM- ÉS SZÖVETUJDONSÁGAIM MEGÉRKEZTEK.
GALAMBOS
IV., Ferenciek-tere négy Irányi-utca sarok
Kapta: Aracs Endréné (225) min. számv. főtanácsos neje.

8. Egy játszma
PIATNIK
MAGYAR KÁRTYA.
Kapta: Müller Károly (329).

9. Egy darab négy pengő értékü utalvány a hirneves pécsi
HAMERLI J. bőrkesztyü és kesztyübőrgyár
budapesti üzletébe, Kossuth Lajos-utca 20., vagy Erzsébet-körut 38. Alapittatott: 1861-ben.
Kapta: Bocskor Antalné (870).

10. Három darab Kolozsvári (Heinrich József)-féle
SUPERLANOL
gyógymosdószappan, amely a száraz arcbőrnek kiválóan alkalmas.
Kapta: Fabiny Sándor (99) vasuti tisztviselő.

11. Egy Meister ajándékcsomag, mely áll ¼ kg-os terpentinszappan, 1 darab illatos kézmosószappan, 1 nagy doboz Pucc tisztitóból. Adja a MEISTER SZAPPANGYÁR, Budapest, Soroksári-ut 47.
Kapta: Hatos Istvánné (406).

12. Utalvány egy darab kabinetfénykép felvételre
LABORI FOTO
műtermébe, Budapest, Erzsébet-tér — Gróf Tisza István-utca tizennyolc.
Kapta: Virágh Kálmán (426) min. számtanácsos.

13. Utalvány két darab nyakkendőre négy pengő értékben. Adja: HUSZÁR M.
NYAKKENDŐÜZEM
VII., Erzsébet-körut 15. Saját készitésü divatos, olcsó nyakkendők a legjobb és legszebb kivitelben.
Kapta: Gremsperger Tibor (251).

14. Utalvány egy darab pasztell-fotografia felvételére
DISKAY ÉS TÁRSA MÜTERMÉBE, Rákóczi-ut 18. Telefon: 84-8-81. Művészi fényképészet és fotoriportvállalat. Lifthasználat dijtalan.
Kapta: Gundrum Ákos dr. (78) vas. s. titkár.

15. Utalvány egy darab termoszra
GASSNER VI. Teréz-körut 19
szőnyegáruházába
Sátrak! Takarók! Viharkabátok!
Kapta: Örvösi Lajos (72).

16. Utalvány egy STAUFFER-mintacsomagra. Vacsorára
Stauffer kömény- sajtot vásároljunk
Kapta: R. Vozáry Gyula (480) ny. főellenőr.

17. Egy doboz hires VALERY PUDER. Adja:
Parfums de Luxe Valery
X., Hölgy-utca 14.
Kapta: özv. Bodolay Miklósné (824) ny. tanitónő

18. Utalvány egy darab
krómozott fém karóracsattra
Piszkos, rongyos karóraszalag vagy szij helyett. Dijtalanul felszereli ROZGONYI ÉS RÉVAI óraüzlete, Kossuth Lajos-u. 5., az önmüködő AUTOMATIKÓ karóracsatt egyedárusitóia.
Kapta: Kádé Károly (790) min. számv. tanácsos.

19. Egy darab
MÜLLER J. L. FÉLE
valódi ESTERHÁZY borotvaszappan
Kapta: Schiller János (1) vasuti főintéző.

20. Egy családi doboz
RÉTHY PEMETE CUKORKA KÖHÖGÉS ELLEN
Kapta: v. Sárosfalvy Lászlóné (300).

21. Három darab
„SZENT LÁSZLÓ"
mosdószappan bőrt ápol, fertőzéstől megóv.
Kapta: Barna Géza (546).

22. Egy darab könyv
Pfeifer Ferdinand
(Zeidler testvérek). Nemzeti könyvkereskedéséből (IV., Kossuth Lajos-utca 5.), ahol minden bárhol hirdetett könyv is megvásárolható. Tel.
Kapta: Rácz Dezsőné dr.-né (397).

23. Egy tégely
DIANA CRÉM a DIANA IPARI ÉS KERESKEDELMI RT. gyárából és egy üveg MARVEL CHYPRE KÖLNIVIZ a MARVEL ILLATSZERGYÁR RT. gyárából. VI., Angol-utca tizenkilenc.
Kapta: Bisztránszky Erzsébet (662).

24. Három tubus cipőápoló különlegesség
ERAFIT
Kapta: Gaál Antalné (113).

25. Három darab
MÜLLER J. L. FÉLE
valódi TOJÁSOLAJSZAPPAN és egy tégely COLD CREAM, amely a bőr épségben tartására nélkülözhetetlen
Kapta: Raksányi Anna (396).

26. Utalvány egy üveg
FLEUR DE FLEUR
kölnivizre, amely utolérhetetlen és tartós illatánál fogva az előkelő hölgyvilág kedvence. Házhoz szállitja a főraktár: „PARFUMERIA GEORGETTE", Gödöllő
Kapta: Kerekes Rezsőné (927) min. számv. tanácsos neje.

27. Két tubus DIANA-fogkrém és egy darab
Diana sósborszesz-szappan
a Diana Ipari és Kereskedelmi Rt-tól, Angol-utca tizenkilenc
Kapta: Tóth Béláné (349).

28. Három doboz az antilopcipők ideális tisztitója.
ERA ERADAIM **-gyártmány**
Kapta: Kemény Lajosné (83).

29. Egy családi és egy kis doboz
KALIMENT
gyógycukorka. Dohányzásból eredő kellemetlenségek, valamint köhögés, rekedtség ellen
Kapta: Mikócs Lajos (491) MFTR főintéző.

30. Egy doboz (hat darab)

Velosa
ideális pezsgő fenyőtabletta. Házhoz szállitja dr Wander gyógyszer- és tápszergyár rt. IX., Kereszturi-ut 30—32
Kapta: Tóth Ferenc (22).

31. Három darab jegy a
Hungária gőzfürdőbe
Kapta: Hefty Györgyné (530).

32. Egy csomag (10 darab)
ELYSIUM Brrr! legfinomabb gyémántacél **ÖNBOROTVAPENGE.**
Kapta: ifj. Holub József (88) joghallgató.

33. Utalvány egy üveg Friedler-féle
GAMMA hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás elleni tökéletes gyógyszerre és egy darab GAMMA hajszappanra. Házhoz szállitja a Friedler-laboratórium. Murányi-utca 46. Telefon: 46-4-71
Kapta: Hankó Gyula (395) jegyző.

34. Utalvány egy nagy cserép virágra. Adja:
Prachtel utóda Pejtsik Gézáné virágüzlete
Városház-utca 4. Élő- és müvirágok, koszorurendelések a legolcsóbban. Francia bérletrendszer fillérekért.
Kapta: Vándor Lajosné (66).

35. Utalvány egy teljes arcápolásra vagy annak megfelelő értékü krémre
PAIZS KATÓ kozmetikai intézetébe.
Budapest, IV., Ferenciek-tere három, félem. 18. Dijtalan tanácsadás. (Vidékre válaszbélyeg.)
Kapta: özv. Andel Ferencné (1) DGT tisztviselőnő.

36. Utalvány két tubus
NERUDA
cream és egy doboz MYRA puderre, tetszés-szerinti színben. Adja: NERUDA nagydrogéria. IV., Kossuth Lajos-utca 10.
Kapta: Báthory A. Béláné (235).

37. Utalvány egy nagy doboz
SULFAMYL KÉNPUDERRE
zsiros arcbőrhöz. Házhoz szállitja: Egger Leó dr. és Egger L. gyógyszerészeti és vegyészeti gyár rt., VI., Révai-utca 12. Szaküzletekben kapható.
Kapta: Harsághy Vilmosné (39).

38. Utalvány
TÜNDÉRUJJAK
magyar kézimunkaujság ¼ évi előfizetésére. Szerkesztőség: Szervita-tér 3.
Kapta: Kotsis Edith (836).

39—43. Egy-egy ½ kilós bödön Orsz. Magy. Tejszövetkezeti Központ által termelt és közismerten kiváló minőségü
HORTOBÁGYI JUHTURÓ
Kapták: Tüske Pál (410); Várady Lajos (512); Gáspár Dezső (214); Mártz Károly (378); Bene László dr. (1).

JUTALMAKAT A FŐVÁROSIAK KEDDEN ÉS SZERDÁN REGGEL 9-TŐL DÉLUTÁN 2-IG ARADI-UTCA 8. II. EMELETEN SZEMÉLYESEN VEHETIK ÁT (HÁROM HÓNAPIG MEGŐRIZZÜK.) A VIDÉKIEKNEK POSTÁN KÜLDJÜK EL.

HOGYAN ÉPITKEZZÜNK?

Epitkezési, családiház-építési, belső-berendezési, parcellázási tanácsadó

A korszerü épitészet

A világháboruban és az azt követő gazdasági leromlásban csüggedtté vált emberiség ujjáébredése, életfelfogásának fejlődése az élet minden viszonylatában az észszerüség, a racionalizmus irányában halad. Az észszerüség, mely a tehnika és gazdasági élet zsinórmértéke, a korszerü lakásépitésben is szóhoz jutott és gyökeres rendszerváltozásnak vetette meg az alapjait. Az őszinteség, a konstruktivizmus, az anyagszerüség azok a szempontok, melyek a kialakuló uj világnézet épitészeti kifejezésmódját, izlésformáját jellemzik.

CSALÁDI HÁZ TERVEZETE:

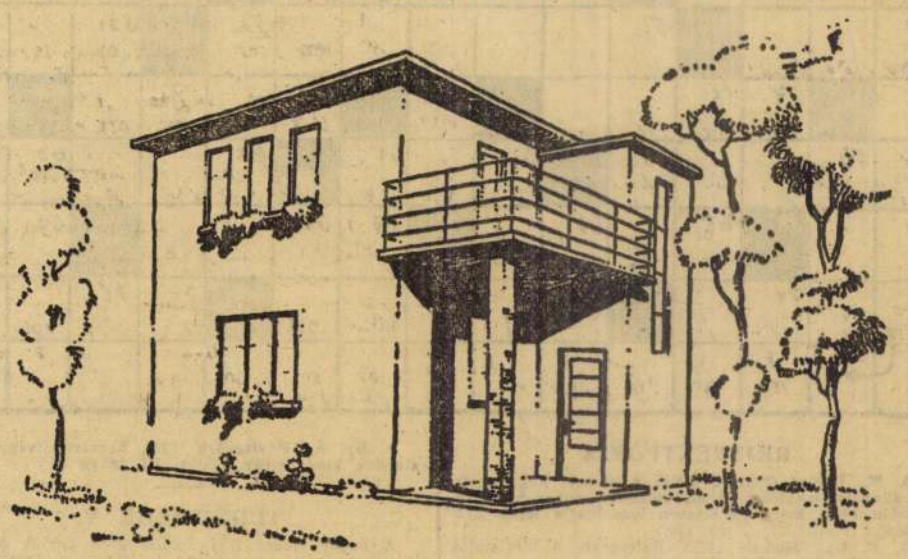

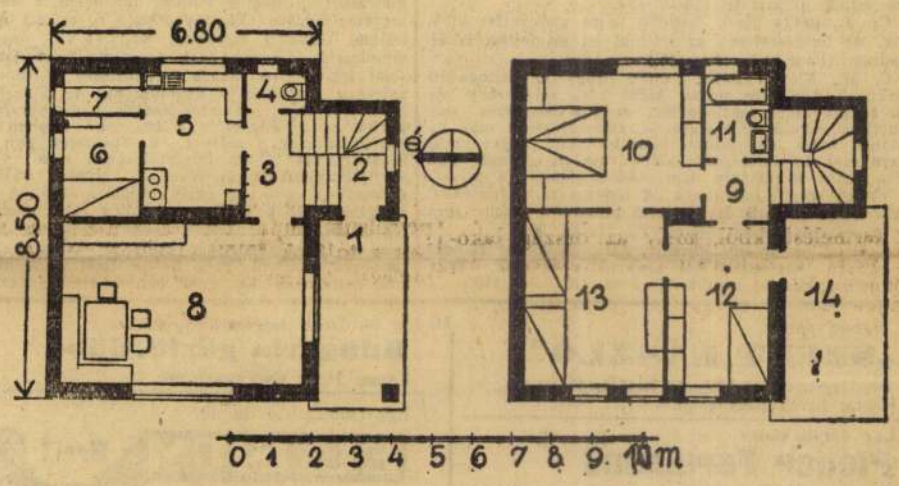

A földszinten: 1. külső bejáró, 2. pincelejáró, 3. előtér, 4. WC., 5. konyha, 6. cselédszoba, 7. kamra, 8. ebédlő-nappali szoba. Az emeleleten: 9. előtér, 10. szülők hálója, 11. fürdő, 12—13. gyermekek szobái, 14. napozóterrasz.

A házak sima falai és biztos épitése, a stilusorgiák után az egyszerü, keresetlen formák szeretete, a célszerü lakáselrendezés az a környezet, amely a modern munkatempóban elfáradt ember pihenését, üdülését szolgálja.

Az ember átalakult életmódjával együtt átalakult a lakásforma is. A nagyegész elrendezés, az erőmegtakaritás, a munkakimélés, egyszóval a kényelmi szempontok mellett a tisztaságot, hygiénát, célszerüséget szolgálja.

A háboru előtti szecessziós irányzat után a háborut követő évek épitészete a történelmi stilusok romantikájának jegyében alakult ki. A szürke, prózai élet, a kenyérhajszának soha nem látott tempója „történelmi" környezetet óhajtott maga köré varázsolni. Ez az irányzat a lényegében rejlő ellentmondás miatt nem lehetett hosszu életü és el kellett jönnie az egészséges reakciónak. A reakció, az alkotás szellemének tisztulása nem váratott sokáig magára és a történelmi szükségesség erejével köszöntött rövidesen a multbeli emlékek ereklyéi között botladozó Európára.

Kezdenek lassan rájönni az emberek, hogy a lakás nem muzeális berendezkedés, nem dekorativ miliő, hanem célszerü lakókeret, amely a pihenés, kényelem, a zavartalan nyugalom mellett a mozgáslehetőség, az egészség, a nap, világosság és levegő minél intenzivebb juttatásának eszközéül szolgál.

A korszerü tárgyilagosság, a „Sachlichkeit", a meggondolt, józan világszemlélet mélyreható változásokat hozott az épitmények egész elrendezésében. Mindenek előtt a homlokzatok dekorativ elemei vonulnak vissza az őket megillető harmadik helyre és köztudattá válik, hogy az épület szépsége nem a homlokzatok diszes kialakitásában, a dekorációk halmazában rejlik, hanem a harmonikus, kiegyensulyozott tömeghatásban, a sikok és nyilások összhangjában, a szerkezeti formák erőteljesebb érvényesülésében és a nagyegész beszédesen célszerü elrendezésében keresendő. A nyugodt, egészséges falsikok, az áthidalások tehnikai fölénye, az asszimetriából adódó kiegyensulyozottság és rend, a lakótereknek a természethez, a levegőhöz, a napsugárhoz való kitárása mintegy felszabadulást hoznak a konvenciók terhes világába, ujszerü, egészséges esztétikai örömérzést fakasztanak és hatalmas lendülettel viszik az embert uj utakra, uj célok felé.

A multbeli emlékekhez ragaszkodó szentimentalizmus megfeneklett a butorinstrumentumok, porfogó függönyök, vázák, nippek fojtogató légkörében, de a szabadságérzésre teremtett lélek felszabadultságot, nyugalmat, harmóniát, tiszta, üditő levegőt kiván. Ezek azok a vágyak és célok, melyeknek szolgálatába állitva a modern épitészet a tehnikai felkészültséget és a tökéletes épületszerkezetek, hőszigetelő falazatok, modern ablakelrendezések, fejlett egészségügyi és fütéstehnikai berendezések eszközeivel élve, soha nem sejtett lakáskultura alapjait vetette meg.

A korszerü épületeknél mindenekelőtt döntő szerephez jut az eddig második helyen szerepelt alaprajz. Az alaprajz átgondolt, szerves volta ugyanis a lakóház-tervezés gerincét képezi és az épület értéke és használhatósága szempontjából elhatározó jelentőséggel bir. Az alaprajz adja az épittető családi életének, hivatásbeli funkciójának megfelelő keretét és az alaprajzban kell kifejezésre jutnia mindennek, ami a lakójának fontos. A helyiségek elrendezésének a lakó életéhez simuló tárgyilagos megoldása, a napsugár, a világosság juttatása, a fütési, meleggazdasági szempontok kielégitése, a szabad természet birtoklását jelentő terraszok, erkélyek, loggiák képzése mind olyan követelmény, melyeknek teljesedése sokszorosan kárpótolja lakóját azokért a kétes örömökért, melyet a multbeli ház tornyos felépitményeivel, gipszarhitekturájával, tetőszörnyüségeivel jelentett.

A férj és feleség hivatásának feltételeit, a konyhaüzem szeparáltságának, a tisztálkodásnak, pihenésnek, gyermeknevelésnek, egyszóval a családi élet egészének kivánalmait elégiti ki a jó alaprajz. Emellett az alaprajznak annál a tulajdonságánál fogva, hogy hihetetlen érzékenységgel reagál az épittető életkörülményeire, vágyára, felfogására, társadalmi viszonyaira, ugyszólván minden esetben egyéni megoldásunak kell lennie. Éppen ezért nem alkalmasak az általános tipustervek, hanem érvényesülnie kell az alaprajzban az egyén időszerü, sőt jövőbeni szempontjainak is.

A felesleges térpazarlás, a „szalon" és vendégszobák létesitése ma már idejétmult és a polgárember életviszonyaihoz nem illő megoldás. Annál fontosabb szempont azonban a gazdasági helyiségek jó elrendezése, a konyha, kamra, cselédszoba célszerü csoportositása. Legyen a konyha közvetlen kapcsolatban az ebédlővel. A pihenőhelyek, hálók, terraszok, veranda kényelmes, fáradtságnélküli használhatósága viszont mindenekfelett biztositandó.

Főbenjáró szempont a lakóhelyiségek csoportositásánál azoknak az égtájakhoz viszonyitott elrendezése: a tájolás. Általános érvényü szabály, hogy a hálóhelyiségeknek reggeli napot kell kapniok. A kelő nap sugarai horizontális beesésüknél fogva átjárják a hálószobákat és mintegy állandó, dijtalan fertőtlenitést végeznek. A nappali helyiségek a délkeleti, déli és délnyugati égtájak felé nyitandók meg, mely égtájaknál a napsugár, a vertikálishoz közeleső beesésénél fogva, csak az ablak közvetlen közelében éri a szobák belső terét és nem heviti azokat a kelleténél jobban. A lakóhelyiségek elhelyezésére a legkevésbé alkalmasak a nyugati és északi oldalak. Előbbit különösen nyáridőben tulhevitik a bukó nap horizontális sugarai, utóbbi pedig nélkülözi a szükséges természetes meleget.

Nem utolsó szempont a tervezésnél az intenziv szellőztetés lehetőségének biztositása s ecélból gondoskodni kell arról, hogy a szemközti oldalakon elhelyezett ablakokkal és ajtókkal ez lehetővé tétessék.

A butorozásnál irányadóul szolgál, hogy az akadálytalan mozgáslehetőség biztositására a közlekedési vonalak és a szobák közepe szabadon maradjon. Célszerü a tervezésnél a butorok berajzolása, valamint a fő közlekedési vonalak feltüntetése. Ez utóbbi a nyugodt, bebutorozható falsikok biztositása és a zavartalan közlekedés lehetősége szempontjából bir gyakorlati előnyökkel. Mindezen szempontok gondos kielégitése a kisebb lakást is igazán kényelmessé és értékessé teszi.

Jelen értekezésem kapcsán közölt kisebbigényü, két szinben elhelyezett családi hajlék tervezete egyike azoknak a lakóházaknak, melyek méretben, költségben, felépitettségben a hazai épitőipar adottságaival és felkészültségével összhangban terveztettek és megfelelnek a középosztálybeli épittető feltételeknek.

Vitéz Sándor József
okl. épitészmérnök.

VITRAX üveg falburkolat
üveg tapéta
üveg butorburkolat
A legmodernebb szinekben készül
és olcsóbb minden eddig ismert üvegburkolatnál
BALOG FERENC és Társa IV., Bécsi-utca 3. sz.

Budapest ingatlanforgalma

Budapesten az elmult héten a következő ingatlanok cseréltek gazdát:

I. kerület. *Vasgereben-utca 1.* Eladó Szemere Nándor. Vevő Gámán Ferenc dr. és neje. 301 öl 98.000 P. Kétemeletes bérház, 7300 P adómentes bérjövedelemmel.

Németvölgyben 8079/2. Eladó Borbély Károly és neje. Vevő Csoba János és neje. 385 ölnek 2/11-ed része, 1250 P.

Sashegyi-ut 42. Eladó Csoba János és neje. Vevő Borbély Károly és neje. 294 ölnek fele. 6000 P. Földszintes ház, 700 P adómentes bérjövedelemmel.

Örsöd-dülőben 1099. Eladó Hiertelz Katalin. Vevő Ritter János és neje. 1215 ölnek 2/3 része. 1200 P. Telek.

Biró-utca 15. Eladó Szabó Aladárné. Vevő Basch Lóránd dr. 350 ölnek 2/5 része, 9100 P. Telek.

Parádi-utca 3. Eladó Parádi-utca 3. számu Bérház rt. Vevő Tóbiás Károly és neje. 163 öl, 74.500 P. Egyemeletes bérház, 13.906 P adómentes bérjövedelemmel.

Madárhegyen 1814. Eladó Feldhoffer Mária. Vevő Weber János. 789 ölnek 1/7-ed része, 200 P. Telek.

Badacsonyi-ut 14/a. Eladó Cselkó Gáborné. Vevő Országos Központi Hitelszövetkezet Tisztviselőinek Takarék- és Hitelszövetkezete. 180 öl, 57.000 P. Kétemeletes bérház, 6700 P adómentes bérjövedelemmel.

Városkuti-ut 13. Eladó Klein Sándorné. Vevő Marek Miksa és neje. 880 öl, 5400 P. Uj épitkezés.

Istenhegyen 9877/4. Eladó Sebestyén Lóránd és társa. Vevő Hoffmann László. 724 öl, 9350 P. Telek.

Hieronymi-ut 9829/3. Eladó Épitő Bank rt. Vevő Löffler Imre. 300 öl, 15.000 P. Egyemeletes bérház, 1400 P adómentes bérjövedelemmel.

Királyhágó-utca 10. Eladó Weszalowszky Vilmos és neje. Vevő Beder Sándor dr. 310 öl, 5000 P. Telek.

II. kerület. *Pasaréti-ut 147 és 149.* Eladó Kapisztrán Szent Jánosról nevezett Szent Ferencrendi Tartomány budai zárdája. Vevő Naschitz Jenőné. 540 öl, 28.350 P. Telek.

Szomolnok-utca 17482/2. Eladó Báthory és Klenovics cég. Vevő Gáti Ilona. 87 öl, 5200 P. Telek.

Trombitás-ut 24. Eladó Friedmann Simon és neje. Vevő Gatherz Hermanné. 512 öl, 155.000 P. Kétemeletes bérház, 15.410 P adómentes bérjövedelemmel.

III. kerület. *Ürömhegyen 22110 és 22111.* Eladó Sós Jánosné. Vevő Triszler Jánosné. 966 ölnek fele. 1100 P. Telek.

Zöldmáli ut 109. Eladó Kovács Imréné. Vevő Groszmann Gyuláné. 654 öl, 6000 P. Telek. Árverési vétel.

Testvérhegyen 20539/5. Eladó Kaffka Emilné. Vevő Erős Gyula és neje. 234 öl, 2106 P. Telek.

Testvérhegyen 20553. Eladó Furulyás Árpád és neje. Vevő Gilányi Béla. 588 ölnek fele, 1100 P. Telek.

Ürömhegyen 22115/2. Eladó Kummer György és neje. Vevő Csibra János. 490 öl, 3400 P. Telek.

Törökkődülőben 19898/6. Eladó Kemény Lajos. Vevő Welward Zoltánné. 193 öl, 2800 P. Telek.

Öröklakások

Kriasztina-tértől kisszakaszra, Gébics-u. 5. villában juliusra eladók. 3 és 2 szoba hallos lakások, kedvező fizetési feltételekkel, hosszu lejáratu kölcsönnel, 30 éves adómentességgel. Felvilágositás helyszinen és 51-0-42 telefonon.

Lőpormalom-dűlőben 23475/1. Eladó Véri János és neje. Vevő Antal Frigyes és neje. 199 öl, 3000 P. Telek.

V. kerület. *Sziget utcában:* Eladó Palatinus Épitő- és Ingatlanforgalmi rt. Vevő Keresztessy Ödön és neje. 210 öl, 35.000 P. Telek.

VI. kerület. *Király-utca 20.* Eladó Komlós Arnold és neje. Vevő Bergler Dániel. 400 ölnek 27/840-ed része, 10.000 P. Háromemeletes bérház, 58.650 P adóköteles bérjövedelemmel.

VII. kerület. *Alsórákosi réteken 30779/67.* Eladó Fővárosi Községi Takarékpénztár. Vevő Katula Kálmán és neje. 131 öl, 6843 P. Telek.

Alsórákosi réteken 30166. Eladó özv. Korény Scheck Frigyesné. Vevő Kőváry Sándor dr. 55 öl, 1800 P. Telek.

Alsórákosi réteken 29987/135. Eladó Békesi Ingatlanforgalmi rt. Vevő Földessy Imre és Vince. 91 öl, 6500 P. Telek.

X. kerület. *Óhegyen 42042/14.* Eladó Fővárosi Községi Takarékpénztár. Vevő Jánosdeák Jenő és neje. 153 öl, 11.000 P. Telek.

Hőlgy-utca 19. Eladó Berkes Lajos. Vevő Kuszenda László. 271 öl, 10.000 P. Egyemeletes ház, 3500 P adóköteles bérjövedelemmel.

Delej-utca 9/a. Eladó Pozsonyi Imre. Vevő Fischer Aladár dr. és neje. 164 öl, 21.276 P. Földszintes ház, 1500 P adóköteles bérjövedelemmel.

Öröklés. *VII., Péterfy Sándor-utca 31.* Kremnitzky Lászlónétől 197 ölnek felét örökölte Kulmann Lászlóné és ifj. Kremnitzky László.

X., Cinkotai-utca 82. Keresztes Sándortól 321 ölnek felét örökölte Keresztes Margit és Keresztes Károly József. Földszintes ház, 720 P adómentes bérjövedelemmel.

Árverési naptár

Az elmult héten a következő árveréseket tüzték ki

Budapesten:

Április 30-án délután 3 órakor: VII., Bosnyák-utca 7/a. Ház, 9000 pengő.

Május 3-án délelőtt 9 órakor: I., Csend-utca 8. Házrész, 7847 pengő.

Május 2-án délután 3 órakor: VI., Gömb-utca 92. Ház, 401 öl, 263.280 pengő.

Május 7-én délután 5 órakor: X., Miskolci-utcában 40.116/1. hrsz. 136 öl telek, 1623 pengő.

Május 14-én délután 4 órakor: VI., Reitter Ferenc-utca 34/7. Ház, 18.287 pengő.

Május 14-én délután 5 órakor: VII., Amerikai-ut 80. Ház, 28.891 pengő.

Május 15-én délelőtt 10 órakor: I., Bártfai-utca 24/a. és 27. Ház és telek, 38.023 és 217 pengő.

ÉPITÉSI ÜZENETEK

Nyugalmazott miniszteri tanácsos, Budapest. Hétvégi nyaralás céljára az alább közölt kis nyaralóház épitését javasolom. A mi klimatikus viszonyaink mellett célszerübb egy szilárdabb, időálló épitmény létesitése, amely nagyobb kényelmet és biztonságot nyujt az idő viszontagságaival szemben. Téli időben is szivesen eltölt néhány napot és estét az ember a zavartalan, nyugodt kis házban és igy jó szolgálatot tesz a füthetően, kellő hőszigetelésü határoló falakkal létesitett épitmény. A közölt tervezet tágasabb nappali szobából, hálófülkéből, nyitott tornácból és az előtéren át közlekedő mellékhelyiségekből áll és költségében is közeljár ahhoz a mértékhez, amit hasonló társadalmi állásu ur magának megengedhet. A beérkezett vállalkozói ajánlat szerint a közölt tervezet épitési összköltsége: 2300 pengő összegre rug.

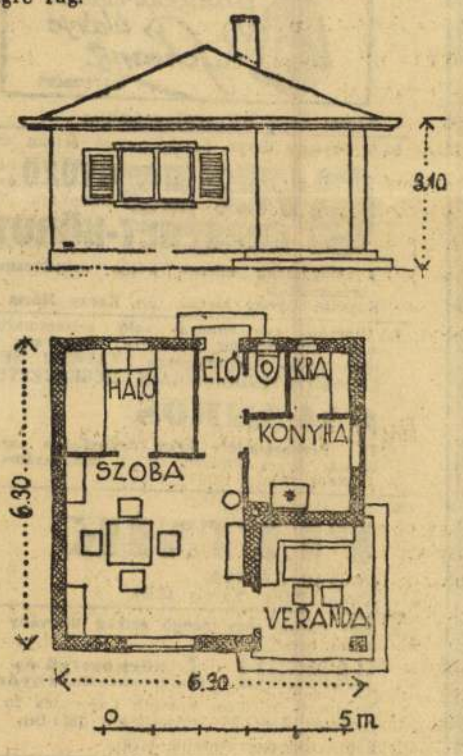

Homlokzat, alaprajz

*

Épitési rovatvezető épitész-mérnök fogadóóráit hétfőn, kedden és szerdán délután 4—6 órakor tartja fiókkiadóhivatalunk helyiségében (IV., Eskü-ut 6. sz. félemelet, telefon: 88-8-66).

Gy. Sándor József

Műcsarnok őszi tárlatán szerepelt.

– Gy. Sándor

József mint érett művész néhány évvel ezelőtt olyan utra indult, amelyben volt igéret, de ugylátszik, elfáradt, vagy eltévedt, mert fejlődést mai képein nem találunk. Tájképei túlnyomórészben nem jelentenek többet annál, mint amit kellemesen jelentéktelennek lehetne nevezni. Olaszországi dolgai egyenként szerencsésebben hatnak. A 9 és és 28-as számu képe szép, a *A cestovai kolostor kertje* nagyon szép.

NU.929 X.5.

Gy. Sándor József

Műcsarnok őszi tárlatán szerepelt.

Gy. Sándor József (IX. terem) szokásos utcaképein és templominteriőrjein kivül a Dunántul és Olaszország tájainak festői hangulatát tolmácsolja nagyobb kollekciójában. Színei mintha bágyadtabbak lennének, de szürkeségükben is finom tónusokká hangolódtak.

M.929.X.6.

sik felfedezője. *Koblic* a joachimsthali uránszurokércek pörkölési maradványait vízzel mosva, a mosóvízben egy *új elem igen* jelentékeny mennyiségű (1%) *sőt vélte megtalálni.* Közleménye az elem számos vegyületének sajátságait írja le, de ezen túlmenőleg egy ezüstsója segítségével *annak atomsúlyát is meghatározta s azt 240-nek találja.* Ez tehát az első transurán, *a 93. rendszámú elem,* mely felfedezője javaslatára a »*Bohémium*« nevet nyerte.

A Bohémiumot megbuktatják

A »*Chemiker Zeitung*« július 18-án megjelent közleménye természetesen élénk és méltó érdeklődést váltott ki szakkörökben is. Így Ida *Noddack* dr., a kitűnő német kutató, a 75. rendszámú elem felfedezője, — aki egyébiránt mint egyszerű túrista járta be néhány év előtt hazánkat — kért s kapott néhány *Koblic*-féle készítményt. *A kémiai és röntgenspektroszkópiai vizsgálatok* éles fényét már *nem tudta a »Bohémium« túlélni s azok során ezüst, wolfram és más ismert elemekből álló keveréksónak bizonyult.* Felfedezője ezt *Noddack*-hoz intézett levelében *tudomásul is vette* és *már augusztus 22-én az említett folyóiratban rektifikált is.* Így a »*Bohémium*«, súlyos *analitikai tévedések koraszülöttje,* alig egyhónapos korában elköltözött körünkből.

Ugyancsak a nyáron, augusztusban, *Newyorkból is érkezett hír a 93. elemről.* Eszerint *Smith* és *Steinbach* állított elő, illetőleg választott el, egy az uránnál magasabb atomsúlyú elemet. Sajnos, e szűkszavú, homályos közlemény alapján annak helytálló volta egyelőre *nem állapítható meg.*

Az atommagok »*bombázása*« a kémia legmodernebb, rendkívüli meglepetéseket ígérő eszköze. Míg az alfasugarakkal való bombázás általában csupán elektronok, protonok és héliummagok leadását eredményezi, s maga a besugárzott atommag alig változik, egyszerűen a sorban szomszédos elemmé alakul, addig *Fermi professzor újszerű magrombolása* — lehetséges — *új magreakciókat ígér.* Valószínű hogy a nehezebb atommagokból — amilyen például az urán — neutronokkal bombázás eredményeként *nagyobb magtöredékek keletkeznek,* melyek ismét új reakciókat indíthatnak meg. Nem lehetetlen, hogy ezek egymásába valamely transurán elem keletkezéséhez vezethet.

A minden valószínűség szerint még felfedezésre váró 93. elem sajátságai a periódusos rendszer alapján nagyjában megállapíthatók. Az arca semmiesetre sem oly *ördögi,* amilyennek jósolták. *Ritka,* valószínűleg rövid élettartamú *radioaktív elemnek ígérkezik.* Reméljük, hogy hasznos tagja lesz az új egyániség az elemek rendszerének, s egy lépéssel közelebb visz az új, természetes szisztematika megteremtéséhez.

Ezt a reménységet terítjük mint szőnyeget a 93. rendszámú elem elé, erre lépjen, amikor megmutatja magát a gyanakvó világnak, *amely mindenben, ami új, már csupán új szenvedések hordozóját sejti.*

Vörös László.

Műszaki tudást a tuberkulózis ellen!

A tuberkulózis elleni küzdelemnek sohasem volt olyan fokozott jelentősége, mint ma, tekintve, hogy a falu népének a betegségekkel szembeni ellenálló képessége, az éveken át tartó gazdasági válság folytán, erősen lecsökkent.

A statisztika igazolja, hogy a falvakban a gümőkóros halálozás, az ország átlagához viszonyítva, igen nagy, s nem kétséges, hogy ellene küzdeni és pedig sikerrel, csak úgy lehet, ha előidéző okait valóban ismerjük. *A tuberkulózis előidézésében domináló szerepe van az antihigiénikus falusi lakásviszonyoknak* A tuberkulózis, mint igazi népbetegség, — a szegénység jellegzetes betegsége, de lakásbetegség is — áldozatainak legnagyobb részét az őstermeléssel foglalkozók köréből szedi és pedig azért, mert a falusi és tanyai lakások túlnyomórészt nem felelnek meg a higiénia általános követelményeinek.

A probléma, amelyről itt szó esik, az angolszász irodalomban »*public health and housing*« név alatt ismeretes s behatóan tárgyalja azt az összefüggést, amely a közegészségügy és antihigiénikus lakásviszonyok között fennáll.

Az orvostársadalomnak nemzetközi értelemben vett nagyságai is elismerik, hogy a tuberkulózis leküzdése — a lakásviszonyok megjavítása révén — elsősorban műszaki és nem orvosi feladat.

Az angol orvoskongresszus is megállapítja, hogy a közegészségre döntő kihatást gyakorol nemcsak a lakott helyiségek túlzsúfoltsága, de az is, hogy miként épülnek az otthonok és milyen azok belső elrendezése!

Nem vitás, hogy a magyar falu lakásai nagy általánosságban levegőtlenek, helytelen építkezés folytán dohosak, sötétek, nehezen szellőztethetők, szóval a benne lakók egészségére káros kihatásúak!

Minél kevésbé napos, szellős valamely lakás, annál tovább maradnak benne virulensek a betegből a szabadba került kórcsirák. A falvak és tanyák népe a lakásépítkezés terén követi el a legnagyobb vétséget saját egészsége ellen! Egyenesen száműzi a napfényt a lakásból, a napfényt, amely megöli a fertőző csirákat és baktériumokat.

Az ablakok parányi méretűek, örökösége a *Bach*-korszaknak, amikor is még az ablakok nagysága után vetették ki az adókat. Ez utóbbi, sajnos, meghonosodott nálunk. A szoba padlója — tekintve, hogy a legtöbb helyen lepadolva nincsen s kellő nedvesen sincs tartva — *porzik és a porzás folytán a csirák ezreit viszi a levegőbe.*

Ha elfogadjuk azt az igazságot, hogy a baj gyógyításánál jobb annak megelőzése, úgy *a tüdővész elleni küzdelem elsősorban műszaki feladat.* Tüdőbeteggondozó intézetek — bármily nagy is legyen azok száma — nem sokat enyhíthetnek a helyzeten, mindaddig, amíg a falu antihigiénikus lakásviszonyai változatlanul megmaradnak. Első feladat tehát a falu lakásviszonyainak megjavítása. Ehez pedig konstruktív műszaki tudásra van szükség. *Ezért ki kell terjeszteni az építési felügyeletet a falusi és tanyai lakóházépítkezésekre,* annál is inkább, mert a kor haladásával kapcsolatban a falu és tanya lakásviszonyai reformra szorulnak. A mérnöki tudást ennek a nemzetvédelmi munkának a szolgálatába kell állítani. A laikus ember szakszerűtlen utasításai alapján készült házak vétenek elsősorban a gazdasági szempontok ellen, de főleg az egészségügyi szempontok ellen is.

Szakszerű irányításra van szükség, hogy a falusi otthonok levegőhöz, fényhez juthassanak. Ne feledjük el, hogy az alápincézetlen, vályogból épült, apróablakú házak, földes padlóval, sötét, levegőtlen szobáival, trágyadomb és pöcegödör közvetlen szomszédságában tenyésznek a tuberkulózis, angolkór és járványos betegségek bacillusai.

A védelem: *alápincézés, téglaépítkezés, szellőztetés, világítás.* Egészséges csak az a lakás, amely megfelelően alá van pincézve, cseréppel van fedve. Levegőrétegnek kell lenni a lakószoba padlója és a föld színe között. *Meg kell tiltani a föld színével egy vonalban való lakóhelyépítést.* A vályog értéktelen anyag, a tégla házelbontás után is — évszázadok multán is — értékes építkezési anyag marad.

A modern szociális higiénia főfeladatul tűzte ki a tüdővésznek, e nagy népbetegségnek leküzdését. Nem kétséges, hogy *a tüdővész leküzdésében az egészséges lakásviszonyoknak alapvető jelentőségük van.* Az egészséges falu megteremtésének szükséges és elengedhetetlen feltétele az egészséges lakásviszonyok megteremtése, amelynek megvalósítása a köz érdekében csak úgy lehetséges, ha az építkezéseknek ellenőrzését a falvakra és tanyákra intézményesen kiterjesztjük.

Földes Gyula
okl. közgazdasági mérnök.

Nyolclóerős kocsik inváziója a nagy londoni autókiállításon

London, október.

Az angol autóipar a mostani, nagy londoni kiállításon minden erejét a nyolclóerősökre koncentrálta. Tudni kell, hogy e kocsik eddigi adója nyolc font volt évente; *a redukció következtében most már hat font lesz ugyanez az adó!* Az angol motoripar matematikusai kiszámították, hogy éppen hat font az az összeg, amit még az átlag autótartó angol polgárember kitűnően elbír s hajlandó meg is fizetni. Ez volt tehát az igazi, matematikai oka a rendkívüli jelentőségű kormányintézkedésnek. Egészen pontosan: 78.338 nyolclóerős kocsi volt Angliában 1928-ban, míg 1933-ban ez a szám felugrott 247.927-re. *Ezzel szemben a tizenkétlóerős kocsik gyártását csökkentette az ipar, hasonló meggondolásokból kiindulva.* A kiállítás elsőnapi csodálatos eladási eredménye pontosan bebizonyította, hogy megint csak igaza volt az angol ipar tudósainak, megint tudták előre, hogy ipari merészségüket siker fogja koronázni.

Nagy általánosságban azt mondhatjuk, hogy az idei angol autókiállítás hét lóerőtől ötvennégy lóerőig mindent bemutat, amit motoros kocsiban egyáltalán bemutatni lehet. Az *áramvonal* uralkodik természetesen az egész kiállításon, de ennek az áramvonalnak valami olyan káprázatos változattengere, amit egy kívülálló aligha tudhat elképzelni. Áramvonal: csak egy ötlet, amelynek ezer változata újabb ötletrengetegre bomlik itt...

A kocsik ára, ugyancsak nagy általánosságban, 100 fonttól egészen 3750 fontig emelkedik (70.000 pengő egy kocsiért); ezen belül természetesen az árak minden változata megtalálható.

Az angol autóipar fejlődésének további útja az angol utak fejlődésének kérdésén fog eldőlni. Az autóutak itt elsőrangúak, mégis *egy sereg régebben épített út már keskeny s különben sem megfelelő a legújabb kocsik számára.* Ezeken változtatni: nemzeti érdek s mivel valóban az, változtatni is fognak rajta (kenyeret adván megint egy sereg újabb munkanélküli angol embernek). Az az akció, amelyet *Hore-Belisha* angol közlekedésügyi miniszter most sikeresen megindított a rengeteg autóbaleset csökkentése céljából, már bevezető lépése volt az angol útpolitika elkövetkező gyökeres reformjának.

L. M.

Tudományos küzdelem a lakások parazitái ellen

Professzorok, orvosok a ciánozásról, a központi fűtés veszedelméről és a poloska ősfészkéről

Az Országos Közegészségügyi Egyesület tudományos szakosztálya most tartotta idei első tudományos ülését, amelyen úgy a városi, mint a vidéki lakosságot egyaránt egyformán érdeklő rendkívül fontos problémáról: a lakások parazitáiról, illetve az irtási módozatokról tartottak előadást. *Darányi* Gyula dr. elnök nyitotta meg az ülést, amelyen megjelentek *Scholtz* Kornél dr. államtitkár, *Horváth* Géza, *Gerlóczy* Zsigmond dr. egyetemi tanárok és még többen a különböző tudományágak képviselői közül.

Szász Alfréd állatorvosi főiskolai rk. tanár volt az első előadó, aki »*A modern építkezés parazitaveszedelme*« című előadásában azt fejtegette, hogy bár eltűntek a parazitafészkek régi alakjai: a szemétdombok stb., mégis nyakunkon ül a világvárosok veszedelme, *a patkány, egér, poloska, légy, sváb, rusnyálék szaporodása.* Az ok az új építkezésben keresendő, — fejtegette — a tervezők és építkezést megoldók ugyanis nem gondoltak a parazitaveszedelmekre, illetve a modern építkezéssel járó féregszaporodási lehetőségekre. Szerinte a kanalizációs, üreges és szigetelő építkezés új búvóhelyeket termel s ehez járul a központi fűtés révén előállott új helyzet is. *Az állandóan és egyenletesen fűtött házakban különösen jó búvóhelyek kínálkoznak a nemkívánatos háziállatok számára, mert nemcsak azokat a helyiségeket melegíti át a csőhálózat, amelyekben el vannak helyezve, hanem azok is átmelegednek, ahol a csőhálózat átvonul.* Az előadó utalt arra is, hogy a helyes tapétázás célszerűbb, mint a festés, amely a réseket nem tünteti teljesen el.

A második előadást *Andriska* Viktor egyetemi tanár, adjunktus tartotta a rovarirtásról. Rámutatott a ciános veszedelmeire s szóvá tette, hogy ez az életveszélyes gáz úgyszólván szagtalan s ezért nehezebb is a veszély teljes kiküszöbölése. Érdekes statisztikai adatokat ismertetett a ciános rovarirtás bevezetésére a különböző országokban. *Németország* volt az első, 1919-ben rendelte el a gázzal való irtást, *Olaszország* és *Magyarország* 1926-ban hozott ilyenirányú rendeletet. Vannak államok, amelyekben csak megbízható személyek kapnak engedélyt ciánozásra. *Anglia és Magyarország kivétel, itt bármilyen vállalat ciánozhat.* Ez az előadó szerint nagyon liberális felfogás és elég veszélyt rejt magában. Észak-Amerikában lakásokat csak külön engedményesek ciánozhatnak. A továbbiakban Andriska Viktor dr. a különböző egyéb rendszabályokat ismertette és azt fejtegette, hogy tizennégy államban szabad a házakban való ciánozás, Angliában és Franciaországban ez tiltva van, Németországban, *Norvégiában és Argentínában csak akkor szabad valamely lakást ciánozni, ha egyidejűleg az összes lakásokban folyik a gázos tisztogatás.* Sajnos, nálunk semmiféle rendelet nem írja elő a gáztömöneség mértékét, ami szintén hiba, Franciaországban legalább három embernek kell jelen lenni a ciánozásnál, tizennégy állam gázálarcot vagy más védőberendezéseket ír elő.

Szilády Zoltán dr. egyetemi magántanár, a Nemzeti Múzeum igazgatója a városi lakások rovarparazitáiról (bolha, csótány, poloska) beszélt. A modern építkezés — mint mondotta — kiküszöbölte a bolhák szaporodási lehetőségét, de a kutyák még így is nelegágyai ennek a nem éppen kellemes vendégnek. Szükséges volna a kutyák időnkénti gázos tisztítása. Utalt arra is a továbbiak során, hogy a nagyvárosi bérházakban szokásos szemétgyűjtés elősegíti a svábbogarak szaporodását. Mindezeknél azonban sokkal nagyobb veszedelmet jelent a poloska. *Mi, szerencsére, csak kétfélét ismerünk ebből az állatfajból, az egyik a házi, a másik a fecskefészkekben tanyázó fecskepoloska. A Nemzeti Múzeum többezer poloskafajt tart nyilván.* Az előadó professzor egy dobozban összegyűjtött mintapéldányokat mutatott be. *A poloska ősfaja Palesztinában van* — folytatta Szilády professzor — *és a Szentföldön járt vitézek behozták Európába.* Különösen elszaporodott ez az állatfajta keleten, ahol a régi kolostorokban még ma is nagy mennyiségben találhatók.

Az előadás további részében arra mutatott rá az előadó, hogy vannak helyek, ahol más poloskafajok is felbukkannak, úgyhogy a poloskaveszedelem nem múlik, hanem növekszik napjainkban is. Tartani kell tőle már azért is, mert ma még nem tudjuk, milyen betegségek hordozói ezek az állatok.

⊙ **A Magyar Kémikusok Egyesülete** ma este fél 7 órakor ülést tart, amelyen dr. *Ferencz* Pál »Ipari gázak gyártási eljárásai« címen előadást tart. Előadás után szezonnyitó társasvacsora lesz.

⊙ **122 kilométer lesz a liège—antwerpeni csatorna.** *Brüsszelből* jelentik: A király a mult héten megnyitotta az *Albert*-csatorna második szakaszát. A csatornának az a rendeltetése, hogy *Liege* és *Antwerpen* között holland terület igénybevétele nélkül teremtsen vízi összeköttetést. A csatorna, ha majd teljesen elkészül, 122 kilométer hosszú lesz.

Sándor József építész

Döntő jelentőségű németbirodalmi rendelet az építészeti kontárkodás gyökeres kiirtására

Építészeti szakköreink izgalommal tárgyalják a németbirodalmi kormánynak a tervezési jog szabályozására kibocsátott 11 szakaszos rendeletét, mely szeptember hó 28-i kelettel *a Németbirodalom területén létesítendő összes építészeti alkotások tervezési és felső vezetési jogát az építészkamarai tagoknak tartja fenn.*

Ismeretes a magyar építészi karnak immár évtizedes követelése a tervezés és vállalkozás különválasztására, mely hasonlóképpen a németbirodalmi rendelethez, radikálisan megoldaná a mai állapot rendezését. Hazánkban ma az épületek tervezése jórészt szabad vadászterülete lévén a tudatlan és lelkiismeretlen kontárkodásnak, *az ország területén minden képzeletet felülmúló értékrombolás, városképek elrutítása és különösen a családiházaknál leírhatatlanul rosszszagú szédelgés folyik.* A bíróságok építési pereinek tömegei beszédesen illusztrálják ennek a mai helyzetnek tarthatatlanságát.

A kora tavasszal a kereskedelemügyi minisztériumban az avult és a mai kor technikai követelményeihez nem illeszkedő ipartörvény revíziója tárgyában összehívott ankéten hasonló szellemben foglaltak állást a kömüvesmesteri karnak és velük együtt a kisiparosság zömének hivatalos képviselői is. Azonban bizonyos köröknek főleg kulisszamögötti mesterkedése meghiúsította az ezirányú nemes törekvések érvényesülését, sőt olybá tüntette fel az építészi kar követeléseit és a fent említett kisiparos képviselők kívánságát, mintha az nem a nemzet egyetemes érdekét szolgálná, hanem a vállalkozók rovására az építészi kar érvényesülését volna hivatva biztosítani.

A törvényesen védett építészi munkakör a nemzeti építőkultúra alapja

A szóbanforgó németbirodalmi rendelet 2. szakaszában precizen meghatározza a tervező tevékenység művészi jellegét, és ide sorol minden olyan tervezőmunkát, amely az építész egyéni alkotóerejére mutat és nem csupán eltanult, tisztán műszaki ismeretek alkalmazása folytán áll elő. Ime tehát törvényerejű rendelkezés a bizonyosága annak, hogy teljességgel téves a magyar nagyközönség tudatába tendenciózusan beleoltott az a felfogás, amely elégségesnek tartja a kisebb objektumok, családiházak tervezéséhez az építőpallér primitív fantáziáját és szakmai gyakorlatát is. Hazai viszonyaink között különös jelentősége van ennek a megállapításnak, mert hiszen tudvalevő, hogy *középosztályunk a háború és forradalmak nyomorúságán átmentett utolsó értékeit invesztálja* — éppen az építésügyi reformok hiján — *használati és esztétikai szempontból egyaránt értéktelen épületekbe.* Elég annyit megjegyezni, hogy a külföldi építésügyi kongresszusok a magyar nemzeti kultúra terhére írják ezeket az állapotokat, melyek amellett, hogy építtető közönségünk vagyonbiztonságát nagymértékben veszélyeztetik, idegenforgalmi szempontból sem mondhatók éppen kívánatosaknak.

A németbirodalmi rendelet 5. és 6. szakasza a tudományosan képzett építészi kar feladatává teszi hogy »őrködjék nemcsak a törvényes és építésrendőri szabályok megtartásáért, hanem mindenekfelett a német kultúra és építészeti felfogás irányvonala felett és az épületeknek a környezetbe illeszkedése tekintetében.« *Az építészek* eszerint *munkakörüknek és jogaiknak törvényes védelme ellenében a német építészet színvonaldért teljes felelősséggel tartoznak.* A Német Képzőművészetek Birodalmi Kamarája elnöke eme felelősség kidomborítására kísérőlevelében kiemeli, hogy *e rendelettel a német építőkultúra könyvében új fejezetet kezdenek és a német építőművészek rendje nagy, de hálás feladat elé állíttatik, melyről a német nép összessége számadást fog követelni.*

A haladás kerékkötői

Az alig ötszáz tagot számláló Építőmesterek Iparegyesülete az egyetlen számbavehető tényező ebben az országban, amely a jelen építési rendszer fentartása mellett hihetetlen szívóssággal, az eszközök megválogatása nélkül kardoskodik. Érthető ez az állásfoglalás, ha számbavesszük, hogy vezetősége *a régi gazdasági konjunktúra egy ittfelejtett kreatúrája,* háztulajdonos, nagytőkés és építőiparos egy személyben, melynek mint ilyennek az építési viszonyok rendezése, s az ennek nyomán várható felemelülés, a saját otthonra törekvő tömegek igazi kielégítése nem válhatik javára. Jellemző, hogy az építőmesteri kar ifjabbik fele is felismerte már az elöregedett, de pozíciójához annál görcsösebben ragaszkodó ipartestületi vezetőség személy szerinti összeférhetetlenségét, és a frontharcosokkal az élen hatalmas ellenzéki megmozdulással vette fel a küzdelmet a testületi szabályok védelme alatt ügyesen lavírozó hivatalos hatalom ellen.

Remélhető, hogy a hatalmas kultúrerőről tanuskodó németbirodalmi rendelet, mely az egyetemes nemzeti szempontokat a parciális érdekek fölé helyezvén, a maga kristálytiszta megállapításaival nálunk is megtisztítja a levegőt, megnyitja *a károsan befolyásolt* és *rosszul informált* hivatalos tényezők szemeit. Legfőbb ideje, hogy a magasabb képzettség jegyében szerveztessék át hazánkban is az építőmunka, mert csak ezúton juthatunk el építőkultúránknak ahoz a színvonalához, amely a nemzeti értékek jelentős forrása és biztosítéka.

vitéz Sándor József
okl. építészmérnök,
a Tervező Magánépítészek Orsz. Egyesülete főtitkára.

⊙ **A világgazdasági válság szociális és egészségügyi hatása.** Dr. *Gortvay* György egyetemi magántanár hétfőn este a Szabadegyetem szociális tanfolyamának keretében »A világgazdasági válság szociális és egészségügyi hatása« címmel előadást tartott, amelyben azt fejtegette, hogy a munkahiányból eredő úgynevezett objektív munkanélküliség mellett, amely nálunk is legalább másfélmillió ember életszínvonalát rontotta le, igen nagy fontossága van az úgynevezett *minőségi munkanélküliségnek, amely a hivatási minősítésnek nem megfelelő alacsonyabbrendű munkára kényszeríti készséges és fáradsággal megszerzett diploma után a fiatal értelmiséget.*

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-t. nyomása. Nyomdaigazgató: Wózner L.

NÉPSZERŰ TUDOMÁNYOS ÉS TECHNIKAI NAPLÓ

A PESTI NAPLÓ MELLÉKLETE

Amerikai, német és cseh tudósok harcolnak a 93. elem „meghódításáért"

Nemzetközi vita az első uránontúli elem, a „Bohémium" felfedezése körül

Néhány héttel ezelőtt olasz, cseh és amerikai forrásból származó hírek járták be a világsajtót a 93. rendszámú elem felfedezéséről. E hírek nem fukarkodtak annak megsejtetésével, hogy e felfedezés rendkívüli *hadikémiai jelentőséggel bír,* az új elem félelmetes erejű fegyver, mely halálosnál halálosabb gázok, de legalább is robbanóanyagok előállítására nyujt módot egy elkövetkező háborúban. E hírek, hála divatos, bár kissé elhasznált aláfestésüknek, rendkívüli figyelmet, sőt tán félelmet is keltettek. Nem érdektelen, már konkrétebb értesülések birtokában, *megkísérelni e hírek jelentőségének felbecsülését.*

Az elemek »*periódusos rendszer*« néven ismert sorozata három, a 61., 85. és 87. rendszámú elem kivételével a hidrogéntől az uránig *látszólag teljes.* E merev elhatárolással azonban a kémia nem volt hajlandó megbékülni, s a rendszer előtt, illetve után esetleg helyetfoglaló elemek iránt élénk tudományos érdeklődés mutatkozott.

A hidrogén elé helyezhetnők a nála 1800-szor kisebb *elektront,* mely azonban sajátságai miatt kémiai elemnek nem tekinthető, továbbá a *neutront* és a *positront.*

Atombombázás alfasugarakkal

A *neutron* — melynek a 93. elem előállításánál látszólag fontos szerep jutott — könnyű atommagoknak a radioaktív alfasugarakkal való »bombázásánál« keletkezik. Az egyetlen ismert anyagi részecske, melynek *semmiféle szabad töltése nincs,* tehát elektromosan közömbös. Az atommagok bombázását a *Wilson*-kamrában végezve, ionképződés következtében, *ködpályákat* láthatunk. Ezt a frappáns jelenséget a neutronok keletkezésével kapcsolatban nem észlelhetjük, mert azok mint említettük, közömbösek, tehát ionokat sem képeznek. Jelenlétüknek egyetlen bizonyítéka atommagokra gyakorolt hatásuk, melynek eredményeként *e magok szétrombolását észleljük.* A neutronnak nincs elektrongyűrűje, nincsenek tehát kémiai tulajdonságai sem. Ugyanígy áll a dolog a kifejezhetetlenül rövid élettartamú *positronnal* is, amely nem egyéb pozitív elektronokból álló ikreknél. Negatív elektronokkal rekombinálódva fényhatás közben tűnik el.

Míg tehát a *rendszer elé* közönséges elemsajátságokkal rendelkező anyag már *aligha kerülhet,* nem oly könnyű ebbe *a rendszer végét vizsgálva,* belenyugodni, bár ezt a körülményt számos dogmával igyekeztek alátámasztani. Ezek közül a *Goldschmidt*-félét említjük meg. Eszerint *a Föld képződésénél* a rendszer utolsó, legnehezebb tagját, az uránt, esetleg követő még *súlyosabb elemek annak mélyébe süllyedtek,* s azokat az emberkéz nem érheti el.

A dogmákat rendszerint eléri közös sorsuk. Miért kellene az uránnal az elemek sorának befejeződnie? Minthogy ez kevéssé valószínű, az egyelőre ismeretlen, uránontúli, úgynevezett *transurán elemekről* fel kell tenni, hogy nem állandó, *rövid élettartamú* elemek, *ezért oly ritkák.* De *sajátságaik prognózisa alapján* valószínű, hogy a 92. rendszámú uránt követő páros számú elem, a 94. és 96., mai eszközeinkkel *még megközelíthető.*

Fermi római professzornak a »*Natur*«-ban megjelent közleménye volt az *első fecske,* mely a 93. elem felfedezéséről adott hírt. A professzor Curie-Jolioték nyomán az *indukált radioaktivitást* tanulmányozta. E jelenség lényege, hogy ha atommagokat alfasugarakkal bombázunk, úgy e magok, legalább részben, maguk is radioaktívakká válnak, bétasugarakat bocsátanak ki. Fermi vizsgálta, bekövetkezik-e ez a jelenség az előzőkben már említett *neutronok hatására is?*

Polonium vagy Bohémium?

Az érdekes kísérlet *sikerült.* Az üvegesőbe zárt berilliumpor és rádiumemanáció bőségesen szolgáltatott az üvegfalon áthatoló neutronokat, melyek *a közelükbe vitt anyagokat rádioaktívakká varázsolták.* Többek között *uranilnitrátot* tett ki ilyen behatásnak s a *Geiger-számláló* segélyével felvett diagramok *egész sor radioaktív anyag keletkezését jelezték.*

Ez anyagok közül egy 13 másodperc élettartamút *megkísérelte kémiai úton izolálni.* Szerinte *ez lett volna a 93. rendszámú elem.* Újabb közlemények szerint *Fermi* professzor *tévedett.* Következtetéseiben *hiányosan végrehajtott kizárási eljárást végzett,* a kérdéses anyag talán a már ismert *polonium* lehet. A professzor referádája egyébiránt *igen óvatos,* a levont merész következtetéseket csupán szájába adták.

Az olasz professzornál *sokkal merészebbnek bizonyult* Odolen *Koblic* cseh mérnök, a 93. elem má-

Sándor József, vitéz
építész

Vitéz Sándor József okl. építész: **Kisházak** című tervgyüjteménye. Modern kislakástervek, gazdaságos alaprajzok, művészi, újszerű homlokzatok és olcsó kivitel. Minden háztervhez műleírást is talál az olvasó külön 24 oldalas füzetben — 33 kartonlap a kalkulációkkal együtt . . . . P 20.—

Tér és Forma
1931. 1. 27.

-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

BUDAP
FRANKLIN-
MAGYAR IRODALMI INTÉZE

Sándor József, vitéz
építész XV.

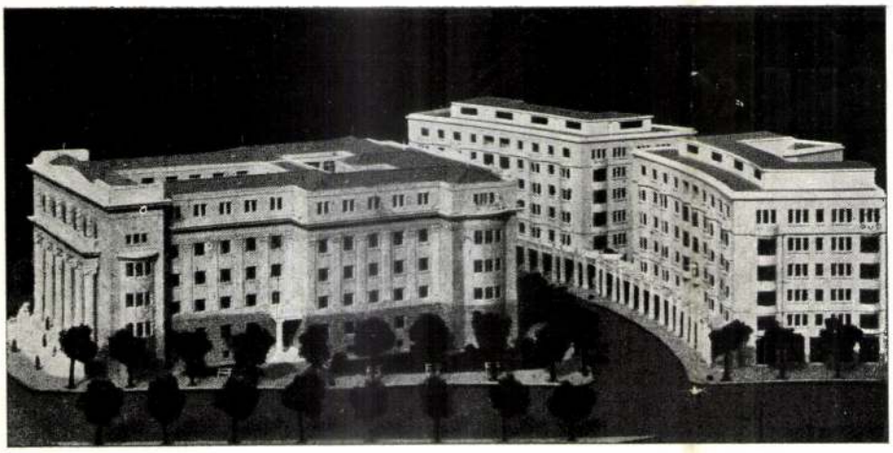

MÜRSCHBERGER ANTAL

MODELL
MŰVÉSZETI
MŰHELYE

BUDAPEST IV, MOLNÁR U. 26
TELEFONSZÁM: AUT. 843-89

Koch Testvérek
iparművészeti bútorműhelye
IX. ker., Mester ucca 5. sz.
Telefon: József 392-56

Készít elsőrangú, legmodernebb és klasszikus lakberendezéseket

BÖRCSÖK MIHÁLY
TAKARÉKTŰZHELY GYÁROS

BUDAPEST, VIII
MÁRIA UCCA 46

TELEFON:
J. 388-44

LAPUNKBAN
MEGBÍZHATÓ CÉGEK HIRDETNEK!
TŐLÜK KÉRJEN
AJÁNLATOT!

Krén-féle új

»Prometheus«

két-aknás töltő-kályha

mindenfajta szénnel fűthető

Krén J. kályhagyár

Székesfehérvár

Telefon 488

1929-es minta

ARANYÉREMMEL KITÜNTETVE.

IZLÉSES NYOMTATVÁNYOK LEGFŐBB KELLÉKE:

A JÓ

KLISÉ

KÖNIG és BAYER

MŰINTÉZETÉBŐL

BUDAPEST

WESSELÉNYI-UTCA 54.

TELEFON: JÓZSEF 359-91.

VIDÉKI RENDELÉSEK 1 NAP ALATT.

vitéz SÁNDOR JÓZSEF

okl. építész:

KISHÁZAK

32 kisházterv (homlokzat és alaprajzok)

Külön-külön kartonra nyomva. Minden tervhez rövid

anyagszükségletkimutatás és kalkuláció

Igen szép kiállitásban, félvászon kemény gyüjtőben

Ára 30 pengő

Kapható és megrendelhető könyvosztályunkban

VI, Podmaniczky u. 27. Telefon: Aut. 120-69 és 249-92

Fekete és sienna

SAPHIR

a legújabb fénymásolat teljesen szagtalan. 2—3 perc alatt elkészül

FELLNER LEO

műszaki papírgyárában, Budapest,

V, Váci út 4. Telefon: Aut. 228-48, 229-15

Tér és Forma

1930. 9. sz.

képzelni, minthogy precízen megfogalmazott munka- és jogkörrel indítjuk el a termelőgépezetet.

Az építőipari munka ezen harmonizálásánál főbenjáró szerep illeti meg *a tervező magánépítészeti kart.* Munkakörénél, szellemi adottságainál fogva szinte egyedül alkalmas arra az *egyeztető szerepre,* mely a vállalkozói kar két csoportja, az építőmesteri és kőművesmesteri kar közötti súrlódási felületeket van hivatva kiküszöbölni. Ez a cél azonban csakis egy módon, a *tervezés és kivitelezésnek,* tehát a szellemi és ipari munkakörnek *kettéválasztásával érhető el.* Csak ezen módon várható a munkaalkalmak egészséges megoszlása és csakis ezen módon törhető le az építőipari kontárkodás és az a nagymérvű árrombolás, melynek anyagi és erkölcsi következményei minden vonatkozásban egyaránt ránehezednek az egész magyar építőiparra. Csakis ezután, az építőipari tábor fegyelmezett munkamegosztása mellett juthatunk el a nagyközönség fokozott bizalmához és az építőipari munka azon színvonaláig, melyet a korszerűség megkövetel és amelyet az elméleti tudás és a gyakorlat kölcsönös bevonása nélkül meg sem közelíthetünk.

Az építőtechnikának a világszerte előállott, szinte forradalmi átalakulása és fejlődése nálunk sem képzelhető el másként, mint a mérnöki tudománynak a gyakorlatba való fokozott bevonásával. *Addig, amig a főváros környékét, az elővárosokat a minősithetetlen kontárkodás teszi száz esztendőre visszavonhatatlanul tönkre, nem beszélhetünk egy értéktermelő, produktiv építőipari tevékenységről.*

Az építőiparosság közgazdasági és politikai súlya kétségtelenül attól a tőkétől függ, amellyel szerepét a maga helyén be tudja tölteni. Ha kitermeljük az összhang az egység útján elérhető technikai kultúrnívót, ha fel tudjuk fokozni produktivitásunkat a korszerűség követelte színvonalra, önként adódik *karunk nemzetpolitikai értékemelkedése* és vele a társadalmi megbecsülés és érvényesülés fokozott lehetősége.

Budapest, 1933. március hó.

*[illegible] független építőipari sajtóorgánum, mindig az építőmunka legegyetemesebb érdekeihez igazodik, egyoldalúság nélkül tárja fel a helyzetet. Alább közöljük a tervező-építészek, az építőmesterek és a kőművesmesterek egy-egy képviselőjének nyilatkozatát.**

*

* Az Építőmesterek Ipartestületének sajtó-bizottsága is foglalkozott akciónkkal s teljes lelkesedésével fogadta törekvésünket; a Kőművesmesterek Ipartestülete sajnos válaszra sem méltatta megkeresésünket.

...nka egysége

...ítőipari béke

Az építőipari egység gondolata és a magánépítészek

Írta: *vitéz Sándor József* építészmérnök, a Tervező Magánépítészek Országos Egyesületének titkára.

A konstruktiv erőtényezők összefogásának szükségessége soha nem volt indokoltabb, mint napjainkban, amikor nemzetgazdaságunk úgyszólván elérkezett a létért való küzdelem szélső határáig. Ezzel szemben a gazdasági helyzet súlyosbodása mind erősebb mértékben élezi ki azon ellentéteket, melyek építőiparunk szervezetlensége és az érdekcsoportok egymásközötti helytelen munkamegosztása természetszerüleg kitermelt. Az a nagy funkció, melyet úgy hívunk, hogy *építőipari élet,* éppen úgy megköveteli a rendet, a szerves munkaprogrammot, mint minden más tevékenység, amely zavarok és gátlások nélkül óhajtja elérni a számára létjogosultságot biztosító munkasikert.

Az építőipari tevékenység két részre tagozódik: egy *szellemire* és egy *gyakorlatira.*

A műszaki élet vezérkara, *a mérnökség* maga is nélkülözi az eredményes munka alapfeltételét, az egységet. Ebből magyarázható, hogy a technikai élet mai stádiumában, amikor a világgazdasági fejlődés a technizálódás jegyében viszi előre az emberi kultúrát, hazánkban még ma sem foglalja el a mérnökség azt a pozíciót, mely őt az egyéb foglalkozású és képzettségü polgártársakhoz viszonyítva megilletné. Még sajnálatosabb jelenség az, hogy majdnem teljes mértékben *hiányzanak azok a szerves kapcsolatok, melyek a vezérkart a hadsereggel, az építőipari táborral egybefüzné.* Igy azután egészen logikus, hogy az ipari tábor egységei, az építőmesterség és a kőművesmesteri csoport szintén a maga külön utait járja olyanformán, hogy működése során hol a mérnökséggel, hol egymással kerül emésztő súrlódási viszonyba.

Az építőipar mai válságában nagy szerepet játszik kétségtelenül a világgazdasági krízis, azonban ez még nem jelenti azt, hogy lemondjunk a produktiv munka jogáról, a szervezésben rejlő termelő erők kiváltásáról. Meg kell szerveznünk, racionalizálnunk kell az építőmunkát a szellemi és fizikai adottságok tökéletes kihasználásával. *Ki kell küszöbölnünk az építőipari szervezetek funkcióinak belső gátlásait,* melyet nem tudok másként el-

Építőmunka 1933. 1. sz.

1933 április • I. évfolyam 1. sz.

Az építőmunka

a gazdasági élet gépezetének a *tengelye*. Az építőmunkával kapcsolatos exisztenciák a társadalom széles rétegeiben ágaznak szét, ezért az intenzív építőmunka hatása a gazdasági élet minden területén érezhető. Nemzeti szempontból azért is nagyjelentőségű, mert a vérkeringés megindítása, a fogyasztóképesség növelése mellett az építőmunka állandó értékeket alkot, ezzel növeli a *nemzeti vagyont*, ezenkívül a *nemzeti kultúra* fejlődésének legjelentősebb tényezője.

Az építőmunkát, mint a legfontosabb *gazdasági és kulturális tényezőt* fogja szolgálni az *„Építőmunka"*. Az építészet, az építőipar mindezideig nem rendelkezett olyan sajtóorgánummal, amely a legátfogóbb szempontok szerint képviselte volna az építőmunka minden ügyét és érdekét. Ezért az *„Építőmunka"* nem egy építőipari érdekcsoport lapja, nem specializálja magát sem művészeti, sem gazdasági, sem ipari vonatkozású kérdésekben, hanem *fórumot teremt az építőmunka minden vonatkozású ügyének*. Felvonultatja az építőmunka egész frontját. Egyformán fontos előtte a legegyszerűbb szakmunkásnak és a legtekintélyesebb alkotó művésznek az ügye. A *kőművesmesterek* jogos érdekeit épen úgy védelmezi, mint az *építőmesterekét* vagy a *magánépítészekét*, mert valamennyi kategóriát az építőmunka szerves és egyformán jelentős faktorának tekinti.

Az építőmunka ipari részére épen úgy kiterjed a figyelme, mint *gazdasági, jogi* és *művészeti* részére. Minden *építőmunkával kapcsolatos iparágat* akciókörébe von. Napirenden tartja a legaktuálisabb *építőtechnikai* és *építőművészeti* kérdéseket. Szolgálni fogja nemcsak a szakemberek, de a laikusok alapos *tájékoztatását* is, minden építőmunkával kapcsolatos kérdésben.

Az „Építőmunka" dolgozni fog az *építőipari béke* megteremtéséért. Az egységes fellépésnek első feltétele a béke és az erők összpontosítása. Csak az egységes erőkifejtés viheti diadalra az építőtársadalom nagy ügyeit. Ilyen közös ügyek: *a parlamenti képviselet, a kontárság és az egyoldalú munkahalmozás elleni küzdelem, a munkanélküliség elleni harc, az igazságos és gyors építőipari bíráskodás, az OTI-val és a kartelekkel kapcsolatos kérdések* és még számos hasonló kérdés, ami az építőipar valamennyi kategóriáját egyformán érinti, és amelyekben az egységes állásfoglalásnak semmi akadálya sem lehet.

Az építőtársadalom még mindig nem számol eléggé az építőmunka nemzetgazdasági és kulturális jelentőségével. A földműves társadalom széles kiterjedésű szervezkedése és egységes érdekvédelmi törekvései mellett, a nemzet másik, még nagyobb jelentőségű rétege az építőosztály a belső ellentétek széttagoltságában veszti el erejét, befolyását és szerepét.

Az *„Építőmunka"* megteszi az első lépést az egységes és céltudatos fellépés megteremtése felé. Hasábjait megnyitja az építőosztály fontos mondanivalói számára.

A magyarság építő, alkotó munkára elhívott nép. A Dunamedencében eddig csak passzív szerepe volt. Most azonban elérkezett az *erőkifejtés* ideje. Jól tudjuk, hogy a világgazdasági helyzet nem kedvez ennek a munkának, de ha ölbetett kézzel várjuk a kibontakozást, sohasem fogunk célt érni. Meggyőződésünk, hogy egyöntetű és céltudatos munkával nem remélt eredményeket érhetünk el.

A nemzetét építő magyarság kezébe adjuk az „Építőmunka" fegyverét. Az „Építőmunka" fegyver és szimbolum. *Fegyvere* az építés legközvetlenebb munkásainak, *szimboluma* egy élni akaró nép építő szándékának.

A NEMZETKÖZI KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS VELENCÉBEN

A lagunák csudás városa az utóbbi évek alatt mindenképen azon fáradozik, hogy a művészeti élet terén visszahódítsa magának egykori dicsőséges hegemóniáját; ujabb és ujabb artisztikus attrakciókkal odavonzza a szépséget különben is szomjazó fogékony közönséget. Az idei nyáron a Szt. Márk-tér basilikájának és nemes procurátiáinak falai visszhangoztak a Mascagni bűvös pálcája alatt életrekelt leoncavallói operák melódiáitól; majd ugyanott káprázatos szinpompában, jellegzetes nemzeti zene kiséretében felvonultak festői menetben Itália minden vidékének lakói érdekes viseleteikben. Ugyancsak az idei nyárra esett az 1896. óta a kétévenkint megismétlődő nemzetközi képzőművészeti kiállítás, a „Biennale", mely a Giardini Publici szép parkjának pavillonjaiba vonzotta a nagy tömegekben odaáradó közönséget. Venetia városának művészeti tanácsa, melynek élén gróf Pietro Ossi polgármester áll, bőkezű vendégszeretettel ad alkalmat a kiállításon minden irány és művészi technika érvényesülésére. A város is tekintélyes összegeket szán modern művészeti nemzetközi képtárának gyarapítására, amely téren különben maga az olasz fasiszta kormány és Itália nagyobb városai is kiveszik méltó részüket.

GY. SÁNDOR JÓZSEF: Kálvin-tér

A Székesfőváros pályázati kiállításáról

A május 3-án ünnepélyesen megnyilt kiállítás, mely összesen 2600-nál több műtárgyat foglal magában, Antonio *Marcini* szobrász, bizottsági főtitkár gondos és kiváló értékü rendezését dicséri és több nagyobb egységre tagozódik: a szinházművészeti kiállításra; a XIX. század, az „Ottocento" olasz festészetének retrospectiv gyüjteményére; az intézményes nemzetközi képzőművészeti tárlatra, mely az egyes résztvevő nemzetek külön pavillonjai között oszlik meg; azonkivül az olasz futurista művészetnek, valamint a „párisi iskolának" egy-egy külön terem jutott, az iparművészeti és grafikai alkotások négy

vét 600, *Járy* Gyula „Károlyi palota kertje" c. művét 300 és „Ferenc József híd előmunkálatai" c. művét 350, *Jorváth* Béla „A Gellérthegyről az Országház és a Duna" c. művét 300, halasi *Jorváth* István „Országház" c. művét 300, *Istókovics* Kálmán „Dunapart" c. művét 200, *Kacziány* Ödön „Lágymányos és környéke holdnál" c. művét 300, *Nadler* Róbert „Duna a Gellérthegynél" c. művét 400, *Gy. Sándor* József „Kálvintér" c. művét 600, *Szlányi* Lajos „Gellérthegy" c. művét 500, *Gy. Takách* Béla „Budapest a Rózsadombról" c. művét 250, *Cs. Wallesshausen* Zsigmond „Rudolf rakpart" c. művét 300 és *Zádor* István „Ködös téli délelőtt az Erzsébet-téren" c. művét 600 pengőért.

Ugyanannyi szerencsével vásárolhatott volna a bizottság a következő kiállítóktól is: *Bardócz* Árpád, *Frank* Frigyes, *Gimes* Lajos, *Kemény* Nándor, *Kövesdy* Géza, halasi *Jorváth* István, *Krem* Mátyás, *Siuda* Nándor, *Schossberger* Klára, *Bors* Károly, *Kunffy* Lajos és *Udvary* Pál.

koztatása a mai viszonyok között egyébként is épp eléggé mostoha. Remélhetőleg a helyzetkép jövő évben itt is biztatóbb lesz.

A begyűjtött anyagból a Főváros mégis szerencsés kezekkel választott. Megvette *Borszéky* Frigyes, *Muhits* Sándor és *Zilczer* Hajnalka kerámiáit, *Dankó* József, *Kóbor G.* Elek és Keviczky Hugó szobrászművészek kisplasztikai munkáit, *Tóth* Gyula, *Ohmann* Béla, *Kiss* Ferenc és *Hámor* Sarolta ötvösmunkáit.

*

Mindent összegezve megállapíthatjuk, hogy a Fővárosnak ez az első kiállítása sikert hozott. Ha nivóban nem volt is egyenletes a kiállítás, gáncsra ez nem ok. Sok értékre és különösen sok érdekes momentumra talált a magyar művészetben a Műcsarnok júniusi kiállítása és ez elég ok arra, hogy a Főváros, mely ezúttal is jelét adta ügyosztálya európéer szinvonalának, ne álljon meg a kezdőlépésnél. *Gy. T.*

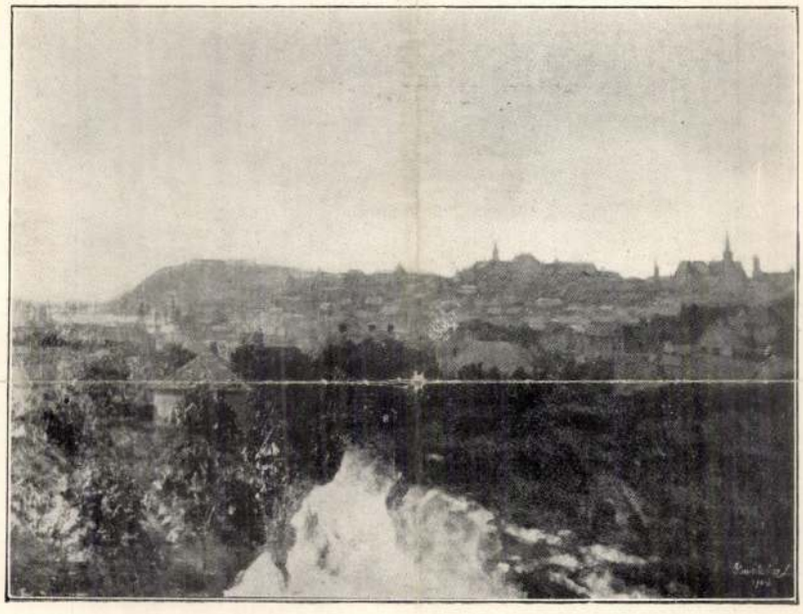

BARKÁSZ LAJOS: Kilátás a Rózsadombról

A Székesfőváros pályázati kiállításáról

IV.

IPARMŰVÉSZETI VERSENYDÍJ PÁLYÁZAT

Talán ez az egy része volt a pályázati kiállításnak, mely sikertelennek tekinthető. Sem sportszempontból, sem iparművészeti, vagy kisplasztikai szempontból jelentős műtárgyakat nem láttunk. Pedig a feladat érdekes és érdemes. A sport mai népszerűsége és kiterjedt kultúrája mellett nem közömbös, hogy mit tud belőle profitálni iparművészetünk, melynek foglal-

Erre gondolj:

minden új előfizető nagyobb oldalszámot, finomabb papirt és jobb kliséket jelent!

Sándor Károly /1915- /

MDK

"IV.Magyar Karikatura Kiállitás" 1956.

"A kalóz" filmplakát 1956

"Elég volt a gyaloglásból!" 1956.

MAGYAR PLAKÁT-TÖRTÉNETI KIÁLLITÁS.BP. 1960.

37.1.

Sándor Károly, grafikus karikaturista Dok

Karikatúrái kitűnően illusztrálják Bogáti Péter vidám könyvét.

Csertő: Oszkár: A hóvirág másodkormányosa jelenti 525. l.

Bn. 1958. november VIII/11.

KÖNYVBARÁT

Sándor Károly

IV. Magy. Karikt. Kiáll.

Repr.: Szobortervek a Szinkt. M. galériája szám.

Tíz rajz a IV. magyar karikatúra kiállításról.

Béke és Szabadság
1956. jun. 13.

Sándor Károly MDK

Egyiptom 1952, karikatura

Klerikális glória, karikatura

Mücsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Sándor Károly MK

Repr.:

"Elég volt a gyaloglásból" 1956

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.

55. kép.

Sándor Károly

a Ludovika

II. évfolyamá-

nak (1946)

első rajzolója

Sándor Károly

karikaturákat
készített a Ludas
Matyi 1945. évi
folyamaba

es van der Stappen.

343 deczember 19-én. † Bruxellesben
október 22-én.

me.

csaknem derékig látható nő, ki
otta. Jobbjában levéltakarót tart,
. Középütt elválasztott dús haját
é beesett. Öltözete: patyolating és
bor alján elől egy fekvő és fejét
nek bal karja alatt egy ülve előre
sszerogyott és kétségbeesésében
an ábrázolva. A mester jelzése a
an der Stappen«.

assága 78 cm. — Lelt. sz. 1546. —
35202 sz. engedély szerint 3000 K-án.
ptember 20-án (223–897). — Az
1897 október 2-iki 59668 sz. hatá-

Sándor Károly

karikatúrája

a Ludas Matyi

1945. okt. 21.

számában -

Római telep VIII. 126.

Sándor Károly

Karácsonyra

a Jövendő

1945. évf.-ban

Dacró-család X. 134, 135

Sándor Károly, karikaturista MDK.

Gúnyrajz Rapr.

Sándor Károly: Egy karikaturista jegyzetei a Háziasszony konferenciáin (Karikatúra sorozat)

Népszabadság, bp. 1959. júl. 5. 12.1

Sándor Károly, karikaturista MDK

Gúnyrajz Repr

Sándor Károly: 12 dühös ember
(karikatúra sorozat)

Népszabadság, bp. 1959. máj. 10. 12. l

MDK

Sándor Károly

Truman, karikatura-temp.

A bürokrata, " "

I. M. Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 1950. aug. 1o 1.

MDK

Sándor Károly

A táppénzcsaló, karikatura-temp.

A termés ellenségei, " "

Az öntömjénező, " "

I. M. Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 195o. aug. 1o 1.

Sándor Károly, karikaturista MDK.

Gúnyrajz

Repr.

Sándor Károly: Autósok és gyalogosok (Karikatúra-sorozat)

Népszabadság, 1959. márc. 15. 12. l

Sándor Károly, karikaturista MDK.

Gúnyrajz.

Repr.

Sándor Károly: Egy kizándulás, kis kiruccanás...
(karikatúra sorozat)

Népszabadság, Bp. 1959. ápr. 12. 13.l

Sándor Károly, karikaturista MDK.

Gúnyrajz. Repr.

Sándor Károly: Disznótor, disznótor
(Karikatúra - sorozat)

Népszabadság, bp. 1958. jan. 18 12. lap

Sándor Károly, karikaturista MDK.

Gúnykép sorozat Repr.

Sándor Károly: Illusztrált Pesti Műsor (karikatura sorozat.)

Népszabadság, bp. 1959. febr. 8. 12. Cop

Sándor Károly, karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

Sándor Károly: Budapest Nagyciokusz Fényes
júniusi műsor!
(Karikatúra-sorozat)

Népszabadság, Bp. 1959. jún. 7. 13. l.

Sándor Károly, karikaturista 7 Dh

Gúnyrajz

Repr.

– Precíz vendég (Karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. aug. 20. 13.l

Sándor Károly, karikaturista MDK.

Gúnyrajz

Repr.

Sándor Károly: Szabadtéri szinpadok szezonja
(Karikatúra-sorozat)

Népszabadság, Bp. 1959. aug. 2. 13 l

MDK

Sándor Károly
grafikus

Életemről Sándor Károly rajzolót.

Napi Krónika 6 l.
Magyar Nemzet, 1960. jan. 19.

Sándor Károly gratulusm.

Vang Szung - szen
Csen Csia - ping
Cou - Hsing - szen
Xuan - dien
Ta - phuoc

5 repr.

NN: Kinai és vietnami vendégeink

Irodalmi Újság 1955 II ért. 37 n. szept. 10, 8 l.

M. D. K.

Sándor Károly
grafikus

Meghalt Sándor Károly a
kiváló szobrászművész.

Meghalt Sándor Károly szobrászművész.
Magyar Nemzet, 1969 jan. 15

Sándor Károly, karikaturista MDK

Szimyrajz Repr.

Sándor Károly: Őszi levél
(karikatúra - sorozat)

Népszabadság, bp. 1959. szept. 27. MDK

Sándor Károly, karikaturista MDK

Gúnyrajz Repr.

Sándor Károly: Papagájok, papírszalvéták és más vesszőparipák
(Karikatúra-sorozat)

Népszabadság, bp. 1959. okt. 25. 13.l

Sándor Károly, karikaturista T/Dh.

Gúnyrajz

Repr.

Sándor Károly: Bevásárlás x Bevásárlás x Bevásárlás
(Karikatúra – sorozat)

Népszabadság, Bp. 1959. dec. 13. 13.l

MDK.

Sándor Károly
grafikus

Méltatás halála alkalmából

Sándor Károly.
Élet és Irodalom, 1960. jan. 22.

8 l.

Sándor Károly

Mulk Raj Anand indiai író archipel rajz. (repr.)

Nodalmi Ujság 1955 II évf. 33 n. aug. 13. 8. l.

Sándor Károly grafikusz.

dm: Karikatura kiáll. a Nemzeti Szolonban

~~dm~~: Szodalmi Ujság, 1956 III évf, 26 r. jun. 30.

8 l.

Sándor Károly kanikatmintre

kiállítása Csehszlovákiában

Szodalmi Újság 1955 11 ép. 46 n. nov. 12. 8 l.

MDK

Sándor Károly

két rajza (illusztrációk) repr.

(Kovács Judit: Pesti polgár a világ-kiállításon.)

(Nők Lapja, Bp. 1958. augusztus 7. [18-19.l.]

MDK

Sándor Károly

Az istennek se működik című rajza szerepel a III. Magyar Karikatúra Kiállításon.

G. F.: A III. Magyar Karikatúra Kiállításon.

(Nők Lapja, Bp. 1951. november 7. [20.l.]

Sàndor Kàroly

„Lakat alà a feketézőket!"

Magyar Kommunista Pàrt

Szikra Rt. 1945 68/99

7. reprodukció

Politikai plakátok 1945-48

Bp. Kossuth kiadó 1970

Sándor Károly

„Lakat alá a feketézőket!"

Magyar Kommunista Párt Gizra Rt 1945

68/99 cm

— 7.4 reprodukció —

Politikai plakátok 1945-48

Bp. Kossuth Kiadó 1970

MDK

Sándor Károly

rajzsorozata: Ha hallgatnának a kritikusra ... — repr.

Ha hallgatnának a kritikusra...

Nők Lapja, Bp. 1958. március 27. [20.l.]

MDK

Sándor Károly

rajzsorozata: Nem vagyunk ördögök! – repr.

Nem vagyunk ördögök!

Nők Lapja, Bp. 1958. április 17. [9. l.]

MDK

Sándor Károly karikatúra-művész

kötete Rózsaszínű szemüveg címmel jelent meg. (egy karikatúra a kötetből repr.)

Rózsaszínű szemüveg. (képfelirat)

Érdekes Ujság, Bp. 1958. július 5. 7 l.

Sándor Károly

MDK

grafikus

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége grafikus bizottságának tagja lett.

Müterem 1958 I. évf. 11. sz. 9.o.

MDK

Sándor Károly

Máté György:A magyar forradalmi plakátművészet utja Csillag,X.évf.1956.augusztus 362.l.

MDK

Sándor Károly

rajzai (illusztrációk) repr.

(Liebner János: Párizsi találkozások.)

Ország-Világ, Bp. 1958. szeptember 10. 9. l.

MDK

Sándor Károly

rajzai (illusztrációk) repr.

(Andor Leon: A Broadway műveszhá-
zának rejtelmei.)

Ország-Világ, Bp. 1957. május 28. 15. sz.

Sándor Károly
Csapó Gy.: Életünk görbe tükre a N. Szalszabán
Magyar Nemzet, 1956, jún. 24.

Sándor Károly, karikaturista MTI

Temetése január 18.-án lesz
a Rákoskeresztúri köztemetőben.

–: Helyből temetik Sándor Károly rajzolóművészt.

x–: Eltemették Sándor Károly újságíró-rajzoló-
művészt

Népszabadság BP. 1960. jan. 17. 12.(
" x " 1960. jan. 19. 10.(

Sándor Károly, karikaturista

MDK

Az ismert és népszerű karikaturista agyvérzés következtében 45 éves korában elhunyt.
Munkatársa volt a Ludas Matyinak, a Népszabadságnak és több más lapnak.

-:Meghalt Sándor Károly rajzolóművész

Népszabadság BP. 1960. jan. 16. 8.1

M.D.K.

Sándor Károly

grófhus

Meghalt Sándor Károly grófhus.

Élet és Irodalom, 1960. jún. 22-8 lap

M.D.K

Sándor Károly
szobrászművész

45-éves korában halt meg
Sándor Károly.

Pro memoria
Művészet, 1960. augusztus.

Sándor Károly, grafikus BDK

Bogáti Péter: A Hóvirág másodkormány nyosa jelenti c. könyvet illusztrálta.

—: Négy ifjúsági regény 17. l

Család és Iskola, Bp. 1958. december IX/12

Sándor Károly
Grafikus

M.D.K.

Akogya karikaturista a nőmozgalom célkitűzéset látja.

Nők Lapja, 1959. ápr. 16 – 16 szám

Sándor Károly MDK

karikaturista

///Férfi/ "Férfikarra irt kórusmü"

Férfi/ "Határvadász"

"Megvette az Isten hidege"

"Sajnos, tudod akocsim most a szervizben van..."

TARR LÁSZLO: Karikatura sorozat.
Müv. Ért. 1959. VIII. évf. 1. sz. 96.o.

MDK

Sándor Károly

Karikaturista

Könyve: Sándor Károly :Rózsaszinü szemüveg.

Bp. 1958. 126/11/ 120 l.

TARR LÁSZLO: Karikatura-sorozat
Müv. Ért. 1959. VIII. évf. 1. sz. 96.o.

MDK

Sándor Károly

A termés ellenségei, karikatura

Véfvári: I. M. Képzőm. Kiáll. Magy.Nemz.
1950. szept. 9.

Sándor József

építész

Szül.: Tura 1900

Oklevelet nyert 1926

Kir. József Műegyetem

Mária.

Mellig, balra, keretbe helye
fodros, elől nyitott gallérja rét
retet a kétfejü sastól tartott he
pálma meg babérgaly képez diszt,
látszik. Felirata a kép alatt két

Maria Caroli
Maximiliani

és e felett jobbra: 3.

Rm., mér. a vk.

Szn. 173-9
332-900-12

< Sándor József, vitéz >

a Tervező Magánépítészek Orsz. Egyesületének titkára.

< > A Mérnöki Kamara újvezetősége és a magánmérnökség. Építőmunka 1933.

2. sz. 24. l.

Sándor József

építész

balatoni villaterv

Repr.

Antal Balaton

22. l. 24. l

e il valore
restauratore visita
i scavi e dia
le necessarie indica-
zioni al nostro restau-
ratore.

Date le condizioni
economiche del
nostro paese, non
ci possiamo offrire
altro che il rimborso
del viaggio

Sándor József, vitéz

építész

irva

MMÉE Közl

1934. 85. l

(Országos építésügyi nagygyűlés.)

3762

Sándor József, vitéz

építészmérnök Jura

Pest m.

szül. 1900

a Budapesti Mérnöki

Kamara tagja lett

1931. dec. 22.

MMÉE Kojl

1932. 27. l.

Alasz Pesto", XVIII. vrázad: Eszmény-táj. Vaszon, olaj, 65 x 52 cm.

Mavrlagy II. 352 vrám

MDK

v. Sándor József épitészmérnök

v. Sándor J.: A magánépitészek és az uj esztendő. Vállalkozók Lapja 1933. jan. 5. 4.l.

MDK

Az uj épitészet. ~~Vállalkozók lapja 1933. jan.5.~~

4.1.

Sándor József, vitéz

épitész

l.

Irsy László

Az én házam —

az én váram

Bp. é. n.

17. l.

Sándor József vitéz

okl. építésmérnök
a bpesti polgármester
tüzoltófelügyelővé
kinevezte

MMÉEKözl

1942. 206 l.

BAGI LIPOT
könyv, papír, írószer, hírlapok
folyóiratok dohánytőzsdéje
JÁSZÁROKSZÁLLÁS.

< Sándor József >

könyve

< > Kisházak, családi házak, nyaralók, villák a tárgyilagosság, higiénia, korszerűség és gazdaságosság jegyében megtervezve 70 ábrával-műleírással és költségvetéssel. Bp. 1930. Fol. 33 + 22 l. Vállalkozók Lapja kiadása -

Föv. Könyvt - 5548. sz.

einer von außen her nicht zu störenden Festigkeit. Gewiß wollte Meunier nach
r ganzen Einstellung damit einen bestimmten Gedanken ausdrücken: dieser
träger" weiß, daß er seinen Platz auf der Welt haben muß und daraus kommt
die Ruhe und Monumentalität. Im „Bergarbeiter" von Grignano aber glaubt
gerade das Gegenteil zu erkennen. Obwohl man nur seinen Kopf sieht, wird
doch deutlich gewahr, daß dieser Mensch in Bewegung ist. Es ist keine Bewe-
voll Schwung, Energie, einem nahen Ziel entgegen, nein! Völlig erschöpft von
n weiten, eintönigen Weg, todmüde schleppt er sich weiter, atemlos, ruhelos,
innezuhalten; durch endlosen Raum, durch unbegrenzte Ewigkeit schleppt er
lend . . .

onstantin Meunier hat sich in unermüdlicher Arbeit seinen Weltruhm erkämpft.
April 1905 ist er in Brüssel gestorben. Für das Ende des 19. Jahrhunderts gilt
einer der repräsentativsten Plastiker. Für seine Kunst ist es bezeichnend, daß
das Gebäude des Internationalen Arbeitsamtes in Genf seinen „Puddler" und
„Bergmann mit der Hacke" stellte, daß dies als Selbstverständlichkeit, ja als
mäße, würdige und weihevolle Deklaration aufgefaßt wurde. In öffentlichen
ivaten Sammlungen vieler Städte stehen seine Werke. In Antwerpen, Bern,
Budapest, Cotta, Darmstadt, Dresden, Düsseldorf, Essen, Genf, Halle, H

Sándor József

építész

Uvod

=

Komor János: Hogyan építünk — és hogyan kellene építeni a Balaton partján? Tér és Forma 1931. 61. l. (Tervrajzokkal.)

NÉVJEGY | BORITÉK
JEGYZÉK | SZÁMLA
PLAKÁT | MŰSOR

FEKETE, SZINES ÉS TÖBBSZINŰ KIVITELBEN

KÖNYVNYOMDA ~ MŰNYOMDA ~ HIRLAPNYOMDA
KÖNYVKÖTÉSZET ~ TÖMÖNTŐDE ~ BETŰÖNTŐDE
SZEDŐGÉPEK ~ GYORSSAJTÓK ~ KÖRFORGÓGÉPEK

TELEFON: 88—8—10

Sándor József, vitéz

épitész

Fiatal épitész vázlat-
könyvétől Mögött
tervek.

Tér és Forma.

1930. 350–352-l.

(Házterv, terv-
rajzokkal.)

(3011-től 3321-ig.)

POLITIKAI PLAKÁTKIÁLLÍTÁS

1945 — 1965*

Rendkívül időszerű kezdeményezés, igen tanulságos körkép, ezt lehetne mondani a húsz év politikai plakátjait felvonultató kiállításról, a műfaj stílusában: tömören. Ezt a plakát megteheti, viszont kevés szóval nehéz a mondanivalót kifejezni. Talán ez — sőt biztos —, hogy a szöveges plakátnak ez a szűkebb lehetősége indította el útjára a művészi plakátot. A jó plakát azért tud tömörré lenni, mert eszközei: a színek, szimbólumok nagyon sok gondolatot tudnak egybefogni. Nem véletlen tehát, hogy a politika, mely sok emberhez szólóan kíván agitálni, igen hamar — alig két évtizeddel azután, hogy a plakát művészetté érett — felvilágosító, harcba szólító módszerei közé sorolta ezt a műfajt is. A mi történelmünk igen frappánsan tükrözi ezt a fejlődést.

A magyar forradalmi hagyományokat forradalmi szellemű plakátok is jelzik. A XX. század első évtizedétől megjelenő magyar politikai plakátok sok-sok darabja segítette a társadalmi haladásért vívott harcokat. Nem véletlen tehát, hogy XX. századi történetünk jelentős sorsfordulóihoz művészettörténeti értékű plakátok kapcsolódnak. Időszerű volt a kiállítás megrendezése azért is, mert a felszabadulás óta eltelt két évtized politikai plakátjai is feliratkoztak nyilvántartandó művészeti értékeink közé.

A körkép — melyet ez a kiállítás ad — távolról sem egyöntetű. A kiemelkedően szuggesztív alkotások többsége a bemutatott korszak első negyedére esik. Érdekes közbevetőleg is megjegyezni, hogy az 1945—50-es éveket látó szemmel nézőkben e pozitív képnél is markánsabb arculata rögződött meg a politikai plakátoknak. Talán azért, mert az utca vegyesebb képéből inkább szemünkbe ötlöttek, mint így egymás mellett azonos mondanivalóval, de azért is, mert jó plakátok is hiányoznak a kiállításról. A mainak számító 15—20 év előtti alkotásoknak sajnos nem minden darabja van meg közgyűjteményeinkben. Szinte hihetetlen, de néhány szép műről már csak emlékeink vannak, még fénykép sem maradt fent. Talán ez a kiállítás is segít — mint más esetben is előfordul — kallódó, elveszettnek hitt alkotások felbukkanásában. Addig is míg e hiányok pótlódnak, a ma problémáihoz e rendezésből kell a tanulságokat levonni.

A kiállítás a látogatóban — s ez jó — nem termek szerinti, hanem korszakonkénti emlékeket hagy.

A kiállítás nagyon jól sikerült katalógusa megörökíti a kiállított művek alkotóinak nevét. Mégis szükségesnek érzem, hogy felszabadulásunk első korszakából külön is megemlítsem Ék Sándor európai hírű antifasiszta plakátjait, az újjáépítéssel foglalkozók közül Bortnyik Sándor, Konecsni György műveit, a pártok agitációs plakátjai közül Bíró Mihály, Káldor László, Pap Gyula, Papp Gábor, Rohonyi Károly, Sándor Károly műveit. E korban oly sok szép alkotás született, hogy kiemeléseim csak hiányosak lehetnek. Az első korszak már említett erőteljes, meggyőzően agitáló, többségükben művészileg további évtizedek kritikáját kiálló plakátjai árasztják magukból a politikai harcok, a tömegmozgalmak levegőjét. Nem mondok újat, ha aláhúzom, hogy a Magyar Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt plakátjai kiemelkedően a legszuggesztívebbek. Ez érthető, hogy így van. A világos, tiszta mondanivaló, a félreértés, ellentmondás nélküli eszmei bázis alapján tud az alkalmazott grafika, így a plakát is világos stílusjegyekkel közérthetőt, a társadalmi valósággal tartott szoros kapcsolata alapján meggyőzőt, gondolatindítót nyújtani. Mindezen keresztül vált és válik napjainkban is a plakát fontos s nélkülözhetetlen politikai eszközzé. Az 1945—1950-es évek társadalmi szükséglete megkívánta a plakát gyakori, szinte mindennapi alkalmazását. S ha a kiállítás nézője történetünknek 1956-ig terjedő éveit felelevenítő plakátjait nézi, nemcsak az alkotások nagyrészének egysíkúságát veszi észre, hanem azt is, hogy leszűkült az ábrázolt témák köre. A társadalom, illetve annak vezetői már nem a mindennapok legégetőbb kérdéseinek megoldásához kérték a művészet igényét, hanem a valóságtól elszakadt politikai vezetés — a tényleges kérdések ábrázolása helyett — ünnepi hangulat teremtését kívánta meg az alkotóktól. Érdekes tanulságot ad ebből a szempontból a kiállítás negyedik terme. Az építkezések, reformok megvalósítói, a munkások ünneplőben, a nők legalábbis angol kosztümben hirdetik a munka nagyszerűségét. A művészettörténet számos csodálatos alkotást tart számon, mely megrendelésre készült. Mégis a megrendelő igénye sokszor meghatározza a születő alkotást. A személyi kultusz éveivel ugyanígy vagyunk. Kivételt ebben a korszakban leginkább azok az alkotások jelentettek, melyek ha egy kicsivel is, de távolabb álltak a közvetlen belső politikai igényektől. Elég, ha a nyugat-német felfegyverkezés ellen, a világbéke mozgalom mellett agitáló Filo és Bánhidi plakátokra gondolunk. A politikai plakát — és erre elnevezése is kötelezi — szoros függésben van a társadalmi helyzettel, gyakorlatilag arra reagálnia kell. Kiegészítve önmagamat, az előzőekben mondottakhoz tehát azt is hozzá kell tenni, hogy a társadalmi igénynek — köznapi gyakorlatra leszűkítve — a megrendelésnek találkoznia kell a művész önmagában megformált eszmei álláspontjával, már kiérlelt művészeti elképzelésével. E két tényező találkozása plakátművészetünkben az ellenforradalom után újra megtörtént. A rend helyreállítását, a munka újra felvételét, az újult erővel megindult szocialista építést ismét kifejező, szuggesztív erejű plakátok is őrzik. Sándor Károly: Elég volt a gyaloglásból, Székely István: Szenet c. plakátjai jól jelzik az 50-es évek elején megtört lendület induló új fellendülését. S az azt követő években egész sorát találjuk az újra erőre kapott valóban szuggesztív erejű plakátoknak. Balogh István, Kass János, Reich Károly, Szilvássy Nándor, Zala Tibor, Zelenák Crescencia és még sok más alkotó művészünk művei bizonyítják, hogy a felszabadulás után kiemelkedő alkotásokat teremtő plakátművészek mellett már a második generáció is viszi tovább az 1945-ben szabad levegőhöz jutott forradalmi szellemű grafika eszmei stafétabotját. De azt is hozzá kell még tenni, hogy az összkép nem egysíkúan pozitív.

Nem az 50—56 közötti évekkel azonos, de ismét valamiféle egysíkúság jelei tűnnek fel az utóbbi évek szép, érett művészi szándékot őrző alkotásain. Nemcsak arról van itt szó, hogy a művészet új szimbólumokat, új stílusjegyeket keres. Hiszen a korábbi kiemelkedően jó politikai plakátok sem mindig emberábrázolásokon keresztül váltak meggyőzővé. Igaz, a Magyar Tanácsköztársaság plakátjai például elsősorban figurális jellegűek voltak. E téren típusokat alkottak meg. A felszabadulást közvetlen követő évek nem egy kiváló plakátja mégsem figurális volt, ha át is vette a korábbi korok plakátnyelvezetének jó részét. Az elmúlt 8 év szembetűnő jelei a plakátokon: a sokszor bizonyára kemény vívódást takaró új útkeresés, az új kifejezési forma kutatása. E kétségtelen nehéz folyamat hozott is új jelenségeket. Mégis aggódva kell szemlélnünk, hogy inkább politikai évfordulókat felemlítő, az ábrázolás s a szöveg különélését mutató alkotások sok-sok darabja csak azért politikai plakát, mert ilyen alkalomból adták ki. Vannak olyan nézetek, hogy mai életünkben nincs is szükség a szuggesztív agitációra. Itt talán inkább arról kellene beszélni, hogy egyoldalról a művészet ezen a síkon visszahúzódott, nem megy ki az utcára, másrészt a társadalom nem méri fel azt a segítő erőt, amit az alkalmazott grafika, jelen esetben a plakát, jelenthet. Nem tudom elfogadni, mint helyeset, azt az álláspontot, mely csak évfordulóknál tartja szükségesnek plakát kiadását. Ez kevés ahhoz, hogy e művészeti ág mindazt nyújthassa, amire képes. Sivár sablonná válnak így az évfordulók adta szűk lehetőségek, s nem tud a művészet sem valóban új útra találni. Az 50-es évek ránkmosolygó izomkolosszusai nem tudtak senkit meggyőzni — ezt már tudjuk. De van egy olyan érzésem, hogy a különböző évfordulókra különböző csokorba kötött virágok sem mondják el azt, amit az alkotó tőlük vár!

Arra vállalkozni sem lehet, hogy értékeljük az utolsó évek plakátanyagát, s általános érvényű következtetésekre is jussunk. Hiszen utcáink politikai plakátjai megszabadultak a dogmatikus esztétikai felfogástól, de csak buktatókon keresztül juthatnak előbbre. S ha elmarasztaljuk is a jelenlegi szemléletet, mely nem támaszkodik eléggé a plakátművészetre, az alkotóktól is több egyéni kezdeményezést kérhetünk. A szimbólumok azonosságának, gyakori felhasználásának elkerülése, a művésznek önmagával szemben megkívánt

* Magyar Nemzeti Galéria; 1965. augusztus 18—szeptember 19. Rendezte: a Magyar Nemzeti Galéria, a Kiállítási Intézmények, a Magyar Hirdető Vállalat és a Magyar Képzőművészek Szövetsége.

témához kikeresi a megfelelő motívumokat és egy gondolat szolgálatában létrehozza a képelemek oly konstellációját, amiből félreérthetetlenül, szuggesztíven szólal a mondanivaló. Csak képelemeinek, motívumainak válogatása tér el a rajzi, vagy festői módszerektől. Fotókat vág ki és össze, s kombinálja szöveggel, helyesebben a betűformával, annak a kompozícióban való szerves együttese adja a mindig frappáns képet, s vele a gyakran *sokkerővel* ütő gondolatot.

Az első világháború utáni években, közvetlenül a német KP megalakulása után annak tagja lett és a dadaista tagadást felváltotta a tudatos állítás: harc az elnyomottak felszabadításáért, a dolgozóknak az élethez való elidegeníthetetlen jogáért. Állította, s állítja ma is: a fasizmusnak pusztulni kell, s hogy az erőszakkal szemben hatékony fegyverek szükségesek. Így vált a fotomontázs hihetetlen erejű politikai fegyverré Heartfield kezében. Hitler hatalomrajutása után Prágába emigrált, ahonnan, azt lehet mondani, szinte bombázta képeivel a Harmadik Birodalmat. A prágai emigrációban végzett munkájának hatékonyságát, sőt sikerét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy 1934 és 37 között minden megjelent lapja, de különösen kiállításai a német követség dühös tiltakozását váltották ki és számos szóbeli jegyzékváltásra késztették. Ez a korszaka hihetetlenül termékeny volt, hiszen a német nácizmus mellett és segítségével leverték a spanyol demokráciát s a nyugati hipokriták be-nem-avatkozása lehetővé tette Hitler és Mussolini halálos „segítségét". Kína szabadságmozgalmára is óriási erejű lappal válaszolt, címében is helyzetképet adva: „Kína az óriás ébred, jaj a betolakodóknak!"

A heartfieldi montázs szellemében és szándékában teljesen azonos Berthold Brecht dalaival és darabjaival, de még módszerében is, az elemek sűrítésével, a gyilkos gúnnyal megformált alakokkal és az áldozatok látszólag menthetetlen kiszolgáltatottságával. De csak látszólag, mert művészetének a változtatásra képes erejébe vetett angoló bizodalommal készítette lapjait a legkétségbeejtőbb szituációkban is. És tudta azt is, hogy bizodalmának alapja az a minden országban fellelhető tömeg, amely akár kiállításaiból (Moszkva 1931—32, Párizs 1935, Prága 1934—37), akár egy-egy lapjából megismerte harcos művészetét, mögéje sorakozik egyetértéssel, lelkesültséggel és harci készséggel.

Montázsaiban gátlástalanul felhasznált állatmesét, klasszikus drámát, klasszikus festményt, vagy akár egy már máshol, mástól megjelent plakát egyetlen motívumát, amivel sokszoros sűrítésben jeleníti mondanivalóját. Bármit lát vagy hall és olvas az életben, azonnal működésbe lép bámulatos — és egyetlen gondolatra, a harcra koncentrált — gondolattársítása és sűrítve komponáló készsége. Egyik legfrappánsabb montázsa: „So würde Tell in unseren Tagen handeln" (1937), amelyen Hodler Favágó-ja dönti a fát, melyen a fascioval és horogkereszttel díszített helytartói kalap ül. Katalógusának címlapján egy szuronnyal átdöfött, halott galamb mellett a felirat: „még mindig", vagyis hogy még mindig aktuális — és egyre inkább — a békéért való küzdelem. Ugyanez a kép plakát formájában fekete-fehér-vörös színben 1960-ban jelent meg „Niemals wieder!" vagyis soha többé háborút. A kompozíció egy szovjet plakát része (Viktor Deni: A fasizmus és a háború 1936.) de-Heartfield kivágása olyan, mint egy szívütés. A Brechttel való összevetésre leginkább alkalmas a Grosses Monstre Lügenkabinet című montázsa, ahol a spanyol szabadság elárulóit, sőt kiárusítóit leplezi le.

A haladó világ vezető művészei, mint Louis Aragon és Arnold Zweig, Anna Seghers és Theun de Vries, Ervin Piscator és Fritz Kremer a barátai, sőt bajtársai, ám követői vagyunk mindnyájan akik még bízunk az értelmes emberi életben. Heartfield művészetének szépsége az a küzdelem, amiről Marinettiék szóltak és aminek célja maga az igazság.

Oelmacher Anna

NUR KEINE ANGST — ER IST VEGETARIER

John Heartfield: Nem kell félni — vegetariánus
Il ne faut pas avoir peur — végétarien
Не нужно бояться — вегетарианец

John Heartfield: Alattvalók — Sujets — Подчиненные

1963 NOV 24

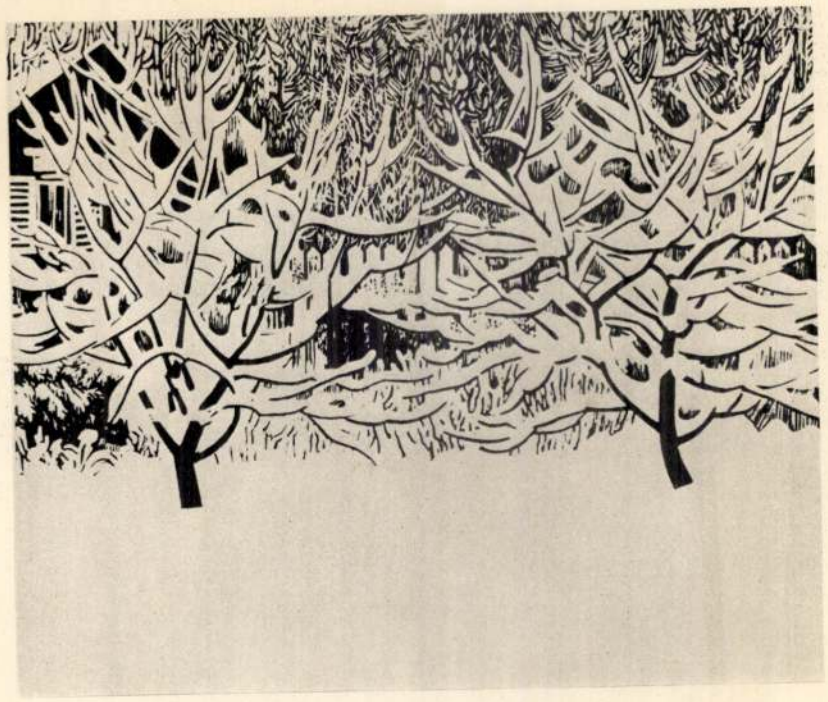

O. G. Verejszkij: Tél – Hiver – Зима

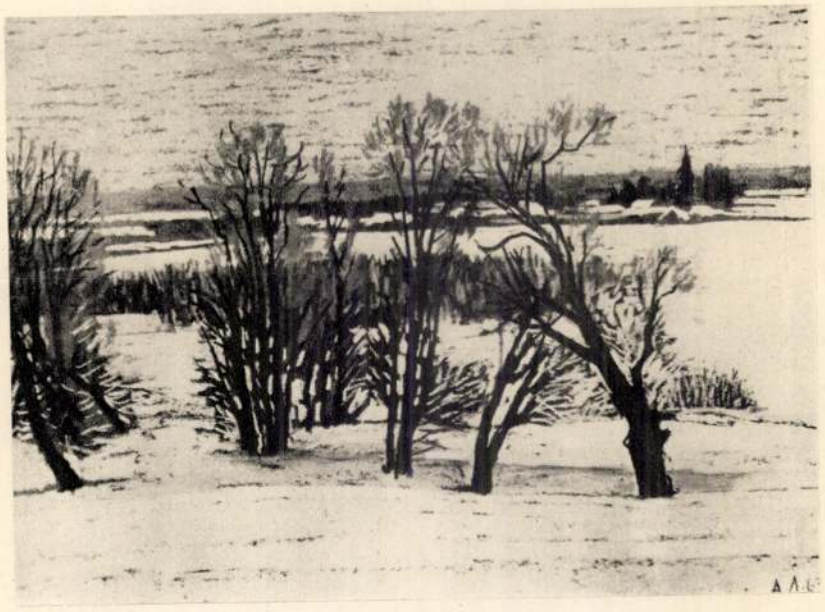

A. M. Laptyev: Hideg idő – Temps froid – Холодная погода

A. M. Gricaj: Május – Mai – Май

A SZOVJET KI
AKADÉMIA KIÁLLÍTÁSA

A Szovjetunióban a képzőművészetekkel kapcsolatos állami irányítás szakmai problémáit akadémia oldja meg, melynek tagjai, a nagy ország legkiválóbb festői, szobrászai, grafikusai együttesen határoznak fontosabb elvi kérdések felől, mondanak véleményt az időszerű tennivalókról, a felsőoktatás, foglalkoztatás, a társadalmi felelősség elméleti vonatkozásairól, világnézeti konzekvenciáiról. A képzőművész akadémikusok és a Képzőművészeti Akadémia levelező tagjai időnként közösen mutatják be legújabb alkotásaikat, így legutóbb hetedszer rendezték meg kollektív kiállításukat, hogy szervezeti munkásságuk mellett művészi tevékenységük eredményeiről is beszámoljanak a közönségnek. Az ilyen bemutatkozás mindig is nagy érdeklődést vált ki, a kiállítók híre-neve tömegesen vonzza a tárlatlátogatókat, képeikből, szobraikból a szovjet képzőművészet legrokonszenvesebb vonásait ismerhetik meg a műbarátok.

Ez a hetedik akadémiai kiállítás intim jellegű volt. Nem mintha az Akadémia rendes és levelező tagjai szűkölködnének monumentális feladatokban, hiszen olyanok vannak közöttük, mint Deineka vagy Milnyikov, akiknek a műterméből hatalmas üvegablakok, mozaikok és más falkép kompozíciók kerültek már ki, nem is beszélve a szobrászokról, Kibalnyikovról, Tomszkijról, Manyizerről, Vucseticsről, Azgurról, Pincsukról — a nagyszabású emlékművek megalkotóiról. Tárlatukon most viszont a belső terek, szobák, műhelyek, otthonok meghitt léptékű atmoszférája érvényesült; a szovjet mesterek kísérletező kedve, befelé néző, vallomástevő közvetlensége, művészi magatartásuk természetessége töltötte meg a kiállítóhelyiségeket. Nagyobb festménynek csak Nalbandjan „Lenin és Gorkij Kapriban halászok között" című műve számított, ez a sokalakos táblakép, mely ízes előadásmódjával, életképi elevenségével, lélektani árnyaltságával méltán aratott nagy sikert. Hasonló skálán mozog Szerov műve, mely 1924. január 23-át idézi fel, amint a kemény orosz télben a gyászmenet Lenin koporsóját kíséri. Szvesnyikov „Este a tundrán" már a hétköznapok egyszerűbb hangulatát árasztja, a kép ábrázoltjai mintha a nagyhorderejű forradalmi harcok vívmányait élveznék, kacagva évődnek egymással, a munka utáni édes pihenést fűszerezik a társasélet vidám csínyjeivel. A közembernek ez a harmóniaigénye, felszabadult életöröme lett általános a szovjet képzőművészetben; a szocializmus építésének gyümölcseit kóstolgatják milliók és milliók, a hatalmas társadalmi átalakulás sikereit a nép már mindennapi létfeltételei között is tapasztalja. Nem mintha gyengült volna a forradalmi hagyományok lelkesítő ereje, mozgósító példája, csupán arról van szó, hogy az új világot jól esik közelről is nézni, a történelem egyetemes mozgása egyéni vágyakat is táplál.

A szovjet képzőművészetben rendkívül fejlett az emberábrázolás képessége, az elmúlt esztendők termésében ez talán még hangsúlyozottabban érvényesült. Kitűnőnek mondható a portréanyag, melyben a valósághűség a karakterizálás eszközeivel hitelesítve jelenik meg, s amelyben ugyanakkor az artisztikus megoldások is gyakoriak. Szerebrjanij Sosztakovics-arcképe szokatlan kompozicionális ötlettel készült, a szélesvásznú filmkockákra emlékeztető fekvő téglány vásznon, közelebb a festmény jobb széléhez kifelé néző profilban látható a jeles komponista szórtfényű ablak előtt, amint feljegyzi gondolatait. Az aranymetszés törvénye szerint elhelyezkedő függőlegesek és vízszintesek között erőteljes kifejezést kap a munkájában elmerült modell. Handzsjan öreg örmény asszonya a drámai jellemzés remeke, az éles színek, pontos formák feszültséggel teli festészete. Szárján, Modorov, Oresnyikov, Nyeprincev művészetét ezúttal legszerencsésebben ugyancsak egy-egy portré képviselte. V. P. Jefanov egy egész sorozat arcképet küldött a kiállításra, s mint főfoglalkozásúan portré-festő érzékeltetni tudta ennek a műfajnak

magasabb igénye, mindezek együtt újabb örökéletű plakátot eredményezhetnek.

Az utolsó öt év politikai plakáttermésének bemutatásakor — más helyeken is, erre visszatérek — a rendezés alapvető hibát követett el. Az utca művészetének — hibáival együtt is — szemgyönyörködtető, ma is hatásos felvonulását részben olyan, önmagukban szép művekkel zárta le, amelyek ugyan plakátok, politikai eseményekhez is kapcsolódnak, de nem az utcára készültek. A kirakatok intimebb levegőjéhez komponált kis plakátok egyszerű besorolása az utca hangos, kiabáló levegőjéhez készült plakátok bemutatása közé, elvitte a kiállítást alapvető feladatától. Ezeket a darabokat szeparáltabban, eredeti hivatásukat jobban tükrözően kellett volna elhelyezni. Sőt nem ártott volna a művészek érdekében valamilyen jelzéssel azt feltüntetni, hogy e művek célkitűzése eltérő volt a többi plakátétól. Ez a rendezési megoldás is magyarázza talán, hogy ugyanúgy, mint az 1945—1950 között készült plakátok esetében, itt is erőteljesebb kép él bennünk, mint amit a kiállítás most elénk tár. Egészen általános nézet, s az igazságtól sem jár messze, hogy egy plakátkiállítás csak akkor lehet teljes, ha nemcsak a megjelent lapok, de a ki nem adott tervek is bemutatásra kerülnek. Egy-két esetben ez most sem ártott volna. Nemcsak a plakátművészeknek, de a megrendelőknek is van tanulni valójuk ebből a kiállításból is.

Ugyancsak rendezésbeli probléma, hogy egy plakáttörténeti kiállítást kiforrottabb történeti elgondolásokkal, kutatási módszerekkel kell megalapozni. Az öt évvel ezelőtti, 75 évet bemutató plakátkiállítás tanulságai figyelmeztettek is erre! A társadalom, s esetünkben ez igen lényeges, mert szocialista államban élünk, nagyobb megbecsüléssel kell, hogy kezelje azokat a művészeit, akik a politikai élet első vonalában küzdöttek műveikkel. Csak fájdalmasan gondolhatunk arra, hogy a már felvázolt nehézségek mellett a nem kielégítő előkészítés miatt is hiányzik jó néhány alkotás. Azt viszont a rendezés mentségére kell felhoznunk, hogy e témának hiányos az irodalma. Már régóta hiányoljuk, joggal, hogy nem készült darab szerinti felmérés 45 utáni plakátjainkról. Fiatal művészettörténészeink számára ez szép feladat lehetne. Igaz, kiadási nehézségek lennének, de folyóiratok, múzeumi évkönyvek is szívesen közölnék egy-egy korszak feldolgozását. Az ilyen értékelő, feldolgozó kutatómunka végre pontosabban kategorizálhatná magát a politikai plakát fogalmát is. Szocialista fejlődésünknek éppen az a sajátossága, hogy a politikai tevékenység fogalmát messzemenően kiszélesítette. Mai életünkben nemcsak a választás a politika megjelenési formája. 1945 után tény, hogy pár évig az ilyen plakátok domináltak. De a Magyar Tanácsköztársaság plakátjainak sorában ilyet például hiába keresünk. Kétségtelen, hogy a Gyermeknap, az Anyák Napja összefüggésben van politikai életünkkel. Nem hiba, hogy ilyen plakátok vannak a kiállításon. De joggal hiányolják sokan a kulturális élet területén megjelenő politikai vonatkozású, s az utcán politikai hangulatot adó műveket! A marxista könyvkiadás, a politikai témájú színdarabok, filmek, a hazánkban megrendezett nemzetközi, politikai jellegű események plakátjai, sok esetben nem is közvetve, hanem közvetlenül részesei voltak a megtett útnak. Ezeket a problémákat elvi síkon e kiállítás rendezősége — persze — nem oldhatta meg. Talán kísérletet tehetett volna ebben az irányban is.

A Nemzeti Galéria intim hangulatú időszaki kiállításaira fenntartott földszinti termek sem a legelőnyösebb keretet adták a kiállításhoz. A tágas, levegős terekre nem emlékeztető termek egyáltalán nem tudták biztosítani azt a miliőt, melyet a plakát megkíván. Kár, hogy nem lehetett a kiállítást már a Műcsarnokban bemutatni.

Jó lenne tudni, hogy ez az egészében igen hasznos rendezvény nemcsak egy, az évforduló ünnepi kiállításainak sorában, de művészeink munkájában erőt adó, mozgósító emlékezés lehetősége is volt.

Gerelyes Ede

PLAKÁTOK ALKOTÓI:

1. *Pap Gyula*
2. *Bálint Endre*
3. *Sándor Károly*
4. *Macskássy János és Gyula*
5. *Papp Gábor*
6. *Filo*
7. *Konecsni György*
8. *Ék Sándor*
9. *Kass János*
10. *Bortnyik Sándor*
11. *Zala Tibor*
12. *Bánhidi Andor*

GYERMEKED JÖVŐJÉÉRT
HARCOL
A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT!

GYERMEKHÉT
június 3-10.
Anyák Napja
június 3

lakat alá
A FEKETÉZŐKET!
MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT

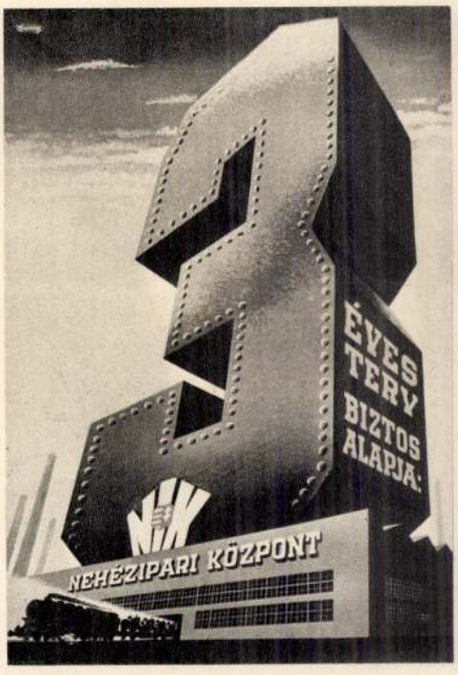
3
ÉVES
TERV
BIZTOS
ALAPJA:
NEHÉZIPARI KÖZPONT

GYOBB KENYÉR
HÁROM ÉVES TERV
SZOCIALDEMOKRATA PÁRT

1918
1918

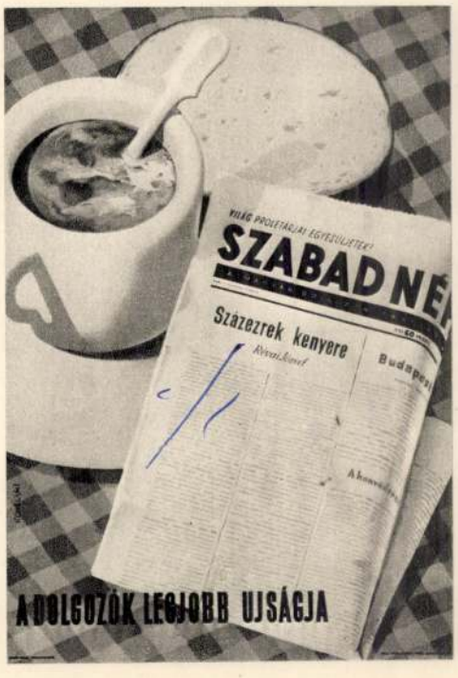
SZABAD NÉ
Százezrek kenyere
A DOLGOZÓK LEGJOBB UJSÁGJA

MEGVÉDJÜK
A BÉKÉT!
SZAVAZZ A NÉPFRONTRA!

ÉLJEN NOVEMBER 7

Sándor Károly
grafikus

△

Sándor Károly grafikusművész »Akivel Csehszlovákiában találkoztam...« című, csehszlovákiai tanulmányútján készített arcképkarikatúra-sorozatát nagy sikerrel állították ki nemrégiben a budapesti Csehszlovák Kultúra helyiségében. A rajzokat a Kultúrkapcsolatok Intézete a napokban Prágába küldi, ahol a Magyar Kultúra helyiségében mutatják be a csehszlovák közönségnek.

Magyar Nemzet.
1955. aug. 30.

meghívására szabadságát tölti Bulgáriában.

— **CHIVU STOICA, a Román Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke táviratban köszönte meg dr. Münnich Ferencnek, a Magyar Népköztársaság forradalmi munkás-paraszt kormánya elnökének 50. születésnapja alkalmából küldött jókívánságait.**

Új albán nagykövetet neveztek ki Budapestre

Az Albán Népköztársaság népi gyűlése elnökségének rendeletével felmentették *Bato Karafilit*, az Albán Népköztársaság budapesti nagykövetét, s helyébe *Edip Cucit*, az Albán Népköztársaság eddigi olaszországi követét nevezték ki nagykövetei minőségben.

UNNEPI PROGRAM

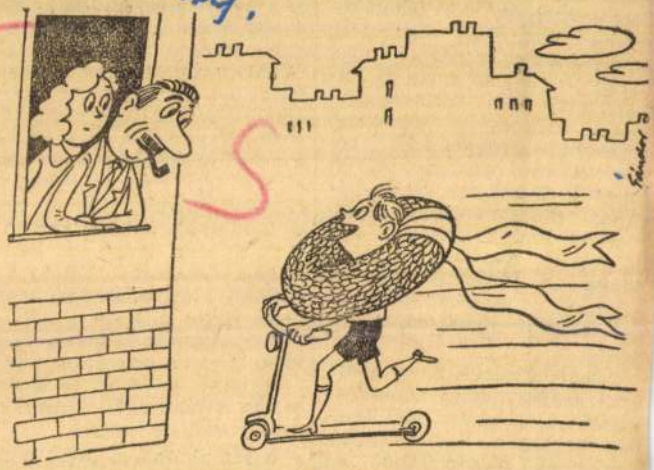

— Mit csodálkoztok? Mondtam, hogy a Margitszigetre megyek és ott rollerverseny is lesz...

(Sándor Károly rajza

Pénzügyminisztérium és a Műemlékvédelmi Hivatal kiküldöttei ülést tartottak Szombathelyen A tanácskozásból határozat született, amely szerint a három évvel ezelőtt feltárt és azóta is feltárás alatt álló Isis-templomot, a világ egyik legritkább régészeti érdekességét rekonstruálva, eredeti helyén felépítik. Ezzel egy újabb, páratlan monumentum, újabb régészeti emlék, építészeti látványosság gazdagítja tehát nemsokára történeti műemlékeink elemi csapások és pusztító háborúk megtizedelte sorát.

Colonia Claudia Savariában, attól kezdve, hogy *Claudius* császár az I. század első felében megkezdte Pannónia szervezését és romanizálását és tervszerűen ellátta mindazzal a szervezettel, amely a dunamenti provincia fővárosát megillette, megindultak a

századoknak még a római szemlélet és ízlés szellemében fogant mozaik-művészete idézi a kétezeréves múltat, s ahol a nagyszerű régész feltárta a döbbenetesen monumentális római országút néhány részletét is — varázsos helyszínt adnak Szombathely római idejéről. Olyannyira, hogy amikor a város múltjának nagy ismerőjével, *dr. Bencze József* főorvossal beszélgettünk, nem is tűnt anakronizmusnak az a megjegyzése, hogy »mi Septimius Severus városa vagyunk«. Mert talán nem is öltheti volna magára a császári bíbort Nyugat-Pannónia helytartója — akinek nevét a porcelánjáról híres Sèvre is őrzi —, ha a pannóniai csapatok nem járnak a kezére.

A római múltat egy későbbi kor, a barokk is őrzi. A nevezetes Püspökvár, amelynek copfstílusú épületében *Szily János*, a tudós és műbarát püs-

temberben folytatódó ásatások egyik célja éppen e szerzeteslakásokhoz vezető utak feltárása.

Az Isis-templomban feltárt látványos régiségek ott sorakoznak most a múzeum földszinti kőtárában, a gazdagon faragott, feliratos sírkövek, a gigantikus méretű szobortöredékek között.

AZ ISIS-SZENTÉLY korát a régészek a II—III. századra teszik, amikor — mint *Kádár Zoltán* és *Balla Lajos* most megjelent Savaria című nagyszerűen leíró könyvében olvastuk —, a városban állami és magánkezdeményezésre jelentős építkezések folytak. A kőtárban láttuk az Isis-körmenetet ábrázoló domborművet, a hatalmas bazaltoszlopokat, amelyek kiemeléséhez az emberi erő nem elégséges és az Isis-oltár legjelentősebb márványdarabját. A

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉRMEGYEI HIRLAP

Sándor Károly

1958 JAN 19

Értékes képzőművészeti könyvek jelennek meg az idén

A Képzőművészeti Alap Kiadóvállalatának évi tervében számos jelentős mű közreadása szerepel. Ebben az évben jelenik meg többi között: A rajzművészet mesterei sorozat II. kötete, amely a Szépművészeti Múzeum XIX—XX. századi gyűjteményének legszebb lapjait mutatja be, Pataki Dénes szerkesztésében és válogatásában.

Magyar nyelven is napvilágot lát a Tretyakov Képtár képes albuma. Rövidesen megjelenik a Magyar Fotóművészet 1958. című album. Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX. században című munkájának II. kiadásán kívül napvilágot lát a szerzőnek a XX. századi magyar festőművészetről szóló könyve.

Baktay Ervin India művészetét mutatja be a magyar közönségnek. Zádor Anna szerkesztésében jelenik meg a Magyarországi Művészetek Története II. kötete. Magyarország művészeti emlékei első kötete még az idén jelenik meg. Vayer Lajos: A renaissance művészet kezdetei címmel írt könyvet. M. Kiss Pál pedig művészettörténeti segédkönyvet állított össze. A kötetben tanulmányok és illusztrációk adnak tájékoztatást különböző stílusokról, stíluskorszakokról.

A kiadó folytatja régebben megindult sorozatait.

A Művészet Kiskönyvtára sorozatban H. Takács Mariann Tiziano-ról, Németh Lajos Piero della Francesca-ról, Genthon István Cezanne-ról, Lyka Károly Leonardo da Vinci-ről, Kampis Antal Matisse-ról, Farkas Zoltán Rodinról írt tanulmányt. A magyar karikatúristák műveit bemutató sorozatban az idén Sándor Károly és Kaján munkái jelennek meg egy-egy kötetben. Az első füzetek rövidesen megjelennek, a tervek szerint negyedévenként négy füzet lát napvilágot.

Az

Horváth János R
zó paraszt lakásán csi
a fél puszta. Alig fértek a kis konyhába, szobába. Nagy dolgokról tárgyaltak, — sikeresen.

Újgalamboson az ellenforradalom előtt virágzó termelőszövetkezeti gazdaság volt. A puszta lakói, az egykori cselédek gazdálkodtak nagy egyetértésben a Vörös Október Termelőszövetkezetben. Ha valaki akkor Rácalmáson járt és körül akart nézni a környéken, egyenesen Újgalambosra irányították — mondván: látogassa meg a Vörös Október Termelőszövetkezetet, azoktól lehet tanulni, ott van látnivaló.

Egy év keserves tépelődése sokakat gondolkodásra késztetett. Egyszer már tapasztalták a szövetkezés előnyeit, s a külön úton járás nem ment jól. Hiányzott aratáskor a gép, az istállókban sorbanálló tehenek, hiányzott a zárszámadás, amikor egyszerre megkapták egész év munkájának jutalmát.

Mihály és *Pista*
Debreceni csalá
tároztak, 1958-b
Az asztalra kite
cent a toll és H
vendő tsz-tag ír

Az új szöve
adták. Egyelőre
munkát. A szöv
kat, gazdasági f
mai naptól 10 d
toknak szüksége
vették a sertés,
egész tanyát.

Munkájukho
nunk.

A külsőbárándi

A FIATALASSZONY szíves szóval invitálta az érkezőket

dolgoztunk lárástól-vakulásig azért, hogy ők hizzanak, évről-év-

Sándor Károly

A „FÁKLYALÁNG" LEGKÖZELEBBI ELŐADÁSÁN.

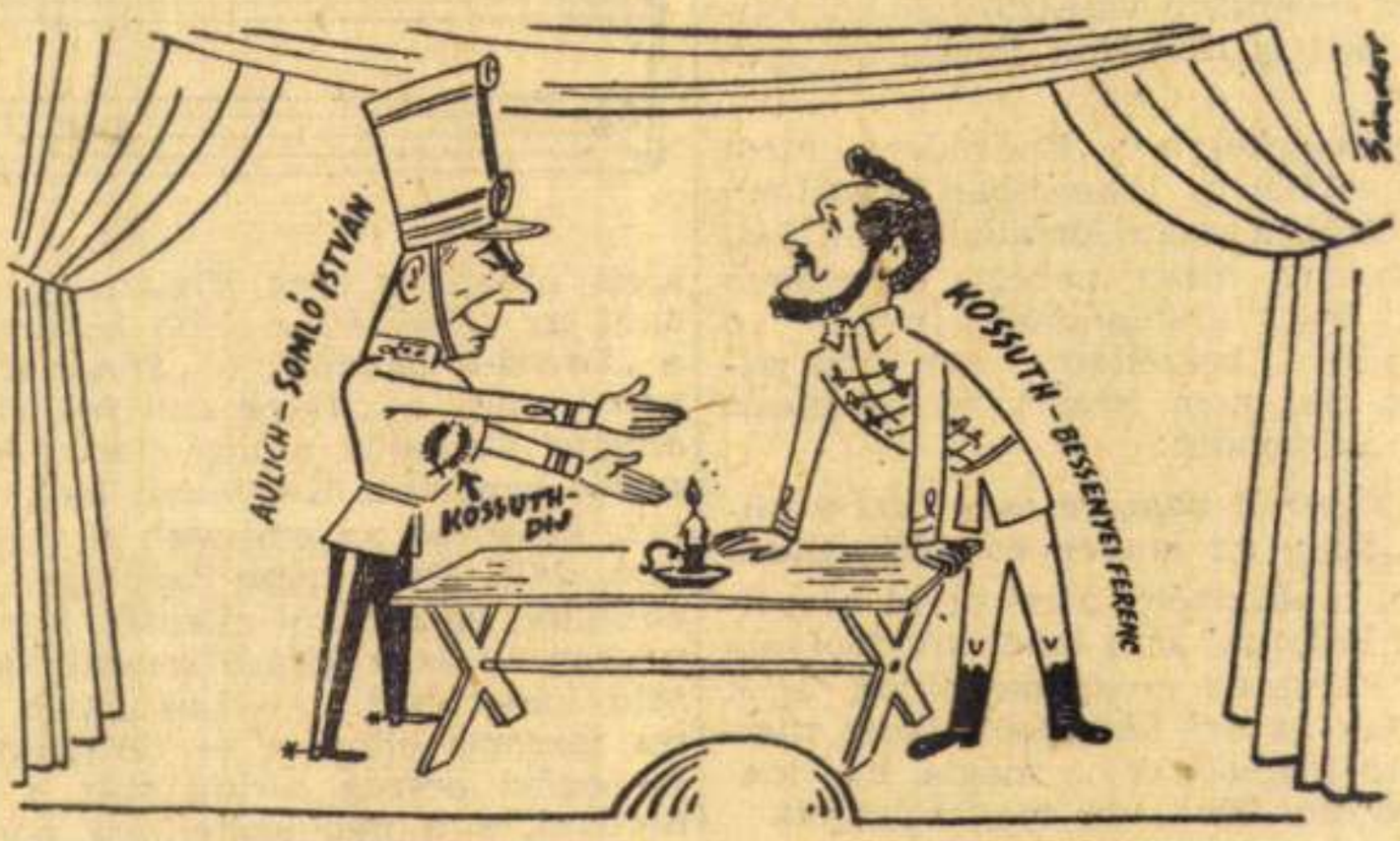

Somló István Kossuth-díjas: Igazán köszönöm, öregem :;;

(Sándor Károly rajza.)

Népszava 1957 III. 20

kommunista gyűlésre, mert most már vagy megkapja minden volt katona a pénzt, vagy igazi forradalom lesz!

Fekécs Imre kubikost, *Szedlák* asztalost és engem választottak küldöttnek. Fel is mentünk Pestre a gyűlésre.

Visszaérkezve Endrődre, most még többet és lázasabban beszéltem Leninről, a nagy forradalomról. Fiatalságom miatt nehéz helyzetem volt. Egy alkalommal, mikor a piactéren beszéltem, egy idős paraszt, aki nem ismert, jó hangosan meg is mondta:

— *Gyerek vagy te még öcsém ahhoz, hogy az ember meghallgasson.*

De, talán azért, mert arról beszéltem, hogy mi sem lehetünk mulyábbak, mint az orosz parasztok, akik mertek az úri birtokból földet megyézni maguknak : : : mégis, bár kissé odább állva, de meghallgatott.

Február utolja felé, amikor néha már a nap is sütött és a föld szagát jobban éreztük, a föld lett a legizgatóbb kérdés. Egyik vita alkalmával az öreg főpap kissé pogányhangon mondta:

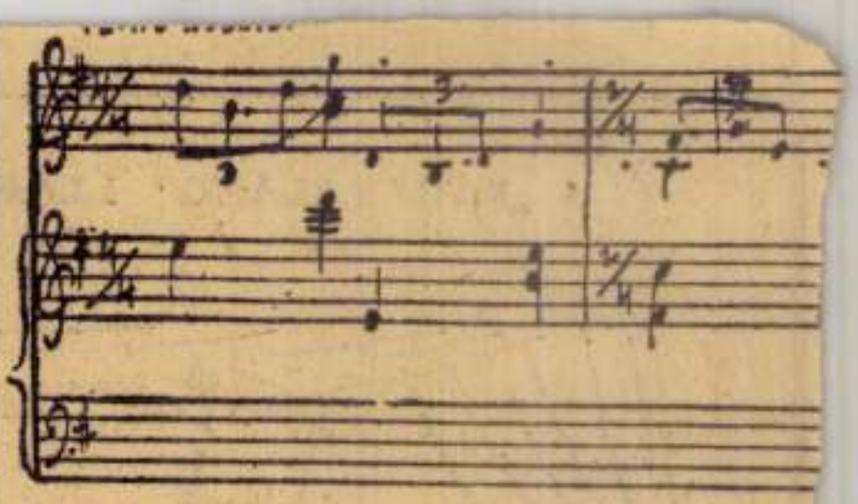

alatt oldottam meg. Dalaimat, például az *„Ellőtték a jobb karomat"*, a *„Látod-e babám"*, a *„Sárga a lovam"*, vagy a *„Hideg szél fúj, édesanyám"* kezdetűt, akkor már országszerte ismerték. Kegyetlen idők jártak, kívánták az emberek a vigasztaló dalt. Pest népe szédelgett az éhségtől; az utcákat ellepték a hadirokkantak és a kijáró sebesültek; a zöld káder pedig — Lukachich véres terrorja ellenére — nőttön-nőtt. Az egész ország torkig volt a háborúval, s a nép színe-java pontosan tudta, mi történt 1917 februárjában és októberében a cár atyuska földjén.

Tudtam én is. Ezért terjesztettem buzgón, sőt vakmerően az antimilitarista, háborúellenes, azonnali bé-

Sándor Károly

grafikus.

l. Szabad Művészet
1950. 12. 24. 503. l.

Sándor Károly

Szabad Művészet

1950. 11. sz. 462. l.

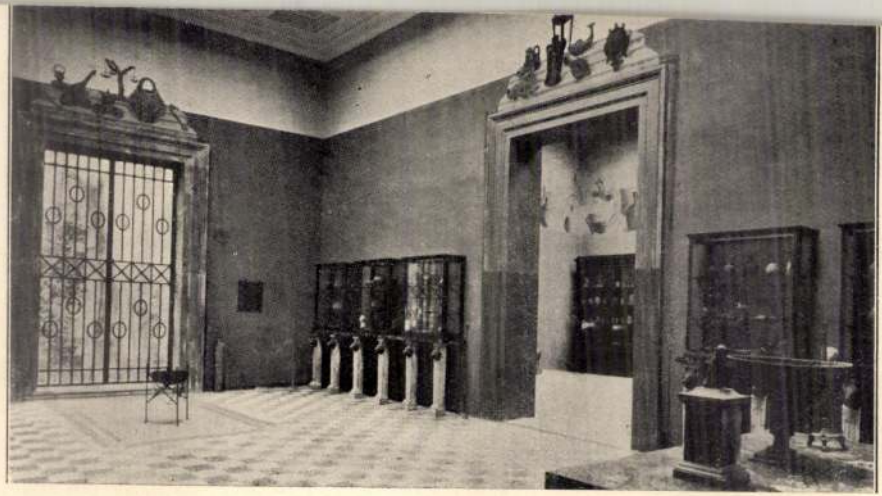

Sala dei bronzi nell'Antiquarium.

Sándor Károly

grafikus

l.

Szabad Művészet

1950.9.2.367.l.

Fizetési meghagyás

Az 1927 : XXI. t.-c. 188. §-a, illetőleg az 1928 : XL. t
hogy a fenti kimutatásban részletezett és az alul feltüntete
esedékessé vált betegségi biztosítási járulékokat és baleset

azaz ..... Pengő

valo hivatkozással haladektalanul fizesse be.

A fizetés elmulasztása esetében a kimutatott tart
és az 1928 : XL. t.-c. 183. §. utolsó bekezdése, illetőleg a 283.
számítandó havi 0·5 %-os késedelmi pótlékokkal együtt közig

A fizetési meghagyás, illetőleg kimutatás ellen az 19
t.-c. 161. §-a értelmében a kézbesítéstől számított 8 nap al

1934 nov. 14.

Kelt ..... P. H.

123771 A munkaadó törzsszáma és címe:

Dr. Szentiványi Gyula

H.

VI. Szondy-u. 98/b.

1934. VII 1. - IX 30.

Sándor Károly

grafikus, szül. 1915.

Élet.

Ujmagyképz.

(1950)

94.l.

ménytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
Fényrép		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

12.) Besztercei gratl

Terveret:

Kiutalás:

Felhasználás:

Sándor Károly

Szabad Nép

1957. 12. 17. 557. 1.

Sándor Károly.
FIGYELŐ
ujságközlemény figyelő irodája
Budapest, XIV., Nürnberg-utca 42.
Telefon: 296—534

Lap: IRODALMI UJSÁG
Megjelent: 1951 ÁPR 12

(Sándor Károly rajza)

zennat evvel ezelőtt elemésztette az ólommérgezés, nem volt mód rá megmenteni —, az ő élete azonban a felszabadulás óta „szakadatlan" öröm", mert egyszer kapott ezerötszáz forint pénzjutalmat, aztán élmunkás, majd sztahánovista lett és végül, most tavaszon Kossuth-díjas. *„Mit kezd Jónás néni azzal a tízezer forinttal? — kérdezte tőlem Rákosi Mátyás elvtárs, miközben megsimogatta az arcomat. Én, elvtárs? Veszek rajta egy kétszoba-konyhás kis házat Cinkotán, de olyat, hogy kert is legyen hozzá. A háromszázhúsz százalékomat még tovább emelem, ameddig lehet!"*

JÓNÁS NÉNI,

ahogy ott áll a mikrofon-erdő előtt az emelvényen és akadozva olvassa szemüveges szemével a békebeszédét, közelközel hajolva a papírjához, igazán nem népszónok. Apró anyóka: fekete kis kabátjában és fekete fejkendőjében jobban illenék az ablak mellé, amint kisunokái elszakadt nadrágját és harisnyáit foltozgatja — és most mégis: nagy szónok is, nagy ember is és nagy

h...
töz...
bájá... hogy „egyedül-lakjék és dolgozhasson) és Jónás néni is hiába készítette volna a legjobb és legjobb mag-mintákat a vasöntvényeknek, ha a demokrácia, söt: éppen a békéért való harca nem szerezte volna meg neki a külön szobát, amelyben — amint ezt ugyancsak megígérte Rákosi Mátyásnak (akit „szerető atyjának" nevez) — meg fog fiatalodni!... És így harcol tovább a békéért!

HÁT AKKOR MIRE

hivatkozzék az az alig huszonhároméves honvéd-bajtárs, aki akkor született, amikor Jónás néni az első

nagy füzetbe j...
sorra az egyes ...
velejét. Nem a szó...
vét írja fel a feje...
méül, hanem meste...

Valószínűleg ...
kerületi ifjúsági ...
küldte ki megfigy...
a nevezetes békegy...
nikásának azért, ...
lyen gondolatokk...
majd aláírni a b...
népek második b...
nyát.

Vastagon aláhúz...
mondatot az egyik...
ből: *„Mi gyülöljük...*
rút, de még jobba...
akik a háborút c...
Valóban: gondola...
nem csupán szóno...
lat. Fokozati kü...

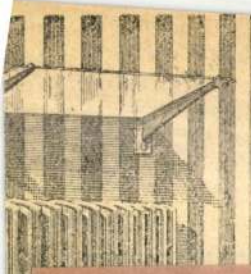

Fortuszkár és Társa
BUDAPEST,
IX. Angyal-u. 19.
Műszaki iroda és műhely egész-
ségügyi berendezések és felsze-

1941. 14/1
MMÉ-ÉVK
Sándor Ráfolt
épitén

bárkinek esetleges több alternativ ajánlatai közül vagy többet, egy vagy több utcára vonatkozólag sőt az összes ajánlatokat is visszautasithatja.

Kelt **Esztergomban,** a szab kir. város 1908. évi julius hó 25-ik napján tartott ülésében.

Osváth Andor főjegyző 1—1 **Wimm** polg

Walla Jó

cementárugyár részvénytárs

mozaik-, műkőárugyár és betonépité

Iroda és gyár:

KIZÁRÓLAG: Budapest, VII., Gizella-

TELEFON: 59—90. **ALAPIT**

Elvállal: vasbeton-, beton-, terazzó-zási-, burkolási- és műkő-

Gyárt és raktáron tart:

Mindennemü burkolati lapokat, cemen cementet és tüzállótéglát stb

Sándor Károly

Sándor Károly okl. építészmérnök, építőmester, építési váll., XI. Daróci-út 43. 259-658

Bptávb 1940 szept.

T. 2429.

és köröndökkel megerősitett város
a hegyek közt középütt erőd köti
lebegő mondatszalagon, mely fölött

RG.

gab olvasható.

l: 11.3 cm.

:91-206.

Sándor Katalin
Happ Kiddy 2007. 12. 24.

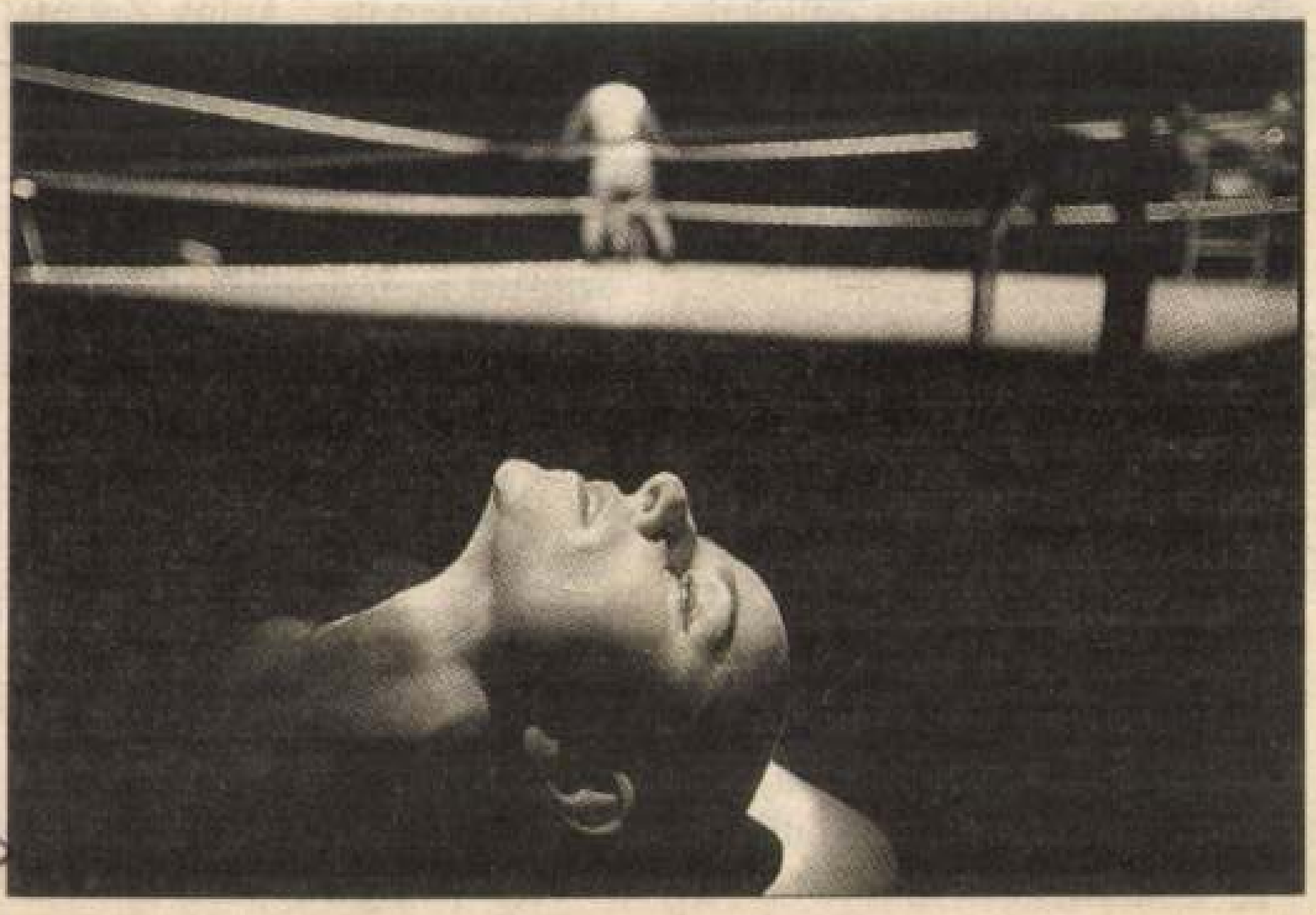

Táncfotók a Francia Intézetben

Január 29-éig látható a Budapesti Francia Intézetben Sándor Katalin fotóművész kiállítása. A tánc és ami mögötte van című tárlat Frenák Pál társulatának fellépéseit, az alkotás, próbák világát mutatja be. Frenák Pál 1983 óta él Párizsban. Ottani társulata fiatal magyar művészekkel kibővülve 1999-ben alakult újjá Budapesten. Sándor Katalin négy éve követi nyomon az azóta európai hírűvé vált kortárs táncszínház életét

ellenére is kellemes emlékekkel hagyom ott az Üllői utat, életem egyik szép szakasza volt. Most mit tehetek? Kellemes karácsonyt kívánok a csa-

pizakodik

pós Ferenc is dicsérte Pintér ferencvárosi szívét. „Amíg játékos volt, nagyon szurkoltam neki, becsültem az akaratát – mondta. – Hosszú évek óta csak annyit hallottam róla, hogy itt vagy ott edzősködik. Úgy tudom, ezt a munkát is nagyon komolyan veszi, és szegény Simon Tibi méltó utóda lehet. Kíváncsian várom a bemutatkozását. Optimista vagyok, úgy vélem, az ő vezetésével lerakhatják egy leendő nagy Fradi alapjait.” *bf*

tila távozásához Antók Zoltán. „Sajnálom” – mondta érdeklődésünkre a Matáv Sopron többségi tulajdonosa, majd gyorsan hozzátette, azt sajnálja, hogy ezentúl nem dolgoznak együtt. „Ugyanakkor örülök – folytatta –, mert tiszta ember, s a magyar futballnak nagy szüksége van most az ilyenekre. Viszont kicsit nyugtalanít, miként fogja magát feltalálni az új közegben. Attila igazságkereső ember, s az ilyeneket nem mindenütt szeretik. Nem tudom, lesz-e valaki, aki alkalomadtán megvédi.”

Ami pedig a Sopron új edzőjét illeti, Antók Zoltán cáfolta, hogy Pajkos Jánossal megegyeztek volna. Kijelentette, az edzőválasztás még tart, alighanem az év utolsó napjaira marad a döntés.

ON JANUÁRBAN! MINŐSÉGBEN UTAZUNK

Sándor Kbáre

1907/8–1911/12

Ferkèpzomfoisk`vk

128. l.

Sándorné Kún-
vári Lilla
Nobrák
IV. Petőfi Sándor u. 2

Lo

682

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

1971 JUN 22

lyes gondjaik enyhítése, problémáik megoldása főképp a termelőszövetkezetekre vár.

1021

HÍRLAP

Polner Zoltán a szegedi szabadtéri játékok előkészületéről tudósít.

Hosszú hallgatás után, ismét hangos a *szegedi Dóm tér*. Javában folynak már az előkészületi munkálatok. Az idei játékok július 17-én kezdődnek. Nagy érdeklődés kíséri az idei reprezentatív operabemutatót is, a *Borisz Godunovot*.

A téren jelenleg éppen ennek díszleteit készítik a festők. *Sándor Lajos*, a Szegedi Nemzeti Színház díszlettervezője és *Novák András* festőművész a hatalmas háttér 32 ikonfigurájának kirajzolásán dolgozik.

— A Borisz Godunov háromszintes színpada — mondja Sándor Lajos — nagy játéklehetőséget biztosít a szereplőknek. Három templom (öt torony) emelkedik majd a díszletek fölé. Egy hagymakupolás kis templom közvetlenül a Demeter-torony szomszédságában épül a nézőtér mellett. Két aranyos kupolája 11 méter magasba nyúlik. Mintegy öt kilogramm aranyfóliával borítjuk be a tornyokat. A templomba harangot is építünk. Mellette helyezkedik el a Demeter-torony. A hatalmas ikonosztázfalat közvetlenül a dóm homlokzata tartja.

— Miben áll a három szint jelentősége?

— A tagozódás társadalmi megkülönböztetést is szolgál. Alul a szegények, a muzsikok, feljebb a bojárok, és az ikonok szomszédságában az uralkodó család tagjai. Az ikonosztáz szintén aranyozott és 32 két-három méteres figura helyezkedik el benne. Hasonlóan munkaigényes a Spartacus is. A balett egy nagy díszlete köré épül fel a nyolc változás. Minden díszlethez mintegy 12 köbméter faanyagot használunk fel és július közepére készülünk el valamennyi képpel.

— Üzemi gyakorlatukat nálunk töltik a szegedi Tömörkény István Gimnázium művészeti tagozatának növendékei is — mondja Sándor Lajos. — A 13 grafikus rajzol, kasíroz és egyéb más munkát végez. Jelenleg a tornyokat „aranyozzák", majd a hatalmas háttérikont. Értő, segítő munkájukkal nagyon meg vagyunk elégedve.

Sándor Lajos

például az NSZK-beli Ilmenauban a neofasiszta Nemzeti Demokrata Párt és más jobboldali csoportok, a „Deutschland, Deutschland über alles"-t énekelve indultak nagygyűlésükről az NDK – s a szocialista világrendszer – határa felé.

Az éberség pillanatra sem alhat.

Európa földjén 26 éve nem dörögnek fegyverek. Ám az imperializmus tüzeket szít a világ más tájain, s az európai nyugalom is feszültségekkel terhes. Nem lankadhat a küzdelem, amíg a viszonylagos biztonságból nem lesz tartós, intézményesített biztonsági rendszer. Az elmúlt időszakban történtek jelentős lépések: aláírták (bár még nem ratifikálták) a szovjet–NSZK, a lengyel–NSZK szerződést, előrehaladtak a SALT-megbeszélések, folynak a tárgyalások Nyugat-Berlinről és az Európában – határaitól sok ezer kilométerre – 26 évvel a háború után is csapatokat tartó Egyesült Államok sem veheti le a napirendről a kölcsönös csapatcsökkentésre tett szovjet javaslatot. Mindez sokat jelent a második világháború maradványainak felszámolása tekintetében, de tovább kell lépni a megkezdett úton – például az egész világ békéje szempontjából is döntő fontosságú Európa-konferencia megtartásával –, hogy a harminc év előtti események valóban soha többé ne ismétlődhessenek meg.

Sándor Lajos, díszlettervező

Az Aranykoporsó

A budapesti művészeti hetek jegyében október 23-án és 24-én fővárosunkban vendégszerepel a Szegedi Nemzeti Színház operatársulata. A Tisza-parti város művészei *Váncsa István*, Aranykoporsó című háromfelvonásos operáját mutatják be, amelynek szövegkönyvét *Móra Ferenc* azonos című regénye nyomán a szerző írta. A Horváth Zoltán által rendezett előadást *Szalatsy István* vezényli. A díszleteket *Sándor Lajos* tervezte, a jelmezeket *Vágvölgyi Ilona*, a koreográfus: *dr. Baróthy Zoltánné*. A főbb szerepeket *Sinkó György* érdemes művész, *Lengyel Ildikó*, *Réti Csaba*, *Berdál Valéria* érdemes művész, *Börcsök István*, *Gregor József*, *Gyimesi Kálmán* és mások éneklik.

– „Az Aranykoporsó"

2.

Esti Hírlap, Bp. 1976. okt. 18

Sajtógrafika

Sándor Margit:
Ilo Zmetikai és Hiat.
v.

1963.

Fajtógrafika

Sulibok margit
alkosolos Hajlalik

1963

Prospektus.

Sándor Margit:
Hotel Thaux

1963. M. H. Hoch.

Prospektus

Sándor Margit:
Abelijet, idejen-
torgalom,

1963.

M. H. Orch.

Prospektus

Sai dov margit
Nöi di ve Haskäll

1963 M. H. Arch.

Plakát

Sándor Margit:
Május 1. (Politika)
59 x 84

1963. M. H. Hrch.

Plakát

Sándor Margit:
Május 1.
(Jer X 84)

1963. M. H. Hrch.

Pasak

Sándor Margit
Tisza Kálló,
Szeged,

1963

Szalóta

Sándor Margit
Hotel Hungária

1963

Izaloćta

Sándor Margit:
Hotel Tina

1963

Étlap

Sándor Margit:
Valence Étterem,

1963.

Étlap

Sándor Margit:
Velence Ettekem

1963.

E'Hap

Salidor Margit
Hotel Trha, Nejed

1963.

Itallap

Laudor Margit:
Sze szemcetes autó-
csárdák,

1963

Csomagolás

Sáidor Margit:
opera lucus uborka-
tej

1963.

Bomagolás

Sándor Margit
opera Luxus

1963.

Bomajulás

Sándor Margit: Arcvíz

1963.

Csoma Jolás

Sándor Margit:
Nappali Krém.

1963.

Csomagolás

Sándor Margit:
Babapiskóta

1963

Csoma Jolás

Sándor Margit:
Folyékony krém,

1963.

Étlap

Sándor Margit
Valence Etterem

1963

Emblema.

Sai dor margit:
Diva Psaruoh.

1963.

Crinke

Sándor Margit:
Szempillafestéll

1963.

Čimke

Sándor Margit:
u borkatei.

1963.

Röplap

Sándor Margit:
Cogne, Hungarotex

1963.

M. H. Arch.

Citike

SÁLKOR MARGIT:
MEGGYSZÖRP

1963.

Jajtógrafika

Jaidor makgit:
Mos 6

1963

Jajtógrafika

Jaidor margit:
Cavla Kreis,

1963

Vaj tō grafika

Sandor margit:
Tanuitu vex,

1963.

Sajtógrafika

Sajdor margit:
Illatsier,

1963.

Sándor Lajos, díszlettervező MDK

A szegedi szabadtéri játékok díszleteinek egyik tervezője.

– : Az egész országban nagy az érdeklődés a szegedi szabadtéri játékok iránt.

Népszabadság, bp-1959. jún. 30. 8. 9

Sándor Lajos, díszlettervező MDK.

A szegedi szabadtéri játékokon előadott kacsók dalmű, a „János Vitéz" díszleteit tervezte. Szép díszletei, mintha „egy színes mesekönyv lapjai lennének".

Lózsy János: A szegedi szabadtéri játékok első előadásai

Népszabadság, Bp. 1959. ~~[illegible]~~ aug. 2. 7 l.

MDK

Sándor Lajos (díszlettervező)

Színpadképek a Szegedi Nemzeti Színház Otello-előadásához.

(Karla): Otello.

Tiszatáj, Szeged, 1960. július. 6. l.

MDK

Sándor Lajos (festő?)

Szegedi művész. (Más adat nincs.)

(Szűcs): Beszélgetés Vinkler László-val képzőművészeti életünkről.
Tiszatáj, Szeged, 1960. április. 14. l.

MDK

Sándor Lajos [díszlettervező]

tervezte a Szegedi Nemzeti Színház díszleteit Heltai: Az ezerkettedik éjszaka c. műveihez.

(mm): Színházi estéje.
Tükrös, Szeged, 1958. április. 10. l.

MDK

Sándor Lajos (díszletterv.)

Munkái a Szegedi Nemzeti Színház díszletei Viski–Baróti: Juvenália c. operettjéhez.

ir–: Színház.

Tiszatáj, Szeged, 1958. október. 8. l.

MDK

Sándor Lajos (festő)

Műve: Egri utca – rajz.
(Képaláírás.)

Tiszatáj, Szeged, 1958. október.
Z. I.

Sándor Lajos, díszlettervező

M Dk

A Szegeden létesült Kísérleti Színpad elsőként bemutatottak darabjának, Dér Endre: Marika c. művének előadásához tervezte a díszleteket.

L. Z.: Kísérleti Színpad mutatkozott be Szegeden

9. l

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 1.

MDK

Sándor Lajos (díszletervező)

díszleteivel mutatkozik be Szegeden Puccini: A köpeny c. operájával.

– szín –: Puccini: A köpeny bemutatója Szegeden.

Tiszatáj, Szeged, 1960. január 11. l.

MDK

Sándor Sándor (díszlettervező)

tervezte Kállai István: Majd a papa c. zenés bohózatának díszleteit a Szegedi Nemzeti Színház részére.

Néhány sorban.

Tiszatáj, Szeged, 1959. július. 2. l.

MDQ

Sándor fajos díszlettervező

(Rövid nyilatkozatát közli a lap.
Ebből:)
Ő tervezte a fámos Vitéz díszleteit
a Szabadtéri játékokra.
(Fényképe és a fámos Vitézhez ké-
szült díszletterve repr.)
Táviratstílusban a játékokról.
Tiszatáj, Szeged, 1959. július. S. l.

MDG

Sándor Lajos (díszletterező)

tervezte a Szegedi Nemzeti Színház díszleteit Verdi: Aidájához.

Néhány sorban.

Tiszatáj, Szeged, 1959. június 2. l.

MDK

Sándor Lajos festőművész

Részt vett az alkotmány ünnepén Szegeden rendezett VII. Megyei Képzőművészeti Kiállításon.

Képzőművészeti figyelő.
Tiszatáj, Szeged, 1957. szeptember.
[5. l.]

MDK

Sándor Lajos festőművész

még ebben az évben (1957) gyűjteményes kiállítást szándékozik rendezni.

Képzőművészeti figyelő.
Tiszatáj, Szeged, 1957. szept.
[5. l.]

MDK

Sándor Lajos festőművész

Olajvázlatai - közöttük a Téli utca című - szerepelnek a szegedi képzőművészek a Móra Ferenc Múzeum képtárában rendezett kiállításán.

Szelesi Zoltán: A szegedi képzőművészek kiállítása.

Tiszatáj, Szeged, 1957. nov. [3.l.]

Sándor Lajos, díszlettervező. MDh

A negedi Nemzeti Színházban előadott Calderon darabnak díszleteit tervezte.
„...stilizált díszletei nem felelnek meg sem térbelileg, sem pedig kovidéző feladatuknak."

Molnár G. Péter: Calderon: A Zalameai bíró!

Népszabadság, Bp. 1959. okt. 17 8. l

M.D.K.

Sándor Lajos

Schiller: Stuart Mária c. drámájához tervezett szinpadképeit nagy elismeréssel méltatja a kritika.

n.j.:Stuart Mária Szegeden c. kritikája.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1958. febr. 7. II. évf.
6. sz. 19. l.

M.D.K.

Sándor Lajos

Hervé: "Nebántsvirág" c. operettjéhez tervezett szinpadképeket.
Szegedi Nemzeti Szinház előadása.

Napló c. rovat.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1968. dec. 14.
5o. sz. 3. lap

Sándor Lajos

Született Bácsföldváron 1918. január 23-án; díszlettervező. Szegeden folytatott képzőművészeti tanulmányokat. 1950 óta dolgozik a Szegedi Nemzeti Színháznál mint díszlettervező.

Hont Ferenc - Staud Géza: Színházi kislexikon, Budapest, 1969 385 l.

Sándor Lajos

1957 óta főleg operadipleteket kézit. Jelentősebb munkái: Aida, Otello (Verdi), Tannhäuser (Wagner); a Szegedi Szabadtéri Játékokon bemutatott János.

Hont Ferenc-Staud Géza: Szinházi kislexikon, Budapest, 1969.

3851.

Sándor Lajos

Prózai műsekhez tervezett díszletei közül: Szentivánéji álom, Damokles kardja (Hikmet); Pestiemberek (Mesterházi)

Hont Ferenc - Staud Géza: Színházi kislexikon, Budapest, 1969.

3851

MDK

Sándor Lajos dinletterverő

Az előadáshoz a dinleteket tervezte.

— : Az Álarcosbál Szegeden

2. kap.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. okt. 31.

M.D.K.

Sándor Lajos

A Szegedi Kamaraszinházban bemutatott Heltai Jenő: "Az ezerkettedik éjszaka" c. mesejátékához tervezett díszleteit a kritika elismeri.

Demeter Imre: Az ezerkettedik éjszaka c. kritikája Film Szinház Muzsika. Bp. 1958. márc. 14. II. évf. 11. sz. 17. l.

Sándor Lajos, díszlettervező

MDK

Juhász Gyula - művészeti díjat nyert.

—: Juhász Gyula - díjas szegedi művészek

7.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 24.

M.D.K.

Sándor Lajos

A Szegedi Nemzeti Szinház három egyfelvonásos előadása közül Mozart "A szinigazgató" c. müve és Puccini "Gianni Schicchi" c. vigoperájához tervezett szinpadképeit kiemeli a kritika, s nagy elismeréssel emlékezik meg róluk.

Fábián Imre: Uj magyar balett és két kis opera Szegeden c. kritika.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1958. juni 28. II. évf. 26. sz. 10-11. l.

Sándor Lajos
Szinpádképek az előadás hoz

M.D.K.

Kovács János: Nabucco Verdi -bemutató a Szegedi Nemzeti Szinházban
Magyar Nemzet 1961. november 16. 4.1.

M.D.K.

Sándor Lajos

A szegedi János Vitéz előadáshoz tervezett -a kritika által- nagy elismeréssel méltatott szinpadképeket.
Sándor Lajos a szegedi Nemzeti Szinház diszlettervezője.

Heti Szinházi Napló c. rovat: A szegedi János vitéz c. rövid kritikája.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1959. juni. 26. III. évf. 26. sz. 5. l.

M. S. K.

Sándor Lajos

A Szegedi Nemzeti Színházban bemutatott „Danton halála" c. előadásban tervezett színpadképeit a kritika megdicséri.

Fábiáni Imre: „Danton halála" c.

Film Színház Muzsika, Bp. 1964. május 15. VIII. évf. 20. sz. 17. lap.

M.D.K.

Sándor Lajos

Nyitás előtt c. rovat közli szinpadképének repr.-ját a János Vitézből.

- - -

A kritika megdicséri a János vitéz szabadtéri rendezésének szép diszleteit.

- - -

Nyitás előtt c. Szeged készül a szabadtéri játékokra c. rövid beszámoló fényképekkel.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1959. juli. 24. III. évf. 30. sz. 6. l.
Dalos László: Szeged/~~ismét~~ ismét ünnepel. c. kritikája.
Bp. 1959. juli. 31. III. évf. 31. sz. 10. l.

Sándor Lajos

Csektalmi jazz musical-jének dinleteit tervezte a Szegedi Nemzeti Szinházban

Tinatáj, 1965, 5 n, 365 o.

MDK

Sándor Lajos

Edények, repr.

Szegedi képzőművészek retrospektiv kiáll.
1945-58. Móra F. Muz.

Sándor Lajos MDK

szegedi művész

A tiszántuli képzőművészek II. vándorkiállításán /Szeged 1958. jun 29- jul. 13./ szerepelt.

Délmagyarország 1958. jun 22.

SÁNDOR Lajos M.D.K.

Az előadás diszlete

Csillag István: Goethe Egmontja a Szegedi Nemzeti ~zi
házban

Magyar Nemzet 1962. december 5. 4.l.

MDK

Sándor Lajos

"Hajóállomás"

Szelesi Zoltán: Helyi képzőművészetünk eredményei és további feladatai a megyei kiállitás tükrében. DÉLMAGYARORSZÁG. Szeged. 1956. aug. 30.

M.D.K.

Sándor Lajos

Puccini: Nyugat lánya c. operájának szegedi bemutatójára tervezett - a kritika szerint-"...stilusos, hangulatteremtő diszleteket.
A Szegedi Nemzeti Szinház előadása.

Fábián Imre: Nyugat lánya c. kritikája.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1961. január 27. V. évf. 4. sz. 10-11. l.

M.D.K.

Sándor Lajos

A Szegedi Nemzeti Szinház operaegyüttesének előadásához, Dávid Gyula: "Nádasban" c.táncjátékához és Bartók : "A fából faragott királyfi" -jához tervezett szinpadképeket.

Fábián Imre: Szeged - Két balett és egy operabemutató c. kritikája.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1961. ápr. 14. V. évf. 15. sz. 14-15. l.

M.D.K.

Sándor Lajos

A Szegedi Nemzeti Színház Verdi: Nabucco c. operájának bemutatójára tervezett "...diszleteinek a legjellemzőbb vonása a nemes egyszerüség.." -irja a kritika és a továbbiakban még kiemeli.

Bónis Ferenc: Nabucco c kritikája
Film Szinház Muzsika. Bp. 1961. nov. 10. V. évf.
45. sz. 18-19. l.

M.D.K.

Sándor Lajos

Alfredo Casella: "A korsó" c. táncjátékához tervezett -a kritika által megdicsért- díszleteket. Szegedi Nemzeti Szinház előadása.

Fábián Imre: Opera és balett bemutatók. c. Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. márc. 2. VI. évf. 9. sz. 30-31. lap.

M.D.K.

Sándor Lajos

Puccini: Turandot c. operájához tervezett szinpadképeket. A II. felvonás szinpadképének fényképrepr.-ját közli a lap.
A Szegedi Nemzeti Szinház előadása.

Bónás Ferenc: Turandot c.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. juni. 22. VI. évf. 25. sz. 20-21. alp.

Sándor Lajos, dínlettervező

Szegeden mutatták be Lion Feuchwanger szinmüvét: A sátán Bostonban c. darabot. A dínleteket Sándor Lajos tervezte.

Lőkös Zoltán: A sátán Bostonban 8:1

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. März. 9.

MDK

Sándor Tajos (díszlettervező)

díszleteivel nyitta színre a szegedi Nemzeti Színház az Irkutszki történet-et.

L. F.: Irkutszki történet
Tiszatáj, Szeged, 1961. január 4. l.

Sándor Lajos (díszletfestő) MDK

munkája Lion Feuchtwanger: A sátán Bostonban c. színművének színpadképe a Szegedi Nemzeti Színházban.

(–i, –c): A sátán Bostonban.

Tiszatáj, Szeged, 1961. március. 9. l.

MDK

Sándor Lajos (díszlettervező)

és Makai Péter díszleteivel mutatta be a Szegedi Nemzeti Színház Kamaraszínháza Pál Ferenc: Zsák-utca c. drámáját.

L. F.: Zsákutca.

Tiszatáj, Szeged, 1961. március. 9. l.

M. D. K.

SÁNDOR Lajos

Diszlettervek a Szegedi Nemzeti Szín-
ház Nyugat lánya előadásához

Gábor István: A Nyugat lánya a
Szegedi Nemzeti Színházban
Magyar Nemzet 1961. (XVII.) jan. 26. 4. l.

Sándor Lajos, díszlettervező M Dh

A szegedi Nemzeti Színház előadásának díszleteit tervezte.

[illegible]

L. Z.: Nazim Hikmet: Damoklész kardja 9. l

Népszabadság, bp 1960. nov. 23.

Sándor Lajos, díszlettervező M Dk

A pécsi Nemzeti Színházban bemutatott Verdi operához, a Don Carloshoz monumentális díszleteket tervezett.

– Pécsen bemutatták a Don Carlost 7-l

NÉPSZABADSÁG, Gy. 1961. jún. 6. [Vidéki]

Sándor Lajos, díszlettervező

A Szegedi Nemzeti Színház bemutatja Verdi: Don Carlos c. operáját. A díszleteket Sándor Lajos tervezi.

—: Hh —

NÉPSZABADSÁG, 1961. jún. 3.

MDK

Sándor Lajos (díszlettervező)

színpadképeivel mutatja be a Szegedi Nemzeti Színház Nazim Hikmet Damoklész kardja c. színművét.

Damoklész kardja.

Tiszatáj, Szeged, 1960. november. 7. l.

M. D. L.

SÁNDOR Lajos

A szegedi Don Carlos-előadás

díszletei

Kovács Jónás: Operabemutató Szeged-

den és Debrecenben

Magyar Nemzet 1961. jún. 16. 4. l.

M. D. U.

SÁNDOR Lajos

Díszletek az előadáshoz

Opera- és balettbemutató hegeden

Vitányi Iván: Dávid Gyula: „Nádasban"

Magyar Nemzet 1961. ápr. 21. 4. l.

M. D. K.

SÁNDOR Lajos

Diszlet

A sátán Bostonban Fauchtwanger ~~[illegible]~~ -
színműve a Szegedi Nemzeti Szinházban

Magyar Nemzet 1961. febr. 17. 4 e.

M.D.K.

Sándor Lajos

Bertolt Brecht "Koldusopera" c. müvéhez tervezett -"brechti légkört.." árasztó diszleteket.
Szegedi Nemzeti Szinház előadása.

D.L.: Koldusopera c.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. juni 1. VI. évf. 22. sz. 41. lap.

Sándor Lajos, dínlettervező

MOH

A Szegeden bemutatott Csajkovszkij-operához tervezte a dínleteket.

–: A Pique Dame bemutatója Szegeden 8

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. jan. 22.

M.D.K.

Sándor Lajos

Fábián Imre: "Mozart bemutató Szegeden" cimmel irott kritikájában kiemeli a művész jelzett szinpadképeit.
Fényképfelvételen mutatja a lap az „Idomeneo" harmadik felvonásának diszletét.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1966.ápr. 29.
X. évf. 21. lap 17. sz.

M.D.K.

Sándor Lajos

Verdi: "A sziciliai vecsernye" c. bemutatóhoz tervezett "hangulatteremtő erejü" diszleteket.
A szegedi Nemzeti Szinház bemutató előadása.

Fábián Imre: A sziciliai vecsernye. c. kritika
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. nov. 30. VI.
évf. 48. sz. 12-13. lap.

M.D.K.

Sándor Lajos

Albert István: "Simone Boccanegra"-ról közölt kritikájában kiemeli a művész diszleteit. "A Szegedi Opera Verdi-bemutatója" c.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1968. febr. 17.
7. sz. 8. lap

M.D.K.

Sándor Lajos

E. Radzinszkij: "lo4 lap a szerelemről" c. művéből "Futó kaland" cimmel előadott szindarabhoz tervezett szinpadképeit a kritika kiemeli.

"Vasárnaptól vasárnapig" c. rovat
Film Szinház Muzsika, Bp. 1967. jan. 13.
XI. évf. 2. sz. 5. lap

M.D.K.

Sándor Iajos

A szegedi Nemzeti Szinházban bemutatott Csajkovszkij: "Pikk dáma" c. müvéhez készitett szinpadképterveket.

Albert István: „A Pikk Dáma" c. kritikája Film Szinház Muzsika, Bp. 1967. jan. 27. XI. évf. 4. sz. 8. lap

M.D.K.

Sándor Lajos

A Szegedi Nemzeti Szinház Kamaraszinháza előadásában bemutatott "Bajnokcsapat" c. zenés vigjáték diszleteit tervezte.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1967. ápr. 7.
XI. évf. 14. sz. 22. lap

Sándor Lajos M.D.K.

Az előadás diszletei

Sós Endre: Platonov szerelmei Csehov tragikomédiájának magyarországi bemutatója az egri Gárdonyi Géza Szinházban

Magyar Nemzet 1963. március 27. 4.l.

M.D.K.

Sándor Lajos

Rajnay Sándorral együtt tervezett szinpadképeket a szegedi állami Nemzeti Szinházban bemutatott, Gorkij: "Ellenségek" c. szinmüvéhez. Két szinpadképet közöl a lap a szöveg mellett a két müvész terveiből.
Lope de Vega: "Kertész kutyája" c. szinmüvéhez tervezett diszleteit a kritika megdicséri.

/szegi/: Gorkij és Lope de Vega Szegeden. Szinház és Mozi. Bp. 1950. jan. 15. III. évf. 2. sz. 10-12. l.

Sándor Lajos

Díszletek Szilágyi-Soulyó: Levendula c. nagyoperettjéhez a szegedi Nemzeti Színházban.

emlitve.

Tiszatáj, 1965 1.88.90.l.

Sándor Lajos, díszlettervező MDh

A szegedi színház igazgatójával és rendezőjével együtt tanulmányúton volt Drezdában.

— : Jelmeztanulmány a múzeumban 2.(

ESTI HIRLAP, bp. 1961. júl. 8.

MDK

Sándor Lajos

Edények, of.

Egri utca, "

Falusi utca, "

Szegedi képzőművészek retrospektiv kiáll.
1945-58. Móra F. Muz.

Sándor Lajos

Egri utca, of.

Utca templommal, of.

Felnémeti Á. G., "

Szegedi képzőművészek retrospektiv kiáll.
1945-58. Móra F. Muz.

MDK

M.D.K.

Sándor Lajos

„A Szegedi Nemzeti Szinház Vörösmarty: Czillei és a Hunyadiak" c. történelmi drámájával nyitotta uj évadját"-adja hirül a "Vasárnaptól - Vasárnapig" c. rovat.
Az előadás diszleteit tervezte a müvész.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1967. szept. 29.
XI. évf. 39. sz. 22. lap

Sándor Lajos

(n. 1918)

Reprod.: Egri utca

Szeged mai képzőművénete. (Reprodukció)
Szerk.: Krajló András, Szabolcsi Gábor.
Bev.: Horváth Mihály, 1959. Tiszatáj
Prod.: Kiskönyvtár.

47 l.

M.D.K.

Sándor Lajos

A Szegedi Nemzeti Szinház Bellini: "Norma" c. operáját mutatja be, amelynek diszleteit tervezi a müvész.

"Aktuális" c. rovat hiradása
Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. május 7. IX. évf. 19. sz. 2o. lap

M.D.K.

Sándor Lajos

A Szegedi Nemzeti Szinház három előadásáról számol be D.L. szignaturával a lap munkatársa, ezek közül Bellini "Norma" c. előadásához tervezett szinpadképeket emeli ki, "A harmadik" c. kritikájában.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. juni 25. IX. évf. 26. sz. 15. lap

M.D.K.

Sándor Lajos

A szegedi Nemzeti Szinház Muszorgszkij: Szorocsinci vásár c. vigoperájához tervezett diszleteiről a kritika megjegyzi, hogy: „meggyőző és illuziókeltő szinpadi keretbe helyezték a Szorocsinci vásár vidám történetét."

Fábián Imre: Szorocsinci vásár. c. kritikája. Film Szinház Muzsika. Bp. 1959. febr. 13. III. évf. 7. sz. 17. l.

MDK

Sándor Lajos (díszlettervező)

díszleteivel mutatta be a Szegedi Nemzeti Színház Verdi: Don Carlos c. [redacted] operáját.

Ötvös László: Don Carlos, Tiszatáj, Szeged 1961. július. 8.l.

M.D.K.

Sándor Lajos

Szeged: Damoklész kardja c. kritika szerint "A rendezés nagy segitséget kapott a diszlettervezőtől... olyan teret alkotott a darab számára, amely ..a játékot kitünően szolgálja." A kritika ezenkivül még külön is ismerteti a diszletet.

Illés Jenő: Szeged: Damoklést kardja c. kritikája. Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. okt. 14. IV. évf. 42. sz. 27. l.

M.D.K.

Sán dor Lajos

A Kecskeméti Katona József Szinház társulata bemutatta Szolnokon Szurov: "Szabad a pálya" c. szinjátékát. A "...minden tekintetben kifogástalan, stílusos diszletek Sándor Lajos tehetségét dicsérik," - irja a kritika.

Fejér István: Uj szinház Szolnokon.
Szinház és Mozi. Bp. 1950. márc. 5. III. évf. 9. sz. 18-19.l.

Sándor Lajos, díszlettervező MDk

Názim Hikmet drámájának szegedi előadására a díszleteket tervezte.

Tabák András: Damoklesz kardja 2.l.

Esti Hírlap, Bp. 1960. okt. 4.

M.D.K.

Sándor Lajos

A bpesti Nemzeti Szinházban a szegedi Nemzeti Szinház bemutatta a Pillangó kisasszonyt.
A kritika elismeréssel ir Sándor Lajos szinpadképeiről.

Péterfi István: Pillangó kis.
Szinház és Mozi. Bp. 1955. juni. 24. VIII. évf.
25. sz. 9. l.

M-D. K

SÁNDOR Lajos

Az előadás díszlete

Turandot A Szegedi Nemzeti Színház bemutatója

Magyar Nemzet 1962. junius 19. 4. l.

M.D.K.

Sándor Lajos

A Szegedi Nemzeti Szinház Tannhäuser előadásához tervezett diszleteket.

Fábián Imre: Wagner bemutatók c.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1963. juni. 7. VII. évf.
23. sz. 6-7. lap.

M.D.K.

Sándor Lajos

Verdi: A végzet hatalma c. művének bemutatójára készitett diszletterveit dicséri a kritika. Szegedi Nemzeti Szinház előadása

D.L.: A végzet hatalma c. kritikája
Film Szinház Muzsika. Bp. 1963. nov. 8. VII. évf. 45. sz. 4-5. lap.

Sándor Lajos

Izléses, finom, a viola különböző árnyalataiban tartott hangulatos szinpadképei és jelmezei komoly sikert arattak, -közli /a.i./ sign.-val a lap a Szegedi Nemzeti Szinház "Traviata" előadásáról.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. dec. 16.
XVI. évf. 51. sz. 12-13. lap.

Sándor Lajos

A Kaposvári Csiky Gergely Szinház mutatta be Gorkij: „Éjjeli menedékhely" c. drámáját. /d.i./ sign.-val közölt ismertetés kiemeli két müvész munkáját, a szinpadképeket és a kosztümöket, melyek Sándor Lajos és Gyarmathy Ágnes izlését dicsérik.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. okt. 28. XVI. évf. 44. sz. 12. lap.

Sándor Lajos

Szegeden, a Nemzeti Szinház bemutatták Jules Massenet: "Manon" c. operáját. Albert István: "Manon" cimmel ismerteti az előadást és kiemeli a müvész hiteles szinpadképeit.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. május 13. XVI. évf. 2o. sz. 14. lap.

Sándor Lajos

D.L.: "Szinházi esték" c. rovatban Verdi: Macbeth-jének előadását ismerteti, mely a Szegedi Nemzeti Szinhában került bemutatásra. A müvész "eszményi játékteret adó, kort és korszerüséget egyaránt sugalló" szinpadképeket tervezett."

Film Szinház muzsika, Bp. 1972. jan. 29. XVI. évf. 5. sz. 10. lap.

Sándor Lajos, dinlettervező

Vántus István Mózes-operájának előadásához a dinleteket tervezte.

Várnai Péter: Aranykoporsó

94-96.

XXIX

6.

TISZATÁJ, Szeged, 1975. június

Sándor Lajos

"Artisztikus" diszleteit kiemeli Albert István, a szegedi Nemzeti Szinház Rózsalovag c. előadásáról közölt -azonos cimü- kritikájában.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1971. május 1.
XV. évf. 18. sz. 14. lap.

Sándor Lajos, díszlettervező

St János Vilér díszleteit tervezte.

Szegedi Nyár

Kózsy János: A Dóm téri színpad zenei produkcióiról 7.

Népszabadság, Bp. 1973. szept. 1.

Sándor Lajos, díszlettervezőt

Az opera díszleteit tervezte

Csaplár Ferenc: Verdi falstaffja a szegedi operában

110 - 112.

TISZATÁJ. Szeged, 1973. március XXVII. 3.

Sándor Lajos, díszlettervező

A Traviata díszleteit tervezte.

Csaplár Ferenc: Évadkezdés a szegedi operában 92-94.

TISZATÁJ. Szeged, 1973. január XXVII/1.

Sándor Lajos, díszlettervező

Verdi: Macbeth jéhez tervezte a „komor hangulatú" díszleteket. (szegedi színház.)

Nikolényi István: Két este a szegedi színházban 90 – 93.

TISZATÁJ. Szeged, 1972. április XXVI/4.

Sándor Lajos, díszlettervező

Verdi falstaffjához a díszleteket tervezte. (A negedi ninhár előadása.)

Lózsy János: Operai találkozó Debrecenben

7.

Népszabadság, Bp 1973. júl. 3.

Sándor Lajos, díszlettervező

A János vitéz díszleteit tervezte.

– :A szegedi ünnepi játékok programja

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. jún. 1.

Sándor Lajos, [díszlettervező]

Az Angyegin „szinpadképét" tervezte.

Nikolényi István: Jelentés a szegedi operáról
82 - 86.

Tisztáj, Szeged, 1978. június XXXII/6.

09

Sándor Kajos, díszlettervező

A Nepedi Nemzeti Színház előadására a díszletet tervezte.

M. S. P.: Tűzvarázs

NÉPSZABADSÁG Bp. 1974. dec. 11.

Sándor Lajos, díszlettervező

a szegedi operatársulat előadásához

a díszletet tervezte (Fővárosi Operettszínház)

7

Lőrsy János: Aranykoporsó

Népszabadság, Bp. 1976. nov. 6.

Sándor Lajos, festőművész

Szegeden, a Tábor u.-i kollektív műteremben festette a fekete aktmodellt, Erzsiket, Sándor Lajos, Jánoska Tivadar, Rimanóczi Kéza.

Tandi Lajos: Zoltánfy Istvánnál.
Tiszatáj, 1979. 5. 92. old.

Sándor Lajos, Pestő

L: Zoltánfy István

Tandi L: Zoltánfy Istvánnál 91-96

Tiszatáj, Szeged, 1979. máj. XXXIII/5.

Sándor László M.D.K.

müvészettörténész, ujságiró. Kárpátalján él.

vö. Kárpátok, 1958. 2.

~~Frank György~~

IV. é. műegyetemi hallgató

tovább 2

és

Sándor László

III. é. műegyetemi hallgató

az alábbi pályázaton egy-

egy falusi népház tervével külön - külön III. díjat nyertek.

Tabéry Iván: Építészhallgatok pályamunkái az „Új Építészet" pályázatán. Új Építészet. 1948. 4. sz. 135. l.

, 1930. január hó 18-án. A miniszter

llamtitkár.

olat hiteléül:

ri iroda s.tiszt.

Sándor László

felvételei illusztrálják

a Budapest. c. folyóirat 1971. 2. számát

33. l.

Sándor László épitész

MDK

6.sz. terv repr.

Halász Imre:Nyolctantermes általános iskola tervpályázata Magyar Epitőművészet 1955.IV.évf.7-8.sz. 241.l.

Sándor Lászlóné Festő

a Nagy Október tiszteletére pályázatot hirdettek a Pest m.-i és a Budai járás képzőművészeinek a Művelődési Házak. A pályázaton szerepel művével Sándor Lászlóné.

Losonci Miklós: Sikban és plasztikában. Pest Megyei Hírlap, 1977. nov. 10.

MDK

Sándor Lóránt, fotomüvész

468.	Gyermekarckép.	Foto.
469.	Gyermekarckép.	"

Mücs.-GMKT."A gyermek a müvészetben" kiáll. 1.94o.II.-III
Kat. 28.1.

Sándor M. Szilvássy N.

„Budapesti Zenei Hetek" (1960)
plakát (repr.)

Mihályfi Ernő: „Magyar Plakátművészet"
THE NEW HUNGARIAN QUARTERLY, Vol. II. No. 2. 1961
157 l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1962 JUN 25

KAZÁN

Sándor Magda

ALKOTMÁNYUNK ÜNNEPÉRE tervezik az Ifjúsági park díszes ivókútjának avatását, melyet *Sándor Magda* figurális műve díszít. Ez alkalommal kerül leleplezésre *Molnár László* „Mackó", *Magrisz Agamemnon* „Sportoló fiú" szobra is.

TIZ MÉTER MAGAS SZÖKŐKÚT ékesíti rövidesen a Karolina út és Bocskai út sarkán — társadalmi munkával — létesített parkot. A Győri Tervező Intézet remeke vízi játékkal lövelli a vízfüggönyt a medencébe. Kerületünknek e látványosságát még ebben a hónapban befejezik.

koztató, hanem a muvezető idejének szabályos elrablása, a munka mesterséges megnehezítése, ami senkinek sem jó, legfeljebb egyes szerkesztő mérnököket juttat némi szabalidőhöz.

Nem fogadható el az érvelés, hogy ezek az adathiányok többségében a tervező intézetektől kapott rajzoknál

Fénykép. Milyné.

Képzőművészeti Főiskola: 318 lty.

Sándor Margit: a kis kakas gémánt krajcárja.

Diplomamunka: 1951/52

illuszt. 3 pld.

Négatív nincs.

MDK.

Sándor Margit

Plakát-dijat nyert
Kirakat 1965 juni.lo.

MDK

Sándor Margit, grafikus

Televíziórekláneja I. díjat nyert.

– : Plakátművészek kiküszöbölése ...

2

ESTI HIRLAP Bp., 1967. ápr. 22.

Sándor Mrgit

Az ünnepi könyvhét plakátja 1959. máj 30 - jun 7.

/repr/

Szilvássy Nándorral készitette együtt.

MKiss Pál: A plakát

Rajztanitás 1963VI. sz 24.1

MDK

Sándor Margit

4. m. plakát kiáll. Műcs. 1961.

MDK

Sándor Margit, grafikus

Otthonában a nagyvilág c. plakátjáért I. díjat kapott.

– : Átadták a díjakat. Az 1966. év legjobb plakátjai alkotóinak 13

Népszabadság, Bp. 1967 ápr. 23.

Sándor hatgít

„Otthonában a nagyvilág" i. plakátját az „év legjobb kerek-tedelmi plakátja" díjjal tüntették ki /emlitve/

Nagyvárad 1967 IV. 23 11 old.

Sándor Margit

Grafikus; szerepelt a Design '68 kiállításon.

Bencsik Gy. Gyula: Design '68; Ipari Művészet, 1969. 1. 48. l.

Sándor Margit

Divat-Ékszer plakátjával második helyezést ért el (Az év legszebb plakátja).

Ipari Művészet, 1965. 2.sz., 85.l.

Sándor Margit

Golden Cott ruharekláma asszociás hatáskeltés révén intellektuális igénnyel lépett fel.

Reklámgrafikai kiállítás. – Ipari Művészet, 1968. 3. sz., 57. l.

Sándor Margit

Részvett a „Design 68" c.

Kiállításon – emlitve

Magyar Nemzet 1968
dec. 30

Sándor Margit
grafikus

M.D.Y.

Egészségügyi plakátjait alkotta ki.

Bonner Jenő: Reklám 68
Művészet, 1969. július – 43 lap

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Sándor Margit

Reklámgrafikai művekkel szerepel a „Design 68"-. kiállítás a Műcsarnokban.

f. j.: Design 68

Magyar Nemzet 1968 XII. 30

Sándor Károly

"Ismerd meg Országunkat". A ujságrajzoló művészek 2. karikatura kiáll. 1947.okt. N.Szal.

Sándor Károly.

karikaturista

A III. Magyar Karikatura-Kiállításon szerepelt.

Magyar Nemzet, 1957, Nov. 5

Sándor Károly

A III. Magyar Karikatúrakiállításon amerikai imperialista ellenes rajzaival szerepelt.

Szabad Ifjúság, 1949. Nov. 4.

Sándo

Magy xikon

Sándor Károly (Bp., 1915. júl. 21. —
grafikus, karikaturista. Nyomdászként d
esti rajziskolában Fónyi Géza, Vaszary
Sándor növendékeként képezte magát. 193
rajzok készitésével foglalkozott. 1945-
szatirikus hetilap, 1959-től a Magyar N
munkatársa volt. 1945 után valamennyi k
részt vett és képzőművészeti kiállitások
plakátokat is tervezett. Több bel- és k
ra készitett karikaturákat. Önálló szat
Szinü szemüveg (Bp., 1958) cimmel jelen
gyermekkönyvet is készitett.

Bp., 1960. jan.

olgozott és

János

M.D.K.

Sándor Károly

A Nemzeti Szalonban rendezett, "Ujságrajzolók Kiállitásá"-n szerepel.
"Karikaturisták Villámlexikona" cimmel számol be a lap az ott szereplő művészekről.

Szinház, Bp. 1947. okt. 14-2o. III. évf. 42. sz.

53

Sándor Károly MDK

IV. Magyar Karikatura Kiállitás, 1956

A kalóz, filmplakát, 1956

Elég volt a gyaloglásból!, 1956

Mücsarnok 196o.Magyar plakát-történeti kiáll.

Sándor Károly MDK

Elég volt a gyàloglásból, repr.

Mücsarnok 1960.Magyar plakát-történeti kiáll.

Sándor Károly

karikaturista

vrod

„Ismerd meg önmagunkat!" A Magyar Ujságrajzolók Művészek II. karikatura kiállítása. Nemzeti Szalon, 1947. Okt. Önkarikaturák

yezett összeg II. részlete fejében

ngőt a 127690.számu kiadási csekkszámla

ó Urnak,

s.
--

zottsága

mber hó 18-án

lterjesztésé-

al értesitem,

g 5 pengő bélyeg-

. póstatakarék-

kézbesittetni.

29-én. A miniszter rendeletéből:

szteri tanácsos.

A hivatalos másolat hiteléül:

min.iroda s.tiszt.

MDK

Sándor Károly és Szekeres Ferenc
tervezte olomba véste
nyomdászok

A fentről jött ember c. plakátot
ábra

÷ Az ólommetszésü plakátokról (Pátria nyomda)
Magyar Grafika II évf 1958, 6 sz (635 l.)

MDK

Sándor Károly

Az Istennek se működik 1953 karikatúra Műv.t.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 19.1.

MDK

Sándor Károly

A bürokrata vaskalapja 1953 karikatúra Műv.t.
Iró-karikatúrák 1953 ceruza 23 db. Műv.t.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 18.1.

MDK

Sándor Károly

Résztvett az Ernst Múzeumban rend. Plakátművészeti Kiállitáson 1953-ban.

Plakátművészeti kiáll. 1953. Kat.

Sándor István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188—296, 188—307

NÉPSZABADSÁG

1960 JAN 16

117

1960. január

Meghalt Sándor Károly rajzoló

Sándor Károly elvtárs, egyik egismertebb, legtehetségesebb rajzolóművészünk, a Ludas Matyi munkatársa, több más lap, közük a Népszabadság, valamint a Televízió karikaturistája, életének 45. évében, agyvérzés következtében tragikus hirtelenséggel elhunyt. A Magyar Ujságírók

az azóta eltelt tizen
alig jelent meg la
karikatúra nélkül.
galmas, munkabí
művész volt. Ben
napi életben, kitűn
te észre a fonáksá
ros helyzeteket, s
gére vagy figurá
Sohasem dorongol

szágos Szövetsége a saját
ttjának tekinti. Temetéséről ké-
bb történik intézkedés.

*

Aki oly sokszor megnevettetett
inket, most mélységes bánatot
koz. Sándor Károly elvtárs raj-
lói tehetsége már középiskolás
rában kitűnt, de tehetsége a há-
rú, a fasizmus dúlása miatt so-
ig nem bontakozhatott ki. Pá-
futása igazában csak a felsza-
dulás után kezdődött. Ott volt a
das Matyi megalakulásánál, s

nevelni a szebbre
turáltabbra. Egyé
csípős rajzai, a
gyűjteményekber
kon váltak ismer
szerűségnek ör
Károlyt megbecs
ri erényeiért is
gondolkodásáért.

Fájdalommal
mindenki, aki cs
gyar sajtó dolgo
nek nagy tábora

szombat

MDK

ndor Károly

T.K: I. n. köprm. kiáll. grafikai művei.

Kis Ujság, 1950. aug. 27. 7. l.

Sándor Károly, grafikus

„Világifjúsági Találkozó" c. plakát

(1949.) : Repr.

⌐: Huszonöt év plakátművészetétől

Műmelléklet: 2-3.

KRITIKA, Bp. 1970. május VIII/5.

Sándor Károly, grafikus

Elemzés plakátjai ról.

Rényi Péter: Politikai plakátok, politikai periódusok 1–6.

KRITIKA, Bp. 1970. május VIII/5.

Sándor Károly: MDK

A jó termés és a kulák
Az ő füstbement tervük
Békegyülés - békegyülölés -
Dacos egy tehén
Krumplibeszolgáltatás
Tengeri kigyó

Magyar karikaturamüvészet.
A MMOK vándorkiállitása. 1950.

Sándor Károly MDK

Karikatura. repr.

A magyar ujságrajzoló müvészek II. karikatura kiállitása. Nemzeti Szalon 1947. okt.

MDK

Sándor Károly

Plakát kiállitás, 1948. N. Szal. képek

MDK

Sándor Károly

Csapó Gy.: Életünk görbe tükre a N.Szalonban.
Magyar Nemzet 1956. jun.24.

M.D.K.

Sándor Károly

A Ludas Matyi-kabaré műsorán szerepelt, ahol villámkarikaturákat rajzolt. A közlemény egyik képmellékletе ábrázolja rajz közben.

Tardos Péter: Ludas Matyi-kabaré
Szinház és Mozi. Bp. 1950. juni 25. III. évf.
25. sz. 50-52. l.

MDK

Sándor Károly, graf.

Ugye ismerjük. Karikatura.

Műcs.-IV.M.Képzw. Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 16.l.

Sándor Károly MDK

Rózsaszínü szemüveg. Korszellem. repr.

Népszava, 1958. jul.19.

M.D.K.

Sándor Károly

Hat tréfás rajz "A Nemzeti Szinház vidám oldala" cimmel.

- - -

Tréfás rajz-illusztrációk szövegekhez.

- - -

Szinház és Mozi. Bp. 1954. ápr. 16. VII. évf. 16. sz. 13. l.
Bp. 1954. ápr. 23. VII. évf. 17. sz. 20-21. lap.

MDK

Sándor Károly [ ]

Megemlítve.

Molnár Gál Péter: Több mint a fele tréfa

17.8.

Népszabadság, Bp. 1970. máj. 17.

M. D. U.

SÁNDOR Károly

Rajz Jacques Gauchevonról

Repr.

Nagyvilág 1959. 2. ny. 273. l.

M. P. K.

SÁNDOR Károly

Moni Gh. elvtár ~~[illegible]~~ karikaturája

Kós Károly "

Repr.

Nagyvilág 1959. 1. sz. 159., 160. l.

M. D. K

SÁNDOR Kóroly

Julien Bertheau Karikatúra

Perr.

Nagyvilág 1953. 6. sz. 943. l.

M.D.K.

Sándor Károly

Fénykép: "Sajtófogadáson Honthy Hannát és Feleky Kamillt rajzolja Sándor Károly, a Ludas Matyi munkatársa."- aláírással.

Nagy ut előtt... c.
Szinház és Mozi. Bp. 1955. dec. 2. VIII. évf. 48. sz. 5. l.

M.D.K.

Sándor Károly

Mulk Raj Anand-ról készült rajz. repr.

Mulk Raj Anand: Az indiai szinjátszás c. közl. Szinház és Mozi. Bp. 1955.szept. 9. VIII. évf. 36. sz. 18. l.

M.DK.

Sándor Károly

A "gonosz Fischer" és a "dagadt Lóránt" a vádlottak padján c. rajz repr.

F.Á.: A könnyü müfaj üzérei a vádlottak padján c. közl.
Szinház és Mozi. Bp. 1955. aug. 12. VIII. évf. 32. sz. 20. l.

M.D.K.

Sándor Károly grafikusművész

A "Ludas Matyi" munkatársa "csehszlovákiai utján alkotott arcképkarikaturáiból" - kiállitást rendeztek a Csehszlovák Kultura épületének termében.

H i r e k - K é p e k c. rovat.
Szinház és Mozi. Bp. 1955. juli. 29. VIII. évf. 30. sz. 29. l.

MDK

Sándor Károly

Elég volt a gyaloglásból.1956.
című plakát repr.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok. Kat.

Sándor Károly, Vasvári Anna Tonca Tibor
Szépes Béla

és más ismert Karikaturistánk kiállítása
a bukaresti Nicolae Iorga állandó
grafikai bemutató termében.

Magyar karikatúra kiállítás Bukarestben

Népszava, 91. évf. 53. sz. 1963 márc. 3. 2. l.

MDK

Sándor Károly

"Paprika"... Népszava, 1959.IX.9. 6.1.

SÁNDOR KÁROLY

Egyiptom 1952. Karikatura. Tempera 68x66.
Klerikális glória. Karikatura. " 37x51.

III. Magyar Képzőművészeti Kiáll. kat. Műcsarnok 1952. dec-
1953. márc.

MDK

Sándor Károly /1915-1960/

IV.Magyar Karikatúra Kiallitas. 1956., 84x58.5 MH

A kalóz /filmplakat/ 1956., 69.5x48 MH

Elég volt a gyaloglásból! 1956., 42x59 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiallitas.1960. Műcsarnok. Kat. 37.1.

Sándor Károly

Karikatúrája Leon Kruczkowskiról

(rajz, reprodukció)

Nagyvilág, 1959. 3. sz. 461. oldal.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Sándor Károly

VAS NÉPE

1963 MÁR - 5

Magyar karikatúra kiállítás Bukarestben

Bukarest (MTI). Hétfőn Bukarestben magyar karikatúra-kiállítás nyílt meg. A kiállításon Sándor Károly, Vasvári Anna, Toncz Tibor, Szepesi Béla és más ismert karikatúristánk körülbelül ötven rajzát mutatja be.

3 q, de süldődarabonként t

2. Az 1963. évi kocatar

takarmányjuttatás helyett

pedig süldődarabonként 50

Ezen akció keretében 1

takarmánykülönbözet éspe

Sándor Kálmán, Karikaturista

MDK

Részt vesz a bukaresti magyar karikatura-kiállításon.

– : Kulturális hírek 9.l.

NÉPSZABADSÁG, 1953. március 5.

Sándor Károly

Leonyid Szoboljev író
Nyikolaj Anoszov karmester
Lazarij Berman zongoraművész

karikatúrák, reprodukció.

Nagyvilág. 1959. 4. szám. 621. oldal.

Sándor Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA
1963 MÁR - 5

1021

Magyar karikatúra-kiállítás Bukarestben

Hétfőn Bukarestben, a Nicolae Cristea állandó grafikai bemutató teremben, magyar karikatúra-kiállítás nyílt meg. Sándor Károly, Vasvári Anna, Toncz Tibor, Szepes Béla és más ismert karikaturistánk kb. ötven rajzát mutatják be.

gunk részéről üdvözlünk minden ilyen kezdeményezést, bármely szervezet szervezi és *felhívunk mindenkit e rendezvények támogatására, hogy nagy erővé váljanak és 1963 tavaszát a békeharc történelmi fordulópontjává tegyék.*

Sándor Károly.

Nagy István

Dan Desliu

Remus Luca

Alexandru Sahighian

C.N. Constantiniu

A román íróküldöttség tagjainak karikatúrái. Reprodukciók

Nagyvilág, 1958, 12. szám 1843. lap.

Sándor Károly

Karikatúra A. Baturin szovjet opera-énekesről.

Rajzi reprodukció.

Nagyvilág, 1958. 11. szám, 1743. lap.

Sándor Károly

Julien Bertheau

Karikatúra, reprodukció

Nagyvilág. 1959. 6. szám 943. oldal

Sándor Károly

Vendégünk, Moni Ghelerter, a bukaresti Nemzeti Színház főrendezője

(Karikatúra, reprodukció)

Nagyvilág, 1959 1. sz. 159. oldal

M.D.K.

Sándor Károly

A Magyar Bányamunkások Szabad Szakszervezete havi kiadványában, a "Szabad Május" c. lapban jelent meg rajza, melyet az errevonatkozó közlemény kiemel.

H i r e k c. rovat közleménye.
Szinház és Mozi Bp. 1949. május 11. II. évf. 19. sz. 21. l.

Sándor Károly

Vendégünk Kós Károly

(Karikatúra, reprodukció)

Nagyvilág, 1959 1. sz. 160. oldal.

M.D.K.

Sándor Károly

Kálmán Jenő: "Fecske Pötyi érkezése" c.
tréfás versét illusztrálta.
Hat rajz.

Szinház, Bp. 1946. márc. 29.- ápr. 5.
II. évf.11. sz. 10-11. lap

MDK

Sándor Károly

Plakátművészeti Kiállitás Ernst Museum 1953.
Kat.

Sándor Károly
grafikus

M.D.K.

A felszabadulás utáni plakátokat
rajzolta

Kiss Sándor: A magyar politikai plakátművészet
Művészet, 1963, július – 21 lap

Sándor Károly MDK

A bürokrata vaskalapja, 1953, karikatura

Iró-karikaturák,1953, ceruza

Mücsarnok 1955. Képzőművészetünk tiz éve

Sándor Károly MDK

Az Istennek se müködik, 1953. karikatura

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

M.D.K.

Sándor Károly
grafikus

A nemrég elhunyt karikaturista és
Bortnyik Sándor tanítványa volt.

Oppmacher Anna: Bortnyik Sándor hetven éves
Művészet, 1963. december - 5 lap.

Sándor Károly, karikaturista

L.: Gáspár Antal

—: Megjelent ... 8.

Esti Hirlap, Bp. 1976. okt. 21.

Sándor Károly

A VII. országos plakátkiállítás a Szépművészeti Múzeumban megnyílt, melyen szerepel a művész alkotása. A felszabadulás után az új történelmi lehetőség, az új forradalmi helyzet megteremtette a maga művészeit és művészetét.

Tasnádi Attila: Plakátművészetünk útja.

Népszava, 1975. ápr. 27.

Sándor Károly (grafikus)

1915. júl. 20-án született.

Népmana, 1975. júl. 20. 103 erf. 169m. 12p.

Sándor Károly

neve ~~szerepek~~ említve, műve szerepel a "Száz politikai Plakát" c. kiállításon a Szépművészeti Muzeumban

Magyar Nemzet 1973 november 1o 4.old.

Sándor Károly, grafikus

Ismertetve.

Rózsa Gyula: Száz politikai plakát — meg tizenöt 7.

Népszabadság, Bp. 1973. nov. 17.

SÁNDOR KÁROLY? karikaturista

A Ludas Matyi 1954.aug.12-i számában rajzos ismertető adott a zsennyei művésztelepről.Burány Nándor jól sikerült karikaturájához irta a következő megjegyzést:"Burány Nándi Tata a telep védszentje és napsugara".
301.old. 5.jegyz.

HECKENAST JÁNOS; Vasi művészportrék, Burány Nándor 1893-1966 298.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XX.évf. 1966
2.szám. Szombathely, 1966

Sándor Károly

„Szász politikai plakát" c. a Szép-
művészeti Múzeumban rendezett kiál-
lításon szerepel műve, az 1949-os buda-
pesti VIT-plakátja. (említve)

Népszava, 1973. nov. 7.

Sándor Károly

"Titoista irodalom" cimmel karikatura Titoról.
Repr.

Irodalmi Ujság. Bp. 1951. ápr. 12.
II. évf. 8. sz. 6. lap.

Sándor Károly

"Ugyanaz" cimmel karikatura Hitlerről és az amerikai elnökről.
A Harmadik Magyar Karikatura kiállitáson szerepel a mü, a Nemzeti Szalonban.

Irodalmi Ujság, Bp. 1951. nov. 6.
II. évf. 23. sz.

Sándor Károly
grafikus

Méltakis

— Kiállítási naptár,
Mubészet, 1975 márinus - 49 oldal

Sándor Károly

1949-es budapesti VIT plakátja részt vett a Szépművészeti Múzeumban rendezett „Száz politikai plakát" c. kiállításon.

Népszava, 1973. nov. 7. 101. évf. 261 sz. 6 p.

Sándor Károly

Bortnyik Sándor magániskolájának, a Magyar Bauhausé-
nak növendéke volt.

A Két, 1973. júl. 13. 4. évf. 28 sz. 11 p.

Sándor Károly

„Elég volt a gyaloglásból" c. plakátja szerepelt a Kulturális Kapcsolatok Intézetében rendezett kiállításon (25 év politikai plakátjai).

Bojár Iván: Kiállításról – kiállításra; Magyar Hírlap, 1970. IV. 7. 6. l.

Sándor Károly (grafikus)

Az I. országos plakátkiállításon nevezett műve.

Népszava, 1975. dec. 27. 103. évf. 98. sz. 8. p.

Schuster Károly (grafikus)

1960. jan. 14-én halt meg.

Népszava, 1975. jan. 14. 103. ef. 11m. 4p.

Sándor Károly, grafikus

A világnézeti szilárdság és forradalmi lendület a művészetnek is hatalmas motorja. Bortnyik Sándor és Koncsni György vezetésével rangos művészek egész sorának – Sándor Károly, Tamássi Zoltán és még többeknek – kiemelkedő plakátjai az új magyar politikai plakátművészet mérföldkőveivé váltak.

Brestyánszky Ilona: Korunk politikai plakátjai. Békés Megyei Népújság, 1952. nov. 27.

Sándor Károly

Plakátok (1845-1848)

Élet és Tudomány
1985. 1. 4.

SÁNDOR Károly grafikus

Vajda Albert: Egy magyar karikatúra-
művész halálára = Irodalmi Újság,
1960 febr. 1 10

Sándor Károly.

grafikus

„Elég volt a gyaloglásból"
"cimű plakát az 50-es évek-
ből való.

Gerebyes Ede: Politikai plakáthiallítás
Művészet, 1965. november - 22 kep

Sándor Károly

MDK

Ugye ismerjük, karikatura

Micsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Sándor Károly
építész

Irod.

Tér és Forma
1942. 124—129. l.
(Egy építészművész —
építőmester Villája
a Nagyboldogasszony-
utján; képekkel)

Terveit és kivitelezte
Jani.

3123

17 Ismeretlen:

Siremlék.

A temetőrészlete

A belsőn, ~~[illegible]~~ a sark

rózsa képez díszt, m

négy rosetta ékesíti. c

és két fülü urnával,

részen ékítményes kere

Le le sz

Puszkay

1857.

Balról koszorús ho

sirok ~~[illegible]~~ és felejök

~~[illegible]~~ sabbnak egyik

a két keret között, egy

„Midőn elhervad

hívem! Ne felejts el!

Üreg, ~~[illegible]~~

Mag Kert. 396.

Farkas István

~~[illegible]~~

Sándor Klári

/repelnek a tárlaton.
Szép kivitelü meleg szinü textilmunkái sze-
Illés László kerámikus tanár, tanitványainak munkáiból rendezték meg a negyedik kiállitást 1935. junius 22.-én.
A lap beszámolójában felsorolja az Atelier müvészeti tervező és mühelyiskola növendékeinek nevét és méltatja munkáikat: Szegő Vera, Sándor Klári, Gombos Erzsébet, Schillinger Klári, Porgesz Kató és Grünfeld Kató.
"Az Atelier kiállitása" c. kritika fenti neveken kivül a grafikusokat és a divattervezőket is felsorolja.

A HÉT, Bp. 1935. junius 30.
45. évf. 13-14. sz. 4. lap.

Sándor Károly ~~[illegible]~~ grafikus, karikaturista
1915 - 1960

20 - 1 - 38

Rákoskeresztur

rodalmár, könyvtáros, szerkesztő.
torinói Dante Divina Commedia-ki-
maradt egy - bizonyosan Gabriella
le 1896. III. 19-i kelettel, amely-
levelet, meghatározva mibenlétét.
ól tanuskodik, hogy Bacon 1611.X-
zerint az oklevelet FL Gordigiani-
lagi levelével együtt. √
ött 14 kötetben kiadta Bacon müveit,
ers and the Life of Francis Bacon.
ount of the Life and Times of
. 1878.
rd Egyetem könyvtára, az USA leg-
könyvtárának része.

.. és Ms 4603/49./

1040

Sándor Károly.

A III. Magyar Karikaturistakiállítá-
son „Az istennek se megy" c. rajza
szerepelt. (említve)

Szabad Nép, 1951. Nov. 3.

Sándor Károly

l.

Szabad Művészet
1950.10.415.p

MÉLTÓSÁGOS E

F. hó 6-án Székesk
József fsz. püspök ur elnökl
templomfestés ügyével.

Minthogy a festésr
elmult és e hó utolsó napjai
ünnepsége-i is a székesegyh
talan a festmények megujitás

Az erre vonatkozó
meginditjuk, remélhetőleg a
mények és feltételek mellett

Nikássy restauráto
téritettük.

Méltóságod szives

Sándor Károly

grafikus
szül. 1915 –

l.
Ujmagyképz.

6. sz.
1909.

Méltóságos B

A Méltóság
március 1-én 145-
ajánlatára, me
17-én beküldött 5
koronányi díja
ni méltoztatott
alatt válaszolt
ván az ajánlato
díjnak kegyes
Miután azo

MDK

Sándor Károly, 1915-6o.

IV.Magyar Karikatura Kiállitás

A kalóz, filmplakát

Elég volt a gyaloglásból!

1885-196o. M. plakáttört. kiáll. Műcs. 196o.

M. D. U.

SÁNDOR Károly

A tanánkban járt csehszlovák író – küldöttség tagjainál karikatúra

L. Stoll kritikus K. Rosenbaum kr.

M. Stehlik drámaíró M. Jaris

F. Serubin költő

Ress.

Nagyvilág 1958. 4. sz. 589. l.

M.D.K.

Sándor Károly

A Fészek Klub falait dekoráló müvészek között emliti meg a lap a müvész nevét, "Bál a Fészekben" c. beszámolójában.

Szinház, Bp. 1947. febr. 12-18. III. évf. 7. sz.

M. D. K

SÁNDOR Károly

Jeni Trnka Marikabúrája

Mesv.

Nagyvilág 1958. /7. sz. 1101. l

M. D. L.

SÁNDOR Károly

E. I Burian (karikatúra)

Rev.

Nagyvilág 1958. 10. sz 1575. l.

M.D.K.

Sándor Károly

Rajzos BUÉK-ja

Televizió c. rovat. Film Szinház Muzsika. IV. évf. I. sz. 33. l. 1960. Január 1.

M.D.K.

Sándor Károly

Vidám Oldal 5 tréfás rajza:

"Nevető ember" a nézőtéren?
Jól felszerelt jegyüzér
Papirvegyészetünk uj csucsteljesitménye
Egy /persze nem pesti/ szinházlátogató fantasztikus álma.
Szemtelenség! Anyaszerepeket adnak nekem? stb..

Sándor Károly Vidám Oldala.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1957. okt. 25. I. éf.
24. sz. 37. l.

M.D.K.

Sándor Károly

5 tréfás rajz:

Magyar irók! Várjuk a müveket!
Vasárnap a Gorkij-fasorban
Kissé sokan lehettek a büffében
Händel: Vizi zene.
Számológépet gyárt a magyar ipar. -

Sándor Károly: Tarka-barka oldala.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1958. január 17. II. évf. 3. sz. 37. l.

M.D.K.

Sándor Károly

Két tréfás rajz illusztráció.

/Sas/: Játék az idővel és a térrel. c. közl.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1958. jnuár 31. II. évf.
5. sz. 20. l.

MDK

Sándor Károly

karrikatura rajzoló meghalt.

Esti Hirlap 13 sz. 1960 jan. 16 2 old.

M.D.K.

Sándor Károly

Tarka lepke kis mese cimmel az Egyetemi Szinpad gyermekelőadásain szavaló művészek vers-előadását egyidejüleg rajzzal illusztrálja.
Ugyanezen előadásokon szerepel Schwott Lajos rajzolóművész is.

Fényképefelvételen Surányi Ibolya szaval és Sándor Károly rajzzal illusztrálja a táblán.

H i r e k c. rovat hiradása.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1959. aug. 21. III. évf. 34. sz. 35. l.

M.D.K.

Sándor Károly

Két karikatura:

Borisz Laszkin
Vlagyimir Poljakov szovjet humorista írókról.

A két karikatura a tőlük származó riport keretében szerepel, amelyet magyarországi tartózkodásuk alatt abból az alkalomból írtak, hogy az első közös magyar-szovjet film-vigjáték megalkotását itteni szakemberekkel megbeszéljék.

„Vidám Budapest" A Film Szinház Muzsika számára írta: Borisz Laszkin és Vlagyimir Poljakov.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1959. január 9. III. évf. 2. sz. 26-27. l.

M.D.K.

Sándor Károly

Az Egyetemi Szinpadon "Tarka lepke, kis mese" c. mesemüsorhoz rajzol-az előadáson elhangzó mesékhez- illusztrációkat.

Dalos László: Pesti Néző c. rovatában S i k e r c. közlemény.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1959. márc. 19. III. évf. 12. sz. 22. l.

M.D.K.

Sándor Károly

Vidám rajzok:

Jégrevü a Népstadionban.
Vasárnap az Állatkertben
Pedáns mozilátogató
Mai Jancsi és Juliska

Sándor Károly Film Szinház Muzsikája
Bp. 1957. juni. 14. I. évf. 5. sz. 37. l.

MDK

Sándor Károly
grafikus

Karikatúrája az élet és irodalom
itt reprodukált lapjain
mellékletek

(51-52) A folyóiratok kulturált tipografizálásáról.

Magyar Grafika 1957. 1-ső évf. 5-6 sz. 19 l.

SÁNDOR KÁROLY/Karikaturák/1

1. Étteremben (59. old.)
2. Negyven körüli férfi utolsó öröme és első bánata (88. old.)
3. Korszerű technika városban (95. old.)
4. Végrendelkezik a papucsférj (131. old.)
5. Átlagférfi (132. old.)
6. Gyanúban van a mester (132. old.)

Földes György - Toncz Tibor Mindenki benne van /karikaturák humoreszkek / Bp. 1966.

SÁNDOR Károly / Karikaturák/2

7. Jó kis gyerek (160. old.)
8. Jellemző (161. old.)
9. Hegyvidéki üdülés (180. old.)
10. Karatéros a nyaralásról (198. old.)

Földes György - Toncz Tibor Mindenki benne van /karikaturák humoreszkek / Bp. 1966.

Sándor Károly

Rajz: Törzsvendég?

Múzeum-bérleteket hoztak forgalomba.

Művelt Nép
1956. jul. 15.

MDK.

Sándor Károly grafikus

"Egyiptom 1952."/karikatura/
/tempera/

"Klerikális glória" /karikatura/
/tempera/

III.Magyar Képzőművészeti Kiállítás
1952.dec.-1953.márc. 14.l.

MDK.

Sándor Károly

Plakátterveiről

Müvészet 1965 nov. lap -

Sándor Károly
grafikus

M.D.K.

„Lakat alá a feletérőhet"
" cimű plakát készítője.
„Lakat alá a feletérőhet"
(repro)

Gerelyes Ede: Politikai plakát kiállítás
Művészet, 1965. november - 22 kep

Sándor Károly

karikatúrái

Sz N. 1956

Sándor Károly

karikatúrái

SzN. 1956-ban

Sándor Károly

grafikus

— **Bemutatják Prágában** Sándor Károly grafikusművész Akivel Csehszlovákiában találkoztam... című karikatúrakiállítását.

Szabad Nép

1955. aug. 26.

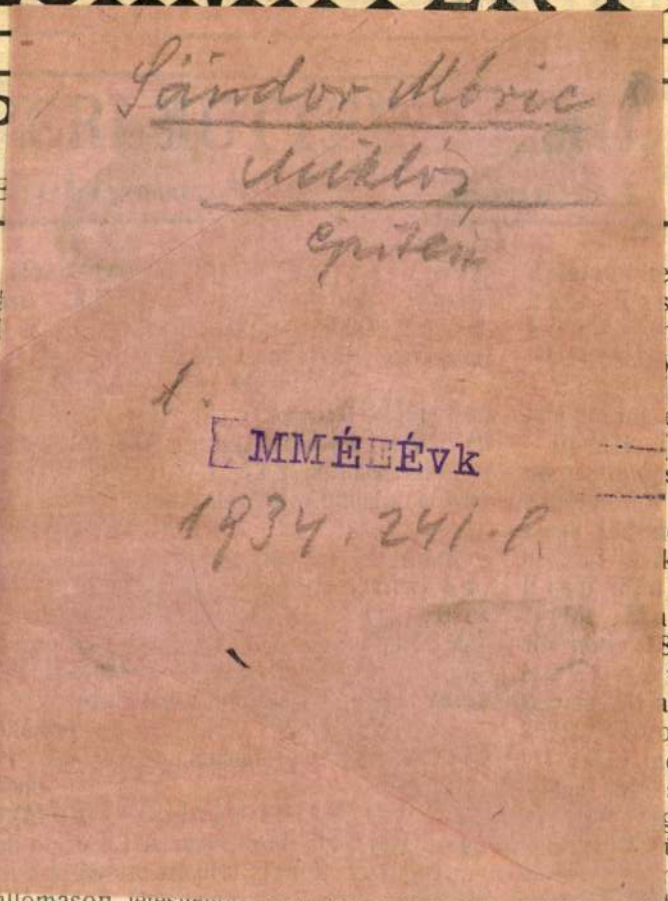

ECKMAYER PE

P épü

E szá

Sándor Móric
Miklós
Építész

1.

MMÉ Évk
1934. 241. l.

nos
amá
),83(
B a
zták
Óte
telel
lejté
ttal
i e
l a s
ésse
a s
a z
ás (
olya
lülfi
K l
or.
Ar
l l
e b

odó állomason létesítendő földszintes felvételi
pület, gabonaszin és váltóállító őrbódé épité-
ére. Ajánlatot tettek: Székely és Bőhm
Kecskemét) 29.071 kor. 55 fillér, Politzer
s Holzmann (Budapest) 26353 korona 84
llér, Lizits Károly (Gödöllő) 29968 kor.
3 fillér, Schmidt és Bagyánszky
Temesvár) 24698 kor. 86 fillér, Neuschlosz
Ödön és Marcell (Budapest) 30684 kor. 05 fill.,
Biró és Piffkó (Jászberény) 26786 kor.
9 fillérrel.

Bagyánszky

ettek:
szko
nos (Ná
ykikinc
ános
elfogad
Aszf
sa ma
a pál
c-téren
kolat
mei
agya
81750
tel
agya
ona, a
ég ne
szal
gyinté
ütőde
nek s
arlejtést tartott.
pesti cégek tettek:
33.983 kor. 58 fil
Magyar m
r.-t. a mosódára
János a sütődére
a sütődére 25,62
kor. 24 fill., főzől
Marik Béla
Schwitzer
konyhára 20.690
B. és F. a mos

k, DEUTSCH B. okl. mérnök BUDAPEST,
VII. Rákóczi-ut 80. Telefon 104—67

22 házra 1668 k. Gyoma) az end- fill., Maász az endrődi 25 öberényi 12 házra nyi Mihály és 25 és mezőbe- fill., Mikó Ist- ádorosi 32 házra stván (Orosháza) kor. 10 fillérrel

nélkül: Papp obozi 17 házra n és tsa (Gyula) 7 házra 727 kor. az endrődi 25 aki Antal és 22 házra 835 k. János (Szarvas) 87 fill. egyen-

s összes tégla és hn Mihály és épre és pedig az kor, a gádorosi 119·25 kor., a sak Tótkomlósra az endrődi 25 zállitással 122·55 85 kor., a mező- oz 120·90 kor., -épgyár r. t. orosházai 22, a mezőberényi 12 50 fill., Kristó pre a helyszinére oz 295·65 kor., a

az összes házakhoz szükséges faanyagokra helyszinére való szállitással egyenkint 266·48 kor., Dósay János (Gádoros) a gádorosi 32 házhoz szükséges faanyagra egyenkint 252·13 koronával a helyszinére szállitva.

A bizottság az ajánlatokat, mivel az előirányzati árakat meghaladják, nem fogadta el, hanem oly módon döntött, hogy első sorban az illető községben lévő munkásoknak ajánlja fel az épitkezést a következő feltételek mellett: minden egyes munkásházra 1200 koronát véve számitásba telek nélkül, felajánlja az illető munkásház tulajdonosának, hogy ezen árért a tervnek megfelelő házat épitsen; a munka előhaladásához képest a felajánlott 1200 kor. megfelelő részletekben fog kifizettetni.

Mohács. (Aszfaltozás.) Mohács község előljárósága március 4 én árlejtést tartott több utcának aszfalt burkolattal leendő ellátására. Ajánlatot tettek: Első fiumei aszfaltgyár (Budapest) kocsiutra 130.624 korona, járdára 18,513 kor. 54 fill., összesen 149,137 kor. 54 fill., Neuchatel Asphalt Comp (Budapest) 171.508 kor., illetve 21,038 korona 50 fill, összesen 192,548 kor. 80 fill., Kövér Károly (Budapest) 164,890 kor. 50 fill., illetve 20,563 kor. 06 fill. összesen 185.453 kor. 56 fill., Magyar aszfalt r.-t. (Budapest) aszfalt kocsi-ut és élére rakott keramit szegély 136,349 kor. 50 fill., illetve 17,800 kor. összesen 154,149 kor 50 fill, aszfalt kocsi-ut és lapjára fektetett keramit szegély 126,582 kor. 54 fill., illetve 17,800 kor., összesen 144,382 kor. 54 fill., Magyar kerámiai gyár (Budapest) II. oszt. keramit kocsi-utra 168,104 kor. 38 fill., aszfalt járdára 18,392 kor. 26 fill., összesen 168.104 kor. 38 fillérrel. Ajánlatot tettek még: Biehn János, Posnanszky

a kertbe. Esetlenül mentegette magát, hogy csak véletlenül jár errefelé. Elvira asszony kedvesen hellyel kínálta meg maga mellett. Csöndesen beszélgettek színtelen és közömbös dolgokról.

Lassan besötétedett és a hold már erős sárga fénnyel ragyogott, majdnem tüzelt. A csillagok kíváncsian pislogtak a végtelen égbolton. A távoli mezőről friss szénaszagot hozott a fürge szél.

— Most, most! — bátorította magát Elemér és behunyt szemekkel, egy végzetes és merész elhatározás minden izgalmával hevesen megragadta az asszony kezeit. — Szeretem! — suttogta átszellemülten és közel hajolt hozzá.

Elvira asszony, amint az első meglepetés döbbenetén átesett, könnyedén és kecsesen kiszabadította magát Elemér kezeiből, felállt és hangosan elnevette magát. Majd hirtelen elkomorodott és hátraszegte szőke fejecskéjét.

— Ostoba — mondotta durcásan és már el is tűnt a kertajtóban.

Elemér körül forgott a világ. Mélyen sóhajtott, mintha lelkének egy rejtett kalitkájából a reménynek valamennyi madara egyszerre kirepült volna. Úgy érezte, hogy fáj a szive, mintha ütné valaki.

Fájt a csalódás, de talán még ennél is jobban az a tudat, hogy ha főnöke hazajön, nyilván mindent megtud Elvirától és akkor: fel is út, le is út! El kell mennie Gyurvácsról és még csak egy levegőt sem szívhat az imádott nővel. Mert Elemér, — aminő ábrándos és költői lélek volt, — végső esetben még ezzel is beérte volna.

A princi haza is jött és Elemér hősies megadással és a szeretett nőért való önfeláldozás felemelő érzésével várta a nagy jelenetet.

A nagy jelenet azonban elmaradt. Egy szó sem esett az egész dologról, sőt a princi, amennyire pórias és ellenszenves modorától tellett, eléggé nyájas volt hozzá. Nyilvánvaló, hogy Elvira asszony nem szólt neki semmiről. Hogy titokban tartotta a dolgot. Ez azután új és az eddigieknél is nagyobb reményekkel töltötte el Elemért. Szivében a szerelem rózsái legszebb, tűzpiros színükben ragyogtak. A boldog és teljesült, kielégített szerelemé. Mert, ha Elvira asszony megőrizte a titkot, akkor világos, hogy szereti őt és csak nőies szemérmetessége tartotta vissza attól, hogy mindjárt, első alkalommal engedjen a kisértésnek.

Ó, minő jó és cirogató volt ez a tudat! Elemér úgy érezte, hogy a kisváros durva röge ruganyos pázsittá változott a lába alatt. A nyár minden illata és csodája a lelkébe szállt. A kenőcsöket olyan hévvel keverte, hogy a porcellánmozsár majdnem belétörött, a porokat pedig kecsesebb mozdulattal peckelte a pergamentlemezről a kis fehér papirzacskókba, mint maga Micsey mester tenné, a gurvácsi tánc- és illemtanár, aki pedig a plasztikus pózoknak is tudora volt. Csupa tűz, csupa munkakedv, csupa fiatalos tennivágyás hevítette és mint egy csudálatos, édes szimfónia, úgy zsongott, muzsikált körülötte a friss vidéki levegő.

A szerencse kedvében járt és alig harmadnapra a princi újból Pestre utazott.

Elemér ismét átköltözködött a főnöke lakásába. Szobája közvetlenül Elvira asszonyé mellett volt, mind a kettő egy üveges folyosóról nyílott. Elemér elhatározta, hogy ezúttal nem sieti el a dolgot. Megvárja az éjszakát. A nyári éj meleg és édes titokzatossága termékeny talaja a kirobbanásra váró, fojtott szerelemnek.

Elemér a szobájában ült és úgy leste az alkalmas pillanatot, mikor a cselédség elpihent már és a falusi csönd vastag leple áthatolhatatlanul ráborul mindenre. Akkor kopogni fog a szezám ajtaján, mely meg fog nyílni vágyainak és képzeletének, felizgatott fantáziájának mindent legyőző akarata előtt.

Egyszerre suttogást, elfojtott beszédet hallott a szomszéd szobából. Azután csókok elröppenő neszét. Igen, — világosan és félreismerhetetlenül csókok zaja volt. Majd lépések, — titkos lépések roppanása hallatszott és a zár nyikorgása.

Elemér egy pillanat alatt felrántotta az ajtót és kiugrott a folyosóra. Szembetalálta magát Elvira asszonnyal és Csomorkaival, a segédjegyzővel, akik éppen akkor léptek ki kart karba téve a szomszéd szobából. Ijedten szétrebbentek, mint a megriasztott madarak. A segédjegyző zavarában köhögött és a bajuszát pödörte. Elvira asszony pedig, mint a rajtakapott gyermek, félősen mosolygott. Így álltak néhány pillanatig és farkasszemet néztek.

Elvira asszony azonban csakhamar úrrá lett a helyzeten. Egy lépést tett Elemér felé és megveregette az arcát. Anyásan, kedvesen. Azután olyan finoman és halkan, ahogy csak ő tudott beszélni, kérlelte Elemért:

— Úgy-e, jó fiú lesz, Elemérke? Hallgatni fog?! Én is jó kis lány voltam, én sem árulkodtam!

És újból megveregette kis kezeivel Elemér arcát.

Következő vasárnapon Elemérnek egy verse jelent meg a „Gyurvácsi Lapok" tárcarovatában *Titkom van Édessel* címmel. Mikor a szerkesztő elolvasta a verset, melegen megrázta Elemér kezét.

— Ez egyike legszebb verseinek — mondotta elismeréssel.

Elemér homlokán titkos barázdák jelentek meg, szemöldökét jelentősen összeráncolta és dagadó önérzettel válaszolt:

— Ez a vers a szivemből fakadt.

Sárkány a tetők felett

Hogy úszik és milyen dacosan
Ingatja nádvázas fejét,
Mint hogyha fönn, a kék magosban
Ő volna kezdet és a vég.

Papirkoloncát meg sem érzi,
S a spárgakantár nem zavarja,
A felleg tejtestvére néki
S a messzeség az édesanyja.

Alul világok üllepednek,
Hitvány rögök és ferde házak,
Az utcagyermek kénye-kedve
Repülésének mit sem árthat.

Oh életem, szép, kósza sárkány
Komor, kevély tetők felett,
Mi lesz, ha eltépik a spárgát
Játékrontó, cudar kezek?

Mi lesz velem, botor gyerekkel,
Ha egyszer szívemből kitépnek
És játszadozni mély egekkel
Nem lesz több dal, könny, bánat, ének?

Terescsényi György

Legjobb pehely, gyapju és vattás paplanokat gyárt László Sándor VIII, Vas ucca 14. Telefon: József 138—92.

Trio. Sándor Móric rajza

Az uraság kocája

— Elbeszélés —

Irta: **Nyáry Andor**

Pálinkás András udvarára bevetődött egy gömbölyü kis süldő malac. Lehetett ötven kiló.

Az asszony szemügyre vette:

— Ejnye, de helyes kis malac!

Az ember bólintott:

— Szép!

— Kié lehet?

Az ember vállat vont:

— Majd keresi a gazdája.

A malac az udvaron maradt.

Elmult egy nap, kettő.

Nem kereste senki.

A harmadik napon az ember pipára gyújtott, nézte a malacot.

Az asszony hozzáment és megszólította:

— Mien gondolkozik kee?

Pálinkás András a kalapkarima alól az asszonyra sütött:

— Azon gondolkozok, — kezdte lassan, aztán a szava megerősödött, — megölöm a malacot.

Az asszony nagyot nézett:

— A malacot?

— Azt!

— Nem a miénk.

Az ember megint vállat vont:

— Nem keresi senki. Mire meg keresi, már a füstön lóg. A füstölt malac mind egyforma.

Az asszonynak tetszett a gondolat. A zsirja is fogytán volt, a friss pecsenye is izgatta, beleegyezett a dologba:

— Öljük meg!

A malacot annak rendje és módja szerint kivégezték.

— — — — — — —

A községi dobos megállt a ház előtt és rávágott a dobra:

— Tramm!

Pálinkás András kihúzta a kést a malac torkából és felfigyelt:

— Mit dobol?

Hallgatták.

A dobos még egyszer rávágott a dobra, aztán nagy hangon hirdette:

— Egy félesztendős malac elveszett az uraság csordájából. Aki megtalálja, vagy tud róla, azonnal jelentse be a csendőröknél, különben baj lesz.

Rávágott a dobra:

— Tramm!

Aztán tovább ment.

Pálinkás András a fejéhez kapott.

Az asszony elsápadt.

— Az uraságé volt!

— A csendőrök keresik! Ebből baj lesz!

Az asszonynak nagyon melege lett:

— Mit csináljunk vele? — szólt ijedten és tanácstalanul nézett a kimúlt állatra.

Az ember gondolkozott egy ideig, aztán megszólalt:

— Elvisszük Földvárra. Eladjuk a hentesnek. Senki se tudja meg.

Az asszony beleegyezett:

— Jó lesz! De minél előbb, hogy itt ne érjék.

A malacot letakarták szalmával, hogy ha valaki jönni talál, hát ne lássa meg.

Aztán megbeszélték a dolgot.

Ugy határozták, hogy az asszony előremegy a vonattal, megegyez a hentessel s mikorra András gazda kocsin megérkezik a malaccal, az asszony már várja s nem lesz más dolga, mint a malacot leadni. Még aznap estére otthon is lesznek.

Ugy is tettek.

Az asszony előrement a vonattal, az ember befogott. A malacot zsákba tette, aztán letakarta szénával.

Aztán elindult.

Most már rendben van a dolog!

— — — — — — —

Két csendőr portyázásra indult, kifordult a laktanya kapuján.

Pálinkás András kocsija akkor döcögött a laktanya előtt.

Az őrmester ráköszönt:

— Aggyon Isten!

András gazdának melege lett a csendőr láttára, de azért bátran visszaköszönt:

— Aggyon Isten!

— Hová megy kee?

— Földvárra.

A csendőrök arcára kellemes mosoly suhant.

— Ejnye, de kapóra jött kee, — nevetett az őrmester. — Mi is oda iparkodunk. Az uraság malaca ügyében nyomozunk. Földvár felé vezetnek a nyomok.

Az öregre nézett:

— Elvihetne kee bennünket.

Öreg magyar Pálinkás András hátán hol a hideg szaladgált, hol a forróság verte. De akárhogyan kínlódott is, nem tehetett egyebet, mint hogy felvette a csendőröket a kocsijára.

Most már lesz, ahogyan lesz!

A csendőrök leültek a szénára, a zsákba kötött malacra.

Aztán a lovak megindultak.

— — — — — — —

Pálinkás Andrásné elintézett mindent a hentessel. Kiállt az útra és várta az urát.

Simán ment minden, megkönnyebbülten fohászkodott:

— Hála Isten, megszabadulunk a malactól!

Még jóformán el se gondolta a gondolatát, hát majd elájult.

Meglátta a kocsijokat s a kocsin a két csendőrt:

— Szentséges Isten! — dobbant meg a szive. Azt gondolta, hogy az urát megfogták a csendőrök és most viszik a bíróság elé.

Nagyon megijedt.

Milyen csúfság lesz, ha kitudódik, hogy az ura malacot lopott!

Asszonyi esze gyorsan kalandozott és megfogott egy gondolatot.

— A sógor nem messzire lakik innét. Tekintélyes ember, vagyonos is. Elmegyek hozzá. Az majd kicsinálja a csendőrökkel, hogy elhallgassák a dolgot.

Meg sem várta az urát, azon melegében elszaladt a sógorhoz és elmondott neki mindent úgy, ahogy volt.

A sógor meghökkent, egy ideig huzakodott, hogy ő nem ártja bele magát a dologba, de az asszony olyan kétségbeesetten kérte, hogy utóbb is megsajnálta.

Behívta a Gyuri gyereket és meghagyta neki, hogy mondja meg a csendőr uraknak, hogy tisztöli őket, fáradjanak el hozzá egy pohár borra, mert egy kis beszélnivalója volna velük.

A Gyuri elszaladt, Pálinkásné pedig felkereste az urát.

— — — — — — —

A csendőrök leszálltak a kocsiról, megköszönték Pálinkás András szívességét, amiért elhozta őket, aztán tovább álltak.

Pálinkás András örült, hogy megszabadult tőlük.

Hogy a nagy szorongás után kellőképpen kiélvezhesse magát, pipára gyujtott:

— No, hála Isten!

Luxus CIPŐK Kálmán Testvéreknél Koronaherceg u. 2-4 Telefon: 184-96

Uj Idők 1924. XXX. 22 sz.

Sándor Mörcz

megh.

Budapesten

1924 ajor 7-én

huga Közlése

Sándor Móric

Sándor Móric, 20. század (Jahrhundert).
529. SZABADBAN (Im Freien). Jelezve (Bez.): „Sándor Móric".
Vászon (Leinwand). 54×66 cm.

Ernst Múzeum aukciói 38. sz.
Budapest, 1928

Sándor

S. 6. *Móric*, festő, * Felsőalap 1885, † Budapest 1924 ápr. 7. A berlini műegyetemen és Münchenben az akadémián tanult s 1910-től figurális és tájképeket állított ki a Művészházban, Nemzeti Szalónban és Műcsarnokban (Mátra-hegyek alján, Visegrádi részlet. Utolsó napsugár, Gyermek lapdával stb.).

E. G. II. 4071

I. 177

1936. március 12.

mutó-préposlag, lépték

1905. VI. 24.

Számvevőségnek: Fejérpataky László arad-szeged-hódmezővásárhely-szabadkai és Schönherr Gyula aradi utiszámlája érvényesítés végett áttetetik (547/1905.)

Sándor Móric

XXII. aukció
A Gyűjtő 1915. 58. l.

261. SANDOR MÓRICZ: A gyár.
Ceruzarajz. 25×33 40

XXII. aukció.
A Gyűjtő 1915. 120. l.
nagyanar

Tapiószele, Káldy

145

Egy magyar orvos feltalálta Bécsben a gázmérgezés ellenszerét

Dr. Weiss Imre

A methyl-kék visszahozza a haldoklókat az életbe

Bécs, április 4
(Az Est bécsi szerkesztőségétől)

A bécsi orvosegyesületben nagy feltünést keltett a minap egy előadás. Dr. *Weiss* Imre tartotta és az volt a tárgya, *hogyan lehet a gázmérgezésben megbetegedetteket meggyógyitani.* A bécsi orvosi társadalom legnagyobb meglepetésére bizonyította az előadó, hogy feltalált egy szert, illetőleg egy ismert anyagnak megtalálta az összetételét, amelyből egyetlen befecskendezés még a haldoklókat is visszaadja az életnek.

Dr. *Weiss* Imre, aki ezt a találmányt most az emberiség rendelkezésére bocsátja: *magyar ember, szabolcsi,* Nyiregyháza mellett született, *Kótajban.*

A kiejtése is olyan zsíros, zamatos, amilyen a nyirségi emberek beszéde.

Weiss Imre évekkel ezelőtt elkerült hazulról. Bécsben végezte az egyetemet és az osztrák fővárosban lett az amerikai alapítványból fentartott *Child*-kórházban előbb »tudományos asszisztens«, most pedig a legutolsó napokban *tanársegéd.* Itt, ebben a modern kórházban fogadja *Az Est* bécsi szerkesztőjét, üvegcsövek, lombikok, porcellán tányérkákra kent szines, titokzatos vegyületek között és *halkan, szinte áhitattal számol be tudományos munkásságáról.*

— Diákkorom óta foglalkozom biológiával, — mondja dr. *Weiss* tanársegéd — és az utolsó években dr. *Deutsch* Félix bécsi egyetemi tanár társaságában végzek különböző kísérleteket. Amit az orvosegyesületben bemutattunk, az lényegében a következő: egy festékanyagról van szó, *methyl-kékről,* amely közismert anyag. A Nobel-díj nyertes *Warburg* professzor és skandináv tudósok sokat foglalkoztak vele. Mi a következő megfigyelésből indultunk ki: az élet fentartásához a szövetek, sejtek állandó lélegzésére van szükség és ezt a lélegzést nevezik:

biológiai oxydációnak.

Ezt a lélekzést különféle anyagok teszik lehetővé és segítik elő. *Ha ezek az anyagok valamilyen körülménynél fogva, például mérgek behatása alatt kikapcsolódnak, vagy megbénulnak és nem végezhetik el biológiai feladatukat: a szövet elhal és így az egész szervezet elpusztul.* Ez a festékanyag, ez a »*methyl-kék*« képes az oxigént felvenni és átadni, a szervezeten belül olyan helyre, ahol erre szükség van. Abban az esetben, ha a szervezetben mérgezés áll elő, még pedig olyan mérgezés, aminő a világítógáz, vagy ciángáz belélekzéséből áll elő s amely az oxigént aktiváló anyagot kapcsolja ki e biológiai folyamatból:

mi feltaláltuk ennek a methyl-kéknek olyan természetű alkalmazását, amely a szervezetet a haláltól megmenti,

mert ez az anyag megfelelő összetételekben (cukorral vegyítve) és megfelelő alkalmazással biológiai funkciót tölthet be, amennyiben *lehetővé teszi a sejtek oxydációját.* Megfelelő összetételben kell tehát gázmérgezés esetén ezt az anyagot injekció alakjában beadni, mégpedig intravénás-injekciót kell adni tíz köbcentiméteres adagokban. Kísérleteink teljes eredménnyel jártak,

a legsúlyosabb gázmérgezéseket egyszeri befecskedezéssel teljesen hatástalanokká tudtuk tenni,

a betegek visszanyerték eszméletüket és magukhoz tértek, majd rövid idő mulva teljesen gyógyultan hagyták el a kórházat. Injekciónk a gázmérgezések ellen teljesen hatásos: *világítógáz, cián gázmérgezés után az injekció*

teljesen meggyógyította a beteget.

Kutatásainkat most a háborús gázokra, az úgynevezett »Kampf-gázokra« is ki fogjuk terjeszteni, de megfelelő beteg hiányában erre nézve eddig *még nem szereztünk megfelelő tapasztalatokat.* Érdekesnek tartom megemlíteni, hogy hogyan végeztük kísérleteinket: *a bécsi mentőegyesület olyan gázmérgezések eseteiben, amikor az öngyilkos vagy a szerencsétlenül járt már teljesen elvesztette az eszméletét és teljesen menthetetlennek látszott,*

alkalmaza anyagunkat a megfelelő összetételben és kivétel nélkül minden egyes esetben sikert ért el.

Előfordult az az eset, hogy közös öngyilkosságot elkövető párnál az egyik, aki súlyos gázmérgezést szenvedett, meghalt, *a másik pedig, akinek injekciót adtak, azonnal magához tért és meggyógyult.* A bécsi orvosi társadalom elismerése nagy örömmel tölt el és különös elégtételül szolgál, hogy *a minisztérium most kötelezte a bécsi mentőegyesületet, hogy a methyl-kék anyagot,* amelyet »Chomosmon«-nak kereszteltünk el, *szerezze be és minden egyes gázmérgezés esetében használja fel.*

Az új találmánnyal most Európa minden fővárosában kísérletezni fognak.

Magy. királyi
Osztálysorsjáték
főárusítói kérik

hogy
mindazok,
akik a postán
küldött sorsjegyek
árát még nem egyenlítették ki, szíveskedjenek
a megfelelő összeget azonnal
megfizetni, mert a nyereményigény
csak úgy biztosítható, ha a sorsjegyek ára az előírt 30 fillér költséggel
együtt a húzás előtt kiegyenlíttetett.

Aki azonban bármely oknál fogva
a sorsjegyet nem akarja megtartani,
küldje azonnal vissza az illetékes
helyre, mert az idejében ki
nem fizetett sorsjegyek semmi jogot nem biztosítanak, a főárusítóknak azonban kárt
okoznak, ha azokat nem kapják vissza.

FÉLELMES BÚVÁRHAJÓ-KIKÖTŐ ÉPÜL CALAISBAN

London, április 4

Az angol sajtó véleménye szerint a francia tengerészetügyi minisztériumnak az az elhatározása, hogy *újból felépíti a háború befejezése óta bezárt calais-i búvárhajókikötőt,* teljes összhangban áll azzal a francia haditengerészeti politikával, amelynek főcélja megakadályozni, hogy

bármely ellenséges hajóhad az Északi tengerből a francia atlanti partok felé vonulhassan.

A *Daily Telegraph* haditengerészeti szakértője kifejti, hogy Dunkerque Calais és Boulogne a francia támadó haderő előretolt kikötői, ahonnan a búvárhajók, *a vízirepülőgépek és az új gyorsmotoros torpedónaszádok*

meglepetésszerűen kitörhetnek a dél felé vonuló ellenségre.

A francia atlanti védelmi rendszer kulcsa *Cherbourg* és *Brest,* amelyek között *a francia északi hajóhad megoszlik.* Franciaország nem akar ismét olyan veszedelmes helyzetbe kerülni, mint aminőbe 1914-ben volt, amikor csak

az angol haditengerészet jelenléte mentette meg a francia atlanti partokat

a német tengeri haderő rombolásaitól.

Holnap helyszíni szemle lesz a Rudas átépítési ügyében

— Az Est tudósítójától —

A Rudasfürdő kibővítésének és átépítésének ügyében, továbbá a fürdő környékének közlekedése kérdésében még mindig élesen szemben áll egymással a *főváros és a Közmunkatanács.* A Közmunkatanács részéről azt hangoztatták, hogy *a Rudasfürdő falaira nem lehet építeni,* mert ezek a falak vizesek és rozogák, ezzel szemben a főváros *a fürdő kibővítésével és emeletráépítéssel* akarja megvalósítani a reumaszanatóriumot. A magasépítési szakbizottság holnap

helyszini szemlét

tart a Rudasfürdőnél és ezen a szemlén állapítják meg azt, hogy kinek van igaza: *a fővárosnak vagy a Közmunkatanácsnak.* Előreláthatóan a Közmunkatanács engedni fog álláspontjából és a városházán ma olyan hirek terjedtek el, hogy *meg fogják adni a Rudasfürdő átépítésére az engedélyt.* Ebben az esetben májusban mégis megkezdik a reumaszanatórium építkezését.

A Rudasfürdő környékének közlekedését a Közmunkatanács úgy akarja megoldani, hogy a meglevő aluljáró mellett a kocsiforgalom számára *még egy aluljárót* építene. A főváros vezetői ezt az újabb alagútépítkezést nem nézik jó szemmel. Féltik a forrásokat s attól tartanak, hogyha a forrásvidéket megbolygatják, akkor egyes források *elapadnak.* A bányakapitányság engedélye nélkül a Közmunkatanács nem is valósíthatja meg alagútépítkzeési tervét. A bányakapitányság tegnap tartott helyszíni szemlét a Rudasfürdőnél és a közeljövőben értesiti a Közmunkatanácsot arról, hogy a tervbevett aluljáróépítés *nem okoz-e károkat a forrásokban.*

Roosevelt, ellenfelei szerint, a romlás szélére juttatta hazáját

Washington, április 4
(A United Press kábeljelentése)

Élesen támadta *Dickinson* köztársasági szenátor egy előadásában tegnap *Roosevelt* elnök pénzügyi politikáját, amely az ő véleménye szerint

rövid idő alatt az Egyesült Államokat a romlás szélére juttatja.

A republikánus párt ezzel a politikával nem vállal közösséget és tisztában van vele, hogy ha kormányra kerül, *emberfeletti munkába fog kerülni*

az istállót kitisztogatni

és az általános pénzügyi kavarodásban rendet teremteni.

Olcsó a szarvasmarha Irországban

Dublin, április 4
(A United Press távirati jelentése)

Alig van ára az élő szarvasmarhának az írországi piacokon, mert *az állatállomány rendkívül felszaporodott és a külföldi behozatal rontja az árakat.* A kormány erre való tekintettel a külföldről behozott élő szarvasmarhára *darabonként 3 font-sterling* behozatali vámot szabott és a marhabőrre *darabonként 10 shillinget.*

Aprilis 22-én indulnak Erdélybe Az Est-IBUSz Különvonatai

— Az Est tudósítójától —

Hosszas tárgyalások után sikerült engedélyt kapni *Az Est—IBUSz*-nak arra, hogy *Erdélybe különvonatot vezethessen.* Április 22-én indítjuk útnak különvonatainkat, még pedig

az elsőt Nagyvárad—Kolozsvár, a másodikat Arad és Temesvár irányában.

A különvonat egy hétig marad lent ezekben a városokban. A menetjegyek ára ugyanannyi, mint tavaly volt, Nagyváradra III. osztályon 20, a II. osztályon 27, Kolozsvárra III. osztályon 29, a II. osztályon 41, Aradra a III. osztályon 20, a II.-ikon 27, Temesvárra a III. osztályon 25, a II-ikon 30. Jelentkezni lehet *Az Est utazási irodájában* (Erzsébet körút 18—20. és Vilmos császár út 62.), valamint az *IBUSz* vigadótéri főirodájában és a fiókokban.

Egy pillanatra...

A kritikáról tartott előadást *Ignotus,* akit a hivei »a harmadik magyar remekírás« vezérének vallanak. Tiltakozott a nyugatosok szabadságharcának, az irodalomtörténetből való elsikkasztása ellen. Irányzatok és felfogások voltak és lesznek mindig is az irodalomban és a művészetekben. Legyenek ilyenek, vagy olyanok, egymást meg nem értők, egymásra haragvók, értékeket termelnek, kincseket adnak. Minden irányzaton és iskolán kívül az ami valóban szép, irodalmi és művészi és jó, és tökéletes, a magyar világ kincsesházának örök drágasága.

nemcsak az ősi erényben, hanem magunkban, életképességünkben gyökerezik.

Ha valaha, úgy most kötelessége mindenkinek ügyelni egészségére, fokozni munkakészségét, hogy a válságos időkön nagyobb zökkenő nélkül jussunk át.

Ha a reggeli és uzsonnatejbe 2—3 kávéskanál Ovomaltine-t tesz, ezzel gyarapítja egészségét, tartalék energiát gyüjt, fokozza ellenállóképességét, növeli életkedvét.

Ovomaltine optimistává, kitartóvá teszi!

HÍREK

Előfizetési árak:

1 hóra . . . . 3 P
3 hóra . . . . 7 P

— **Gésa szórakoztatja a tokiói autobusz utasait.** *Tokióból* jelentik: A japán főváros autobuszvonalai nem örvendenek valami nagy népszerűségnek. Az autobuszutazás *meglehetősen drága és a kocsik elég kényelmetlenek.* Az autobusz vezetősége elhatározta tehát, hogy propogandát csinál az autobusznak. Mindenekelőtt leszállította a jegyárakat, amennyire lehet, kitataroztatta a kocsikat és ezenkívül még egy érdekes újítást vezetett be: *»autobusz gésákat« szerződtetett.* Minden kocsiban szolgálatot teljesít egy csinos fiatal japán leány, akinek az a feladata, hogy az utasokat, elsősorbana *férfiutasokat szórakoztassa és kényelmükről gondoskodjék.* Az autobuszgésa lekötelező mosollyal megy oda minden utashoz, megkérdezi, hogy *kényelmesen ül-e, nem akarja-e kinyitni vagy becsukni az ablakot.* Ha az utasnak nagyon melege van, a *gésa leül melléje és legyezheti.* Az új intézménynek nagy sikere van: a gésák rövid idő alatt lényegesen emelték az autobusz utasforgalmát.

— **Haldoklik a »nápolyi király«.** *Nizzából* jelentik: A nápolyi királyság trónkövetelője, a 93 éves *Casserta* gróf haldoklik. A gróf a Bourbon-sziciliai királyi család feje, II. Ferdinánd utolsó nápoly-siciliai király fia. Apját annakidején elűzték hazájából, amikor az olasz egység megalakult. II. Ferdinánd, majd később fia *sohasem mondtak le trónigényükről.* Az öreg főúr még ma is Nápoly királyának tekinti és *felségnek* szólíttatja magát.

— **Egy nap alatt újra özvegy lett...** *Londonból* jelentik: Mrs. Polly *Pearson,* 75 éves leedsi özvegyasszony husvét hétfőjén házasságot kötött Thomas Morris *Fox* 70 éves emberrel. A szertartás után lakomát rendeztek, majd nyugovóra tértek. Abban a pillanatban, amikor az asszony eloltotta a villanyt, *sóhajtást és hörgést* hallott a szomszéd ágyból. Ismét felgyujtotta: *férje holtan feküdt az ágyában.* Szívszélhüdés ölte meg. A 75 éves asszony néhány órai házasság után *újból özvegy lett.*

— **Villámcsapás megölte a menyasszonyt az oltárnál.** *Rio de Janeiróból* jelentik: Pedras Altas braziliai városban husvét vasárnapján előkelő esküvő volt a templomban. Dr. *Assis Brasil* liberálispárti vezér fia járult az oltár elé unokanővérével, Ptolomeu de *Assis Brasil* tábornok leányával. Az esküvői szertartás alatt nagy égiháború volt odakint, (Braziliában most van nyár). Mialatt a fiatalok az oltár előtt álltak, *villám csapott a templomba és megölte a menyasszonyt.*

1/8 P 3 — OSZTÁLYSORSJEGY — OSZTÁLYSORSJEGY — 1/4 P 6
GLÓRIA RT
OSZTÁLYSORSJEGY — OSZTÁLYSORSJEGY
1/2 P 12 — 1/1 P 24
BUDAPEST
VI. ANDRÁSSY UT 16.
HÚZÁS: ÁPRILIS 14-17

— **Milyen gyors a villám?** Igen gyakran használjuk ezt a szót, hogy — villámgyorsan történt ez, vagy az. De milyen kevesen tudják, hogy *milyen gyors is a villám?* Két amerikai tudós végzett most kísérletet *a villám sebességének meghatározására.* Szerintük a villámcsapás két részből áll: először jön a *gyenge elővillám,* majd ezt »villámgyorsan« követi az igazi villámcsapás. Az általuk megmért elővillámok sebessége *1300 és 32.000 órakilométer között* mozgott, hosszúságuk 2—6 kilométer volt. Az elővillám alakja *nyílalakú,* míg a fővilám *a lecsapó lánghoz* hasonlít. A fővillám sebessége *óránkint 24.000—110.000 kilométer.* Gyors legyen tehát az, aki »villámsebesen« akar valamit elintézni.

— **Végre lesz Kispestnek vágóhidja.** Kispesten az utóbbi időben állandó panasz tárgya, hogy a piacokon nagymennyiségű *csempészett hús kerül forgalomba.* A polgármester szigorú rendeletekkel igyekezett megakadályozni a csempészést, az intézkedések azonban nem vezettek eredményre. Egyetlen megoldásnak látszott, ha *Kispest megépíti a vágóhidat és eltiltja a henteseket a háznál való vágatástl.* Kispest még 1911-ben, amikor község volt, szerződést kötött *Timár* Károly építésszel, akivel elkészíttette a vágóhid terveit és jóváhagyás végett felterjesztette a belügyminisztériumhoz. *Ezek a tervek 23 évig feküdtek a minisztériumban* anélkül, hogy jóváhagyták vagy elutasították volna. Dr. *Molnár* József polgármesternek hosszas utánjárás után sikerült a döntést kieszközölnie. *A minisztérium a 23 év előtt készített terveket végleg elutasította.* Kispest most *új terveket készíttet* s még az ősz folyamán hozzá kezd a vágóhid felépítéséhez, amely körülbelül *50.000 pengő többletjövedelmet jelent majd a városnak.* A mintegy 200.000 pengős építkezést a város a Tröszt által nyujtandó kölcsönből kívánja lebonyolítani.

— **Mózes János és Balogh Rózsi tragikus szerelme.** Amerikai magyar tragédiáról számol be néhány sorban a *New York American* legújabban ideérkezett száma:

— A newcastlei (Pennsylvania) esküdtszék életfogytiglani fegyházra ítélte a 23 éves John *Mózest,* aki megölte szeretőjét, Rose *Baloghot.*

— **Thomas Mann Józsefének nagy sikere.** Alig néhány napja jelent meg Thomas *Mann* új bibliai tárgyú regénye, a *József* s máris megállapíthatjuk, hogy a csodálatosan szép és mély, felfogásában és megírásában egyaránt merész és új munka hatalmas sikert aratott. Az új Thomas Mann-regényt nemcsak a kritika fogadta lelkesen, hanem a közönség is. Az első kiadás nagy része napok alatt elkelt. A magyar közönség örömmel és megértéssel fogadta az *Athenaeumnak* azt a vállalkozását, hogy a világirodalom újonnan születő remekműveit az eredeti megjelenésével *egyidőben* közvetíti számára. A József magyar kiadása is, melynek fordítása Thomas Mann kéziratából készült, *a német eredetivel egyidőben jelent meg* és értékét az is emeli, hogy egyik fejezete csak a magyar kiadásban jelent meg.

x **Álma beteljesült...** Hétmérföldes lépésekkel halad előre az autóépítés technikája. Amit például a *Steyr-művek* az új *Steyr Typ 100-zal* produkáltak, az már szinte a mesébe való. Ez az olcsó kiskocsi a teteje az áramvonalozottságnak, a stabilitásnak és a jó rugózásnak. Nem ismer rossz utat, mert még azon is zökkenők nélkül megy 100-as tempóban, s e mellett maga a kecsesség és szépség. Ennek az évnek egészen biztosan a *»Steyr Typ 100«* lesz az autósztárja.

x **Dugulás és aranyeres bántalmak,** gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, a has állandó puffadtsága és a rekeszizom gyakori feltolódása, hát- és derékfájás ellen a természetadta *»Ferenc József«* keserűvíz, kisebb adagokba elosztva, naponta többször bevéve, hathatós segítséget nyujt.

Nem törölni: belátást és irgalmat kérünk!

Nem, nem tudjuk elhinni, hogy csakugyan törölni fogják a kamara tagjai közül azt az ötszáz budapesti ügyvédet, aki hátralékban van kamarai díjaival. Minden aggódásunk és pártfogásunk és segíteniakarásunk ezé az ötszáz szorongatott ügyvédé, akinek sovány aktatáskájában mázsányi kő ez az újabb gond és veszedelem. Miért nem fizették ezek az ügyvéd urak kamarai és jóléti díjaikat? Mert nem volt és nincs miből nekik, a gondokban őrlődő soványkeresetűeknek. Az utriusque juris doktor urak felett már esztendők hosszú sora óta nagyon beborult a világ. A valamikor nevet, karriert, vagyont, mindent jelentő ügyvédi pálya a küszködés, a gond — mondjuk ki nyiltan — a nyomorgás eltévesztett pályája lett. Az a pár szerencsés kivétel keveset jelent.

A kamara bölcs vezetőségének álláspontjával vitázni egyáltalán nem akarunk, de kérni szeretnénk valamit. Belátást és irgalmat. Mert mi lesz ezekkel a kamarából törölt ügyvéd urakkal? Hol tudják majd megszerezni maguknak a darabka szűkös kenyeret is? Maguknak és családjuknak, ha drákói szigorúsággal törölni fogják őket? Törölni önhibájukon kívül. A törvény maradjon törvény, szigorúságában szigorú törvény, a kamarának a tagdíjakra és a jóléti díjakra nagyon jól tudjuk, óriási szüksége van, de *a törvény szigorú erejét tartogassa a jövőre* és most könyörüljön meg az ötszáz szorongatott, sápadt, ijedt, megfenyegetett ügyvéden és ne üsse ki kezükből egyetlen reménységüket, ami a jelenhez és a jövőhöz köti őket: a kenyérkeresés lehetőségét. Szépen kérjük ezt! Várjuk ezt! Elvárjuk ezt!

— **A francia borakadémia tagjai — ásványvizet isznak.** *Párizsból* jelentik: Körülbelül egy évvel ezelőtt alakult meg a borakadémia, amelynek *20 tagja* a francia szőlőgazdálkodás vezetői közül került ki. Egy ujságíró sorra meginterjúvolta az akadémia tagjait, akik egymásután kijelentették, hogy *ők rendszerint ásványvizet isznak,* még pedig azért, hogy borkóstolásnál azután a legfinomabb árnyalatokat is meg tudják különböztetni.

— **Meghalt a melegedőben.** A Szövetség ucca 10. szám alatt lévő melegedőhelyen hirtelen rosszul lett *Kiss* Márton 72 éves kocsimosósegéd. Mire orvosi segítség érkezett, *meghalt.* Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **A matróna beleszeretett a repülőgépbe.** *Londonból* jelentik: Mosolyogva szállt ki repülőgépéből Miss Margaret *Torrey* 81 éves asszony, aki most érkezett vissza Croydonba *hetekig tartó afrikai repülőútjáról. Tizennyolcezer mérföldet* tett meg repülőgépen a matróna, aki eljutott egészen a Fokvárosig.

— Remek volt — mondotta a 81 éves asszony. — Arra gondolok, hogy *eladom autómat, veszek magamnak egy kis repülőgépet és leteszem a pilótavizsgát.* Utóvégre nem vagyok még olyan öreg. Jövőre Perzsiába szeretnék repülni. Magam fogom vezetni a gépet, csak óvatosságból viszek magammal pilótát.

Szőke Szakáll — Nora Gregor — Alfréd Piccaver
zenés-énekes filmjáték a KALAND A LIDÓN
CITY Csütörtökön CORSO

— **Magyar ötvösmester losangelesi sikere.** Kalifornia egyik legelőkelőbb művészi intézménye, a *»Foundation of Western Art«* kéthetes kiállítást rendezett képzőművészeti és iparművészeti tárgyakból. A kiállításon a magyarok közül csak *Sándor* Sándor, volt pesti ötvösművészmester szerepelt munkáival. A losangelesi *»Times«* a kritikájában csak az ő nevét említette meg. Ezt írták róla: Valóságos felfedezés: *Sándor* Sándor magyar ezüstműves. A kaliforniai Közoktatásügyi Tanács megbizásából Sándor most egy szakkönyvet írt, melynek alapján ötvösművészetet fognak tanítani a kaliforniai iskolákban. *(p. d.)*

— **Gázolt az autó.** Az új ügetőversenypálya előtt az I. 35.516. német rendszámú autó, amelyet *Elva* Tibor vezetett, összeütközött egy kétkerekű kézikocsival. A kézikocsit toló *Budai* Gyula munkás súlyosan megsérült. A mentők a Rókusba vitték.

AZ EST 455—55
Ne sajnálja a fáradságot
Minden új hírt azonnal
közöljön telefonon velünk:
455—55 AZ EST

— **Idegbajos tanítók az amerikai iskolákban.** *Newyorkból* jelentik: A newyorki iskolaegészségügyi hivatal vezetője legutóbbi statisztikájában megállapítja, hogy a newyorki iskolákban alkalmazott 36.000 tanító és tanár közül legalább *1500 súlyosan lelki beteg.* Idegbajos, mániákus, sőt gyakran *az elmebaj határához közelálló* emberek vannak köztük. A legnagyobb könnyelműség — írja az egészségügyi hivatal vezetője — a gyermekek nevelését ilyen lelki beteg emberekre bízni. Az egyes iskolák vezetőségét terheli ezért a felelősség.

— **A gyöngyössolymosi szerencsétlenség a bíróság előtt.** Mult évben súlyos szerencsétlenség történt Gyöngyössolymoson. *Babos* István 30 éves villanyszerelővel, aki mint a Heves vármegyei Villamossági Rt. szerelője, villanyvezetéket szerelt fel az egyik oszlopra, kidőlt az oszlop, a szerencsétlen ember lezuhant és súlyos sérüléseket szenvedett. Az egri törvényszék Prettenhoffer-tanácsa Farkas Ferenc mérnököt 300 pengő, Sebestyén Józsefet 200 és Panyi Ferencet 150 pengő pénzbírságra ítélte, az ítélet végrehajtását azonban három évi próbaidőre felfüggesztette. A Hevesvármegyei Villamossági Rt.-t 30.000 pengő kártérítésre kötelezte. Az ítélet nem jogerős.

IBANEZ
a meztelen asszony
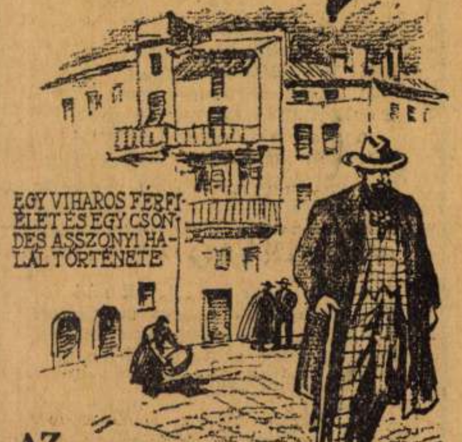

AZ ATHENAEUM ÚJ KÉTPENGŐS REGÉNYE

Budapest százezer fényképarca

A szúnyogirtástól az illemhelyekig minden megtalálható a gyűjteményben

Budapestről sokan és sok mindent gyűjtenek. Plakátokat, vicceket, a helyi szleng különböző kifejezéseit. A Szabó Ervin Könyvtár Budapest-gyűjteménye egyebek mellett a városról készített fotókat. Százezer fénykép mutatja be a fővárosi gyárépületek, kávéházak, de még az utcai illemhelyek korok szerinti változását is.

Muzeális gyűjtemény egy közkönyvtárban. Ritka és szokatlan az ilyen, a Szabó Ervin Könyvtárban azonban mindenki ingyen férhet hozzá az 1958 óta működő fényképtár anyagához. Hazavinni természetesen nem lehet őket, a hűvösben nyugvó képek számára elég megrázkódtatás az is, hogy öt-tízfokos hőmérséklet-változáson kell keresztülmenniük minden egyes kivételnél és visszarakásnál. Ez az oka annak, hogy általában nem az eredeti példányokat adják oda tanulmányozásra, hanem a reprodukciójukat. A sérülések elkerülése végett a képekkel kizárólag kesztyűs kézzel lehet bánni. A gyűjtemény fotói több mint nyolcszáz témakörben dolgozzák fel Budapest történetét. A városfotóktól az utcákon keresztül a telefonfülkékig minden megtalálható itt. Külön fachja van például a szúnyogirtásnak, a Vidám Parknak és a neonreklámoknak is.

– Minden fővárossal kapcsolatos fényképnek van helye nálunk. Terebélyes gyűjteménnyel rendelkezünk például a temetők sírjairól vagy a közlekedési balesetek áldozatairól is, tematikus aggályaink – a pornográf képek kivételével – nincsenek. Nagy örömet szerezne viszont, ha valaki esetleg a századelő híres kurtizánjairól hozna nekünk munkahelyi felvételeket – avatott be *Sándor Tibor*, a Budapest-gyűjtemény vezetője a tárral kapcsolatos intimitásokba.

Ez a fotó is a tárlóba kerül? SZABÓ BARNABÁS FELVÉTELE

A fotókat árveréseken, antikváriumokban, hagyatékokból szerzik. A magángyűjtők anyagi erejével azonban nem tud versenyre kelni ez az állami intézmény. Pár évvel ezelőttig a Magyar Távirati Iroda képeit is megkapta a gyűjtemény, de a magas költségek miatt a fotótárnak le kellett mondania erről. Pár hónapja, ezt a hiányt pótlandó, lapunk egy cseremegállapodás keretében térítésmentesen szállít Budapesthez kapcsolódó új fotókat a könyvtárnak. Az intézmény szívesen vár minden, a fővárosi magánszférát ábrázoló fényképet is. Az október óta tartó akcióra már eddig több ezer fotót ajánlottak fel.

Vizuális közkincsünk tárgyi emlékeiben elsősorban kutatók, könyvkiadók és megszállottak búvárkodnak. Mindezeken túl évente általában hatvan-hetven tárlathoz és kiadványhoz kérnek fényképeket a Budapest-gyűjteménytől. Gyakori az is, hogy valaki a családja történetével kapcsolatos képi információkhoz akar hozzájutni. Valamelyik század eleji városligeti ferrotípián például lehet, hogy megtaláljuk a barátok állítása szerint akkor már Amerikába távozott dédpapát, aki új nőjével feszít a kamerák előtt... A ferrotípia egyébként egy vaslemezre készített fotó, amely – a dagerrotípiával együtt – a polaroid őse is volt. Ezeknél a technikáknál ugyanis a film negatívja és pozitívja egy és ugyanaz volt. A jelenlegi feldolgozási rendszerben egyébként igen sok múlik a fotótáros memóriáján, azon, hogy hol látott valahol a kép hátterében egy fagylaltoskocsit vagy az ötvenes évek Divatcsarnokában kétszáz ugyanolyan papírbőröndöt kínálat gyanánt. Sándor Tibornak – ez már foglalkozási ártalom – egyik legszebb visszatérő álma, hogy talál egy kosár múlt századból való üvegnegatívot.

A modern információs, kommunikációs eszközök használata a tervek szerint a fényképtárba is hamarosan begyűrűzik. A Szabó Ervin Könyvtár átépítése során egyrészt az eddigi alagsori helyiségből a képek új, tágasabb helyre, az olvasótérbe költöznek. A főváros arcait megörökítő százezer – és évente kétezer példánnyal bővülő – felvételek pedig jövőre egy belső számítógépes rendszeren és belátható időn belül az interneten is láthatók lesznek.

Mucska Péter

Sándor Tibor

A Hadviselt Művészek kiállításából. Sándor Móric: Műteremrészlet

a Marci. A legnagyobb, a legszebb, a legharagosabb. Csótáros feje volt a lovának, cifra vitézkötés pompázott a mellén. Anzelm úr megkérdezte Cecilt:

— Azt nem adja ide?

— Nem adom, mert nagyon szeretem!

Anzelm úr kérte. Hangja lágy lett, hosszú ujja nőtt minden szavának, mellyel odanyult Cecil arcához és megsimogatta:

— Adja ide, ha látom, mindig magára gondolok!

Cecil érezte, hogy szökik arcába a vér. Hirtelen lekapta Marcit a polcról és megcsókolta az arcát. Aztán átnyujtotta:

— Tessék, főhadnagy úr!

A katona elvette a mézeskalácshuszárt, Cecil arcán még ott égett a tűz. Anzelm úr érezte, hogy sugárzik le róla a forróság. És a lángolásba hirtelen belehajított egy szót, mely lobbot vetett:

— Cecil, én szeretem magát! Szeretem, mint a tavaszt, szeretem, mint az életemet!

A lány melegen nézett rá pillája alól, a szava elakadt, de a szeme felelt:

— Én is szeretlek, te szép katona!

Amikor Anzelm úr elment, kezet nyujtott neki. Ujjaik egymásba kulcsolódtak, a vérük egymásba lüktetett. Az oszlopos óra eljátszotta a régi éneket és a szívük megtelt kívánságokkal, amelyeket csak Anzelm úr ismert. Grill úr a tükörből sokáig nézte őket és felköhögött. Kezük szétpattant, mint az eltépett kötél és a katona tisztelegve ment ki a boltból.

Hazament. A gyertyák égtek az asztalon és bágyadtan csillogtak a falon a fegyverek. Marcit odatette a két gyertya közé és a szemébe nézett:

— Téged megcsókolt, — mondotta — téged megcsókolt, kamerád!

Marci haragos arcot vágott, nem szerette a dragonyosokat. Piros szeme égett, mint a parázs. Anzelm egyideig szótlanul bámulta, majd felugrott. Fölvette a huszárt és megcsókolta:

— Elveszem tőled azt, ami az enyém!

Marci megrebbentette szempilláját, Anzelm úr legalább így látta. Hűvös volt, szemtelen volt, fölényes akart lenni. Mintha ezt mondta volna:

— Nem adom!

Anzelm úr haragos lett. Egy mozdulattal letörte Marci fejét. Ki akarta dobni az ablakon, de meggondolta magát. Rajta volt Cecil csókja. El akarta tenni, nem akarta látni többé. De a keze a szájánoz vitte. Anélkül, hogy akarta volna, bekapta.

Marci huszár feje ropogott a foga között. Édes és keserű volt egyszerre. Édes, mint a szerelem és keserű, mint a kiábrándulás. De lenyelte, magába temette, érezte, hogy szívódik vérébe az a csók. Aztán lefeküdt, nem akart enni semmit, úgy érezte, betelt a mézeskalácsfalattal.

Reggelre láza volt, nem rukkolt a regimenttel. Pedig szeretett volna, mert ott lovagoltak el a legények az Aranymacska-utcán. A felcser is eljött és nux vomicát adott. De a feje fájt, a szeme elé sötétség ereszkedett . . .

Cecil csak negyednap tudta meg, hogy Anzelm úr beteg. Vénasszonyok susogták neki. A katonák ott lovagoltak el a bolt előtt, de Anzelm úr hiányzott a trombitás elől.

És megindult, hogy meglátogassa.

Uj Idők 1918/19 XXV. 25 sz.

A bérkocsis-sztrájk

Mühlbeck Károly rajza

Az Aranymacska-utca üres volt, az alkonyat elnyelte az embereket. Befordult a Salétrom-közbe és megkereste a „Három Gráciát". Tudta, hogy ott lakik a katonája, aki őróla álmodik.

A csigalépcső kinyitotta kis lába előtt legyezőjét és elvezette egy mélytorkú ajtó elé. A kilincs vasból volt és az első nyomásra engedett.

Besuhogott a szobába, ahol egy gyertya égett. Lángpillangója ide-odarepdesett és megpillantotta a falon a mézeskalácsszíveket. A tükrök csillogtak, a vadgalambok búgtak, a cukorból csurgatott hintók Isten tudja hová szaladtak.

Anzelm úr ott feküdt az ágyon, szemét lehúnyta. Aludt. Arca gyűrött volt és szája szélén fehér tajték habzott.

Cecil megsajnálta és a homloka felé nyujtotta kezét. A gyertya nagyot lobbant és megmutatta az asztalon a fejetlen huszárt.

Hirtelen rémület lepte meg. Mintha Marci kettétört nyakából vér hullámzott volna.

— Marci — suttogta csendesen — Marci, kis katonám!

Igy hívta akkor, amikor még nem ismerte a dragonyost.

Könny szökött a szemébe és magához vette a csonka huszárt. Megfordult és az ajtónál volt. Szoknyája a hirtelen lebbenéssel ellobbantotta a gyertyát. A kilincs engedett megint és egy pillanat alatt lenn volt az utcán. Ott már várta az este, kinyujtotta érte kezét a csend.

A barátok tornyában a lélekharang jajgatott. Cecil szeméből kibuggyant a sírás és lepergett a könny. Odahullott a fejetlen huszárra és úgy érezte, Marcit siratja a harang.

— Marci — suttogta megint — kis katonám!

Azon az éjszakán Marcival álmodott. A feje kinőtt és élet szállt belé. Ott strázsált a bolt előtt kivont karddal és amikor dragonyosok jöttek, eléjük lovagolt. A dragonyosok közül kiugratott Anzelm úr és nekirontott Marcinak. De a huszár fejbeütötte kardjával, a dragonyos leszédült a lóról. Arca szederjes lett, a szája tajtékos. Cecil felriadt álmából és sírni kezdett.

— Nem megyek többé senkihez, — mondotta magának — nem engedi az én kis katonám!

A visszatértek szalonja

Hazajöttek s első gondolatuk a munka volt. Félbemaradt képet, megkezdett tervet és vázlatot építettek késszé, szorgalmas ecsettel és mintázófával, amelyet pár évvel ezelőtt sutba kellett dobniok, amikor megszólalt a riadó hangja. Hogy első gondolatuk a munka volt, rávall derekasságukra, amelyet rég ösmertünk. Magyar művészek komolyságához és férfiasságához illő cselekedet volt.

Az eredmény most a Műcsarnok termeiben látható. Csaknem hétszáz kép, szobor, grafikai mű. És a műtárgyak e gazdag sorában megilletődve nézegetjük azoknak a hősöknek néhány szép munkáját, akiket az életben maradt bajtársak nem engedtek ki a munka rajvonalából: akiknek csontjai ott porladoznak a csataterek valamelyikének rögtönzött temetőjében. Ők is megjelentek tehát, hazatérő lelkek s glédába állva üdvözlik az otthon hagyott Magyarországot.

Mély szomorúsággal nézzük a világháború e Csaba-vitézeinek műveit. Mennyi remény és igéret tört itt össze örökre! S van köztük, aki sokkal, de sokkal több volt az igéretnél, kész mester, tehetsége teljes virulásában: Sámuel Kornél s egy szobrásztársa, aki már-már közeledett a teljes kialakuláshoz: Gál-Misenka Nándor. Nagyot vesztett a művészetünk, hogy őket elpusztította a háború.

A kiállítást nem ajánlhatjuk elég melegen a közönség és az amatőrök figyelmébe. Ne riadjanak vissza: a „Hadviselt művészek kiállítása" cím alatt megnyilt tárlat nem háborús képek sorozata, sőt csak elvétve akad benne háborúra emlékeztető. Bátran belépheznek tehát. S meg fognak lepődni első sorban a szobrok sokaságán és szépségén. Nagyobbára apró méretű bronzok, kisebb márványok, tele friss élettel, szinte kínálkoznak a szalónba vagy dolgozóasztalra. Soha ennyit s ily sokfélét nem láttunk itt egybegyüjtve, minőségük is értékes. Az eféle műtárgyaktól kissé húzódott eddig a közönség, de oktalanul és csupán egy hibás megszokás alapján. A plakett még valahogy átment a köztudatba: e bájos apró bronzok és kövek épp oly, sőt még több joggal kérhetnek helyet a művelt ember otthonában.

Nekünk, sajnos, nem áll annyi nyomtatópapiros a rendelkezésünkre, hogy itt behatóan ismertessük a kiállítás műveit, tehát csak magáról a kiállításról, mint szépen rendezett egészről közölhetjük benyomásainkat. S mindjárt megjegyezhetjük, hogy az általános anyaghiány a vevő közönség előnyére túlnyomórészt apróbb méretű képek festésére szorította művészeinket. Bizony a festő is kontingentálva és csupán jegyre kap manap vásznat meg olajat, nem is gondolhat nagyméretű képekre, amelyeket viszont nem is képes a vevő a szobájában elhelyezni. De a művészet

Vadászüdv

Mühlbeck Károly rajza

— Talán abszurdum az egész, de reám jó hatással van.

De ez az érvelés csak látszólag jó. Mert ha bizonyos ideig megfigyeljük az illetőt, ki e diéta híve, azt fogjuk tapasztalni, hogy fölöttébb gyakran változtatja . . . a hitét. Az életrendet, amely olyan nagyon jó hatással volt reá, elég hamarosan megúnja és ugyanolyan fanatikus hittel borul térdre a diétának egy másik főpapja előtt, aki ismét új kultuszt és új ceremóniákat ír elő számára. Az újonnan megtért pedig azonnal szánalommal tekint vissza az előbbi diéta híveire és természetesen, most már az új diéta az, amely „jó hatással van reá." Ó, milyen mulatságos dolog is végignézni a különböző diéta-hitek egymást követését és hallani, hogy mint ejtik ki, mindig ugyanolyan hévvel és ájtatossággal az újabb és újabb orvosok nevét, akárcsak a szentekét a litániában! Egynéhánynak pedig ezek közül a szentek közül, kiváltságos oltára van: híveiknek külföldre kell elzarándokolni, hogy őket imádatukkal fölkereshessék . . .

Én is fölkerestem ezeket a bölcs Eszkulápokat, de nem azért, hogy nekem is rendeljenek valamit, hanem, hogy megtudjam, miféle titkos okok késztetik őket arra, hogy kínzásaikkal a szegény földi halandókat a legártatlanabb örömek egyikétől megfosszák. Mert végre is, semmi sem észszerűbb, mint mértékletességet ajánlani, de kizárni önkényesen ezt vagy azt az ételt, ezt vagy azt az italt, majd meg egy szép napon nélkülözhetetlennek kikiáltani ugyanazt az ételt és ugyanazt az italt: a bölcs auguroknak nem tisztára a jó hírnévvel való játszása-e ez?

Ime, ezt válaszolták kérdésemre az augurok.

— Nem mi eszeltük ki a bizarr és kellemetlen táplálkozás diétájának szükségességét: minket egyenesen kényszerítettek arra klienseink különös szeszélyei. Pácienseink mind szinte betegesen hisznek a tudományban. És ez a hitük bizonyos ájtatos vallási gyakorlásokat követel. Képzelje el ön, hogy valakinek, aki hozzám fordul tanácsért, ezt felelném: „Uram, önnek semmi baja! Én önt az orránál fogva vezetném csak, ha valami gyógyszert adnék önnek. Egyék mértékletesen, ne igyék mértéktelenül; végezzen testgyakorlást. Ne gondoljon állandóan szervezetének működésére, se betegségre, se a halálra. Ne gondoljon szándékosan kínos dolgokra. Kerülje a tétlenséget, az unalmas és szomoru embereket. Jótékonykodjék, ha másért nem, hát egoizmusból és hogy meg legyen elégedve önmagával. Voilà! . . ." Ha ilyen, vagy ehhez hasonló tanácsokat adnék pácienseimnek, bizony rossz hírnevet teremtenék magamnak! Senki sem venne többé komolyan. Azt mondanák rólam: „Micsoda üres fecsegő ez az ember!" Vagy hogy: „Milyen szószátyár!" És pácienseim rögtön az átellenben lakó konkurrensemhez szaladnának, aki alaposan megvizsgálja őket, aki fölváltva fölemelgetteti lábszáraikat és karjukat, aki megköhögteti őket, megtapogatja pulzusukat, megméri hajuk elektromosságát, a véredények feszültségét, eltiltja őket kenyértől, bortól, sótól, cukortól, tojástól és tejtől, — valami szörnyü táplálékot komponál nekik, fiatal marhák gyomornedvéből és egyebek között előírja, hogy „minden reggel egy-egy utcakövet kapjanak a hónuk alá és így szaladják körül kilencszer a lakásukat . . ."

Ne tessék tiltakozni! Sem pedig nevetni! Egy hírneves párisi orvosnak — aki csak néhány éve halt meg — ez volt *autentikus* rendelése.

Kétféle igazság

— Tábori Róbert írásaiból húsz novella. —

Nem is akarom, de nem is tudnám a kritikus komor szemével olvasni azt a könyvet, amiben megilletődött szívvel lapozgatok: a *Tábori Róbert* legújabb novellás könyvét. *Kétféle igazság* a címe, húsz novella van benne, mondom az ismertető obligát szavával, de úgy érzem, hogy nem ezt akarom mondani. Ebben a könyvben a Tábori Róbert korán elszállott jóságos lelke van. Az a hívő, meleg, őszinte, megértő, szelid lélek, amelyik ott ült az arcán és ott mosolygott a szemében. Még szinte látom, amint az íróasztala fölibe hajol és a tolla végigszántja apró betükkel, kusza sorokkal a széles papirost. Csakugy ömlött a mese abból a tollból, mintha a fantázia láthatatlan manói szakadatlanul újra meg újra töltenék. Honnan szedte azt a tömérdek mesét? Honnan a sok tarka-barka alakot, amit úgy meg tudott velünk szerettetni, hogy szinte velök sírunk és mosolygunk s velök járjuk az izgalmak, a vágyak, remények, fájdalmak és örömök virágos és tövises gyalogútjait? Ki tudja azt! Az író lelkének a szövevényét ki tudná bejárni! Csak azt látjuk belőle, amit könyveiben elénk tár, de a kohó, amiben a színes fantazmagóriák kiforrnak, örök rejtély marad minden kutatás előtt.

Meg aztán nem is azért vettem én kézbe a Tábori Róbert könyvét, hogy itéletet mondjak felőle. Azt úgyis hiábavalónak tartom. Ócsárolják, vagy magasztalják, egyképpen mindegy, mert a könyv sorsát mindig csak az maga dönti el. A szépíró könyvét, a novellás könyvét legfőképpen. Mert annak, ha olyan, amilyen a Tábori Róbert minden írása, megvan az a varázsa, amit semmiféle kritika szét nem ronthat, hogy szeretetet ébreszt s az érzelmek közösségébe ragadja az olvasót az íróval.

De ez a *Kétféle igazság* című novellás könyv már a puszta megjelenésével is meghat. Tábori Róbert egy negyedszázadon át mesélt, soha meg nem fáradt friss mesélő kedvvel, míg küzdelmekben edzett kezéből a halál oly korán ki nem ütötte a tollat. Hírrel, sikerrel, dicsőséggel, az írói pálya külsőségeivel semmit se törődött, a másokét irigység nélkül, sőt gyönyörködve nézte. Amellett, hogy a legjobb mesélők közül való, még a legjobb emberek egyike is volt. S most, néhány évvel a halála után, még mindig találnak az írásai között egy-egy kötetre valót s ebből szedték össze kegye-

kevésbbé „valóban“ használ nekik. Kérdezzék csak meg a köszvényeseket ez ügyben: és látni fogják, hogy a dolog „valóban“ úgy áll!

Igy van ez a borral is: mert most meg a vízzel szemben intenek bennünket elővigyázatosságra az orvosok. A víz vakbélgyulladást okoz. És bár jól tudom, hogy a vakbélgyulladás még mindig divatos betegség: mégis biztos vagyok benne, hogy az operáló késtől való félelem ereje nagyobb, mint a snobizmusé. Tehát a vizet gyanakvó szemmel kezdik nézni. Mert végre eszükbe jutott, hogy ez a színtelen folyadék, ha ásványvíz gyanánt is van palackolva és el is van látva védjegyes etikettel, még sem tisztább, mint — a bor. De az orvosok még a borivóknál is tovább mennek. A bor az ő szemükben nemcsak hogy megszünt ártalmasnak lenni, hanem: ime, még gyógyszernek is fölavatták, még pedig a legelőkelőbb cimen, amikor antiszeptikus szernek jelentették ki. Vízzel keverve megöli a víz mikróbáit: és igy nem kell többé félni a vakbélgyulladástól. És ezzel ime visszatértünk a franciák régi italához: a fölvizezett borhoz. Őszintén szólva, orvosaink nem a legrövidebb utat választották, hogy ide visszajussunk.

Habent sua fata victus. Az élelmi szereknek is megvan a maguk sorsa. Míg az eper, a paradicsom s a bor rehabilitáltatott, ugyanekkor a teát, tejet, tojást, mint valami mérget, száműzték terített asztalainkról. Sőt még tovább is mentek. A só és a cukor, ezek a mindennapos háziszerek, szintén ártalmasak. A só fölösleges! A cukrot pedig saját testünknek, saját szervezetünknek kellene előállitania önmaga számára. Igy hát a modern táplálkozás törvényei szüntelen váltakozásoknak vannak kitéve. A mult század végének valamelyik tudományos alapon összeállított menüjét ma végigenni: ez egyet jelentene részt venni a Borgiák lakomáján.

*

Édes Istenem! Mindez nem is olvan főbenjáró dolog még: mert hiszen kell, hogy a dologtalan emberek legalább a gondolataikat foglalkoztassák valamivel. A föltétlen engedelmesség az orvosi előírásokkal szemben nem egyéb, mint a vakhit sajátszerü esete a tudomány tanaival szemben, ami a mai kor egyik főjellemvonásaként tünik föl előttem. És nem találják-e önök is, hogy az orvosok már-már némileg viszsza is élnek ezzel a bizalommal, a táplálkozás rendjének és anyagának előírásában és hogy fölöslegesen idézik föl a veszedelmek rémeit az élet terített asztala mellett. Tessék csak végignézni — könyörgöm — egy mai, pompától roskadozó polgári asztal vendégkoszorúját. A terítő antik csipkékkel diszítve: csodálatos sima porcellánok, tékozló bőségben virágok, értékes kristályok, múzeumi asztaldiszek. A vendégek — férfiak és nők egyaránt — azok a *happy few*-ek, akik soha semmiféle vágyuk kielégitéséről le nem mondanának, ha az bármi áron is elérhető. Mindent fölszolgálnak számukra, ami legfinomabbat a világ legfényűzőbb városa csak nyujthat: finom ételeket, nemes ó-borokat. Hat- vagy hétfogásos egy ilyen estebéd.

És ezeknek a frakkos uraknak és estélyi ruhás, meztelenvállu hölgyeknek legtöbbje nem iszik víznél egyebet, hogyha egyáltalában isznak majd valamit. El-elbabrálgatnak egy-két fogással, főképpen pedig a legközömbösebb ételekkel, főzelékkel, süteménnyel, befőttel, (amely utóbbit az előrelátó házigazda mindig fölveszi a menü-re). De a főfogások, a sültek, a vadhúsok, az ízletes mártások csaknem mind érintetlenül kerülnek vissza a konyhába. És lesznek a vendégkoszoruban férfiak is, nők is, akik az egész estebéd alatt nem ettek egyebet kenyérnél, még pedig valami különleges kenyérnél, amely olyan, mintha sokkalta

A Művészházból

Sándor Móric: Nővérem

inkább a kalickába zárt csizeknek étvágygerjesztőül, semmint igazhitü keresztényeknek táplálására készitették volna.

És mindez a modern Diafoirus műve. Diafoirus megtiltja az evést és az ivást csaknem minden esetben: csúznál, rossz emésztésnél, neuraszténiánál, kövéredő, vagy soványodó hajlamnál. Igen, a lesoványodás! Olvastam, saját két szememmel olvastam egyik leghíresebb párisi orvosunknak, két hölgyismerősömnek irott, teljesen egyforma recepjét, noha az egyik nő lefogyni, a másik pedig súlyban gyarapodni akar. És ha Diafoirus már belé is egyezik abba, hogy egyetek valamit, az azzal a nyomatékos kikötéssel történik, hogy valahogyan a világért se mondhassátok, hogy az illető étel ízlik is nektek: inkább szivesebben veszi, ha egy kis undort éreztek az illető ételek iránt. És ekkor egyikőtöknek minden fűszert nélkülöző zselatinos tésztákat, a másiknak sótlan és borsnélküli főzelékpüréket, a harmadiknak megsavanyodott, összefutott tejet és cukrozatlan befőtteket rendel. Inni pedig csupán azért tilos, nehogy mindezeket valahogyan leöblítsétek az itallal. Az ivást csak akkor engedi meg a modern orvostudomány, amikor az már sem élvezet, sem pedig megkönnyebbülés, hanem inkább valami kínzás-féle: és pedig éhgyomorra, másfél liter ásványvizet kell elfogyasztani reggelente. Mindezt összegezve, a modern orvosnak álma az, hogy radikálisan véget vessenek a terített asztal örömeinek — ami őseinknek igazán valódi örömöket jelentett — és azokat naponta kétszeri kellemetlen összejövetellel, vagy ha tetszik: üléssel helyettesitsék, amelyeken a páciensek ellenszenves, vagy egyenest utálatos ételeket fogyasztanak el. Azt hiszem, hogy még e diéta hívei sem mernek nekem ebben a tekintetben ellentmondani.

*

Ha pedig azok közül a kevesek közül, akik e diéta ellen föllázadnának — és én is ezek közé tartozom — e diéta híveit az ember sarokba akarja szoritani, ők ezzel a legfelsőbb argumentummal felelnek, hogy:

Uj Idők 1911–12. XVIII. 5 n.

Sándor Mór

építész

Halálozás. Sándor Móric építész március 15-én, 67 éves korában váratlanul elhunyt. Március 21-én temették el.

Magyar Nemzet

1952 márc. 28.

A vallás- és közokt. miniszt
a. kelt s a b[illegible]esti. IX. ker.
nek másolata.

Utasitom a kir.
nagybittsei fényképésztől h
a Thurzó várkastélyt ábrázo
ségeire egyszázhatvanhat /1
ságának hivatalos nyugtatvá
lett fizessen ki és a vall.
kiadáskép számoljon el.-

A hivatalos más

Sándor Károly

AMINEK NEM SZABAD VISSZATÉRNIE...

— Szent ég! Ennyi tankönyvet kell egy ötödikes nebulónak bemagolnia?!

— Dehogy! Ezeken a polcokon egy-egy tankönyvnek az utóbbi években kiadott változatai porosodnak. Zenei nyelven szólva: variációk egy témáról.

Fiatalon elhunyt pályatársunk, Sándor Károly grafikusművész karikatúráját azért közöljük ismét a Pedagógusok Lapja 1957. július 15-i számából, mert úgy érezzük, a helyzet azóta nem sokban módosult...

Magyar

A láthatatlan múzeum

Széchenyi István tankönyve ... gyar Tudós Társaság levélpapír-

Sándor Károly

Plakátjai

12 (1945)

Társadalmi Szemle, 1945. ápr.

NISTA PÁRT ÉS SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT
SI KONGRESSZUSA
JÚNIUS
12 - 14

PARASZTSZÖVETSÉGET!
R KOMMUNIS PÁRT

16 (1947)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1956 MÁJ

Sándor Károly

610

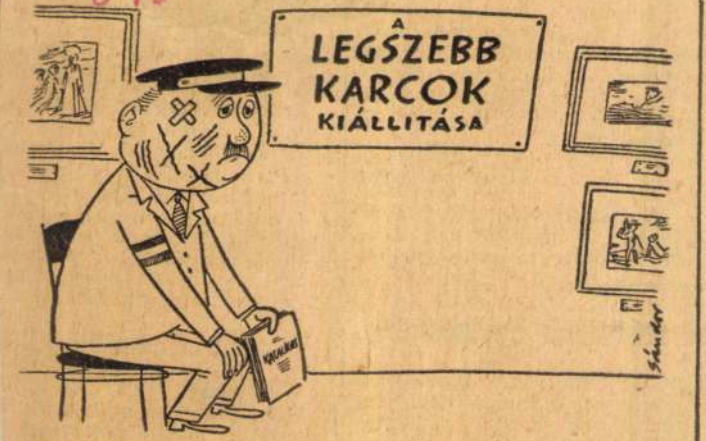

Szépművészeti Múzeum teremőre összeveszett a feleségével

(Sándor Károly rajza)

ket exportáljá
Rhodéziáig — é
ban — és kele
ban Uruguay
Svájcon, Török
tomon át Izrae
tesen a népi demokratikus ór-
szágokban is.

Első a világon

A Kecskeméti Gépgyár régebben is gyártott öntöttvas, zománcozott egészségügyi be-

et szállítunk Egyiptomba

nyok körének bővítésével igyekszik áthidalni. Kidolgozták a nagyelemes vaslemeztokozású szekrények típusait és megkezdték gyártásukat. Az új kivitel annyira bevált, hogy már abból is kaptak számottevő export rendelést leg-

tudnak készíteni ilyen vékony falú fürdőkádakat. Tíz évve ezelőtt még 4,5—5 milliméte volt a fürdőkád fala, jelenle a 4 milliméternél tartanak é most azon fáradozik Szabó fő mérnök vezetésével a műszak gárda, hogy a vastagságot 3,6—3,7 milliméterre csökkentsék.

Negyedmillió kilő megtakarítás

Miért lényeges a három- é négytized milliméteres csök kentés?

— Azért — mondotta Sza

P. Sándor Márta

A magyaros öltözködési divatpáházatról -

Téli kabát, díszoklevél

MAGYAR IPARMŰVESZET

1934. III. l.

A főváros művészeti szaktanácsot alakított .. 33
Ki lehessen szobrászmester? 33
Hírek mindenfelől 70, 114, 148, 202, 33
Mi marad meg egy kiállításból? 34
Vésett kövek és poharak 34
Mennyezetre sugárzó lámpák 34
Fejedelmi nászajándék 34
Szükségletek a lakásban 34
A díványágy 34
A paszományosok átképzése 35
Jacopozzi meghalt 35
Napfény, levegő és ház 35
Egy haszontalan szenvedély 35
Böttger-jubileum 35
Kaktuszállványok 36
Amerikai porcellánok 36
Télikert az ablakban 36
Magyar bútor Ausztriában 36
Csupa-elektromos lakóháztelepek 36
Egy új kertváros 36
Önedények 37
Divatfőiskola 37
Hatezeréves szobrok 37
Bőrtáskák 37
Az áruház és az iparművészet 37
Monogrammok 37
A temetői rend 37
A hetedik művészet 38
Vasúti reklámok 38
Szívessy 38
Nagy építészeti kiállítás Bécsben 38

G. SÁNDOR MÁRIA 70 ÉVES

MV2003/6

1933. április 18-án született, így idén töltötte be 70. életévét Gerőné Sándor Mária régész. Az OMF, majd az OMvH műemlékes régész kutatójaként főleg a dél-dunántúli régió középkori és reneszánsz műemlékeinek megóvásán és helyreállításán dolgozva a hazai örökségvédelem egyik rangos képviselőjévé vált, s 1996-os nyugdíjba vonulása óta e tevékenységét – szabadfoglalkozású régészként – a mai napig is folytatja.

A Budapesthez kötődő (Deák téri evangélikus leánygimnázium) iskolai évek végén a Gerevich László vezette budavári ásatásokon való részvétel indította el ezen a gyönyörű pályán, amit az érettségi után történt kitelepítés sem tudott megváltoztatni. Az egerfarmosi kényszerű tartózkodást követően Egerben szerzett múzeumi és ásatási tapasztalatot (Bakó Ferenc támogatásával), ami nagyban hozzájárult ahhoz, hogy 1954-ben (amikor épp nem indult új évfolyam) Zádor Anna javaslatára mindjárt az egyetem második évfolyamára vették fel. 1956-ban ment férjhez dr. Gerő Győző régészhez, akivel a mai napig rendszeresen dolgoznak közösen.

Mivel érdeklődése már a kezdetektől a középkorra irányult, így 1958-as diplomaszerzését követően gyakornokként is a Nemzeti Múzeum Középkori Osztályára került. 1961-től az OMF Tudományos Osztályán (Entz Géza) főmunkatárs, majd főtanácsos, az átszervezés után pedig az OMvH Tudományos Főosztályának Kutatási Osztályán régész-kutató. 1979-es kandidátusi értekezését „A reneszánsz Baranya megyében" címmel az Akadémiai Kiadó könyvként megjelentette. 1980-ban avatták doktorrá. Nyolc európai országban járt ösztöndíjjal vagy tanulmányúton, és az 1960-as évektől kezdve a mai napig számos hazai és külföldi konferencián tartott kutatásaiból előadást, illetve szervezte magát a konferenciát.

Első önálló feltárása a baranyai Márévár kutatása volt, mely a műemléki helyreállítást követően máig a megye egyik kedvelt turisztikai célpontja. Ettől kezdve mind területileg, mind témájában az itt szerzett első tapasztalatok alapján, tudatosan kialakított kutatási program megvalósításán dolgozott: egy kisebb területi egység (Baranya megye) késő középkori és kora újkori időszakának alaposabb megismerése volt a kitűzött cél. Az OMF dolgozójaként persze voltak egyéb elvégzendő feladatok is (pl. Várgesztes: vár, Hajdúdorog és Hajdúszoboszló: templomerőd), de 1967-ben a pécsi püspökvár barbakánja, majd a 70-es évek elején a siklósi Perényi-bástya, később pedig a pécsi püspökvár további részleteinek kutatása (a várfal szakaszai és bástyák, az első magyarországi egyetem, az Aranyos Mária-kápolna, gótikus házak), továbbá a mecseknádasdi, a kővágótöttösi és a szászvári munkái (templomok és várak) is mind a Dél-Dunántúlhoz kötötték. A sikeres kutatói életutat kiállítások megvalósítása (Márévár: vártörténeti kiállítás; Pécs: reneszánsz kőtár; Pécs, Paks, Regensburg és Fellbach (Geffingen): a pécsi püspökvár), valamint a meghatározó baranyai műemlékek helyreállítása (Szászváron, Márévárott, Siklóson és Pécsett) kísérte. A pécsi és a szászvári kutatásokon egyébként férjével együtt a mai napig dolgoznak.

Ezt a gazdag és sikeres életutat a szakmai megbecsülés mellett számos hivatalos kitüntetés is elismertté tette (így többek között megkapta a Magyar Műemlékvédelemért, valamint az MTA PAB Tudományszervezésért érmet). A díjaknál is beszédesebb azonban a dél-dunántúli tudományos közéletben mindmáig betöltött meghatározó szerepe. Egyebek mellett a Pécsi Akadémiai Bizottság Régészeti Munkabizottságának alapítója és máig aktív elnöke, valamint a Középkori Egyetem Alapítvány titkára.

Virágos Gábor

Dr. Sándor Mária pályatársam, hiszen közel harminc évig ültünk egy szobában a Műemléki Hivatal Tudományos Főosztályán, így gondunk, örömünk egymás előtt tudott volt, osztoztunk benne. Küzdelmes, de eredményes pálya az övé, melyet az időnként jelentkező betegségek sem tudtak megállítani. Példamutatóan helytállt a nehézségek közepette is, nagyon szeretett munkája mindig erőt adott azok leküzdéséhez. Az elért eredményeket a fenti köszöntőből megismerhettük. Nekem maradt az a kellemes feladat, hogy az ünnepeltnek minden jót kívánjak, jó egészséget és sok erőt, hogy munkáját befejezhesse.

Valter Ilona

G. SÁNDOR MÁRIA LEGFONTOSABB TANULMÁNYAI ÉS CIKKEI

Garády Sándor régészeti munkássága (pályázati anyag, 1955)

Veszprém megye középkori műemlékei Rómer Flóris jegyzeteiben (pályázati anyag, 1955/56)

Középkori magyar csontművesség (szakdolgozat, 1958)

Régészeti kutatások Márévárban. in: Magyar Műemlékvédelem 1959-1960. Budapest, 1964.

Adatok Márévár építéstörténetéhez. in: Műemlékvédelem 1966/2. Budapest, 1966.

A Vértes hegység középkori várai. in: Komárom Megyei Múzeumok Közleményei. p. 245-262. Tata, 1968.

A mecseknádasdi Szent István-templom kutatása. in: Magyar Műemlékvédelem 1971-1972. p. 179-194. Budapest, 1973.

Márévár, in. Várépítészetünk. 199-203. szerk. Gerő László, Budapest, 1975.

Magyaregregy, Márévár. (TKM) Budapest, 1984.

Pécs régészeti topográfiája. Középkor (kiadatlan kézirat) 1984.

Reneszánsz Baranyában. Kandidátusi disszertáció (önálló kiadvány) Akadémiai Kiadó, Budapest, 1984.

A pécsi JPTE Történeti Tanszékének Évkönyve. p.181-188. Pécs, 1989.

A pécsi várbeli Aranyos Mária-kápolna egy reneszánsz kőemléke. in: Művészettörténet-Műemlékvédelem, Budapest, 1993.

A pécsi püspökvár Aranyos Mária-kápolnája. in: Pannonia Regia – Művészet a Dunántúlon 1000-1541-ig. Kiállítási katalógus. p. 270-273. Budapest, 1994.

A pécsi püspökvár a korai és a késő középkorban. in: Művészettörténet-Műemlékvédelem, Budapest, 1994.

Mediewal Town – Turkish Town in the 16th and 17th Centuries. in: Aspect of Ottoman History papers from AEPO IX. Jerusalem. Scripta Hierosolymitana Y. vol. XXXV. Jerusalem, 1995.

G. Sándor, Mária – Gerő, György: Die Bischofsburg von Pécs. Archäologie und Forschung. Kiállításvezető Budapest, 1995.

A pécsi egyetem helye és épülete. in: A magyar iskola első évszázadai (996-1526). p. 87-91. Győr, 1996.

The town of Pécs in the Middle Ages. in: Acta Archaeologica Academica Scientiarium Hungaricae 48. Budapest, 1996.

Die Lage und das Gebäude der mittelalterlichen Universität von Pécs. in: Universitas Budensis 1395-1995. p. 61-66. Budapest, 1997.

A pécsi Püspökvár – Régészet és Épületkutatás (Die Bischofsburg zu Pécs –Archäologie und Bauforschung) – in. ICOMOS Hefte des Deutschen Nationalkomitees XXII. Budapest, 1999.

Die Bischofsburg zu Pécs und die erste ungarische mittelalterliche Universität. in: Specimina Nova Universitatis Quinqueecclesiensis 4.

Die Entwicklung der mittelalterlichen Stadtstruktur in Pécs. in: Mittelalterliche Häuser und Strassen in Mitteleuropa. Varia Arch. Hung. IX. p. 203-212. Budapest, 2000.

A pécsi középkori egyetem épülete. Az Aranyos Mária-kápolna szobrai. in: Műemléklap V. 1-2. 7-8. OMvH Tájékoztatója (Közlemény) 2000.

Pécs, Püspökvár. in: Régészeti kutatások Magyarországon 1998. Budapest, 2001. (Közlemény)

Das Gebäude der mittelalterlichen Pécser Universität und die gotischen Skulpturen der Kapelle der Goldenen Maria. in: Die ungarische Universitätsbildung und Europa. p. 67-73. Pécs, 2001.

Szászvár, vár. in: Régészeti kutatások Magyarországon 1998. p.164-165. (Közlemény) Budapest, 2001.

A középkori Pécs topográfiája. in: Pécs szerepe a Mohács előtti Magyarországon. Tanulmányok Pécs történetéből 9. p.197-208. Pécs, 2001.

Sopianae und Quinqueecclesiae. Die Frage der Stadtkontinuität zwischen römischer und mittelalterlicher Siedlung in: Zwischen Römersiedlung und mittelalterlicher Stadt. Beiträge zur Mittelalterarchäologie in Österreich. 17/2001. Wien, 2001.

A pécsi középkori egyetem feltárásának és kutatásának újabb eredményei. in: Jelenkor. p. 484-493. Pécs, 2002.

Sándor Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188—296, 188—307

NÉPSZABADSÁG

1960 JAN 16

117

1960. január 16, szombat

Meghalt Sándor Károly rajzolóművész

Sándor Károly elvtárs, egyik egismertebb, legtehetségesebb rajzolóművészünk, a Ludas Matyi munkatársa, több más lap, közük a Népszabadság, valamint a Televízió karikaturistája, életének 45. évében, agyvérzés következtében tragikus hirtelenséggel elhunyt. A Magyar Ujságírók Országos Szövetsége a saját halottjának tekinti. Temetéséről később történik intézkedés.

*

Aki oly sokszor megnevettetett inket, most mélységes bánatot koz. Sándor Károly elvtárs rajzolói tehetsége már középiskolás rában kitűnt, de tehetsége a hárú, a fasizmus dúlása miatt sohig nem bontakozhatott ki. Pánfutása igazában csak a felszadulás után kezdődött. Ott volt a das Matyi megalakulásánál, s az azóta eltelt tizenöt esztendőben alig jelent meg lapszám Sándor-karikatúra nélkül. Rendkívül szorgalmas, munkabíró, termékeny művész volt. Bent élt a mindennapi életben, kitűnő szemmel vette észre a fonákságokat, a humoros helyzeteket, s állította pellengérre vagy figurázta ki azokat. Sohasem dorongolni akart, hanem nevelni a szebbre, a jobbra, a kulturáltabbra. Egyéni hangú, kedves, csípős rajzai, amelyek lapokban, gyűjteményekben vagy kiállításokon váltak ismeretessé, nagy népszerűségnek örvendtek. Sándor Károlyt megbecsülés övezte emberi erényeiért is, derűs, humánus gondolkodásáért, szerénységéért.

Fájdalommal vesz tőle búcsút mindenki, aki csak ismerte: a magyar sajtó dolgozói és közönségének nagy tábora.

1960. január 16, szomba

NAPROL NAPRA

Ünneplés és feledékenység

Sok minden kezdődött országunkban tíz évvel ezelőtt, most gyakoriak a megemlékezések a tizedik évfordulón. Ünnepi beszédek méltatják egy évtized eredményeit, felidézik azoknak a napoknak az emlékét, amikor az alapkövet lerakták, amikor az első gép elindult, amikor az intézet megnyitotta kapuit... Hogyan lehetne elhallgatni ilyenkor a legfontosabbat: azoknak az érdemeit, akik kezdettől fogva a legtöbbet tették? Mégis előfordul, hogy megfeledkeznek róluk.

Nemrég ünnepelték egyik tudományos intézetünk fennállásának tizedik évfordulóját. Hónapokkal előbb az intézet néhány érdemes munkása nyugdíjba részlegének volt vezetője vagy munkatársa. Csak az újságból, a rádióból értesülhetett róla: mit mondott beszámolójában valamelyik mostanában odakerült vezető a tíz év alatt megtett útról, a küzdelmekről, a hibákról és a sikerekről. Vajon nem éppen nekik és társaiknak járt volna elsősorban a méltatás és az elismerés? Vajon nem nekik kellett volna-e ott ülniük az első sorokban, s jóleső érzéssel látniuk, hallgatniuk a megkezdett mű folytatóit, akik nyomdokaikon járva kezdenek hozzá a második évtized terveinek megvalósításához?

Nem menthető az ilyen feledékenység. Hálátlanság és érzéketlenség ez! Gondosan kell ügyelni hogy ilyesmi lehetőleg

Sándor Károly rajzolómüvész, /1915 sz. julius 21. Budapest -†1960 január 14. Budapest/. Már a középiskolában feltünt rajzkészségével és 1933-ban a középiskolások rajzversenyén első lett. Érettségi után a grafikusi pályára lépett és nyomdában dolgozott. Vaszary Jánosnál és Bortnyik Sándornál tanult festeni. 1945-ben, amikor a háboruból hazatért, belépett az akkor alakult "Ludas Matyi" szerkesztőségébe, tehát szatirikus folyóirat egyik alapitó tagja volt. Egy 1959-ben irt /nem közölt/ önéletrajzában igy irt magáról: "A humorral foglalkozó emberek szikár, komor, hallgatag, mórózus lények szoktak lenni; legalább is igy szól a szabály. Én kivétel vagyok /vagy nem vagyok igazi humorista/: erősen molett vagyok, jóétvágyu, szeretek mosolyogni, sőt nevetni is. Pedig az én generációm sok mindent átélt, ami elvehetné a kedvét. - Velem mondhatom, mindent megpróbált a sors, de hiába: jókedvemet nem sikerült elrontania..." - Önálló müve: Rózsaszinü szemüveg. Karikaturagyüjtemény. Képzőmüvészeti Alap Kiadóvállalata, Bp. 1958, továbbá rajzos gyermekkönyvek /Ecset Elek állatkertje, Mókás arcképcsarnok, Piktor Viktor és Tréfa éva a cirkuszban, Piktor Viktor és Tréfa Éva a csere-bere bálon, Játszótér a nyisszparkban, A nyisszcirkusz/. A felszabadulás óta minden karikaturakiállitáson részt vett.

736
16
204
956

53

Sándor Margit

1927-ben született Emődön.
Végzettség: Képzőművészeti Főiskola
Tevékenységi terület: az alkalmazott grafika valamennyi területe
Lakcím: 1015 Budapest, Ostrom u. 8/a.

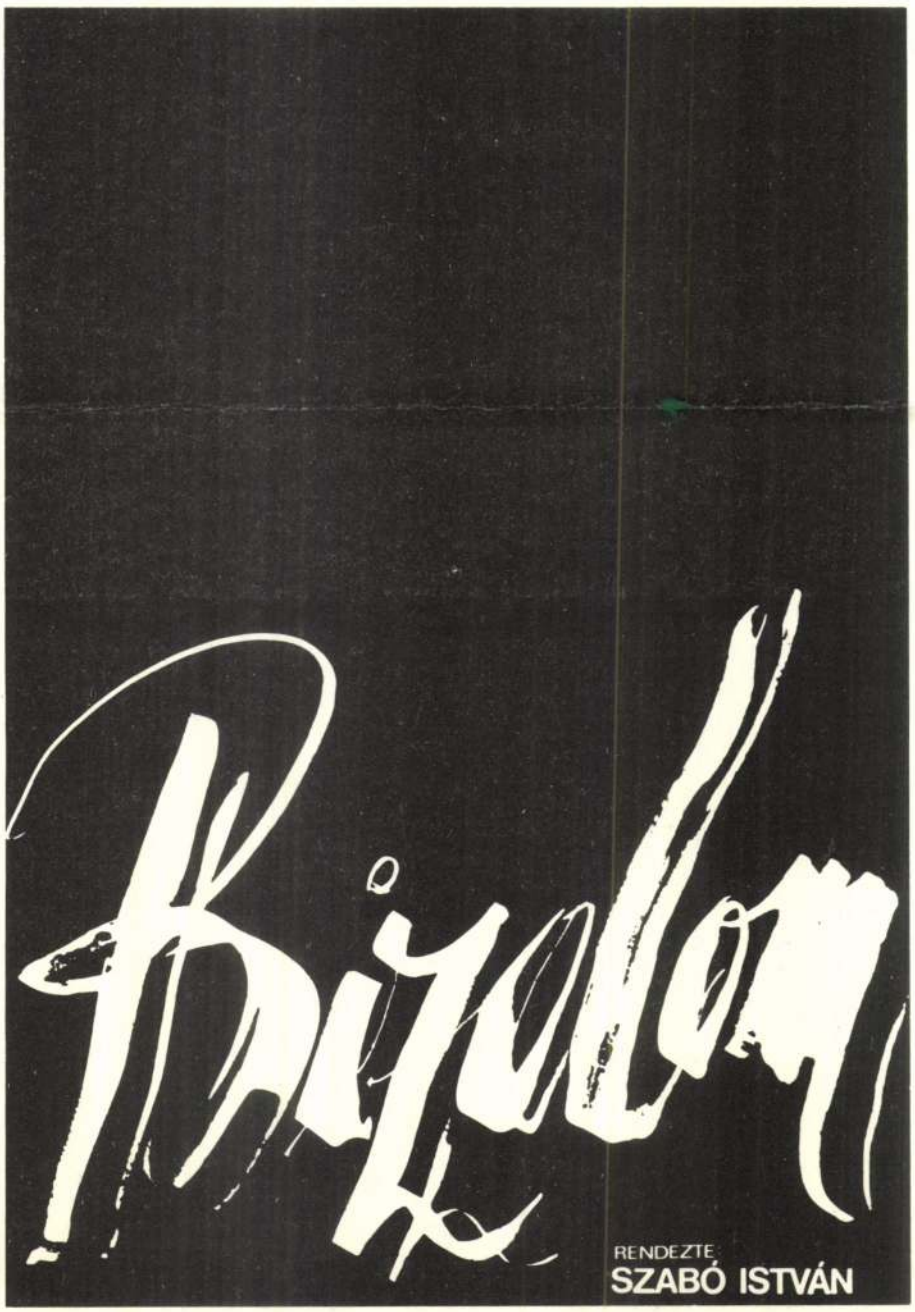

Pócs Péter

1950-ben született Pécsen.
Végzettség: Művészeti Gimnázium, Pécs
Tevékenységi terület: az alkalmazott grafika valamennyi területe
Lakcím: 6000 Kecskemét, Akadémia krt. 35.

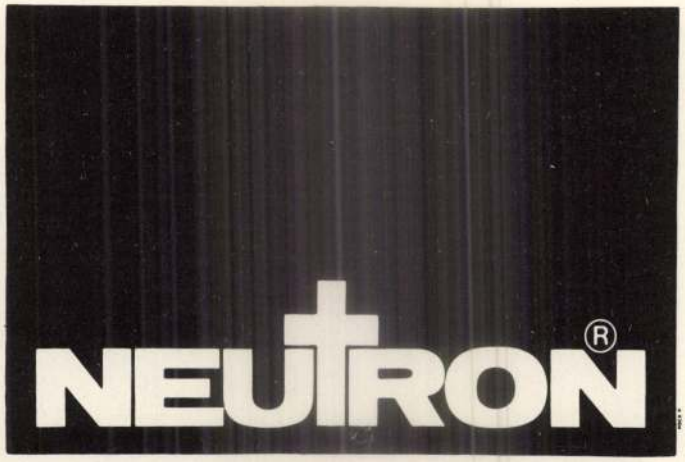

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1967 MÁJ
KIRAKAT

Az 1966. év legjobb plakátjai

A közelmúltban került sor az 1966. év legjobb plakátja c. díjkiosztó ünnepségre a Műcsarnokban.

Az immár hagyományos, évenkénti seregszemlén — ez évben — a belkereskedelmi plakátok jobb átlagszínvonala volt az egyik legkellemesebb meglepetés. A kereskedelmi plakátok kategóriájában az első díjat *Sándor Margit* grafikusművész: *Otthonában a nagyvilág* c. plakátja, másodikat *Finta József* grafikusművész: *Fel a kalappal*, harmadikat *Sós László: Csepel áruház* című plakátja nyerte el.

Az elért színvonalemelkedés az alkalmazott grafika növekvő hatásának és művészi értékének köszönhető elsősorban. És ez főleg a reklámszakembereket kell, hogy további jó munkára ösztönözze. Hiszen a reklám szakszerűsége, a hatásos argumentáció kialakítása még a plakát műfajban is lényeges változást igényel ötletességben, újszerűségben, de leginkább a reklám szakmai tartalmának kidomborításában.

(nemesi)

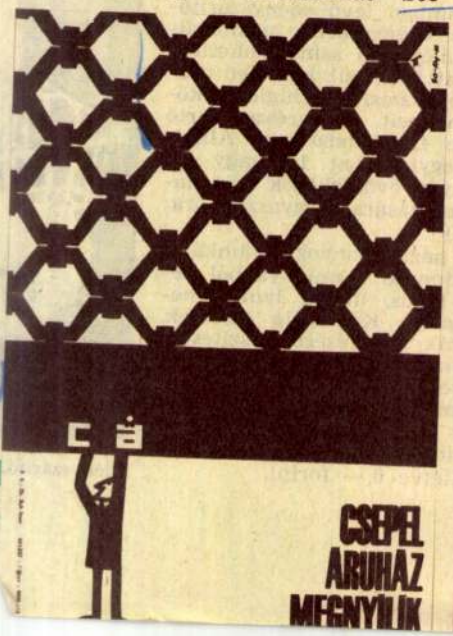

gép 2 kg szárazsúlyu ruhanemű gyors mosására alkalmas. A gép formatervezett külalakjával jól illeszkedik a modern háztartás berendezéseihez.

Méretei: hossza 420 mm, szélessége 400 mm, magassága 660 mm. Súlya kb. 27 kg. A mosóüst űrtartalma 34 liter, a mosási időtartam a tisztítandó ruhaneműtől függően 3—5 perc. A mosógép 220 V-os váltóáramú hálózati feszültségről működtethető, a motor felvett teljesítménye 230 Watt.

A mosógép kettős szigetelésű, ezért földelni, nullázni nem szabad.

A mosólúggal feltöltött mosóüstbe helyezett ruha — a keverőtárcsa hatására — részben forgó, részben haladó mozgást végez. A mozgó ruha és az áramló mosólug között létrejövő sebességkülönbség a mosólug által feloldott szennyeződést a ruha rostjaiból kisodorja.

A mosógép órakapcsolós és órakapcsoló nélküli kivitelben került forgalomba. Az órakapcsoló segítségével a mosási idő előre beállítható, annak elteltével a gép automatikusan kikapcsol.

Az órakapcsolós mosógép fogyasztói ára: 1900,— Ft., az órakapcsoló nélküli mosógépé pedig: 1800,— Ft.

[illegible] mosó-

[illegible] felhasználható. Helykímélés szempontjából falra is felerősíthető. Az egyrészes tartó fogyasztói ára: 35,— Ft, a 3 részes tartóé pedig 115,— Ft.

EDÉNYSZÁRÍTÓ, KEVERŐ- ÉS HABKANÁL

Igen előnyösen használható a háztartásokban a Sirály KTSZ forgalomban levő edényszárítója. Az edényszárító acélhuzalból, különböző színű polietilén bevonattal készül, könnyen tisztítható, biztosítja a higiénia követelményeit. A 4 részes tartó mérete 410x330x80 mm. Alkalmas egyidejüleg 12 nagy-, 6 kistányér, evőeszközök és poharak szárítására. Fogyasztói ára: 85,— Ft.

A háziasszonyok munkáját megkönnyíti a műanyagból készült lapos, illetve lyukas keverőkanál. Különféle krémek, masszák keverésére, díszítésére alkalmasak. Fogyasztói áruk darabonként 4,— Ft.

A műanyagból készített habkanál 2 féle nagyságban kerül forgalomba. Fogyasztói ára 3,20 Ft, illetve 6,— forint.

Rugós fregoli

Edényszárító

Gy. Sándor József:
A Piazetta Veneziában.

Berczeli Társ. kiáll.
1925. január

Gy. Sándor József

Tolnay Ákos:
Borulás.

Sándor Tiborné
Drapp kabát
Kosztüm

Ernst Muzeum. I. iparmüvészeti kiállitás. 1952.
10 1.

77

/ véget vetett. Az adatok összes-
ható - hogy a domus abbatialis, ill.
ileg középkori falakra még a XVII.
kitatarozták, a század közepe után
tték körül. A XVIII. század végén

, I. 19, 103, 146. II. 130, 133, 151-
vél.

Szt.Lőrinc/
i egykor bélletes kapu töredéke alap-
már állott. Első irásos adatunk a
származó adás-vételi szerződés, amely-
Miklós /?/ tiszteletére épült temp-
jzi sajátsága, hogy a torony nem a
tengelyében áll, hanem attól délre,
kszik. Azt lehetne gondolni, hogy a t

HDK

Sándor Tiborné ipm. növ.

Dutka M: A M. iparm. első eredményei. Magy.Nemz. 1952. aug.12. 4.l.

Sándor Tiborné.

I. Iparművészeti kiállításon szerepelnek ruha terrei.

Magyar Nemzet, 1952. aug 3.

Sándor Vincené
grófnő

Szül Szapáry Anna
grófnő

Mubárát

1921. 80 l

Pohár czüstből 1684-ből, a deb-
reczeni szabó ciché IX. 51.

M. D. K

SÁNDOR Loltán építész

Lásd:

Farkasdy Z. – Simon – Mentényi –,,
Sándor közös tervük a pályázáton

Miskolczy László: Előregyártott panel-
ház pályaterve
Magyar Építőművészet 1956 (V.) 4. sz. 121. l

SÁNDOR Zoltán (fotó)

Kiállitása Veszprémben, 1984. okt.

Emlékeztető naptár.=Fotóművészet, 1985.1.sz. 55.p.

Sándor Sándor

műötvös

Elektr.

Szefeltlex.

972. l.

T. 4352.

dulva ábrázolt gyalogos jobbkezé-
s puskáját fogja, balját pedig csi-
háttérben őrszem áll. Felirata

. oester. Armee 1748.

terie.

lynek mér. 16: 10.4 cm.

112-93-159.

Sá ndor Zsuzsa

"Halászok" fotó

Rajztanitás 1962. I.sz. 14.1.
Sándor Zsuzsa: A fotomüvészet mint az esztétikai nevelés egyik eszköze

Sándor Zsuzsa

Kazahsztáni legelőkön /foto/

Sándor Zsuzsa: A fotomüvészet mint az esztétikai nevelés egyik eszköze
Rajztanitás 1962. II.sz. 15.l.

Sándor Kruzsa
fotós

M.D.K

„Tamtomó"

— : 125 io

Nők Lapja, 1966. dec. 4 - 10 kep.

MDK

Sándor Sándor (díszlettervező)

díszleteivel mutatta be a Füredi komédiások c. operettet a Szegedi Nemzeti Színház.

L. F.: Füredi komédiások.

Tiszatáj, Szeged, 1960. december. 9. l.

MDK

Sándor Sándor (díszlettervező)

díszleteivel mutatta be a Szegedi Nemzeti [redacted] Színház Gorkij: Jegor Bulicsov és a többiek c. drámáját.

Lőkös Zoltán: Gorkij dráma a szegedi színházban.

Tiszatáj, [redacted] Szeged, 1961. április. 11. l.

Sándor Sándor

M.D.K

Gaudek Julia munkatársa.

Horváth Imre: Gaudek Julia
Művészet, 1966. máj. - 36 lap

Sándos Sándor Kárpitos

Tér és Forma, 1932

V. évf. 160.o.
Egy uj körúti kávéház.

M.D.K.

SÁNDOR Sándor

az előadás díszletei

Tamás István: Éjjeli menedékhely
A Szegedi Nemzeti Szinház előadása
Magyar Nemzet 1961. decmber 13. 4.1.

M.D.K.

Sándor Sándor díszlettervező

Mihail Sebastian román iró színművéhez, a "Névtelen csillag"-hoz tervezett díszleteket.
A darabot a Szegedi Nemzeti Szinház mutatta be.

Szücs István: Szeged: "Névtelen csillag" c. kritikája Film Szinház Muzsika. Bp. 1958. márc. 28. II. évf. 13 sz. 23. l.

Sándor Sándor, díszlettervező 7 Dk

A Gorkij-dráma díszleteit tervezte.

-: Az Éjjeli menedékhely bemutatója a szegedi Nemzeti Színházban 8. l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. nov. 26.

01

M.D.K.

Sándor Sándor

A szegedi Nemzeti Szinház Georges Soria: Idegen nő a szigeten c. drámájához tervezett "stílusos és artisztikus diszleteit" a kritika kiemeli.

/Lux/: Sezegd: Idegen nő a szigeten. c. rövid kritikája.
Film Szinház **Muzsika** Bp. 1959. május 29. III. évf. 22. sz. 18. l.

SÁNDOR Sándor

M.D.K.

Az előadás ismertetői

Tamás István: A Tanitónő a Szegedi Nemzeti Szinház kamaraszinházában

Magyar Nemzet 1962. január 11. 4.o

M.D.K.

Sándor Sándor

Tarbay Ede: Mire a nyárnak vége c. drámájának bemutatójára készitett diszletterveket.
Szegedi Nemzeti Szinház előadása.

G.P.:Mire a nyárnak vége c. kritikája
Film Szinház Muzsika, Bp. 1963. május 17. VII. évf. 20. sz. 17. lap.

M.D.K.

Sándor Sándor

A Szegedi Állami Nemzeti Szinházban müsorra tüzött V. Vinyikov: "Széles mező" c. szinmühöz készitett diszletterveket.

Szinház és Mozi. Bp. 1951. juli 6-12. IV. évf. 27. sz. 5. lap.

M.D.K.

Sándor Sándor

A szegedi szinház induló munkájával kapcsolatos beszámoló keretében közli a lap a müvész fényképét a szinház többi szereplőjével együtt.

Nyerges Ágnes: Ujra megindult a munka a szegedi szinházban.
Szinház és Mozi. Bp. 1954. aug. 13. VII. évf. 33. sz. 12. l.

MDK

Sándor Simon

zeneszalon

Erdélyi művészeti kiáll. dr. K. I: Építő- és iparművészek. Erdélyi Szemle, 1919, jun. 286 l.

MDK

Sándor Stefi tervező

a Ruhaipari Tervező Intézet munkatársa.

(Munkájáról beszél.)

Sz. Zs.: Hol készül, hogyan készül és milyen lesz a tavaszi divat?

Nők Lapja, Bp. 1954. március 18. [12-13.l.]

Sándor Szilárd festő

A gödöllői városi Petőfi Művelődési Ház képzőművész-szakkörének első bemutatkozó kiállítása ma megnyílt, melyen szerepelnek munkái.

Losonci Miklós: Gödöllői bemutatkozás.
Pestmegyei Hírlap, 1973. nov. 24.

Sándor Szilárd

a gödöllői képzőművész szakkör kiállítását szerepel műve.

Lasonci Miklós: Kiállítótermekben.
Pestmegyei Hírlap, 1975. febr. 11.

Sándor Mórie

Muvészet 1914. 422

Cech Tivadar, Tacitus II. 315.

Sándor Móric

Szabó Kata, Bornemissza Géza, Zádor István, Szinyei-Merse Félix, Kőváry Szilárd, Burghardt Rezső, Csukássy Elemér művészek munkáit a tárlat értékének és érdekességének tartja Gerő Ödön: "Az ellenszalon" c. kritikájában, mely a Művészház kiállitásáról szól. A felsorolt művészek tiltakoztak a Mücsarnok zsürijének igazságtalan visszautsitása miatt és müveiket a Művészház kiállitásán mutatták be azokkal a művészekkel együtt, akik szolidaritást vállaltak a tiltakozókkal. Ezért nebezi Gerő Ödön a Művészház kiállitását demonstrációnak, mert itt mutatták meg a művészek, hogy alkotásaik érnek annyit, mint a Mücsarnokiak.

A HÉT, Bp. 1910. dec. 4. XXI. évf. 49. sz. 790-791 lap.

Sándor Móric

Szirt Oszkár, Záhonyi Géza, Csürös Béla, Englerth Emil, Csermely János, Barkász Lajos, Kampis János, Márton Ferenc, Lovaghy Dénes művészeket a "hajléktalanok"-ként emliti a a kritika, s a Szalon egyetlen rokonszenves gesztusának tartja, hogy ezeknek a fiataloknak megengedte a kiállitáson való résztvételt, ami azt jelenti, hogy "néhány erőteljes akkorddal frissebb szin került a tárlatra, mint amilyen eddig volt. S bár az ifju nemzedék egy nagy része kimaradt, ezt az eredményt is örvendetesnek tartja R.M.: "Kapuzárás a Nemzeti Szalonban"cimmel közölt beszámolója.

A HÉT, Bp. 1914. május 31. XXV. évf.22.sz.358-359. lap.

Sándor Móric

Conrád Gyula rajzolómüvész saját illusztrációin mutatta be a különféle grafikai technikák módszereit, -irja Kun Imre: "A Mücsarnok tavaszi kiállitása" cimmel és felsorolja a kiemelkedő müvekkel szereplő müvészeket:
Hosszu Márton: Balló Edéről festett portréval,
Sándor Móric: hangulatos tájképpel,
Vladár Ilona: szines csendélettel,
Gulyás Sándor: illusztrációszerü képekkel,
Márton Ferenc: rajzaival,
Rákosi János: rézkarcokkal,
Végh: illusztráció-sorozattal vett részt a tárlaton.

A HÉT, Bp. 1921. juni. lo.
XXXII. évf. 15. sz. 255. lap.

Sándor Mórice

festő

vród

Lehel Ferenc. Sándor Móricz. Szinházi Élet 1924. 20. szám

Nekrolog.

Pozitív adat: 0

U. 2344.

A Műemlékek Országos Bizottságának.

B U D A P E S T

VI. Szépművészeti Muzeum.

A r é n a u t .

Sándor Móric

A gyár, ceruzarajz
25 x 33 40.–

A Gyűjtő, 1914. 5-6 sz
XIX. aukció

Kiskörös, Petőfi

86

Képe II. k. 275

Sándor Morić

Thieme Becker

XXIX. 396. l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Sándor Móric

Borus hangulat
c. képe repr.

Kék Madár

1923. 4-5. sz.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

DECEMBER

31 nap — 50. hét

6 Vasárnap	
7 Hétfő	
8 Kedd	M. szepl. fog.
9 Szerda	
10 Csütörtök	
11 Péntek	
12 Szombat	

Sándor Móric

A kanonok c.
képe repr.

Gyöngyösy 69. l.

394. *I. Ferdinánd.*

Mellig és jobbrafordultan v
körszakállt visel. Vértje díszes
D. G. R. HUNGA. BO. REX.«.

Ólom-érem, átmérői 7·5 cm. -
az Egger Testvérektől 1888 szepter
számoltatott 1888 deczember 30-ár

Kiállitására vonatkozó adato
mester: I. Ferdinand.

Sándor Mórics

l.

Rimp. 286. l.
287. l

Sándor Móric

MDK

Váratlan vendég, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Sándor Mórc

festő

l

Intérieur

1912. 9. n. 6 n.

MŰEMLÉKEK ORSZ. SZOTTSÁGA
241/912 18. 11/12

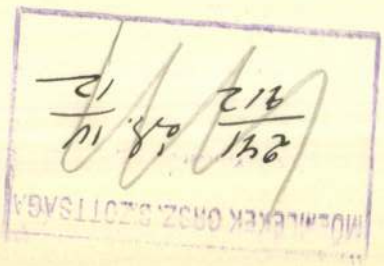

A vallás és közoktatásügy
us hó 27-én a 15474 sz. a
vatalhoz intézett rendele

Utasitom az adóhi
templom átépitési költség
délyezett segély 1912. év
hatszáz /9600/ koronát a

Sándor Márai

I.

Intérieur

1913. 22-24.4

10.I.

8
ignat hv.
Stefánia
Ierenark

TFŐ
29
aturnin vt.
Taksony
Paramon

EDD
30
ndrás ap.
András
ndrás aps.

Újhold

ERDA
1
Elegy pk.
Oszkár
ahum pr.

XII. HÓ DECEMBER

ÖRTÖK
2
ána sz. vt.
Aranka
Bakuk pr.

NTEK
3
vér Ferenc
Olívia
Szofoniász

Izr. R. Kh. Kislev

MBAT
4
rbála sz. vt.
Borbála
Borbála

Izr. S. Tholdoth

Sándor Móric

MDK

Váratlan vendég, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Sándor Móric MDK

Lemondás, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

M.D.K.

Sándor Móric

A tavaszi nagy tárlaton, a Műcsarnokban kiállitott 443 kép és szobor között szerepel müve.

A 19. oldalon 6-os számmal a müvész fényképe.

Képek, szobrok--festők, szobrászok c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26.-juli.2.
X. évf. 26. sz. 23. l.

MDK

Sándor Móric

Gyermek lapdával, of.

N. Szal. Téli Tárl. 192o. dec.
16.1.

16.1.

Sándor Móric MDK

Önarckép, olf.

Műcsarnok 1919-2o. téli tárlat

Sándor Móric MDK

Nő árnyékban, olf.

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

Sándor Méric MDK

Öltöző nő, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

Sándor Móric MDK

Borus hangulat, olf.

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

MDK

Sándor Móricz festő

A képirók és képfaragók váci-utcai boltjaban, a proletárforradalom első kiáll.-án vett részt műveivel.

/e.a./ :Kép és bábukiállitás.

Az Ujság, 1919.ápr.24.

MDK

Sándor Móric, festőm.

Borus hangulat. olf.

Műcs.-OMKT. 1921. Tavaszi kiáll. Kat. 15.1.

Sándor Móric MDK

Önarckép, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

M.D.K.

Sándor Móric, festő

munkáit, a Művészház Rózsa utcai új helyiségeiben megnyílt kiállításon, a tekeletlenek körötti kivételképpen említi a szerző.

Bölöni György: Képek között, Bp. 1967. 373. old.

/A cikk megj.: „Világ", 1913. jan. 23./

Sándor Móric

MDK

Tanulmány, rajz

Müvészet 1914. 422. l. kép

M.D.K.

Sándor Móric /1885-1924/

420. Nevelőnő. Olajf. 40x50

Elveszett. /Somogymegyei Muzeum/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
27. l.
MUMOK. Bp. 1952.

Sándor Mőric MDK

Önarckép, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

Sándor Móric

Uj Idők 1924. XXX. évf. 22. sz. 416.l.

Sándor Móric

MDK

Férfi gordonkával, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Sándor Móric

MDK

Öltöző nő, olf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállítás

Sándor Móric MDK

Lemondás, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Sándor Móric MDK

Nő árnyékban, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Sándor Móric

MDK

Kalapos nő, olf.

Visegrádi tájrészlet, olf.

Anyám, olf.

Mücsarnok 1919. Hadviselt müvészek kiáll.

Sándor Móric MDK

Miteremrészlet, olf.

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

MDK

Sándor Móric

Nevelőnő, o.

Egyéb köztulajdonból elveszett mütárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

< Sándor Mór >

homonnai rajztanár

könyve

< > A rajztanítás

céljairól. Homonna (?)

1905.

A m.kir. vallás- és közoktatá
szám alatt s a keb. számvevős
rendeletének másolata:

Utasitom, hogy R
nak a m.kir. póstatakarékpénz
lája javára a Műemlékek Országá

M.D.K.

Sándor Móric

festő

420) Nevelőnő

Somogym. Muz.

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke.

Budapest, 1952.

27 l.

MDK

Sándor Móric

Pihenő, rajz
Tájkép, szén

Szt.György Céh XVII. aук. 1914. márc.
71 1.

Sándor Móric
Önarckép, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 18 l.

Szent Jeromos (92. kép)

Fa, tempera, 41 × 26 cm.

Az Ipolvi-gyűjteményből.

Ipolyi Biharvármegye, 50. szám. — Gerevich IPGY, 95—99. l.

MEO DA SIENA (sienai festő, működött a XIV. században)

Tóbiás az angyallal

Fa, tempera, 34·5 × 30 cm.

A Bertinelli-gyűjteményből.

Restaurálta Endrődi Sebestyén, 1915.

—ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 19. szám. — Maszlaghy II., 46. szám. (Bizánci iskola.) — Gerevich PA, 223. l. (Meo da Siena iránya.)

Sándor Móric
Váratlan vendég, olaj

Téli tárlat. Nicsarnok, 1919-20. 18 l.

MDK

Sándor Móric

Mátra-hegyek alján, of.

N.Szal. 1913. tav. kiáll. 22. l.

MDK

KMTárs kiáll. 1941. Mücs.
dec.

MDK

Sándor Móric
Dr.Radóné arcképe, festm. repr.

Uj Müvészet, 1913. I. 3.sz. 11 l.

MDK

Sándor Móric

Kalapos nő, of.
Visegrádi tájrészlet, of.
Anyám, of.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.

14 l.

Sándor Mór
festő

Népszava 1919. ápr. 20.
Kiállítás

Sándor Mórc

Műtarnok

1919. hadviselt mennyi kiáll.
100, 111, 112, 113.
harcteren nem volt.

1919–20. téli kiáll. 347, 359

1920–21. téli kiáll 390

1921. tav. kiáll. 298

1922. jub. kiáll. 407

Stuck-Herr V. 89.

Sándor Mórie

1913. ápr.-máj. kiáll. N. Szalon
Mátra-hegyek alján, olajf. 600.–

1913. szept. kiáll. n. o.
Visegrádi részlet, olajf. 300.–
Csöndes országút, " 250.–
Sváb leányfej, " 200.–

1913. dec. kiáll. n. o.
Visegrádi hajó állomás, olajf. 300.–
Pálffy kastély Visegrádon, olajf. 200.–

1914. máj.-jún. kiáll. n. o.
Szentháromságtér, olajf. 500.–
Esős hangulat, olajf. 500.–

Lawrence, festo" III.156

Sándor Móric

1920. jan. feb.

ki 11. Nemzeti szalonban

Utolsó napsugár, olajf.
10000.—

1920. dec. n. o.

Gyermek lapdával, olajf.
10000.—

Henneberg, neimet festö V. 211.

Sándor Móric

1910. téli kiáll. Nüvesház
Tolvaj, 300 k.

~~Anglia VI. 237~~

Sándor Mór

rajztanár

áll. polg. isk.

Flamonna

1905

MOB. Kiadványok

„Budapest műemlékei."

25

...gos Bizottsága.

...ny { száma: 2714 192 5
kelte: dec. 2 192 5
beérkezése: dec. 5 192 5

...k száma:

...elintézett szám:

...áma:

...áma:

Polakovits M.

...6. { 1/25

1.

Sándor Mórie gróf

maga is fertett
a XIX sz. dolgen
Claros Sándortól
tanult fertan

A Mübarát
1921-188

Rézedény, XVII. sz. beli IX. 171.

Sándor Mina grófnő

1.

Horváth Arvíz

366 l.

A KIÁLLITOTT MŰTARGYAK JEGYZÉKE

Sándor Ninagrófnő

irod

Horváth Henrik: A régi Buda és Pest a művészet tükrében. (A Székesfővárosi Történeti Múzeum újabb szerzeményeiben.) Magyar Művészet 1937. 5. l.

MD K

Sándor Ödön, festö

Napraforgós udvar. Pasztell.

Ipesti Köv.Képtár.-Képzömüv. Ip.müv. és Foto kiállitas.
1918. jan.3.-23. Kat.

Sándor Ödön

Sándor Ödön dr. okl. mérnök
és építőmester, XII. Városmajor-
u. 55/b. 366-671

Bptávb 1940 szept.

várat és várost, melyet a Duna
ttért hegyek képezik. Az előtér-
fölül:

és 5. Borgo befejezésü magyarázó

.4 cm.

M.D.K.

Dr. Sándor Ödön okl mérnök, épitőmester

A Palace és az Astoria kávéházak összes épitő-
munkálatait végezte, mint a lap megjegyzi: "..hir-
nevéhez méltó kivitelben."

A kávéházakat fényképfelvételeken bemutatja a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1928. dec. 2-8. XVIII. évf.
49. sz. 126-127. lap.

MDK

Sándor Pál

Magánép. eng. Bpesten. Vállalkozók Közl. 1900. jun. 9.

Sándor Pál

A Szépművészeti Múzeumban megnyílt „Száz politikai plakát" c. kiállításon szerepel alkotása. „Lakat alá a feketézőkkel". (említve) a művész a Ludas Matyi karikatúristája volt, korán elhúnyt.

Téka,

1973. nov. 8. TV. 18.35/11/M.

Sándor Pálné

Képpel szerepel a Veres Pálné utcai leányegyin násznin ban, tanul mányi öszöndéj alapra rendezett Képző- és iparművészeti kiállításon.

Magyarság
Ft. 1926. V. 23.

Sándor Péter, grafikus MDK.

Az Európa Könyvkiadó kiadásában megjelent Asszony unokája című vogul népmese-gyűjteményt illusztrálta.

T. L.: Új könyvek — Asszony unokája
Vogul népmesék

Népszabadság, 1959. júl. 18. 8. l

Sándor Péter

faragómester

1685. Gyergyófalu

l. Balthel

62. l.

AB FÁJ / Maros-Tord / Huszár-k sté

Kl sszici áló,

Alsószolnoki fiúlegkiwoi Cz

" Gentry-kasinó

Bécsény Legedi Rozalár

Baja Mentelep (Ilen)

Sándor Péter

faragó

1685. Gyergyóalfalu

Balkel 127. L.

Germain Kiénlé

Denemarke

BUDAPEST 12 III. 15-9 62

MDK

Sándor Sándor [díszlettervező]

tervezte a díszleteket Háss László és Romhányi József: Barátom a miniszter c. vígjátékának a Szegedi Nemzeti Színházban történt bemutatásához.

Sömjén Péter: Barátom a miniszter.

Tiszatáj, Szeged, 1956. ápr. X. évf. 2. sz. 121. l.

MDK

Sándor Sándor (díszlettervező)

díszleteivel mutatta be a szegedi Nemzeti Színház Csiky Gergely: Mák-virágok című színművét.

Lőkös Zoltán: Mákvirágok
Tiszatáj, Szeged, 1954. június. VIII. évf.
2. sz. 135. l.

MDK

Sándor Sándor díszlettervező

Tervezte a díszleteket Verdi: Trubadur
című operájának a szegedi Nemzeti Szín-
házban történt előadásához.

Szatmári Géza: Szeged zenei élete az
50-es évek első felében.

Tiszatáj, Szeged, 1955. ápr. IX. évf. 2. sz.
121. l.

MDL

Sándor Sándor [díszlettervező]

díszleteivel mutatta be a szegedi Nemzeti Színház Móricz Zsigmond: Judas Mátyi c. színművét.

Ökrös László: Judas Mátyi.
Tiszatáj, Szeged, 1952. ősz, VI. évf. 3.sz.
176. l.

MDK

Sándor Sándor (díszletervező)

munkái a díszletek a szegedi Nemzeti Színház Svejk-előadásához.

Ír —: Színház.

Tiszatáj, Szeged, 1958. október. 8. l.

MDK

Sándor Sándor [díszlettervező]

Illyés Gyula: Fáklyaláng című drámá-
ját az általa tervezett díszletekkel
mutatta be a szegedi Nemzeti Színház.

Ökrös László: Ünnepi bemutató a Szegedi
Nemzeti Színházban.
Tiszatáj, Szeged, 1953. március. ~~VII~~ 7. évf.
1. sz. 52. l.

Sándor Mórc

festő

Ujv. M. Zs. L.

764. l.

MDK

P. Sándor Márta

A magyaros öltözködési mozgalom országos bizottságának ruhatervpályázatán az f/ ruhacsoportnál (iskolai formaruha) tervét oklevéllel tüntették ki.

Cikk: Pályázatok.

Magyar Iparművészet, 1934. 207.l.

Sándor Márta

Igen nagy tetszést aratott magyaros motivumu öltözetterveivel.
A grafikusok mellett a női divattervezők neveit is felsorolja "Az Atelier kiállitása" cimmel közölt beszámoló. Illés László kerámikus tanár növendékeinek munkáiból rendezik meg a negyedik kiállitást 1935. junius 22.-én. Az Atelier művészeti tervező és műhelyiskola divattervezői: Fischer Márta, Fleiner Mici, Sándor Márta, Grün Mici, Radó Zsuzsa, Bilitzky Tiborné, Grün Erna.

A HÉT. Bp. 1935. juni. 30.
45. évf. 13-14. sz. 4. lap

MDK

Sándor Mátyás

Önarckép, szén

Szántói menyecske aratókancsóval, of.

Imádkozó öregasszony, of.

Műterem 4.csop.kiáll. 1937. ápr.

Tételszám	Tárgy	egyenké
	1947. 48. l.	
	Szabad Művész	
	Nagykanizsa	
	festő	
	Sándor-utcai	

Méretek			Összeg korona-értékben			
ként	négyszög és köb	összesen	egyenként		összesen	
méterekben			kor.	fill.	kor.	fill.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
715/912

Sándor Mátyás

festő

Magyarország

Széchenyi tér 1.

MKSz 1947

M.D.K.

Sándor Mátyás festő

1947. febr. 4. a Nagykanizsai Képzőművészeti Szabadiskola megnyitásának engedélyezését kéri.
Nagykanizsán született.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 270.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

Sándor Mátyás festő

M.D.K.

A nagykanizsai Müvészeti Szabadiskola vezetésével

megbizva.

Müvészeti iskolát nem végzett,

Márton Ferenc tanitványa volt, és Párizsban Gabriel Mondianonál tanult saját közlése szerint, de erről szóló iratai a hadmüveletek során elvesztek.

Nagykanizsán a szabadszakszervezet vezetője.

Portrék.

Képzőmüvészeti élet a felszabadulás után 176.1.

A MÜVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.

Bp. 1965.

M.D.K.

Sándor Mátyás festőművész

Rózsahegyi Kálmánról festett portréjának reprját bemutatja a lap.

Szinházi Magazin, Bp. 1941. dec. 3-9. IV. évf. 5o. sz. 24. lap

Sándor Mihály

ács

1657. Kolozsvár

Bal Hel 126. l.

MAGYAR [illegible]
Könyvterjesztő vállalat
[illegible]

F.

„Europa" Laptery vál.

Budapest V.

Rothermere u 12 2.

Sándor Miklós

Ladikon (reprodukció)

Ifjú Kommunista 1966. jún. 6.

Sándor Miklós

Az 1974-75 tanévben fejezte be tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán, festő-tanári szakon, az V. évfolyamon

Címe: 1088 Bp. Vas u. 18

Magyar Képzőművészeti Főiskola

Sándor Móric

építész.

Szül. Felső alap 1885.
Végzett a berlini műegyetemen.
Az oklevél honosításának éve 1913

Névjegyzműegyetem 209. l.

Munkács.

A középtérbeli sziklán lév
[illegible] a Latorczán át hid cs
hegyek látszanak. Felirata
fölül középütt: MVNKATSCH
jobbra: p. 92
magyarázó szövegének kezdete: I
4. Vorwerck

Rm., mér. a vk. 5.

140-95.

Sándor Móric, építész

M.D.K.

Tervei szerint épült fel a Budakeszi Erzsébet-szanatórium új pavillonja, lépcsős [emeletenként fokozatosan hátrább nyíló] rendszerben, amiről - a tervező építész ismertetése szerint, addig Európában csak javaslatban, de még meg nem építették.

Építőipar - Építőművészet, Bp. 1918. évf. 13. sz. + 14. sz. 99-108. old. 1-9. á.

M.D.K.

Sándor Móric, épitési épitész

elkészítette a Budapesti Erzsébet Szanatorium területén felépítendő katonai lábadó betegszanatórium tervét, melyre Weiss Manfréd 750.000 K-ás alapitványt tett.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1915. XXXVI. évf.

szept. 22 sz. 7. old.

MDK

Sándor Móric,ép.

a közgyülés megejtett választása alapján 2 évre a tisztikar tagja lett, mint a tanulmányi és kirándulási bizottság ügyvezetö mestere. Elöadója: Bálint Károly.

A MIKSZ. tisztujitó közgyülése. 1934 máj. 29.
Vállalkozók Lapja. Bp. 1934. jun.6. LV.évf. 45-46.sz. 4.l.

MDK

Sándor Móric és Goldmann Izsó, ép.mest.-k.
VIII. Mária-u. 19.

uj ipar engedélyt nyert.

Fővárosi Hirek.
Vállalkozók Közlönye. Bp.1909 szept.22. 6.l.

M.D.K.

Sándor Móric müépitész

"Villaváros a Gellérthegyen" cimmel cikk és fényképfelvételek a Sándor Móric által tervezett - Ménesi-uti- villáról.

Szinházi Élet. Bp. 1929. nov. 10-16. XIX. évf. 46. sz. 96-97. lap.

Sándor Móric, építész

L: Kós Károly

Balázs Balázs: Hogy műletik meg egy regény ötlete 40-48

Mozgó Világ, Bp. 1983. aug IX/8

Sándor Mór

budapesti építész 1928-ban tervet Eszi-tett az alábbi muzeum-egylet Kaposvári Mu-zeuma részére, de ez a terv nem valósult meg.

Gönczi Ferenc:

A Somogymegyei Mú-zeum Egyesület 25 éves története.

Kaposvár, 1935.

31. l.

Sándor Móric

laid

Ropalotafela, 30. l.

Keczer-Lipócz, várr
Mochnya, r. k. temp
Niklova, fatemplom.
Nyárs-Ardó, templor
Nagy-Sáros, r. k. te
Várrom.
Orkuta, ref. templon
Ondavka, fatemplom
Palocsa, régi vár és
Raszlavicz, r. k. te
Richvald, r. k. temp
Regettő, fatemplom.
Sóvár, várrom.
Szinye, r. k. templo
Szent-Kereszt, zárd
Torkő, várrom. (?)
Töltszék, csúcsíves
Trocsán, fatemplom.
Vörösalma, templon
Váradka, fatemplon
Zboró, r. k. templor
Várrom.

Sándor Mór

festő

1902

Címtár 1930. 88. l.

T. 5217.

térrajzhoz A. Spalto kez-
fejezéssel két hasábos magya-
tt e czimet olvassuk:

ıstria

onelli

rgio Cornaro

ratore Francesco.

cm.

P.Sándor Márta, okl. ruhaterv

Magyar Iparművészet 1934. 2o7 l.
A magyaros öltözködési mozgalom orsz. bizottságának ruhatervpályázatának eredménye.

P.Sándor Márta, okl. ruhaterv

Magyar Iparművészet 1934. 2o7 l.
A magyaros öltözködési mozgalom orsz. bizottságának ruhatervpályázatának eredménye.

Sándor Mária, G.:

cikke: Adatok Márévár építéstörténetéhez. – Műemlékvédelem, 1966. 10. évf. 2. n. 87-92. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-284. l./ 252. l.

Sándor Mária

cikket említi

Fallér László: Komárom megye műemlékeinek irodalma /válogatás/ - Műemlékvédelem, 1971.2.sz.122-128.l.

125-126. l.

41

G. Sándor Mária, régész

A Pécs városképeit és műemlékeit bemutató, 1956-ban megjelent monográfia a Káptalan u. 4. sz. házról-többek között-írja: „korábbi falmaradványok, középkori kápolna felhasználásával Bakich Gábor kanonok építtette 1730-ban..." G. Sándor Mária régész és Sch. Pusztai Ilona építész segítségével újra fogalmazzák e ház történetét.

Hársfai István: Káptalan utca. 4.
Déldunántúli Napló, 1978. nov. 6.

MDK

P. Sándor Márta

A magyaros öltözködési mozgalom országos bizottságának ruhatervpályázatán az a/ ruhacsoportnál (Női télikabát) oklevéllel tüntette ki tervét a birálóbizottság.

Cikk: Pályázatok.
Magyar Iparművészet, 1934. 207.1.

MDK

Sándor Margit

Magyar plakát 66. 5. magyar plakát kiáll.
Műcs. 1966. dec.

MDK

Sándor Margit - Szilvássy Nándor

Budapesti Zenei Hetek

1885-1960. M. plakáttört. kiáll. Műcs. 1960.

MDK.

Sándor Margit

Plakátversenyen dijat nyert

Délmagyarország 1965 május 8.lap -

M.D.K.

Sándor Margit
Grafikus

Budapesti Lenei Hetek "zenei
"plakátja

Lehőcz Mária: Az év legjobb plakátja
Művészet, 1961 augusztus – 14 l.

M 3 (

Sándor Margit, grafikus

L: Papp Gábor

Rózsa Gy.: Csikós, jón onlaplábakon 13.

Nincszabadság, Br. 1978 árr. 16.

Sándor Margit, grafikus

L: Pap Gábor

—: thi

21.

Nepszabadság, Bp. 1978. ápr. 3

Sándor Mayer

(Emőd, 1927-

A Képzőművészeti Főiskolán végzett, plakát-, prospektus-, naptár-, étlaptervezéssel foglalkozik. „Az év legjobb plakátja" díjat háromszor alkalommal nyerte el.

Békéscsabai Alkalmazottgrafikai Biennálé, Plakátkiállítás. Munkácsy Museum, 1978. IV. 2-V. 28.

-Katalógus a könyvtárban-

Sándor Margit, grafikus

A Békéscsabán rendezett plakátkiállítás zsűrije három azonos díjat osztott. ki: Oláh György, Papp Gábor és Szilvási Gábor grafikusnak, jutott ez az egyenként huszezerforintos díj. – A szakszervezetek Békésmegyei Tanácsa által alapított ötezer különdíját kapta meg „Ady" c. és „Hungary" c. plakátja szerepel a kiállításon. (említve)

Művészeti Magazin.

1978. V. 9. TV. 21:55 /Z/

Sándor Mag.

Pla kátjai szerepe lnek "Az év legjobb plakátjai" c. kiállitáson az Ernst Muzeumban

Magya r Nemze t 1973 május 13

4.old.

Sándor Margit

Fabulon-férfiaknak c. kereskedelmi plakátjával elnyerte az 1973 év legjobb plakátja mívódíjat.

Népszava, 1974. ápr. 10. 102 évf. 83 sz. 5p.

Sándor Margit

Részvétel a kiállításon

Jubileumi Plakátkiállítás
Kp. Szépmüv. Múz. - 1975.

Sándor Margit

Grafikus

„Éljen az Első Nemzethőzi Férfinap"

(repro)

f.a.: Az utca tárlata a Műcsarnokban

Nők Lapja, 1972. április – 16 szám

Sándor Margit

"Plakát" cimmel hozza a lap művét: "Éljen az I
Első Nemzetközi Férfinap. Budapest, 1972" fel-
irattal.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. márc. 25.
XVI. évf. 13. sz. 9. lap.

Sándor Margit (Debrecen)

Hortobágyi Alkotótábor

Feriegyi Galícia

1995 sept B- oft 4

Sándor Margit

"Disztávirat" cimmel /vadas/ sign.-val közölt beszámoló felsorolja az ujabb disztávirat-tervező müvészeket, akik között szerepel a müvész is.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. május 11.
XVIII. évf. 19. sz. 8. lap.

Sándor Margit.

Az 1971. évi legjobb plakátok alkotóinak nívódíjait az Ernst Múzeumban osztották ki. A kereskedelmi kategóriában "Fabulon" c. plakátjáért vegyész a nívódíjat.

Népszabadság, 1972. márc. 29.

Sándor Magyt

„Fabulen" reklámja nívódíjat

kapott

Magyar Nemzet 1972 szám 29

4. old.

Sándor Margit, grafikus

Megemlítve: Éljen az első nemzethőri férfinap c. műve.

(VI. orsz. plakátkiállítás; Műszernok.)

Harangozó Márta: Tátott szájú P betű

2.

EST! HIRLAP, Bp. 1972. márc. 25.

Sándor Margit, grafikus

A kereskedelmi kategóriában

nyert díjat.

—: Nyomdájuk a legjobb plakátokat 8.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 29.

Sándor Margit.

Plakátpályázatot hirdetett a fenn-
állásának 25. ik évfordulóját ünnep-
lő Majus 1 Ruhagyár. A beérkezett
pályaminkák közül Sárvári Katalin
és Sándor Margit alkotását tartotta
díjazásra alkalmasnak a zsüri.

Magyar Hírlap 1973/40 sold.

Sándor Margit, grafikus.

Ma nyílt meg a Nemzeti Galériában „Az év legjobb plakátja" c. kiállítás, melyen szerepel a művész Ady-plakátja, /említve/ jó kivágással, megfelelő betűtípussal alkalmazva.

Esti Magazin.

1978. febr. 24. 18.30 /N./

Sándor Margit, [grafikus]

l. Gál Mátyás

Vadas József: Fabulon - fabula 12

Élet és Irodalom, Bp. 1983. máj. 6 XXVII/18

Sándor Margit, grafikus

d.: Máté András

Vadas József: Plakátkeresésben

13.

Élet és Irodalom Bp. 1984. máj 16. XXVIII/11

SÁNDOR MARGIT

Hajdú-Bihari Napló

1994. X. 12

● SÁNDOR MARGIT DERECSKÉN. A fotóművész Barangolások a francia alpokban című tárlata a helyi művelődési központban október 30-ig látható.

Sándor Mangit

„Otthonában a nagyvilág" c.
plakátjáért megkapta az 1966.
év legjobb plakátja díjat.

Magyar Nemzet, 1967. IV. 23.

Sándor Korpit

repr. Hortobágy

olaj, vászon 30×40

Hortobágyi Alkotótábor 1992

Debrecen

Sándor Margit

A VI. országos plakátkiállításon
„Éljen az első nemzetközi férfinap"
c. plakátja szerepett. (említve)

Harangozó Márta: Megnyílt a plakátkiállítás

Esti Hírlap, 1972. márc. 25.

MDK.

Sándor Margit

1967 évi plakátdijat nyert

Népszabadság 1967 ápr.23.

Sándor Margit

MDK

~~xcxcxcxcxcxcxcxc~~

az alábbi kiáll. katalógusát tervezte

Peti J. kiáll. Fényes A.terem, 1964.jan.

Sándor Margit /1927- /

MDK

Szilvássy Nándor

és Sándor Margit:

"Budapesti Zenei Hetek" 1960.

MAGYAR PLAKÁT-TÖRTÉNETI KIÁLLITÁS; Bp. 1960.

39.l.

Sándor Margit

MDK

Repr:

Szilvássy Nándor és Sándor Margit:
"Budapesti Zenei Hetek" 1960.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. 1960. Bp.

71. kép.

Sándor Margit
grafikus

M.D.V.

Szilvássy Nándorral közös
Budapest Lenei Hetek című
plakatja

Lehőcz Mária: A magyar plakát útja, 28 l
Művészet, 1961. február

HEREND 100 ÉVES

Ábrahám József, Bagó M. és Fia Utóda, Budapest

Felelős kiadó: Lehel Bula

Sándorné Donáth
Sarolta

Uram dolgozószobája
olajf.

Nemzeti Szalon
1917. máj.
sav. tárl.

Sándor Zsuzsanna

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-058, 337-748, 340-726
1989 DEC 19

NÓGRÁD
Salgótarján

Diákok kiállítása

A salgótarjáni Bolyai gimnáziumban nagy népszerűségnek örvend az iskolagaléria. A diákok értékelik a kiállító művészek munkáit, tárlatvezetéseket tartanak, s így közelebb kerülnek a képzőművészethez. Most új kezdeményezés indult el a gimnáziumban. A KISZ-klubban létrehozták a tanulók galériáját, ahol az iskola egy-egy tehetséges diákja mutatja be alkotásait. Nemrégiben tartották meg a másodikos Sándor Zsuzsanna kamarakiállítását, tegnap az ugyancsak másodikos Szabó Tamás tárlatát nyitotta meg Czinke Ferenc Munkácsy-díjas grafikusművész, az iskola rajz- és művészettörténet tanára. A KISZ-klub és a rajzszakkör közös rendezésében elsősorban azoknak a gyerekeknek a munkáit állítják ki, akik előtt a művészi pálya is nyitva áll.

a jólismert bolti párbeszédekre, „elfogyott, tessék benézni a jövő dető, sztereotip szövegekkel jel

Bizonyításra sem szorul, mert nőségünkben mindannyian tapa ha valamiből kevés van, akkor talomról, szabad bolti döntésről szó. A választás ilyenkor két vá re korlátozódik: vagy nem vás azt vesszük meg, ami éppen ka

Mindez természetesen nemcsak rűbb és legtömegesebb kereske a bolti vásárlás körében értend nél tágabban is. Ilyenkor a gazd jes pályahosszán — a kiskeresk gyárig — az iménti két döntés nyesül, pontosabban: a gyár azt s a kereskedelem azt kapja, Gazdasági szakkifejezéssel szólv vevő pozíciója és erősödnek, válnak a termelők gazdasági ha

Köztudomású, hogy a gazdasá form egyik célkitűzése: a vevő erősítése, választási hatalmának sa, a bolti pulttól egészen a t

Sándorné, Grosz Mária

Az angol királyné karácsonyi bevásárlásai közben megtekintette egy magyar festőművésznő, *Sándorné, Grosz Mária* kiállitását is. A kiállitott képek közül *egy magyarmotivumu virágcsendéletet* annyira megtetszett a királynénak, hogy — ámbár csak *made in England*-cikket vásárolt egyébként — *a magyar festőművésznő képét azonnal megvette.*

Reggel, 931. XII. 7.

Sándorné Grósz Mária

P.H. 931. XII. 6

— **Az angol királyné megvásárolta egy magyar festőművésznő képét.** Londonból jelentik: Az angol királyné karácsonyi bevásárlásai alkalmával megtekintette az egyik londoni műkereskedőnél *Sándorné Grósz Mária* magyar festőművésznő kiállított képeit is. Az egyik festmény, egy magyar motivumu virágcsendélet, annyira megnyerte a királyné tetszését, hogy azonnal meg is vásárolta.

P.H. 931. XII. 6

Sándorné Grósz Mária

106	Sárgaszwetteres nő	olajf.	300.—
107	Bárban	olajf.	500.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1932

VÉSZI-NYOMDA BUDAPEST

SÁNDORNÉ GRÓSZ MÁRIA

104	Falusi ucca	olajf.	400.—
105	Arckép	olajf.	250.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1931

1. Fehér rózsák — olajf. eladó
2. Nagymosás — „ „
3. Kislány öntözőkannával — „ „
4. Tanulmány — „ „
5. Reggeli frizura — „ „
6. Harisnyakötők — „ „
7. Anya és gyermekei — „ „
8. Ebéd utáni álom — „ „
9. Mesék a harctérről — „ „
10. Hazatérő kofák — „ „
11. Katonák a faluban — „ „
12. Első áldozás — „ „
13. Hajnali misén — „ „
14. Takaritás közben — „ „
15. A mi udvarunk — „ „
16. A mi udvarunk ősszel — „ „
17. Vasárnap — „ „
18. Délutáni álom — „ „
19. A mi udvarunk — „ „
20. Pillantás a jövőbe — „ „
21. Verandán — „ „
22. Vasárnap délután — „ „
23. Parasztmenyasszony — „ „
24. Piros rózsák — „ „
25. Parasztbál — „ „
26. Műteremsarok — „ „
27. Utcarészlet — „ „
28. Kiváncsi — „ „
29. Búcsuzók — „ „
30. Délutáni nap — „ „
31. Mosó asszony — „ „
32. Kézimunkázó leány — „ „
33. Kertben — olajf. eladó
34. Gyümölcsösben — „ „
35. Önarckép — „ magánt.
36. Vázlat — „ eladó
37. Vázlat — „ „
38. Falusi boltos háza — „ „
39. Falurészlet — „ „
40. Viszik a menyasszonyt — *Komlós Jenő igazgató tul.*
41. Zászlószentelés — *Beöthy László igazgató tul.*
42. Csendélet — *olajfestmény, eladó*
43. Éjféli mise — *Ágoston Manó igazg. tul.*
44. Csendélet — *olajfestmény, eladó*
45. Búcsusok a templomban — *Reimann Gyula ur tulajd.*
46. Komlós Jenőné arcképe — *Komlós Jenő igazg. tulajd.*
47. Plenair — *Grosz Jenő dr.e m. tanár tul.*
48. Arckép — *Ágoston Manó igazg. tul.*
49. Ablak alatt — *Komlós Jenő igazg. tulajd.*
50. Ebéd után — *Koch Richárd ur tulajdona*
51. Vasárnap — *eladó*
52. Kertünk — *eladó*
53. Kiváncsi — *Ofner Andor ur tulajdona*
54. Kofák — *Földiák Vilmos igazg. tul.*
55. Terefere — *eladó*
56. Női arckép — *Hecht Adolf ur tulajdona*
57. Arckép — *Róna Lajos ur tulajdona*
58. Templominterieur — *Dr. Csukási Mór ur tulajd.*
59. Varró asszony — *Dr. Graf Elemér ur tulajd.*
60. Vasalás — *Reiner Mór ur tulajdona*
61. Virágárus leány — *Koch Károly ur tulajdona*
62. Rét — *Dr. Csukási Mór ur tulajd.*
63. Kályha előtt — *Sziklás Adolf igazg. tulajd.*
64. Női arckép — *Dr. Szalay József máv.ig.t.*

Sándorné Kalivoda Kata

65.	Interieur	*Dr. Csukási Mór ur tul.*
66.	Tanulmány	*eladó*
67.	Modellek a műteremben	*Dr. Csukási Mór ur tulajd.*
68.	Tanulmány	*Vámossyné Eleöd Karola festőművésznő tulajdona*
69.	Interieur	*Komlós Jenő igazgató tul.*
70.	Tanulmány	*Reiner Mór ur tulajdona*
71.	Tájkép	*olajfestmény magántulajdon*
72.	Pejachevich Albertné gr.-né arcképe	„ „
73.	Pajtások	*Dr. Wirkmann József ur tul.*
74.	Női arckép	magánt.
75.	Önarckép	„
76.	Vázlat	olajf. eladó
77.	Tájkép	„ „
78.	Modell	„ „
79.	Csendélet	„ „
80.	Kis szobalány	*Szilágyi Vilmos ur tulajd.*
81.	Vázlat	olajf. eladó

Az eladásokat kizárólag Kató Kálmán festőművész, a Nemzeti Szalon műtárosa közvetiti.

NEMZETI SZALON

SÁNDORNÉ KALIVODA KATA

GYÜJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA

1918. FEBRUÁR

Vészi Podmaniczky-utca 13

állapításnak a szegedi Fogadalmi Templom számára készült reliefek és az Ádám-Éva szobrok. Nagy kár, hogy a finomságokban gazdag mintázású Széchenyi-fürdő részére készült szobor nem került felállításra. Széchenyi Miklósnak, a megboldogult váradi püspöknek ülőszobra igen jelentékeny darabja a magyar plasztikának.

Ami pedig a legnagyobb elismerésre tarthat számot, éppen az a körülmény, hogy Tóth István túl a hatvanon legszebb műveit csinálja. Szobrászi fejlődése egy töretlen egyenes vonal, melynek lendülő íve a múló évekkel egyre feljebb tart. Tóth István mindig munkás tagja volt a magyar szobrászművészek társadalmának. De soha még nem dolgozott annyit, mint most. És soha annyi fiatalos energiával, tehetséggel és sikerrel.

Ilyen művésznek érdemes kivárni az emberi kor legszélső határát. Kívánjuk is Tóth Istvánnak a magyar szobrászművészet nagyobb dicsőségére. *Gy.*

MŰTEREMLÁTOGATÁS SÁNDORNÉ KALIVODA KATÁNÁL

Hosszú, hosszú ideje már, hogy a közönség semmit nem hall *Kalivoda* Katáról. Kalivoda Katáról, aki pedig a legnépszerűbb művészek egyike volt. Képei rendszerint már a verniszazs napján gazdára találtak, a műértő közönség szeretetén kívül, része volt művésztársai és a sajtó elismerésében is, sőt kitüntették a Nemzeti Szalon aranyérmével is. És hirtelen, váratlanul, csaknem tíz esztendeje megszakadt ez a sikerekben gazdag művészpálya. Eleinte

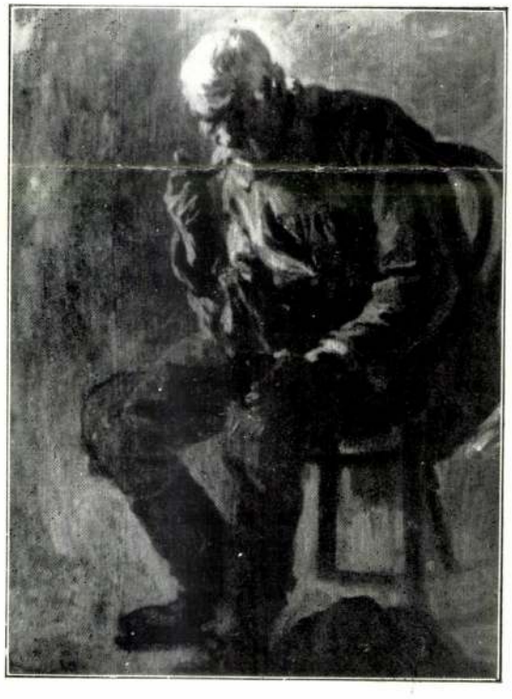

S. KALIVODA KATA: TANULMÁNY

csak az keltett feltűnést, hogy mind ritkábban jelentek meg a tárlatokon az S. Kalivoda Kata jelzésű vásznak, majd végleg elmaradtak. Kínzó betegség támadta meg a művésznőt és verte ki kezéből az ecsetet, mellyel oly vonzó és sajátos képét tudta vászonra varázsolni a falu festői életének. A színek dús skálája az életöröm érzésével kapott lendületes hatást a magyar falu színdús ábrázolásában. Akár egy hangulatos táj, vagy magyaros interieur, akár a templomi áhítat felemelő jelenetei, vagy a falu tipikus alakjainak markáns megjelenése ösztönözte ecsetjét alkotásra, a Kalivoda Kata művészetében mindig fel lehetett fedezni a nagy ihletőt: az életöröm színvidámítóan derűs színharmóniáit és biztos vonalvezetésű, szinte férfias energiájú rajztudását. Igen, az életöröm adott életet képeinek, s az életöröm áradt a szivekbe képeiből. Ez magyarázza nagy népszerűségét is. Az ő képei körül nem tomboltak szenvedélyes harcok, — legfeljebb kicsinyes intrikák — a megértés és megnemértés zajos csatái, az ő képei azonnal utat találtak a közönség minden rétegében. A művészetét duzzasztó életöröm tette ezt.

S. KALIVODA KATA: ÖNARCKÉP

Képzőművészet
1929. 21. sz.

S. KALIVODA KATA: ZÁSZLÓSZENTELÉS

És ez a piros életet szimbolizáló művészet éppen ezen a ponton kapott mély sebet. Kalivoda Kata közel tíz esztendeig volt súlyosan beteg. Ez idő alatt talán más művész „a jobb napokon" tovább dolgozott volna, nála ez lehetetlen volt. Hiszen éppen az hiányzott az alkotáshoz, ami nélkül ő nem tudott ecsethez nyúlni: az életöröm. Azonban hála a Teremtőnek és a művészben mélyen ereszto életenergiának, Kalivoda Kata lett a győztes a betegséggel vívott kegyetlen harcban.

És Kalivoda Kata ismét fest. Színei ugyan tompábbak lettek, hangulatain át-áttör a hosszú betegség borúja, de tudása a régi és régi meg új képeiből válogatott reprodukcióinkon mindenki megítélheti, hogy Kalivoda Kata ma is ugyanaz az értékes tagja a magyar művészek társadalmának, mint volt tíz év előtt. Csak hadd múljon a hosszú betegség emléke, hadd kerekedjen győzedelmesen felül a Kalivoda Kata energiája, nemsokára ismét örömmel üdvözölhetjük tárlatainkon az életöröm derűs szimfóniáit.

Chroniqueur.

MEGHALT STROBENTZ FRIGYES. 73 éves korában, Münchenben meghalt Strobentz Frigyes, aki a Benczurral egykorú u. n. müncheni generáció egyik kiváló tagja volt. Abban az időben, mikor Benczur odahagyva Münchent, hazajött, vele együtt sok magyar festőművész indult vissza hazájába, hogy a sok éves müncheni tartózkodás után megvessék alapját a virágzásnak induló magyar piktúrának. Néhányan mégis kint maradtak, s ezek közé tartozik Strobentz Frigyes is, aki igen előkelő helyet foglalt el a müncheni művészek sorában. *Vasárnapi istentisztelet* c. festménye az 1892.-i müncheni nemzetközi kiállításon a második aranyérmet nyerte. *Iskolás gyermekek* c. festménye 1894-ben a párisi Szalonban kapott kitüntetést. Nálunk 1904-ben mutatta be műveit egy gyüjteményes kiállításon és 1906-ban *Rózsaszínruhás hölgy* c. a Műcsarnokban kiállított festményére megkapta a magyar állami aranyérmet. Úgy a mi Szépművészeti Muzeumunkban, mint a müncheni Pinakothékában láthatók kitünő alkotásai. Annak ellenére, hogy állandóan Münchenben élt, élénk összeköttetésben állott a magyar művésztársadalommal és a müncheni kiállításokon mindig erőteljesen képviselte a magyar művészek érdekeit.

A MŰGYŰJTŐ

VITÉZ JÁNOS, A HUMANISTA GYŰJTŐ

Irta: SIKLÓSSY LÁSZLÓ DR.

Az olasz renaissance meghozta a modern értelemben vett gyűjtő tipusát. Nem ugrásszerűen, inkább lassú fejlődés eredményeképen. Fokról-fokra történik a haladás Olaszországban és még jó időbe telik, míg hozzánk elhatol. Az akkori modern gyűjtés a bibliophiliával kezdődik. Magát *Petrarcát* látjuk a lelkes könyvbarátok élén. Bejárja Olaszországot; mindenütt könyvek és kéziratok után kutat, miközben mindtöbben követik példáját. Petrarca Magyarországon is megfordult *Nagy* Lajos udvarában. A királyi udvar minden fénye mellett is maradinak tűnhetett egy modern gyűjtő előtt. Petrarcát, ha ugyan szót ejtett gyűjtőgondolatairól, vagy nem értették meg, vagy ha megértették is, az csak legföljebb arra való volt, hogy udvariasan, néhány szép kéziratos codex-szel elégítsék ki a vendég passzióját.

S. KALIVODA KATA: CIGÁNY CARMEN

S. KALIVODA KATA: A MI KERTÜNK

Nagy Lajos halála után ingadozás és hátraesés mutatkozik kultúrális életünk szépen megindult fejlődésében. Egy félszázad mulva azonban besurran hozzánk az az idő, amikor a magyarság is kér Petrarca örökéből. Egy gondviselésszerű férfiú, aki hatalmas egyéniségét rányomja egész XV. századi kultúránkra, gondoskodik arról, hogy az amatőrködés nálunk tártkarokra találjon.

Zrednai Vitéz Jánosról szólok. Vitéz 1408 körül született. Olaszországban befejezett tanulmányai után *Zsigmond* király kancelláriájában mint jegyző kezdte meg pályáját. Tollát, mellyel hervadhatatlan érdemeket szerzett a magyar nemzeti birodalom külföldi érintkezései körül, már Zsigmond aktáiban megismerjük. Hivatalában fokról-fokra emelkedik s ezenközben lelkesen terjeszti a humanistaság áldásos szellemét, mellyel ő maga telítve volt. Még *Hunyady* János, a hadak becsületes nyers vezére sem menekülhetett előle. Való tény, hogy a kormányzó utolsó éveiben lelkesen érdeklődött a tudományok iránt és hogy *Poggio Bracciolinitől*, a flórenci költőkancellártól, aki neki 1448-ban újabb munkáit megküldötte, a római királyok történetéről szóló könyveket kért. A fiatal *V. László* király sem kerülhette el Vitéz hatását; akinek — Vitéz pennájával — *Alfonz* nápolyi királytól és *Borso* ferrarai hercegtől kellett könyveket kérnie, amelyekért külön futár ment.

— Tudomásunkra jutott — írja — hogy fenséged azon erényeihez, amelyekkel korunk fejedelmei közül békében és háborúban kimagaslik, azt is csatolja, hogy szeret a tudományokban és az irásművekben búvárkodni és ilyképen a régi idők jeles fejedelmeinek példáját követni. Mi is fenséged nyomába akarunk lépni, amikor országaink kormányzásának ügyétől fáradtan pihenést és üdülést keresve a régi és uj kor követésre méltó eseményeit óhajtjuk tanulmányozni. Hogy ezt minél hathatósabban tehessük, jónak láttuk szándékunkat Fenségeddel közölni, hogy onnan

kapjunk segítséget, ahol a példát láttuk. Éppen azért különös bizalommal fordulunk Fenségedhez és kérjük Fenségedet, hogy küldjön nekünk könyvet vagy könyveket — egyet vagy kettőt — amelyek a régi római vagy más fejedelmeknek jeles tetteit alaposan és komolyan tárgyalják és amelyek méltók arra, hogy mi azokat olvassuk; úgy értesültünk, hogy ilyenekkel Fenséged bőségesen rendelkezik.

Más a lelkiállapota egy udvari alkalmazottnak, aki egy elmaradt ország gyenge uralkodója mellett működik és ismét más egy a modern műveltség teljében levő egyházfőé. A két lelkiállapot közötti utat Vitéz hatalmas szelleme gyors iramban tette meg.

Vitéz maga nagyváradi püspök korában 1444-ben kezdett igazándiban *könyveket gyüjteni.* Már itt fejedelemhez hasonló módon vette körül magát jeles tudósokkal. Ezek között találjuk *Vergerio* Péter Pál bölcsészt és humanistát, *Podacataro* Fülöp görög írót, *Szanocki* György lengyel tudóst, a későbbi lembergi püspököt, *Peuerbach* György csillagászt, a híres *Váradi Táblák* szerzőjét. Könyvtárszámba ment abba az időben már az a kéziratömeg, amellyel ezek az urak kedveskedtek vendéglátó gazdájuknak. Kívülük *Trapezunti* György teológiai íróról, *Argyropylos* János műfordítóról és *Tribrachus* Gáspár ferrarai eccloga-költőről tudjuk, hogy készörömest küldték el kéziratos műveiket a magyar egyházfejedelemnek. *Peuerbach* György említett művében — Fraknói közlése szerint — így aposztrofálja Vitéz kultúrális működését:

S. KALIVODA KATA: KOFÁK

állapításnak a szegedi Fogadalmi Templom számára készült reliefek és az Ádám-Éva szobrok. Nagy kár, hogy a finomságokban gazdag mintázású Széchenyi-fürdő részére készült szobor nem került felállításra, Széchenyi Miklósnak, a megboldogult váradi püspöknek ülőszobra igen jelentékeny darabja a magyar plasztikának.

Ami pedig a legnagyobb elismerésre tarthat számot, éppen az a körülmény, hogy Tóth István túl a hatvanon legszebb műveit csinálja. Szobrászi fejlődése egy töretlen egyenes vonal, melynek lendülő íve a múló évekkel egyre feljebb tart. Tóth István mindig munkás tagja volt a magyar szobrászművészek társadalmának. De soha még nem dolgozott annyit, mint most. És soha annyi fiatalos energiával, tehetséggel és sikerrel.

Ilyen művésznek érdemes kívánni az emberi kor legszélső határát. Kívánjuk is Tóth Istvánnak a magyar szobrászművészet nagyobb dicsőségére. *Gy.*

MŰTEREMLÁTOGATÁS SÁNDORNÉ KALIVODA KATÁNÁL

Hosszú, hosszú ideje már, hogy a közönség semmit nem hall *Kalivoda* Katáról. Kalivoda Katáról, aki pedig a legnépszerűbb művészek egyike volt. Képei rendszerint már a verniszazs napján gazdára találtak, a műértő közönség szeretetén kívül, része volt művésztársai és a sajtó elismerésében is, sőt kitüntették a Nemzeti Szalon aranyérmével is. És hirtelen, váratlanúl, csaknem tíz esztendeje megszakadt ez a sikerekben gazdag művészpálya. Eleinte

S. KALIVODA KATA: TANULMÁNY

csak az keltett feltünést, hogy mind ritkábban jelentek meg a tárlatokon az S. Kalivoda Kata jelzésű vásznak, majd végleg elmaradtak. Kinzó betegség támadta meg a művésznőt és verte ki kezéből az ecsetet, mellyel oly vonzó és sajátos képét tudta vászonra varázsolni a falu festői életének. A színek dús skálája az életöröm érzésével kapott lendületes hatást a magyar falu színdús ábrázolásában. Akár egy hangulatos táj, vagy magyaros interieur, akár a templomi áhítat felemelő jelenetei, vagy a falu tipikus alakjainak markáns megjelenése ösztönözte ecsetjét alkotásra, a Kalivoda Kata művészetében mindig fel lehetett fedezni a nagy ihletőt: az életöröm színvidámitóan derűs színharmóniáit és biztos vonalvezetésű, szinte férfias energiájú rajztudását. Igen, az életöröm adott életet képeinek, s az életöröm áradt a szivekbe képeiből. Ez magyarázza nagy népszerűségét is. Az ő képei körül nem tomboltak szenvedélyes harcok, — legfeljebb kicsinyes intrikák — a megértés és megnemértés zajos csatái, az ő képei azonnal utat találtak a közönség minden rétegében. A művészetét duzzasztó életöröm tette ezt.

S. KALIVODA KATA: ÖNARCKÉP

Képzőművészet 1929.

S. KALIVODA KATA: ZÁSZLÓSZENTELÉS

És ez a piros életet szimbolizáló művészet éppen ezen a ponton kapott mély sebet. Kalivoda Kata közel tíz esztendeig volt súlyosan beteg. Ez idő alatt talán más művész „a jobb napokon" tovább dolgozott volna, nála ez lehetetlen volt. Hiszen éppen az hiányzott az alkotáshoz, ami nélkül ő nem tudott ecsethez nyúlni: az életöröm. Azonban hála a Teremtőnek és a művészben mélyen eresztő életenergiának, Kalivoda Kata lett a győztes a betegséggel vívott kegyetlen harcban.

És Kalivoda Kata ismét fest. Színei ugyan tompábbak lettek, hangulatain át-áttör a hosszú betegség borúja, de tudása a régi és régi meg új képeiből válogatott reprodukcióinkon mindenki megítélheti, hogy Kalivoda Kata ma is ugyanaz az értékes tagja a magyar művészek társadalmának, mint volt tíz év előtt. Csak hadd múljon a hosszú betegség emléke, hadd kerekedjen győzedelmesen felül a Kalivoda Kata energiája, nemsokára ismét örömmel üdvözölhetjük tárlatainkon az életöröm derűs szimfóniáit.

Chroniqueur.

MEGHALT STROBENTZ FRIGYES. 73 éves korában, Münchenben meghalt Strobentz Frigyes, aki a Benczúrral egykorú u. n. müncheni generáció egyik kiváló tagja volt. Abban az időben, mikor Benczur odahagyva München-t, hazajött, vele együtt sok magyar festőművész indult vissza hazájába, hogy a sok éves müncheni tartózkodás után megvessék alapját a virágzásnak induló magyar piktúrának. Néhányan mégis kint maradtak, s ezek közé tartozik Strobentz Frigyes is, aki igen előkelő helyet foglalt el a müncheni művészek sorában. *Vasárnapi istentisztelet* c. festménye az 1892.-i müncheni nemzetközi kiállításon a második aranyérmet nyerte. *Iskolás gyermekek* c. festménye 1894-ben a párisi Szalonban kapott kitüntetést. Nálunk 1904-ben mutatta be műveit egy gyüjteményes kiállításon és 1906-ban *Rózsaszínruhás hölgy* c. a Műcsarnokban kiállított festményére megkapta a magyar állami aranyérmet. Úgy a mi Szépművészeti Muzeumunkban, mint a müncheni Pinakothékában láthatók kitünő alkotásai. Annak ellenére, hogy állandóan Münchenben élt, élénk összeköttetésben állott a magyar művésztársadalommal és a müncheni kiállításokon mindig erőteljesen képviselte a magyar művészek érdekeit.

A MŰGYŰJTŐ

VITÉZ JÁNOS, A HUMANISTA GYŰJTŐ

Irta: SIKLÓSSY LÁSZLÓ DR.

Az olasz renaissance meghozta a modern értelemben vett gyűjtő tipusát. Nem ugrásszerűen, inkább lassú fejlődés eredményeképen. Fokról-fokra történik a haladás Olaszországban és még jó időbe telik, míg hozzánk elhatol. Az akkori modern gyűjtés a bibliophiliával kezdődik. Magát *Petrarcát* látjuk a lelkes könyvbarátok élén. Bejárja Olaszországot; mindenütt könyvek és kéziratok után kutat, miközben mindtöbben követik példáját. Petrarca Magyarországon is megfordult *Nagy* Lajos udvarában. A királyi udvar minden fénye mellett is maradinak tűnhetett egy modern gyűjtő előtt. Petrarcát, ha ugyan szót ejtett gyűjtőgondolatairól, vagy nem értették meg, vagy ha megértették is, az csak legföljebb arra való volt, hogy udvariasan, néhány szép kéziratos codex-szel elégítsék ki a vendég passzióját.

S. KALIVODA KATA: CIGÁNY CARMEN

S. KALIVODA KATA: A MI KERTÜNK

Nagy Lajos halála után ingadozás és hátraesés mutatkozik kultúrális életünk szépen megindult fejlődésében. Egy félszázad mulva azonban besurran hozzánk az az idő, amikor a magyarság is kér Petrarca örökéből. Egy gondviselésszerű férfiú, aki hatalmas egyéniségét rányomja egész XV. századi kultúránkra, gondoskodik arról, hogy az amatőrködés nálunk tártkarokra találjon.

Zrednai Vitéz Jánosról szólok. Vitéz 1408 körül született. Olaszországban befejezett tanulmányai után *Zsigmond* király kancelláriájában mint jegyző kezdte meg pályáját. Tollát, mellyel hervadhatatlan érdemeket szerzett a magyar nemzeti birodalom külföldi érintkezései körül, már Zsigmond aktáiban megismerjük. Hivatalában fokról-fokra emelkedik s ezenközben lelkesen terjeszti a humanistaság áldásos szellemét, mellyel ő maga telítve volt. Még *Hunyady* János, a hadak becsületes nyers vezére sem menekülhetett előle. Való tény, hogy a kormányzó utolsó éveiben lelkesen érdeklődött a tudományok iránt és hogy *Poggio Bracciolinitől*, a flórenci költőkancellártól, aki neki 1448-ban újabb munkáit megküldötte, a római királyok történetéről szóló könyveket kért. A fiatal *V. László* király sem kerülhette el Vitéz hatását; akinek — Vitéz pennájával — *Alfonz* nápolyi királytól és *Borso* ferrarai hercegtől kellett könyveket kérnie, amelyekért külön futár ment.

— Tudomásunkra jutott — irja — hogy fenséged azon erényeihez, amelyekkel korunk fejedelmei közül békében és háborúban kimagaslik, azt is csatolja, hogy szeret a tudományokban és az irásművekben búvárkodni és ilyképen a régi idők jeles fejedelmeinek példáját követni. Mi is fenséged nyomába akarunk lépni, amikor országaink kormányzásának ügyétől fáradtan pihenést és üdülést keresve a régi és uj kor követésre méltó eseményeit óhajtjuk tanulmányozni. Hogy ezt minél hathatósabban tehessük, jónak láttuk szándékunkat Fenségeddel közölni, hogy onnan

Sándorné Kalivoda Kata

kapjunk segítséget, ahol a példát láttuk. Éppen azért különös bizalommal fordulunk Fenségedhez és kérjük Fenségedet, hogy küldjön nekünk könyvet vagy könyveket — egyet vagy kettőt — amelyek a régi római vagy más fejedelmeknek jeles tetteit alaposan és komolyan tárgyalják és amelyek méltók arra, hogy mi azokat olvassuk; úgy értesültünk, hogy ilyenekkel Fenséged bőségesen rendelkezik.

Más a lelkiállapota egy udvari alkalmazottnak, aki egy elmaradt ország gyenge uralkodója mellett működik és ismét más egy a modern műveltség teljében levő egyházfőé. A két lelkiállapot közötti utat Vitéz hatalmas szelleme gyors iramban tette meg.

Vitéz maga nagyváradi püspök korában 1444-ben kezdett igazándiban *könyveket gyüjteni.* Már itt fejedelemhez hasonló módon vette körül magát jeles tudósokkal. Ezek között találjuk *Vergerio* Péter Pál bölcsészt és humanistát, *Podacataro* Fülöp görög írót, *Szanocki* György lengyel tudóst, a későbbi lembergi püspököt, *Peuerbach* György csillagászt, a híres *Váradi Táblák* szerzőjét. Könyvtárszámba ment abba az időben már az a kéziratтömeg, amellyel ezek az urak kedveskedtek vendéglátó gazdájuknak. Kívülük *Trapezunti* György teológiai íróról, *Argyropylos* János műfordítóról és *Tribrachus* Gáspár ferrarai eccloga-költőről tudjuk, hogy készörömest küldték el kéziratos műveiket a magyar egyházfejedelemnek. *Peuerbach* György említett művében — Fraknói közlése szerint — így aposztrofálja Vitéz kultúrális működését:

S. KALIVODA KATA: KOFÁK

Šándor

S. 2. *Antalné, l. Kalivoda Kata.*

Gbrjen h. n. VII. 290

Sándor Antalné l.

Kalivoda Kata.

Sándor Antalné

Kallivoda Kata

---

vród

Z

Buca 51. l. arch.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta

Sándor Antalné
Kalivoda Kata

trod

Tábori Kornél: Magyar nüvésznők. Pesti Napló 1912 dec. 25. (Ovarcképpel.)

Pozitiv adat nincs.
„Parasztokat szeretek festeni leginkább."

N. 12

Sándor Antalné

Kalivoda Kata

festőnő

U. 12.

Sándor Antalné, festőnő l. Kalivoda Kata.

Sándorné Kalivoda Kata
festő művész

— Őszi tárlat a Szalonban. A magyar vészet első őszi szereplője megint a *Nem* mely ezuttal összes tagjainak teret adott veik bemutatására. Az ismertebb mesterek nem nagyon tolonganak az első tárlatra, érdeklődést még a nyár heve lankasztja. tott a falakra több érdekes alkotás. Örver *dorné Kalivoda Kata* uj szereplése. A művé gyar piktorinák egyik monumentális erejü hosszu évek óta távol maradt a tárlatokról szép vásznát látjuk viszont, köztük az „Els hoz készülődő leánykát s a művésznő egyik művét, az „Anya gyermekével" c. vászná nagy finomságával *Müller Méla* „Ősanyá c. kosztümös képmása és karakterben kivi *Agosta* tanulmány-képmása Voronoff tané kelő izlésü portrait-festő *Pap Domokos*, al képmását rendkivüli őszinteség jellemzi. kelt *Lajthánéné Führer Ilus* néhány portra lönösen Andor Endre államtitkár és Csányi Károly muzeumi igazgató jól megrajzolt feje. Sok bensőség jellemzi *Hofhauserné F. I.* „Édesanyám" c. arcképét, *Huber István* női képmását, finom *Vajkovits Erzsi* női feje finom *Porter Paula* „Hátas akt"-ja is. A tárlat tömegéből megemlitjük még *Bakonyi Kató* színes nyári virágait, *Bendéné K. Friderika* „Palóc leány" és „Fürdőzők" c. művét (utóbbiban sok fejlődés), *Demeczkyné Wolf Irma* „Őszi virágok" c. aquarelljét, *Hermanné Schuschny Erna* poetikus virágálmait, *Halasi Horváth István* lágy pasztellhangulatait, *Horváth G. Andor* színes tájait, *Csillay József* „Tarlószántás" c. vásznát, *Ehrenhaftné Hevesi Margit* „Tenger"-ét, *Mészáros Jenő* napsütéses „Erdei ut"-ját és őszi hangulatképét, *Kis Pál* finom gyermekképeit, *Kremm Mátyás* „Tabáni udvar" részletét, *Brieger Klára* „Szépvölgy"-ét, a grafikai művek közül *Farkasházi Miklós* aktjait, *Galambos András* két női fejét, *Örsi Sándor* jó állatrajzait, *vitéz Pataky Ferenc* „János gazda" c. kitünő rajzát, *Spolarich N. László* napsütéses svájci aquarelljeit, *Vadon Benjamin* tabáni tusrajzát, az ujabb irányok mesterei közül még *Borsos István József*, *Bőgös Lola*, *Cziffery József* („Cirkusz"), *Faragó Endre* („Épitkezés" kitünően rajzolt csoportja), *Maghy Zoltán* (zamatos „Hortobágyi juhász"-tipus), *Némethy Sz. István*, *Zsótér Ákos* müveit. Kisplasztikával *Csillag István* (Kerner István bronzplakettje), *Bernola Károlyné*, *Győri Gyula* (tréfás faszobrok). *Kóbor G. Elek* szerepel. *(k. k. l.)*

Pesti Hirlap
1929 IX. 8

Új Művészház
VII. Rákóczi-út 72.

Országos
Magyar
Tárlat.
1929. IX. 8 - 15.

Csikesz Lajos: Sándorfalva nagyközség monográfiája. A Falu Könyvtára 31. sz.

Sándorfalva

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 OKT
NIMRÓD
Budapest

Sándorfalvi László 1921

Sándorfalvi László
hivatásos vadász rajza

A Cecei Hunor Vadásztársaság intézőbizottsága és tagsága megrendülve közli, hogy a vadásztársaság volt elnöke, alapító tagja, a Nimród Vadászérem tulajdonosa,

Baráth József
vadásztárs

elhunyt. Emlékét volt vadásztársai, barátai tisztelettel megőrzik.

KOVÁCS JÓZSEF
elnök

TÁJÉKOZTATÓ

A Magyar Kézilőfegyver-vizsgáló Hivatal Mérőállomása (Budapest IX., Soroksári út 158. sz.) a helyszíni szemlék idején csökkentett létszámmal dolgozik. Kérjük a vadászokat, hogy legyenek erre tekintettel és fegyvereiket mérőállomási vizsgálatra (belövésre) lehetőleg

hétfőn és pénteken 7—14 óra között

hozzák. Aki reggel 7—10 óra között hozza a fegyverét, az még aznap 13—14 óra között el is viheti bevizsgált állapotban.

Diana III.

VADÁSZ-, HORGÁSZ-, SPORTSZAKÜZLET

Budapest VII., Wesselényi u. 74. Telefon: 224—002

VADÁSZFEGYVEREK JAVÍTÁSA, ELADÁSA, BIZOMÁNYBAVÉTELE, LŐSZEREK

ÉS VADÁSZATI CIKKEK – ÚJ ÉS HASZNÁLT – NAGY VÁLASZTÉKBAN KAPHATÓK!

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Sándorfalvi Sándor
FEJÉRMEGYEI HÍRLAP

1988 SZEP 18

mondta az öcskös, ... Csenevész törzs, ...
het, itt nincs vadászati tila-

1021

Anya gyermekével. (Sándorfalvi Sándor rajza)

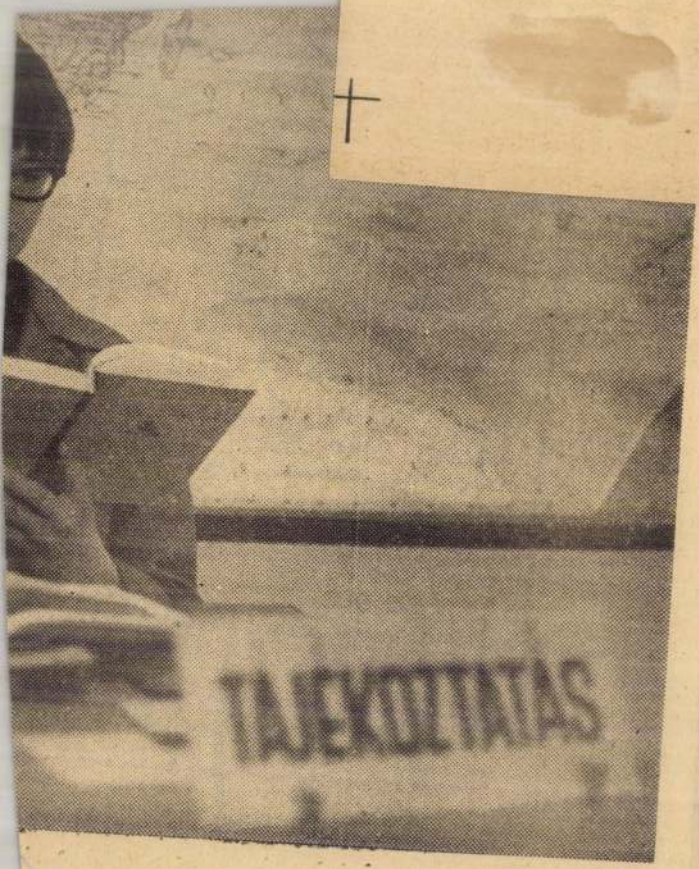

(Foto: Kabáczy)

sként játszot-
g: új színeket,
at fedeztem
egy tehetséges
ost, könyvelőt
nkája közben
felfedezhetem
etlen igazi lé-
einek újabb
ásait: ezek a
napjaim!

zerűen, magá-
mondja, mint-
em is lehetne
változatlanul
zében játéko-
szalmaszál.

mindig, min-
miért tartom
tosnak? Mert
em gondolhat
n az én ide-
k. Az élő em-
ontosabb! De
meg, hogy
z ember iga-
asztalnál ülsz
dolgokról be-
kkor, amikor
igazán tud és
d. El tudnád-e
zés közben a
listáról, hogy
szervezőkész-
enne? Csak ha
! Játék közben.

És csak ott veheted észre, hogy veszélyes helyzetben a másodpercek töredékrésze alatt pontosan meglátja, mit kell tenni és már cselekszik is: egy fejmozdulattal irányít, mozgat, lelkesít tíz embert. És ezt mind csak itt ismerheted meg.

Elgondolkozik egy pillanatra úgy folytatja tovább.

— Talán azért tartom olyan fontosnak ezt, mert a régi nagy színészek közül csak keveset ismertem, hogy tanulhattam volna tőlük. Odryt sohasem láttam. Csak néhány fényképem van róla és néhány lemezem. Gyakran felteszem ezeket a lemezeket. És hallgatom a hangját. Nézem fényképeit. És ha egy szerepre készülök, olykor gondolok arra: hogyan is mondaná ezt Odry?

A beszélgető-csevegő Gábor Miklós a művész, aki szenvedélyesen keresi mindig és mindenkiben az újat. Aki kutatja az élő embert és azt, ami benne a legértékesebb rejtett sajátja, hogy a színpadról aztán százszoros kamattal adhassa vissza, amit tőlük kapott.

J. P.

am
cín
tat
bi
ken
mák
bizo
nalb
kelő
drám
olyan szerencsés választás volt, amely nem csak méltó képviselője a mai csehszlovák drámairodalomnak, de egyben izgalmas, figyelmet igénylő írói próbálkozás.

„A zárt ajtók mögött" cí-

...ban bemutató

kerre vinnie ezt
nyű művet, elsős
köszönhető, hog
filozófikus jelleg
dóan szép gondo
vegrészeket a szí
tudták kelteni. H
tak egyéniséget,
ni a gondolatok

„Nincsen ars

— Beszélgetés Robert Ro

Markáns, jókedélyű, kissé érceshangú, első pillanatra barátkozó és mindenre figyelő férfi. Néhány óra alatt már otthonosan jár-kél a budapesti ember-tengerben s amikor rövid látogatása másnapján leül közénk, zsebéből apró, pirosfedelű noteszt húz elő és örömmel újságolja:

— Három ötletem támadt itt-tartózkodásom alatt. Három téma, amelyet úgy viszek haza, mintha itt kaptam volna ajándékba. Jónéhány tavaszt megértem már, de még sohasem vettem észre olyan élesen, szembeszökően, hogy az emberek arcára kiül a tavasz várása, mint itt Pesten, önöknél. A külföldiek kíváncsiságával nemcsak a kirakatokat néztem meg, sőt, azt néztem a legkevesebbet. Inkább az emberek arcát figyeltem jövés-menés közben. Mondhatom ennél izgalmasabb dolgot nem tudok ajánlani senkinek, ha egyszer külföldre megy. Az emberek arcáról néha többet lehet megtudni, mint száz hivatalos kimutatásból. Nos, ezeken az arcokon vettem észre a tavaszvárást is. Kissé felfokozott izgalom mindenfelé, a sietős embereken is meglátszó, titkolatlan derű, megmagyarázhatalan jókedv. A másik téma sokkal hétköznapibb. Koránkelő ember vagyok céltalanul őgyelegtem az utcán. Az iskolába sietők gyerekeket figyeltem s egy-

szerre megelev
tem az egész gy
az iskolaévek,
úgy érzem ezt
nom.

**— Tudomás
mostanában töl
zetű poémája
lágot. Van val
célja ezekkel
egymásba ka
vekkel?**

— Egymás
jellegű, terjede
tői művem jel
tanában, és —
revétel —ezek
tartoznak. Akik
részt olvastak,
egésznek vélhe
egy nagyterj
egység részei e
amelyen most
ideig szeretn
Úgy tervezem
mintegy tizenö
megírásra s a
össze a kötetet
ta az ötletet?
Az Isteni szín
nagyképűség
sonlítani maga
ne adhatna öt
hatatlan nagys
fiatal költőnek
mondanivalóm
életről s ehhez
nivalóhoz ker
megfelelőbb fo
következtetésre
hogy legjobb,
dok a költők le
szerénél és té
önmagánál. Sok

BOKROS JÁNOS:

Parancsok

Falusi éjszakát kóstolt a szám
tizenhat évesen,
a cigányzenés bál fülledt szagát
azóta is nyelem.

Mint a füst vagy a naftalin
kényes télikabátba,
belém ivódott ez a szag
s a néma parancsok világa.

Parancsot lőtt a búcsúi babák
csodálkozástól fönnakadt szemébe
a legények, e kis zsarnok-bakák
puskára fagyott képe.

S ha rászakadt a sátor-éjszaka
az egész búcsúi komédiára,
parancs vágta a söröspoharat
a kocsma asztalára.

Parancsot vágott — ha az éjszaka
meghamvasodott — kaszával a gazda,
s pálinkás szájú, álmos aratóit
törvényére kapatta.

Parancsok hídja vitt a templomig —
káromkodástól lelki limlomig,
viharhozó tengermorajtól
szabályozott folyó-alázatig.

Parancsok hídját szántja már
vasekével a traktor,
zötyögő üzemet csinál
a csöndes alkonyatból.

Föl-föllobban a szem, de aztán
a képernyőre pillant,
s a borzolódó ösztönöket
leoltják, mint a villanyt.

PÁKOLITZ ISTVÁN:

Tengerpart

A hold a tenger fövenyén
olvadozik. Mint Magdolna,
ki épp azért nem lett enyé
mert könnyen lehetett voln

A hold ledobja felhőköpenyé
s szembe velem
a tükrös vízbe lép
mezítelen.

Ami ölembe hull,
hogy kezem se kell érte
nyújtanor
mit ér? Hát ne is élje túl
megérdemelt sorsát az alkalo

A tenger végtelen —
ezüstje, mint ezernyi más:
ha már elérhetem,
volt-nincs a fényes látom

A ritmus gyöngye hűs föveny
pereg. Szép bánatom avitt
flótája panaszol perelve:
mért nem vagy itt?

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
FEJÉRMEGYEI HÍRLAP
1965 MÁR 28.
1021

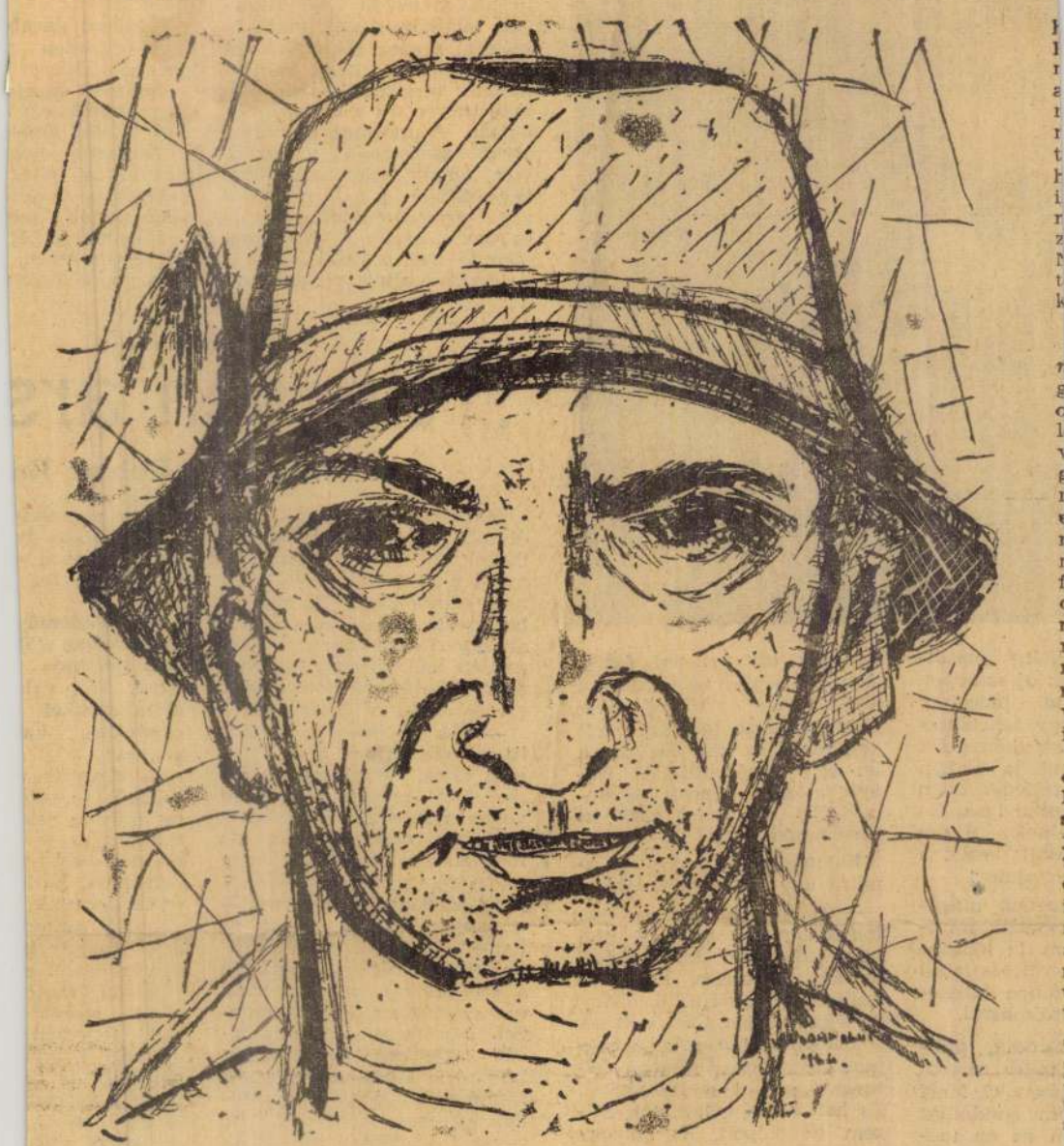

Sándorfalvi Sándor: **Ludas Matyi illusztráció.**

DALMUNK FABRIZ

Cságoly Klára:
Műteremben

Sándorfalvi Sándor: **BESZÉLGETÉS**

B. DANCS GÁBOR:

Piac után

Előttem ment: egy méterre tőle
kivénhedt gyermekkocsiban
vitte az aznapi reményt.

Hat fiút nevelt
Jegenye szépet
Hat fia elment
szerteszéledt...

Nyikorgó gyermekkocsiban
vitte a krumplit,
s a hulló nyári almát.

Önéletrajz

Időm szalmakazalából
egyenként hordtam a szálat.
Látod? A vállam most is erős
de a lábam fáradt.

...gfesteni,
kar...

...magát, „Torodom
is én vele, annál rosszabb!"
gondoltam magamban. Lehet,
hogy a végzetet hívom ki
magam ellen, de a tét meg-
éri.

— Maga akarta, Katherine, tettem még hozzá.

Ruhadarabjaimat csak úgy találomra a szoba négy sarkába dobáltam szét és egy ugrással mellette termettem.

És ekkor, Sír, hihetetlen dolog történt...: Úgy látszik sőt biztos, hogy nem ismerem a nőket... Az egyszer kétségtelen, hogy ezt a lányt egyáltalán nem értettem. Mert ez a lány, aki — mint mondottam — mindezt előkészítette

Fejér meg

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

Sándorfalvi Sándor

1021 1969 SZEP 22

Sándorfalvi Sándor: **Tokaji kőbánya**

miatt! De a savszegények dicsérik. Tehát savhatásfokozó tulajdonsága is van. A mézeskalács és mézes sütemény azonban rendszerint senkinek sem árt.

Tehát miért együnk mézet?... Azért, amit leírtam és azért, mert határozottan jó.

Ilyennek látja a mézet az ember, ha az orvos szemével nézi.

Buga doktor

TÉNAGY SÁNDOR:

Este

Ding-dolong, ding-dolong,
poros úton nyáj tolong,
egy, három, öt, hét,
hányat ver a kis kolomp?

Ding-dolong, ding-dolong,
dombon túl az est borong,
egy jegenyefában
megbotlott a napkorong.

Cédrust, [illegible]
nyőgyantá[illegible]
zati állato[illegible]
szenciákka[illegible]
pok, mint[illegible]
úgy őrizté[illegible]
nyekben t[illegible]
csöket ola[illegible]
sírjában olyan kenőcsöket találtak, melyeknek elemzésénél kiderült, hogy indiai balzsamokat tartalmaznak. E balzsamokról még a biblia is említést tesz.

Az asszírok előszeretettel parfümözték gyűrűs, csigába bodorított szakállukat. A parfümöt évezredeken át virágokból állították elő. Az arabok a rózsát kedvelték, talán abból a hagyományból kiindulva, hogy Mohamed mennybemenetele alkalmával izzadságcseppjeit rózsaillat alakjában küldte le a jámbor muzulmánok számára.

Nem szeretném kiábrándí-

Állítólag a Tibet-ben é
mósuszok szolgáltatják e
az anyagot. A „zibet" ne
erős illatszert az Afrikáb
és Kelet-Ázsiában élő zibe
macska mirigyeiből készít
Nyersen nem valami kell
mes az illata, de finomít
után kitűnő parfüm kész
belőle. A XVII. és XVI
század dandy-jei „burnót-d
hányukat" illatosították
zibettel. A szakértők a bíbo
tetűre is esküsznek, azt áll
ják, hogy igen kiváló illa
szer-alapanyag. Kiábrándí
de hát mit csináljunk.

A görögök nemcsak ruh
jukat, ételüket és italukat
latosították, hanem a pa
füm gyógyító hatásáról

Borsi Darázs József:

Bárányfelhők

*a kisebbik fiú, és már fek
sik oldalára, ha fel nem
farkas:*

*— Jaj pásztor, jajjajja
tam és húzd ki az oldalam
lásd meg fogom hálálni:*

— Hogyne, majd bolond

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Sándorfalvi S.

FEJÉR MEGYEI HIRLAP
1963 DEC 1

1021

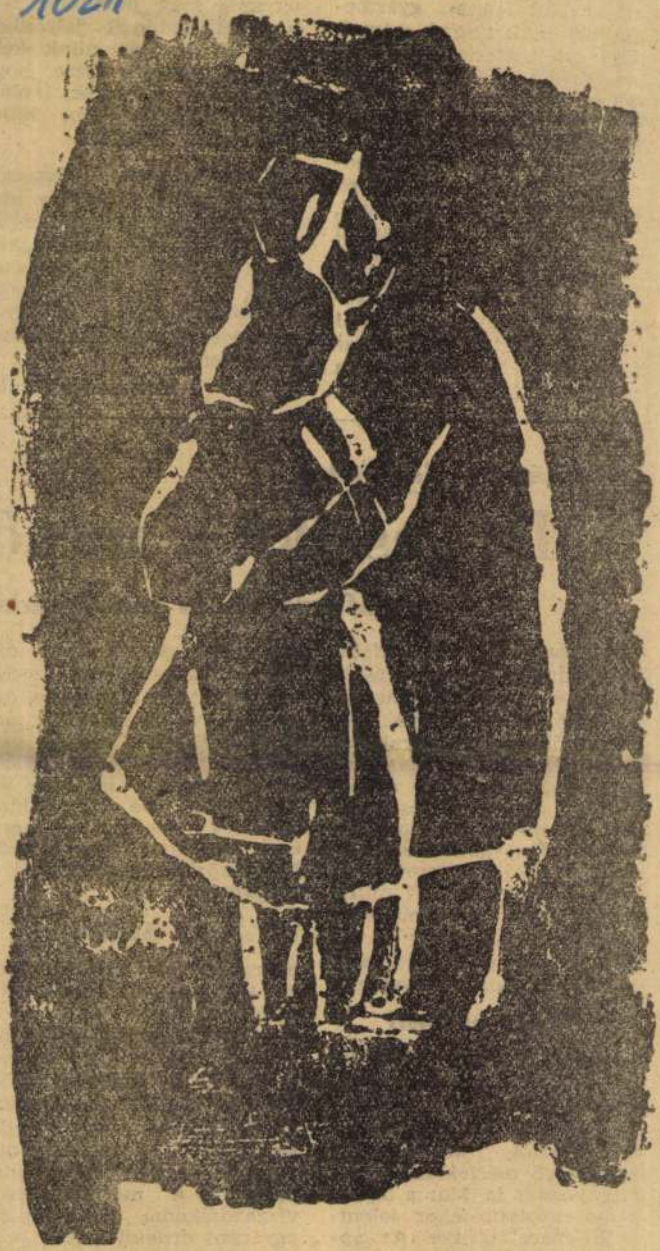

Sándorfalvi S.: **Tavasz**

20-as számkörber
gazdás. De ezer
tasnak kell lenn
künknek a kétje
helyi érték szeri
ban, értelmezés
ban és olvasásáb
ben, az egysze
feladatok megol
Nagy célok e
ezeket a tanuló
hogy az iskolában olvasással,
rással heti 10, számtannal
s mértannal heti 5 órában
oglalkoznak. A maradék 5
rájukban 1 órát a környe-
etismeret, ugyancsak 1—1
órát a gyakorlati foglalkozás
s az ének, 2 órát pedig a
testnevelés foglal el.

meg a tábor
alább kétszer a tanító nénit
és kérjünk tőle is útbaigazí-
tást. Fogjunk össze az isko-
lával, hogy a szülők tábora
egy tábor legyen: a jövő
nemzedékét nevelők egészsé-
ges tábora!

Kolozsvári Gyula

Tudomány — Technika

Mit „eszik" a mezőg

— Energiaforrások és mezőgazdaság

Érdekes statisztika adatai tanúskodnak a termelőszövetkezetek villamosenergia igényeiről és az igények teljesítéséről szóló beruházásokról. Eszerint népgazdaságunk 1959-ben 57 millió, 1962-ben 83 millió és 1963-ban 126 millió forintot költött, illetőleg költ villamosításra. A jövő évi keretösszeg ennél is nagyobb: 147 millió forint. Ezek a számadatok azt bizonyítják, hogy mezőgazdaságunk energiafogyasztása folyamatosan növekszik.

Saját erőből

Vajon milyen mértékben lehetséges az igények kielégítése? Mindenekelőtt azt kell megjegyezni, hogy az energiafogyasztók közé lépett számottevő mértékben az állattenyésztés is. Már a takarmány előkészítésekor jelentkezik energiaigénye. Az aprítás, tartósítás, szecskavágás, répavágás, darálás, silózás — gépi munkát, villamosenergiát igényel. Azért ezt, mert a tapasztalatok szerint a traktor, vagy a másféle, nagyobb robbanómotorok felhasználása nem eléggé gazdaságos. Éppen ezért célszerű a villamos motorok alkalmazása. De az állattenyésztés modernizálása mindezen felül még bizonyos szállítóeszközök üzemeltetését is megköveteli.

Az öntözés

energiaigényei külön felmérés alapján ismeretesek. Ime, néhány jellemző adat: a 20 éves távlati terv 2 millió kataszteri hold földterület öntözését irányozza elő. Ebből 800 ezer holdat mechanikus vízkiemeléssel, egy millió kétszázezer holdat pedig duzzasztók segítségével fognak öntözni. A mérnököt és a vízgazdálkodás szakemberét egyaránt érdekli tehát, hogy ez a feladat mekkora villamosenergia igényt támaszt? A 800 ezer kataszteri hold

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Sándorfalvy Sándor

FEJÉR MEGYEI HIRLAP

1983 NOV 3

1021

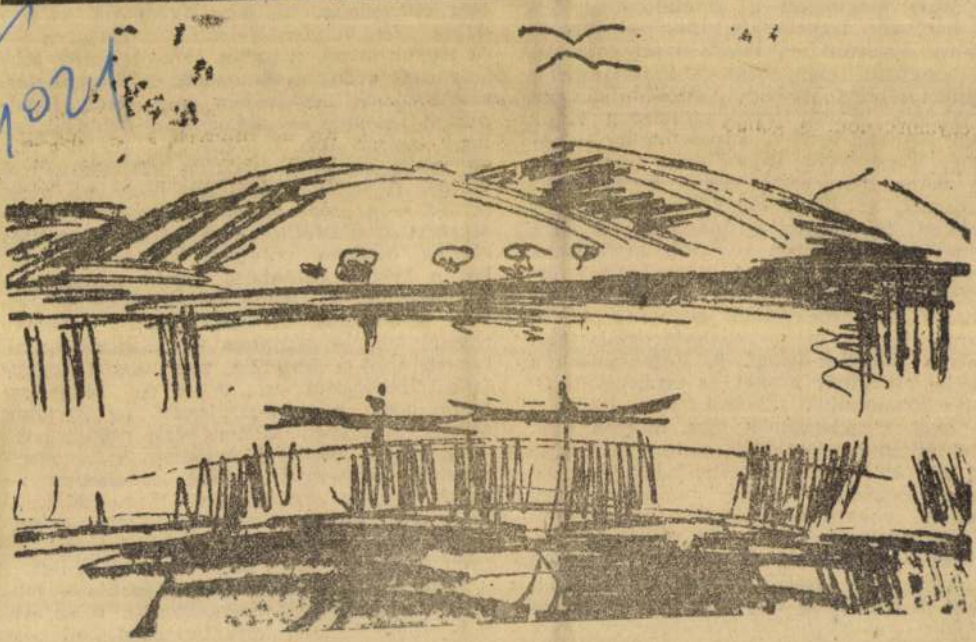

Sándorfalvi Sándor: Velencei-tó.

... eszmei, erkölcs ... nagyon sokan nem is kapcsol nak össze magukban az irodalommal. Hi szen hányszor figyelhettük meg — városo és falun egyaránt —, hogy olyan emberek akik magukat nem hogy irodalmároknak de különösebben irodalmi érdeklődésűeknek sem tartják, mind természetesebben idéz — egy köznapi témával kapcsolatban — egy regény, vagy vers valamilyen motívumát. Hiba volna nem észre venni Fejes Endre regényének, a „Rozsdatemető"-nek nem egy szemléleti és ábrázolási hiányosságát. (Ezt a hibát — mellékesen — több kritikusunk elkövette.) De az olvasói közvélemény örvendetes gazdagodása, hogy különböző foglalkozású és érdeklődésű emberek között gyakran halljuk ezt a meghatározást: „Hát ez olyan Hábetler-dolog". A Fejes-regény a Hábetler családban azokat az embereket ábrázolta. (ismételjük távolról sem tökéletesen) akik megelégszenek egy nagyon szűk élettel és oduba húzódnak a történelem, az igazi élet elől. S a „Hábetler" kifejezés sokaknak megkönnyíti, hogy valakire, vagy valakikre vonatkozó ítéletüket szemléletesen megfogalmazzák. No, de Toldi Miklóstól Vaszilij Tyorkinig és Kárpáti Zoltántól Davidovig sok tucatjával sorolhatnánk fel azokat a tegnap és ma, magyar földön és külföldön született irodalmi hősöket, akik mostanában lettek részeivé az olvasói tudatnak. Nem állítjuk, hogy az irodalmi hősök — ahogy Gorkij nevezte őket, szellem- ... hogy az olvasói közvélemény előbb-utóbb szocialista szellemű irodalmi közvéleménnyé váljon. A fejlődés útja az, hogy az átlag olvasó — a szépirodalom segítségével is — eljusson az illúzióktól a valóságig, a realitás gazdag, izgalmas voltának belátásáig. Ezért hát a kritika különböző fokain nemcsak a dogmatizmus, a „stílus demokratizmusa" címén sematizmust követelő nézetek csökevényeitől kell — sürgősen — megszabadulni, hanem attól a liberális, nagypolgári fogantatású felfogástól is, amely az olvasókra bízza, hogy „csak úszkáljanak" az irodalmi művek tengerében és nem segít nekik, hogy — a maguk szellemi fejlődése és a szocializmus közhasznú építése érdekében — megtanuljanak disztingválni. Hogy többmillió magyar ember előbb-utóbb aktív, az irodalmi termésre is hatni tudó olvasóvá legyen az igazán nem csak szervezés dolga.

DE A KRITIKA ERŐIT — igenis — jobban, okosabban kell megszervezni, s az eszmei offenzívát igen következetesen kell végihezvinni ahhoz, hogy népünk szellemi szomjúságát mindig friss, üdítő forrásvízzel és ... poshadt löttyökkel oltsuk.

...száma „A termelő-
...zdálkodásáról" címmel önma-
...ényekkel fejtegeti a szövetke-
...kulását, fejlődését. A szerző
...esítés és az állattenyésztés
...nelőszövetkezeteknek nyújtott
...st és a közösből származó
...ek alakulását.
...atodik száma napjaink egyik
...érdéséről, „Az ipar átszerve-
... jelent meg. A kötetben ilyen
...k: „Világfolyamat", „Mi kár
...taprózottságból", „Az elsőként
...apasztalatai", stb. A sorozat
...A sztrájkharcokról" címmel
...lnyomók és az elnyomottak
...yobb tőkés országokban. Ada-
... sztrájkharcokban résztvevők
...ulásáról, ismerteti a sztrájk-
...rmáit és a nemzetközi mun-
...ről nyújtott anyagi támoga-

...yolcadik száma „A munkabé-
...ások" címmel ilyen kérdése-
...e kerül az államnak például
... Mit költ az állam üzemi ét-
...sre, munkaruhára, a munká-
... egészségügyi és kulturális

...érvet és tényt lehetne szem-
...ertetni akármelyik füzetecs-
...ek rövid ismertetése és a kö-
...la is jelzi a kiadványok idő-
...ntosságát. A sorozat folyta-
... még néhány újabb füzetecs-

Takács Gábor

csatában, vérese
vagy nagyembe
számot tart a t
hanem csak hal
abba a másik, t
csöndes-mogorv
mint harmathintő nyári esteken
hazafelé az öreg szőlőhegyről,
vállukra vetvén ásót és kapát.

Alba Regia II. és III.

Az Alba Regia első kötete az országos szerveken kívül eljutott Rómába, Berlinbe és Európa csaknem valamennyi jelentősebb múzeumába, ahol a római korral kapcsolatos kutatások érdeklődésre tarthatnak számot.

Most megjelentetés előtt áll az Alba Regia második és harmadik kötete, amelyben azok a tanulmányok kaptak helyet, amelyek az 1951—60—61 évben végzett kutatások adatait dolgozzák fel.

A második és a harmadik kötet túlnyomórészt a régészeti kutatások legújabb eredményeit, ezek között is első helyen a táci-gorsiumi ásatások leleteiről szóló elemző tanulmányokat tartalmazza, de helyet kaptak ezenkívül helytörténeti közlemények, tanulmányok is a kötetben. Igen gazdag néprajzi anyag is színesíti a témájában változatos kiadványt.

A második és harmadik kötet, az előzőhöz hasonló reprezentatív külsővel hagyja el hamarosan a nyomdát, hogy útrakeljen a világba és elvigye Fejér megye hírét mindenhová, ahol a múlt kutatásaival, az emlékek feldolgozásával foglalkoznak az arra hivatottak.

— ds —

1963 SZEP 2 9.

1021

Sándorfalvy Sándor: **Tiszapart**

Sándorfalvi Sándor

FEJÉR MEGYEI HIRLAP

1966 MÁR 20

1021

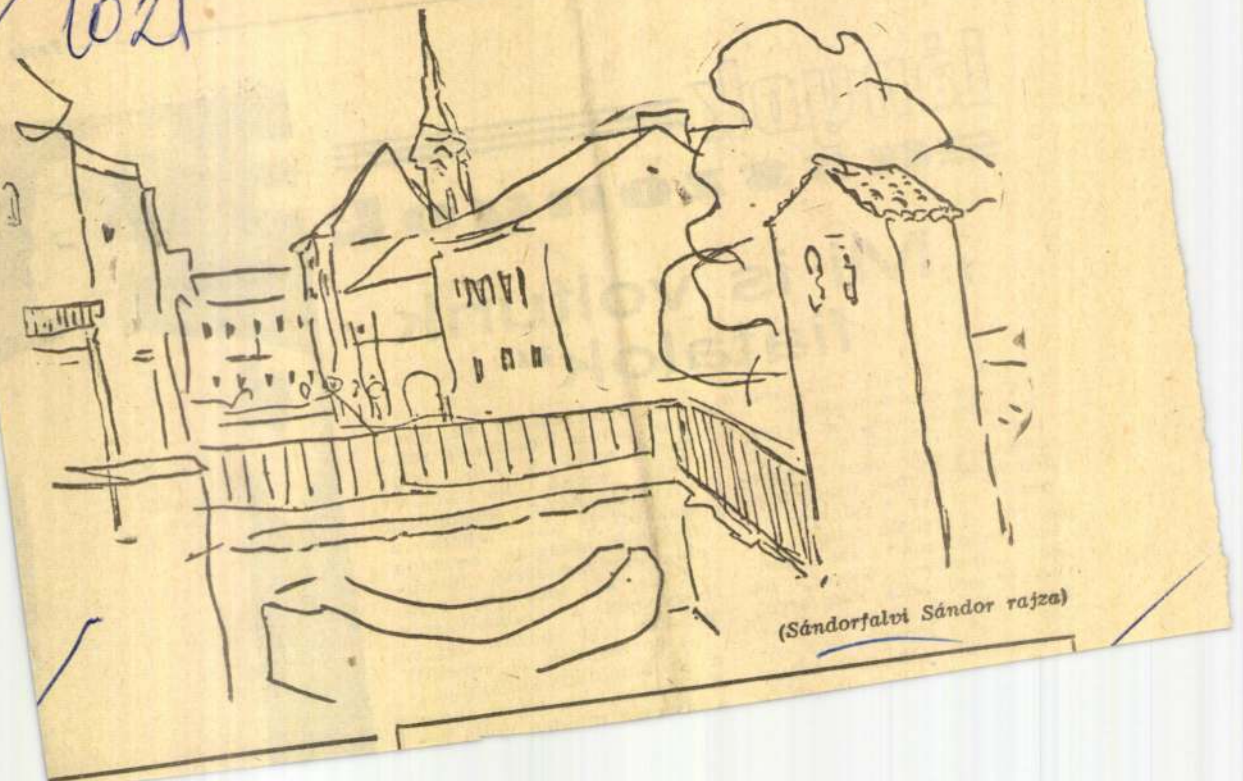

(Sándorfalvi Sándor rajza)

Lányok asszonyok

„Mi is voltunk fiatalok"

Sok szó esik manapság a fiatalok szabadidejének jó felhasználásáról, a színvonalas szórakozásról. Különösen vidéken okoz ez problémát, ahol még nincs mindenütt ehhez megfelelő helyiség. A szülők találékonysága megoldhatja ezt a gondot, különösen akkor, ha nem feledkeznek meg arról, hogy „mi is voltunk fiatalok". Így a lányok, fiúk estenként ott jöhetnek össze,

esik eldicsekedni az újonnan tanult kézimunka mintával, amíg a fiúk sakk, vagy szolid kártyacsatát vívnak. Akár kézimunka szakkört is alakíthatnak a társaság nőtagjai, bevonva ebbe egy hozzáértő „felnőttet" is, aki időt szán arra, hogy még a szabás-varrás rejtelmeit is vonzóvá tegye.

A társasjáték is elősegíti a jó hangulat kialakítását. Különösen, ha olyan, hogy a társaság minden tagja be-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Sándorfalvi Sándor
FEJÉR MEGYEI HIRLAP
1963 NOV 10

1021

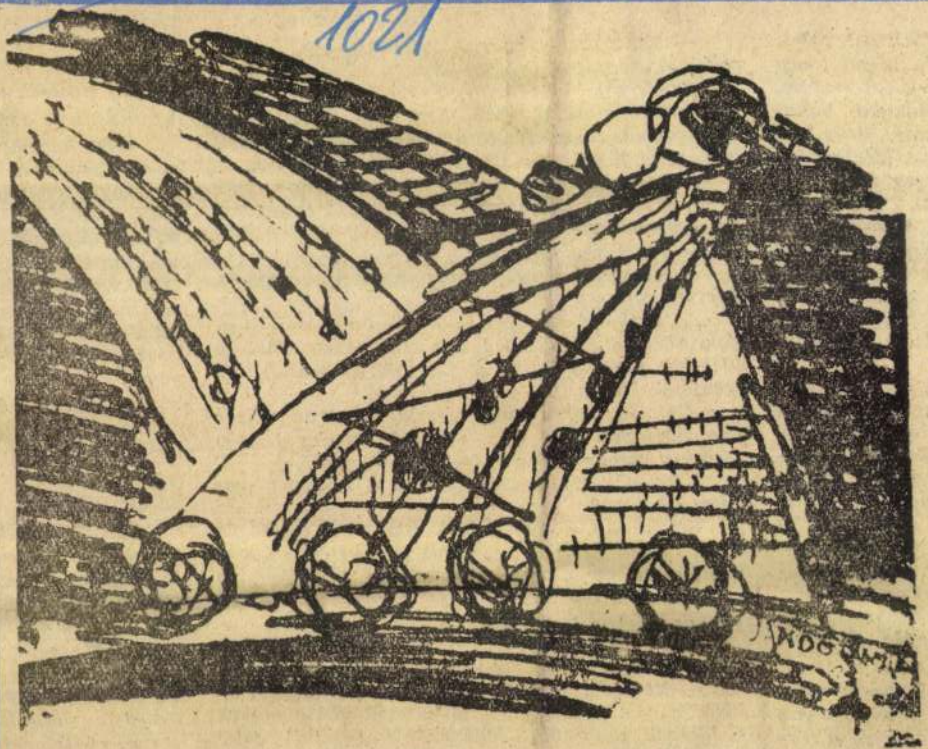

Pákozdi szőlőhegyek (Sándorfalvi Sándor rajza)

lderítő lány

lságrultak a levelek
eregnek. Mindennap
y az ágakat nézem,
lderítőlányra. Soha-
m, sovány, fiús ter-
ves, ezerkilencszáz-
életet és mert na-
lósként.
n vele. Először csu-
egy autóbusz utazás
ért többet, négy fo-
a ki), sárga karton
apján felül az író
a cím: A felderítő

g jócskán végeztem
églegesen. Ahogyan
bban foglya vagyok.
oldalakon. Azt hi-
nem „nagy" művet
valóságot megírni.
tudott, arról inkább
artotta az írói fan-
nényebb emléket ál-
ternak, Bauer István
s hős leányának. Aki
ni édesapja hazáját.

az első lapok után
hogyan nem is olyan
osan egysíkú, a tör-
sorozata. Aztán rá-
em a forma volt a
om, a szenvedélyes
d névteleneket...
ılami.

— Mutatnánk mag
csit büszkén, kicsit titá

Aztán még beszél
előkerült a mutatni v
Moszkvából. Írója szer
és közölte, hogy majd

A dolog így talán
— de az iskola igazgatója, Bokor Gyula egy könyvecskét mutatott.

— Nézd, mit kaptunk!

Belül cirill betűs, orosz nyelvű bejegyzés, nyersen fordítva így szól:

„A perkátai iskola ifjú olvasóinak, amely iskola abban az épületben van elhelyezve, ahol én 1945-ben tartózkodtam. A visszatérés emlékére a szerzőtől, 1963-ban."

Aláírás: Maksz Poljanovszkij. A levelet is ő írta Bőcs bácsinak. A könyvecske pedig a négy forintos, sárgatáblás „A felderítő lány".

Hogyan került a bejegyzés és a könyv a perkátai iskolába?

Egyik nap délelőtt autó állt meg az iskola előtt, zömök férfi kászálódott ki belőle. Szeme végigfutott az akkor még viruló rózsákon, a virágágyakon, a zöldellő fák lombjain. Aztán megindult az épület felé.

— Itt volt a kórház — magyarázta. Arra a helyre mutatott, ahol most a tantermek vannak.

— Itt pedig a nyomdánk volt — vezette el kísérőit oda, ahol ma a napközi otthonos gyerekek ebédelnek, tanulnak. Maksz Poljanovszkij mint újságíró dolgozott itt a háború alatt az egyik front-újságnál.

A hogy nézelődött eltűnődött:

— Milyen közel van ide Budapest, de akkor... milyen messze volt.

erniuk
Maks
jóméhó
hatta
rt fele
eki n
hane
ndolt
ben
, olv
sötét éjszakába. Ehs
néma hősiesség, ism
nak érzem a könyv
ismerősnek. Jobban
az írója is harcos
most is a könyvéve
névtelennek derítet
nevét.

A könyv első o

„Ne feledjétek
adatokat azokról, a
tak meg... Vésséte
voltak névtelen hő

Sok Tányánk
is sokat tudna még
kezetünkbe életeke
nek. Ne felejtkezzü
már örökre névtele

Peregnek a
sziában a
Tatjána életét oltot
Perkátán, ahol M
maga névteleneire
előtt, hogy emlék
arra az ezernyire,
ott kint. A nagy cé
tietekért, mindenki

1964 JUL 5.

1021

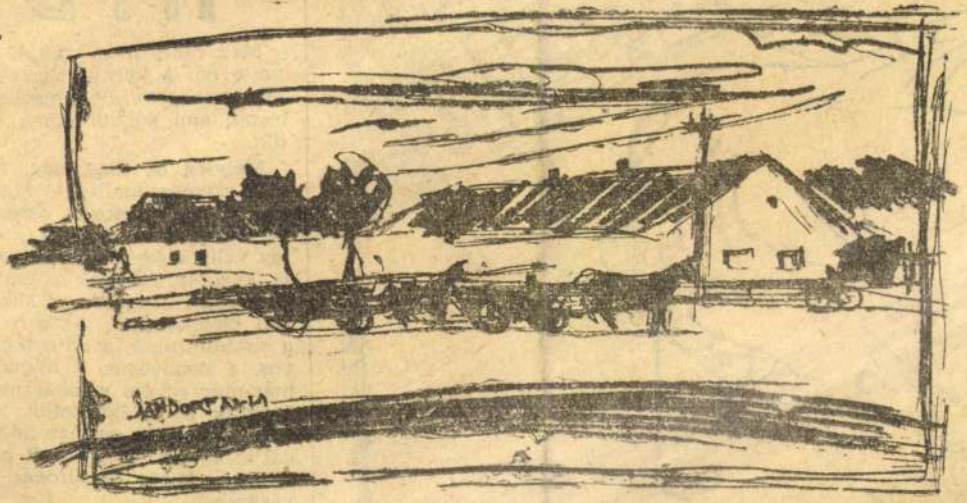

Sándorfalvi Sándor: **FOGATOK**

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Még nincs meg. Csak a
amelyből a kristálytiszta víz a h
Mégis magam elé képzelem a
testet, ami gólyalábán a házak
dik.

Mélység és magasság. Milye
nek egymás mellett. Meg, m
alkotás teremtette és teremti a
ra. Egyik a vizet adja, a más
így válik a kettő ikertestvérré.
tá, küzdőtárssá azok az emberek
összefogás jegyében a község j
ben cselekszenek. Az esztergály
a segédmunkás, a szövetkezeti F
vos, a pedagógus, a nyugdíjas
már-már egyéni célokat megvalc
tudatuk és világnézetük különb
nére, — abban, ami mindannyiu
gálja: egyek! Ezért vált a kút
lőbus a közös összefogás jelkép
vásáron.

Valaki úgy fogalmazta meg:
hydrogióbus vizet jelent. A víz

Sándorfalvi
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉR MEGYEI HIRLAP
Sándorfalvi

Őszi tárlat Dunaújvárosban

Decemberben közös tárlaton mutatkoznak be a fehérvári Csók István képtárban a három észak-dunántúli megye — Fejér, Komárom és Győr-Sopron — képzőművészei.

A decemberi közös kiállítás megnyerő bevezetőjeként, nyitányaként a Fejér megyeiek eddig két kiállítást rendeztek már. (A napokban nyílik meg harmadiknak Ballagó Imre önálló kiállítása.) Az István Király Múzeumban *Áron Nagy Lajos* és *Laborcz Ferenc* közös kiállítását láttuk, november 7-én pedig *Őszi Tárlaton* vendégszerepeltek megyénk művészei a dunaújvárosi kiállítási helyiségben.

Áron Nagy Lajos pikturájának újszerű törekvéseit fejezi ki a *Hegy lábánál* és a *Tüzelő Petroskac* kép. Nagy Lajos gazdag színvilága, festményeinek lírai átéltsége ezeken a képeken azzal a konstruktivitással párosul, amely semmiképpen sem akar tolakodó lenni, mindenáron előtérbe lépni. Képein a táj és a világ mélyebb, belsőbb kohézióját jelentkezik. Áron Nagy Lajos festői szemléletéhez tartozik az epika is — noha elsősorban lírikus alkatként szokták őt emlegetni. *Vasárnap délután* c. vásznán ez az epikum jelentkezik az életkép lírai oldottságában.

Ballagó Imre Tavaszi út gépekkel c. képének derűs színvilága ember, táj és gép harmóniáját komponálja eggyé.

Bodor Aladár Hegy alatt és Kőfejtő c. képén színeinek, hangvételének frissesége jelentkezik; velük jelentős lépést tett Bodor az élményibb-festőibb kifejezés felé.

Francsics József ezúttal is szuggesztív erejű témaválasztásával, erőteljesen komponált képeivel hívja föl magára a figyelmet. Markánsan, szinte robosztus erővel fogalmazza meg Francsics azt a falusi világot, amely őt körülveszi. *Mosónő* c. kompozíciója nagy megjelenítő erejű, belső emberi tartalmat kifejező kép. A csefekvés, a tevés, a mozgás dinamizmusa jellemzi a *Halászok* és a *Dinnyeszedők* c. képét is. Nála a táj is ebben az erős dinamizmusban, feszült vibrálásban jelentkezik: két utcarészletén (grafika) szín- és vonalépítésének, barnáinak és fehéreinek rendkívül tömör, zárt és fegyelmezett kompozíciója van.

Kis István Szobarészlet, Eső után és *Város széle* c. képei a festő új utat kereső szándékát mutatják. Kis István nem adja föl azt, ami festészetének eddigi legjobb értékeit jelenti, az újat — konstruktív s némileg dekoratív törekvéseit — szervesen beleépíti egy már megtalált s kialakult tartalmi és formavilágba. Ezek a képek azt mutatják, hogy Kis István újabb kifejezési eszközökre talált, s ezek birtokában nagyobb szabású vállalkozásokkal is meglepi majd azokat, akik festészetét szeretik és figyelik.

M. Tóth István két képpel szerepel: oldottabb tájképe mellett a műterem miliőjét, zártabb s ugyanakkor mozgalmasabb világát fogalmazza képpé.

Pallai József festészetének közismert erényeit láthatjuk itt, a *Dombos táj* és az *Almáskert* c. képen. A nagy szeretettel és műgonddal festett dunántúli táj jelenik meg újra és újra nála, de nem variánsaként az előzőnek, hiszen Pallai József újra és újra felfedezi a tájat, mindig fontosat, érdekeset és izgalmasat talál. Ha igaz általában az, hogy az állványt egy helyen minden irányban forgathatja a festő: mert minden újabb nézőpont új kép — akkor Pallai József tájképfestészetére ez különösen igaz.

Sándorfalvy Sándor három képe rokonszenves festői törekvéseket mutat; s egyben a festőnek az utóbbi időben tett figyelmet keltő és igénylő fejlődését is dokumentálja. *Szentendrei utca* és *Csatornapart* c. képeinek szín- és vonalharmóniája Sándorfalvy festői látásának, kifejező eszközeinek gazdaságát mutatja. Egyszerre süt képeiről a látvány élményisége és a képpé teremtődés ihletettsége. Mozgalmas és ugyanakkor intim világú *Csendélet*ének kompozíciója és színépítése bensőséges dekorativitásra törekszik.

Végezetül: helyesnek kell tartanunk, hogy az őszi tárlatot Dunaújvárosban rendezték, így festőinknek alkalmuk nyílt a megye második városában is bemutatkozni újabb alkotásaikkal.

S A

ő tartotta 18
Erzsébet n
illeszkedés sza
„e"-vé és a la
a XVIII. száza
A szó ered
neplő Erzsikék

Fejér megyei Hírlap

A Magyar Szocialista Munkáspárt Fejér megyei Bizottsága és a Megyei Tanács lapja
Főszerkesztő: Benkő Károly
Kiadja a Fejér megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Sógorka Béla
Szerkesztőség: Székesfehérvár, Dózsa György tér 10.
Telefonszámaink:
Szerkesztőbizottság: 25—32
Szerkesztőségi titkárság, panaszfelvétel: 15—34
Belpolitikai rovat: 15—83, 25—91
Termelési rovat:
Ipar: 25—22, Mezőgazdaság: 21—69
Sport rovat, gépíró szoba: 25—90
Kiadóhivatal: Székesfehérvár, Március 15 u. Velinszky László utca sarok. Telefon: 25—21, 25—24
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a helyi postahivataloknál és kézbesítőknél.
Előfizetési díj 1 hónapra 12 forint
Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza.
Index: 25.056
Székesfehérvári Nyomda

A rádió

November 19

KOSSUTH RÁDIÓ

8.15: Időszerű nemzetközi kérdések
9.25: Hangverseny
9.10: Rádióegyetem
9.40: Operettrészletek
10.10: Gyermekrádió
10.50: Magyar noták
11.32: Munkásakadémia
12.15: Tánczenei koktél
12.55: Az itatásos borjúnevelés
13.15: Áriák
14.10: Gyermekrádió
14.25: Könnyűzene
15.15: Húsz óra. IX.
16.10: Zenekari muzsika
17.05: Két Magyarország. IV.
17.35: Operettrészletek
18.10: Villanófényben ...
18.15: Tánczene
18.40: Dutka Ákos versei
18.45: Dalok a Balatonról
1 .00: Operaáriák
19.35: Szórak. muzsika
19.50: Jó éjszakát, gyerekek!
20.25: Beethoven: c-moll zongoraverseny

ILJA MARKIN:

A kurszki áttörés

FORDÍTOTTA BANYAI BÉLA

— Szétforgácsoljuk a fasiszta tankhadosztályokat, kifárasztjuk őket, kikényszerítjük a tartalék bevetését. És akkor, mint derült égből a villámcsapás, a nyugati és brjanszki front Orelt vereti. Mi pedig ellentámadásba lendülünk .Belgorod és Harkov irányába. Mi? Grandiózus kép igaz? — elhallgatott és csak aztán folytatta. — Az agyakban és a gondolatokban nagyon is grandiózus. És a valóságban! Kétségtelen egy dolog: nehéz, elkeseredett, úgy mondanám, kegyetlen küzdelem lesz. Bizony erő kell — fizikai és morális — nagyon sok.

Meghallotta a telefon csengését, felvette, hallgatott valamit, elsápadt.

— Igen. Megteszem. Természetesen, értem önt — mondta letörten és riadt szemeit Bocsarovra emelte. — Andrej Nyikolajevics önöknél nagy szerencsétlenség történt. Fogja a gépkocsit, utazzon haza...

XII.

Kozirev szakaszvezetőnek ritkán sikerült saját szakaszának géppuskásaival a foglalkozást levezetni. A párttitkárság és az ezred párt vb tagsága, az ezzel kapcsolatos értekezletek, tanácskozások, tanfolyamok, más egységek instruálása lekötötte idejét.

Ez nyugtalanította Kozirevet, de a szakaszparancsnok és Csernójarov biztatták, hogy a szakaszban rend honol és a pártmunkában nagyobb szükség van rá, mint a szakaszban, ahol parancsnokhelyettes. Kozirev

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Sándorfalvi Sándor

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1978 FEB 1 2

...lyben lakóknak. A hátrányok felszámolásában a beszerepet kernek maguknak.

B. A.

1021

SÁNDORFALVI SÁNDOR: CSALÁD

visszhangc
nem hiába

Élete?
munka, az
telen évek

„Ahogy
from, kint
itt most k
a telet. Ar
pemből ki
szakom. M
a telet. A hóguba sok mindent elfed, megszépíti a természetet, melegben tartja, védi az életet. Befedi a városokat, festővé varázsolja az ember minden nyomát."

A friss tiszta hó: vallomás életről, valóságról, művészetről.

VINCZE ISTVÁN

Fotó: Kahácsy Szilárd

— Megvettem a Dynakor
dot, másfél évi részletre, öt
venezerért. Gyuri a Simor
Gabi felszerelését vette me
negyvenezerért. A dob is be
lekerült ötvenezerbe.

— Egy erősítő azonban mé
mindig hiányzott.

— Akkor már a papírgyá
régi konyháján, a kimustrál
üstök helyén próbáltunk. A
gyár népművelődési előadój
tette lehetővé nekünk. Úg
nézett ki, hogy a Papíripar
Vállalat KISZ-szervezet
pártfogásába vesz, de hama
rosan elkészült a papírgyá
új étterme, a régit más cél
ra átalakították, szedhettük
sátorfánkat.

— Elmentem a Dunai Vas
mű KISZ-bizottságára. Ak
koriban vásároltak százezer
ért egy diszkófelszerelés
A diszkó magyarul gépzene
Mi igénytelennek tartjuk.

A százezer forintos felsze
relés ott szunnyad a bizott
ságon, porbiztos zsákokb
bugyolálva.

Sarközi Györgyhöz, a bizott
ság titkárához fölöttébb ne
héz bejutni. A sokadik ro
ham végül is sikerrel jár.

— Már beszélgettem a ze
nekarral. Teremgondjuk vol
Ezen akkor sem, most sem
tudunk segíteni. A vállala
kultúrtermében a Kohás
sportolói tartanak edzést.
zenekart többször is meghív
tuk. Kicsit hangosak. A Bé

dani tudás, a gondoskodás kifogyhatatlan és megmérhetetlen forrása teszi.

Hányszor járulunk vissza, meg vissza egy egész élet során meríteni ebből a forrásból? Hányszor kopogunk be anyánk ritkán nyitott ajtaján kiürült, kiszáradt korsóinkkal? S ő újratölti, színültig mindannyiszor.

Észrevesszük-e arcán az újabb ráncokat mikor már felnőtté válva elbocsájt bennünket? Elbocsájt, de soha nem ereszt. Észreveszszük-e, hogy egyre több gyógyszert őrizget ágya mellett a gyógyszeresdobozkában? De gondoltunk-e arra, hogy a szív ritmusát a legjobb gyógyszernél is jobban őrzi, szabályozza a ragaszkodó gyermeki hála?

Hányszor halasztottuk el a hazautazást más, semmiség programért, mert jobban vonzott egy baráti társaság, egy ígéretes pinceszer vagy kártyaparti?

És az ajándékokról is essék szó. A meg nem vásárolt és soha át nem nyújtott ajándékokról, az elfelejtett születés és névnapi köszöntőkről, a meg nem írt levelekről, melyeket mindig újra meg újra megbocsájtottak nekünk.

Nem szeretnék ünneprontó lenni, de kimondom: hányszor pironkodik, szégyenkezik munkahelyén sok fiatal anya a bántó megjegyzések, a semmibevevő megnyilatkozások hallatán? Mert már megint hiányzik, beteg a gyerek, mikor lehet már számítani rá a munkában? A fiatal anyák azok, akik munka után rohannak a bölcsődébe, óvodába, cipelik haza csemetéiket, viszik orvoshoz, tanácsadásra, lesik éjjel lázas beteg kapkodó lélegzését. Ők, akik könyvvel a kezükben vizsgára készülnek, kik a szalag mellett nem akarnak lemaradni, kik a gyes után lüktető halántékkal, zsibbadó izmokkal próbálnak helytállni miközben látják: mennyi minden változott a munkahelyen távollétük alatt! Új a gép, új a technológia, mások, nagyobbak a követelmények, képzettebbek, okosabbak a kollégák. Keresnek egy régi arcot, egy biztos pontot, amelyben megkapaszkodhatnak.

Nem akarok ünneprontó lenni, de tapintsuk meg a boritékokat is, amelyet fizetéskor átnyújtunk nekik, s tegyük azt mindenütt az igazság mérlegére, ügyelve arra, jól, hogy merre billen?

Ne féljünk: a nők minden körülmények között vállalják a legnehezebbet és a leggyönyörűbbet, az új nemzedék világrahozását, s a nevelés mindennap újrateremtődő, megújuló kinját és boldogságát. De teljesebbé tenni ezt a boldogságot, az anyáknak kijáró tisztelettel, személy szerint mindannyiunknak, kit anya szült, kötelességünk is.

BALÁZS KATALIN

Tevékeny mozgalom

A honismeret: önismeret

A honismereti tevékenység megyénkben az utóbbi másfél évtized alatt vált mozgalommá. A mozgalom múltjáról és jelenéről, az eredményekről és a megoldásra váró gondokról beszélgetünk *dr. Farkas Gáborral*, a Megyei Levéltár igazgatójával, a Hazafias Népfront megyei elnöksége honismereti albizottságának elnökével.

— Milyen múltja van, s milyen célt szolgált a helytörténeti kutatás a múlt évtizedekben?

— A históriai alapok kutatása minden korszak számára fontos. Székesfehérváron a helytörténeti kutatás a múlt században, a kiegyezés körüli esztendőkben kezdődött; a nemzeti érzelmekkel telített városi polgárság kereste helyét a magyar közéletben, s történeti alapokon próbálta igazolni hatalmát. Ugyanez a tendencia érvényesült 1919 után is, amikor az uralkodó köröknek egy másik csoportja jutott hatalomra, s azt negyed évszázadon át gyakorolta is. A tőkés fejlődés száz éve alatt a történeti kutatás jelenti a helytörténet erősebb oldalát. Ezt jelzi a különböző történeti társaságok alakulása. A hivatalos álláspontot tükröző kutatások mellett a falukutatók munkája, tevékenysége kiemelkedő jelentőségű. Ők a Fejér megyei puszták, falvak népének életéről adtak reális képet. Az általuk gyűjtött adatok tárták fel a társadalom valóságát, az agrárproletariátus helyzetét. A felszabadulás után a hagyományok, szokások a generációváltással, az életmód megváltozásával feledésbe merültek. 1945 után már alig beszélhetünk olyan élő népszokásokról, amelynek tömegei lennének. A szokások, hagyományok egyes elemeinek felkutatásával, majd hozzáértő emberek által történő rekonstruálásával ma még lehetséges a népszokások felelevenítése. A felszabadulás után alakuló történeti társaságok és bizottságok is ezt a célt szolgálták.

— Mikor vált lendületesebbé a helytörténeti kutatás?

— A Tanácsköztársaság 40. évfordulója (1959-ben) megünneplésében a népfront helyi szervei közreműködtek. Tulajdonképpen ezidőtől fogva a népfront a gazdája a helytörténeti tevékenységnek, amely a honismereti mozgalomnak ma is egyik erős oldala. Székesfehérvár éppen a helytörténeti kutatások révén lett a honismeret egyik országos bázisává. A helytörténet művelői azóta minden ilyen jellegű megmozduláson, tudományos tanácskozáson ott vannak. 1961-ben a Magyar Történelmi Társulat első székesfehérvári vándorgyűlésén létrehozták a társulat kelet-dunántúli csoportját, amely szinte évenként tartott itt történeti rendezvényt. A levéltár évkönyvei méltán reprezentálják ezt az időszakot. Az első évkönyv 1968-ban jelent meg. 1971-től a megjelenő évkönyvekben a készülő megyei monográfiához publikálunk tanulmányokat, forrásokat.

A helytörténethez szervesen illeszkedő üzemtörténetek a munkásosztály kialakulásáról, életmódjáról, a mezőgazdasági terület ipari övezetté alakulásáról adnak felvilágosítást; a községtörténetek a település múltjának egyes részleteit vagy az egész történetét dolgozták fel. Az egyik nemzetiségi terület, Mór kutatói, például nemcsak német eredetükre akarták a figyelmet felhívni, hanem arra a tényre is, hogy Mór 1950-ig Fejér megye egyik legjelentősebb települése volt.

— A mozgalom új színnel gazdagodott, a krónikairással. Milyen eredményeket értek el ezen a területen?

— A hatvanas évek közepén kezdődött a krónikaírói mozgalom. A legfontosabbak a községi krónikák, mivel ezek a települések múltját komplex módon képesek ábrázolni. A falukrónikákhoz tartozik a honismereti szakköri tevékenység egyik ágának kibontakozása is. Több községben a szakkör tagjai gyűjtötték össze az anyagot, és közösen szerkesztették meg a krónikát. Ez járható út lett volna, csakhogy személyi feltételhez kötött. A szakkörvezetőnek — mint a krónika összeállítójának — mindenekelőtt kiterjedt személyi kapcsolatokra, helyi ismeretekre, politikai és szakmai tekintélyre volt szüksége.

— Milyen a jó krónikaíró?

— A krónikák elkészítéséhez olyan szakember szükséges, aki tájékozott a helységben végbemenő eseményekről, s akinek nemcsak szelektáló képessége van, azaz tudja, hogy mit érdemes megörökíteni az utókor számára és mi a lényegtelen, hanem politikusan is tud ítélni. Az objektív szemlélet kialakítása az események megítélésében elsőrendű feladat. Az iskolai szakköröknek ezért történelemtanárok irányítják a munkát.

— A történeti emlékhelyek létrehozása és ápolása helyzetét Ön milyennek ítéli meg?

— Megyeszerte folyik a tárgyi gyűjtés, falusi emlékszobák kialakítása — ilyen van például Etyeken, Adonyban, Iváncsán, Sárbogárdon — melyek egyaránt szolgálják az iskolai oktatást, a helyi idegenforgalmat és hatással vannak a felnövekvő generáció tudatának formálására. Folyik a szellemi emlékek gyűjtése is. Népdalok, népi táncok motívumainak feldolgozása eddig is gazdagította az együttesek műsorait. Így jöhetett létre az a jelenség, hogy sajátos Fejér megyei táncok, dalok vannak, holott tíz éve arról beszéltünk, hogy a Dunántúlnak e táján nincs keresnivalója a szellemi néprajz embereinek. A történeti emlékhelyek ápolása viszont korántsem megnyugtató. Ezen a téren van legnagyobb mulasztás. Tudjuk, hogy ez óriási anyagi áldozatot is követel: az omladozó kastélyok restaurálása, a parkok, kertek újjáalakítása. Nem mindig célszerű a volt nagybirtokos kastélyok hasznosítása, holott nincs a megyének olyan helysége, ahol a haladó mozgalmak közül egyik-másik ne lett volna jelen és ne lenne képviselője az ott lezajlott eseményeknek. A visszaemlékezés, gyűjtés természetesen igen sok értéket adott a mozgalomnak, a politikai vezetésnek, a tudománynak. Különösen a Tanácsköztársaság és a felszabadulás évfordulóira készülve vált lendületessé a veterán visszaemlékezések feljegyzése. 1955-től folyik ez a munka, s továbbra is biztosítanunk kell a folyamatosságot, mivel a visszaemlékezések során hézagpótló adatokat kaphatunk.

— Milyen feladatok állnak a honismereti mozgalom résztvevői előtt?

— Elmondhatjuk, hogy a honismereti mozgalom minden gátló tényező ellenére eredményeket ért el. Ezekre támaszkodva a mozgalom továbbfejlesztése lehetséges. A jövőben szeretnénk kiszélesíteni a mozgalmat: a helytörténeti kutatások eredményeit több kötetben kívánjuk megjelentetni. Az üzemtörténeti kutatásokat a mezőgazdasági üzemek történetére is kiterjesztjük. A községtörténeteket ettől az esztendőtől kezdve rendszeresen publikálja a Fejér megyei Levéltár. Újra kellene kezdeni a krónikák vezetését is minden községben, kiegészítve az üzemi, hivatali illetve munkahelyi krónikákkal. A honismereti mozgalom bázisává a művelődési házakban működő községi honismereti szakköröket kell tenni. Lényegesnek érzem, hogy a falusi tájházak, helytörténeti múzeumok, emlékszobák sorsa rendeződjék, úgy, hogy működésükben a népfront honismereti bizottságának irányító szerepe legyen. Továbbra is fontos a történelmi természeti emlékhelyek bővítése, védelme és ápolása. Mindezen feladatok elvégzéséhez, a munka folytatásához a politikai és tanácsi szervek támogatása is szükséges. A mozgalom jövőjét bizakodóan szemléljük. Hiszen múltunk nem lehet közömbös számunkra, ismerete elengedhetetlen.

MÓRÉ ERZSÉBET

art-mű

írja róla Bősze László, Az opekönyvében.

a zene minden ágára kiterjedt, ifajban alkotott művei már elegendő jogcímet adnának a ra.

icióit ötéves korában írta, hatoncertezett. Ugyanekkor — , Nannerl kíséretében — már rútra indult Európába. Münc-Bécs, London és még számos önsége csodálta, fogadta szívéból indult fiúcskát. Tizenhárom enekar élére kerül, tizennégy ikor a bolognai Filharmonikus jává választja, a pápa aranyvaggá üti.

végül is nem volt felhőtlen. A art üstökös pályáját küzdelmek, ések, gondok övezték.

rtés? Egy bizonyos Bretzner neöktetés a szerájból című opera kapcsolatosan tiltakozott. Nem y a saját halhatatlansága ellen emel szót... „Egy bizonyos Mozart nevű ember Bécsben arra merészkedett, hogy visszaéljen drámámmal, a Belmonte és Constanzéval, s azt operaszövegnek használja föl. A legünnepélyesebben tiltakozom a jogaim ellen intézett támadás ellen s továbbra is fenntartással élek..."

Ám az a bizonyos Mozart nevű ember végül is Bretzner nevét is márványba véste. Halhatatlant alkotott. A teljes boldogságot, élete géniuszának beteljesülését a betegség, a test gyöngesége törte ketté, 1756-tól 1791-ig élt, alkotott, őrzi nevét a világ s tulajdonképpen nyugvóhelyét sem ismerjük.

* * *

Életművének egy kis mozaikkövére vetődött fény mostanában nálunk, magyar földön: Mozart-művet fedeztek fel.

Az eddig nem ismert Mozart kéziratot a Zeneműkiadó méltó köntösben bocsátotta közre. A több nyelvű kiadvány címe: W. A. Mozart: Praeludium. (Faksimile-Ausgabe. Erstdruek). Az eredeti kézirat hasonmását, valamint mai lejegyzését is közlő kiadványhoz Sulyok Imre zenetörténész — a kézirat felfedezője és közreadója — írt előszót.

„W. A. Mozart eddig ismeretlen, most először közreadott moduláló zongora preludiumának eredeti kézirata nagyapám, dr. Schulek Vilmos szemészprofesszor (1843—1905) hagyatékából került elő és jutott birtokomba. Az autográf egy 20,5 × 31,5 cm-es, széltében kétrét hajtott lapból áll, mindkét oldalán 16, barna tintával, kézzel húzott vonalrendszerrel. A lap minden valószínűség szerint eredetileg egy füzet utolsó lapja, vagy egy nagyobb ív fele lehetett...

A kézirat dr. Wolfgang Plath szerint az írás után ítélve kb. az 1776—77-es években keletkezhetett. A preludium eddig a kutatás számára ismeretlen volt és így a Köchel-jegyzékben sem szerepel. Zenei analógiái azonban ismeretesek. Rokon típus lehetett azzal a négy elveszett preludiummal, melyeket Mozart Nannerl számára komponált..."

Sulyok Imre végül ismerteti azt a valószínű utat, amelyet a kézirat Schulek Vilmos hagyatékáig megjárt, míg végül eljuthatott az új életre keltő felismerésig, a minden zenemű igaz céljáig: a megszólaltatásig, az ember világának gazdagításáig.

* * *

A zenetörténet számára eddig ismeretlen Mozart-mű fölfedezése, s tegyük hozzá: közreadása méltán keltett nagy feltűnést elsősorban zenei körökben, nemcsak hazánkban, hanem Európa-szerte. A mű megtalálása s rangos, szép kivitelű kiadása joggal öregbíti hazánk zenei kutatásának s egyben kottakiadásunknak, könyvészetünknek is hírét-nevét.

(V. I.)

1978 MÁJ 11

1021

8 AZ HIRLAP

Sándorfalvi Sándor színei

„Amikor festek, ünnepet érzek”

Csönd a hétköznapi, hűvös műteremben. Az állványon kép: zenészek csoportja. Előtte a hatvannégy éves festőművész, Sándorfalvi Sándor.

* * *

Tiszta, eleven színek, igaz-piros, kék, mélyaranysárga. Nemrégiben a székesfehérvári Helyőrségi Klubban rendezett tárlat kellemes színfoltja volt Sándorfalvi Sándor két képe, a „Velence” és a „Gondolás.” Élő színek ragyogtak a vízen, az épületek falain, égő-sárgák, pirosak, valódi kék ég alatt.

Hetven felé ballag a művész: honnan ez a fiatalos tűz színein, fényein? — kérdeztem már a tárlatnyitón, s kérdezem a csöndes hétköznapi délelőttön magától az alkotótól.

A válasz, lassan, képről képre, szinte rögtönzött kiállítás keretében bontakozik ki.

Tűnődik a művész, szól Olaszországról, arról, hogy ott a víz fölött megtisztult levegőben valóban ragyog a nap fénye, s igazán piros a piros és fehér a fehér.

Szól élményekről, gyönyörű kövekről, nemes arányokról, s aztán magunk sem vesszük észre, hogyan, hogyan nem, Velencét feledve ott tartunk egy kicsinyke falunál, a kicsinyke falu kis evangélikus templománál, ahonnan — vasárnap lévén — éppen kitódulnak a hívek. Szlovák asszonyok, leányok színes szoknyákban, kendőkben, pántlikákkal ékesen.

Belül a templomban a hívságoktól mentes falak fölött, a barna padokra letekintő festett szekrényű orgona...

A kicsinyke falu a szülőfalu: Penc, a beszéd közben állványra, fal mellé, asztalra kerülő képek egytől egyig annak a falunak a szépségét sugározzák.

* * *

— Édesanyám szülésznő volt. Gyakran hívták betegekhez is, mert más nem volt kéznél, meg a bába néni közéjük való volt, aki előtt még a szegényes holmit sem kellett restelleni. Gyakran hívták új élet érkezéséhez, sok gyermeket segített a világra, arra a nagyon szegény világra. Arra, amelyben a szegény embereknél talán csak mi voltunk szegényebbek. Édesanyám egyedül nevelt bennünket. Ez a kép itt...

Egy kép — hamarjában keret is kerül rá — barna menyhyezetű parasztszobájában, fehér párnán az anya. A rokonok ijedt segítése, a bába kimagasló, biztonságot sugárzó nyugalma, a pelenkák, a pólyák fehére — emlék. Emlék az édesanyának, aki a maga szegénységével küzdve mindig segített, ha kellett pólyát is adott, s szeretettel fogadta el a „köszönöm”-nél nem több fizetséget is.

— Ez még csupán tanulmány. Ha merszem lesz rá, ha erőm engedi, belefogok megfesteni. Édesanyám emlékére.

A székesfehérvári Vörösmarty téri műterem Sándorfalvi Sándor alkotóhelye. Ott az állványon készülődik a másik, gyermekkort idéző kép: zenészek, égő vörösben sárgában.

S ott a többi kép is — kiállításon még senki nem látta őket —, valamennyi a falusi lakodalmak szokásainak megörökítője. A vőfély rigmussal cifrázott beszédén derül a ház népe, egy másik képen a menyasszonyt öltöztetik fehérbe. Ott sürgölődik, forgolódik körülötte a ház asszonynépe, ott forgolódik körülötte az örömbe rejtett bánat is: mi lesz a sorsod a mennyegző után, amikor majd sorra érkeznek a nincsre a gyermekek? Amikor majd az uradalmak birodalmába szorított falu nincstelenjei kiszorulnak a szegénység mellett is biztonságot adó otthonukból és mehetnek munkát keresni, szerencsét próbálni.

A képen még öröm tanyázik, élettel teljes színek őrzik a művész megtalált örömét. S ott, ahol a vőfélyek hozzák a lakodalmas vacsorára az ételt, verssel kísérik a levesestálat, a pecsenyét, a többi jót, talán a jövőre sem gondol senki, csak arra, legyenek boldogok. Ha szegénységben, hát szegénységben.

* * *

A képek nem kiállításra készültek.

— Csak a magam örömére festettem őket. Csak ami bennem élt, azt mondtam el bennük.

S a színek, tölmerülve a gyermekkorból, ott égnek a velencei palotákon, a gondolákon is.

Mi őrizte meg a színeket évtizedeken, egy életen át?

— Úgy van az talán, hogy az életnek is megvannak a fordulópontjai, állomásai. A közbenső dolgok csak úgy elfolynak, a csomópontok meg úgy maradnak, élőn, égőn. Bennem a képek, a színek életem fordulóival élnek együtt. Én a képeket, a színeket őrzöm.

A szülőfalu és a velencei kép között életnyi idő feszíti ívét. Kisinas volt, még előbb iskolás. Abból az időből őrzi egy kép emlékét, egy Munkácsy reprodukciót látott, a körorvosnál.

— Néztem, néztem, mi is az tulajdonképpen. Aztán olyan színes, valódi képet nem is láttam jó sokáig. Pár év múlva Újpestre kerültem, asztalosinas lettem, majd asztalosmester. Akkor aztán bejártam Pestre, a Szépművészeti Múzeumba, a Műcsarnokba. Dolgoztam a mesterségemben, s közben a magam gyönyörűségére festettem, festettem.

* * *

Az élet ívén a háború is rajta hagyta jelét. A katonaság, a front. Virággal rajzolt tábori lapokra írt néhány szó egy-egy kicsiny öröm azokból az évekből. Végül az asztalos Újpestről Soponyára vetődött, javítván ajtót, ablakot, bútort. A munka bére liszt, tojás, zsír: élet a családnak.

Hosszú lenne számot adni a hosszú esztendőkről, a soponyai citeraegyüttesről, a soponyai művelődési házról, ahol talán ma is emlékeznek Sándorfalvi Sándorra, aki segítője, szervezője volt a falu művelődési életének. Segítette Soponya előbbrelépését, közben fáradhatatlanul képezte önmagát is, tanult.

— Nem akartam „naiv festő” maradni. Ahol és amikor lehetett, ott mindig tanultam.

Így került a fehérvári szakkörökbe, művésztábo-rokba Tokajba, Sopronba, Győrbe. S így íródott lassan-lassan a neve után a szó: festőművész, tisztelettel adózva a segítőknek, Áron Nagy Lajosnak, Ballagó Imrének, M. Tóth Istvánnak is. Mindazoknak, akik — sokan voltak — szívesen osztották meg vele a szakmai tudnivalókat.

— Amint korosodik az ember, egyre inkább látja, milyen kéveset tud. Ezért nem állhatok meg ma sem, tanulni kell, szakadatlanul. Mindenkitől tanul, akitől tanulhat.

Ám hasonlítani — csakis önmagára akar. Csakis önmaga mása minden kép, minden szín, minden fény.

* * *

Csönd a hétköznapi, hűvös műteremben. Az állványon a készülődő kép. S a hatvannégy éves művész fehér hajjal koszorúzott homloka alatt kigyúl az ifjúságot, a gyermekkort, a szülőfalut őrző szem fénye.

Színnel, fénnyel telik meg a hétköznapi nesztelenség, szürkeség.

— Amikor festek, ünnepet érzek...

VINCZE ISTVÁN

SÁNDORFALVI SÁNDOR RAJZAI

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
1976 / III / 25
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

Sándorfalvi Sándor festő

☐ **NAGY SIKERŰ KIÁLLÍTÁSON** mutatkoztak be Székesfehérvár képzőművészei a múlt év őszén a város egyik munkáskerülete, Maroshegy művelődési házában. Már akkor megszületett a gondolat, hogy egyenként is bemutatkoznak önálló kiállítással. A sort Sándorfalvi Sándor nyitja meg, akinek képei február 4-e és 15-e között tekinthetők meg a Gárdonyi Géza Művelődési Házban.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

Sándorfalvi Sándor

Vasárnap, 1975. november 2. — HÍRLAP

1021

A hétköznapok krónikása

Sándorfalvi Sándor kiállítása Győrben

Ha az alkotót a mai kor eszméi ihletik, nem olyan lényeges, hogy mit ábrázol, ünnepet, vagy hétköznapot, városképet, vagy csendéletet. Korunk embere sokrétű életet él. A „jobb szemű" ember, a művész még inkább.

Sándorfalvi Sándor is ilyen mindenre érzékenyen odafigyelő művészként mutatkozik be most, megyénken kívül.

Műveinek a győri műcsarnok kiállító helyisége adott helyet. A mintegy harminc kép életünk krónikását mutatja be, sajátos, egyéni hangján. Témaválasztása igen gazdag. Egyaránt szereti a természetet, s az embert. Műveiben megtalálni a nyári művésztelepnek helyet adó Győr városának romantikus utcáit, a Rába-part festői környezetét épp úgy, mint a Velencei-tó tükrét, a sukorói domboldalt.

Kitárt szívvel tekint az emberre. A „kukás ember" épp úgy lehet téma, mint a boldogság útján elinduló „menyasszony".

Az emberek különböző helyzetekben, különbözőképpen viselkednek, s így egyéniségük különböző sajátosságai mutatkoznak meg. Ezeknek akármelyikét ábrázolja is a művész, ha a helyzet jellemző életükre, akkor mélyen feltárhatja az ember belső világát, sok mindent elmondhat gondjaikról, örömeikről, környezetükről, szokásaikról, törekvéseikről.

Ezt teszi a maga gazdag optimizmusával Sándorfalvi Sándor is. Most is és a jövőben is sok sikert kívánunk tartalmas és életteljes alkotásainak létrehozásához.

M. TÓTH ISTVÁN (Sándorfalvi Sándor linómetszete)

ották

ét. Később azonban a
li felháborodás súlya
nyilt szembefordulás
ásának dokumentumai
periratokban maradtak

során Prónay eljutott
inden részébe. Szeged,
Lajtabánság... Rette-
lázott, megkínzott em-
zte útját. Áldozatainak
helyen tesz említést.
be. is, grófok hívására,
a falvak lakóit. Duna-
ison keresztül Cecére
vel. Naplójegyzeteiben
en számolt be: „Fent
Szluha Dénes földbir-
lottam meg különít-
ben a kukoricásban
öldöző vörösterroristák
vadászatot tartottam,
kint a mezőkön le is
szálláson, de Cecén is
y a községben magá-
dalmi majorokban az
ött rendet teremteni
ért botütéssel. Célom
az uradalmakban
zony az uraság és a
luha Dénes nagy va-

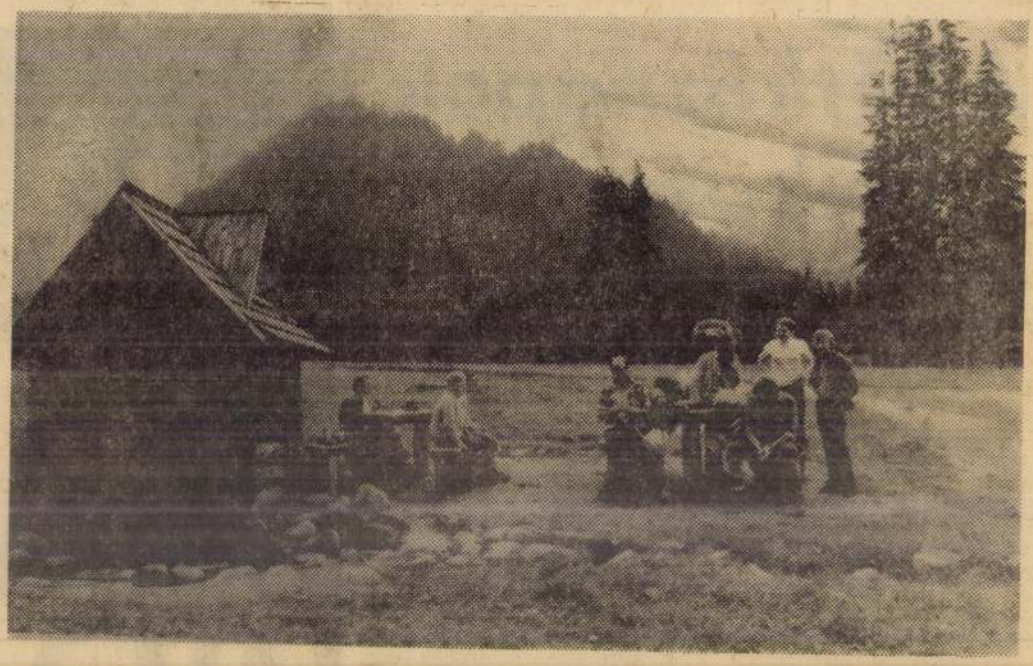

Ősz a Magas-Tátrában

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1976 SEP 4

NAPLÓ /VESZPRÉM/

Sándorfalvi Sándor

1021

Sándorfalvi Sándor: Barokk ház Veszprémben

Az egyéniség f
segítik az olvasótáborok

Kerekasztal beszélgetés a tapasztalatokról, a jövő feladatairól

Fábián Zoltán az Irószö-etség titkára:

— Napjainkban egyre vakrabban és egyre többen galmazzák meg: baj van yermekeink olvasóvá neve-sével. Hol szenvedélyes ád, hol sürgető tenniaka-

nevelés egyfajta kísérlet a szocialista életforma elterjesztésére, az oktatás további demokratizálására, a nevelés minőségének intenzív javítására, az olvasóvá nevelés módszereinek kidolgozására

zad hadmadik harmadában valaki csak akkor válhat valakivé, csak akkor alakíthatja önmagát önálló, ítélőképes egyéniséggé, ha rendszeresen és céltudatosan olvas. Az olvasótáborok

febr. 4

SÁNDORFALVI SÁNDOR festőművésznek kiállítása nyílt szerdán Székesfehérvárott, a Gárdonyi Géza Művelődési Házban. A művész huszonhét festményt — tájképet, portrét — mutat be a látogatóknak.

Magyar Hírlap 1976/3018

Sándorfalvi Sándor *festőművész*

1941-ben született Penc községben. Autodidakta művész. Képeivel 1955 óta vesz részt megyei és területi tárlatokon. Önálló kiállításai: Székesfehérvár, Alba Regia Szálló, 1974; Győr, Műcsarnok, 1975; Székesfehérvár, Gárdonyi Géza Művelődési Ház, 1976.

Sándorfalvi Sándor: Szobabelső, olaj, vászon, 70x80 cm, 1978

Sándorfalvi Sándor
festőművész

Szobabelső

-------Fejér megye képzőművészei.
Művészet,1978. október / 20.oldal.

Sándorfalvi Sándor

Sándorfalvi S.: **Melegedők**

tejes Meyer Hurler
(P 63 Dec 24

9.

Mert most ezen versengenek. Másként mondaná Erzsi is, Péter is, Júlia is. „A merengőhöz". Pedig a műsorban nem is rájuk jut ez a vers. Soós Máriának kell elmondania. Ők csak segítenek neki. Megpróbál- [illegible] valahogyan szimbólumnak érzem. Mert azok a fiatalok, akikkel itt ma este találkoztam, megtalálták a kulcsot mindahhoz, ami szép és elmondani való az irodalomból..

Mekis János

Rádió

Hétről hétre nagyobb [illegible] a vasárnap délutánonként jelentkező „Családi körben" című sorozat. A műsor ma már megtalálta a helyes szerkesztési elveket, hétről-hétre érdekes, mai kérdéseket tárgyaló hangjátékokat mutat be.

A közelmúlt néhány hangjátéka után legutóbb Csurka István „A harmadik éjszaka" című rádió drámája hangzott el e műsor keretén belül. A főhős, egy elzárkózott ember, aki nem veszi észre, hogy a körülötte megváltozott világban az emberek is megváltoztak és a közösség segíteni tudott volna rajta is. Az elzárkózás, a befelé fordulás tragédiája igen igényes, színvonalas formában szólalt meg a műsorban. A Családi körben című műsor további fejlődése szempontjából [illegible] jelentős állomás volt.

Televízió

Maupassant „Ékszerek" című novellájának filmváltozatával befejeződött a tizenkét részes sorozat, amely csaknem valamennyi jelentős Maupassant novellát megismertetett a magyar tv-nézőkkel. A sorozat befejezése alkalmából el kell mondani, hogy mindvégig kiegyensúlyozott, túlzások nélküli, igen magas művészi hőfokon életrekeltett történeteket láthattunk s ha a novellák tömör mondanivalója néha kissé nehéz formát is kényszerített az alkotókra, sikerült a nehézségeket legyőzni. A három hónapon át futó szombat esti műsort sokan megkedvelték, s igen sok néző szerette meg Maupassant műveit.

Hasonló, irodalmi értékű kisfilm sorozatokat a jövőben is örömmel látnánk a tv műsorán.

Sándorfalvy Sándor

A Népművelési Intézet

és a SZOT Országos Képzőművészeti Szakkörök részére kiírt grafikai pályázat beérkezett műveiből kiállítást rendezett Budapesten az Egressy Gábor Klub helyiségeiben. Ezen a kiállításon a székesfehérvári képzőművészeti szaktör hallgatói közül több munkával sikerrel szerepelnek: Sándorfalvy Sándor, Bessenyő Józsefné és dr. Faluhelyi Béláné. A színes grafikai anyag között kiemelkedő Sándorfalvy Sándor „Csendélete", amelyre szakköri hallgatótól nem várt erő és ragyogás jellemző. Bessenyő Józsefné érzékenyen festett tanulmánya és dr. Faluhelyi Béláné finom hangulati tájképe.

egvetik vétőket

kesfehérváron

Székesfehérváron is megalakult. Feladata, hogy mindazokban az setekben, amikor az orvosok és nás egészségügyi dolgozók tény-edésével kapcsolatosan problé-nák merülnek fel, fellépjen az rvosi erkölcs megsértőivel szem-ben. De feladata az is, hogy vé-lelmet nyújtson a becsületes gészségügyi dolgozóknak az alap-alanul vádaskodók rágalmazó tá-nadásaival szemben. Működése orán az etikai bizottság figyel-neztetésben, dorgálásban része-ítheti az orvosi erkölcs ellen vé-őket, sőt súlyosabb esetben fe-yelmi eljárást is kilátásba he-yezhet.

A felszólalók rámutattak, hogy a az orvos becsületesen akar olgozni, elsősorban is bizalomra an szüksége, arra, hogy a beteg izalommal forduljon orvosához. Ezt a bizalmat azonban rendelet-el, vagy miniszteri utasítással em lehet kialakítani, ehhez min-lenek előtt az orvos becsületes,

A rádio szólítást. A radt el, his megszólítás kartárs és nem is g hölgyem, tással is.

Őszinte le lajdonítottan a vitának. szócskát ki kebb társas de a rádióval

E cikk írá fogtam, mer sárnapi szám sam, ha nem ván királytó szó eredetét „demokratizál tat egy egyet aki szerint a nincs mellékí

Tisztelem sok vélemén s mivel a nev ménycserét j néhány gond

A vitába

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉR MEGYEI HIRLAP

Sándorfalvi Sándor

1965 NOV 28

1021

Sándorfalvi Sándor rajza

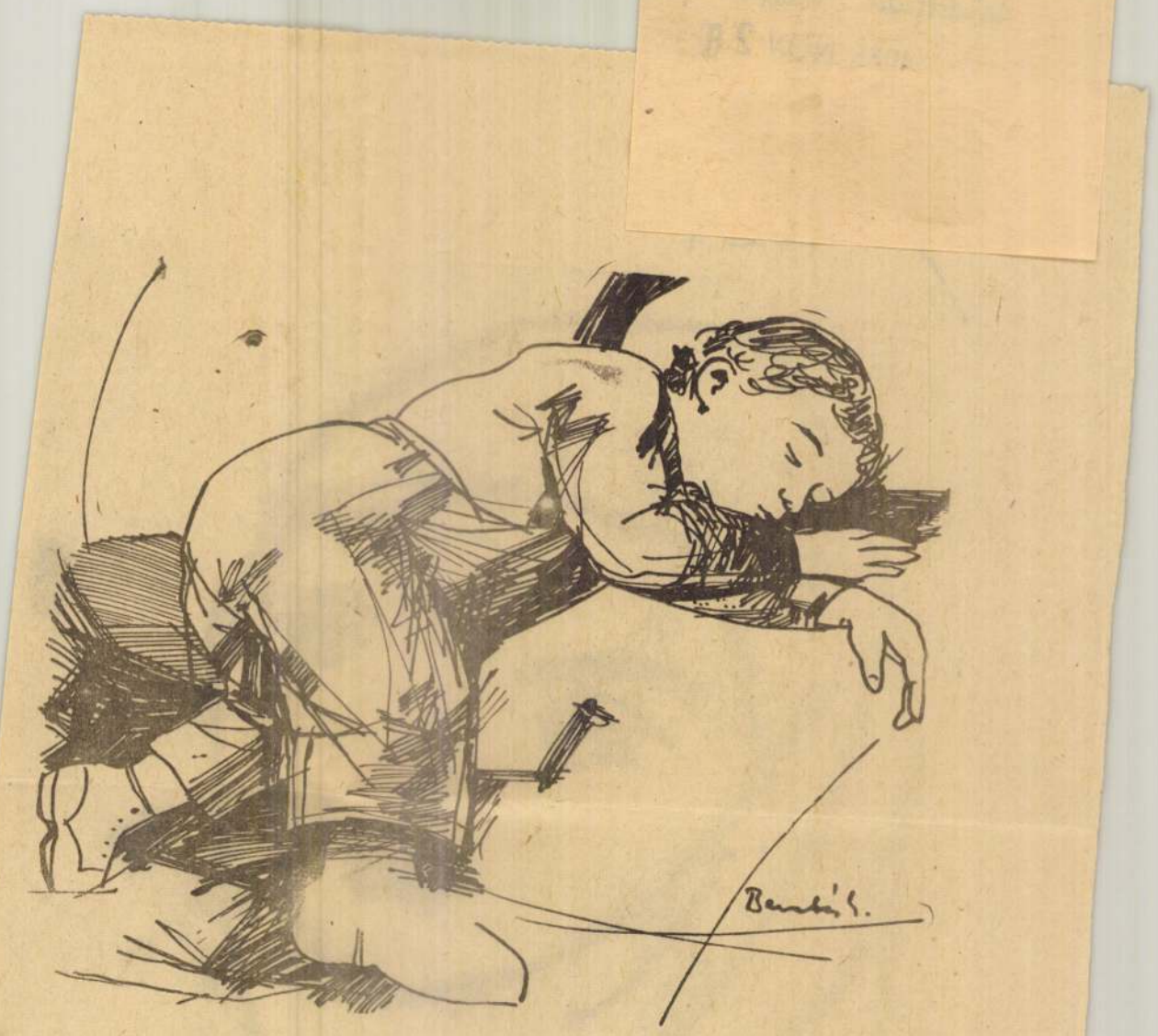

(Barabás László rajza.)

AZ IGAZSÁG ÉS EGYEBEK NEVÉBEN

Szeretem az igazságot, enyhe túlzással azt is mondhatnám, hogy meg tudnék halni érte. Nekem teljesen mindegy, hogy valami parányi vagy éppen országot rengető igazságról van szó. Az igazságot nem lehet parcellázni, minősíteni, egymással vagy bármivel összefüggésbe hozni. Az igazság egy és oszthatatlan és legfeljebb csak annyiba vagyok hajlan-

az ükanyát is említhetném. A glossza írója talán rózsabokorban jött a világra. Nem ismerte soha az anyai, nagyanyai stb. (lásd, mint fent) kéz meleg simogatását és altatódalt sem énekelt bölcsője felett egy meleg női alt.

Nem maiak ezek a versek! — mondja harmadik sorában a glossza. — Még csak nem is tegnapiak, azt pedig has-

zászlóra, amit a költőnő nevében meglengetek.

Jogot érzek arra, hogy felszólaljak ebben az ügyben, mert a költőnő irodalmunk tehetséges tagja. Szorgalmasan publikál napilapokban, hetilapokban, sőt nagylelkűen lehajol még a megyei lapokhoz is. Megvédem őt és írásait minden rút támadás ellen, mert versei szépek,

...ékeztek Veszprémben

Dr. Csolnoky Ferenc, aki felbecsülhetetlenül sokat tett az egykori veszprémi kórház korszerűsítése, az égéskutatás növelése érdekében, 140 évvel ezelőtt született. Erről emlékezett meg tegnap a nevét viselő megyei kórház tudományos bizottsága és a Csolnoky Ferenc Emlékbizottság. Az emlékülést idén negyedik alkalommal rendezték meg, melyen átadták a Csolnoky-emlékérmet és -diszoklevelet, valamint több tudományos előadás hangzott el.

Az emlékérmet és díszoklevelet a megyei kórház legkiválóbbjainak ítélik oda ugyancsak negyedik éve. Az elismerést idén *dr. Kiss Gábornak* ítélte oda az emlékbizottság. *Dr. Kiss Gábor* mindössze négy évig tevékenykedett az intézetben, de ez idő alatt is ragaszkodott ahhoz a szellemi hagyatékhoz, mely mai létesítmények ezt a kitüntetést, és az ideggyógyászati osztály osztályvezető főorvosaként elindított egy iskolát, de frivolságait nem fejezhette be. Bódis Mihályi a belgyógyászati osztály nyugalmazott osztályvezető főorvosa, aki 42 évig dolgozott szrivelkékkel a kórházban, ez még ma is tevékenykedik, túl a hetvenen. Dr. M. Tóth Antal, a megyei vértranszfúziós állomás osztályvezető főorvosa eddig is számtalan kitüntetést kapott, tudományos dolgozatai az orvostudomány fejlődését igazolják.

A díjak átadása után *Hogya György* emlékezett meg a névadóról.

RE

...A sikeres tb-választás érdekében

Az MSZP megyei elnöke, *Pál Béla* tegnap Veszprémben tartott sajtótájékoztatót, amelynek vendége *Horn Gyula* volt. Az MSZP elnöke hat szakszervezeti konföderáció megyei vezetőivel, Veszprém polgármesterével s az MSZP városi képviselőivel találkozott. Véleményt cseréltek a társadalom, ezen belül leginkább a nyugdíjasok helyzetéről, a közelgő társadalombiztosítási önkormányzati választásokról. Az eszmecserében kitért – mondotta Horn Gyula –, hogy a társadalom helyesli a hat parlamenti párt és a hat szakszervezeti konföderáció összefogását a sikeres tb-önkormányzati választás érdekében. Annál is inkább, mert a tét nem kisebb, mint egy hatszázmilliárdos vagyon sorsa. A szakszervezetekkel folytatott megbeszélés során több szó is esett a privatizációról. Ez utóbbi kapcsán az MSZP elnöke kifejtette, a gondokat elsősorban abban látja, hogy nincs átgondolt privatizációs stratégia, nem biztosított a kellő társadalmi-parlamenti ellenőrzés, s ennek következtében sokasodnak a visszaélésekre, korrupcióra utaló jegyek.

Újságírók kérdéseire válaszolva az MSZP elnöke kifejtette, most nem az a legfontosabb, hogy ki kivel léphet esetleg koalícióra a jövő évi választások megnyerésére érdekében. A koalíciót ügyis a választási eredmények fogják meghatározni. Jelenleg fontosabb megakadályozni, hogy a társadalom általános és gazdasági helyzete tovább romoljék. Horn Gyula kijelentette, az MSZP nem tartozik azok közé, akik úgy vélik, minél rosszabb a kormány, annál jobb helyzetbe kerül az ellenzék. Az ország sorsáért érzett aggodalom miatt fontosabbnak tartják a konstruktív együttműködést. Készek többek között a gazdasági növekedés szükségszerű beindításával kapcsolatos szocialista elképzeléseket megosztani a kormányzati erőkkel.

Az MSZP elnöke este lakossági fórumon találkozott a megyeszékhely lakosaival.

A. A.

Robbantással fenyegetőzött

Gombóló Miklós vépi lakos tegnap délelőtt hosszú percekig tartotta sakkban a vépi polgármesteri hivatal (Vas megye) női munkatársait azzal, hogy felrobbantja a községházát és családi házát. Csak egy dolgot felejtett el közölni a megremült hivatalnokokkal: mit kíván cserébe, hogy szörnyűséges tettét ne kövesse el. A polgármester azonnal értesítette a megyei rendőr-főkapitányságot, a rohamsebességgel kiszálló rendőrök meghiúsították az őrjöngő férfit.

Takács Ernő polgármestertől megtudtuk, hogy a magából kikelt férfiú agresszivitása közismert megyeszerte. Nemrég saját édesanyját bántalmazta tettleg a megyeszékhely első számú postahivatala előtt, de saját apja sem volt biztonságban tőle.

Vegyél kocsit – másnak!

Régi vágya volt Z.-nek egy szép új kocsi. Mikor végre összejött a „tex", és hosszas „katalógusbúvás" gyümölcseként előtte magát, majd a családi tanácsot is sikerült meggyőznie, melyik típus a legmegfelelőbb; már csak a vásárlás örömteli percei voltak hátra.

Ott állt a csillogó márkakereskedésben, kiválaszthatta a „nagy Ő"-tjét, és boldogan vehette birtokba a négykerekű csodát. Közbeg zordabbra váltott az idő, ezért úgy döntött, a rokonoknál tölti az éjszakát, nem vág neki a hóviharnak. Hogy a késést közölje, felhívta asszonyát, aki kicsit zsörtölődve jegyezte meg: „Már lassan egy napja megvan, és még csak nem is láttam."

– Holnap láthatod, szívem – nyugtatta Z., nem sejtve még a jövőt. Este a rokonnál ittak egyet a nagy eseményre, és gyermeki büszkeséggel orrukat az üveghez tapasztották, úgy néztek le az utcára: „Látod, az ott, a zöld Trabi meg a Zsiga között!"

Lefekvés előtt, borgőzös mosollyal kikukkantottak újra, de hiába merészlették szemüket: az új járgánynak hült helye volt...

A rendőrkapitányságon feldúltan kezdte panaszolni: „Ellopták a kocsimat... Fiat Tipo, központi záras, riasztós, új."

– Tegnap vette! – vágott szavába az egyenruhás, és hozzátette: – Ma ez a negyvennyolcadik.

No lám, mily csodás az emberi elme! *Egyik* okos, kinyithatatlan zárakat, tökéletes riasztókat fabrikál, a *másik* meg – ezzel mit sem törődve –, valamit matat, bűül és illa berek, nádak erek! Néhány napba telt, míg kiheverte a történteket, és mikor a biztosító fizetett, „mérgében" vett egy *Lada Samarát*.

KAROLY!

Negatív sarok

Nem dől…
Az eszéhez igazítva…
rakódik, az utastársak hangjaiból, rez…
minden megállóban várni lehet az ellenőrökre. –
nyugdíjas bácsikákat alkalmazott a vállalat, most deli le,
nyeket –, ötödike elmúlt, illik nekik kutakodni, rendben
vannak-e az áprilisi bérletek, a huszonkét forintba kerülő
menetjegyek.
Visszaszólnak? Fütyülnek az egészre?
Mármost eszembe jut az a másik választás.
Jézust vagy Barrabást?
A kérdésre minden valamirevaló katolikus tudja a választ. A héten ismét gyakran emlegetjük a *Názáreti*, aki ugyanolyan ember volt, mint mi. De bűn nélküli – egészítené ki a mondatot a nagyanyám, ha élne. A húsvétot nagyobb ünnepnek tartotta, mint a karácsonyt, az élet ünnepének, szavalhatnánk az ács fiát – a termelőszövetkezet elnökét nem mindig –, akit sokféle gyanakvás kísért. Most, amikor megint előkerülnek a bűnök, a bűnbánások, a bűnbocsánatok, most, amikor az ember felvesz egy kopott bőrkabátot, amikor autóbuszra száll, amikor újabb erőpróbára készülnek a pártok, bizony ott van hangsúlyosan a kérdés: mit válaszoljunk? Kit válasszunk? Az biztos, újabban különösen érzékenyek vagyunk a hamis hangokra. Ki ebben, ki abban látja a Messiást, aki helyreállítja *István király* országát. A kisember mindenre azt jegyzi, könnyű azoknak, akik a partvonalon állékeit leleg… a dumafivet, akik mindenféle nyilatkozatokat tesznek, sokat legyintgetnek és ironizálnak, felfedezhetik magukat a néppel, miközben valamit alighanem tovább rontanak.
Tudom, baj van a gondolkodásommal. De ízi is hallom, mondogatják úton-útfélen, miszerint a régi államapárt emberei, főemberei, helytartói milyen jól vannak. Dagad a bukszájuk. Élvezik a szép nyugdíjakat, elfelejtik téves intézkedéseiket, nemtörődömségüket. Másuk, *egyéb talpnyalók* ugyancsak fényűző keretek között élnek, legfőjobb makogva csúszkálnak a külföldi tőkés lábánál. Igen, tündöklenek a levitézletlenek, a hivatalos állampártot a legjobban kiszolgálók.
Miért? Meddig?
Ki néz a fülük mögé? Ki koppint a körmükre?
Sok azután a kibic. Az egyéni élet kisebb vagy nagyobb kérdései sem elmélethen oldódnak meg, hanem gyakorlat körben. Bőven akadnak hangoskodók, hatalomvágyók – a történészek *Kajafást* ilyennek írták le, olyannak, aki mindenáron *Pilátusnak* akart tetszeni –, akik mindenre készek. Apropó, Pilátus. Ugye, szokás volt, pontosabban különös jog az alkalmi kegyelmezés, amikor a helytartó évente egyszer, húsvétkor egy halálraítéltnek megkegyelmezett. Nos, Barrabás: gyilkos és lázadó. A Názáreti: bűn nélküli. Aki azt is tanította, hitetlenül lehet élni, de elég kserversen. Aki valamennyiünkért meghalt a keresztfán, mindenkiért; *zsidóért, magyarért, szerbért, oroszért, fehérekért* meg *feketékért.*
Mi, magyarok, miben vagyunk túlzók: a gyűlöletben?
A szeretetben?
Ma kit választanánk? Kinek a nevét harsognánk?
Rúz a busz, zörkölődünk, ajtó nyílik, csukódik, egy nő borzasztó hangon szentségel, majdnem odaszorult a lába. *„Hát nem tudnak beljebb menni! Maguk gyilkosok!"* A suttyó fölfújja a rágógumit, eldurranja, röhög: *„Nyanya, le van lőve!"* Senki nem szól semmit. Mintha a jármű se a tüzenhetes lenne, nem helyi járat, hanem különbusz, amelyik utasaival a Koponyák hegyére tart.
Látványosságra, izgalomra. Egyesek bőrkabátban vannak, mások szövetben.

a nag…
Veszprém Város Vegyeskara aranydiplomás

A stockholmi Stockholms Vocalis Ensemble (karnagy: Bo Johansson) nyerte a IV. budapesti nemzetközi kórusverseny nagydíjat és a vele járó 150 000 forintot.
A IV. nemzetközi kórusverseny a kategóriagyőztesek részvételével lezajlott nagydíjas versenynyel ért véget szerda éjjel a Pesti Vigadóban. A világ 11 országából érkezett 57 énekkar mindegyike diplomával távozhatott. Közülük 17 kórus aranydiplomát érdemelt ki teljesítményével.
A versenyen kiválóan szerepeltek a magyar kórusok, a 22 magyar részt vevő énekkar közül 5 kapott aranydiplomát a nemzetközi zsűritől. A cegléd… South Lajos Gimnázium leányka… ra és kamarakórusa (karnagy: *Soltészné Lédeczi Judit*), az Óbudai Kamarakórus (karnagy: *Erdős Ákos)*, a kispesti Gyöngyvirág Kórus (karnagy: *dr. Somorjai Józsefj*, valamint Veszprém Város Vegyeskara (karnagy: *Erdélyi Ágnes).*

…forint adósságot… …vízió eszközeivel a… …társaság, a… APEH-nek. Teljes bevétele – a … …rd szja, az áfa s a forgalmi adóból – 7,4 mil… forint volt. Terveik szerint az idén ennél nagyobb kell hogy legyen a bevételük, amelyhez a tartozások behajtását is hatékonyabbá kell tenni. Az adó megfizettetésének hazánkban még csak ritkán és utolsó lehetőségként használt eszköze a végrehajtás. Rendszerint egyéni vállalkozók, megszűnt gazdasági munkaközösségek ellen vetik be. Veszprém megyében az elmúlt egy évben 120 millió forint tartozás elleneben rendeltek el vagyontárgyakat, ingóságokat és ingatlanokat érintő végrehajtást. Ám tavaly ennek csak töredékét kellett szószerint lefoglalni, mivel az adósok a fenyegetettség hatására pénzzel rendezték tartozásaikat. Szerencsére, mivel a végrehajtás igencsak bonyolult aktus és sok feltétel szükséges hozzá. Részben az apparátus megerősítésével azonban az idei esztendő első két hónapjában már további 63 millió folyt be az APEH kasszájába.
– A számottevő tartozás azonban nem e körben érhető tetten s nem a végrehajtás eszközével hajtható be – jegyzi meg *Ümenhoffer Ferenc* az APEH Veszprém Megyei Igazgatóságának vezetője. A megye gazdálkodószervezetei, intézményei ugyanis 1,8 milliárd Ft

…annyit engedett, amennyit a hitel… csakis a tartozások járulékairól, kamatokról kintett el. Ez a kör mintegy 60 millió forint tartozást érintett. Vagyis a valóban jó követelések behajtásához a felszámolás nem túl-biztató lehetőséget. A tartozásnagysága rendkívül eltérő, a pár százezer forintól egészen a 700 millió forintig (!). Az adós kilétét a hivatalvezető az adóitokra vatkozva nem tárta fel. Az azonban nem titok, hogy jelenleg 90 gazdálkodó ellen folyik Veszprém megyében felszámolás, közöttük többen is milliárdos bevétellel „büszkélkedhettek". Az úgynevezett könyszerinti tárgyalások lehetőségek között találni még a végelszámolást, amely nem minden fizetésképtelenség miatt következik be. Egyszerűen csak megszűnik a cég. Az ilyenek tartozása azonban mindössze 9 millió forint.
A. A.

„ÚTIKÖNYV"

Ez a téma valóban az utcán hevert. Szombathelyre jövet a 86-os úton akadtunk rá a képen látható hatodikos irodalomkönyvekre. Jó ötven méter hosszan a felezővonal mellett tucatnyi hevert belőlük. Senki sem állt meg megnézni, hogy mit is hajt keresztül. Csak tiportak. Honnét potyogtak le, nem lehet tudni. Az biztos: nem hiányoztak senkinek. Még annak a szőfernek sem, akinek a kocsijáról leestek. Régóta ott lehettek, mert nagyon megviseltek voltak: Viszont a ragasztás még egyben tartotta az oldalakat, így nem váltak röplapokká. A látványból arra is lehetett következtetni: talán a Nemzeti Tankönyvkiadó helyezte el őket, kopásvizsgálat miatt.
Persze az is előfordulhat: az átkos rendszer művelődésellenességét akarták ellensúlyozni az új szakemberek azzal, hogy a magyar kultúrát népszerűsítő köteteket helyeztek az utak mellé. Csak a táblát felejtették el kitenni, ilyesféle szöveggel: „Legyen a könyv mindenkié!"
Én mindenesetre felszedtem egyet. Este fel fogom frissíteni irodalmi ismereteimet. Köszönöm, sofőr úr!
PAJOR
Fotó: **KÁROLYI**

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 OKT 24

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

Sándorfalvi Sándor

□ Székesfehérvári festőművészt hívott meg Győr megyei jogú város tanácsa. Sándorfalvi Sándor kiállítását ma nyitják a Győri Művészcsarnokban. Sándorfalvi Sándor és D. Hódosi Piroska tárlata november 7-ig tekinthető meg.

□ *MUNKÁCSY MIHÁLY EMLÉKKIÁLLÍTÁS nyílt tegnap a miskolci képtárban, a művész halálának hetvenötödik évfordulója alkalmából. A tárlaton — a Magyar Nemzeti Galéria és*

György tér 10. Telefonok: Titkárság: 11
Fejér megyei Lapkiadó Vállalat, Székesfehérv
Levélcím: 8003 Székesfehérvár, Postafiók:
Székesfehérvári üzemében. Felelős vezető: G

es :

al rendelkező

ELŐT,

gi technikumi végzettsége van.

Tanácsok Lapja

Sándorfalvi Sándor
1021 festőművész
grafikus

21 ÉV A VÁROSI TANÁCSNÁL

Kiállítás az Alba Regia Szállóban

Nemrég nyílott meg Székesfehérvárott, az Alba Regia Szálló halljában *Sándorfalvi Sándor* festőművész kiállítása, amely 20 grafikából áll. A látogatóknak a képeket *Áron Nagy Lajos*, Munkácsy-díjas festőművész, az Észak-Dunántúli Képzőművészek Szövetségének titkára mutatta be.

★

A Vörösmarty téren levő műteremben látogattuk meg a 60 éves Sándorfalvi Sándort. Éppen derűs hangulatot árasztó képeit rakosgatta, készítette elő a kiállításra. A 60 év küszöbén az ember számvetést készít életéről, eredményeiről. Sándorfalvi Sándor azok közé tartozik, akik nem hivatásos festők. Életében korán megismerkedett a munkával, a mindennapi kenyérért való küzdelemmel. Tízéves korában találkozott először a festészettel. Szülőfaluja körzeti orvosának lakásában látta Munkácsy Mihály: Vőfélyek című képének reprodukcióját. Ettől a perctől kezdve képzeletét egyre inkább birtokba vette a festészet. Tizennyolc éves korában Pestre került, Krivácsi Szücs György festő szabadiskolájának növendéke lett. Anyagi okok miatt azonban meg kellett szakítania tanulmányait. Műbútorasztalos szakmát tanult.

Közben festegetett, rajzolgatott. A második világháború szele a Fejér megyei Soponyára sodorta. A helyi iskola igazgatója kiállítást szervezett a műkedvelőknek. 1948-ban ő is benevezett. Ezután az abai művelődési házban állított ki festményeiből. Fehérvárott öntevékeny művészeti szakkör alakult. Soponyáról hetente háromszor kerékpárral járt be a foglalkozásokra. 1953-ban Székesfehérvárra költözött, a városi tanácsnál helyezkedett el. Azóta is ott dolgozik. Népművelési előadóként kezdte, 1955 óta az egészségügyi osztály szociálpolitikai főelőadója. Huszonegy éve foglalkozik idős, elesett emberek panaszaival, ahol tud, mindig segít.

Az 1955-ös esztendő határkő az életében. Ekkor jelentkezett a dunántúli képzőművészek kiállítására. Három beküldött festményéből a zsűri kettőt kiállított (Dáliás csendélet, Kompra várók). Ma is meghatódva beszél erről: képei ott voltak a közelmúltban elhunyt Domanovszky Endre kétszeres Kossuth-díjas, érdemes művész alkotásai mellett.

Sándorfalvi Sándor egyik képének reprója: Fehérvár, Lépcső utca.

Felesége sokat segített Sándorfalvi Sándornak, nélküle nehezen boldogult volna. A művészet szeretete és tisztelete hatotta át életét. A szorgalom meghozta gyümölcsét: 1967-ben felvették az Észak-Dunántúli Képzőművészek Szövetségében, tagja lett a Képzőművészeti Alapnak. Egy öntevékeny festő számára ez rendkívül szép teljesítmény. Azóta minden évben részt vesz alkotásaival a Fejér megyei munkacsoport kiállításain.

Tanácsi munkáját hozzá évekig példamutatóan végezte. Kiváló dolgozó kitüntetést kapott, birtokosa a tanácsok 20 éves fennállása alkalmából kiadott oklevélnek. A városi tanács törzsgárdatagja, az Alba Regia emlékplakett tulajdonosa. A hosszú közigazgatási munka után most nyugdíjba vonul. Mint mondja, most még több ideje lesz festeni, néhány vázlatát életre kelteni. 1967-ben Grúziában járt, már eddig is készített élményeiről képeket, de még szeretné megfesteni az ottani tájat.

Sándorfalvi Sándor képeire jellemző a hazai táj szeretete. Ezt láthatjuk a Velencei-tó környékét bemutató képein. Balatoni tájképein megjelennek az élénk Egry-színek. Kisalföldi élményeit megörökítő grafikái is rendkívül kifejezőek. Őszi színei derűt, nyugalmat árasztanak. Egy hatvanéves, sokat látott ember hitvallásai az Alba Regia Szálló halljában kiállított képek.

Csató József

Munkásérdek és

Interjú: dr. Ambrus Istvánnal, a Hajdú-Bihar megyei Tanác

A múlt napokban beszélgetést folytattunk dr. Ambrus István elvtárssal, a Hajdú-Bihar megyei Tanács elnökével. Az eszmecserében a megyei tapasztalatok alapján arra kerestünk választ, hogy a munkásérdekek képviseletében milyen hatékony módszerek alakultak ki a tanácsok és az üzemek együttműködésében, illetve: a munkásközvélemény a megyében hogyan véleményezi a tanácsok törekvéseit? Az interjú szövegét az alábbiakban közöljük.

A nagycsaládos munkások életkörülményeinek alakulásában elengedhetetlen az üzemi és a helyi tanácsok együttműködése. Milyen eredményekről, kezdeményezésekről adhatunk számot Hajdú-Bihar megyéből, illetve e fontos politikai kérdésben milyen gondok, problémák jelentkeznek?

— Hajdú-Bihar megyében csaknem 275 ezer — Debrecen és Hajdúböszörmény városokban különösen számottevő — munkáscsalád él. Az MSZMP Központi Bizottsága és a Minisztertanács határozatai alapján különösen az utóbbi időben több olyan gazdasági, szociálpolitikai intézkedés született, amely a nagycsaládos munkások életkörülményeinek javítását szolgálta. Fontos politikai kérdés, hogy a munkások életkörülményeinek gyorsabb ütemű javításában az üzemek és a helyi tanácsok rendszeres, jó együttműködést alakítsanak ki. Ezt a megyei tanács és Debrecen megyei város népképviseleti testülete is szívügyének tekinti.

A jó és tervszerű együttműködés közvetlen érdeke mind a helyi, mind az üzemi vezetésnek. Az üzemi párt-, KISZ- és szakszervezeti bizottságok ezen a téren eredményesen segítik tanácsainkat. Gondosan és céltudatosan véleményezik és rangsorolják a nagycsaládos munkások életkörülményeinek alakulásával összefüggő törekvéseket és kezdeményezéseket, időben és pontosan éven belül kívánjuk megoldani. Az elmúlt öt esztendőben sok nagycsaládos munkásember jutott új lakáshoz. Ez a határozott törekvésünk jó politikai hangulatot és közérzetet eredményezett a megye munkásközvéleményében.

Természetesen gyakran találkozunk még jogos türelmetlenséggel, sőt olyan kritikai észrevételekkel is, hogy az elmúlt években tervezett és megépített lakások jelenlegi alapterülete nem felel meg a sokgyermekes munkáscsaládok jogos igényeinek. Véleményem szerint e probléma megoldására a következő években valamilyen jobb, hatékonyabb megoldást kell találnunk.

Megyénkben a munkásosztály és a tanácsok együttműködésének eredményei különösen a gyermekintézmények társadalmi erőforrásból történő fejlesztésében jelentkeznek. A IV. ötéves tervben előirányzott óvodai fejlesztési elgondolásainkat már tavaly teljesítettük. Az ötéves terv befejezéséig tervezett óvodai helyek száma is kétszeresére emelkedik.

A szükséglethez viszonyítva azonban még így is nagy az elmaradás, hiszen a középtávú tervünk végrehajtásával csak a legszükségesebb igényeket tudjuk kielégíteni.

közvetlen életkörülményeinek javítását szolgálják.

Az üzemi munkásközvéleményt erősen foglalkoztatják a lakóterületi gondok és a tanácsi ügyintézés bonyolultsága. Sikerült-e a megyében meghonosítani azokat a módszereket, amelyek lehetővé teszik az ügyek gyorsabb és körültekintőbb intézését, a munkásközvélemény rendszeres tájékoztatását?

— A lakóterületi gondok valóban élénken foglalkoztatják a munkásközvéleményt. Meggyőződésem, hogy ez hasznos, pozitív jelenség: Azon túl, hogy az egyéni igények és a közösségi érdekek kielégítésére való törekvést is jelzik, a politikai érettséget, a közösség gondjaival való törődést, azonosulást is markánsabban tükrözik.

A lakóterületi gondok között elsősorban a járulékos beruházások elhúzódása miatt hangzik el a legtöbb bírálat. A munkásközvéleményt azonban a tanácsi szakigazgatási szervek ügyintézése is foglalkoztatja. Az itt jelentkező gondok és problémák megoldására a megyei tanács részéről már eddig is számos intézkedést tettünk. Ennek ellenére valóban jogosak azok a panaszok, amelyek az idejétmúlt rendelkezések felülvizsgálatát vagy éppen az ügyintézők bürokratikus munkamódszereinek tarthatatlanságát kifogásolják.

Nem értettünk egyet azonban az olyan megalapozatlan kritikai megjegyzésekkel, amelyek a hivatalos és szükséges ügyintézést, eljárást is bürokráciának, illetve bosszantó adminisztrációnak minősítik. Mi elsősorban a jó ügyintézési gyakorlat és az egészséges közszellem kialakítására törekszünk. Az a célunk, hogy az állampolgárok hatósági ügyeit minél kevesebb utánjárással — lehetőleg a lakóhelyükön — helyben intézhessék.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Sándorfalvi Sándor

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
1978 JUN 25

1021

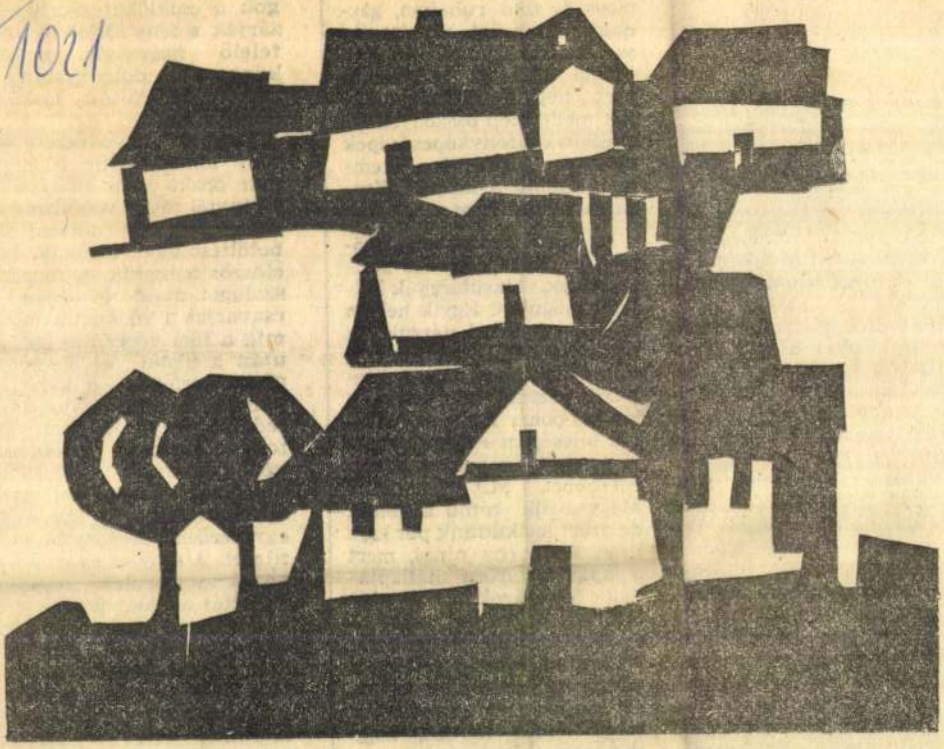

FALU

Sándorfalvi Sándor metszete

Minden szállónak, penzió-
nak saját tengerparti része
van, felszerelve különböző
színű nyugággyal, ernyővel
és szinpompás látványt
nyújtanak. A feketére sült
testek között vándorárusok
csámborognak. Mindent áru-
sítanak, még idomított maj-
mokat is.

Riminitől 24 kilométerre,
vízum, útlevél nélkül átme-
netünk a világ egyik leg-
kisebb államába, a 61 négy-
zetkilométeres nagyságú, 750
méter magasan fekvő San
Marinóba. Ez az operett
köztársaságnak tűnő állam-
mocska jóval olcsóbb, mint
a többi kis olasz város, tel-
jesen az idegenforgalomra
rendezkedett be. A világhá-
borúban is semleges maradt,
és sok ezer menekültet fo-
gadott be. Pár óra alatt be-
járhatjuk az egész köztársa-
ságot. Egyetlen házban van
az összes minisztérium és a
félévenként választott két
régenskapitány 180 katoná-
jával vigyáz a rendre. Bár
minden állam csak annyit
költene a fegyve
mint San Marino!
piros és zöld ruhá
dag arany-ezüst zs
sal mozdulatlanul
palota előtt és s
tűrik, hogy kétmét
juk mellé szép ass
muljanak a fényké
tüzében. Mindent
nek, semmit a kéz
zájuk nyúlni tilos.

Az apró boltok
nyörű üveg étel- és ital-
szervizek, bizsutárgyak kel-
letik magukat. Egyik helyen
az olcsó italokat nézzük, és
perceken belül már jön is a
tulajdonos, látván, hogy me-
lyiket nézzük, már hozza a
két kis pohár kóstolót. Miu-
tán feleségem erősnek találja az italt, kihoz másikat, édesebbet. Mit tehetünk? Megvesszük mind a kettőt, de azért lealkudunk pár száz lírát. Aprópénz nincs, mert a japánok karóra hátlapjának felvásárolták. és így örülnek, ha valaki apróval fizet. A forintot is beváltják. Itt láttam, milyen értékes a pénzünk, hiszen száz forintért sok ezer lírát adnak. Az megint más kérdés, hogy mit lehet ezért kapni.

FODOR LÁSZLÓ

először feltepjuk a
szalagot, majd óvatosan le-
csavarjuk a védőpapírt addig,
míg a film végét elérjük. Ez-
után a filmet és a védőpa-
pírt összefogva a kazettába
helyezzük, majd rátesszük a
fedelét, végül a film végét
fogva óvatosan kihúzzuk a
védőpapírt.

A Rapid-Karat-Penti kazet-
tákban nincs orsó, így ezekbe
egyszerűen becsúsztatjuk a
filmet. A szovjet gyártmányú
gépekhez gyárilag kettősfalú
kazettát adnak. Ezek a felső
gomb benyomásával és a tes-
tek elfordításával szedhetők
szét és rakhatók össze. Keze-
lése nehézkesebb, s a hazai
forgalomban egyébként sem
kapható, ezért használatát
nem érdemes megtanulni.
Célszerű a hagyományos
rendszerűre kicserélni.

V. A.

MK SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Életünk
1972 6

tartozók raktak a sírra.

1021

Sándorfalvi sándor

SÁNDORFALVI SÁNDOR: *SÉTA*

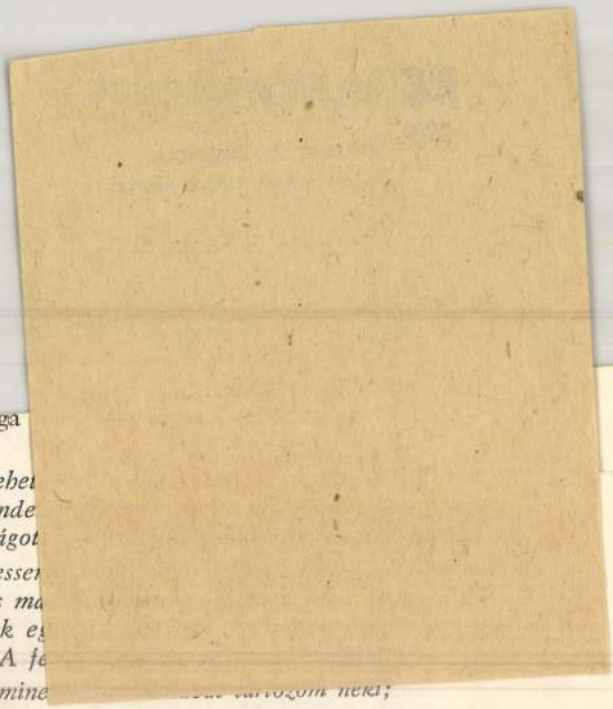

odavágna, sebet ejtene, hogy együttal maga

„Bocsássatok meg nekem, nem én tehe
tovább a kirekesztettséget, hogy minde
véget életemnek, vállalva a mártiromságot

Az a kérésem, hogy szépen temesse
Mert én kommunista voltam és az is ma
csak durva pokróc voltam. Ültessetek e
helyre, ahol megtaláljátok testemet. A fé

U. i. A feleségem nem oka semmine *tartozom neki;*

Tőzsér Antal, aki nemcsak párttag volt, hanem kommunista...”

A párttitkárnak fehér volt az arca. Dermedt csöndben ült egy darabig. A levelet kulcsra zárta és járt-kelt a szobában. Az asszonyra gondolt, aki együtt ment el Tőzsér Antallal, s akiről említést sem tesz búcsúlevelében. Micsoda örvény ragadta el azt az asszonyt? Milyen lehetett együttlétük azzal az emberrel, aki még a halálban is letagadta. A szégyen, vagy a félelem érzése erősebb? Melyik győzött kettejük életében?

A hozzátartozók elrendezték a temetéseket. Csótinét egy nappal előbb, a délutáni nap fényében eresztették le a sírba. Pap temette. Az ősz aggastyán megrázó gyászbeszédben leckéztette meg a kétgyermekes családanyát, aki a bűn útjára tévedt. „Az élők szenvednek miattatok, akik nem tanulnak a példátokon!” A két gyermek, meg a férj hangtalan sírással állt a koporsó mellett, a tömeg hangosan imádkozott, hogy a kis Csótiné lelke megnyugodjon.

Tőzsér Antal hozzátartozói is igyekeztek megadni a végtisztességet. Az özvegy a gyárba ment, előbbb csak sírós hangon, majd egyre követelőbben akarta, hogy az üzem tekintse saját halottjának a férjét. Húsz évig dolgozott itt, a legnehezebb időkben is helytállt. Elvégre párttitkára is volt ennek a gyárnak, ha megesett is rajta ez a szégyen. Az igazgató illő kedvességgel fogadta, részvétét fejezte ki, s az özvegynek jólesett, hogy távozóban ott látta a fekete lobogót az üzem bejárata fölött.

– Látod, látod, Anti – szipogta, amikor elhaladt a fekete selyem alatt.

A pártbizottságon a fia járt. Rosszallását fejezte ki amiatt, hogy erre az épületre nem tették ki a gyászlobogót.

– Pártbizottsági tag volt, nem?

– Az volt – mondta a propaganda osztály vezetője.

Ültek a szobában, nézték egymást, nem tudtak beszélgetni, mert a legfontosabbakat már elmondták. A pártbizottság képviselteti magát a temetésen. Az üzemben előkészítenek mindent. A munkatársak közül mondják a búcsúbeszédet. A többit bízzák a városi tanács társadalmi bizottságára...

Négy férfi állt a ravatalnál, feszes arccal, fekete ünneplőben, akik a vállukra emelték a koporsót s úgy vitték a sírhoz. Tőzsér Antalné kérte, hogy ne a temetkezési vállalat emberei vigyék az urát. A férfiak arcán nem látszott semmi. Kimértek voltak

FEJÉR MEGYEI HIRLAP

1963 OKT

1021

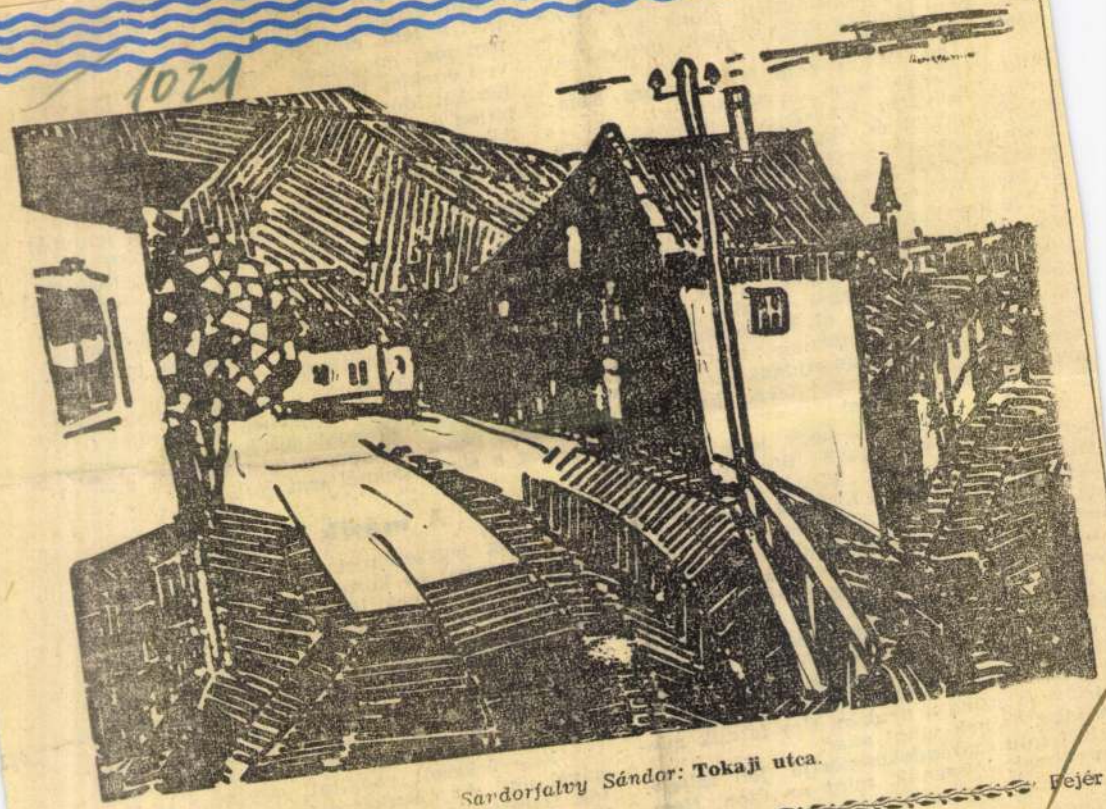

Sardorfalvy Sándor: **Tokaji utca.**

Vasárnap, 1963. október 13.

Fejér m

sítók és fotoriporterek tolonganak az élmény felületén, de hívő idős nénik kapaszkodnak fel a hagyomány mészkőhegyén. Elszigetelődöbb, mert szocializmusban élünk, s a vallásosak nem akarják ezt a világot megváltani. Csak élni benne.

No, ha Fellini nem is, a Balázs Béla-stúdió ellátogathatna ide egyszer.

A Kálvária keresztje mellett bizonyára János apostol és Mária áll. Azért mondom, hogy bizonyára, mert a feje nincs meg egyiknek sem. Erre járt a halál valóban. A háború absztrakt szobrai őrzik Krisztust.

Mikor Rodin — elsőül — torzók mintázásával lepte meg az európai szobrászatot, kortársai megbotránkoztak rajta. A torzót csak a görögség barbár módon megrongált örökségében fogadták el. Rodin óta a szobrászok sok torzót mintáztak már, a háború azonban fölözte mindnyájukat. És nem csak a szobrokban, de mennyi torzót hagyott maga után a lélekben is!

Leülök a Kálvária-hegy lejtőjén. A Fehérvárcsurgó felől jövő úton még mindig jönnek a processziók. Kettőt megszámoltam. Egyikben 31 gyerek, 5 férfi, 26 asszony, a másikban 34 gyerek, 11 férfi és 42 asszony haladt. Láttam egy csak nőkből álló 11 tagú csoportot is, még lent a templom előtt. A keresztet egy kövérkés lány hozta, s az arcán a nevetés-sírás együtt bújkált. Benne lehetett ebben a feszélyezettségben az is, hogy csak ennyien vannak, és mind nők. Őt inkább a kaland hozhatta, mert most már a hegyen törtet barátnőjével, s egy nyalábnyi mézeskalács-olvasó csüng a nyakán. Úgy látszik minden ismerősének vinni akar.

Két falu zarándokcsoportja jön fölfelé. Kevesebbnek látszanak, mint az úton. Nem

minden
harmin
portja
pap jön
vett éne
jön két
pillog a
ból hall
től a ma

Rev
kis csop
éppen ezért széthullófélben vannak. Két képközt beszélgetnek, kipillantanak a szép vidékre. Gyámoltalanabbak és emberibbek. Zavarja őket a másikak impozáns viselkedése, éneklése, éppen azért nem tudnak már misásságukból átváltani.

Téved, aki csupa beteges ájtatosságot vár Bodajkon. Az idősebbek emlékeiket frissítik fel, hagyományuknak hódolnak, a gyereket pedig elhozza az a turisztika, melyet még a sömjénieknél emlegettem.

A másik hegyen

Míg jegyzeteimet írtam a hegyoldalban, egy tizenhat év körüli fiú ült le a közelemben. Olyasfélének látszott, mint amilyen én lehettem huszonkét évvel ezelőtt. Kopott kékszövet ruhája, nagy cipője, s nem a mai divat szerint gondozott haja, az igénytelenebb falusi rétegre vallt. Kémnek, detektívnek, vagy-írónak egyaránt gondolhatott, mert nagyon figyelt. Úgy éreztem, fel kell oldanom köztünk a feszültséget. Közelebb ültem hozzá.

Este érkezett vonattal. Anyjával és hugával jött. Az éjszakát a templomban töltötték. Barátjával váltásban volt egy ülőhelyük. Ülve kicsit aludt is, de nem sokat. A cso-

Sándorfalvi Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JÚN 2 8.

FEJÉR MEGYEI HIRLAP

1021

Sándorfalvi Sándor

Domboldal

zam, hogy en legyek az orvosa, igaz? Aki levezeti majd a szülést.

A nő elvigyorodik. Arcán ezer ráncba törik a cserzett, paraszti bőr, szájából elővillog két kiálló metszőfoga:

— *Ha én szülni akarok, akkor van otthon bába.*

— *Hanem mit akar?*

Az asszony kihúzza a derekát. Megreccsen a szék alatta, ahogy előrehajol. Szembe a doktorral. Arca premier planban ingerült bizakodást fejez ki:

— *Hát azt... hogy csinálja el!*

Edelstein doktor felpattan. Az ajtóhoz ugrik, hogy kiszóljon Fraulein Hildének, vezesse ki a pácienset.

A kamera most a hátát fogja be a doktornak, amint épp lefékezi magát. Visszafordul és megáll a nő előtt:

— *Mondja kérem, hogy került maga hozzám? Ki ajánlott magának engem?*

— *Itt szolgál egy földim. A Trudl.*

— *Ebben az utcában?*

— *Nem. Csak itt, a városban. Ő is azt mondta, ne menjek bábához. Neki volt itt egy bosnyák orvosa, de azt behívták most gyakorlatra Szlavóniába. Hát ő mondta, hogy jöjjek magához.*

— *Hozzám? A nevemet*

te recsegett:

— *Én azt kérd*
kerül? — Nyúlt
csatos táskája utá
nekem spórolt pén

A doktor szelid

— *Nem kell a*
fizessen semmit,
A vizsgálatért se
Menjen haza... és
a gyereket egészségben.

Kezét gyengéden ráborította az asszony ráncos, bütykös kezefejére:

— *Hát mit tudhatja maga, hogy a magzat, akit maga ott hord a szíve alatt, mivé fejlődhet? Mit tudhatja maga, mi lesz abból a gyermekből, ha felnő? Lehet, hogy egy nagy író, híres festő. Tudós. Orvos. Igen, egy nagy orvos... aki egy új szérumot talál fel... aki megváltja szenvedéseitől az egész világot.*

Az asszony felugrott, összecsapta csatos táskáját. Valamit mondani akart. Vicsorított fogai már össze is koccantak, de med. univ. Dr. Mark Edelstein hangja megelőzte őt:

— *Nagy bűn az, amit maga tenni akar. Rettenetes bűn!*

Az asszony becsapta maga mögött az ajtót.

Kép: a doktor elbámuló szemmel mered az ajtóra, a kredencen még zümmögnek az üvegek, a falon mozog a festmény.

Ott állnak, az asszony, karján a csecsemővel, oldalán a férjével.

A férj vámtiszti egyenruhában, és mert jóval idősebb, mint a felesége, erőltetett-peckesen.

A gyermek a pólyában, mint egy torz kis állat, zöld csenevész, bár ez nem csoda, hiszen még csak egyhetes.

Beírják az asszony leánynevét: Klára Pölzl.

Aztán a férjét: Alois Schickelgruber.

És az újszülött keresztnevét: Adolfus.

Az újszülött Adolfus később már csak így használja nevét: Adolf, és a hosszú Schickelgruber név helyett fölveszi ezt a nevet: Hitler.

Zene, dance macabre.

Majd a zárókép.

Végtelen sorokban menet, menet, menet.

Háttérben füstölgő kémények.

Hang: Links... Rechts... Links... Rechts...

Sándorfalvi Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉRMEGYEI HÍRLAP
1966 APR 10

1021

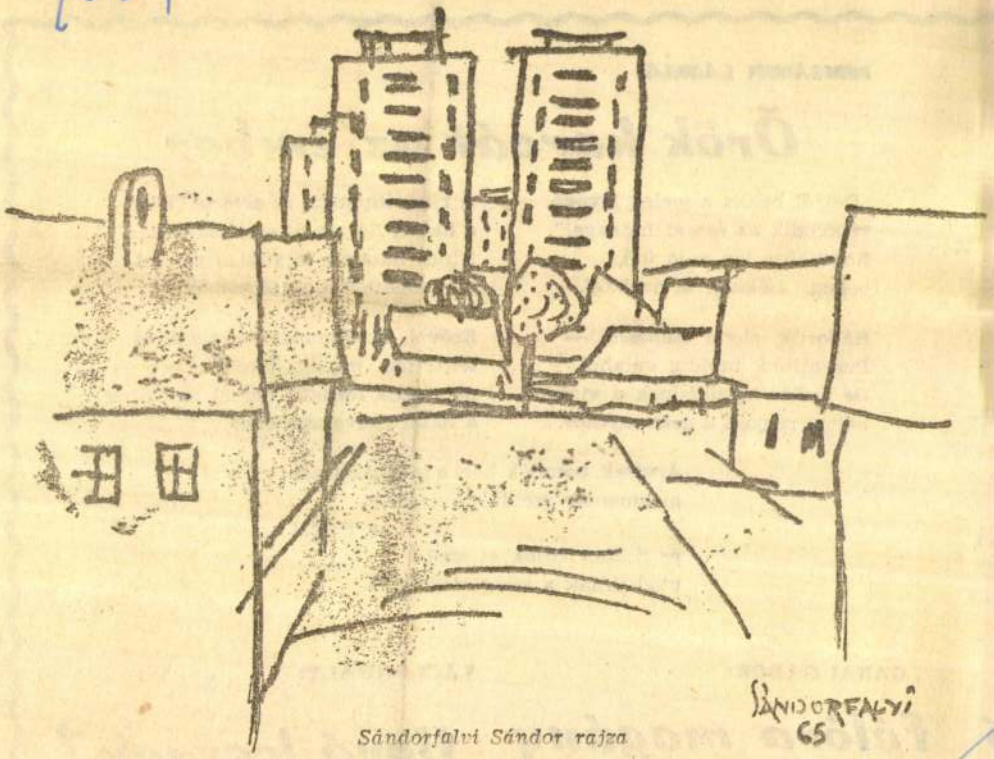

Sándorfalvi Sándor rajza

BENJÁMIN LÁSZLÓ:

Örök harcát az ember

„Délről betört a meleg levegő,
viaskodik az északi hideggel",
Rombolva jön a jó idő,
hosszú esőkkel, árvizekkel.

Háborúk, elemi csapások —
Pusztulunk mindig valahol.
De nyílni készülődnek a virágok,
hajtja rügyeit a gesztenyesor.

A rügy kipattan, az alvó felébred,
a halott helyén új sarj születik.
Nincs hatalom kijátszani az élet
megmásíthatatlan törvényeit.

Erővel, bizalommal, szerelemmel
telítetten mindig birokra kel —
nem adja fel örök harcát az ember
a halál szövetségeseivel.

Árvizek, bombák közt a meggyötörtek
megmentik szétdúlt kertjüket:
a Földet
és tisztán adják át szelíd
utódaiknak a világ szépségeit.

GARAI GÁBOR:

Félóra magány

VÁCI MIHÁLY:

Hová lesznek?

A KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE ÉS A MŰCSARNOK

MEGHÍVJA ÖNT

SÁNDOR ZSUZSA

„ÚTIJEGYZETEK A SZOVJETUNIÓBÓL"

FOTOKIÁLLÍTÁS

MEGNYITÁSÁRA

MEGNYÍTÓ BESZÉDET MOND:

ARADI NÓRA
művészettörténész

1959. OKTÓBER 2-ÁN DÉLI 12 ÓRAKOR

KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE KIÁLLÍTÓ TERME
BUDAPEST V, DOROTTYA U. 8

F. k. Luzsicza Lajos — 26831 Fővárosi Nyomdaipari V. 1. sz. telepe

262·50
26·25
25·—
10
323·75
28
351·—

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1972 MAR 25.

Sándor Margit

1021

Éljen az Első Nemzetközi Férfinap. Budapest. 1972.

Sándor Margit: Plakát

Robert Browning:
Tébolyda

Horváth István:
Magyarózdi toronyalja
(DACIA, KOLOZSVÁR)

Jánosy István:
A valóságos oroszlán
(MAGVETŐ)

Keszi Imre:
Bakacsin és bukfenc
(MAGVETŐ)

Robert Lowell:
Közel az óceán
(EURÓPA)

Janus Pannonius
versei
(SZÉPIRODALMI)

Versek

Mert mi is lenne a műfordító, al
költő is? Aki a saját verskalandjá
túl, abból kilépve át akarja élni
kortársakét is — mások izgalmá
boldogságát és tragédiáit?

Ha minden vers, ami egy költ
tollából kiszakad, lényének, léténe
egy-egy darabkája, akkor minde
lefordított vers — bujócska. Játé
amelyben más arca-maszkját ölthe
ti magára. Engem a régi görög tra
gédiák álarcos színészeire emléke
tet: a hasonlóság nem szószerin
való, az álarc jelentést hordoz.

Jánosy István azok közé tartozi
akik minden versnél, melyet ford
tanak, a versíró arcát veszik fö
hogy úgy fejezhessék ki a mi nye
vünkön, ahogy legjobban közelí
hetik az eredetit. Ezért, hogy fo
dításai nem az ő versei jellegzete
ségeit viselik, hanem eredeti frój
vonásait.

De hogyan hangozhat például e
angol vers úgy, ahogy eredetib
— magyarul?

A hűség sosem a szószerinti fo
dítás hűsége. Sőt, éppen az jele
tené az elidegenedést az eredetitő
a szószerint hasonlatos sohase
igaz. Jánosy István műfordítói er
nye, hogy az eredetinek megfele
fordulatokat megtalálja anyanye
vünkben. Ehhez az anyanyelv iga
tudása és szeretete kell. És ne
csak a kortárs-anyanyelvé, hane
a gazdagon zengő múltbelié is.

ESTI HIRLAP

1903 MAR 27.

Anya-nyelve a fotó

BESZÉLGETÉS SÁNDOR ZSUZSÁVAL

Gomb-orr, rés-szemek: mókás gyerekpofi hívogatja a járókelőt *Sándor Zsuzsa* fotókiállítására. Odabenn is tucatnyi emberpalánta képe fogad, megbántott és kíváncsi, szertelen és bámész.

— Gyerekfotózással kezdtem a pályámat, szeretem a gyerekeket — mondja a művész. — Mégis inkább azért bukkannak fel képeimen olyan gyakran, mert úgy érzem, olykor a kis emberkék árulják el a legtöbbet az emberről.

Nem nehéz fölfedezni, hogy valamennyi képén jelen van az ember, még ha személyesen nem lép is elénk. Szép sziklákon otromba PRIVATO felirat, fák közt feszülő szögesdrót — ilyen asszociációk idézik az embert.

— Hogyan születtek a másfajta, a képet képpel összefűző asszociációk? Előbb jött a gondolat, mely ciklust kívánt — vagy fordítva?

— Bármerre járok, fényképezek. Mindent, ami megfog. Aztán a rendezgetésnél kiderül: rokon gondolatok többféle formában is rákerültek a filmre. Így lett ciklus az *Emberi kapcsolatok*, vagy a közös címet nem is viselő négy munka-képem. Persze, előfordult, hogy valami meglevőhöz évekig keresem az ellenpontot: *A századik év* öregasszonyportréihoz csak nagysokára leltem meg *Az első nap* igazi csecsemőjét.

— Kit tart mesterének?

— Magam választottam valamennyit. Első mesteremnek olyan művészt, akitől nemcsak a fényképezést —, az emberséget is meg kellett tanulni. *Langer Klára* volt.

— Hogyan vélekedik a fiatal fotósutánpótlásról?

— Azt hiszem, fényképészt sokat neveltünk, de művészt keveset. Pedig nemcsak filmet, fényképet is tömegével látnak az emberek. Nem mindegy hát, milyen képek töltik meg a lapokat, folyóiratokat. Nem bennem ötlik föl elsőnek, hogy a fotó megérdemelne egy főiskolai tanszakot.

— Mi a vágya?

— Jó dolog, ha az ember megmutathatja azokat a munkáit, amelyekről azt hitte, csak önmagának készültek. Mégis, furcsa dolog egy fényképkiállítás. A *festmények*, szobrok *múzeumba* kerülnek. A fotók? Vissza a feladóhoz. Valami olyat szeretnék csinálni, amit olykor újra kézbe vehet az, aki szereti. Könyvet, albumot.

Kívánjuk, hogy sikerüljön.

(nemes)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188 [illegible]

a „sely

Hazánk a ly
— dollárban
polgármester

Kormányfői tanácskozás:

A magyar miniszterelnö
és kísérete, ma délelő
Lyonba repült, *Guichar*
iparügyi miniszter társasá
gában. A *Rhone* és a *Saon*
találkozásánál fekvő *Lyon*
a selyem fővárosának neve
zik, de a legutóbbi időbe
mind nagyobb hangsúly
kap fejlődő vegyipara. Ez
jelzi majd az üzemlátogatá
sok programja is.

**Fock Jenő először a Rho
ne—Poulenc Társasá
Saint Fons-i kutatóköz
pontját keresi fel, aho
Franciaországban egye
dülálló kísérletek folynak
a plasztikanyag felhasz
nálására.**

Az üzem különben gyógy
szer-alapanyagokat, fotoké
miai cikkeket és más ha
sonló termékeket állít elő. A
következő állomás a *Pe
chiney—St.—Gobin Mű
vek*, amely a műanya
gyártásban tölt be vezet
helyet. Végül a *Vaulx En
Velin*-i műszál- és műtex
tilgyár megtekintése követ
kezik, amelyet

**jó üzleti kapcsolatok fűz
nek a magyar külkereske
delmi vállalatokhoz.**

A program tehát a legkor
szerűbb üzemek meglátoga
tását írja elő, — a múltr
a *szövetmúzeum* és *Jac
quard* szobra emlékeztet.

Lyon másik nagy esemé
nye az ötvenedik, jubilári
nemzetközi vásár. *De Gau
le* elnök nyitotta meg vasá
nap és beszédében két t
[illegible] foglalt el központi h

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TÜKÖR

Sándor Zsuzsa

1966 MÁR 12

NEMZETI GALÉRIA

1021

SÁNDOR ZSUZSA FOTÓKIÁLLÍTÁSA

A kiállítás helye — a Nemzeti Galéria — már maga is rangjelzi Sándor Zsuzsa fotóművészetét. Olvasóink jól ismerik témáit és stílusát, hiszen lapunk belső munkatársa. A mostani szemle vezéreszméje: az ember. Ezt hirdeti a kiállítás fölé írt Szophoklész-idézet, s ezt minden egyes kiállított kép.

SÁNDOR ZSUZSA

Sándor Zsuzsa kiállításának plakátja

ügyi osztályához. Ebben az — úgymond — fellebbezésben már *száz aláírásra hivatkoznak*, valamint arra, hogy a fogászat forgalmát a *helyet-*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1974. MÁR. 9.

— *Szombat délben nyílik meg a Magyar Nemzeti Galéria dísztermében Sándor Zsuzsa fotóművész kiállítása.*

— Péntek délután az Ernst Múzeum termeiben nyitották meg a Szíriai Arab Köztársaság fiatal festőinek tárlatát.

Ha egyszer minden sikerül

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

1980 MÁR 10

NÉPSZAVA

Sándor Zsuzsa

— **Sándor Zsuzsa felvételeiből** fotókiállítás a Nemzeti Galéria díszermében. A tárlatot a Magyar Fotóművészek Szövetsége és a Műcsarnok jóvoltából mutatják be.

1968 MÁR 7

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

Sándor Zsuzsa

□ SÁNDOR ZSUZSA fotóiból rendeznek kiállítást a Nemzeti Galériában. A megnyitó szombat délben lesz és Langer Klára érdemes művész tartja.

lakossaga-
nak több mint egyhar-

bér akkor sem, ha a dolgozó n
hibáztatható ugyan a kie
miatt, de a vállalat sem oka a
nak, hogy nem tud dolgozni.
az utóbbi szabály vonatkozik
vélírónk ügyére. Azért, ho
azon a napon négy órát kése
nem felelős, de nem felelős
vállalat sem. Munkabér teh
erre az időre nem jár.

Más elbírálás alá esik az
négy óra, amely alatt azért ne
dolgozhatott, mert a vállalat
nem tudta a munkafeltételeket
biztosítani. Ez a kiesés *a vállalat hibájából következett be, erre az időre tehát a vállalat köteles té-*
tartalmaz a kollektív szerződés az állásidőre járó munkabéreket illetően, s akkor saját maga is ellenőrizheti, hogy bérét helyesen számfejtették-e.

A NYUGDÍJ MEGÁLLAPÍTÁSÁNÁL FIGYELEMBE VESZIK-E AZ ALKALMI MUNKÁBAN TÖLTÖTT IDŐT?

Öt éven át mosónőként foglalkoztatta egy állami gazdaság Szabó Sándorné győri olvasónkat. Hetenként két-három napot dolgozott, aszerint, ahogy a munka megkívánta. Úgy gondolta, nyugdíja megállapításánál ezt az öt évet is számításba veszik, mivel a gazdaság az SZTK-ba bejelentette. Most azonban úgy tájékoztatták, hogy csak azokat a napokat veszik szolgálati időnek, amelyeket ténylegesen munkában töltött el. Kérdezi: szabályosan járnak-e el vele?

Ügyére vonatkozólag a nyugdíjtörvény a következőket tartalmazza: azoknál a dolgozóknál, akik az üzem működése vagy foglalkozásuk jellege folytán a hétnek csak egyes napjain végeznek munkát, a szolgálati idő megállapításánál csak azokat a napokat lehet számításba venni, amelyeken ténylegesen munkát végeztek.

Azoknál a dolgozóknál, akik egyes napokon végeznek munkát, az egész hónapot csak akkor lehet szolgálati időként figyelembe venni, *ha a többi napon is munkára készenlétben kell állniuk, emiatt munkaviszonyuk egész hónapon át fennáll, és havi munkabért kapnak.* Az egész hónapot veszik számításba annál a dolgozónál is, aki nem köteles ugyan készenlétben állni azokon a napokon, amikor munkát nem végez, de munkaviszonya az egész hónapon át fennáll, havi munkabérben részesül, és a munkakörére előírt munkaidőnek legalább a felét munkában tölti.

Levélírónkat a gazdaság alkalmi munkásként foglalkoztatta, amit az is bizonyít, hogy annak idején a biztosítása bélyeglerovás formájában történt. Szolgálati időként tehát csak azokat a napokat lehet figyelembe venni, amely napokra a bélyeg-, illetve járulékleróvás megtörtént.

MILYEN FELTÉTELEK SZÜKSÉGESEK A TSZ-BEN DOLGOZÓ TERHES NŐK SEGÉLYÉHEZ?

Vida Péterné (Kiskunhalas) írja, hogy szövetkezetükben korábban már annak a szülő anyának is adtak segélyt, aki 80 napot dolgozott. Most a szövetkezetben több terhes anya van, s a termelőszövetkezet elnöke azt mondta, hogy a segélyt csak azoknak a terhes anyáknak folyósítják, akik legalább 100 munkanapot teljesítenek. Kéri, írjuk meg: milyen feltételek mellett lehet a segélyt folyósítani?

A termelőszövetkezetben tagként dolgozó nők szülési segélyezését a termelőszövetkezeti törvény és a végrehajtására kiadott rendelkezések újólag szabályozták. Az 1968. január 1-ével életbe vább, ha a munkaszervezeti egység vezetőjének igazolása szerint a segélyezett tag részére ebben az időszakban is tudnának megfelelő munkát biztosítani. A segélyt pénzben, havonta utólag kell fi-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MÁR 9
NÉPSZABADSÁG

A HÉT VÉGI KULTURÁLIS PROGRAMBÓL

SZOMBAT

A Zeneakadémián este fél 8 órakor: Vlado Perlemuter zongoraestje. Műsorán: Ravel- és Chopin-művek.

TIT-előadás: A társulat budapesti székházának (VIII., Múzeum utca 7.) előadótermében du. 4 órakor: Hogyan rendezzük be lakásunkat? A kislakás berendezés problémái. Előadó (vetített képek bemutatásával): Almár György.

Az Egyetemi Színpadon este 7 órakor: Dürrenmatt: Kör a szamár árnyékáért; Capek: A végzetes szerelem játéka (két egyfelvonásos színmű).

Éjszakai mozielőadások: Az Alkotmány moziban 22 órakor: Zűrzavar a Park Hotelban (olasz—spanyol film). — Az Ugocsa moziban 22 órakor: Egy férfi és egy nő (magyarul beszélő francia film). — A Csillag moziban 22 órakor és a Bástya Filmszínházban 23 órakor: Telemark hősei (angol—amerikai film). — A Szikra Filmszínházban 22.30 órakor és a Bartók moziban 23 órakor: Hét katona meg egy lány (román—francia film).

A művelődési házak programjából: A Fővárosi Művelődési Házban du. 3 órától: A magnósok és lemezbarátok klubjában könnyűzenei beat-lemezbemutató és -felvétel; Este 6 órától: A 6-os számú Iparitanuló Intézet bálja. — A Petőfi Sándor Művelődési Otthonban du. 3 órától: A II. kerületi Szabadság úti általános iskola ünnepélyes kulturális csapatdöntője. — A Pesterzsébeti Vasas Művelődési Házban este 9 órától: Táncest a nagyteremben. — A Gutenberg Művelődési Otthonban (VIII., Kölcsey utca 2.) háromnegyed 5 és este 7 órakor: Olasz furcsaságok (szélesvásznú olasz film).

VASÁRNAP

TIT-előadás: A társulat budapesti székházának előadótermében de. 11 órakor: Babits Mihály költészete. Bevezetőt mond: Pók Lajos. Közreműködik: Bánki Zsuzsa, Ilosvay Katalin és Selley Zoltán. — Az Operaház klubjában (VI., Dalszínház utca 8.) de. 11 órakor: Az impresszionizmus továbbfejlődése (Cezanne, Rimbaud). Az előadást vetített képek bemutatása kíséri.

Látogatás a budai Várbarlangban de. 10 órától du. 6 óráig (csoportokat minden egész és félórában indítanak). Találkozás: a Várbarlang bejárata (I., Úri utca 9.) előtt.

Tárlatvezetések: A Szépművészeti Múzeumban, reggel 9 órakor: Leonardo da Vinci és az olasz reneszánsz kisbronz-szobrászat. Vezető: dr. Eszláry Éva művészettörténész; De. 10 órától: Régi magyar remekművek a londoni kiállítás anyagából (ifjúsági tárlatvezetés). Vezető: dr. Urbach Zsuzsa művészettörténész. — A Magyar Nemzeti Galériában de. 10 órakor: Mai magyar grafika. Vezető: Szabó Katalin művészettörténész; XX. századi festészetünk. Vezető: Szíj Béla művészettörténész; a XIX. század festészete. Vezető: Cap Erzsébet művészettörténész.

Séta a Várban, idegen nyelvek gyakorlásával. Találkozás: de. 10 órakor az 59-es villamos Moszkva téri végállomásánál. Szabad csatlakozás! (Az angyalföldi József Attila Művelődési Ház rendezvénye.)

Az Eszpresszó Színpadon du. 4 órakor: J. D. Saldinger a színpadon. Zenés irodalmi kompozíció; Este 8 órakor: A kiválasztott. Kompozíció Thomas Mann műveiből. Rendező: Szécsi Lajos.

A Zeneakadémián de. 11 órakor: A Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekarának hangversenye. Vezényel: Oberfrank Géza. Közreműködik: Geszler Fatima (gordonka), Ruttkai Éva (mesélő). Műsoron: Prokofjev-művek; Este fél 8 órakor: I Musici di Roma hangversenye. Műsoron: Corelli-, Händel-, Paisiello-, Bach- és Mozart-művek.

A művelődési házak programjából: A Fővárosi Művelődési Házban de. 10 órától: A bélyeggyűjtők klubjában gyufacímke, régi pénz stb. gyűjtőinek csere-délelőttje; De. 10 órakor: A hamis pénz (francia film); Du. fél 3, háromnegyed 5 és este 7 órakor: Horgász a pácban (francia film); Este 6 órától: Tánc az ifjúsági klubban. Játszik az Anonymus-zenekar. — A Gutenberg Művelődési Otthonban du. fél 3, háromnegyed 5 és este 7 órakor: Olasz furcsaságok (szélesvásznú olasz film). — A Petőfi Sándor Művelődési Otthonban du. 3 órától: A Szabadság úti általános iskola kulturális csapatdöntője; fél 5 órakor: A tettes elrejti arcát (csehszlovák film). — A Pesterzsébeti Vasas Művelődési Házban du. 4 órakor: Fényes: Rigó Jancsi, Nagyoperett (a kecskeméti Katona József Színház együttesének előadása; Este 6 órától 10 óráig: Tánc a kamarateremben.

Az Egyetemi Színpadon du. 5 és este 8 órakor: A Balázs Béla Stúdió új kisfilmjei.

MÚZEUMOK

KMP Emlékmúzeum: A Kommunisták Magyarországi Pártja megalakulásával kapcsolatos emlékek, dokumentumok. — **Nemzeti Galéria:** Magyar festészet a XIX. és a XX. században; Magyar szobrászat a XIX. és a XX. században; Mai magyar grafika; Sándor Zsuzsa fotóművész kiállítása. — **Műcsarnok:** Szovjet képzőművészeti kiállítás; P. F. Angelo fotóművész kiállítása. — **Petőfi Irodalmi Múzeum:** Móricz Zsigmond emlékkiállítás; Károlyi Mihály emlékszoba (a Magyar Munkásmozgalmi Múzeum kiállítása). — **Hadtörténeti Múzeum:** A második világháború és Magyarország felszabadítása; A magyar néphadsereg; Ötvenéves a szovjet hadsereg. — **Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig; Magyarország története a honfoglalástól 1849-ig. — **Kína Múzeum:** A régi és az új Kína művészete.

Sándor Margit

(1949, Debrecen)

Debrecen
Kürtös u. 9.
4031

Vibrálas

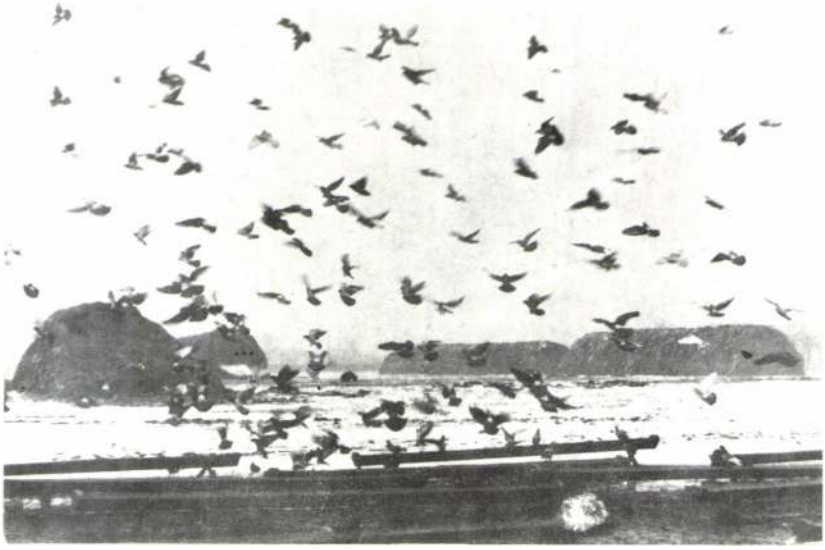

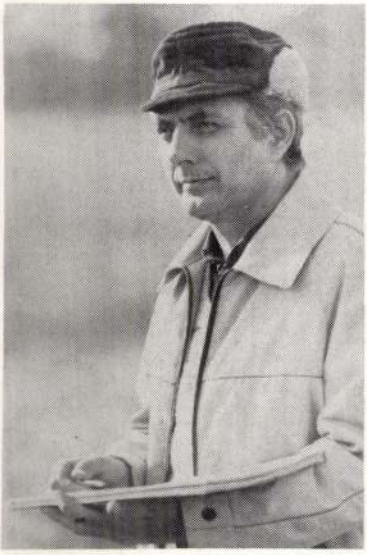

Nagy István

(1939, Nyíregyháza)

Biharkeresztes
Dobó I. u. 15.
4110

Kazlak a pusztában

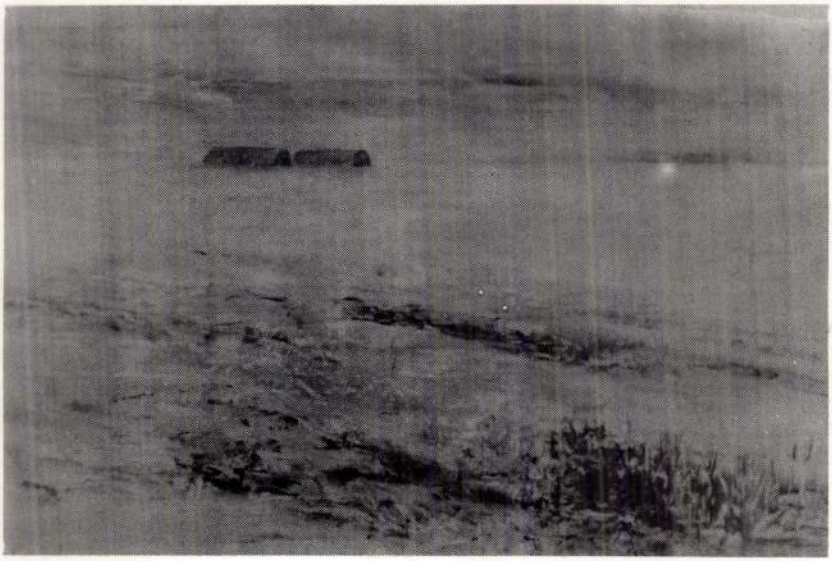

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1967 NOV. 5

Sándor Zsuzsa

4 1021

Két magyar fotóművész nagy nemzetközi sikere

A közelmúltban *két magyar fotóművész nyert fődíjat külföldi kiállításokon. Sándor* Zsuzsa, a Tükör munkatársa Berlinben, *Molnár* Edit, a Magyar Távirati Iroda fotóriportere pedig Moszkvában, a *Pravda jubileumi pályázatán* szerepelt kiemelkedően.

Ez a kettős, egyidejű siker azt látszik bizonyítani, hogy a magyar fotóművészet előkelő helyet foglal el korunk, s Európa fotóművészetében, hiszen a moszkvai s a berlini kiállításon is kiváló tehetségű nemzetközi mezőny vett részt.

1.

Bevallom, könnyebb dolgom volna, ha az olvasóval láttatni tudnám azt az önarcképet, amit Sándor Zsuzsa készített magáról. Annak a képnek a hangulatát — írásban kifejezni — csak bonyolult kitérőkkel, szellemes fordulatokkal, hosszú elmefuttatásokkal lehetne — s ha megpróbálnám, hamar be kellene látnom: mások az eszközeink. Az árnyék játékát, torzságát — mégis olyannyira jellemző görbületeit — aligha tudnám visszaadni — bármifajta írói fordulatokkal —, habár e különös fénykép megjelenítése talán többet mondhatna önmagáról, alkotójáról, mint amennyit én rövid látogatásom alkalmából észrevehettem.

Mert mi is az, amit én valóban észrevettem? Furcsa ellentét. Az a nyugtalan rohanás, a pillanat szüntelen figyelése, ami szakmájára jellemző, semmiképpen sem tűnik összehangolhatónak azzal a nyugalommal, ami arcán, tekintetében honos. Mintha ez az arc hosszabb távon mérné a pillanatot.

Mindössze ennyit mondhatok róla, a többi az, amit ő mondott saját magáról:

— Ha azt kérdezné tőlem, miért szeretek fotografálni, bonyolultság nélkül válaszolnék. Az ember a síkban elhelyezkedő négy vonal keretében azt csinálhat, amit akar. Számomra ez a szabadságot jelenti. A sötétkamrában a legteljesebb szabadságot élvezem. Meglopom az embereket, amikor lefényképezem őket, olyan dolgokat veszek el tőlük, amiről talán maguk sem tudnak.

— Úgy gondolom, a fotóművészet elsősorban az ember ábrázolására hivatott. Maradi vagyok — ha egy ilyen újkeletű dologról szólva egyáltalán maradiságról beszélhetünk. A fotózás a *pillanathoz kötődik, a realitáshoz.* Nem azért vagyok realista, mert ez a természetem, hanem azért is, mert ez a szakmám lényegéből következik. Az én dolgomhoz gép kell, de a géptől furcsa módon mégsem sok függ, *minden azon az emberen múlik, aki a kezében tartja a masinát.*

Képek vannak előttünk. Tájak, emberek, akiket sohasem láttam. És mégis ilyennek képzeltem, vagy ilyen (?) a görög koldusasszony, a délolasz vasárnap délelőtt.

— Azt gondolom, nem feladata a fotóriporternek a véletlen ellesése, habár a lényeges a véletlenben is meglehet. Nézze, ha kíváncsi rá, itt az életem mottója ...

Egy képet mutat, a képen bőgő kisfiú guggol és társa, aki szintén közel áll a sírás-hoz, keze cirógatásával vigasztalja.

— Szeretek gyerekeket és öregeket fényképezni, mert a gyerek önmagát adja, az öreg arcban és testben pedig minden benne van már, amit megért.

Berlinben nem egyetlen képpel nyert díjat, hanem a kiállításon szerepelt egész anyagával.

Íme, néhány kép ezek közül:

»Modern Madonna«: Egy üzbég tanítónő gyerekek között. Alakja, s körülötte a szórt, gyönge fény, a reneszánsz festményeit idézi.

»A téli palota előtt«: Vidám rohanásban maroknyi gyermekcsapat. Különös módon, a forradalmat idézi ez a kép, az azóta eltelt 50 esztendő talpazatán.

»Modern Hamupipőke«: Játék a fénnyel, a mesével, a gyermeki szépséggel. Alázatos, emberi játék.

— Talán a mi munkánkban is az a legfontosabb, ami minden művészetben, hogy az embernek véleménye legyen a világról.

2.

Molnár Edit nagydíjat nyert kollekciójából három képet leközölt a Pravda. Mindhárom kép emberarcot ábrázol.

— Ha beszélhetünk arról, hogy fotóművészet létezik — tiszteletben tartva a grafikai és más törekvéseket —, én úgy érzem, hogy *az emberábrázolás a fotóban a lényeges.*

— Szerintem a fotózás inkább az irodalomhoz hasonlatos, mint a festészethez, s így *nem lehet feladata a festészet utánzása.* Ez az a része a dolognak, amit hosszú távon érzek, ez az önmagamban kialakult értékrendje a fotózásnak.

A Pravda pályázatán 16 ország fotósai vettek részt, Magyarországot 23 fotóművész képviselte. Örömünkre szolgál, hogy a nemzetközi zsüri elismerését ezúttal egy egészen fiatal fotóművésznő érdemelte ki.

— Ha megkérdezték tőlem, mi vagyok, még sohasem mondtam, hogy fotóművész. *Fotóriporter vagyok,* nagyobb elképzelésig még nem jutottam. Ha igazán számot akarnék adni magamról a világ előtt, azt egy könyvben képzelném el, de hát ez az elképzelés a könyvkiadó közreműködése nélkül csak szándék marad. Amíg a legtöbb fotó végső soron csupán egy adott szöveg illusztrálására szolgál, addig aligha képzelhető el, hogy *a fotóművész a saját nyelvén, a saját szándéka szerint szóljon,* s a világ előtt valóban művész legyen. Habár másutt hagyományai vannak a fotókönyvkiadásnak, aholis a képi kifejezés az elsődleges, nálunk az ilyesmi fehér holló, nem törvényszerű, csupán szerencse. A Fotóművész Szövetség évről évre megrendezi könyvpályázatát, de a díjnyertes pályamunkákból valódi könyv csak elvétve lesz.

A Pravda pályázatára Molnár Edit magyar vonatkozású anyagot küldött. Képeire elsősorban az érzékenység, a világ jelenségeinek szokatlan erejű megérzése és értése jellemző. Beszélgetésünk elején azt mondta, a fotóművészet az irodalomhoz hasonlatos, most hadd éljünk mi is ezzel a fordulattal: az ő képei a versek zengését, tömör gondolatiságát, arányos szépségét idézik. Pályája kezdetén egyik képes sportlapunknál dolgozott. Azt mondták neki: »Magából azért nem lesz soha jó fotóriporter, mert nem a tétlen lesállást, hanem a XX. századi lírát tanulmányozza.«

— Akármit mondtak, s akármit éreztem akkor, a kezdő riporternek szüksége volt a sportfotózás csupa mozgás, csupa figyelem mesterségének az elsajátítására. Ott tanultam meg, hogy a fotóriporternek egy pillanat alatt kell döntenie. S ott tanultam meg, hogy *melyik a pillanat.*

1961-ben két másik fiatal fotóművésszel együtt kiállítása volt. 1967-ben a Vadas Ernő teremben rendezett önálló kiállítást.

Így beszél a fotóművész hivatásáról:

— Korunk krónikásainak kell lennünk. Egy képben azonban mégis több lehet, mint puszta dokumentáció. De ez a több, szintén csak korunk lényegét fejezheti ki. Véleményem szerint a fotó nem kiállítási, hanem közlési műfaj. Hivatását akkor tölti be, ha a sajtóban, a napi- és hetilapokban talál megfelelő teret, s sugároz megfelelő erőt.

Pályadíjnyertes képei előbb jelentek meg a Pravdában, mint a magyar sajtóban.

Molnár Editet három hétig vendégül látják a Szovjetunióban. Részt vesz a Nagy Októberi Szocialista Forradalom ünnepségein, s végigjárja a Szovjetunió tájait. A pályadíj, s ez a meghívás eddigi munkásságának elismerését jelenti. De jó volna, ha kihatna itthoni jövőjére is.

Kristóf Attila

A fenti tények visszavonhatatlanul bizonyítják Portugália cinkosságát a zsoldosokkal. Céljuk a kongói kormányzat megdöntése. Mindezek a tények kereken cáfolják a portugál hatóságoknak és Portugália ENSZ-képviselőjének állításait, hogy nem avatkoztak be Kongó ügyeibe.

Az amerikai külügyminisztérium szóvivője pénteken azt az értesülését közölte, hogy az Angolából Katangába behatolt zsoldosok részben európaiak, részben afrikaiak. Pontos létszámukat mindeddig még nem tudták megállapítani.

A kongói minisztertanács szombaton egész nap ülésezett. Az esti órákban Mobutu pártja, a Népi Forradalmi Mozgalom, felhívta az ország lakosságát: »*vegye úgy, mintha mozgósítási parancs hatálya alatt állna*« és védelmezze meg Kongó területi egységét.

A Katangából érkezett hírek — akárcsak a frontjelentések — ellenőrizhetetlenek. A kormány szerint teljes a nyugalom, az *AFP* viszont arról tudósít, hogy több olyan városból, amely az Angolából betört külföldi zsoldos hadsereg átvonulási útvonalában fekszik, *a lakosság elmenekült.*

Johnson jelentéstételre hazahívta saigoni nagykövetét

Kis Csaba, az *MTI washingtoni* tudósítója jelenti: *Bunker*, az Egyesült Államok saigoni nagykövete a jövő héten *jelentéstételre* Washingtonba érkezik. A nagykövet beszámol majd *Johnson* elnöknek a *Thieu*-féle »kormánnyal« folytatott tárgyalásairól és az úgynevezett »pacifikálás« alakulásáról. Washington azt akarja elérni, hogy a Thieu-féle rezsim bizonyos *látszatintézkedéseket* tegyen Dél-Vietnam »demokratizálására«, s ugyanakkor jelentősen növelje saját hozzájárulását a háborúhoz. Bunker feladata, hogy ezen a két területen érjen el előrehaladást, miközben *Westmoreland* tábornok katonai parancsnoksága a háború újabb kiterjesztésére tesz lépéseket.

Johnson elnököt még a vietnami politikáját egyébként támogató politikusok is mind határozottabban *bírálják* amiatt, hogy az óriásira felduzzasztott expedíciós haderő és a milliárdos költségek ellenére *gyakorlatilag nincs előrehaladás* az úgynevezett »pacifikálási« programban. Legutóbb például Edward *Kennedy* szenátor állapította meg egy beszédében, hogy a katonai erőfeszítések növelése helyett az Egyesült Államoknak Vietnamban főként a lakosság »megnyerésére« kell törekednie, s növelni kell a polgári célokra szánt kiadásokat. Ugyanakkor számos bírálat érte az elnököt amiatt, hogy a vietnami háború teljesen »amerikai« háború és Johnson képtelen elérni, hogy a saigoni rezsim jobban kivegye részét a hadműveletekből. Ilyen jellegű megnyilatkozások hangzottak el például az ultrakonzervatív politikusok részéről, beleértve a republikánus párt néhány vezetőjét és lehetséges elnökjelöltjét.

A Johnson-kormányzat Bunker látogatását arra akarja kihasználni, hogy visszaverje ezeket a támadásokat és újabb erőfeszítéseket tegyen a délvietnami rezsim stabilizálására. A nagykövet washingtoni útja egyébként nagyjából egybeesik majd *Rusk* külügyminiszternek a szenátus külügyi bizottsága előtti nyilatkozatával. A külügyminiszter *a rendkívül nagy nyomásra beleegyezett* abba, hogy válaszol a szenátorok kérdéseire, de változatlanul nem hajlandó nyílt ülésen beszélni. Lehetséges, hogy a bizottság Bunker nagykövetet is felkéri majd nyilatkozatra.

A görög miniszterelnök vette át a külügyminiszteri tárcát

Papadopulosz a junta „erős embere"

Pénteken este hivatalosan közölték Athénban, hogy a lemondott *Ekonomu-Gurasz* külügyminiszter tárcáját Koliasz, a junta-kormány miniszterelnöke vette át. Koliasz ez alkalommal nyilatkozott a sajtónak és hangsúlyozta, hogy *a görög külpolitika semmiben sem változik.* Megjegyezte, hogy Görögország hű marad a szövetségeseihez és azt állította, hogy minden állammal igyekszik jó kapcsolatokat fenntartani.

Az *AFP* hírügynökség kommentárjában úgy véli, hogy Ekonomu-Gurasz lemondásának oka *a görög—török tárgyalások sikertelensége* és a ciprusi kérdésben tapasztalt »helybentopogás« volt. Azzal kapcsolatban, hogy a külügyminiszterrel együtt másik négy civil miniszter is lemondott, az AFP megállapítja, hogy a változásoknak nincsen jelentőségük, tekintettel arra, hogy Görögországot teljes egészében a katonai diktatúra tagjai vezetik, még azokat a minisztériumokat is, amelyeknek élén polgári személyek állnak.

Az AFP külön foglalkozik *Papadopulosz* ezredesnek a miniszterelnökségi ügyek miniszterének szerepével. Az ezredes széles hatáskörét a nem katona Koliasz vezette kormányban külön dekrétumban biztosították. A francia hírügynökség úgy véli, hogy ezzel *eldőlt a junta-kormányon belül kezdettől fogva folyó hatalmi harc*, s ebből Papadopulosz került ki győztesen.

Mint az AFP jelenti, pénteken *újabb húsz személyt tartóztattak le* egy Athén melletti városkában azzal a váddal, hogy a Nemzeti Demokrata Ellenállási Mozgalom (DEKA) hálózatához tartoztak. Ebben az illegális mozgalomban való részvétel miatt nemrégiben egy másik csoportot is letartóztattak.

Megoperálták a pápát

Vatikánvárosból jelenti az *AP* és a *Reuter:* Vatikánvárosban szombaton reggel bejelentették, hogy *VI. Pál* pápán műtétet hajtottak végre. A vatikáni szóvivő szerint a prosztataműtét 8 órakor kezdődött és nem egészen egy óra hosszat tartott.

A pápa az operációt követő tíz órát kitűnő állapotban töltötte.

A külpolitika hírei

◇ *(Winston Salem, AFP)* Az észak-karolinai Winston-Salemben éjszakai kijárási tilalmat rendeltek el, miután a város négernegyedében csütörtökön este faji zavargások voltak, 47 sebesülttel és több mint százezer dollárnyi kárral.

◇ *(Brüsszel, DPA)* Adam *Rapacki* lengyel külügyminiszter befejezte kétnapos belgiumi látogatását és szombaton Brüsszelből Luxemburgba utazott.

◇ *(Hanoi, MTI)* Az Októberi Forradalom 50. évfordulója alkalmából a *Nhan Dan* közölte *Le Duannak*, a Vietnami Dolgozók Pártja Központi Bizottsága első titkárának »Előre az Októberi Forradalom dicső zászlaja alatt!« című cikkét. A cikk szombaton 62 oldalas brosúra formájában is megjelent vietnami, angol és francia nyelven.

◇ *(Washington, Reuter) Johnson* elnök a washingtoni városi tanács tagjai előtt mondott beszédében a bűnözés elleni harc fokozását sürgette, mondván: a közönséges bűncselekmények elterjedése az Egyesült Államok egyik legégetőbb problémája.

◇ *(Moszkva, TASZSZ) Gromiko* szovjet külügyminiszter szombaton megbeszélést tartott a Moszkvában tartózkodó *Makhusz* szíriai külügyminiszterrel.

◇ *(Róma, MTI)* Milánóból szombaton délelőtt elindult Rómába a Danilo *Dolci* vezette, munkások, diákok, értelmiségiek, kisiparosok, nők és fiatalok ezreiből álló vietnami békemenet, amely Észak- és Közép-Olaszországon áthaladva, november 23-án érkezik meg Rómába.

1983 MAR 2 9

Meister der Fotografie

Ausstellung von Zsuzsa Sándor

1021

Auf der Ausstellung der Fotokünstlerin *Zsuzsa Sándor* in der Nationalgalerie erleben wir das Zusammentreffen eines Künstlers mit dem Alltag, das Ergebnis einer Arbeit von einem Vierteljahrhundert, voller Erfahrungen.

Das Motto der Ausstellung ist ein Satz von Sophokles: „Es gibt viel Wunderbares, doch nichts ist wunderbarer, als der Mensch". Alle diese anspruchswollen Fotoreportagen, diese mit tiefer Menschenkenntnis gezeichneten Porträts, diese geistreichen Einfälle spiegeln dieses Motto. Das ganze Material ist nicht einheitlich, doch alles ist beachtenswert und bezeugt, daß die Künstlerin verdienterweise internationale Anerkennungen erhielt, zuletzt im vergangenen Jahr in Moskau. Zsuzsa Sándor war Schülerin der ungarischen Sozio-Foto Meisterin Klára Langer und hat seit zehn Jahren keine eigene Ausstellung veranstaltet. Jetzt bewies sie, daß aus der ehemaligen Schülerin eine reife, vollentfaltete Fotokünstlerin geworden ist.

Die Schau bringt fast zweihundert Bilder und läßt tausenderlei Gedanken und Gefühle aufleuchten. Ihr Thema ist immer der Mensch, — den sucht sie und den zeigt sie überall, auch wenn sie die mystische Atmosphäre von Delphi aufleben läßt, wenn sie den erschütternden Drahtzaun von Buchenwald zeigt, oder durch die Eisenbahnschienen bei Balatonszárszó an den Tod von Attila József mahnt.

Zsuzsa Sándor hat den Realismus gewählt, einen mühevollen Weg, um ihre Gedanken über Welt und Leben auszudrücken. Dieses homozentrische Weltbild wird durch die gute Anordnung des Materials — die János Kiss und Frau E. Ury zu verdanken ist — bestens zur Geltung gebracht.

Gábor Pomóthy

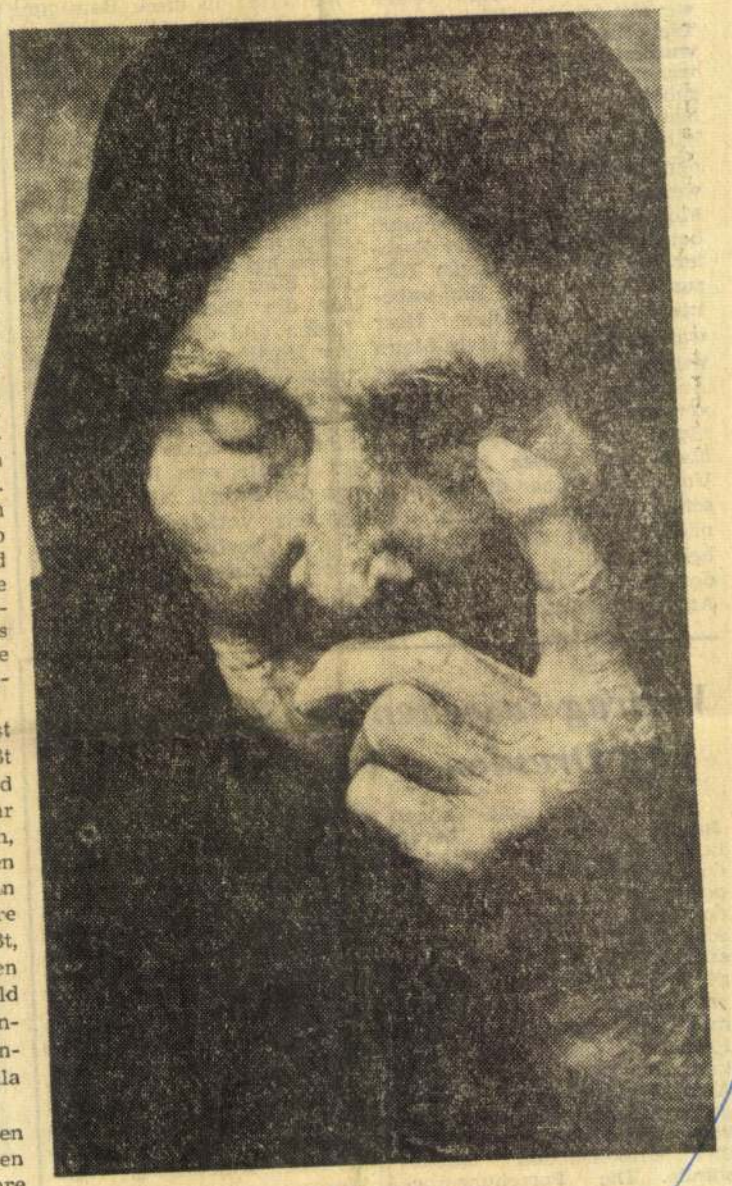

Lebensabend

schen Aristokratie wurde er verfolgt, wo immer wir uns in Europa aufhielten, überall ließen uns die Herren der Großgrundbesitze ihre feindselige Gesinnung fühlen."

Nach 1919

„In ihrem Buche ‚Együtt a forradalomban' verfolgen Sie die Ereignisse bis zum Sommer 1919. Was geschah später?"

„Im Sommer 1919 reisten wir mit falschen Pässen in die Tschechoslowakei, denn wir wurden von Österrich aus gewarnt, nicht nach Wien zu gehen, da die Emigranten des Nationalkasinos entschlossen hätten, mit Károlyi abzurechnen, wenn sie seiner habhaft werden. 1921 lebten wir in Florenz. Hier war ich einmal bei Stephanie Türr, der Tochter des Generals István Türr zum Tee geladen. Ein unbekannter italienischer Herr war auch zugegen. Mein Mann wurde über seine politischen Ansichten befragt, und er verschwieg gewohnterweise nicht, wie er über Horthy, über den weißen Terror in Ungarn und über die italienischen Faschisten dachte. Am nächsten Tag stellte es sich heraus, daß es ein Journalist der Rechten war, der seine Anwesenheit dazu mißbrauch- Barbusse gut befreundet u hatte gute persönliche Ko takte mit Wells, Bertrand Rü sel und dem ungarisch Kommunistenführer Landl Eine besondere Zuneigu hatte er zu Frigyes Karik Als Karikás in Ungarn fe genommen und zusammen m Imre Sallai und Sándor Fü vor Gericht gestellt wur setzte Károlyi alles in Bewegung, um eine internationale Protestbewegung zu organisieren und namhafte Persönlichkeiten in diese Bewegung einzubeziehen. Ich selbst erinnere mich noch sehr gut an diese Ereignisse, aber auch Briefe sind aus jener Zeit erhalten geblieben. Damals lag ich krank in einem Spital, mein Mann hätte gern bei mir bleiben wollen, seine eigene Gesundheit war auch angegriffen. Dennoch nahm er die ermüdende Organisationsarbeit auf sich. Er reiste kreuz und quer durch Europa, um für die Sache Anhänger zu finden und die Kommunisten vor Horthys Scharfrichter zu retten. Über seine Besprechungen, Hoffnungen und Zweifel berichtete er mir ausführlich in seinen Briefen und ich konnte vom Krankenbett aus den Prozeß mit Aufmerksamkeit verfolgen und den Kampf beobachten, den die internationalen Kräfte des Antifaschismus für das Leben unserer Freunde führten.

Vertrag zwischen den Budapester und Dresdener Verkehrsmuseen

Die bereits seit langen Jahren anhaltenden beruflichen Beziehungen zwischen dem Dresdner und dem Budapester Verkehrsmuseum wurde jetzt durch die Abschließung eines sozialistischen Vertrages noch enger gestaltet. Die beiden Museen vereinbarten einen regelmäßigen Austausch der Information und Dokumentation. Zur Bereicherung ihres Ausstellungsmaterials übergeben sie einander die Duplikate ihrer Exponate oder ihre entbehrlichen Gegenstände. Die Forschungsthemen werden gemeinsam ausgearbeitet und plangemäß von Zeit zu Zeit bestimmt. Auch der Austausch von Ausstellungen wurde beschlossen. Im Herbst wird das ungarische Verkehrsmuseum in Dresden eine Ausstellung über die Geschichte der Schiffahrt auf dem Balaton veranstalten, und zu diesem Anlaß das äußerst wertvolle Material seiner Tihanyer Sektion nach Dresden entsenden. Im kommenden Jahr wird das Dresdner Museum in Budapest eine Ausstellung organisieren.

einer Zuckerfabrik her, er war ein erkaufter, ein protziges Ehrenmal für das unermeßlich viele Geld, das die Familie besaß. Lajos Hatvany verwendete es aber, um der Literatur dienen zu können.

Seit seiner frühen Jugendzeit war sein Leben der Literatur gewidmet. Die Grundlagen verschaffte er sich auf den Universitäten von Freiburg und Berlin, wo er auch die Verachtung der „Wissenschaft des Nichtwissenswerten" erlernte; ein zweites Diplom erwarb er sich in Budapest.

Thomas Mann m

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

1977 MÁR 3 0.

NÉPSZAVA

Sándor Zsuzsa

— Az NDK budapesti kulturális és tájékoztató irodáján pénteken átnyújtották Sándor Zsuzsa fotóművésznek a Berlinben megrendezett Az emberi boldogság című fotokiállítás nagydíját.

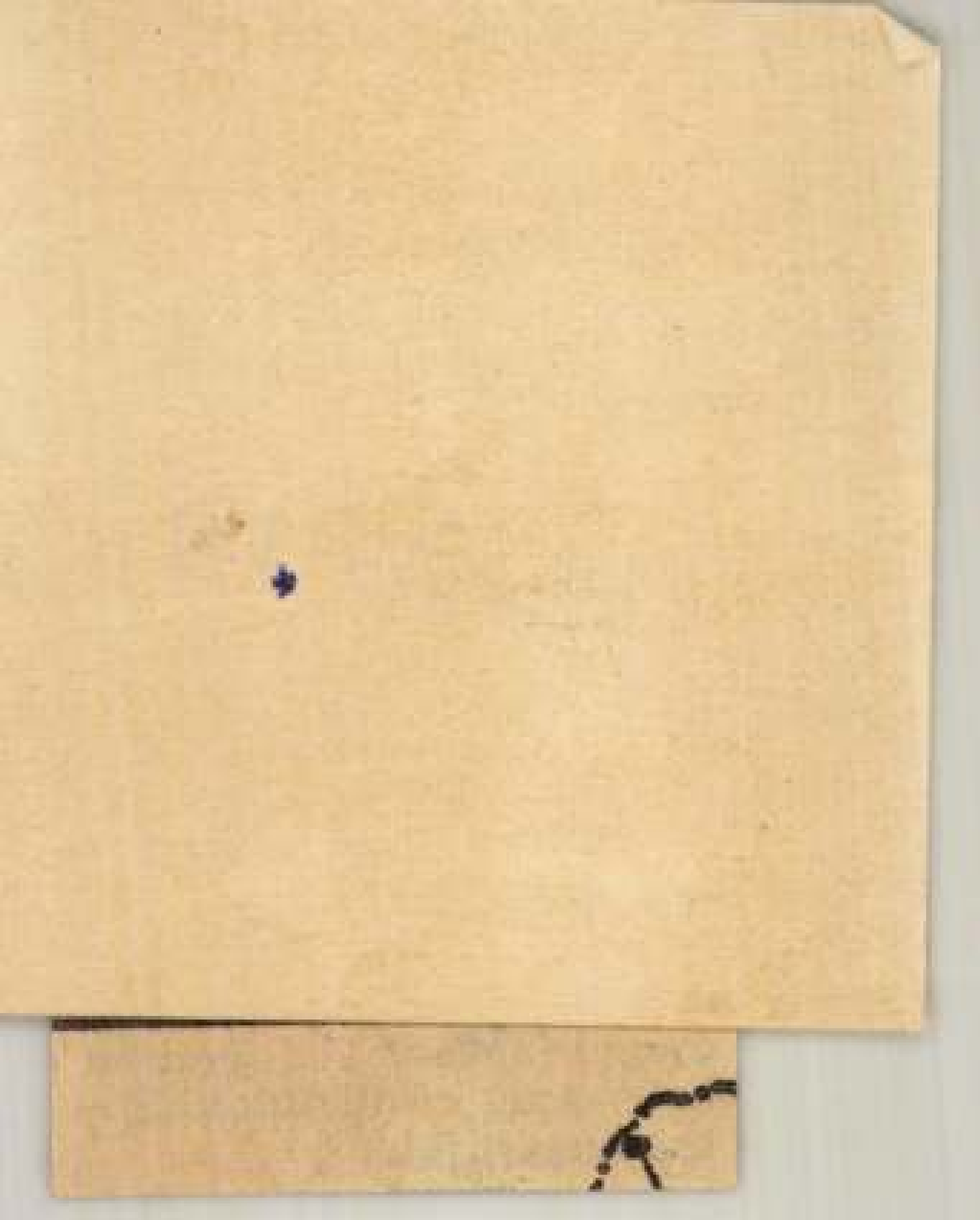

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

1965 APR 13.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

Sándor Zsuzsa

1963 MAR 3

Sándor Zsuzsa fotóművész kiállítása de. 11-től du. 7-ig tekinthető meg a Magyar Nemzeti Galériában. (x)

A Budapest Nagycirkusz németországi vendégjátéka előtt bemutatót tart ...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

Sándor Zsuzsa

Sándor Zsuzsa fotoművész kiállítása de 11-től du. Vig tekinthető meg a Magyar Nemzeti Galériában.

A Budapesti Nagycirkusz németországi

Miről híres a „hírös" város és megyéje?

Törpe vízművek, betonutak, szélesvásznú mozi, villamosítás

Két termetes, sokszoknyás asszonnyal utaztam együtt a minap. Kecskemétre, a »hírös« városba tartottunk mindhárman s a csirke- és tojásárak latolgatásának egyik szünetében megjegyezték:

— Tudja-e, miről híres most a megyénk?

Hamarjában felsoroltam néhány tősgyökeres kiskunsági híresség: paprika, barack, füttyöspálinka — de egyre csak csóválták a fejüket és nevettek. Aztán, míg a finom kajszibarackból kínálgattak, eldicsekedtek, nézzem meg esztendő múlva, vagy a tavaszon ezt a vidéket, sok szépet láthatok majd.

● 55 millió — „egy fillérig" a lakosság javára

Komolyabb szóval és vastag paksaméta írással a megyei tanács vb-titkára folytatta ott, ahol a két asszony abbahagyta. Hamar kiviláglott: szó sincs dicsekvésről, alaposan átgondolt, nagy munka folyik Bács-Kiskun megyében.

55 millió forintnyi községfejlesztési alapot hasznosítanak ebben az esztendőben, nyereséges tanácsi vállalatok jövedelméből. Takarékos, okos intézkedésekkel innen is, onnan is »lecsípett« *forintok* duzzadtak ilyen *hatalmas összegé.* S ahogy a titkár sumázza a milliók feladatát: »utolsó fillérig a megye lakosságának *közvetlen* ellátását javítjuk ezzel az összeggel.«

Járjuk a megyét — keressük a milliókat.

Harmincezer katasztrális holdon nyúlik beláthatatlan messzeségbe a bugaci puszta. Bizony itt még ma is hordja a szél a homokos utak porát, s a kutak rossz ivóvizét is sokat emlegeti a puszta népe. Bugac, Szank, Bócsa határában válik eleven valósággá a községfejlesztési pénz első 10 milliója: *több kilométeres makadámutat építenek, legnagyobb részét társadalmi munkával. A három község egyenként 100 ezer forintos önkéntes munkát ajánlott fel* máris, de ahogy a megyei tanácsnál megjegyzik: »lesz abból még több is.«

● 16 vízmű egy év alatt és termálvizes strand — a futóhomokon

»Törpe vízmű.« A kunságiak szótárában új szó, de népszerűsége napról napra nagyobb lesz.

S hogy mennyire több ez puszta tervnél, mutatja: a megyei építési vállalatok — mint vezetőik elmondották — nem győzik már az építési munkákat, *16 vízművet egy esztendő alatt felépíteni nem könnyű dolog.* Rövid idő múltán az Alföld mai homokpusztáit termékenyíti majd a Bács megyeiek összefogásából épült sok törpe vízmű. Mint sok kicsi oázis, olyan lesz a vízművek környéke.

A híres kun települések, Szabadszállás, Kunszentmiklós, Kiskunhalas vidékén is hasznos, szükséges létesítményekre fordítják a pénzt. Ezen a vidéken egymást érik ma is a kis tavak, hőforrások — évtizedek óta a semmibe, haszontalanul folyik el drága vízük.

Most? *Már csaknem felépült Kiskunhalason az Alföld egyik legszebb strandfürdője, tetszetős kabinsorok övezik a gyógyvizes medencét, sőt* — az egykori mocsaras, iszapos környéken modern, teraszos üdülőházak is épülnek.

És gondolt-e arra valaha valaki, hogy a pici faluckában 1958-ban *termálfürdő épül,* olyan fürdő, amely — ha hinni lehet — *néhány esztendő múlva a hajdúszoboszlóival is vetekszik majd!*

● „Sem magasság, sem mélység"

A megyei tanácsnál szekrényt töltenek már meg az építkezésekről befutó jelentések, s köztük is jókora helyet foglalnak el a falvak villamosításáról szóló tervek, adatok. »A falvaink villamosításánál különösen sokat hasznosítunk a szépen megnövekedett községfejlesztési alapból — jegyzi meg a vb-titkár —, az elmúlt időkben évente 2—3 községbe vezettük be a villanyt, ez idén az 55 millióból *egyszerre 13 község villamosítását oldjuk meg.* A »pesti mozi« sem a kiskunok fantáziájának szülötte csupán. — Mélykúton épül a megye első szélesvásznú filmszínháza is.

Sok mindenre futja 55 millióból: s hol van még a *6 tantermes iskola, a több tucat pedagóguslakás, az új piacterek és sportpályák, a kutak és parkok, a sok kilométernyi betonút, artézikutak.*

Nem lesz kevés erre az 55 millió? — kérdezhetik majd sokan. Biztosan elég lesz, mert minden község és város, kivétel nélkül, több százezer forint értékű társadalmi munkát is felajánlott — nemcsak papíron, hanem »igazában«.

A lakosok *már javában dolgoznak megyeszerte,* bárki meggyőződhet róla. *Így azután az 55 millió legalább 80 milliót jelent,* ha ezt a munkát forinttá számoljuk át.

S a megye lakói most, hogy látják: minden felesleges, megtakarítható fillért a lakosságra költenek, azt mondják a községi helyi tanácsüléseken: jövőre, ha igaz, több is lesz a községfejlesztési alap az idei 55 milliónál.

»Sem magasság, sem mélység nem rettent« — fénylik kopott aranybetűkkel az öreg megyeház címere alatt. Valóban — erre, a kunsági földön, egyre kevésbé rettent a futóhomok, a mocsár és a sötétség —, közös erővel, közös akarattal száll vele szembe az Alföld dolgos, takarékos népe...

Várkonyi Margit

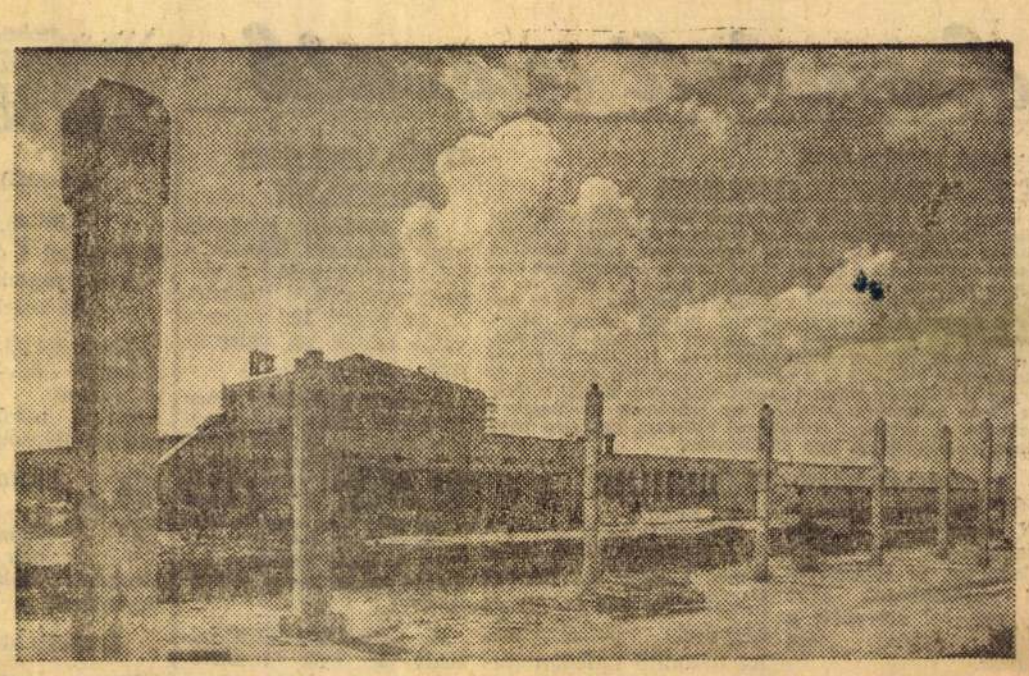

ÉPÜL A MOHÁCSI FAROSTLEMEZGYÁR. Képünk: A 26-os számú Állami Építőipari Vállalat dolgozóinak munkája nyomán már áll a lapképzőcsarnok toronyépülete, Előtérben a szabadtéri darupálya oszlopai

Az IKARUS nőbizottságának kezdeményezése:

gyártsanak speciális női munkaruhát

A nők részére is készítsenek munkaruhát — ezzel a kéréssel fordult a vasas-szakszervezethez az *Ikarus-gyár* nőbizottsága. A kétrészes, férfi fazonú munkaruha nem felel meg a nőknek, *nem elég szellős,* ha pedig felsőrész nélkül hordják, állandóan kicsúszik a blúz. A nadrágok *csípőbősége a férfitest magasságához igazodik,* s ezért a nők számára szűk, kényelmetlen. Kérésükhöz rajzot is csatoltak: *pántos, melles, hátközépig érő »kertésznadrágot« javasolnak,* amihez az időjárásnak megfelelő könnyű nyári blúzt vagy pulóvert viselhetnének. A magasított hát jól védené a derekat a megfázástól, ugyanakkor a munkaruha szellősebb, kényelmesebb lenne. Persze a »kertésznadrágot« is női csípőbőségre kellene méretezni.

A szakszervezet munkavédelmi osztálya egyetért a javaslattal, és továbbította a Munkaügyi Minisztérium illetékes osztályára. A szakszervezet tapasztalatai szerint *a munkaruhák 12—15 százalékát kellene speciálisan nők részére készíteni* a vasiparban. Remélik, hogy az asszonyok kérése mielőbb teljesül és hozzájuthatnak a praktikusabb, szellősebb munkaruhához, amely a kétrészes munkaruha 240 forintos árával szemben csak 140—150 forintba kerülne.

(b. k.)

A cédrusok hazája

A Földközi-tenger keleti medencéjének azon a keskeny, parti sávján, amelyen ma nagyjából Libanon véráztatta köztársasága húzódik, a Kaziosz-hegytől Karmel hegyéig a távoli időkben sajátos csoportosulás jött létre, amelyet egységes államnak aligha nevezhetünk. Ezen a gazdag, neolitkori lelőhelyen alakult ki Fönícia, a cédrusok hazája, amely az ókor legélelmesebb kereskedőin kívül az üveggyártás és az ábécé csodáival ajándékozta meg az utókort.

A karcsú hajók népe

Talán sehol sem hamisabb csengésű a »régi, szép idők« frázisa, mint éppen itt, ezen a parton. A mai Libanon területe a történelemnek jóformán valamennyi korszakában sok viszontagságot ért meg, még a történész szeme előtt is egyetlen tragédiává olvad össze a háborúk és népvándorlások végtelen láncolata. Annál fényesebben ragyog a legyőzhetetlen, dolgos ember csillaga Libanon hegyei felett, hiszen éppen ezen a területen született meg modern civilizációnk és kultúránk számos, nélkülözhetetlen eleme.

A nyugati szemita nyelvet beszélő föníciaiak akkor tűnnek fel a történelem színpadán, amikor a Földközi-tenger keleti részén összeomlik a krétai királyok tengeri uralma. A ma is kevéssé ismert, titokzatos »minoszokkal«, a krétaszigeti uralkodókkal összehasonlítva a föníciaiak hús-vér emberekként jelennek meg, akik karcsú tengeri hajóikon hamarosan felkutatják a hatalmas, kék vizű tengert és már i. e. 1100 körül, tehát háromezer évvel ezelőtt feltűnnek Hispániában (a mai Spanyolországban), sőt túljutnak az ókori világ határának tartott »Herkules oszlopain« (azaz a Gibraltári szoroson) és Ciprus, Szardínia, Málta szigetén alapítják meg kereskedőgyarmataikat, sőt az ő nevükhöz fűződik Róma későbbi halálos ellenségének, Karthágó városának alapítása is, i. e. 814 körül.

Mindenki prédája

Egy külföldi történetíró a Közel-Kelet népeit ahhoz az emberhez hasonlította, aki egy forgalmas országút közepén üti fel sátorfáját. A föníciai városállamok, Arvad, Gubla (Byblos), Beruta (Beirut), Sziduna (Sidon) és Zor (Tyros) lakói történelmük során annyi viszontagságot értek meg, hogy a föníciai történelem nevezetesebb dátumainak felsorolása minden szörnyűsége ellenére is szinte unalmassá válik.

Az i. e. 3. évezredben Egyiptom fáraói Byblos kikötőjébe küldik hajóhadukat cédrusfáért, közben azonban a föníciai városokat feldúlják Sumer és Akkád mezopotámiai uralkodói. I. e. 1740-ben a nomád hikszoszok pusztítják el Tyrost és Sidont, majd 1570-től kezdődően Fönícia területe az egyiptomi újbirodalom stratégiai felvonulási terepévé válik. Az egyiptomiak, a hettiták, a mitanniak és az amoriták gyakran Fönícia területén vívják meg véres csatáikat. I. e. 1200 körül vad, tengeri népek pusztítanak ezen a vidéken.

Az asszírok több ízben rombolással és mészárlással büntetik meg a lázongó föníciai kereskedővárosokat, amelyek az asszírok bukása után az újbabiloni birodalom uralma alá kerülnek. Erre az időre, az i. e. VI. századra esik a felkelő Tyros 13 éves ostroma. Az újbabiloniakat is túlélő föníciaiak sorra harcolnak a perzsák és a ciprusi királyok ellen, majd i. e. 332-ben Nagy Sándor hódítja meg őket. Röviden ennyi Fönícia tragikus története.

Bíbor, üveg és ábécé

A végeláthatatlan történelmi viharok közepette a föníciaiak számos iparágban az ókor legkiválóbbjai közé emelkedtek. Ők gyártották először az ókori divat luxuscikkét jelentő bíborszövetet, és mai életünk nélkülözhetetlen anyagai közül Föníciában oldották meg az üveggyártás titkait is.

Mint minden hajósnép, a föníciaiak tudós csillagászok, mint minden kalmárnép, ügyes számolók voltak. Legnagyobb kulturális vívmányuk azonban kétségkívül az ábécé feltalálása volt. Maga a görög ábécé is részben föníciai eredetű, ennek a mérhetetlenül fontos találmánynak a tudományosságra gyakorolt hatását, a kép- és a szótagírással szemben elfoglalt fölényét talán nem kell részleteznünk.

A föníciaiak öröksége

A föníciai nép nyomtalanul eltűnt, kulturális öröksége azonban mai műveltségünket gyarapítja. A föníciai kultúrát részben a görögök adták tovább Európának, valószínűnek látszik, hogy maguk a görögök is Fönícíától vették át *polisaik* (városállamaik) szervezetét.

A bibliai Salamon király a föníciai I. Hiramtól (i. e. 969—936) nagy mennyiségű cédrust vásárolt a jeruzsálemi templom építéséhez. Ez a libanoni hegyek között található fenyőfajta, amelyből az ókorban karcsú hajók készültek, ma már a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, de kemény törzse és büszke koronája ma is ott szerepel a Libanoni Köztársaság címerében, mint a közel-keleti népek kulturáltságának, hazaszeretetének és függetlenségi vágyának elpusztíthatatlan jelképe.

Sz. H. E.

Szendrei József:

Sanyi

A haja olyan fekete, mint a holló tolla. Szálas, sima és fénylik. Ugyanilyen a bőre is: fekete, sima és fényes. A szeme mindennél feketébb és mindennél fényesebb. Alkata középmagas, teste karcsú és szívós, a karjai kicsit hosszúak. A bajusza szűz, mert azt még sohasem borotválta, bár — ha igaz — már betöltötte a huszadik esztendőt és dús, fekete bajuszt visel. De az nem biztos, hogy húszéves. Lehetséges, hogy kevesebb, lehetséges, hogy több. Senki sem tudja pontosan, hogy mikor született. Az anyakönyvbe csak 17 éves korában írták be. S akkor is — hogyan?

Úgy, hogy Sanyi árva. Az apjáról semmit sem tudnak, az anyja meg régen meghalt. De hogy cigány volt az apja is, az bizonyos, mert a faluban ő a legszebb cigányfiú. Márpedig a cigány csak akkor szép, ha tiszta vér. A keverék cigány nem lehet igazán szép — se nő, se férfi.

És ez a szép cigányfiú 17 éves koráig pontosan úgy nevelkedett, mint a legárvább erdei virág, amelyet a napsugár is csak ritkán érint, mégis nagyon szép. Szép az egyszerűsége és az ártatlansága. Az emberiség nagy erdejében egy ilyen virág volt Sanyi is. Csak volt, mert tizenhét éves korában tyúklopáson kapták. A falusi suszter kotlósát akarta ellopni. Bekísérték a tanácsházához, az elnök elé.

— Hogy hívnak? — kérdezte az elnök.

— Dudu — felelte Sanyi, mert faluszerte így szólították.

— Ilyen név nincs — mondta az elnök.

— De van — mondta Sanyi —, engem is Dudunak hívnak.

Igen, addig csak Dudunak nevezték. A cigányok is, meg a magyarok is.

— Miért akartál tyúkot lopni? — kérdezett megint az elnök.

— Mert éhes voltam — hangzott a legigazabb, a legegyszerűbb és a legemberibb válasz.

— Menj el dolgozni, majd nem leszel éhes.

— Elmennék én, de senkinek sem kellek.

Az elnök meglepődött. Valaha ő is nagyon szegény, rongyos, éhező gyerek volt. Félpercnyi ideig a múltjára gondolt. És ezalatt nemcsak megsajnálta, de meg is értette a cigányfiút.

— És ha kellenél valakinek, dolgoznál? — kérdezte.

— Dolgoznék.

— Jó. Holnap, gyere vissza, addig elintézem.

Sanyi először csodálkozott, hogy a tyúklopást ilyen simán elintézték. Pedig már arra gondolt, hogy néhány napra börtönbe csukják. De nem. Az elnök nem a pillanatnyi zsiványt nézte benne, hanem a gyereket és a sorsát. És az ígéretét teljesítette. Elment a térképészekhez, akik éppen azon a napon érkeztek a faluba és két megbízható segédmunkást kértek a tanácstól. Az elnök Sanyit teljes felelősségével ajánlotta, bár addig alig ismerte. Sanyi másnap meg is jelent a tanácsházán és az elnök kérte tőle a személyi igazolványt. De Sanyinak ilyen igazolványa nem volt. Sőt, akkor derült ki, hogy Sanyi az anyakönyvbe sincs bejegyezve, bár itt született, ebben a faluban. Sanyit akkor jegyezték be az anyakönyvbe. A Sándor nevet úgy kapta, hogy éppen Sándor napja volt.

Ezután Sanyi a térképészekkel dolgozott. Húzta a mérőszalagot, cipelte a karókat és a műszereket. Ennyi volt az egész munkája. És ezért kapott havi ezerkétszáz forintot. A faluban ő volt a legboldogabb cigány. De nemcsak a pénz tette ezt, hanem az is, hogy a mérnök nagyon megszerette Sanyit. A harmadik hét végén már beültette az autójába és együtt utaztak Budapestre. Sanyi ezután minden szombaton és vasárnap a mérnök vendége volt. A mérnök arról beszélt neki — bár ez sablonosan hangzik, de így volt —, hogy itt a kommunisták új világot építenek. Sanyi ekkor tudta meg azt is, hogy otthon, a falujában a tanácselnök is kommunista. És Sanyi azóta kommunistának vallja magát. Az eszméről, mint tudományról, édeskeveset tud, de az élete ehhez a meggyőződéshez parancsolta, és ebben nincs is különös. Sanyi azelőtt a nyomor fenekén élt, neve sem volt, írni sem tudott. A mérnök megtanította írni és másfél év múlva Sanyi már könyveket olvasott.

Ezután jött 1956. október 23, és az azt követő napok. Sanyi a falujában hallotta, hogy »kitört a forradalom«. Először nem tudta, miről van szó. De néhány nap múlva, amikor a kommunisták kiirtásáról kezdtek beszélni, Sanyi megrettent.

Ez meg úgy történt, hogy a faluban néhány ember a tanácselnök keresztrefeszítését követelte. Sanyi tudta már, hogy mi az a keresztrefeszítés. Egyik délután a kocsma előtt meghallotta, hogy néhány ember készülődik. Arra készülődtek, hogy éjszaka elviszik a tanácselnököt a házából és a falu szélén felszögezik a feszületre. Sanyi senkinek sem szólt. Elkövette élete utolsó lopását. Kaszát lopott egy paraszttól. A zsebébe kést tett és alkonyat után odaült a tanácselnök udvarán a kapu mögé. Csak ült, ült és várt. Valami belső érzés azt parancsolta neki, hogy ezt az embert védje meg. Már hajnalodott, amikor meghallotta, hogy jönnek. Sanyi ekkor felugrott, odaszaladt az ablakhoz és egyetlen ütéssel bezúzta az üveget. Nagyot ordított.

— Elnök elvtárs, jönnek a Júdások!

Az elnök kiugrott az ágyából és kiszaladt az udvarra.

— Kaszát! — ordított Sanyi, és rohant a kapu felé.

A gyilkolásra felkészült emberek éppen akkor értek oda. Tízen lehettek. Sanyi nekik rontott a kaszával és teli torokból ordított:

— Nem engedem! Először engem öljenek meg!... Én is kommunista vagyok!

A kaszával keresztülsújtott a kapu fölött, de az emberek meghátráltak. Ekkor már ott volt az elnök is. Ő is felemelte a kaszát. És a tízfőnyi csoport megijedt a két embertől. Elszaladtak. De Sanyi e naptól kezdve egészen decemberig örökké az elnököt őrizte. Hogy miért? Talán már megadtam a választ.

Sanyit azóta a tanácselnök örökbefogadta. Most már apja és anyja is van. És Sanyi azóta elvégezte a sofőriskolát. Ő volt a tanfolyam legjobb hallgatója. Ma már a szövetkezetben dolgozik, szépen keres, csinosan öltözködik és a katonai szolgálatra készül.

Műanyagpapucs készítéséhez

felveszünk

benti munkára

MINTAVÁGÓ SZABÁSZT

valamint

bedolgozói munkára

SZABÁSZOKAT

és

TŰZŐKET

Jelentkezés:

FŐVÁROSI XX. KÉZMŰIPARI VÁLLALAT

papucsrészlege.

Bp., XX. (Pesterzsébet)

Ady Endre utca 48. szám.

(Elérhető 31-es villamossal)

Szoubati uozaik

MAGYAR FŐISKOLÁSOK KÜLFÖLDI TERMELÉSI GYAKORLATA

A magyar és a külföldi egyetemek között kialakult kapcsolatok eredményeként ebben az évben — elsőizben — előreláthatólag mintegy 250 magyar egyetemista végzi kötelező termelési gyakorlatát a baráti országokban. Ugyanakkor csereképpen külföldi egyetemi hallgatók érkeznek hozzánk. A soproni Nehézipari Műszaki Egyetem 14 hallgatója és öt oktatója a Csehszlovák Köztársaságba utazott három hétre, augusztus 8-án az osztravai bányászati főiskola hallgatói, illetve oktatói jönnek Magyarországra. Négyhetes cseretanulmányutat bonyolít le a pozsonyi Comenius Egyetem és a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem fizikai intézetének 10—10 hallgatója. Jelenleg az NDK-beli Freibergben tartózkodik a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem hallgatóinak és oktatóinak egy küldöttsége.

— *A PRÁGAI SZAKSZERVEZETEK HÁZÁBAN csütörtök délután a csehszlovák népi együttesek tagjai és népművészeti szakemberek előtt nagy sikerrel szerepelt a Magyar Állami Népi Együttes.*

— **AZ IBUSZ augusztus 21-től szeptember 3-ig társasutazást szervez Marianske Lazneba.**

— JAVULT A BALATONKÖRNYÉKI TÁVBESZÉLŐ SZOLGÁLAT. Balatonalmádiban, Tihanyban és Balatonföldváron az eddiginél nagyobb, 100 állomást befogadóképességű távbeszélő központokat helyeztek üzembe.

220 kilós szív

A losangelesi egyetem orvostanhallgatói egy bálna szívének boncolásával foglalkoznak. A 17 méter hosszú, több mint 32 tonnás állat szíve 220 kilót nyom.

— KŐBÁNYÁN, a sörgyárban működő szűk kis postahivatalt több mint másfél éve megszüntették. A posta a kerületi tanácstól most megfelelő helyiséget kapott és pénteken a Kada utca 141. sz. alatt megnyílt az új postahivatal.

✕ **A Haszonvas Előkészítő Vállalat** vezetősége, pártszervezete és dolgozói mély megrendüléssel tudatják, hogy Weisinger Ferenc üzemvezetőnk, a munkásmozgalom régi harcosa 1958. július 13-án tragikus hirtelenséggel elhunyt. Temetése 1958. július 19-én 15,30 órakor lesz a pesterzsébeti új temető halottasházából.

✕ **Halálozás.** Özv. dr. Gerey Lajosné hosszú betegeskedés után, 74-ik életévében, folyó hó 17-én elhunyt. Minden külön értesítés helyett.

Új üdítő ital: az almalé

A konzervgyárak szénsavas almalevet hoznak forgalomba két és fél és négydecis palackokban. Az új üdítő italból mintegy másfél—kétmillió palackkal készítenek.

— SZ. AVARZED, a Mongol Népköztársaság miniszterelnökhelyettese és külügyminisztere táviratban mondott köszönetet dr. Sik Endre magyar külügyminiszternek a mongol népforradalom 37. évfordulója alkalmából küldött jókívánságaiért.

— **AZ ÚJSÁGÍRÓ KLUB július 20-án délelőtt 11 órakor az Állami Bábszínház művészeinek közreműködésével árny- és bábjátékot rendez a MUOSZ székházának elsőemeleti tanácstermében az újságírók gyermekei részére. Fellépnek: Bánky Róbert és Tamás, Pártos Mária. Móra Ferenc meséit Gombos Katalin, az Operettszínház művésze mondja el. Az előadás ingyenes.**

— **Biokémikusok kongresszusa** lesz szeptember 1-től 6-ig Bécsben. 3000 tudóst várnak a legnagyobb szabású tudományos kongresszusra, amelyet valaha Bécsben rendeztek. Eddig 15 Nobel-díjas tudós jelentkezett.

Száz vagon előrecsomagolt zsír

A fővárosi közönség nagy tetszéssel fogadta a fél kilogrammonként előre csomagolt sertészsírt. Az év végéig 100 vagonra valót adnak az üzleteknek.

— **TENG TAJ-JUAN kínai vasútügyi miniszter és kísérete pénteken délután Kossa István közlekedés- és postaügyi miniszter társaságában megtekintette a Széchenyi-hegyi televíziós adót. A televíziós adónál tett látogatás után a kínai vasútügyi miniszter megtekintette a Népstadiont,**

— LENGYELORSZÁGBAN járt írók és művészek beszámolója a Lengyel Olvasóteremben. A közelgő lengyel nemzeti ünnep alkalmából pénteken délután a Váci utcai Lengyel Olvasóteremben a magyar—lengyel kulturális egyezmény alapján a Lengyel Népköztársaságban járt írók és művészek beszámoltak élményeikről. A beszámolókat filmvetítés követte.

Egy leány — egy öszvér

Dél-Szudánban az egyik papoctói törzsfőnök kártérítést követel a szudáni kormánytól: negyven öszvért. A törzs területén ugyanis a kormány iskolát nyitott, ahova negyven leány iratkozott be. A törzsfőnök azzal érvel, hogy az iskola elvonja a serdülő lányokat a munkától és a korai házasságtól. Ha tehát a kormány iskoláztatni akarja a leányokat, akkor az elvesztett munkaerőkért kárpótlásként a törzsnek adjon minden leány után egy öszvért.

EGY SZERENCSÉTLEN TELEFONSZÁM

A »4711« szám világszerte ismeretes a sok százéves Johann Maria Farina-cég kölni vizének címkéjéről. Ezt a világhírnevet most tisztességtelen verseny miatt indított perrel kénytelen megvédeni a vállalat, mert egy rajnavidéki fuvarosvállalkozó, aki tartálykocsijain trágyalét szállít, a kocsira nagy betűkkel ráfestette telefonszámát, amely éppen 4711. A Johann Maria Farina-cég beperelte végjegybitorlás és tisztességtelen verseny címen a fuvarost, akit a bíróság kötelezett arra, hogy telefonszámát változtassa meg vagy tüntesse el kocsijáról a híres védjegyet, a 4711-es számot.

— *A DOLGOZÓK FILMFESZTIVÁLJÁT rendezik meg Csehszlovákia városaiban július 19-től augusztus 11-ig. Prágában 40 000 jegyet adtak el elővételben.*

Gergely-Szűr: A NAP REVÜJE

SZOMBAT,

július 19

A Nap kél 4 óra 6 perckor, nyugszik 19 óra 34 perckor.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon EMILIA nevű kedves olvasóinkat.

A nap kérdése:

— A Meteorológiai Intézetnek sikerül a strandok túlzsúfoltságát enyhíteni?

Szombati konferansz

Jó reggelt kívánok! Olvasom a Népszavában, hogy jól beválnak a Krisztina körúti postahivatalban a bélyegeket és telefonérmét árusító automaták. Ez kétségtelen, de nekem az a rossz — vagy jó, vagy egyszerűen közepes? — szokásom van, hogy bókokat mondok vásárlás közben s amikor az automatának azt mondtam szórakozottan, hogy milyen csinos ma, úgy nézett rám, mint egy hülyére. Addig mindenesetre kitűnőek ezek az automaták, amíg nem tökéletesítik őket olyaténképpen, hogy magnetofont helyeznek el bennük, csak azért, hogy két automata a közönség kiszolgálása helyett egymással beszélgethessen.

Én csak egy újítást ajánlok.

A telefonérmeket mindjárt maga az árusító automata nyelje el, hogy ne kelljen velük külön a nyilvános fülkéhez fáradni.

— Ne felejtsd el, Lajos, hogy ma szombat van, mit csinálunk?

— Kétméteres krokodilt kapott az Állatkert, mókuskám, azt szeretném megnézni.

— Ne dévajkodj, Lajos! Szó sem lehet róla, hogy ma kétméteres krokodilt nézzünk, én ma egy kétméteres nájlon kombinéanyagot akarok magamnak nézni . . .

A lottó nyerőszámai

A lottó 29. játékhetének sorsolását pénteken délelőtt az újszegedi szabadtéri színpadon tartották meg. A következő nyerőszámokat húzták ki: 9, 14, 21, 59, 70.

FŐVÁROSI LOTTÓZÓK NYERTÉK A KÉT ÖRÖKLAKÁST

A lottó legutóbbi jutalomsorsolásán 373 értékes nyeremény jutott a szerencsés nyerőknek. Ezek nagyrésze már jelentkezett. A két szoba hallos, összkomfortos lakást Gerlei Ferenc vendéglátóipari üzletvezető nyerte. A garzon öröklakás tulajdonosa ugyancsak fővárosi, a XV. kerületben lakik, nevének közléséhez azonban nem járult hozzá. A Wartburg személygépkocsit Kósa János pálmonostori lakosnak juttatta a szerencse.

— A GEOFIZIKAI ÉV nemzetközi szakbizottságának határozata alapján a következő 3—4 év alatt 10 kötetben évkönyvet adnak ki.

— 4500 VIDÉKI GYERMEK érkezett a SZOT gyermeküdülőibe. Az üdültetés második csoportjában kizárólag vidéki gyermekek vesznek részt. A balaton menti üdülőkbe azokat vitték — főleg az alföldi megyékből —, akik először látják a magyar tengert.

— *EGY TENISZLABDA MEGÖLTE Pinót, a milánói állatkert vízilovát. Az állat már tíz napja nem evett. Az ápolók nem értették, mi történt vele, mert szinte kielégíthetetlen étvágyáról volt híres. Csak a boncolás derítette ki, hogy Pino lenyelt egy teniszlabdát, mely bélelzáródást okozott.*

MAKOKO KIRÁLY PÁRIZSBAN

A július 14-i párizsi ünnepségekre Franciaországba érkezett Makoko Alphonse Ntsanou, a Kongó vidéken élő Bateke törzs királya. Az 50 éves király először utazott Franciaországba és magával hozta kedvenc feleségét. Az Orly-i repülőtéren először felesége szállt ki a gépből és — apró kavicsokkal töltött dobot verve — pergő hangon dicsérte a Nagy Makoko király érdemeit. Nyomában megjelent Makoko király is, vállán 70 centiméteres pipával, kezében pedig egy leopárdfarokkal és egy légycsapóval. A repülőtér dísztermében fényes uzsonna várta, de a protokoll tisztviselők legnagyobb megdöbbenésére kiderült, hogy az uralkodó csak akkor vehet magához ételt vagy italt, ha senki sem látja. A hosszadalmas repülőút után a magára hagyott Makoko király mindössze két pohár vízzel felhígított abszintot ivott. A francia protokollnak még nagyobb bonyodalmakat okoz majd a Bateke törzs egy másik ősi szokása, amelynek értelmében az uralkodó minden negyedik napon köteles reggeltől estig pihenni.

TEJ — ZÖLDSÉGFÉLÉKBŐL

Új eljárással, részben zöldségfélékből, tej készíthető, amely azután igen jól felhasználható a világ fejlődésben elmaradt körzetelben, ahol kevés a szarvasmarha, illetve alacsony a tejhozam. Igaz, hogy a mesterséges tej a valódinak csak bizonyos alapanyagait tartalmazza, de növényi eredetű vitaminokkal és zsírokkal feljavítható. Az új tej tápértéke a kísérletek szerint egyenlő a lefölözetlen rendes tejével. Növényi zsiradékként kókuszdió-olajjal és gyapotmag-olajjal egészítették ki a tejet. Ezeket olyan mennyiségben adagolták, hogy a tej zsiradéktartalma elérje a négy százalékot.

— SZÉNLELŐHELYRE BUKKANTAK a Szinai félszigeten, Szueztől 55 kilométernyire. A szénmezőknek fontos szerep jut az Egyesült Arab Köztársaság iparának fejlesztésében, mivel az ipari központok közelében húzódnak.

— **HÚSZ ÉV ALATT jelentősen nőtt a tojásfogyasztás Magyarországon. 1938-ban évente fejenként átlag 82 tojást fogyasztottak, 1957-ben 130-at. A baromfifogyasztás is emelkedett. Jelenleg az ország egy-egy lakosára évente átlag 13 kilogramm baromfi jut. A baromfifogyasztás terén világviszonylatban is első helyen áll Magyarország.**

— **Szimfonikus térzeneestek** sorozata kezdődött a SZOT kulturális osztályának kezdeményezésére a kerületi tanácsok együttműködésével. Szombaton este a kispesti Petőfi-parkban, valamint az I. kerületi Kosciusko Tádé utcában, vasárnap este pedig Óbudán, a Szél utcában lesz hangverseny.

— **116 VAGON ÉS 22 TEHERGÉPKOCSI ÁRU érkezett pénteken reggel a Nagyvásártelepre. Több mint 4800 környékbeli őstermelő adott el friss zöld árut és gyümölcsöt a piacokon. Az árubőség élénk kínálatot és olcsóbbodást okozott.**

— *CSEHSZLOVÁKIÁBÓL a Magyar Országos Béketanács meghívására 14 tagú küldöttség utazott a sárospataki Comenius ünnepségekre.*

MAGYAR ÁRUK KÜLFÖLDI KIÁLLÍTÁSOKON

Az Artex Külkereskedelmi Vállalat kiállítási termében meghívott ipari és kereskedelmi szakemberek előtt pénteken délelőtt bemutatót tartottak azokból a cikkekből, amelyekkel az Artex Külkereskedelmi Vállalat a bécsi, frankfurti és a zágrábi őszi nemzetközi vásáron szerepel.

— **Az acéltermelés visszaesett Angliában** egy most megjelent statisztika szerint: 1958 első felében 10,5 millió tonna acélt termeltek Angliában, ami 0,6 millió tonna csökkenés a múlt év első feléhez képest. A nyersvastermelés is csökkent.

— *A NYÁRI KÖRSZÍNHÁZ, a görög drámák otthona ma, szombaton este 8 órakor nyílik meg a Városligetben, az Ipari Vásár egyik pavilonjában. Az első estén Sophokles »Antigone«-ját mutatják be, vasárnap pedig az »Oedipus király«-t. A többi napokon felváltva játsszák Sophokles két drámáját.*

✕ **Az Országos Rendező Iroda** közli: A Népstadionban a Jazzfesztivál július 20-án nem este 8 órakor, hanem ½9 órakor kezdődik.

✕ **Külföldi és vidéki vendégeknek** is a legkedvesebb szórakozása Huszka Jenő nagyoperettje, az »Aranyvirág«. Az Országos Kamaraszínház rendezésében a főváros kedvenc és kitűnő hangú művészei adják elő a gyönyörű zenéjű, csupa romantika, szerelem és humorral telített operettet. Az előadást ma, szombaton este 8 órakor tartják meg, majd július 23-án és 26-án, továbbá minden szerdán, szombaton és vasárnap este 8 órakor az Építők Rózsa Ferenc Parkszínpadán (VI., Dózsa György út 84). Rossz idő esetén ugyanott a színházteremben. Jegyek válthatók a Filharmónia központi jegypénztáránál (Tanács körút 10), az Express jegyirodán, a Corvin Áruházban és a helyszínen. Elővétel az üzemek közönségszervezőinél is. Jegyrendelés: 187—990. Országos Kamaraszínház.

IBUSZ KISASSZONY

Nyár van, s immáron hagyománnyá kezd válni, hogy neves drámai színészeink ilyenkor szabadtéri operettet játszanak. Szüksége van erre a szabadtéri színpadnak is, mert a nemescsengésű nevek minden alkalommal nagyonis vonzzák a közönséget — a nemescsengésű nevek viselői, kitűnő művészeink, pedig ilyenkor igyekeztek kárpótolni magukat azért a különbségért, amennyivel a könnyű múzsának vastagabb a pénztárcája az ő tekintélyesebb múzsájukénál.

Őszintén szólva: az operetteknek sem ártanak az igazán jó színészek, a közönség nem károsodik azzal, ha Glavari Hannát, vagy a Mézeskalács Jóskáját — színész formálja meg. Igen ám — de elég-e ez a tény önmagában? Ha elég, akkor bizony valósággal ujjonganunk kell azon, ahogyan a Vörösmarty-színpadon szinte hemzsegnek a Kossuth-díjasok, érdemes művészek, színművészetünk büszkeségei. Roxán, Nóra, Hannibál tanár úr közelmúlti megszemélyesítői bizonyítják a közönségnek dallal, tánccal, hogy az asszony ma már egyenjogú, tehát — ha történetesen IBUSZ-alkalmazott — joga van résztvenni a társasutazásokon (de azért lehetőleg ne túl gyakran).

Tolnai Klári, Komlós Juci, Rádai Imre, Kállai Ilona, Szabó Ernő jöttek erősítésnek a dráma területéről a könnyű műfaj kitűnő mulattatói — Kazal László, Latabár Árpád, Keleti László — mellé. Kedves közönség — kell ennél több? Mert ha kell — hát van több is. Akinek még Tolnaiék művészete is kevés vonzóerő, annak számára külön betétszámként felléptetik magát, Vámosi Jánost.

Ne higgye senki, hogy valami keserűség szólal meg e szavakban. E sorok írója őszintén örvendezik, hogy azokat a színészeket, akiknek fellépéseihez — lelki kényszerből — csak sötét ruhában hajlandó elmenni, ezúttal akár papucsban és hálósapkában is megtekintheti. Őszintén örvendezik, hogy az általa mélységesen tisztelt Tolnai Klári az észvesztően együgyű érzelgősségeket is megható egyéni bájjal tolmácsolja, hogy a művészetében az utolsó években mindjobban kiforró Rádai Imre milyen kedves kamasz, hogy drámai színpadunk nagy ígérete, Kállai Ilona, még sematikus és lapos is tud lenni, ha akar.

S mielőtt más szegezné nekem a vádat — magam fedem fel titkomat: igen, kitűnően szórakoztam, rengeteget nevettem. Nem a darabon, mely semmivel sem primitívebb, mint a száz hozzá hasonló, hanem a remek színészek remek komédiázásán, elsősorban azokén, akik otthon vannak a műfajban. De nagyképűség lenne bántó szót szólnom Komlós Juci és Szabó Ernő szerepléséről is. Őróluk el lehet mondani, hogy »kirándultak« egy kicsit komédiázni. Az ő szerepük tisztán bohózati, egy-egy figurát formálhatnak, mely idegen ugyan *eddigi* szereplésüktől, de nem idegen a színész pusztíthatatlan komédiázási kedvétől. A két nagytehetségű és meglepően széles skálájú művész szertelen, felszabadult játszadozása sehol sem súrolja a giccset, következésképpen megalkudniuk sem kellett.

Tolnaiékkal más a helyzet, nekik »drámázgatniuk« kell, hamisítatlan giccset kell »nagy jelenetekké« hamisítaniuk. S ha jobban is csinálják, mint mások, mégis elgondolkoztató... Tartsanak nagyképűnek, álszentnek, kultúrsznobnak, feszítsenek keresztre, nevezzenek begyöpösödött szektásnak — akkor sem tudtam örülni neki.

Hajdu Ferenc

Tíz éve halt meg Telcs Ede

Ma tíz éve, 1948. július 19-én halt meg 76 esztendős korában Telcs Ede szobrászművész. A pályafutása delén a legnépszerűbbek közé tartozó mestert élete végén elérte a — sajnos oly sok társával közös — tragikus művészsors: az elfeledtetés. De ha nevét alig említik is, művei közül ma már jónéhány elválaszhatatlanul összeforrott Budapest és néhány vidéki város jellegzetes arculatával. A Vörösmarty téren álló Vörösmarty-szobrot ő alkotta Kallós Edével együtt, éppen ötven esztendővel ezelőtt. Alpár Ignácnak, a neves építőművésznek alakja az ő megformálása nyomán vésődött emlékezetünkbe, amint a Városligeti tó partján állva, felvetett fejjel szemléli élete egyik fő művét, Vajdahunyad várát. Telcs Ede kezének műve a Zeneakadémia szobordísze, a millenniumi emlékmű két királyalakja (Szent László és III. Károly), Prielle Kornélia arcmása a Nemzeti Színházban, Kecskemét Kossuth-szobra. Nagy művésztársai, Barabás Miklós és Munkácsy Mihály sírja fölött az ő szobrai hirdetik a halhatatlanságot.

Csak most kezd az utókor megemlékezni róla is, akit közel két évtizede feledés takart: szülővárosa, Baja, a mai évforduló alkalmából Telcs Edéről nevezte el az utcát, amelyben szülőháza áll. *(havas)*

Sándor Károly:

Rózsaszínű szemüveg

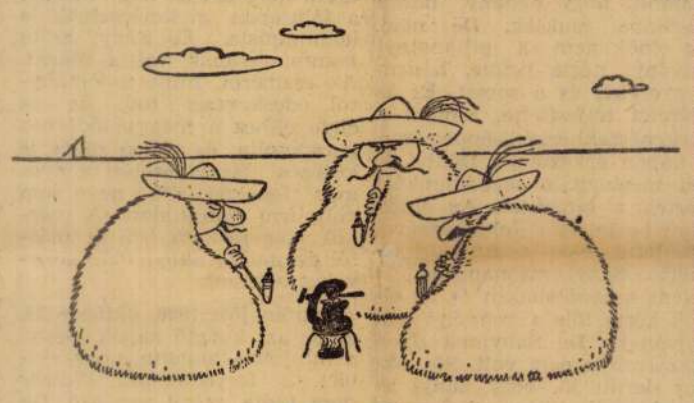

Korszellem

Ízléses kötésben jelent meg Sándor Károly karikatúráinak gyűjteménye a Képzőművészeti Alap kiadásában. A »Rózsaszínű szemüveg« c., mintegy száz karikatúrát tartalmazó kötet új színnel gazdagítja a kiadó karikatúra-sorozatát.

Sándor Károly jó érzékkel látja meg mai életünk visszásságait, a mindennapi örömök és bosszúságok ezernyi változatában rejlő, jókedvre derítő mozzanatokat, s könnyedén, élvezetesen dolgozza fel. Néhány különösen jól sikerült karikatúrája, mint a Pesti balettiskola, a Vita az erdőben, a Korszellem és a többi kirobbanó derűt vált ki, maradandó élménnyel gazdagítja az olvasót.

Témái változatosak. Éles szemével együtt látjuk gazdasági, társadalmi és kulturális életünk apró és nagy hibáit, ellentmondásait s vele együtt nevetünk rajtuk. A politika, a szerelem, a családi élet és sok más téma ceruzája hegyén találó, derűs humorrá alakul át. *(h—a)*

Pénteken új magyar film forgatását kezdték meg

A Hunnia Filmstúdióban pénteken új magyar film forgatását kezdték meg, amelynek ideiglenes címe: »Don Juan utolsó kalandjai.« *Szász Péter*, a forgatókönyv írója évszázados téma mai változatát készítette el: a XVII. század hírhedt nőcsábászának kalandjai előtte már sokakat megihlettek. Az új film — amelynek első jelenetei a XVII. században játszódnak, az utolsók pedig napjainkban — komédia.

A filmet *Keleti Márton* rendezi. *Hegyi Barnabás* az operatőr. Don Juant *Várkonyi Zoltán* alakítja. A fő hős elválaszthatatlan kísérője és társa a kalandokban Leporello: *Páger Antal*. Ezenkívül *Bara Margit, Kiss Manyi, Schubert Éva* és *Pálos György* játszanak jelentősebb szerepeket. A pénteken forgatott jelenetek napjainkban, a filmbeli Hotel Budapestben játszódnak. A film kísérőzenéjét *Polgár Tibor* komponálta, a versek szövegét *Darvas Szilárd* írta.

Kiállítás Csehszlovákiában — Pór Bertalan műveiből

Pór Bertalan Kossuth-díjas festőművész — akinek művei a velencei biennálén is sikert arattak — a közelmúltban levelet kapott Csehszlovákiából, amelyben felkérték egy kiállításra.

Megjelent a Nagyvilág júliusi száma

A »Nagyvilág« júliusi száma válogatást ad Johannes R. Becher verseiből, bemutatja Francis Carco, Avetik Iszaakján néhány költeményét és Jimenez-versekkel emlékszik a nemrégen elhunyt nagy spanyol költőre. A szépprózai részben regényrészletet találunk Willi Bredeltől, egy-egy elbeszélést, novellát Pierre Gamarra (francia), John Morrisson (angol), Bruno Schulz (lengyel), Pa Csin (kínai), Vilisz Lácisz (lett), Frank O'Connor (angol), Juan Goytisolo (spanyol) és Elin Pelin (bolgár) írók tollából. Érdekes cikk foglalkozik az avant-garde mai problémáival, Georges Sadoul nemrégen megjelent nagy filmtörténeti művével. A marxista esztétika egyik fontos kérdésével foglalkozik Hans Kochnak, a nemrégen Magyarországon járt német esztétikusnak »Esztétika és valóság« című cikke.

A NÉPSZAVA TELEFONSZÁMA: 224—819*

A Nemzetközi Vadász Szövetség határozatai

Varsóból jelentik: A Nemzetközi Vadász Szövetség legutóbbi ülésén több olyan határozatot hozott, melyek a szervezet tökéletesitését és a vadak védelmét célozták. A szövetség állandó bizottságot alakitott azoknak a kérdéseknek a tanulmányozására, melyek a vadak védelmére és nemesitésére vonatkoznak, elsősorban azokban az európai államokban, amelyekben vándorvad előfordul (Bulgária, Törökország, Görögország és Románia). A bizottság foglalkozik továbbá az élő- és agyaggalamblövészet, kutyafajták nemesitésének, valamint a vadászattal összefüggő kérdésekkel.

Szarvasbika kalandja Jután

A Kaposvár melletti *Juta* községnek nem mindennapi szenzációja volt. Egy fejlett, szép agancsu szarvasbika betévedt és két kilométer hosszat végig nyargalt a falun. Bár az emberek nem bántották a remek szarvasbikapéldányt, az annyira megriadt, hogy egyik helyen nekifutott egy drótkeritésnek. Ezt a keritést ugyan áttörte, hanem az agancsa, a gyönyörü állatnak, ez a legfőbb disze, a koronája letört és ott maradt. Az agancsnélküli szarvasbika *Stephaich* Pál alispán vadászterületére, a *Makkos* erdőbe menekült.

A vadász konyhája

Vadhusleves (Consommé de gibier)

Bármely vadból készithető. Apritsunk fel egy kilogram sovány hust, daráljuk meg, tegyük egy ötliteres fazékba, adjunk hozzá négy tojásfehérjét, apróra vágott sárgarépát, petrezselyemgyökeret, zellert, vöröshagymát, összesen mintegy fél kilogram sulyban. Adjunk még hozzá egy póréhagymát, egy kis kelkáposztát, egy paradicsomot (ennek hiányában féldeci paradicsomkonzervet), 15—20 szem egész fekete borsot.

Ezt az egészet fakanállal jól összekeverjük, azután hozzáöntünk negyedliter vizet, ujra jól megkeverjük, ezután kb. három liter vizzel folytonos keverés mellett felöntjük. Tegyük a tüzre, néha megkeverve forraljuk fel, állitsuk olyan helyre, ahol egyforma lassan forrhat három óra hosszat. Ezután félretéve lizsirozzuk, finom szüröruhán átszürve, megsózzuk, esetleg egy kis barna szint adunk cukorfestékkel és különféle betéttel tálaljuk.

Lillafüreden 3 pengő 20 fillér a horgász napijegy

Kaptuk a következő levelet: Igen tisztelt Szerkesztő Ur! A kezemben van a lillafüredi *Utikalauz*, kis vendégtoborozó füzet erre az állami üdülőhelyre, amelyben mostanáig nem igen tudtak megfelelő közönséget verbuválni. Az Utikalauz a többi közt halászati lehetőségekkel is igyekszik csábitani a nyaraló, vagy kiránduló közönséget Lillafüredre. A lehetősége bőségesen meg is van ennek. ezen az istenáldotta gyönyörü helyen. A lillafüredi tóban, a patakokban nagyszerü pisztránghalászatot lehet folytatni, egészen bizonyos, hogy *a horgászsport hiveinek nagy tömegét lehetne ide vonzani a főidényben.* Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Méltóztassék megengedni annak fölpanaszolását, hogy a Lillafüreden követett módszer egyáltalán *nem alkalmas* a *sportolók megnyerésére.* Az Utikalauz szerint pisztránghalászatra az engedélyt a lillafüredi erdőhivatal adja meg, a *napijegy ára 3 pengő 20 fillér.* Ez még csak a kisebbik része a költségeknek: a horgász, aki a zsákmányát meg akarja tartani, a napijegyért befizetett összegen kivül *a kifogott rákokért darabonként 20 fillért, pisztrángért 1 kilogramig 4 pengő 20 fillért, egy kilogramon felül pedig 6 pengő 60 fillért tartozik fizetni.* Ez egy olyan sulyos megskalpolása a horgászsportolónak, amelyet bizony csak nagyon kevesen tudnak vállalni szegény hazánkban. Ugyanekkor tudjuk azt is, hogy külföldön mindenütt sokkal olcsóbban megadják a halászati engedélyt és szivesen látják, ha a horgász a kifogott halat elkészitteti szállodájában, elfogyasztja jóizüen, békességgel, *senki tőle ezért külön fizetséget, vagy adót nem követel.* Ilyen feltételek mellett nem fognak számbavehető forgalmat elérni Lillafüreden, amely pedig a horgászoknak valóban népszerü és látogatott központja lehetne. Tisztelettel: *Régi horgász sportember.*

Többezer taggal alakul meg a Hungária Magyar Vadászok szövetsége

A *Magyarság* beszámolt már arról a mozgalomról, amely a vadásztársadalom körében indult meg és amelynek *célja a vadászok egész társadalmát felölelő érdekképviseleti szervezetnek, a Hungária Magyar Vadászok Szövetségének megalakitása.* Azóta a mozgalom ujból lényegesen előbbrehaladt és *Nagy* Iván dr. vármegyei tb. főügyész vezetése alatt mind nagyobb arányokban kibontakozik.

A vadásztársadalomnak minden rétegében teljes az egyetértés arra vonatkozólag, hogy hasonló általános jellegü szervezetre feltétlenül szükség van. A vadászat ma nemcsak nagy tömegekkel rendelkező, nagy tömegek egészségét és testi épségét fentartó, előmozditó sport lett, hanem nemzetgazdasági tényező is. A magyar vadészok milliós összegekkel járulnak hozzá az államháztartás kiadásainak fedezéséhez, milliókkal növelik évről-évre a nemzeti jövedelmet. *Ezzel szemben jogos kivánságaik és igényeik is vannak, amelyeknek képviseletére eddig megfelelően szervezett, ennek alapján kellő sullyal rendelkező érdekképviseletük nem volt.* A jelenleg fennálló vadászegyesületek taglétszáma kicsi. Ezeknek egyike-másika igy is igen érdemes célokat tüzött ki maga elé és komoly munkával igyekszik ezeket a célokat megközeliteni, a mintegy harmincezer főnyi vadásztársadalom képviseletére azonban egyik sem alkalmas. Ennek a kérdésnek megoldása most már tovább nem halasztható, mert *a legsürgősebb és egészen aktuális problémák kivánják a megoldást.*

A vadásztársadalom nagy kérdései

Az uj német vadászati törvények hire igen nagy visszhangot keltett az országban. Ujból és ujból hangzik ezeknek a törvényeknek emlegetése és dicsérete, ugylátszik, megindult egy olyan mozgalom, amely elsősorban a porosz vadászati törvény átvételét akarja elérni Magyarországon. A magyar vadászok nagy tömege ezzel szemben azon a véleményen van, hogy a Németországban meghozott és a német viszonyok között bizonyára helyes szabályok egyrészének átvétele a mi számunkra nem kivánatos. Németországban a vadállomány állandóan fogy, egyes vidékeken teljesen kiveszőben van; Németország állandóan nagyarányu élővadimportra szorul, hogy a vadászsport életbentartható legyen. Ezzel szemben a vadászat Magyarország nemzeti sportja, nekünk vannak a vadban legdusabb területeink. Élővad-import helyett exportunk van, helyzetünk tehát alapjában véve különbözik a németországi helyzettől. *A magyar vadászatot nem szabad béklyókba verni és megnehezíteni, ellenkezőleg, meg kell könnyiteni a sportolást.* Sürgősen szükséges, hogy a magyar vadásztársadalom ebben a kérdésben állást foglalhasson és kivánságait kellő erővel képviselhesse.

Hasonlóan sürgős és aktuális *a vadászok baleseti biztositásának ügye, amellyel a Magyarság ismételten foglalkozott már.* A kötelező balesetbiztositás jelenthet hasznot egyes biztositó társaságok számára, a komoly sportvadászok azonban méltatlan megadóztatásnak tekintik, amely merőben felesleges. A komoly vadászemberrel baleset elenyészően ritka esetben történik, mert az ilyen vadász inkább lövés nélkül engedi el a vadat, minthogy valakiben kárt tegyen. *A vadászok 99 százaléka nem fizethet biztositási dijat azért, hogy az egy százalék kocapuskás cselekedeteiért helytálljon.* Ebben a kérdésben is szükség van az egész vadásztársadalom félreérthetetlen akaratnyilvánitására és állásfoglalására. Hátra van még a vadásztársadalom szempontjából életbevágóan fontos és halasztbatatlan kérdések egész sora.

Erős és nagyarányu uj szervezetre van szükség

Mindezekben a kérdésekben csak olyan, uj szervezet képviselheti a magyar vadászokat, amely a vadásztársadalom minden rétegére kiterjed, amely éppugy meghallgatja és nyilvánosság elé viszi a falusi kisgazda-vadász jogos kivánságait, mint a legelőkelőbb társadalmi állásu vadász állásfoglalását. Ez a szervezet csak olyan lehet, amelynek vezetői önzetlenül dolgoznak a vadászközérdekért, és előre megállapitott program alapján összhangba hozzák az összes vadászok érdekeit az általános sportérdekekkel, a gazdasági élet szempontjaival és az általános közérdekkel. *Ennek a programnak képviseletében azután teljes erővel és határozottsággal járnak el.*

Az a megmozdulás, amely a Hungária Magyar Vadászok Szövetségének megalakitását tüzte ki céljául, ezeknek a kivánságoknak mindenben megfelel és éppen ezért *teljes bizalmat vált ki a vadásztársadalom körében.* Napról-napra mind nagyobb számban jelentkeznek a vadászok a mozgalom vezetőjénél, Nagy Ivánnál, aki már régebben előkészitett tervei alapján készül a szövetséget megvalósitani. A tervek szerint nyolc-tiz napon belül megalakul a szövetség, amelynek *az eddigi jelentkezések után itélve, már a megalakulásánál többezer tagja lesz,* amely tehát rövid idő alatt valóban kifejlődhet a magyar vadásztársadalom átfogó és mindenkit magábanfoglaló érdekképviseleti szervezetévé.

Időjárástan sporthorgászok számára

Csörgey Titusz időjárástanulmányának ismertetése során legutóbb beszámoltunk azokról a körülményekről, amelyeknek alapján a napkeltével, vagy napnyugtával kapcsolatban következtetéseket vonhatunk le a másnapi időre. Ezek után Csörgey Titusz azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy *milyen mértékben tudjuk ezeket az ismereteinket közvetlenül is értékesiteni, tehát a horgászat legalkalmasabb idejét és helyét, esetleg módját kiválasztani.* Mennyivel jutunk előbbre időjárástani ismereteinkben annak a sokféle körülménynek felismerésében, amelyek miatt a horgászat szép sportjának a tökéletességig való elsajátitása olyan sok időt, szinte egy egész emberéletet igényel és amely miatt a horgászsport olyan állandó kutatómunkát követel, amilyenre egyéb sportokban alig találunk példát. Amint a próbát azoknak a fejezeteknek a birálatával kezdjük, amelyekben a szakirodalom az időjárás és a halkapás viszonyával foglalkozik, megállapithatjuk, hogy *az irodalmi adatok és a magunk tapasztalatai között mutatkozó ellentmondások magyarázatához kétségkivül közelebb jutottunk.*

Vegyük csak a keleti szél hatásának kérdését, amely egyike a legérdekesebbeknek. Ezt a szelet *általában kedvezőtlennek ismerik,* egyes balatoni horgásztapasztalatok azonban megzavarják a kérdést. Amikor Ábrahámhegyen a keleti szél csaknem mindig lehetetlenné teszi a fogást, ugyanakkor a somogyi part molóin nem ritkán nagy zsákmány kerül süllőben, sügérben, időnként pontyban is. Ennek egyik oka az, hogy az ábrahámhegyi part sekély, iszapos fenekü vizét a keleti szél moslékká kavarja fel s ezzel a halakat részint a nádasokba, részint a tisztán megmaradó mélyebb sikvizbe kergeti, ugyanekkor pedig a somogyi moló tiszta vizében a keleti szél süllőre, sügérre élénkitő hatással van. Akadnak azonban keleti szeles napok, amelyeken a molók mély vizében sincs kapás, viszont más keleti szeles napokon még Ábrahámhegyen is jól kap a hal a nádba vágott sikátorok parti szakaszán, ahová a felkavart iszap be nem jutott.

Ezeknek az ellentétes észleleteknek magyarázata az, hogy *kétféle keleti szél van és nem mindegy, melyik jár éppen.* Nemcsak a ciklon északi oldalán fuj keleti szél, hanem az anticiklon déli oldalán is. A ciklon langyos, párás talajszelet csavar felfelé, délről keletre, az anticiklon viszont a magas régiók száraz, hideg levegőjét csavarja lefelé. Természetesnek találhatjuk, hogy *ez a kétféle levegőtömeg eltérő élettani hatással van a halak szervezetére.* Van tehát olyan keleti szél, amely ha nem turja fel a fenékiszapot, serkentőleg hat egyes halfajták étvágyára, de van olyan keleti szél is, amelynek hatása alatt a halak sokszor napokig nem táplálkoznak. A szél ciklonos, vagy anticiklonos természetének tisztázása ezek szerint igen fontos feladat. Csörgey Titusz tapasztalatai alapján ugy véli, hogy fontos kérdés az évszak is: *nyáron a derülést hozó anticiklonos keleti szél a kedvezőbb, télen viszont az enyhülést előidéző ciklonos keleti szél a jobb.*

Mindebből az a tanulság, hogy nem elég a szélnek csupán az irányára figyelni, hanem a szélben felénk hozott levegőtömegek fizikai tulajdonságait is tanulmányozni kell a halakra való hatásával kapcsolatban. Uj elemet viszünk ezzel a sporthorgász időjárástanába, ez az elem a tudományos meteorológiai kutatásokba is csak legujabban került bele. Ismereteink már lehetővé teszik, hogy a hőmérő és légsulymérő adatait figyelembe véve, mindenféle irányu szélről megállapitsuk, ciklonos, vagy anticiklonos eredetü-e és *ezzel már feleletet kaphatunk számos eddig relytélyesnek látszó kérdésre.*

A feladat még mindig nehéz, mert tapasztalhatjuk, hogy azonos tulajdonságu légtömegek élettani hatása is különbözőképpen nyilvánulhat meg a vizek, mint pedig a halak fajtája szerint. Másképpen nyilvánulhat meg kis patakon, folyón, kisebb, vagy nagyobb tavon, a tó partjain és középső vidékein is különbözőképpen, a világtáj, vizmélység és a fenékviszonyok szerint. Megint mások a hatások egyes halfajták szerint, amelyek némelyike csak szeles, másika csak szélcsendes, vagy enyhén szellős időben jár horogkra. Egyes halfajták a nyári futózáporok előtt kapnak feltünő mohósággal, mások eső után.

A kérdéssel kapcsolatban tömérdek a megfigyelni és feldogozni való, de kétségtelen, hogy *a vizsgálat megalapozásához okvetlen szükséges a hozzánk érkező levegő eredetének, tehát fizikai tulajdonságainak ismerete.*

— **Mielőtt bármilyen biztositást köt,** vagy biztositási ügyében intézkedik, forduljon a *Magyarság biztositási osztályához,* IV., Eskü-tér 6, félemelet (telefon: *888-66), ahol naponta délelőtt 9—2 óráig dijtalan szakfelvilágositást és utbaigazitást kap.*

HOGYAN ÉPITKEZZÜNK?

Épitkezési, családiház-épitési, belső-berendezési, parcellázási tanácsadó

A saját otthon kérdés megoldása: a sorház

Irja: vitéz SÁNDOR JÓZSEF okl. épitészmérnök

„Az én házam, az én váram" közmondás megkapóan jellemzi az angol ember saját otthon iránt táplált felfogását, aki mielőtt családot alapít, első és legtermészetesebb feladatának tekinti, hogy kis kertes házat szerezzen. Könnyebb az élet küzdelme, ha a biztos otthon, a napsugaras kiskert nyujt a család minden tagjának igaz üdülést és egészséges szórakozást.

reggel beutazó, a vonatról közuti kocsira, villamosról-villamosra igyekvő tisztviselő szörnyü idő- és munkaerőveszteségét, meg kell, hogy állapitsuk, hogy e helyzet további fenntartása szerencsésnek éppen nem mondható. Viszont *a multbeli telekméretek a fővárosi telekárak mellett egyenesen lehetetlenné tették a kispénzü ember itteni települését*, hiszen a szerényebb épittető megtakaritott pénzecskéje a horribilis telekköltségeket sem fedezte. Márpedig *a saját otthon utáni törekvést letörni nem lehet, az élet megfellebbezhetetlenül állást foglalt mellette, annak megfelelő kiegészitéséről gondoskodni elsőrendü közérdekü szükségesség.*

Földszintes sorház alaprajza.

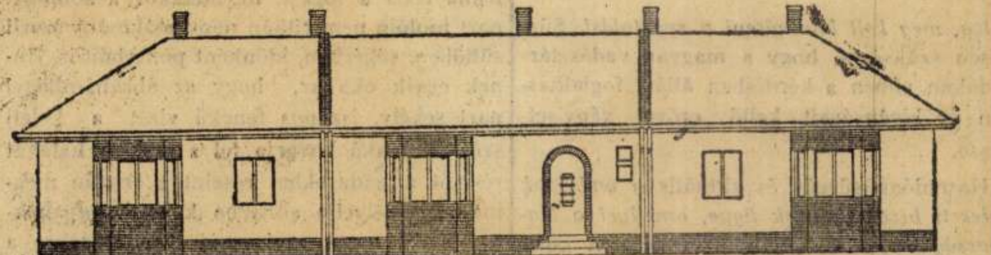

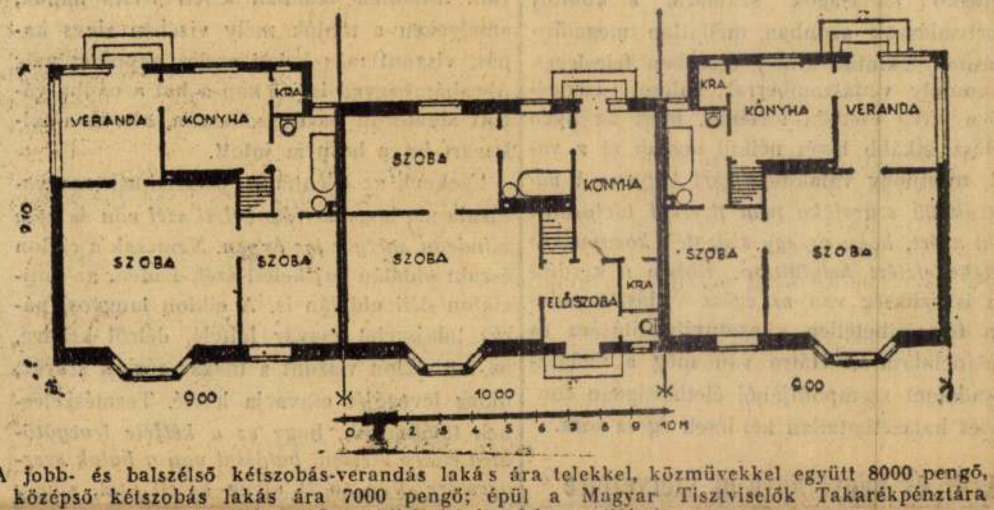

(A jobb- és balszélső kétszobás-verandás lakás ára telekkel, közművekkel együtt 8000 pengő, a középső kétszobás lakás ára 7000 pengő; épül a Magyar Tisztviselők Takarékpénztára Szentmihályi-uti telekparcelláin.)

Nem lehet eléggé hangsulyozni, hogy különösen a mi viszonyaink között mily mélyreható kulturális és nemzetpolitikai jelentősége van a saját otthon kérdés szerencsés megoldásának.

Különös, hogy Budapest lakosságát valósággal vissza kell nevelni arról az elhibázott felfogásról, hogy a nagyvárosban bérházakban kell, hogy lakjanak az emberek. Ez az álláspont abban leli magyarázatát, hogy maguk a városrendezők, akik a mult század végén hirtelen nagyvárossá fejlődött Budapestet épitették, abban a tévhitben voltak, hogy a kisvárosba kisházak, a nagyvárosba nagyházak valók. Nem tudtak különbséget tenni az üzleti negyed — City — és a lakónegyed között, nem ismerték a különbséget az üzleti főforgalmi utcák és a csendes lakókörzetek között. Az utcákat, tereket a Rákóczi-ut vagy Nagykörut forgalmához méretezték és nem vették figyelembe, hogy *az utak, a tervszerüen fejlesztett forgalmi eszközök: közuti vasut, autobusz, megfelelő vezetésével az egészséges perifériális helyeken létesitett kertvárosok a város fejlődését és a szociális lakásviszonyokat* nemhogy hátráltatják, hanem éppen *a legkivánatosabb formában segitik elő.*

A főváros épitésügyi szabályzatai tükrözik vissza a legélénkebben a multbeli hibás felfogást, ahol a bérház sablonjait állitják szembe a kertes kisház sajátos igényeivel, olyan telekpolitikával, amely évtizedeken át lehetetlenné tette a szerényebb polgárság saját otthon utáni törekvésének természetes kielégülését. Az élet megdöbbentő erővel igazolta e politika téves irányát; a *főváros lakossága*, spontán áttörve ezt a gátlást, *hatalmas tömegekben költözött ki a szomszédos községekbe és az utóbbi tiz esztendő alatt százötvenezer fővárosi ember szerezte meg ilymódon a kerthez, az egészséghez, levegőhöz való jussát.*

Az életkérdésnek ez a megoldása hatalmas és értékes tömegeket kényszeritett ki a munkahelyek közelségéből, nem gazdaságos, várospolitikai szempontból pedig egyenesen retrográd és a főváros természetes fejlődését hátráltató állapotot jelent. Ha figyelembe vesszük a Rákosokról, vagy Isaszegről kora

A kérdés: *hogyan lehet takarékosan a saját kertes házhoz hozzájutni? Ugy, ahogy az a legtermészetesebb, ahogy azt a nyugati országokban és vidéki városainkban láthatjuk. Családi sorházat kell épitenünk!* Ilyen sorház jórészt ugyanazon előnyöket nyujtja 35—40%-kal olcsóbb létesitési és fenntartási költséggel, mint a szabadon álló villa. Ezzel szemben megtakaritjuk a hasznavehetetlen oldalkerteket és azzal, hogy *az épületek szorosan egymás mellé kerülnek, elesik két homlokzatképzés és fenntartás, két vastag fal és hülőfelület, a fütési költség jelentékeny hányada, az ereszcsatorna fele, a kerités és közmü nagyrésze: a járda, utburkolat, gáz, villany, csatorna és vizvezetékköltség jelentős része; a telekköltség 70—80 négyszögöl vételárára redukálódik, mely a szerényebb épittető részére is megszerezhetővé teszi a főváros területén, a közlekedési vonalak közelében való letelepülést.*

A magyar épittető közönség érdekeit vélem szolgálni tehát akkor, mikor felhivom a figyelmet az első jelentősebb fővárosi sorházas telekparcellázásra és épitkezésre. A Köztisztviselők Kertvárosa mellett, a zuglói részen tekintettem meg a Magyar Tisztviselők Takarékpénztára ilynemü parcellázását. A főváros hatóságai felismerték ugyanis a kivándorlási folyamatban rejlő veszedelmet és szakitva a régi hivatalos állásponttal, engedélyezték a kisebb, 70—80 négyszögöles telekparcelláknak sorházépités céljaira való létesitését. Ilyen telepnek a zuglói részen való elhelyezését annál inkább is szerencsésnek tartom, mert *a főváros természetes és a tömegek lakószükségletelt valóban kielégitő fejlődési iránya* nyilvánvalóan *a város keleti perifériái felé mutat.* Ezt igazolja *Schmitterer* Jenő kartársamnak, a *Mérnöki Kamara* alelnökének, épitési rovatunk kétheti számában közzétett értekezése is, melyben megkapó tárgyilagossággal mutatott rá a *Nemzeti Stadion* kapcsán e területek fejlődésének jövőbeli lehetőségére.

Példaképpen közlöm a fentemlitett takarékpénztár ilyen sorházépületének alaprajzát, melyet az összköltségek, nevezetesen a telek, telekrendezés és épület teljes vételára és a nyujtott kedvező részletfizetési feltételek alkalmassá tesznek arra, hogy a saját otthonról álmodozó kisembert a való élet vonalán vezesse az élet célja eléréséhez.

Akar Ön
csekély havi befektetéssel
családi házat,
vagy házhelyet szerezni? 4½%-os hosszulejáratu havi törlesztésre
kölcsönt nyujtunk
melynek könnyü előfeltételeit dijmentesen ismertetjük
Budapesti Ingatlan Bank rt. VII., Rákóczi-ut 10

Budapest ingatlanforgalma

Budapesten az elmult héten a következő ingatlanok cseréltek gazdát.

I. KERÜLET.

Budafoki-ut 97. Eladó Schiller Jenő. Vevő Romgonyi István dr. 2 hold 421 ölnek 3/90-ed része. 1560 P. Telek.

Enyedi-utca 5. Eladó Pereszlényi Béla dr. és neje. Vevő Lakner Adolf. 148 öl. 41.300 aranydollár és 145.000 P. Ötemeletes bérház. 39.800 P adómentes bérjövedelemmel.

Himfy-ut 7. Eladó Schwartz Samuné és Társa. Vevő Gajdizsinszky Zilahy Irén. 330 öl. 82.500 P. Egyemeletes családi ház. 4000 P adómentes bérjövedelemmel.

Fürj-utca 15/b. Eladó Havas Sándor. Vevő Pölking Károly és neje. 336 öl 43.000 P. Földszintes ház. 1000 adómentes bérjövedelemmel.

Sasad-dülő 2473 23. Eladó Hönig Edéné. Vevő Lajtai Gábor és neje. 202 öl. 5252 P. Telek.

Báró Eötvös-ut 28/b. Eladó Steuer Loránd. Vevő Haas Miklós dr. … s neje. 1005 öl. 25.000 P. Földszintes villa. 1050 P ad … mentes bérjövedelemmel.

Bercsényi-utca … Eladó Moskovits Mór. Vevő özv. Szebi Jánosné. 1 … /4000-ed rész. 9200 P. eladó Reneló János és neje. … vő Kaszás János és neje 120/4000-ed rész 8800 P, e … dó Pándy Józsefné, vevő Moskovits Mór 112/4000-ed … z 6500 P 205 öl. Háromemeletes bérház. 20.200 P a … köteles bérjövedelemmel. (Az ingatlannak 272/4000-e … részét 1932 márciusában 16.500 P-ért adták el.)

Virányos-dülőbe … 10728/1. és 10728/3. Eladó Larx Viktorné. Vevő … Remillong József és neje sé Herczog Antalné. 257 öl. …).280 és 10.000 P.

Magas-uton 89 … 1. Eladó Proch Pál. Vevő Boross Pálné. 905 öl. 9 … 0 P. Telek.

Kelenföldön 34 … 23. Eladó özv. Bitter Józsefné. Vevő Morvay Gyuláné. … 14 öl. 2800 P. Telek.

II. KERÜLET.

Pasaréti-ut 131 … Eladó Béhr Hilda. Vevő Kőnig Vilmos és neje. 3 … öl. Vételár nincs feltüntetve. Egyemeletes villa. 1 … 0 P adómentes és 800 P adóköteles bérjövedelemmel.

Ilona-utca 30. … ladó Lukács Jenő és neje. Vevő Magyar-Cseh Iparb … k. 283 öl. 10.000 P. Telek. Árverési vétel.

III. KERÜLET.

Mocsáros-dülőb … 22988/1—3., 22985/1—3., 22987/1—3. és 22986/1—3. E … ló Ligl Károly és neje. Vevő Huber Józsefné. 1383, 1 … 5. 1359 és 1377 ölnek 24.000/324.300-ad része. 800 P. T … k.

Lőpormalom-dü … ben 23327/3. Eladó Tóth József és neje. Vevő öz … Mihályi Györgyné. 195 öl. 3000 P. Telek.

V. KERÜLET.

Csáky-utca 22. … Eladó Schwitzer Lipót és Társa. Vevő Stern Henrik é … neje. 72 öl. 26.400 P. Földszintes ház 232 P adóköteles … bérjövedelemmel.

Pozsonyi-ut 26 … Eladó Keresztessy Ödön és neje. Vevő Debre Sándor. 7 … ölnek 38/500-ad része. 1650 P. Telek.

VI. KERÜLET.

Lovag-utca 10. … Eladó Kovács Imre és Endre. Vevő Pajor Rezsőné dr. … é. 171 ölnek 416.010/4,939.200-ad része. 4000 P. Ház.

VII. KERÜLET.

Alsórákosi-réte … en. Eladó Pozsgay Dezső és neje. Vevő Huszár … nos. 177 öl. 10.700 P. Telek.

Alsórákosi-réte … en. Eladó Mucsy Gábor és neje. Vevő Béres Ferenc … hályné. 62 öl. 2600 P. Telek.

Hermina-ut 2 … Eladó Szent-Istvány Béla. Vevő Radóczy János és … ársa. 270 öl. 22.000 P. Földszintes ház.

Alsórákosi-rét … en Fővárosi Községi Takarékpénztár eladta a követ … ző ingatlanokat: 29989/94. hrsz. 86 öl. 4065 P. Vevő … v. Tomka Hugóné. 30779/93. hrsz. 183 öl. 11.921 P. … rán Béláné. Gyanafalva-utca 1. szám. 96 öl. 6285 P. … Vámos Lajos, 29989/44. hrsz. 78 öl. 4463 P. Punka … János és neje. 30779/101. hrsz. 137 öl 1084 P. Ilovszk … Sánodr és neje.

X. KERÜLET.

Alsórákosi-rét … en 39580/28. Eladó Brinszk György. Vevő Brinszky … Erzsébet Róza. 219 öl. 3400 P. Telek.

VITRAX üveg falburkolat üveg tapéta üveg butorburkolat
A l … modernebb szinekben készül és olcsóbb … minden eddig ismert üvegburkolatnál
BALOG FERENC és Társa IV., Bécsi-utca 3. sz.

ÖRÖKLÉS.

VIII., Szentk … *irályi-utca* 18. Özv. Koob Gézánétól 119 öles ingatlanna … felét örökölte Koob Margit és Géza. Bérház.

[Á]rverési naptár

Az elmult … héten a következő árveréseket tüzték ki:

Budapesten:

Május 5-én … délelőtt 9 órakor: III., Vörösvári-utca 3. és 16. Házrész … 4291 és 5511 P.

Május 18-á … délután 4 órakor: IX., Ráday-utca 39. Ház, 231.000 …

Május 24-é … délután 3 órakor: VII., Stefánia-ut 39. Ház, 220.000 P

Április 30-á … délután 3 órakor: X., Kelemen-utca 23. Ház, 12.000 P.

Május 12-é … délelőtt 9 órakor: II., Hunfalvy-utca 8. Ház, 52.656 P.

Május 2-án … délelőtt 9 órakor: II., Szőnyeg-utca 1. Ház, 32.400 P.

Május 18-á … délután 3 órakor: VI., Gömb-utca 16/b. Telek, 200 öl, … 2.300 P.

Julius 9-én … délután 5 órakor: Zoborhegy-utca 30. Telek fele, 184 … P.

Julius 4-én … délután 4 órakor: VII., Öv-utca 86. Telek fele, 1200 P.

Junius 27- … délelőtt 9 órakor: I., Kelenhegyi-ut 27. Ház, 886 öl, … 463 P.

ÉPITÉSI ÜZENETEK

Az épittet … **közönséghez.** Számos tanácskérés és pa … naszos levél érkezik olvasóink részéről olya … esetekben, midőn a már végrehajtott épit … kezés terveinek célszerütlenségét, az épitmény ér … téktelenségét, a költségvetés és épitési szerződ … ések laza és gyakran célzatosan hiányos vol … t vagyunk kénytelenek megállapitani. Az e … tek zöménél alig van arra lehetőség, hogy a … ár peres uton is biztositható volna a károsodás … elkerülése. Ezuton hivjuk fel ezért épittető elő … zetőink és olvasóink figyelmét az előzetes táj … ékozódás és tanácskérés nagy jelentőségére. Sz … erkesztőségünk, tekintettel a közérdekre, dijt … alan szaktanáccsal siet az épiteni szándékozók … segitségére azzal, hogy épitési rovatvezető … épitészmérnöke utján a levélbeli, valamint a … hét első három napján a személyes érdeklődőknek rendelkezésére áll. Épitési-rovatvezető épitészmérnök fogadóóráit hétfőn, kedden és szerdán délután 4—6 órakor tartja fiókkiadóhivatalunk helyiségében (IV., Eskü-ut 6. sz., félemelet. Telefon: 88—8—66.).

Főreáliskolai tanár, Budapest. Bemutatott alaprajza jó nyomon jár ugy a lakóhelyiségek napjárás szerinti tájolása, mint az épület tömegének egységes kialakitása szempontjából. A hivatásos tervezőépitész feladata most már, hogy a részmegoldások gyengeségeit kiküszöbölje. Elrendezésénél kiányzik a jól megközelithető, tágasabb, egész családja befogadására alkalmas ebédlő-nappali helyiség, jóllehet, az épület méretei erre lehelőséget nyujtanának.

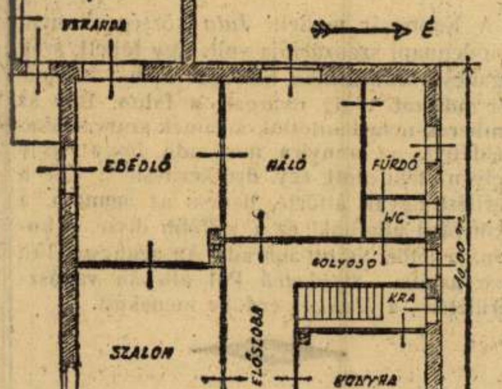

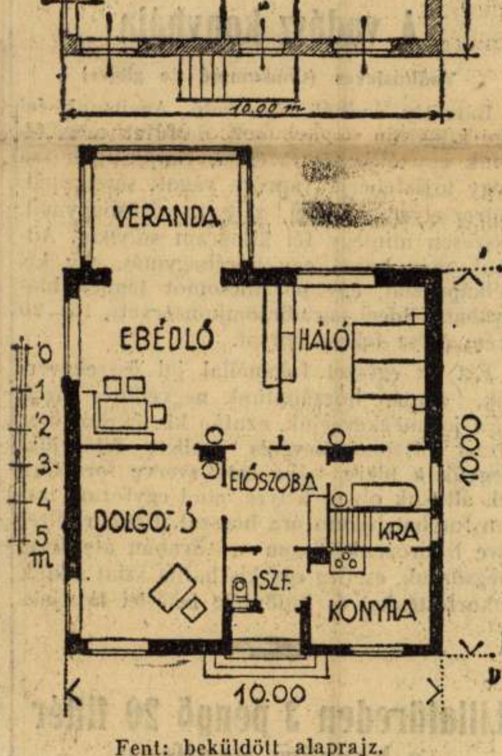

Fent: beküldött alaprajz.
Lent: javitott alaprajz.

Az előszoba ezzel szemben tulméretezett és sikátorszerü nyulványával a rendezetlenség benyomását kelti. A mellékhelyiségek átcsoportositásával a kérdés megoldható, szolgáljon erre bizonyságul a közölt, javitott alaprajz. Célszerü az átdolgozott alaprajzon látható szélfogó-előtér alkalmazása, amely nagyobb zártságot nyujt s egyben biztositja a lakószobáktól való szagelzárást. A hatóság nem engedélyezi az előkertben nagyobbszámu előlépcső alkalmazását, ezért vált szükségessé a bejárólépcső oválszerü elhelyezése.

Ideális otthon,
jólkamatozó aranyérték!
Budapest központjában, mégis csendes, pormentes, napsütéses, klimatikus fekvésben, ősparkok közepette, a Gellért-fürdőnél, a Mányoki-uton befejezéséhez közeledik 2 legujabb társasvillánk (20-ik társasházunk). Néhány versenyenkivüli 2, 3, 4, esetleg 5 szobás, önálló telekkönyvezésü, fixáru öröklakás még kapható. Loggiák, tetőterrasz, remek kilátás; saját kert. 30 éves adómentesség. Bérbeadásnál, amit vállalunk, fényes jövedelem! Legutóbbi kertes társasházainkban leszállitott áron, előnyös kölcsönnel, kevés lefizetéssel is kapható pár 2 szoba-hallos, háromszoba-hallos, délifekvésü, remekszép öröklakás. Prospektus. „Centrum" Házépitő-Vállalat, Horthy Miklós-ut 15/c. (693—01.)

Örö[k]lakások
Krisztin … értől kisszakasznyira. Gébics-u. 5. villában juli … ra eladók. 3 és 2 szoba hallos lakások, kedvező … fizetési feltételekkel, hosszu lejáratu kölcsönnel, 30 éves adómentességgel. Felvilágositás helyszin … és 51-0-42 telefonon.

Gondos szülők
nélkülözhetetlen tanácsadói:
A gyermekek erkölcsi hibái és erkölcsi betegségei. Irta: Dr. Kármán Elemér . . . . P 4.—
Óvódáskor és az első iskolaévek. **„Üzenet az anyának"** Irta: Dr. Stekel W. Prof. Forditotta: Dr. Gärtner Pál . . . . P 3.60
Serdülőkor és az érettség kora. **„Üzenet az anyáknak".** Irta: Dr. Stekel W. Prof. Forditotta: Dr. Gärtner Pál . . . . P 3.80
Orvosi tanácsok fiatal anyáknak. **„A fiatal anya".** Irta: Dr. Földes Lajos főorvos . . . . P 2.80
E kiváló müvek megrendelhetők a Magyarság könyvosztályában. IV., Eskü-ut 6, félemelet. Telefon: *888—66.

A lakbér és a lakóház épitési költségének indexszámai

Irta: **Dengler Lajos** épitőmester

(A közlemény szerzői jog védelme alatt áll.)

A lakás, a lakbér és a lakóház épitési költség a világháboru utáni idők egyik fontos gazdasági problémáját képezi, mellyel ugy az állam, mint a főváros, valamint a pártpolitika és a gazdasági szervezetek, de a sajtó is, állandóan és igen behatóan foglalkoznak. Ez a probléma már igen sok szenvedélyes vitára, sőt kemény harcokra adott tápot. A elhangzott különböző érvek és indokok csak ritkán voltak számszerü adatokkal alátámasztva, de ilyenkor is csak becslésszerü adatokat hallottunk s igy megbizható adatok hiányában végleges tiszta képet ezen fontos problémáról nem nyertünk.

A meglevő statisztikai adatok felhasználásával, a hiányzó adatok szorgos kutatásával és gyüjtésével készült a mellékelt grafikon, mely az ezen probléma iránt érdeklődőknek *az eddig ki nem mutatott fontosabb adatokról tájékoztatást nyujt.*

Hogy a

a lakóház épitési-költség és a lakbér

minő árváltozásokon ment át a háboru előtti 1913-as évhez viszonyitva, azt a mellékelt grafikus táblázatból világosan látjuk. Miután a statisztikában csak egynemü dolgokat szabad egymással párhuzamba vonni, illetve összehasonlitani, szükséges volt a lakásokat nagyság, minőség, fekvés, kiképzés és a felépités időpontja szerint összehasonlitani, hogy egy helyes átlagos képet nyerjünk.

A háboru és a háborut követő időkben a munkabérek és épitési anyagárak az ismert okokból lényegesen emelkedtek. Természetes, hogy ez a drágitó körülmény visszatükröződött az akkor épitett lakások épitési költségeiben és ennek folyományaként a lakbérekben. Nyilvánvaló tehát, hogy az ezen időpontban termelt lakások lakbérei nem hasonlithatók össze minden további nélkül a hatósági korlátozás alá eső lakások, illetve a háboru előtt épitett lakások lakbéreivel.

Az épitőipar nagymérvü pangása folytán közvetlenül a háboru után uj lakásokat alig termeltek. Akik ezen időben uj otthont széndékoztak alapitani, azoknak évek hosszu során át nem maradt más választásuk, mint vagy megfizetni a szabadforgalom tárgyát képező, tehát ujonnan termelt lakásokban az akkoriban még lényegesen drágább lakbért, vagy ezen szándékukról lemondani.

A *lakbérindex* felállitása, anélkül, hogy tekintettel lennénk az uj lakások számára és azok lakbéreire, ugyanolyan helytelen lenne, mintha összehasonlitanók a régi és uj lakások jövedelmezőségét. Fontos volt tehát mindazon tényezőket figyelembe venni, melyek az általános lakbérindex megállapitásához szükségesek. Elsősorban az egyszerü lakbérátlagot kell megállapitani, ugy a régi, mint az uj lakások részére. A szóbanforgó átlagos lakbérindex azonban nem lesz számtani középarányosa a régi és uj lakások bérindexének, hanem egy olyan arányszám, amelyet ugy nyerünk, ha a két előbb jelzett bérindexet a régi és a termelt uj lakások számarányában az összlakások számával arányositjuk. A lakbérindex kiszámitásához nem szükséges az összes bérlakások bevonása. A tapasztalat tanulsága szerint *megbizható képet nyerünk az átlagos lakbéralakulásról, ha az összes lakások 15—20%-ának lakbérét állapitjuk meg.* Természetesen ezen lakások kiválogatásánál *figyelembe kell venni az összes városrészeket, az összehasonlitás alapját képező lakásoknak pedig lehetőleg egyenlő nagyoknak és körülbelül hasonló kiképzésüeknek kell lenniök.*

A lakbérek összehasonlitására sokkal alkalmasabbak a relativ számok, mint az abszolut adatok. Összehasonlitásra legalkalmasabbak tehát a jól megállapitott helyi viszonyszámok, melyek a lakbérnivó átlagos relativ áralakulását egy előbbi időponttal (a leghelyesebben a háboru előtti 1913-as évvel) szemben kifejezik.

A szabadforgalom tárgyát képező lakások lakbérei az 1925. és 1926-os években voltak a legmagasabbak, az akkori nagy lakáshiány miatt. A lakbérdrágulás ilyen lakásoknál ezen években az 1913-as évhez viszonyitva 54% volt. A lakbérnivó süllyedése az 1932. év végéig meglehetősen nagy, közel 30%. *Ma 24%-al drágább a szabadforgalom tárgyát képező lakások bére az 1913. évhez viszonyitva.* A hatósági korlátozás alá eső lakások 1927-ben érték el a maximumot, tehát az 1913-as lakbérek 86%-át. Azóta ezek a lakbérek is lemorzsolódtak, ugyhogy 1932. év végén átlagban 79%-ra süllyedtek.

Miután megbizható statisztikai adatok alapján igazolható, hogy Budapesten 1913-ban 197.410 lakás, 1932-ben pedig 253.780 lakás volt nyilvántartva, a különbözet 56.370, tehát ennyi az azóta termelt lakások száma, ez a szám az összlakások 22.3%-a. Ezek szerint a régi lakások az összlakásoknak 77.7%-át képezik. Miután a régi korlátozott lakbéres lakások lakbérindexszáma 79%, az uj lakás indexszáma 124%, rendelkezésre állanak az összes adatok az átlagos lakbérindexszám megállapitására, *ez a számitás 1932. év végén 91.1%-ot eredményezett.*

Az uj kormányrendelet szerint 1933. év végéig megszünik a lakbérkötöttség, előreláthatólag ez a körülmény sem fogja a lakók szempontjából nagyon kedvezőtlenül befolyásolni a lakbérek áralakulását, miután jelenleg a lakáshiány enyhült.

A lakóház épitési költségek

megvizsgálásánál látjuk, hogy 1925 óta — amikoris 30% volt az emelkedés — a háboru előtti viszonyokhoz mérten, azok lefelé menő tendenciát mutatnak, s csupán az 1927. év második felében és az 1928. év első felében van némi emelkedés. Ez az emelkedés elsősorban a létfentartási költségek ugrásszerü emelkedésének tudható be. Az 1928. év második felétől (amikor még 15% volt az emelkedés)

1932. év végéig az épitési költségek a békeévek nivója alá süllyedtek (95.6%)

Dacára, hogy a lakásépitkezés terén a kiviteli és kiképzési igények erősen emelkedtek és az épitési anyagok az ismert okokból lényegesen drágábbak, mint a háboru előtt, az adó- és a szociális terhek pedig folyton emelkednek, *fent kimutatott 95.6% indexszám az 1913. év 100-as alapjához képest szinte megdöbbentő árrombolást mutat.* Ennek okát azonban igen jól ismerjük. A nagy épitőipari pangás következtében az épitési vállalkozás terén nagyon elkeseredett és észszerütlen verseny alakult ki, melynek szomoru eredménye, hogy

ma a tényleges épitési költség a békebeli nivó alatt 95.6%, holott az anyagárak, munkabérek, szociális terhek és adók figyelembevétele mellett ennek az indexszámnak 107%-on, vagyis cca 11%-al magasabbnak kellene lenni.

A grafikus táblázat egyébként a létfentartási indexet (1932. év végén 97.5), az épitőipari munkabéreket (89), az épitési anyagárakat (115), a szociális terheket (103.8), egy főre kivetett állami adót (171) és külön egy főre kivetett községi pótadót (150), a hatósági korlátozás alá eső lakások lakbéralakulását (79) és a szabadforgalom tárgyát képező lakbérek alakulását (124) és végül a lakóházépitési költségek alakulását (95.6) tünteti fel és szemlélteti az erősen *lefelé haladó irányzatot,* csupán az adó- és szociális terhek mutatnak lényeges emelkedést. *Az adóterhek rendkivüli ugrásszerü emelkedése egyáltalában nincsen összhangban az erősen lefelé haladó tendenciával.*

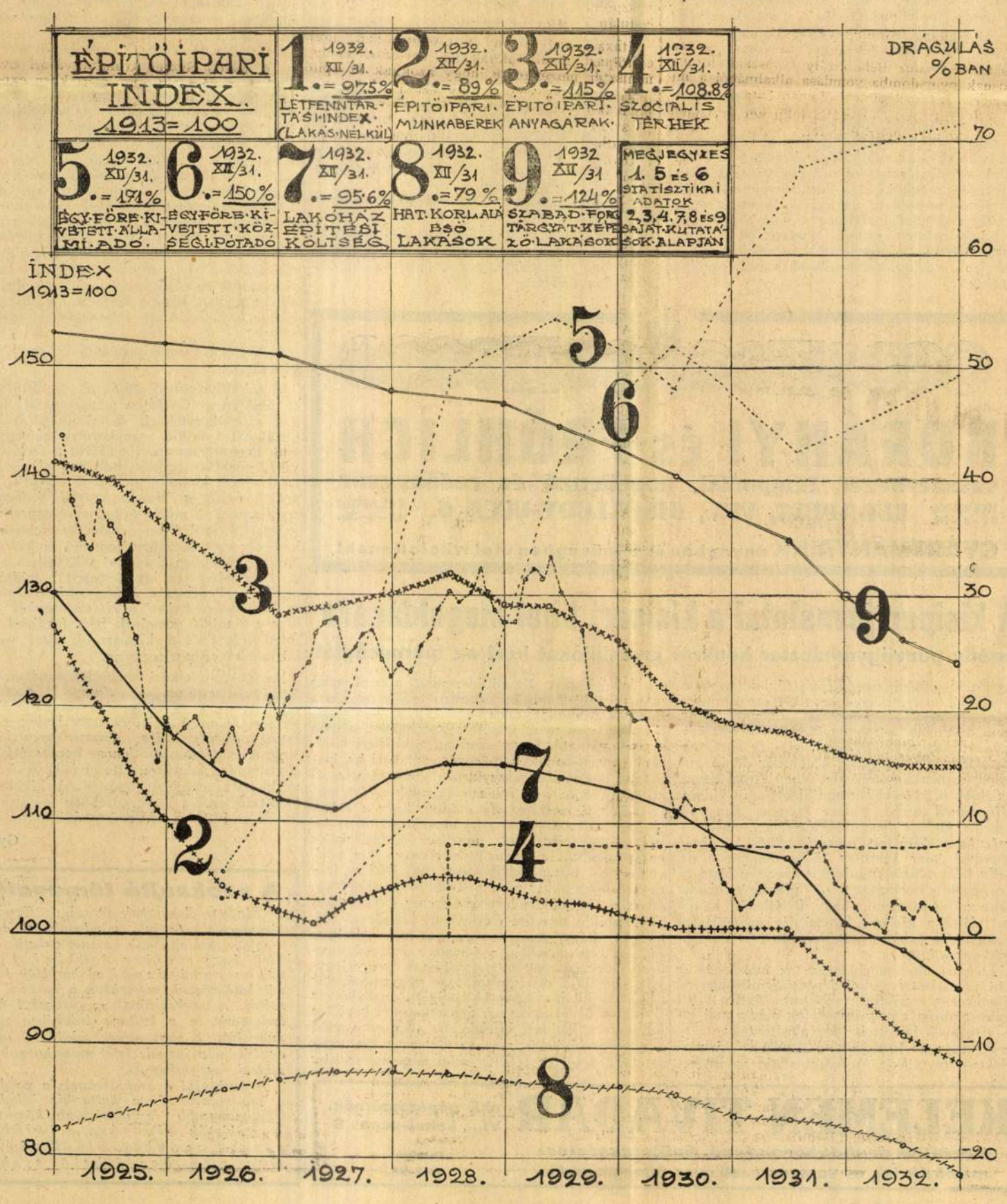

A Mérnöki Kamara tisztujitása

A köztisztviselő és magánmérnöki társadalomnak az az éles szembeállitása, amely a legutóbbi kamarai rendkivüli közgyülésen leplezetlenül tárta a közvélemény elé a mérnöktársadalom egyetemes szervezetének visszásságait, mindkét oldalon eleven testületi élethez adott impulzust. Hiriapi közleményekben volt alkalmam azokra az okokra rámutatni, amelyek a mérnöktársadalom két serege között szakadást idéztek elő, holott azelőtt teljes volt a szolidaritás, az egymás megbecsülése és nehéz időkben kölcsönös támogatása. Már maga az, hogy a Mérnöki Kamara két különböző strukturáju csoportot, a magánmérnököket és a köztisztviselőket tömöriti egyazon szervezetbe, nagy nehézséget támaszt az egyöntetü és mindkét fél érdekeit egyformán képviselő vezetésben. Ezek a gátlások csak fokozódtak a kamarai vezetőségnek összeállitásával. Legfőbb ideje, hogy *megkeressük és feltárjuk egy méltányos és igazságos megoldás lehetőségeit,* mert félő, hogy az eddigi egészségtelen és a gazdasági törvényszerüségekkel éles ellentétben álló gyakorlat prolongálása a közeljövőben megtartandó kamarai tisztujitó közgyülésen még jobban kimályiti az egymással szemben álló felek ellentéteit és a köznek veszélyére lehetetlenné teszi a harmonikus együttműködést.

A *Kamara vezetőségének mai összeállitása nem tartható tovább fenn.*

Fel kell frissiteni mindenekelőtt a régi vezetőséget, hogy helyet biztosithassunk a magánmérnökség igazi képviseletének és a fiatalságnak is, s vele a tettrekészségnek és az önzetlen szociális felfogásnak.

A köztisztviselői magángyakorlat szabályozására kiadott miniszteri rendelet pedig ne maradjon papiroson, terjesszék ki kötelező erejüen a tanárokra is s igy vigyék át gyakorlatba, mert ezzel a köztisztviselői kar magához méltó áldozatot hoz a magángyakorlat szegénységében nyötrődő kartársai érdekében és nemcsak emberbaráti kötelességet teljesit, hanem mindenekfelett szolgálatot tesz a nemzeti egység nagy gondolatának.

A Mérnöki Kamara, amelynek egyik legfőbb hivatása, hogy a mérnökség közgazdasági sulyát, életét és szervzeteit erőteljesen kiépitse és fejlessze, nem támaszkodhatik egyesek és egyes csoportok erőire, hanem csakis az egész mérnökség egyetemes erejére. Végtelenül káros és a müszaki élet erőviszonyaira pusztitó hatást gyakorol az az állapot, amikor a köztisztviselők tömegei a való helyzetet felismerve, tömegesen elhagyják a Kamarát. A magánmérnökség pedig csak közvetlenül tekinthet a reá erőszakolt megterhelésre.

Az elkövetkezett, sajnálatosan válságos időkben különösen nagy szükségünk van a konstruktiv erőtényezők összefogására.

Gazdasági és nemzetpolitikai szempontból elsőrendüen szükséges, hogy az egészséges és életrevaló fiatalságot a mérnöki rendtartásról szóló törvény intenciója szerint állitsák be a gyakorlati életbe.

Az első lépés csak az lehet, hogy *a most következő kamarai tisztujitásokra a jelölést ne a meglevő vezetőség intézze el* zárt körben, hanem vonják be az összes magánmérnöki egyesületeket is.

Csakis mindezeknek figyelembevételével remélhető, hogy a Kamara kebelében megindult bomlási folyamat megálljon.

Vitéz Sándor József
épitészmérnök,
a Tervező Magánépitészek Országos Egyesületének titkára.

A debreceni egyetemi épitkezések tengeri kigyója — ujabb kigyókat szült

Perek lavinája indult meg a debreceni központi egyetem épitkezései körül, melyeknek ugye előreláthatólag még sokáig fogja nyugtalanitani a müszaki közvéleményt, amely megdöbbenessel látja, hogy még mindig nem lehetett a méltányosság és jog alapján lezárni a kinos ügy aktait.

Legutóbb a budapesti büntető törvényszék tárgyalta azt a rágalmazási és becsületsértési pert, amelyet Sándy Gyula müegyetemi tanár és dr. Mueller Félix felsőiparisk. tanár, a debreceni épitkezések miniszteri biztosa inditott vitéz Katona Mihály épitész, a debreceni egyetemi épitkezések eredeti vállalkozója ellen. Aljas indokból elkövetett rágalmazás és becsületsértés vétsége cimén vonta a biróság felelősségre vitéz Katona Mihályt, akinek vallomása után több tanut hallgattak ki. A biróság itéletében nem aljas indokból elkövetett, hanem csupán rágalmazás és becsületsértés vétségében mondotta ki bünösnek Katonát, akit 500 pengő pénzbüntetésre itélt. Az indokolás szerint a valóság bizonyitása Sándy Gyulára vonatkozólag nem sikerült, mert lehetséges, hogy Sándy rosszul emlékezett, de nem vallott hamisan. A biróság nem állapitotta meg, hogy dr. Mueller Félix jogellenes, kihivó magatartása váltotta volna ki vádlottból az inkriminált kifejezést. Az itélet ellen vitéz Katona Mihály fellebbezést jelentett be.

A müszaki társadalom mindenesetre megnyugvással látná, ha végre tisztáznák a debreceni egyetemi épitkezések körüli vádakat és ellenvádakat, mert méltánytalannak tartja, hogy évek óta huzódjon el egy olyan ügynek felülvizsgálata, amely a méltányosság sutba dobásával veszélyezteti, esetleg tönkre teszi egy vállalkozó exisztenciáját. Értesülésünk szerint a minisztérium most ismét szigoru felülvizsgálat tárgyává tette az ügyet és szeretnők hinni, hogy a mindenre kiterjedő vizsgálatot rövidesen be is fejezik, hogy — a méltányosság kielégitésével — végre pontot lehessen tenni e kinos ügy végére.

LIV. évfolyam. 15—16. (2989—990.) szám. Budapest, 1933. február 23.

VÁLLALKOZÓK LAPJA

Budapest szabályozása a közlekedés szempontjából

Münnich Aladár fáradságos munkával gyüjtötte össze az Egyletben tartott érdekes előadásának anyagát.

Az előadás cime korrekturát igényel, mert főleg az *autóközlekedés* szempontjai szerepeltek benne. Hogy mekkora anyagot ölel fel, arra abból a közel három órából lehet következtetni amelyet Münnich végigbeszélt. Az ügyért való lelkesedés és egészen kivételes szorgalom ütközik ki ebből a tényből és abból a szakavatottságból, amely a nagy Budapest minden útvonalának, minden pontjának teljes ismeretére vall. A hangoztatott elveken természetesen lehet vitatkozni, aminthogy vitatkoztak is. Esti tiz órafelé járt már az idő, de azért sorjában jelentkeztek a hozzászólók, ugy hogy az ülés napirendjére nem is került sor, hanem az egész hosszu estét Münnich előadása és a nyomában keletkezett megvitatások foglalták le.

Az előadó Budapest nagyméretü térképét mutatta be az általa hangsulyozottan berajzolt közlekedő utak világos ábrázolásával. Részletesen kitért minden jelentősebb utvonal jellemzésére, ami természetesen sok időt vett igénybe. Az összes városszabályozó problémák két részre tagozhatók:

1. Általános diszpozició. és forgalmi hálózatra
2. A részletes beépitésre.

Az Egylet különböző ankétjai immár hat év óta hangoztatják, hogy Budapest városszabályozása mindkét szempontból elavult. Kivánták a városrendező tervek reformját, de csak egyes félénk lépéseket láthattunk, minek folytán tiztizenöt évvel vagyunk a nyugati nagy városok mögött.

Végre a mult évben *Harrer* Ferenc nagyszabásu városfejlesztő akciót inditott meg, amely összefoglalja az összes szabályozó kérdéseket. Az egylet ebbe a munkába örömest kapcsolódott be és bizottságot küldött ki az akció támogatására. Ennek a bizottságnak az előadó is tagja, aki a városszabályozás közlekedési kérdéseinek a feldolgozását vállalta, amely munkát a Touring Club közremüködésével, illetve *Haag* Dezső és *Elischer* Pál tagjaival együtt végezte el és előadásával ezt terjeszti az Egylet elé.

Budapest autóállománya a legutóbbi tiz év alatt közel tizszeresére emelkedett, de ha ez igy elért számot például a párizsi autóállománnyal összehasonlitjuk, az egy személyre eső hányad még mindig csak tized része a párizsinak. Tehát legkevesebb, hogy a jelenlegi forgalom tizszeresére számitsunk, mert ezt minden gazdasági valság dacára rövidesen el fogjuk érni. Ezt a fejlődést világosan látjuk jó előre és mégsem foglalkozunk a kérdéssel organikusan. Igaz, hogy itt-ott valami csak történt, az autóbuszüzem által használt utvonalakon kisebb-nagyobb korrekturákat eszközöltek, megnyitották a gellérthegyi körutat és transzverzális utat, de bizonyos, hogy ezen a téren mégis igen nagy mulasztások tapasztalhatók az elmult tiz évben, amelyek máris csak nagy áldozatokkal hozhatók helyre.

Pedig elrettentő például szolgálhatna London, ahol évente sok milliót kénytelenek a forgalom javitására forditani és igy is csak földalatti vasutakkal tudják a forgalmat lebonyolitani. London város tekintélyes részei organikus forgalmi szempontból teljesen menthetetlenek.

A Touring Club javasolja egy olyan forgalmi kodex megállapitását és közreadását, amely az összes forgalmi utakat felsorolva a szükséges korrekturákat lerögzitené irányadás gyanánt az összes hatóságok számára, amelyek parcellázásokkal, épitő engedélyezésekkel és a közlekedés kérdéseivel, engedélyeivel foglalkoznak.

A szomoru pangás arra mégis jó, hogy jelenleg a kérdések tárgyalásával alaposan foglalkozhatunk és ma még a korrekturák nem járnak a közre nézve nagy áldozatokkal. Le kell és lehet most a jogi és műszaki vonatkozásokat rögziteni.

A legfontosabbnak azt tartja az előadó, hogy a forgalmi utakat végre intézményesen válasszák el a lakó és gyüjtő uccáktól. A közel kétezer ucca közül mindössze 283 forgalmi utvonal van, nem lehetetlen kivánság tehát, hogy a hatóságok ezekkel az uccákkal egyenkint behatóan foglalkozzanak és kifogástalan menetüket és csatlakozásaikat minden eszközzel biztositsák. Egyelőre természetesen csak tervben és szabalyzatban tehetik ezt, da amikor és amennyire lehet, teljes erővel a gyakorlatban is le kell rögziteni a forgalmi uthálózatot. Fontos alapelv, hogy a Belvároson kivül ujabb forgalmi központok létesittessenek, mert ilyenekre igen alkalmasak Rákosfalva tájéka, Kőbánya, a Hungária körut és a Soroksári ut torkolata, a Kelenföldi pályaudvar környéke, a Németvölgyi csomópont és Óbuda.

A Belváros érdekében ezeket a központokat lehetőleg jól össze kell kötni egymással. A tehermentesitést transzverzális utak létesitése eredményezné.

A hegyesszögü utösszemetsződéseket előadó kerülendőknek mondja. Tereink nagy része hibás, az összes hidfőket át kell tervezni.

Hangsulyozza az előadó, hogy a forgalmi utaknak lehetőleg egyenes vonalon kell haladniok. A sürübb betorkolásokat el kell kerülni.

A betorkolások sarkai levágandók, a forgalmat bemtő öreg épületek eltávolitását szorgalmazni kell. Parkok létesitendők, a főváros és az elővárosok forgalmi utjai összhangba hozandók, a Beszkart a közlekedő rend betartására kell szoritani.

Münnich térképén áttekinthetően mutatja be a tizennégy bevezető országutat és figyelmeztet arra, hogy a legutóbbi hat évben is nagy mulasztások történtek ezek mentén. A transzkontinentális utak volnalvezetését érintve áttért a belső forgalmi utak részletes ismertetésére. A Duna mindkét partján főforgalmi ut kiképzését tartja szükségesnek. A pesti oldal összes sugárutjait, körutjait sorra vette. Az eszaki negyed beépitése nélkülözi a feltétlenül szükséges átlós utakat. A keleti negyed ugyancsak hibás beepitésü, a déli negyed legnagyobb hibája, hogy nélkülözi a József és Ferencvároson áthaladó átlós utat. Kőbánya teljesen rendezetlen. Kelenföld ugyancsak hibás forgalmi rendszerü. A Németvölgyben a véletlen igen értékes csomópont letesülhetne, hogyha aránylag csekély áldozatokkal az ide irányuló főutvonalakat alkalmasan meghosszabbitanák. Igen fontos volna, hogy a Mészáros uccán a nivódifferenciákat áthidalással egyenlitsék ki. A Mechwart térről a Mész ucca felé haladó nagyszerüen kiképezett transzverzális utat, amelynél az előadó véleménye szerint ugyan sok sokkal sürgősebb utképzés ma is megoldatlan, ezt az utat a Vizivaros háztömegén keresztül a Batthyány utig kellene folytatni. A Bécsi utat, mint főközlekedési vonalat is aránylag kevés áldozattal lehetne kijavitani és a forgalom számára alkalmasabbá tenni.

Nagy helyeslésre talált az előadó kijelentése, hogy összes tereinkre, hidfőinkre tervpályázatot kellene hirdetni. Nem is igen érthető meg, hogy most, amikor ugyszólván összes épitészeink munka nélkül szomorkodnak, amikor félő, hogy a rajzolást egészen elfelejtik, az ilyen égetően sürgős problémákat miért is nem kötik össze a rendszeres foglalkoztatással, a tervező szinvonal, az épitészi tudás kézenfekvő fejlesztésével, amikor a lehetőség, sőt a jól felfogott kényszer nyitva fekszik előttünk. Az összes elővárosokat, Rákosfalvát, Kőbányát minden fegyverfogható épitész gyönyörüséggel szabályozná és az értékes gondolatok ezrei tárulnának elénk aránylag csekély anyagi áldozat ellenében.

Amikor azután a főforgalmi utak véglegesen meg vannak állapitva, akkor kerülhet sor az általuk körülhatárolt területek beépitésének részlettervezési munkájára. A lakó- és gyüjtő uccák kérdésének megoldása ugyancsak impresszionáló szép tervező feladat. Hiszen a mai blokkok és lakóuccák szintén elavult rendszerüek illetve rendszertelenek a legnagyobb mértékben.

Az igen érdekes hozzászólásokat csak röviden közöljük

Dr. *Bierbauer* Virgil a telekpolitika teljes hiányára mutat rá. Egyes parcellázásokat keresztülhajszolnak anélkül, hogy a városi hatóságok szervesen vennének részt az engedélyezésben és maguk a műszaki hivatalok meglepetéssel veszik a megtörtént engedélyezéseket tudomásul, persze elkésve, amikor a közmüvek nagy költségeit már semmiképen nem lehet redukálni.

Warga László nem tartja helyesnek, hogy a nagyvasut, a vizi- és gyorsforgalom figyelembevétele nélkül beszélünk utforgalomról. A teherpályaudvar is szerves kapcsolatban van a kérdéssel. A nyugati nagyvárosok sem választották el a lakóutakat a forgalmi utaktól. Budapest nem fejlődött koncentrikusan. Talán a pesti oldal magában igen, de a hegyek Budát megóvták a koncentrikus fejlődéstől. A decentrális városépités felel meg Budapest egész helyzetének. A Duna mentén főforgalmi ut létesitését Warga László nem tartja helyesnek, mert ezekkel a város szivét vágjuk át és nevezetesen a budai parti utvonal teherforgalmával tönkre tenné a „Fürdővárost". A párizsi csillagtereket a világért sem kivánja Budapestre alkalmazni. Az uttorkolatokat egyénenkint kell megoldani. Az egyenes irányu utakat a hegyvidékeken végzeteseknek mondja, mihelyt 5%-osnál meredekebb emelkedésuek. Már pedig itt 12—15%-os emelkedések is adódnának, ha az utirány egyenes vezetését dogmának fogadnók el.

Dr. *Viola* Rezső székestővárosi műszaki tanácsos védelmébe veszi a hatósági intézkedéseket. A hegyi utak épitése közérdek, amit bizonyit az is, hogy az előadó által korainak mondott hegyiut mentén egyszerre igen intenziv épitkezések keletkeztek. A Baross tér rendezése, a Rákóczi uton a villamos sinek áthelyezése és más sok munka erkölcsi alapon álló törekvések a köznek az helyes közlekedésnek érdekében. Természetes, hogy régebben nem lehetett a mai forgalom számára provideálni, de a törekvés és munkálkodás megvan a teljes javitás érdekében. A törökvészi és pusztaszeri utak kimagasló alkotások. Elismeri az előadó nagy szorgalmát és hozzáértését, de nem gyüjtött mégsem elég adatot, amelyeket pedig minden hatóság a legnagyobb előzékenységgel adott volna meg.

Prokisch János az utépitő szakosztály meghivását szükségesnek tartotta volna, amikor utépitésről is oly nagymértékben szó van.

Dr. Möller Károly teljes elismerését fejezi ki Münnich iránt, aki helyesen ismerte fel, hogy az autóközlekedésé a jövő, sőt már a jelen is és tiz év mulva csodálkozni fognak azon, hogy egyáltalában találtak kifogásolni valót az automobil közlekedés felé való tájékozódása miatt. A jövő zenéje ez, amely jövő teljes bizonyossággal be fog következni.

Haag Dezső mint vendég ugyancsak azonositotta magát az előadó megállapitásaival.

Warga László és az *előadó* ismételt reflektálása után *Orbán* Ferenc elnök a szakosztályok köszönetét to'mácsolta azzal, hogy a kérdést napirenden tartja.

KORÁNYI és FRÖHLICH

vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár

TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UCCA 5. TELEFON: 45—9—86.

GYÁRTMÁNYAINK anyagban és minőségben utolérhetetlenek!

A kisipar javaslatai a kisipari hitel megoldására

Imrédy pénzügyminiszter konkrét javaslatokat kért az iparosságtól

A közel 40.000 iparost képviselő budapesti és környékbeli ipartestületek hetekkel ezelőtt nagyarányu mozgalmat inditottak, melynek célja, hogy a kormány *a folyamatban lévő pénzügyi tárgyalásokkal kapcsolatban a kis- és középipar hitelellátását is biztositsa.* A február 13-án tartott ipartestületközi érekezlet *Nagy* Antal kamarai alelnök vezetésével öttagu bizottságot küldött ki *Haverland* Antal, *Sulner* Márton, *Kovatsek* Ferenc, *Győrbiró* István személyében, mely bizottság *báró Kray* István országgyülési képviselő vezetésével már február 15-én felkereste *dr. Imrédy* Béla pénzügyminisztert és elébe tárta az iparosság hite'kivánságait. A pénzügyminiszter közölte a bizottsággal, hogy feltétlenül módot akar találni a kisipari hitelkérdés megoldására és épen ezért *konkrét javaslatokat kért az iparosság vezetőitől.*

A kisipari hitel megoldására az iparosság az alábbi javaslatot terjeszti a pénzügyminiszter elé az illetékes tényezőkkel folytatott előzetes megbeszélés alapján, amely javaslatok még a mai sulyos viszonyok között is megvalósithatók:

1. Kivánja az iparosság a Bud-féle kisipari hitelakció folytatását. A bankzárlatig az intézetek folyósitottak 4.8 millió pengőt, a bankzarlat után további 2 milliót, azonban tavaly nyáron a folyósitást beszüntették és annak folytatása a mai pénzügyi viszonyok között a szerződéses alapon nem is várható. Hogy azonban a kisipari hitelakció mégis folytatható legyen, azt kéri az iparosság, hogy *a kormány biztositsón a visszleszámitolásra kötelezett intézetek számára 11.2 milliő külön hitelkeretet oly módon, hogy a Pénzintézeti Központnak a Jegybanknál álljon a hitelkeret rendelkezésére,* amellyel a hitelakciót folytathassák. Ha a pénzügyminiszter ezt a megoldást nem tartaná kivihetőnek, ugy kéri az iparosság, hogy a kormány a 6 millió pengőért vásárolt és az időközi értékcsökkenés ellenére ma is 4.5 millió pengőre értékelhető záloglevél biztositéki alapot vonja vissza az intézetektől, e *zálogleveleket forditsa a kormány a Munkaszervező Szövetkezetnél részjegyzésre* és az igy jegyzett 4.5 millió részjegy alapján vegyen igénybe 2.5-szeres hitelt, vagyis 11.2 milliót, amelyből az IOKSz a Munkaszervező Szövetkezettel karöltve folytassa a kisipari hitelakciót. Ha ez a mód sem volna kivihető, arra az esetre az iparosság azt kéri, hogy *az IOKSz saját vagyona terhére jegyezzen a Munkaszervező Szövetkezetnél 1 millió részjegyet,* amelynek alapján azonban ne 2½-szeres, hanem 5-szörös hitel álljon a kisipar rendelkezésére és ennek fejében az iparosság hajlandó vállalni azt, hogy az IOKSz-on keresztül folyósitandó jövőbeni kis- és középipari kölcsönök összegéből annak 10%-át esetenként mindenkor visszatartsák az IOKSz által eszközlendő 1 milliós részjegyzés törlesztésére, mely visszatartott összegekből legfeljebb 5 év alatt az 1 millió részjegy ellenértéke befolyik. Miután azonban 1 millió részjegyzéskor annak 10%-a lefizetendő, kötelezendő volna a kisipari hitel folyósitását vállalt 3 pénzintézet, hogy az általuk már elbirált, kisipari hiteligényekre *az eddig folyósitott 6.8 millión felül további 1 milliót folyósitson.*

2. Javasolja az iparosság a pénzügyminisztenek, hogy a MABI öregségi tartalékaiból 1.5 milliót forditsanak kisipari és kiskereskedelmi rövdlejáratu hitelekre, amelyeket két jó kezes garanciája mellett lehessen igénybe venni. Az iparosság kéri, hogy a törvény megfelelő módositásával *engedje meg a kormány, hogy a MABI 1.5 millió pengőt erre a célra betétként helyezhessen el,* mégpedig felerészben a Pénzintézeti Központnál, felerészben a Községi Takarékpénztárnál. A P. K. a nála elhelyezett összeget az IOKSz utján, a Községi Takarékpénztár pedig a Budapesti Kisipari Hitelintézet utján helyezze ki a nála elhelyezett kisipari és kiskereskedelmi hitelek gyanánt.

3. Az iparosság további javaslata az Országos Lakásépitési Hitelszövetkezettel kapcsolatban *tatarozási, modernizálási és lakásépitési hitelekre vonatkozik.* Mondja ki a kormány, hogy a szövetkezetnek rendelkezésére bocsátott 18 millió veszteségi tartalék 42 millió pengő összes kihelyezés biztositékára szolgál. Ezért az idézett törvény olyképen módositandó, hogy a) kötelezze a törvény az összes biztositó társaságokat, beleértve az OTI-t és MABI-t is, valamint a vállalati nyugdijpénztárakat, hogy minden néven nevezendő dijtartalékait 5%-a erejéig az ezután kibocsájtandó OLHSz-kötvényeket együtt legfeljebb 10 millió pengő erejéig a legközelebbi 2 esztendő alatt átvegyenek. Ezzel nemcsak Budapesten, hanem országszerte biztositani lehet az epitőipari tevékenységnek a szükséges mértékben való tenntartását. b) Tekintettel a f. évben még fennálló modernizálási adókedvezményekre és a rendelkezésre álló veszteségi tartalékalapra, bocsásson ki az Országos Lakásépitési Hitelszövetkezet egy uj tipusu kötvényt, amelynek alapján 10 félév alatt törlesztendő modernizálási, tatarozási hiteleket lehessen nyujtani. *Ezen uj tipusu kötvények fedezetéül is szolgáljon a szövetkezetnek lekötött 18 millió pengő veszteségi tartalékalap.* E 10 féléves kötvények tőzsdei jegyzése és a jegybanknál leendő lombardirozása, vagy akár a transzferalap terhére leendő leszámitolása biztositandó. E hitelkeret legyen 8 millió pengő, a kamat pedig bankráta plusz 2%, a folyósitási árfolyam pedig 95%. *A modernizálási kölcsönök elbirálását és folyósitását a LAB-nál bevált tapasztalatok és elvek szerint intézzék* olyan terhelésü arányban, hogy a kölcsön a várható bevételekből 10 félév alatt feltétlenül visszafizethető legyen.

4. Végül negyedik javaslata az iparosságnak a következő:

A földmivelésügyi miniszter az 1913. évi XL. tc. alapján az OKH-ba megszervezett földmunkás szövetkezeteknek üzleti forgótőkeként az OKH-nál 1 millió aranykoronát helyezett el 15 évre kamatmentesen. Ezenkivül a fenti célra további 700.000 pengőt helyezett el a miniszter 1936 végéig kamatmentesen. *E tőkékből 1 millió pengő erejéig a Munkaszervező Szövetkezetnél jegyezzenek 1 millió pengő részjegyet,* melynek fedezetéül szolgáljon e szövetkezeteknek a székesfővárossal szemben fennálló és két év alatt havi részletekben fizetendő 800.000 pengős készpénzkövetelése, az igy jegyzett 1 millió pengő részjegy ellenében *a Földmunkás Szövetkezetek is kapjanak 3-szoros hitelt közmunkák elvégzésére* e 3 millió pengőnek felét forditsák a földmunkások, felét a kisiparosok által vállalandó közmunkák finaszirozására.

Az ipartestületközi értekezlet, amelyen 60 iparág képviseltette magát, a *Sulner* Márton által ismertetett fenti pénzügyi javaslatokat *Kovatsek* Ferenc, *Dános* László, *Dengler* Lajos, *Győrbiró* István, *Füredy* Lajos, *Kovács* Ferenc, *Gombos* András és *Halaman* János hozzászólása után egyhangulag magáévá tette és felkérte *Nagy* Antal kamarai alelnököt, hogy a már kiküldött ötös bizottság ezeket legsürgősebben foglalja emlékiratba és juttassa a pénzügyminiszterhez.

Gy. I.

A szaksajtó támogatása

A Magyar Szaklapok Országos Egyesülete bizalommal fordul mindazokhoz, akik a magyar szaklapoknak használ tehetik és azt kéri, hogy előfizetésükkel, hirdetési megbizásukkal karolják fel minél hathatósabb mértékben a magyar szaksajtót. A szaksajtónak a gazdasági élet, a tudomány és a kultura érdekében végzett munkáját a mai nehéz időkben, amikor egyébként a javulás jelei mutatkoznak, nem szabad cserbenhagyni.

A szaksajtó a szakhireknek, a gazdasági, a tudományos és a kulturális haladásnak legalkalmasabb és legolcsóbb közvetitője. A szaklapok olvasása a tájékozódásnak, az önképzésnek eléggé meg nem becsülhető eszköze.

Építőmesteri szakvizsgára és elővizsgára előkészitenek nagy gyakorlatu épitőmesterek. VII., Szent Domonkos u. 19 I. 9. Jelentkezés: d. u. 3-tól 7-ig.

KELEMEN TIVADAR okl. gépészmérnök. VI., Lehel-ucca 8.

Portál és áruházberendező, épületasztalosmunkák fa-, és vasszerkezeti gyár, famegmunkáló. Telefon: 91-2-93.

SÁNDORHÁZI V. *Béla*, festő, * Sándorháza (Győr vm.) 1882 szept 14. A bpesti képzőművészeti főiskolán Révész Imrénél és Zemplényi Tivadarnál tanult. Erdélyben él. 1906—10. sűrűn kiállitott a Műcsarnokban.

E G II 4011

vrvsálem h. n. I. 102.

Erkezett 1905 márc. 13.

193/1905 sz. (Déva, 1905 márc. 12. 8. sz. a.)

A hunyadmegyei tört. és rég. társulat elnöksége jelenti, hogy a számadásokat a múz. igazgatónak jövő hónap ban várható visz szatérése után be fogja küldeni. (Tudomásul szolgál. VI. 16. e. i. 79)

Világ proletárjai egyesüljetek!

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK KÖZPONTI LAPJA

88. ÉVFOLYAM, 13. SZÁM ÁRA 60 FILLÉR 1960. JANUÁR 16, SZOMBAT

Ma: Lakásügyi tanácsadó és Szerkesztői üzenetek

(A 2. oldalon)

A Szovjetunió Legfelső Tanácsának felhivása a világ parlamentjeihez és kormányaihoz:

Válaszoljanak tettekkel a Szovjetunió újabb békés kezdeményezésére

A béke csatájának megnyerése minden ember szívét-lelkét sorompóba állítja — írja Hruscsov beszédéről a világsajtó

Péntek reggel a nagy Kremlpalotában folytatódott a Legfelső Tanács ülése.

A vitában a szovjet politikai és társadalmi élet számos kiemelkedő egyénisége szólalt fel. *M. Szuszlov*, az SZKP Központi Bizottsága elnökségének tagja, a Központi Bizottság titkára lépett a szónoki emelvényre és előterjesztette a Szovjetunió fegyveres erői létszámának csökkentésére vonatkozó törvényjavaslatot.

Szuszlov, a Legfelső Tanács két háza nevében javasolta: *a Legfelső Tanács hívja fel a világ valamennyi országának parlamentjét, kormányát, hogy kövessék a Szovjetunió példáját.*

N. Sz. Hruscsov, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke rövid felszólalásában megállapította, hogy *a vita valamennyi részvevője támogatta az előterjesztett törvényjavaslatot, bizalmát fejezte ki a kormány és a Központi Bizottság iránt. Hruscsov kérte a javaslat elfogadását.*

A két ház *egyhangúlag* elfogadta a törvényjavaslatot, amely 1,2 millióval csökkenti a szovjet fegyveres erők létszámát, valamint a parlamentekhez és kormányokhoz intézett felhívás szövegét.

A Szovjetunió Legfelső Tanácsának felhívása a parlamentekhez és kormányokhoz

A Szovjetunió Legfelső Tanácsának pénteki ülésén elfogadott felhívás a világ minden államának parlamentjeihez és kormányaihoz fordul: válaszoljanak tettekkel a Szovjetuniónak arra az újabb békés kezdeményezésére, hogy egyoldalúan további 1 200 000 fővel csökkenti fegyveres erőinek létszámát.

A felhívás megállapítja, hogy az államok közötti feszültség lényegesen enyhült. A béke megszilárdulásának kilátásai jelentősen megjavultak. A népek és az államférfiak tudatába egyre erősebben behatol az a megcáfolhatatlan igazság, hogy a különböző társadalmi rendszerű államok békés együttélése történelmi tény, életbevágó fontosságú szükségesség, amely az emberi társadalom fejlődésének jelenlegi szakaszából fakad.

A felhívás megállapítja, hogy számos kérdés megoldásának egyetlen lehetséges módozata a tárgyalás. Ezt az 1959. szeptember 27-én kiadott szovjet—amerikai közös közlemény is elismerte és lerögzítette.

A Szovjetunió Legfelső Tanácsa megállapítja, hogy az őszinteség, az álláspontok egyenes és nyílt kifejtése, a kölcsönös érdekek építő jellegű figyelembevétele jellemezte a szovjet Minisztertanács elnökének és az Egyesült Államok elnökének tárgyalásait. A Legfelső Tanács felhívásában kifejezi azt a reményét, hogy a közelgő kormányfői értekezleten hasonló szellem nyilvánul meg.

— A népek azt várják — mondja a felhívás —, hogy ez a csúcstalálkozó a nemzetközi kapcsolatok újabb kedvező fejlődését eredményezi, elősegíti majd a leszerelés kérdésének megoldását. Az emberiség történelmében még sohasem volt olyan veszélyes a fegyverkezési verseny és a háborús pszichózis, mint napjainkban. A legszörnyűbb pusztító eszközökkel felfegyverzett hadseregek állanak egymással szemben. Ilyen körülmények között egyes államférfiak meggondolatlan cselekedete vagy rosszindulata háborús katasztrófa örvényébe döntheti a világot.

— Mély meggyőződésünk, hogy a szovjet fegyveres erők újabb lényeges csökkentéséről szóló törvény, amelyet a Szovjetunió Legfelső Tanácsa elfogadott, nagymértékben elősegíti a nemzetközi helyzet további javulását.

— Most, amikor közelednek az államközi tárgyalások az általános és teljes leszerelés kérdésében, különösen nagy jelentőségű lenne, ha az államok egyoldalúan gyakorlati leszerelési lépéseket tennének, mert ezek elősegítenék a bizalom légkörének kialakulását és a közelgő tárgyalások sikerét.

A felhívás megállapítja, hogy a Szovjetunió az utóbbi négy év alatt egyoldalúan összesen 2 140 000 fővel csökkentette fegyveres erőinek létszámát és most további 1 200 000 embert leszerel. A Szovjetunió Legfelső Tanácsa kifejezi reményét, hogy a szovjet fegyveres erők újabb egyoldalú csökkentése példaadó lesz más államok számára, különösen azok számára, amelyek igen nagy katonai erővel rendelkeznek.

A felhívás befejezésül azt mondja:

— A Szovjetunió Legfelső Tanácsa felhívja a parlamenteket és a kormányokat, válaszoljanak a Szovjetunió újabb békés kezdeményezésére, tegyenek gyakorlati lépéseket fegyveres erőik csökkentésére annak érdekében, hogy országuk népei mentesüljenek a fegyverkezés terheitől, az emberiség pedig megszabaduljon a háborús veszélytől és biztosítsák a világ békéjét.

(Folytatás az 5 oldalon)

TÉL A KONZERVGYÁRBAN. A Konzervgyár az őszi szezon után dobozos és üveges készételeket, májkrémeket, valamint szörpöket készít. A termeléssel egy időben elvégzik a téli karbantartást, hogy a nyári szezonra minden készen álljon. A Brüsszeli Világkiállításon elismerést nyert magyar köretes húskonzerveket és paradicsomféleségeket exportálnak Svájcba, Belgiumba, Angliába, valamint Hollandiába. Képünk: Somogyi Judit laboráns ellenőrzi a cukorszirup tisztaságát

(MTI Foto — Marosi László felvétele)

Ülést tartott a Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Kállai Gyula a Minisztertanács első elnökhelyettese, Losonczi Pál a földművelésügyi miniszter, Nyers Rezső a pénzügyminiszter

A *Népköztársaság Elnöki Tanácsa* pénteken délelőtt tartott ülésén a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának, a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormánynak és a Hazafias Népfront Országos Tanácsa Elnökségének javaslatára *Kállai Gyulát* és *Marosán Györgyöt* államminiszteri tisztségük alól, *Dögei Imrét* földművelésügyi miniszteri tisztsége alól felmentette. *Kállai Gyulát*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagját a Minisztertanács első elnökhelyettesévé, *Losonczi Pált*, az MSZMP Központi Bizottságának tagját — a barcsi Vörös Csillag Termelőszövetkezet Kossuth-díjas elnökét — földművelésügyi miniszterré, *Nyers Rezsőt*, az MSZMP Központi Bizottságának tagját, a Szövetkezetek Országos Szövetségének elnökét pénzügyminiszterré megválasztotta.

Az Elnöki Tanács — a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságával, a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormánnyal és a Hazafias Népfront Országos Tanácsának Elnökségével egyetértésben — javasolja az országgyűlésnek, hogy legközelebbi ülésszakán *Marosán Györgyöt* válassza meg a Népköztársaság Elnöki Tanácsának tagjává.

Az Elnöki Tanács *Nógrádi Sándor* rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet felmentette a Magyar Népköztársaság pekingi és hanoi nagykövetségének vezetésére kapott megbízatása alól. *Dögei Imrét* rendkívüli és meghatalmazott nagykövetté nevezte ki, egyidejűleg megbízta a pekingi és a hanoi nagykövetség vezetésével.

Az Elnöki Tanács ezután folyó ügyeket tárgyalt.

*

Kállai Gyula, Losonczi Pál és *Nyers Rezső* pénteken délben *Dobi István*, az Elnöki Tanács elnöke előtt letette a hivatali esküt.

Az eskütételnél jelen volt *Kádár János*, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, *dr. Münnich Ferenc*, a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke, *Rónai Sándor*, az Országgyűlés elnöke és *Kristóf István*, az Elnöki Tanács titkára.

Az új földművelésügyi miniszter életrajza

Losonczi Pál szegényparaszti családból származik. 1919-ben született a Somogy megyei Bolhó községben.

A felszabadulásig mezőgazdasági munkásként dolgozott. A felszabadulás után a földosztás során juttatott földjén gazdálkodott. 1948-ban kezdeményezésére megalakult az azóta milliomossá vált barcsi Vörös Csillag Termelőszövetkezet. A termelőszövetkezet elnökeként nagy érdemeket szerzett a szövetkezet felvirágoztatásában, és a termelőszövetkezeti mozgalom fejlesztésében. Irányítása alatt a termelőszövetkezet négyszer nyerte el a Minisztertanács vándorzászlaját. Eredményes munkájáért 1954-ben megkapta a Szocialista Munka Hőse kitüntetést, 1956-ban pedig a Kossuth-díjat. Az ellenforradalom alatti helytállásáért 1957-ben a Munkás-Paraszt Hatalomért emlékéremmel tüntették ki. Losonczi Pál a szövetkezet vezetése mellett szakmailag is képezte magát, és agrotechnikai szakképzettséget szerzett, 1953 óta országgyűlési képviselő.

Losonczi Pál 1945-ben lett a Magyar Kommunista Párt tagja, 1953-ban a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének póttagjává, 1957-ben pedig a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának tagjává választották.

Kinevezés

A Minisztertanács *Gyáros Lászlót*, a Kormány Tájékoztatási Hivatalának elnökét, valamint *Dénes Leót*, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének alelnökét tisztsége alól felmentette.

*

A Minisztertanács *Gyáros Lászlót* a Kulturális Kapcsolatok Intézetének elnökévé, *Naményi Gézát* a Kormány Tájékoztatási Hivatalának a vezetőjévé nevezte ki.

*

Benke Valéria művelődésügyi miniszter pénteken a minisztériumban beiktatta hivatalába *Gyáros Lászlót*, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének új elnökét. A beiktatáson jelen volt *Péter János*, a külügyminiszter első helyettese, *Szecsődi László*, az MSZMP Központi Bizottsága tudományos és kulturális osztályának helyettes vezetője, valamint a Művelődésügyi Minisztérium és a Kulturális Kapcsolatok Intézetének több vezető munkatársa.

Az új gyártási eljárások nagy jelentősége a kohó- és gépiparban

A minisztérium és a szakszervezet országos értekezlete

A kohó- és gépipar előtt álló feladatok megbeszélésére a *Kohó- és Gépipari Minisztérium* és a *Vas- és Fémipari Dolgozók Szakszervezete* pénteken országos értekezletet tartott az Építők Szakszervezete «Rózsa Ferenc» kultúrotthonának kongresszusi termében. Az értekezleten megjelentek: *Brutyó János*, a SZOT főtitkára, az *ipari minisztériumok vezetői*, valamint a *vállalatok igazgatói, főmérnökei, technológusai*, a *vállalati párt- és szakszervezeti szervek vezetői*.

Török István, a Vas- és Fémipari Dolgozók Szakszervezetének főtitkára bevezetőjében rámutatott *a technológia fejlesztésének jelentőségére*. A technológia fejlesztése terén elmaradtunk több szocialista országtól és ezt a lemaradást rövid időn belül be kell hozni s ez *nemcsak gazdasági, hanem politikai feladat is*. Ezért a Vas- és Fémipari Dolgozók Szakszervezete a továbbiakban *harci kérdésnek tekinti a technológia fejlesztését*.

Technológiánk helyzetéről és fejlesztéséről *Csergő János* kohó- és gépipari miniszter tartott előadást. A többi között hangsúlyozta: *a gépipar csak akkor tud eleget tenni a magasabb követelményeknek, ha a munka termelékenységét lényegesen javítja*. A továbbiakban elmondotta, hogy nagyobb súlyt kell helyezni *a szabványosított és tipizált alkatrészek* széleskörű alkalmazására, valamint az úgynevezett *gyártmány-családok* fokozott gyártására.

Rámutatott arra, hogy a *forgácsnélküli hidegalakítással 50—60 százalék anyag takarítható meg*. Az iparilág fejlett országokban éppen ezért az alkatrészek mintegy *10—12 százalékát* hidegalakítással állítják elő. Nálunk viszont ez az arányszám a két százalékot sem éri el. A *Csepel Autógyárban* a hidegfolyatás bevezetése *412 tonnáról 230 tonnára csökkentette az anyagfelhasználást*. Nagy a jelentősége a *porkohászati technológia* elterjesztésének. Fontos a *modern hegesztési technológiák* bevezetése, valamint a *szalagszerelés* adta lehetőségek teljes és gazdaságos kihasználása.

A technológiai eljárások fejlesztése érdekében a Kohó- és Gépipari Minisztérium minden segítséget megad az üzemeknek. A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága január 12-én tartott ülésén javasolta, hogy *felszabadulásunk évfordulójára rendezett versenyfelajánlásokat fejlesszék éves versennyé és pontosan határozzák meg a munkaverseny céljait*. A KGM a munkaverseny céljának és az újítások középpontjába a *műszaki fejlesztést* s ezen belül a *technológia fejlesztését állítja*. (molnár)

Van-e élet más bolygókon?

Szovjet és amerikai tudósok érdekes beszámolói a Nemzetközi Űrkutatási Bizottság értekezletén — A szovjet űrkutatás programja: szputnyik-sorozat, a Hold felderítése, Venus-rakéták kilövése

A Nemzetközi Űrkutatási Bizottság értekezletén — UPI és AP jelentés szerint — *Blagonravov* akadémikus, neves űrkutató, a szovjet küldöttség vezetője, előadást tartott a szovjet űrkutatás lendületes fejlődéséről. Vázolta a szovjet kutatók munkáját az első szputnyik két évvel ezelőtt történt felbocsátásától a Hold túlsó felének lefényképezéséig. Az eredmények láttán — mondta — minden okunk megvan annak feltevésére, hogy *a tudományos kutatások a közeljövőben még inkább bámulatba ejtő eredményekhez vezetnek*.

Blagonravov ismertette a közeljövőben megvalósítandó szovjet űrkutatási programot. Eszerint a szovjet tudósok *előbb a szputnyikok sorozatát tervezik fellőni, majd folytatják a holdkutatást*. Ezt követően a szerzett tapasztalatok felhasználásával *rakétákat lőnek a Venusra*. A bolygók körül keringő űrrakétákon elhelyezett műszerek felfedhetik majd a világ egyik legnagyobb titkát, nevezetesen azt, hogy *van-e élet más bolygókon*.

Harold Urey, Nobel-díjas kaliforniai egyetemi tanár előadásában hangsúlyozta, hogy a Hold talán nem is olyan kihalt égitest, mint azt feltételezték. Még mindig *feltehető ugyanis, hogy sugárzási övezet veszi körül a Holdat, ami elképzelhetővé teszi, hogy a Hold felszíne alatt életet adó elemek — köztük víz — találhatók*. Urey azt is lehetségesnek tartja, hogy *baktériumok vagy alacsonyabbrendű élőlények* élnek a Hold felszínén.

A Nemzetközi Űrkutatási Bizottság e héten kezdődött értekezletén *17 ország több mint 200 tudósa* vesz részt.

138 kilométert utazik a cement, Békés megye Nyékládházáról kap kavicsot

Sokba kerül az országnak a keresztbeszállítás

Nagyon sokba kerül hazánkban az ipar, a mezőgazdaság és a kereskedelem egymás közötti *áruszállítása.* Különösen az *építőiparban* nagy az ilyesfajta kiadás. Az építési költségeknek csaknem *negyedrésze* esik általában a fuvarozásra. *A tavalyi 12 milliárd forintos építési beruházás végrehajtása 2,8 milliárdos szállítási költséget igényelt.*

Ésszerűtlen szállítások

A szállítási költségek nagysága nem kis részben iparunk egészségtelen *területi elhelyezéséből* adódik. Az a tény például, hogy a *könnyűipar* 60 százaléka a fővárosba tömörül, már eleve sok *ésszerűtlen szállítást* von maga után, hiszen a nyersanyagot ide kell hozni, az áruféleségek kétharmad részét pedig a vidéki lakosság számára gyártják. Az ötéves terv irányelvei a többi között ezért írják elő, hogy az ipart közelebb kell vinni a nyersanyagforrásokhoz és a fogyasztási területekhez.

Áruszállításaink költségeinek azonban jócskán vannak olyan tételei, amelyeket körültekintő megfontoltsággal és lelkiismeretes ügyintézéssel, ipartelepítési problémáink megoldása előtt is meg lehetne szüntetni.

Az indokolatlan tehertételek közé tartoznak az úgynevezett *ellentétes irányú (kereszt-) fuvarozások.* A *bélapátfalvi Cement- és Mészmű* például Tatabányáról szerzi be szénszükséglete jelentős részét, annak ellenére, hogy az egercsehi szénbánya az üzemtől mindössze kilenc kilométerre fekszik, mert a mű kazánberendezését — a helyi adottságokkal nem számolva — magas kalóriájú széntüzelésre készítették.

Amikor az anyagár hatszorosa a fuvarköltség

Az építőanyagipar szállításainál ugyancsak találkozhatunk hasonló, a költséget erősen növelő »keresztezésekkel«. Ez elsősorban annak a következménye, hogy *túlzottan* profilírozza egyes gyártmányait.

300-as szilárdságú cementet például egyedül a hejőcsabai Cement- és Mészmű állít elő, ily módon az egész ország szükséglete *csak innen* elégíthető ki.

Hazánkban 253 téglagyár van. A lakások belső elválasztásához szükséges *6 centiméteres válaszfallapot* ugyanakkor mindössze csak 18 téglagyárban állítanak elő. Így azután hiába van téglagyár a közvetlen szomszédságban, előfordul, hogy a kivitelező vállalatok messzi távolról kénytelenek beszerezni az építéshez szükséges anyagot.

Általában *túlságosan nagy utat tesz meg nálunk az építőanyag, míg a termelőhelyről a felhasználóhoz kerül.* A *Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium* adatai szerint például a *tégla* 126, a *cement* pedig 138 kilométert utazik átlagosan.

Ennek egyik oka, hogy az anyagipari vállalatok egy része *csak saját használt látja* és olyan termékfajták gyártására rendezkedik be, amelyek legkedvezőbb önköltséggel állíthatók elő. A szállítási költségek alakulása ugyanakkor az ő kalkulációjukat nem érinti, mivel azok a *felhasználókat* terhelik. Ezért fordulhat elő, hogy a pécsi lakásépítkezésekhez *»legközelebbről«*, a 200 kilométernyire fekvő *Százhalombattáról* lehet csak beszerezni 6-os méretű válaszfallapot.

Helytelen, ha az irányító szervek az egyes anyagipari vállalatok profil-tervének kialakításakor csupán a *vállalati* önköltséget veszik figyelembe. Az építőanyagipar sajátos jellege — nagytömegű és nagy térfogatsúlyú termékekről van szó — megköveteli, hogy *minden esetben számoljanak a szállítási ráfordításokkal is.* Hiába dolgozik ugyanis a többi között kedvező önköltséggel a *nyékládházi kavicsbánya,* ha a távoli Békés megyei felhasználók *az anyagköltség hatszorosának megfelelő összeget* kénytelenek fizetni a kavics odaszállításáért.

Néha az olcsóbb megoldás a drágább

Jobban jár az ország, ha az anyagipari vállalatok *még akkor is* a saját körzetük sokoldalú és minél teljesebb kielégítésére törekszenek, ha történetesen — mondjuk — *drágábban* képesek csak előállítani a már említett válaszfallapokat, mint a jelenleg ezzel foglalkozó néhány téglagyár. A lerövidült szállítási távolságok bőséges kamatot fizetnek ezért az »áldozatért«.

Mindez persze *nemcsak* az építőanyagipari vállalatokon múlik. Jelenleg ugyanis előfordul, hogy a legjobb szándékkal sem tudnak körzetük igényeihez igazodni, mert *nem ismerik* azokat. Itt az *elosztással* foglalkozó szervekre vár tennivaló.

Az építőipar például elhatározta, hogy a *tömör, kisméretű falazótégla* helyett ezentúl nagyobb mennyiségben használ fel a változott építési technológiának jobban megfelelő *üreges blokktéglát.*

A blokktéglákat elsősorban a vasvázas, többemeletes lakóházakhoz használják. Ezért helyes, ha az illetékesek *megvizsgálják, hogy az országban hol szándékoznak ilyen jellegű lakóépületeket építeni* és — a kisméretű tégla helyett — *azokon a termelőhelyeken szorgalmazzák az üreges tégla gyártását, amelyek legközelebb esnek a felhasználó helyekhez.*

Macsári Károly

Hallgassák meg a munkások véleményét a Láng Gépgyár üzemi büféje ügyében

Akárhogy is nézzük a dolgot, az a tény, hogy január 1-től a *Láng Gépgyárban* megszüntették az üzemi büfét: *hátrányos a dolgozókra.*

— Sajnos, más megoldást nem találtunk — mondják a Láng Gépgyár párt- és szakszervezeti bizottságának vezetői — 1960-ban olyan tervfeladataink vannak, hogy a munkaidő minden percét ki kell használnunk. Tekintve, hogy a büfé léte alkalmat adott a fegyelem lazítására, — egyetértettünk az igazgató döntésével.

A munkásoknak azonban, sőt a gyárrészlegek párt- és szakszervezeti és gazdasági vezetőinek is *más* a véleményük.

— Nem értek egyet az intézkedéssel — mondja *Ungár Pál,* a szakszervezeti bizottság munkásellátási felelőse: *A szakszervezeti bizottság meg sem tárgyalta.* Én is — akihez az ügy közvetlenül tartozik — csak a konyhafőnöktől szereztem tudomást a történtekről.

— A fegyelem megszilárdításának egészen más útja van — vélekedik *Pál Gábor* üzemvezető mérnök. — S ezek az eszközök rendelkezésünkre is állnak.

— Akiket megkérdeztek, nemet mondtak, mégis másként döntöttek — így *Adorján Miklós* alapszervi pártvezetőségi tag. — Egy szerzett jogtól fosztották meg a dolgozókat.

— Nagy pofon ez nekünk — mondja *Szalai József* esztergályos, szakszervezeti bizalmi. — Tegnap például túlórázni kellett — éhesen, mert nem tudtam hol egy kis harapnivalót venni.

— És az emberek sorra méltatlankodnak az ésszerűtlen intézkedés ellen. A gazdasági vezetők és egyszerű munkások, párt- és szakszervezeti aktivisták emelik fel szavukat, azért, hogy találjanak más megoldást.

Jól tudjuk, egy gyárat nem lehet mindenki kénye-kedve szerint vezetni. De *ha már megkérdezték a munkásokat, miért nem építettek a véleményükre?* A dolgozók számos olyan javaslatot tettek, amelylyel a fegyelemlazítás elkerülhető.

A *Láng Gépgyár nem az egyedüli, ahol üzemi büfé működik* és ahol előadódtak ilyen gondok. Az *Ikarusban* is volt sorbanállás; de ahelyett, hogy megszüntették volna a büfét, kettő helyett ötöt nyitottak és a problémák megoldódtak. Nincs baj az üzemi büfék miatt az *Egyesült Izzóban,* a *Beloiannisz Híradástechnikai Gyárban,* a *Gábor Áron Vasöntöde és Gépgyárban* és még nagyon sok más üzemben sem. Miért nem kértek ezektől tanácsokat a Láng Gépgyár felső vezetői?

— Mert mi a saját portánkon akarunk söpörni — válaszolják.

Ez azonban nem megoldás, pontosabban rossz megoldás. Mi egyetértünk a Láng-gyári dolgozókkal, a *SZOT munkásellátási osztályával, és a vasas-szakszervezet* illetékes vezetőivel: *az üzemi büfékre szükség van, a fegyelem megszilárdításának az útját másutt kell keresni.* (Zsidai)

Sándor Károly halála

Ha nem tragédiáról, fiatal életének megszűnéséről kellene hírt adnunk — azt mondtuk volna erre a visszavonhatatlanul utolsó meglepetésre: pontosan az ő stílusa, Sándor Karcsié. Hány kollégát, főosztályvezetőt és minisztert lepett meg egy-egy értekezlet legkomolyabb pillanatában képtelenül groteszk ötletekből fakadt eredeti rajzainak sorával — derűt, nevetést csempészve mindenüvé, ahol életében megfordult. S hány ezer hazai és külföldi televíziónézőt, a Ludas Matyi, a Magyar Nemzet s a többi lapok, köztük a Népszava hány százezer olvasóját nevettette s nevelgette is közben nagyszerű humorával — naponta és szinte észrevétlen. Örült, ha dicsértük a rajzait, tréfáit — s nem haragudott akkor sem, ha azt mondtuk olykor: Karcsi, ez rossz tréfa. Akkor ebből újabb tréfát agyalt. Most első eset, hogy hasztalan mondanánk: ez csakugyan rossz tréfa. Sándor Karcsit, a kedves kollégát fájóan fiatalon elragadta tőlünk, barátaitól, tréfáinak és rajzainak élvezőitől a halál. Ha van egyáltalán rögtöni vigasz ilyen fájó veszteségre — az egyetlen: tisztességgel, szépen és érdemesen élt, aki ennyi jóízű nevetést fakasztott, aki humort szívott minden lélegzetével, és humort árasztott minden leheletével. (r.)

Sándor Károlyt a Magyar Újságírók Országos Szövetsége saját halottjának tekinti. Temetéséről később történik intézkedés. (MTI)

Kádár János bemutatkozó látogatáson fogadta a koreai nagykövetet

Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára pénteken bemutatkozó látogatáson fogadta *Li Don Gent,* a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét. (MTI)

●

Rónai Sándor a tatabányai pártnapon

Pénteken Tatabányán az MSZMP megyei bizottságának székházában nyílvános pártnapot tartottak. *Rónai Sándor,* az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke beszámolt a VII. pártkongresszusról. Részt vett a pártnapon *Nemeslaki Tivadar,* az MSZMP megyei bizottságának első titkára is.

Marosán György a miskolci egyetemen

Marosán György, a Magyar Szocialista Munkáspárt Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára, *Prieszol Józseffel,* a Központi Bizottság tagjával, a Borsod megyei pártbizottság első titkárával, valamint a megyei és a városi tanács képviselőivel pénteken meglátogatta a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemet. A vendégeket *dr. Sályi István* Kossuth-díjas rektor fogadta. Marosán György hosszan, szívélyesen elbeszélgetett az egyetem vezetőivel, professzoraival, a párt- és szakszervezet képviselőivel, majd beszédet mondott az egyetemen rendezett nagygyűlésen. (MTI)

Magyar—lengyel együttműködési egyezmény az atomenergia békés felhasználására

A Magyar Népköztársaság és a Lengyel Népköztársaság képviselői baráti tárgyalások után Budapesten 1960. január 15-én *egyezményt kötöttek az atomenergia békés alkalmazása terén történő együttműködésről.* Az egyezmény kiterjed a tudományos kutatásra, a kutatási eredmények békés célokra való felhasználásának fejlődésére. Az egyezményt magyar részről *Kiss Árpád,* az Országos Tervhivatal elnöke, az Országos Atomenergia Bizottság alelnöke, lengyel részről *Wilhelm Billig,* a Lengyel Népköztársaság kormánymegbízottja írta alá.

Az 1960. évi feladattervről tanácskozott a HVDSZ központi vezetősége

A *Helyiipari és Városgazdasági Dolgozók Szakszervezetének* központi vezetősége pénteken megkezdte kétnapos központi vezetőségi ülését. Az ülésen részt vett és a vitában felszólalt *Beckl Sándor,* a SZOT titkára.

Seprényi Sándor, a szakszervezet főtitkára beszámolt az 1960. évi feladattervről.

A központi vezetőség a vitában elhangzott néhány észrevétellel kiegészítve elfogadta a beszámolót és az abban megjelölt feladatokat. Mai tanácskozásukon a szakszervezet költségvetését vitatják meg.

Lakásügyi tanácsadó

Ma továbbra is az albérlet kérdéseivel foglalkozunk.

MIKOR TÁRSBÉRLŐSÍTHETŐ AZ ALBÉRLET

KÉRDÉS: Milyen esetben kérheti az albérlő az általa lakott szoba *társbérletként való kiutalását?*

VÁLASZ: Mint már tegnap írtunk róla, ha a főbérlő az új lakbérpótlékról és albérleti díjakról szóló rendelet rendelkezéseivel *ellentétesen állapítja meg az albérleti díjat és ezért árdrágító visszaélés (ártúllépés) büntette miatt a bíróság jogerősen elítélte, az albérlő kérelmére az általa lakott helyiséget részére társbérletként ki lehet utalni, feltéve, hogy a társbérlet létesítésének feltételei egyébként fennállnak.*

A társbérlet létesítésének feltételeit a 35/1956. (IX. 30.) M. T. számú rendelet 35—38., illetve a 15/1957. (III. 7.) Korm. számú rendelet 72—87. §-ai határozzák meg. Ezek szerint társbérleti jogviszony *csak különbejáratú, vagy különbejáratúvá tehető helyiségekre létesíthető.* A társbérleti jogviszony létesítése szempontjából különbejáratú az a lakrész, amelynek udvarról, lépcsőházból, folyosóról, konyhából, előszobából (előtérből) vagy hallból nyíló ajtaja van. A hallból megközelíthető lakrészt, ha azt a hallól nem fal, hanem csupán többszörösen nyitható ajtó választja el, igénybe venni csak akkor lehet, ha új ajtó beépítésével a lakrész *elkülöníthető.* A fürdőszobán át nyíló bejárat *nem számít külön bejáratnak.* Személyzeti szobát társbérlet céljára csak akkor lehet igénybe venni, ha a bérlő az igénylést megelőzően *egy év óta* nem foglalkoztat bentlakó háztartási alkalmazottat.

A társbérlet létesítésének másik fontos előfeltétele, hogy csak akkor létesíthető, ha sem az újonnan beköltöző, sem a bentlakó társbérlő, sem a velük együttlakó személyek *fertőző gümőkórban vagy fertőző, illetőleg fertőzésre gyanús nemibetegségben nem szenvednek.*

Dr. Sz. T.

Szerkesztői ÜZENETEK

PATAKI ANTAL (BUDAPEST): Érdeklődésére közöljük, hogy háztartási pótlékra az öregségi és a rokkantsági teljes vagy résznyugdíjban részesülő azon nyugdíjas jogosult, akinek nyugdíja a havi 850 forintot nem éri el. A házastársi pótlék a nyugdíjast azután a házastársa (élettársa) után illeti meg, aki a) a nyugdíjassal együtt él és b) havi 360 forintot meghaladó keresete (jövedelme) nincsen és c) a nyugdíjas halála esetén özvegyi nyugdíjra lenne jogosult.

ARTNER GUSZTÁV (BUDAPEST): Lakás kiutalása esetén a bérbeadó és a bérlő a kiutaló határozatban megállapított határidő alatt kötelesek a bérleti szerződést írásban megkötni. A bérleti jogviszony a szerződés megkötésével kezdődik és határozatlan időre szól. Felhívjuk tehát figyelmét arra, hogy a lakásba csak a bérleti szerződés megkötése után lehet beköltözni.

GAL IMRE (SZTALINVÁROS): Problémájával kapcsolatban az alábbiakat válaszoljuk. A családi segélyt (kiegészítő pótlékot) mindaddig folyósítani kell, amíg az igényjogosult hozzátartozója sorkatonai szolgálatát teljesíti. A családi segélyt legkorábban a bevonulást követő hónap első napjától folyósítják. A segély folyósítását a bevonult személy leszerelését követő hónap utolsó napjával beszüntetik.

BUZÁS JÓZSEFNÉ (BUDAPEST): A lakbérpótlékról, az albérleti és ágybérleti díjakról szóló 3/1960. (I. 10.) számú kormányrendeletet a Magyar Közlöny 1960. évi 3. száma közli. A hivatalos lap egyes példányai beszerezhetők a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest, V., József Attila utca 3. szám alatt.

HUBERT OTTÓ (BUDAPEST): A tankönyvekkel kapcsolatos kiadói jog időtartama – hat év – alatt a kiadó jogosult a tankönyvből a szerző hozzájárulása és újabb szerzői jogdíj fizetése nélkül több kiadást – mindenkor az oktatás szükségleteinek megfelelő példányszámban – megjelentetni. További kérdésére közöljük, hogy a kézirat elfogadásáról (jóváhagyásáról) a kézirat átvételétől számított négy hónapon belül a szerzőt írásban kell értesíteni.

KASSAI IMRÉNÉ (BUDAPEST): Egyedülálló dolgozó nőnek egy gyermeke után havi 90 forint, két gyermeke után pedig havi 240 forint összegű családi pótlék jár.

Jegyzetek Csehszlovákiából

Kosderkáék, a lakatosok

TIZENNÉGYEN vannak s lakatosok a *Jawa* motorkerékpár-gyárban, Prágában. A brigád- és családfő magas, ősz, diplomata arcú férfi, a helyettese, Mares viszont alacsony, izmos és galambősz. Huszonöt-harminc éve dolgoznak a Jawaban, itt voltak abban az időben is, amikor a Hradzsin tornyán horogkeresztes lobogó lengett s a motorkerékpárok békés gyárában a V-fegyverek alkatrészeit akarta gyártatni a protektorátus kormányzója, de Kosderkáék *mást* gyártottak a német főparancsnok orra előtt. Mit?

— Kidolgoztuk, legyártottuk, kipróbáltuk, azután elkészítettük a végleges prototípusokat és eltettük arra az időre, amikor majd a szabad és független Csehszlovákia számára tudjuk gyártani...

— De mit?

— *A Jawa motorkerékpárt...* Azok a típusok, amelyek ma futnak a világon, itt készültek a német megszállás alatt, a nácik orra előtt, tilalmuk ellenére. Csak a V-alkatrészek nem nagyon készültek.

— És a németek tűrték?

A tanácsterem falára néznek mind azzal a fejmozdulattal, amellyel hősi emlékművekre néz az ember, kissé fejet hajtva.

Egy tabló függ ott, fakó igazolványképekből és amatőrképekből összeállítva, negyvenegy munkás a Jawa-gyárból, akinek az életét fasiszta vésztörvényszék vette el. Alex, a tolmács és útitársam halkan fordítja a tabló szövegét:

— Elestek, hogy a nép éljen!

AZ ÜZEM LELKE ők tizennégyen, a Kosderka-brigád és család. Mind a tizennégyen — lakatosok — üzemtechnikusi szinten tudják játszva kidolgozni a legbonyolultabb technológiai folyamat menetrendjét, azonkívül időről időre maguk mellé veszik az üzem nyolc leggyengébb tanulóját és addig nem engedik el maguk mellől, míg magasabb besorolású szakmunkás nem válik belőlük. Kosderkáék mindenütt ott vannak. Társadalmi munka a helyi tanácsnál, az üzemi szervezetekben, a lakóhelyen? Kosderkáék ott vannak. Új tanfolyamot hirdetnek, Kosderkáék ott vannak.

És ezzel kimerülne az idejük, a készségük, a lendítő akaratuk?

— Á — mosolyog *Flieger* mérnök, a technikai tanácsadójuk —, Kosderkáék, nekem is úgy tűnik, nem tizennégyen vannak, de százegyvenen. Az egyik kooperáló üzemben valami hiba volt, rossz alkatrészt kaptunk, az egész exporttervünk veszélyben volt. Kosderkáék csináltak gyorsan önmagukból egy kis komplexbrigádot, kimentek, helyrehozták a hibát. Másik alkalommal itt, az üzemben történt baj egy géppel. Nyolcszáz munkaórás javításra volt kilátásunk, az nyolcszáz munkaóra-kiesés. Kosderkáék nekiálltak munka után, és két éjszaka megcsinálták.

NINCS TOVÁBB? — kérdezem beszélgetésünk harmadik órájában, de nem tőlük, mert Kosderkáék keveset beszélnek, annál többet cselekszenek, s megint a mérnök, barátjuk, elvtársuk, szövetségesük mondja, hogy a Kosderka-brigádnak örök, szinte »alapítványi« helye van az igazgató mellett működő *gazdasági és technikai tanácsban,* ahol minden lényeges ügyről döntenek. Kosderkáék beleszólnak a beruházásokba, mert ők takarítják meg a pénz egy részét, de beleszólnak a prémium elosztásába, mert ők keresik a pénz jó részét, mivel magas fokon ismerik az összefüggéseket az üzem gazdaságos termelése és a saját kereset között. Ők gyorsítják a termelési munkafolyamatokat az újítások pártfogásával, nemrég egy »kis újítást« dolgoztak ki, amellyel két munkafolyamatot egyesítettek, s lett belőle negyedmillió koronás megtakarítás...

— És az üzem? Mit szól hozzá?

— Eleinte nem törődtek velük, ma Kosderkáéktól kérnek brigádvezetőt, ha valahol baj van, s Kosderkáék elmennek vendégszerepelni, mert amit tudnak, azt ők sohasem őrzik lakat alatt. Ők mennek majd a nyugdíjba vonuló öreg mesterek és műszaki vezetők helyére, de ha ki is adunk néha valakit a brigádból »albérletbe«, az azért csak a Kosderka-család és brigád tagja marad...

ÉS MI A CÉL? — kérdezem a diplomata arcélű Kosderkától.

— Az ötnapos munkahét... És aztán — *a kommunizmus...*

(b. g.)

gyűlöl mindent, ami nem konzervatív.

Majd ha bebizonyítja, hogy többet ér ezeknél az embereknél, hogy zeneileg olyan géniusz, hogy ugyanolyan reálisan le tudja írni a világ dolgait, mint ők, akkor lesz joga kritizálni őket. De addig nem. Csak tanácsolni tudom, amit Goethe mondott: „Tudd meg, ki vagy, s fogadd el a világot!"

-rocker-

eretetre vágynak

nem országszerte, akik eldobják máról-holnapra házi állatukat. Akik a rossz emberek üldözötteivé válnak, sőt, a kutyák és macskák esetében sajnos a vadászok által biztos halál vár rájuk, mert kilövik őket. Véleményem szerint akármilyen pénzszűkös világban élünk, de egy kis ételt mindig marad, amit jó szívvel tudnánk nekik adni, csak sokkal emberségesebben, sokkal szeretetteljesebben kellene őket is védeni, szeretni, mert ők is születtek és élni szeretnének és nem meghalni, az emberek kénye-kedve szerint.

A szeretet nemcsak embertársunk, de háziállataink iránt is kellene, hogy megnyilvánuljon, mert ők is bajba juthatnak, és már elég baj az is, hogy nem kapnak enniinni, és földönfutók, nincs hová fejüket lehajthassák. Nekünk, embereknek ezen is el kellene gondolkodni, bármilyen szegénységben élünk a mai pénzszűkös világunkban.

Somogyi Gyula

:ás emlékére

formátus lelkészek rövid ökumenikus istentiszteletet tartottak és jó egészséget, eredményes munkát kívántak a találkozó minden tagjának. Honvédelmi miniszter úr képviseletében Fehér tábornok úr köszöntötte a találkozót. A pedagógusok és az általános iskola énekkara adott hangversenyt.

Megkapó élmény volt a Kéry fivérek zongorajátéka és ezek után az elnökasszony virágcsokorral üdvözölte a legidősebb volt hadifoglyot: Bíró Antal 89 éves hajdúböszörményi lakost a jelenlévők nagy tapsa közepette. Majd névsorolvasás következett az 1993. évi első találkozón résztvevőkről, s itt tűnt ki, hogy milyen sokan hiányoznak már közülünk. Nemzetközi találkozó volt, mert Kanadából és több európai államból jöttek el a bajtársak, hogy újra találkozhassanak azokkal, kikkel László őrnagynak. Köszönet a Városi Gondnokság vezetőjének, Fenyves Péternek, aki nyaranként biztosított turnusonként 1-1 facsemetét.

Az elültetett „Emlékfa"-kat naponként öntözték, ápolták az ügyeletes gyermekek. Az előző nyarak fái már a tábor épületének tetejével azonos magasságúak.

Köszönet minden jóakaratú, jószándékú embernek.

özv. Horváth Sándorné
táborvezető

A gránit tanösvény

A Velencei-hegység gránitja mintegy 300 milió évvel ezelőtt kristályosodott a déli félgömb 15. szélességi fokán, majd az afrikai litoszféralemez tartozékaként nem egyenletes sebességgel vándorolt észak felé, s majd csatlakozott a stabil Európához. A variszkuszkori grániton fiatal harmadidőszaki andezitláváknak áttörését figyelhetjük meg, mely már 30-40 millió évvel ezelőtt az északi félgömb 27. szélességi fokán következett be. A Meleg-hegy nyugati oldalán van egy földtani érdekesség, a gránit fennsík, amely akár a Kelet-afrikai Serengeti-síkság része is lehetne, ugyanazt az élményt nyújtja a gránit kőhalmaival, csak annyi a különbség, hogy ott jóval nagyobbak.

Visszaemlékezvén annak idején a gimnáziumi elsős földrajzkönyv elején a sukorói „Gyapjúzsák" szikla volt látható. Még Tóth Aurél tanár úr fényképezte egykoron, mint ahogy a tankönyv eredetijét is ő írta. A gránit a világon mindenütt hasonló módon „öregszik" meg, azaz töredezik szabályos kockakövekké, majd az élek és csúcsok felől elkezd legömbölyödni. Ha egy-egy kődarab kihullik, vagy a repedés, litoklázis szélesebbre vásik, a kövek labilis helyzetűnek tűnnek, s emiatt kapták az „ingókő" nevet. A gránit résekben, hasadékokban másképpen kristályosodó ún. telérkőzet található; a gránitporfir. Ez sokkal ellenállóbb, mint az alapgránit, s nem véletlen, hogy a legtöbb kőhalom, gyapjúzsák, likaskő, ingókő anyaga éppen ezen anyag.

Ezek feltárására és bemutatására vállalkozott egy geológiai tanösvény létrehozásának keretében Szili István tanár úr lelkes fiatalokkal és a Természetvédelmi

Hivatal munkatársaival egyetemben. Egy-egy alakzat a Gombakő, a Kis és Nagy Cipó jól el volt zárva a külvilágtól, s így maradhatott fenn ősi állapotában, különleges növényvilágával együtt. Sajnos az ismertebb, mint a legnagyobb ingókő-rendszer, a Pandurkő — mely természetvédelmi oltalom alatt áll — eléggé „lepusztult" állapotban van, a környéke a civilizáció termékeitől rikított, s a fiatalok a bozótvágások mellett ezektől is megszabadították a területet. Pogánykő romjainál csak táblát kellett kihelyezni, itt a „munkát" valaki elvégezte, azaz a bástyaszerű tornyot felrobbantotta a '70-es években. A sziklák az itt gyakorlatozó katonák névjegyeiről, vágyálmairól tanúskodnak. A Sár-hegy Pogánykő környéki panorámája a Pannon-táj minden bukolikus szépségét elénk tárja. Azt szeretné ez a kis lelkes csapat, hogy a mainál jobb állapotban, eredeti szépségét újjávarázsolva adhassa majd utódainknak örökségként tovább e tájat.

Gáspár Attila

Hol élnek majd gyermekeink?

Pár szót szólnék, a benzináremelésről és más egyébről! Hallottam, hogy újabb emelést tervez a MOL Rt., hivatkozva a világpiaci árakra. Sőt alacsonynak tekinti a

nom, hogy munkájuk eredményes és sikeres legyen! Az országot sikerüljön talpon tartani, és jó lenne, ha ez a sok-sok párt, akik nem semmi pénzt kapnak az állam-

SÁNDORFALVI SÁNDOR.

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
1994. AUGUSZTUS 31. SZERDA

M. Tóth István Péter apostol című képe és Sándorfalvi Sándor Balaton-part című festménye

„Reggelenként örülök az újabb ajándékba kapott napnak..."

NÉGY FESTŐMŰVÉSZ KÉZFOGÁSA

Közelmúlt jelentős eseménye volt Polgárdiban négy festőművész — Bauer István, Lendvai Antal, M. Tóth István, Sándorfalvi Sándor — kiállítása. Ha nem is számítanak szokatlannak a hasonló társulások, semmiképpen sem gyakoriak, másmás utat járó művészek kézfogása ritkán véletlen, erőteljes szándék húzódik mögötte, valami többet, mást is akarnak, mint egyszerűen képeikkel, gondolataikkal jelen lenni. M. Tóth Istvánt faggattuk a különböző stílusok, festői világok randevújának okáról.

— Nyár közepén Gárdonyba hívtak engem — kezdett el mesélni a tanár úr —, hogy állítsak ki munkáimból. S mivel korábban már szerepeltem ott a velencei-tavi képeimmel, és az önismétlést pedig mindenképp kerülni akartam, megkerestem három kollégámat, ha kedvük van, társuljanak velem. Onnét hívtak meg aztán bennünket Polgárdiba, ahol kevés változtatással ugyanezekkel a művekkel szerepeltünk.

— *Volt valami elképzelése, célja a különböző stílusban alkotó festőtársak meginvitálásával?*

— Évtizedekig tanárként dolgoztam — s az ember később sem hazudtolhatja meg önmagát. Pedagógiai szempontból nagy jelentőségűnek tartottam a közös bemutatkozást. Azt szerettem volna, ha minden néző találjon neki szólót valamelyikőnk munkáiban, ne úgy menjen senki haza, hogy úgy érzi, haszontalan volt eljönnie. S akkor már az egyik kompozícióm címét idézhetném: „A fiatalok számára mindig akad egy kis hely az öregek szívében." Szándékom az volt, hogy más-más stílusok, technikák, gondolatok keresztttüzében kissé felnyissam az emberek szemét.

— *Képeit nézve, lágy, meghitt, finom tónusú természeti jelenetek keverednek a freskószerű, durvább kidolgozású művekkel, mégsem mondható, hogy egyik stílus könnyebben találna befogadóra a másiknál. Mindegyikben benne feszül a nyugalom, a lélek ritka csendje, a darabok intimek, szemérmesek, inkább felfedezésre szólítanak. Ilyesmire csupán a természethez közeli ember képes, aki megbékélten tekint vissza, aki már kapukat nyit, befelé invitál, ám cseppet sem erőszakosan, inkább csak a szépről lebbent fel egy újabb titkot, alkotói hevülésével, „mindentmondással" már nem ragadna magával.*

— Megtisztultan állok a világ előtt. Minden úgy jó, ahogy történt, semmit sem csinálnék másként; ugyanúgy tanítanék és festő lennék, az lenne fontos, ami ma is az.

— Reggelenként örülök az újabb ajándékba kapott napnak, kevés derűje ellenére a világnak, az embereknek, a természetnek, melynek érzékenysége a patak tükrén a rezdüléstől is hasadó csillámhoz hasonló, a legkisebb változás is meglátszik rajta, lereagál minket, mint ahogy mi is próbálnánk kilesni titkát. Ám hiába, mert csak nem fogynak a megfejtésre váró csodák. Sugároznak felénk a jelek, a táj az érzések egész színskáláját képes kifejezni, magában hordozza a válaszokat; minden egyes rácsodálkozással teli megtorpanás üzenetet hordoz, megoldást is egyben, melyre ahányszor rátapintunk, mindenkor megtisztulást fakaszt: felemelkedést önmagunk bajai fölé — az ilyen katartikus élmények pedig erősítenek, s mindenképp jobbítanak. Ezért is szeretném még, hogy amire a természetben ráéreztem, netán részemmé vált, összegzésként megmutathassam, felkínáljam, s ezáltal másokat is kicsit boldoggá tehessek. ()

NAPI KRÓNIKA

A Hazafias Népfront vezetőségének ülése

A Hazafias Népfront Országos Tanácsának vezetősége, a népfront székházában, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának javaslatai alapján egyes kormányzati kérdéseket tárgyalt meg.

Jogsegély-szerződést kötött a Magyar és az Albán Népköztársaság

1960. január 5. és 12. között a Magyar Népköztársaság és az Albán Népköztársaság kormányküldöttsége Tiranában tárgyalásokat folytatott polgári-, családjogi- és bűnügyi jogsegélyszerződésről.

A küldöttség vezetője magyar részről dr. *Nezvál* Ferenc igazságügyminiszter, albán részről Bilbil *Klosi* igazságügyminiszter volt.

Az őszinte barátság és a teljes egyetértés légkörében folytatott tárgyalások eredményeként a küldöttségek vezetői 1960. január 12-én aláírták a jogsegélyszerződést.

— **Rudabányán a Vasérdúsító Mű** építésén 24 vállalat dolgozói újabb 8 létesítményt, közöttük hűtőtornyot, a meddő- és salakbunkert, a gyáron belüli utakat, a generátort és a kazánházat adták át. Az üzemben április 4-én kezdik meg a pátvasérc pörkölését, tervszerint mintegy 60 000 tonnát a nagyolvasztók részére.

— **Varsó felszabadulásának 15. évfordulója** alkalmából a budapesti lengyel olvasóteremben csütörtökön kiállítás nyílt, amely a lengyel főváros múltját, jelenét és fejlődésének távlatait mutatja be.

— **A Német Demokratikus Köztársaság nagykövetsége** közli, hogy a konzuli osztály 1960 február elsejétől a következő napokon fogad: hétfőn, szerdán, pénteken 9-től 12 óráig. A fogadóórákon kívül félfogadás nincs.

Indulnak a síbuszok

Az IBUSZ megszervezi a hétvégi, másfél-, illetve egynapos síbuszkirándulásokat Budapestről Kékestetőre.

A másfélnapos túrára az autóbuszok minden szombaton délután 14 órakor indulnak a Mátrába. Vasárnap a busz ingajáratban háromszor közlekedik Mátraháza és Kékestető között, hogy a síelőket a lesiklás után visszavigye. Vendégeit Mátraszentimrén magánházaknál helyezi el az IBUSZ.

Az egynapos kirándulásokra minden vasárnap reggel 7 órakor indulnak az autóbuszok és aznap négyszer fordulnak meg Mátraháza és Kékestető között.

A kirándulóbuszok az IBUSZ József nádor tér 12. alatti Autobus-tours irodája előtt veszik fel az utasokat.

— **A Divatbál** helyes időpontja: január 30., a városligeti Gundelben. Jegyek a **Vörösmarty téri Áruházban.** ×

— **A Népművészeti és Házipari Kisipari Szövetkezeti Vállalat** legérdekesebb része bizonyára a kézikötésű horgolású s kézigépen készített kesztyűk exportra dolgozó osztálya. Az ország minden részében levő Háziipari Szövetkezetnek csökkent munkaképességű asszonyai, sokgyermekes anyák, idős nénik, egyébként mezőgazdaságban elfoglalt asszonyok ezrei dolgoznak a szivárvány minden színében pompázó, szőrtéle mintájú kesztyűkön. A múlt évben a pártkongresszus tiszteletére felajánlott egymillió pár kesztyű termeltetése és átadása megtörtént! ×

— **Az Országos Filharmónia közli:** Az »Ifjú Zenebarátok« január 17-i, a kispesti Vörös Csillag Traktorgyár Kultúrotthonába hirdetett előadást a XVIII. ker., Pestlőrinc, Városház u. 1. sz. alatti Rózsa Ferenc Kultúrotthonban tartjuk meg. ×

— **HALÁLOZÁS. Jermi László,** a LENKER Vállalat dolgozója hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése 15-én, pénteken fél 11 órakor Rákoskeresztúron. Részvétlátogatások mellőzését kérjük. ×

A hideg idő tovább tart

Várható időjárás péntek estig: Erősen párás idő felhőátvonulásokkal, több helyen havazással. Mérsékelt szél. A hideg idő tovább tart.

Várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken: mínusz 4—9 fok között.

A Duna vízállása Budapestnél: 124 centiméter.

Felavatták a Dunakeszi Járműjavító új szerelőcsarnokát

A Dunakeszi Járműjavító új, hatalmas csarnokát csütörtökön adták át rendeltetésének. Az ünnepségen megjelent: *Kossa* István közlekedés- és postaügyi miniszter, *Németh* József miniszterhelyettes, a MÁV vezérigazgatója, valamint az építők és a tárca meghívott vendégei.

Németh József miniszterhelyettes beszédében elmondotta, hogy az államvasutak nyolc járműjavító vállalata közül egyedül a Dunakeszi Járműjavító álláshelyei és berendezései alkalmasak négytengelyű személykocsik javítási és gyártási munkálatainak elvégzésére. Ezért építették fel a Dunakeszi Járműjavító területén ezt a hatalmas, kéthajós csarnokot. A fejlesztési terv szerint — mondotta — *a négytengelyű személykocsik száma 1958-tól 1965-ig valamivel több mint duplájára növekszik.*

Az új csarnok több mint *36 millió forintba került,* nagyságára jellemző, hogy *két hajója egyidejűleg 16 négytengelyes kocsi befogadására alkalmas.*

Németh József miniszterhelyettes bejelentette, hogy a Német Demokratikus Köztársaságtól a MÁV emeletes személyszállító vasúti szerelvényeket vásárol és ezeknek a javítása is a Dunakeszi Járműjavítóra vár, illetve ezeket ebben a csarnokban javítják majd.

Meghalt Sándor Károly rajzolóművész

Sándor Károly, az ismert, népszerű rajzolóművész, a Ludas Matyi munkatársa, lapunk állandó karikaturistája, negyvenöt éves korában, csütörtökön váratlanul elhunyt. Temetéséről még nem történt intézkedés.

*

Fájdalommal, megtört szívvel írjuk — nincs több rajz Sándor Karcsitól. Az utolsó rajzot mi írjuk — róla.

Ezen a helyen, melyet hónapok, évek óta megszokott és megszeretett az olvasó, ma nem karikatúra jelenik meg, szellem és ceruza derűs játéka, tréfa, fintor, vagy bolondos illúzió — hanem a halál. Sándor Károly rajzolóművész, karikaturista, barátunk és pályatársunk, e kis ablak mindennapos munkatársa, a kedves és szerény ember, ez a szellemes, szemüveges rajzoló, vidám percek álmodója, az élet szerelmese, aki annyi vidám pillanatot lopott elénk és belénk — nincs többé. De furcsa karikatúrája az életnek, meghalni az alkotómunka teljében, ilyen fiatalon!

Nincsenek többé alföldi pásztorok — legalább is az ő tollából —, kik eszpresszókávét kortyolgatnak a tanyai La Pavoninál; elfújta a szél a zippzáras, coltos huligánokat — legalábbis, ahogy ő rajzolta meg; nincs több Sándor-féle okos és játszi, művelt és bolondos rajz, melyeket az életből merített, aztán átálmodott, aztán papírra fektetett, aztán elénk terített szemüvege mögött csillogó derűs mosollyal, csendesen.

Sándor Károly csütörtök délután, feltehetően háromnegyed ötkor meghalt.

Úgy halt meg, mint a hősök, kezükben a csatabárddal, melyet vígan forgatnak, elszántan és halálraváltan. Otthonában dolgozóasztalánál ült, új tréfákon, víg villanásokon törve a fejét. Hogy megint, újra, meg újra, jókedvűvé tegye az embereket — közben a nagy tréfamester, a halál kopogtatott. Estére mozijegye volt, a feleségével. Az asszony hatkor érkezett. Férje, az örök tréfák álmodója, a földön holtan feküdt.

Maradt két árva mozijegy, egy elárvult asszony, egy elárvult olvasóközönség — a Ludas Matyié és a Magyar Nemzeté —, egy el nem készült rajz, és egy semmibe elszállt derűs pillanat, melyet az embereknek akart szerezni. De már nem lehetett.

Nevetni akart és nevettetni; arcára fagyott a kacagás. Kegyetlen halál: letörli ezt a felejthetetlen, édes bajazzómosolyt.

Átszakadt a nagy csatorna gátja Amszterdamban

Csütörtökön a kora reggeli órákban súlyos szerencsétlenség zúdult Amszterdamra. A nagy gát, amely a kikötőt az Északi-tengerrel összekötő nagy csatorna vizétől védelmezte a várost, átszakadt és *a víztömeg elözönlötte Amszterdam északi külvárosait.* Számítások szerint *15 000 embert kell a helyszínről elszállítani.* A lakásokban a víz már elérte az egy métert, és a nap folyamán kétméteres magasságra emelkedhet. A gátszakadás után pár perccel a lakosságot rövid időre pánik fogta el. Attól tartottak, hogy megismétlődik az 1953. februári borzalmas katasztrófa. A hatóság és a szakértők véleménye szerint a helyzet nem olyan súlyos. Pillanatnyilag mindenesetre meg kell várni, amíg a vízszint kiegyenlítődik és az áramlás ereje csökken. Gyorsan érkezik a segély az ország minden részéből és már megszervezték a kiürítést. Minden járművet igénybe vesznek a nők és gyermekek elszállítására, a férfiakat a kiürítési munkálatoknál foglalkoztatják.

SZÍNHÁZAK MAI MŰSORA

Állami Operaház: Orfeusz (Szemere-bérlet 5.) (7) — **Erkel Színház:** Carmen (Környei-bérlet és Munkás-bérlet IV. sor. 2.) (7) — **Nemzeti Színház:** Bánk bán (7) — **Katona József Színház:** Lyuk az életrajzon (7) — **Néphadsereg Színháza:** Háború és béke (7) — **Madách Színház:** Vihar (7) — **Madách Kamara Színház:** Lady Windermere legyezője (7) — **Petőfi Színház:** A napfény nem eladó (7) — **Jókai Színház:** Betyár (7) — **József Attila Színház:** Szókimondó asszonyság (7) — **Fővárosi Operettszínház:** Szép Heléna (7) — **Blaha Lujza Színház:** Római vasárnap (7) — **Vidám Színpad:** Nem csak úr-ügy (fél 8) — **Kis Színpad:** Aki jól fekszik (7) — **Állami Bábszínház:** Árgyilus királyfi (du. 3) — **Fővárosi Nagycirkusz:** Bennewels dán cirkusz (du. fél 4 és este fél 8) — **Budapest Varieté:** »Humorban önkiszolgáljuk« (7) — **Zeneakadémia:** MÁV Szimfonikusok VIII. bérleti hangversenye (8) — **Bartók-terem:** A varsói nemzetközi hangversenyre induló fiatal művészek hangversenye (8).

A rendőrség felhívása

A rendőrség felhívja azokat a károsultakat, akik 1956—1959 között a Nagykörúton és a Rákóczi úton közlekedő villamosokon elvesztették pénzüket és aranytárgyaikat — nyaklánc, gyűrű, karóra stb. —, sürgősen jelentkezzenek személyesen a Budapesti Főkapitányság VIII., Tolnai Lajos utca 39. I. 15. számú helyiségében, vagy telefonon a 131—210 számon, a 134-es mellékállomáson.

Súlyos szerencsétlenség a hóviharban

A Pécs közelében levő mecsekaljai váltóknál január 12-én este szerencsétlenség történt. A Mélyépítő Vállalat hat dolgozója, fizetésfelvétel után Püspökladányban levő lakására akart utazni. Bár nyílt pályán tilos közlekedni, ők — a megállapítás szerint italos állapotban —, a sínek között haladtak a mecsekaljai állomás felé. Az erős hóviharban nem vették észre a közelgő vonatot, az közülük ötöt elgázolt. *Jakab* Béla és *Makula* István a helyszínen azonnal meghalt, *Kovács* Károly pedig a pécsi idegklinikán belehalt sérülésébe. *Nagy* Rudolf és *Mezei* László súlyos sérülésekkel kórházban fekszik, A hat ember közül egyedül *Makula* Lajos menekült meg.

— **Földrengés volt** szerdán Nápoly közelében. Ennek következtében Sessa Auruncaban és a közelben levő Roccamonfinaban 600 személyt ki kellett telepíteni megsérült lakásából.

SPORT

Róka Ilona és Ivánkai nyerte a gyorskorcsolyázó bajnokságot

Csütörtök este befejezték az országos gyorskorcsolyázó bajnokságot a városligeti Műjégpályán. A küzdelmeket nagy közönség nézte végig. Eredmények:

1000 méteres női futás: 1. Asztalos 1:50 mp, 2. Róka Ilona 1:50.5 mp, 3. Kovácsné 1:54.8 mp, 4. Takács 1:55.6 mp.

1500 méteres férfi futás: 1. Ivánkai 2:23.1, 2. Merényi 2:26 mp, 3. Tóth 2:28.1, 4. Karácsony 2:28.6.

A szünetben **Ujlaki** Károly, **Jurek** Edda, **Zöllner** Helga, végül a **Korda—Vásárhelyi** kettős mutatott be szebbnél szebb gyakorlatokat.

3000 méteres női futás: 1. Asztalos 6:00.1, 2. Róka 6:00.7, 3. Takács 6:13.9, 4. Kovács 6:17.3.

Női gyorskorcsolyázó bajnok: Róka Ilona (Vörös Meteor) 227 pont, 2. Asztalos Eszter (MTK) 229,734 pont, 3. Takács (MTK) 235,784 pont.

10 000 méteres férfi futás: 1. Ivánkai 17:43.2, **bajnoki csúcs.** 2. Karácsony 18:16.2, 3. Sárosi 18:32.5, 4. Merényi 18:32.6 perc.

Bajnok: Ivánkai György (Petőfi) 198,530, országos csúcs. 2. Merényi (MTK) 207,007, 3. Tóth (MTK) 207,277.

A verseny végig érdekes volt. A jó eredmény a szélmentes időnek köszönhető. Ivánkai sorrendben negyedszer, Róka Ilona sorrendben hetedszer nyerte meg a magyar gyorskorcsolyázó bajnokságot.

Úsznak, futnak a labdarúgó „olimpiások"

A labdarúgó olimpiai keret tagjai hétfő óta Dobogókőn tartózkodnak s az »előalapozást« végzik. Hétfőn délután kezdték meg a munkát *mezei futással,* amely mintegy 35 percig tartott. A nagy hó sem akadályozta a jókedvű játékosokat a munkában. Az országút volt ugyanis a »terep«.

Volentik Béla szövetségi edző már »színesítette« az elvégzendő anyagot. Délelőtt a szálláshelyhez közeli Dózsa-üdülő *úszómedencéjében* volt edzés. Különböző úszás nemekben versenyeztek a labdarúgók, váltócsapatok mérték össze erejüket, majd tréfás játékok következtek: kötelet húztak, »vízicsatáztak«, vívtak, délután ismét futás következett, de ezúttal már erősebb és nagyobb volt a kiszabott mennyiség.

A programban most már a hét végéig nincsen változás. A dobogókői edzőtáborban szombaton fejeződik be a munka. Majd hétfőn a tatai sportiskolában folytatják a felkészülést.

A 21 játékos — Török, Rajna, Nagy I. és Görőcs nincs Dobogókőn — a szabad időben sem unatkozik. Megalakultak a különböző »szakkörök«, ulti, römi, sakk — s más egyéb, a vígságban s a játékban sincs hiány.

Szovjet szakértők a téli olimpia esélyeiről

Érdekes összeállítást közöl a Moscow News című moszkvai angol nyelvű lap a téli olimpia küszöbén. Ismert szovjet sportszakemberek véleményét gyűjtötték össze a Squaw Valleyben megrendezésre kerülő téli olimpia esélyeiről.

Sz. Akszelrod érdemes sportmester véleménye szerint a téli olimpián a legtöbb arany-, ezüst- és bronzérmet a szovjet sportolók viszik majd el. Sífutásban Akszelrod szerint a Szovjetunió 8, Finnország 7, Svédország 4 és Norvégia 2 érmet szerezhet. Az északi összetett versenyben a Szovjetunió és Finnország 2—2, Norvégia és egy másik európai ország 1—1 éremre számíthat. A műlesiklásban — Akszelrod szerint — Ausztria 6, az Egyesült Államok 4, Norvégia 2, Japán és a Szovjetunió 1—1, a többi ország együttvéve 7 érmet gyűjthet össze. A gyorskorcsolyázásban 12 szovjet, 5 finn, 2—2 norvég és svéd s 1 amerikai sportoló vihet haza érmeket. A műkorcsolyázásban az Egyesült Államok és Ausztria a legesélyesebb. A jégkorongban Akszelrod szerint Kanadáé lesz az arany-, a Szovjetunióé az ezüstérem.

Ivaskin, ismert gyorskorcsolyázó versenybíró szerint kedvező időjárási körülmények között a gyorskorcsolyázásban mind a férfiak, mind a nők versenyében valamennyi távon a jelenlegi világcsúcsoknál jobb eredmények születhetnek.

Agranovszkij, a moszkvai Testnevelési Főiskola tanára szerint a síugrás olimpiai bajnokságának sorsa a német Recknagel, a finn Kärkinnen-testvérek és két szovjet sportoló között dőlhet el.

Tizenötezer nézőt befogadó sportcsarnok, új fedett uszoda, ifjúsági stadion Budapest fejlesztési tervében

A szakemberek már dolgoznak Budapest 15 éves távlati fejlesztési tervén, amelyben a sport is jelentős helyet foglal el. Még csak a kezdeti lépéseket tették meg, de így is látható: a tervidőszak alatt nagyszerű sportlétesítményekkel gazdagodik a főváros.

A tervezés sok mindenre kiterjed. Például arra is, hogy a következő években csökken a munkaidő, több szabadidejük lesz a dolgozóknak s feltehetően többet is sportolnak majd. Éppen ezért *bővítik a sportlétesítmények hálózatát,* számos sportparkot, kis kézi-, kosár-, röplabda- és teniszpályákat létesítenek. Sportparkokat alakítanak az új városrészeknél is.

Jelentős beruházásokkal új, korszerű létesítmények is épülnek. A tervidőszak megoldja a magyar sport eddigi nagy problémáját, a nagy befogadóképességű fedett csarnok kérdését. Előreláthatólag *a Népstadion tőszomszédságában építik fel a 12—15 000 nézőt befogadó modern csarnokot* s ezzel Európa egyik legnagyobb sportkombinátja alakul ki. Pályázatot hirdetnek az új, impozáns sportcsarnok tervezésére. Budapest sportkedvelőinek régen kívánt fedett arénája valószínűleg *az ötéves terv alatt felépül.*

Nagy előrehaladás várható a *vízisportok* területén. A távlati fejlesztési terv időszakában *fedett uszoda* létesül, valószínűleg a pesti oldalon, de szó van arról is, hogy Lágymányoson. Nyitott uszodákra is gondolnak, az egyik ilyen hely valószínűleg a *Császárfürdő mellett lesz.* Már elfogadott terv, hogy a Rómaipart fejlesztése érdekében csónaktárolókat, üdülőhelyeket építenek. Ezzel részben a vízisportok fejlődését segítik elő, másrészt pedig az üdülőkabinok biztosítják a dolgozók nyári vagy hétvégi pihenését. Az első ilyen épület már el is készült a Vörös Csillag csónakház mellett s napokon belül át is adják rendeltetésének. *A több mint négymillió forint beruházással épült modern épület háromemeletes részében kabinok létesültek, 600 fő részére biztosítottak öltöző és tisztálkodó helyet, a csónaktárolóban 240 csónak számára van hely.* Rövidesen hozzákezdenek újabb épület létesítéséhez is.

Megkezdődött a népligeti korszerű *motorospálya* építése is. Ezzel régi kívánság teljesül. Elkészült a maga nemében páratlan, *alumíniumtetejű Vasas teniszcsarnok* a Pasaréti úton, amelynek átadására februárban kerül sor.

Még egy-két érdekesség a készülő tervekből: *a Lágymányoson sportkombinát létesül, tenisz, kézi-, röp- és kosárlabda pályákkal, téli időben pedig műjégpályával.* Gondoltak arra is, hogy a tanulóifjúság ma még nem rendelkezik megfelelő stadionnal, sporttelepekkel; a tervidőszak alatt ezt a hiányt is megoldják Minden kerületben fejlesztik a sportlétesítményeket. *A Rómaifürdő környékén, az Aranyhegy lábánál új sporttelepek épülnek,* négy pálya számára már kijelölték az alapterületet.

Kilenc ország, Anglia, Franciaország, Hollandia, Svájc, NDK, Lengyelország, Csehszlovákia, NSZK, Magyarország nevezett a Garmisch-Partenkirchenben február 4—7 között rendezendő műkorcsolyázó Európa-bajnokságra.

Isztanbulban a Prágai Spartak labdarúgó csapata 1:0 (1:0) arányban legyőzte a Fenerbahcse együttesét.

A téli olimpia előtt. Az olimpiai sportágakban világszerte versenyeket rendeznek. Oberwiesenthalban a nemzetközi síugró versenyen Recknagel (NDK) győzött az első napon 82,5 és 80 méteres ugrásokkal. Másnap Recknagel bukott és egy eddig ismeretlen lengyel ugró: Hryniewiecki került az első helyre, megelőzve a kitűnő szovjet és NDK ugrókat.

Infravörös sugarakkal fűtött lőtér az olimpiai keret számára

Az olimpiára készülő magyar sportlövők Faragó István és Halasi Gyula edzők vezetésével jelenleg az egyik mátrai üdülőben alapoznak. Mire hazatérnek, a puskások és pisztolyosok igen kedvező körülmények között folytathatják edzéseiket. A Mexikói úti lőtéren tíz lőállást befedtek és üvegfallal választottak el, hogy kályhával is fűthetőek legyenek. Rövidesen átadják rendeltetésének az infravörös hősugárzó berendezést, amely 16—18 fokos meleget biztosít a lőállásokban.

Vörös-Balog Lajos, a Magyar Sportlövő Szövetség főtitkára elmondotta, hogy a sportlövők első nemzetközi erőpróbájára május 20-án kerül sor: Bukarestben szerepelnek egy jubileumi viadalon.

SPORTNAPLÓ

A szurkoló tolvaj. A múlt héten ellopták Antonio Valentino Angelillónak, a milánói Internazionale argentin származású csatárának autóját. A hír az összes lapokban megjelent. Hamarosan érdekes fejleménye lett az ügynek. Angelillnót az egyik nap telefonon felhívta a tolvaj. Bocsánatot kért tőle. Elmondotta: nem tudta, hogy az az autó, amelyet ellopott azé a híres csatáré, akit rendkívül nagyrabecsül és akinek hétről hétre szurkol, miután kedvenc csapata az Internazionale. A tolvaj közölte, hogy hova állította a kocsit, Angelillino elment a jelzett helyre, ott állt az autója, ragyogott a tisztaságtól, benzinnel is fel volt töltve.

Herb Elliott nem utazhat amerikai vendégszereplésre, miután az ausztrál amatőr atlétikai szövetség nem adta meg az engedélyt.

Kotov, szovjet nemzetközi sakknagymester Göteborgban 32 táblás szimultánt adott. 26 győzelmet aratott, 4 játszmája döntetlenül végződött és 2 ellenfelétől kapott ki.

Megkezdték a római nyári olimpiai játékokra szóló jegyek pénztári árusítását. Az első négy óra alatt hatmillió líra értékű belépőkártya kelt el,

A hollandiai Beverwijkben folyó nemzetközi sakkversenyen a második csoportban a magyar Sándor döntetlenül mérkőzött a holland Bredewout-tal. A női küzdelemben Sinka vereséget szenvedett a holland S. van der Vend-től.

Sanghájban erősödött a tömegsport. Az asztalitenisz versenyekre 30 000-en neveztek.

SAKK

Rovatvezető: SZABÓ LÁSZLÓ
nemzetközi nagymester

A levelezési sakkozás népszerűsége nő az egész világon. A magyar sakkozók e téren komoly hagyományokkal rendelkeznek, de olyan sok levelezési verseny még sohasem volt hazánkban, mint napjainkban. A külfölddel is erősödnek kapcsolataink, s ez igen üdvös sakkozóink elméleti tudásának fejlesztése érdekében. Igen komoly szerepet visznek e téren a vidék sakkozói. A **Miskolci MTE** tagjai nemrég négy játszmát kezdtek **Szverdlovszk** sakkozóival. E játszmákból most fejeződött be kettő: **az egyik döntetlen lett, a másikat a miskolciak nyerték.** E játszmát közöljük mai rovatunkban. **Szverdlovszk** részéről a játszmát **Boriszenko** mester és **Kiszeljov** mesterjelölt, **Miskolc** részéről pedig a két ismert levelező sakkozó, **Bakos** Sándor és **Kolozs** Miklós irányították.

KIRÁLYINDIAI VÉDELEM

SZVERDLOVSZK	MISKOLC

1. d4, Hf6 2. c4, g6 3. Hc3, Fg7 4. e4, d6 5. Fe2, 0—0 6. Fg5, c5 (A futólépésre általában ez a helyes reakció.)

7. d5, e6 (Természetellenesnek látszik a Hf6 lekötésébe így belegyezni, a gyakorlat azonban ennek veszélytelenségéről már többször meggyőződött.)

8. Hf3, ed: 9. cd:, h6 10. Fe3?!

(Általában itt 10. Fh4-et játszanak. Ez történt például a tavalyi hármasmérkőzés egyik Portisch—Szabó játszmájában, amire sötét, hogy b7—b5-öt meghúzhassa, kénytelen a királyszárnyát gyengítő g6—g5-öt is megjátszani. Fe3 nyilván az ötletekben gazdag Boriszenko mester találmánya. Ez azonban e játszma alapján kétesnek bizonyul.)

10. . . ., b5! 11. Fb5: (Itt kényszerű, mert 11. Hd2-re b5—b4, majd Be8 után sötét sokkal kedvezőbb játékhoz jut.)

11. . . ., He4:! (A sötét kombináció kulcslépése! **12. He4:, Va5† 13. Hc3, Fc3:† 14. bc:, Vb5:** után világos nem jut a sáncoláshoz és az f1—a6 átlón tönkre kell mennie.)

12. He4:, Va5† 13. Vd2, Vb5: 14. Hd6:, Vb2: 15. Bc1, (Most látható a 10. Fe3 lépés értelme: a c5-gyalog nem védhető. Inkább számításba jött azonban Vb2: majd Bb1.)

15. . . ., Vd2:† 16. Hd2:, Fa6! 17. Bc5:, Bd8! 18. Hb5, Hd7 19. Hc7, Hc5:, 20. Fc5:, Fc3! 21. Ha6: (21. Ha8:-ra Fd2:† majd Bd5:† után világos gyalogot veszít, ami persze jobb volt mint a most következő tiszavesztés.)

21. . . ., Bd5: 22. Hc7, Fd2:† 23. Ke2, Bc5: 24. Ha8:, Fa5! és világos feladta.

Magyarország új bukaresti nagykövete átadta megbízólevelét

I. Gheorghe *Maurer*, a Román Népköztársaság Nagy Nemzetgyűlése Elnökségének elnöke január 14-én fogadta *Némety* Bélát, a Magyar Népköztársaság új bukaresti rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki átnyújtotta megbízólevelét.

A nagykövet a megbízólevél átadásakor tartott beszédében megemlékezett a két ország között kialakult és töretlenül fejlődő őszinte baráti kapcsolatokról, majd a többi között a következőket mondotta:

— Felszabadulásunk után *lehetővé vált, hogy az őszinte együttműködés szellemében* — aminek megtestesítője az 1948-ban megkötött barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási szerződés — *politikai, gazdasági és kulturális téren még nagyobb támogatást nyújtsunk egymásnak és szorosabban működjünk együtt.* Ebből a szempontból különös jelentőséggel bír a proletár internacionalista szolidaritásnak az a ragyogó példája, ami a magyarországi ellenforradalom leverését követően — a Szovjetunióval és a többi szocialista országgal együtt — a Román Népköztársaság önzetlen erkölcsi és anyagi támogatásában jutott kifejezésre.

— A magyar nép őszintén örül azoknak a hatalmas eredményeknek, amelyeket a román nép a szocializmus építésében az utóbbi években elért és tiszta szívből kívánja a testvéri román népnek, hogy hazája felvirágoztatása érdekében kifejtett nagyszerű építőmunkáját további sikerek koronázzák.

I. G. Maurer válaszbeszédében köszönetét fejezte ki nagykövetünknek üdvözlő szavaiért, majd így folytatta:

— A fasiszta iga alóli felszabadulást követő években a Román Népköztársaság és a Magyar Népköztársaság szilárdan megalapozta a sokoldalú testvéri együttműködést. *Együttműködésünk arra a barátságra támaszkodik, amelyet a felszabadult, sorsuk irányítását saját kezükbe vevő népeink teremtettek meg, és amelyért a két nép legjobb fiai harcoltak.*

A Román Népköztársaság és a Magyar Népköztársaság közötti testvéri együttműködés és kölcsönös segítség — ami népeink javára állandóan fejlődik — hozzájárul a Szovjetunió által vezetett szocialista tábor erősítéséhez, a világbéke megőrzéséhez és megszilárdításáért folytatott harchoz.

*

Némety Béla, új bukaresti nagykövetünk január 14-én délután megkoszorúzta a román hősök emlékművét és a szovjet hősi emlékművet.

Negyvenmillió tonna lignitet találtak

Az Északmagyarországi Földtani Kutató és Fúró Vállalat dolgozói a Gyöngyös-visontai térségben *több mint negyven millió tonna lignitet* találtak, amelynek kibányászása külszínen végezhető el.

Recsken az elmúlt esztendőben ezer méter mély távlati fúráshoz kezdtek. A geológusok feltevése szerint ezen a területen *rezet és aranyat rejt a hegy mélye.* A kutatók Kishartyánban jódos gyógyvíz feltörését remélik.

Nagykőrös tsz-város

Cegléd után Nagykőrös dolgozó parasztsága is a termelőszövetkezeti gazdálkodás útjára lépett. Pest megye második termelőszövetkezeti városában a 39 300 hold több mint 90 százalékán már szocialista nagyüzemek gazdálkodnak.

Megszűnt a hóvihar, csökkentek a közlekedési akadályok,

de újabb havazást ígér a meteorológia

Csütörtökön virradóra az ország több vidékén és Budapest fölött is tombolt az orkán. A dunántúli hóvihar nagyobb közlekedési akadályokkal nem járt, mert aránylag gyorsan kiadta méregfogát. A Meteorológiai Intézethez érkezett jelentések szerint *csütörtök reggelre a vihar megszűnt,* jmitt-amott szórványos hószállingózások voltak.

A Dunán is zajlik a jég, a Tisza helyenként befagyott.

Most már csak a hó eltakarítása okoz gondot a fővárosban és az országutakon, a mellékútvonalakon, bekötő-utakon, mert *az átlagos hóréteg országosan 25—30 centi.*

Budapesten megfeszített erővel takarították a havat csütörtökön is. Az önkéntes hómunkára jelentkezett 7—800 fő természetesen nem lett volna elegendő, ha a *KISZ-brigádok* részt nem vesznek a takarításban.

Az autóbusz- és villamosforgalom a fővárosban helyreállt s a bányavárosokból is olyan hírek érkeztek, hogy a *szénszállító vonatok akadálytalanul útjukra indulhattak.*

A Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium útügyi osztályának későesti jelentése szerint *további útszakaszok váltak járhatóvá, így különösen Zala megyében és Veszprém megyében.* Az előjelek szerint péntek délelőtt Dunántúl nyugati részében újabb utak szabadulnak fel a hótól és lényegesen enyhülnek az útviszonyok.

A vonatok egyelőre késéssel közlekednek, mert a havazás nyomán beállott hidegben a váltók sokfelé nehezen működnek.

Európában tombol a tél

Az európai országokból további heves hóviharokról és kemény, halálthozó hidegről, a hideg okozta forgalmi baleseteikről érkeznek jelentések.

Még *Szardínia szigetén is havazik, 1937 óta először.* Az angliai országutakat jégpályává változtatta a hó és a fagy. A norvég partok mentén megállt a hajóforgalom. Nyugat-Berlinben egy nap alatt közel 180 forgalmi baleset történt s öt halálos kimenetelű volt.

Csehszlovákiában *helyenként kétméteres a hó* és római jelentés szerint Olaszország nagyrészében is havazott. Palermóban tíz év óta most láttak először havat.

Újabb ciklon közeledik

A Meteorológiai Intézet értesülése szerint Franciaország fölött újabb ciklon alakult ki, amely hamarosan a Földközi-tenger térségébe vonul át s innen hazánk felé áramlik. Megismétlődik ezzel a néhány nap előtti időjárás-jelenség: a meleg felsiklik a fölöttünk tanyázó hideg légtömegek fölé s újabb havazást hoz. Előreláthatóan pénteken délután már újra havazik majd. Lényeges enyhülésre egyébként sem számíthatunk, mert még a mediterrán éghajlatú országokban is fagyos az idő és Afrikában is plusz 5—6 fok a legmagasabb hőmérséklet. A melegrekordot Athén tartja plusz 13 fokkal.

Ma újból megindul a belföldi légiforgalom

Hosszabb szünet után ismét megindul a belföldi légiforgalom: ma már Szombathelyre, Zalaegerszegre, Miskolcra, Debrecenbe, Nyíregyházára indulnak MALÉV utasszállító gépek. A pécsi és a szegedi repülőtéren takarítják a havat és előreláthatólag szombattól már oda is közlekednek a gépek.

A nyereségrészesedési rendszer továbbfejlesztésének irányelveit, *a műemlékvédelem távlati tervét*

tárgyalta a Minisztertanács

A *kormány Tájékoztatási Hivatala közli:*

A Minisztertanács csütörtökön ülést tartott. A Pénzügyminisztérium előterjesztésére *megállapította az igazgatói alapra és a vállalatfejlesztési alapra vonatkozó rendelkezések irányelveit,* s felhatalmazta a pénzügyminisztert, hogy adja ki az állami vállalatok nyereségrészesedési és jutalmazási rendszerére vonatkozó végrehajtási utasításokat.

A Minisztertanács meghallgatta és jóváhagyta az Építésügyi Minisztérium jelentését a *műemlékvédelem távlati tervéről,* majd *folyó ügyeket* tárgyalt.

Megkötötték az 1960. évi bolgár—magyar kereskedelmi megállapodást

A Bolgár Népköztársaság és a Magyar Népköztársaság kormánydelegációi között Budapesten folytatott kereskedelmi tárgyalások eredményeként aláírták az 1960. évi árucsereforgalmi és fizetési jegyzőkönyvet.

1960-ban Bulgária szerszámgépeket, kovácsoló présgépeket, erősáramú berendezéseket, vasúti teherkocsikat, feketeszenet, pirit ércet és koncentrátort, színesfémet, dohányt, bort, vetőmagvakat és egyéb árukat szállít Magyarországnak.

Magyarország különféle gépeket, felszereléseket és tartalékalkatrészeket, gépkocsikat, rádiócsövet, elektromos anyagot, golyóscsapágyat, hengerelt árut, olajféleségeket, vegyszert, gyógyszert és egyéb árukat szállít a Bolgár Népköztársaságnak.

A jegyzőkönyvet bolgár részről Dobri *Alekszejev* külkereskedelmi miniszterhelyettes, magyar részről *Mulató* János külkereskedelmi miniszterhelyettes írta alá.

Háromnegyed év alatt 62 ezer vizsgálat

A ruházati minőségátvevő szolgálat a lakosságért

A ruházati kereskedelem területén tízéves múltra tekint vissza a szervezett minőségellenőrzés. Legfőbb célja a most jubiláló Belkereskedelmi Minisztérium Ruházati Főigazgatóság Minőségátvevő Szolgálatának (*MEFO*), hogy egyes cikkek forgalombahozatalát csak akkor engedélyezze, ha azok az előírásoknak megfelelnek. A minőségi osztályba sorolás is a MEFO feladatai közé tartozik. *Addig nem kaphat az áru fogyasztói árat, amíg a cikk minőségét az ellenőrzés nem tartja megfelelőnek.*

Szúrópróbával vizsgálja a minőségátvevő szolgálat az üzemekben a készülő árukat. Az elmúlt év tapasztalatai azt mutatják, hogy *a ruházati iparban határozott javulás tapasztalható,* de egyes üzemeknél előfordultak időközben is minőségi visszaesések. A szerződések szerint textilméteráruból 80 százalékban első osztályút köt ki a kereskedelem a gyáraknál, s csupán 20 százaléka lehet osztályos a gyártmányoknak.

A múlt év első háromnegyedében a MEFO a konfekcióiparban *350 üzemi ellenőrzést végzett, 62 ezer cikket nézett meg és közülük 9800-at nem talált megfelelőnek.* Ezek egy részét kijavítva vagy osztályos áruként hozták forgalomba. Az említett szám az előző évi minőséghez képest átlagosan 6 százalékos javulást mutat.

Kitűnően dolgozik például a *Május 1 Ruhagyár,* ahol a vizsgált termékek 90 százaléka első osztályúnak minősült az elmúlt évben. Még jobb a helyzet a *Szegedi Ruhagyárnál:* itt csupán a termelés 7 százalékánál tapasztaltak eltérést az üzemi és kereskedelmi minősítés között a megvizsgált cikkeknél. Ez idő alatt cipőüzemekben 320 ellenőrzést végzett a MEFO, 65 ezer pár cipőt vizsgált meg és 19 százalékánál talált eltérést az üzemi meósok véleményétől. Komoly javulás mutatkozott a *Bőrtex* és a *Kecskeméti Cipőgyáraknál* is. *Legtöbb panasz a gyermekcipőkkel kapcsolatban tapasztalható.* A jobb gyermekcipő gyártása érdekében rövidesen sor kerül a rámán varrott kis cipők gyártására.

Új cikkek bevezetésénél is hallatja szavát a kereskedelmi átvevő szolgálat. Az üzemi és kereskedelmi minőségátvevő szolgálaton kívül a minőségi ellenőrzés a jövőben fokozottabb lesz a nagykereskedelemben is, hogy még az eddiginél is kevesebb kifogásolható áru jusson a vevőhöz.

(f. r.)

— **Zuglóban** 32 000 személy 3 650 000 forint értékű társadalmi munkát végzett. A kerület felszabadulásának évfordulója alkalmából februárban emlékplaketteket nyújtanak át 86 személynek, akik száznál több munkaórát teljesítettek.

Magyar kutatók Dél-Amerikában és a lappok földjén

Csütörtökön a Néprajzi Múzeumban a külföldön járt kutatók sajtótájékoztatón számoltak be gyűjtéseik eredményeiről s újabb tudományos munkájukról. Bevezetőt dr. *Manga* János főigazgató mondott, majd dr. *Bodrogi* Tibor, a múzeum nemzetközi osztályának vezetője ismertette a magyar néprajzkutatás múltját.

Dr. *Boglár* Lajos, a Néprajzi Múzeum munkatársa több mint egy évig tartó brazíliai tanulmányútjáról számolt be. Ifj. dr. *Kodolányi* János a múlt év november—decemberében Finnországban járt, tanulmányozta a finn Nemzeti Múzeum *obi-ugor* gyűjteményét, a finn népi kultúrát, valamint a lappok életét.

Állami Népi Együttesünk a Szovjetunióban, a Mojszejev-együttes hazánkban vendégszerepel

A Szovjetunió és a Magyar Népköztársaság képviselői által aláírt magyar—szovjet kulturális és tudományos egyezmény idei munkaterve alapján tovább erősödnek kulturális, tudományos és sportkapcsolataink, többek között lehetővé válik, hogy tudósok, művészek, oktatási és egészségügyi szakemberek kölcsönösségi alapon, önköltségen egyénileg utazhassanak a Szovjetunióba és Magyarországra. A munkaterv szerint felszabadulásunk 15. évfordulóján az évforduló Szovjetunió-beli ünnepségeire magyar művészekből álló csoport utazik és Állami Népi Együttesünk nyáron 2 hétig vendégszerepel a Szovjetunió különböző városaiban. Idén áprilisban ismét hazánkban üdvözölhetjük a Mojszejev-együttest és az őszi Budapesti Zenei Hetekre hozzánk érkezik a Moszkvai Állami Filharmonia 35 tagú kamarazenekara.

fiam, mindig jó egy kis házi szerszámraktár. Van itt nálam franciakulcs, speiszer, laposfogó, hidegvágó, csípőfogó, amit csak akarsz... Éppen itt ne volna?... — És komolyan már: — Nagyon fáj?

— Egyre jobban. Attól félek, hogy elhal.

Egy kis faluban éri őket az alkony; keresik a kovácsot. Az aztán végre lereszeli a gyűrűt. De ettől sem könnyül meg; most még talán jobban lüktet az ujja.

Aztán szállást keresnek. Az egyik házban lelnek is egy üres padlást. Boldogan nyújtóznak el a dohos szalmában, s már alusznak is.

Negyedóra múlva iszonyú dörömbölés veri fel őket álmukból; először azt hiszik, támadás. De nem: német katonák rugdalják őket, s verik a lábukat puskatussal.

— Schweine Ungaren, hinaus! Los! Los! Marsch!

Nincs más: ki kell támolyogni újra a szabadba. Hárman vannak, fegyvertelen; azok tizen, négy géppisztollyal.

Amint a létrán leérnek s indulnának valamerre dülöngve, a kecskeméti fiú tekintete egyszerre felragyog.

— Az a harmadik ott ni, lássák, az a mi házunk! Hát isten velük, én már itthon vagyok!

Kezet nyújt, istennek ajánlja őket, a kíséretet is megköszöni szépen. S még szabadkozik is, nagyon kedvesen:

— Behívnám magukat, de édesanyám alszik már ilyenkor... — S mosolyog, egyre mosolyog, barátságosan; csak éppen a szemében van valami vad láng.

Megölelik, aztán belevész az éjszakába.

Valamelyik nap légitámadást kapnak. Korovinót, Obojanyt, Szudzsát elhagyták már; talán két hete vándorolnak. Vagy három? Ki számolja?

Szumitól nincsenek már messze, s ez siettetné őket; de az útjuk most mégis lelassúdik. Az enyhébb idő vad havazással búcsúzott. Tegnap álló nap lapátolták a havat, minden lépésért három lapát hó — tán két kilométer volt aznapi teljesítményük. S amikor este végre bezuhantak egy kis falu iskolájába, jött a légitámadás.

Félálomban csinálták végig. Ő csak arra emlékezik, hogy este tízkor elkezdte a Miatyánkot, s reggel három lett, mire befejezte... Akkor már nem mentek vissza az iskolába, elindultak Szumi felé. Úgy hírlett, ott kapnak végre enni, működnek a magyar ellátó alakulatok. Hisz megint nem ettek már negyedik napja.

A sor megindult. Állva aludtak; néhány lépést tettek néha álmukban; kezük egymás vállán, és vonszolódtak. Megébredvén meglepve látták, hogy néhány száz méterrel így is előbbre jutottak.

No, még egy kicsit! Szumi már nem lehet messze! Az idő megint hidegebbre fordult; ismét negyven fok körül jár a hőmérő szála. Most már napok óta alig szólnak egymáshoz Veres Gabival. Minek? A beszéd is energia. A hang is hőleadás. Másra kell az most!

Ennek a napnak délutánján újabb légitámadás éri őket. Amikor a repülők feltűnnek, ők ketten kiválnak a sorból és beszaladnak jó mélyen a mezőre, derékig a marasztó hóban. Ne találja ott őket a bolyban a bombázás. Pokoli volt a tegnapi éjszaka; ki állja azt ki még egyszer?

Állnak, állnak; várják a támadást. Egy gép közeledik csak, kettő elkanyarodott. De jönnek majd azok is biztosan. Várjunk egy kicsit.

Le kellene egy pillanatra ülni. Mert ez már nem is fáradtság; ez már valami mázsás súly a vállon, lábban, idegekben.

— Ne ülj le! — mondja Veres Gabi.

— Nem szabad!

— Ugyan! Csak egy percecskére! — S lezökken a hóba.

Várják vissza a repülőket, s nézik az előttük hömpölygő apokalipszist.

Lovak, szánok, autók. És emberek, emberek, emberek. Magyarok, németek. Olaszok. Tiszti szánok, megrakva. Zongora, szamovár, perzsaszőnyeg. Egyik-másik szán tetején asszony. Fegyver csak itt-ott.

Aztán magyarok megint. Németek, olaszok. Didergő spanyolok: negyven fok meleghez szokva, negyven fokos hidegben. Fehér karszalagos román munkaszolgálatosok. Sárga karszalagos zsidók. Szlovák katonák. Egy csellengő román alakulat. Németek. Olaszok. Magyarok.

Mennek, vonulnak. Mennek, vonulnak.

És mindig többen. A tömeg nő, lovak dőlnek ki, autók akadnak el. Útszélre velük, és tovább! Mert nyomja őket a többi; amíg a szem ellát, özönlenek jobb kéz felől, hömpölyögnek bal kéz felé. Hátborzongató. És ezekkel akarták győzni?

— Akár csak Napóleon — mondja most Veres Gábor. — Állj fel!

Nem felel, nézi az áradatot.

Érdekes, már nincs is olyan hideg.

Magyarok, németek az úton. Milyen kellemes itt. Csak ne volna olyan fáradt... Jó volt leülni. Azok ott csak menjenek. Mennek, vonulnak. Németek, magyarok.

Németek, magya...

Egy megfagyott ló teteme áll mögötte négy lábán; üvegszeme jég-csillogással néz a semmibe.

Fejfa helyett eleven emlékmű. Őrzi álmát a tavaszi olvadásig.

(Vége)

AZ ÉV ELSŐ ÚJDONSÁGAI

Füsi József: TENGERI SZÉL
Kötve 32,—
Füsi József élvezetesen, lebilincselő izgalmassággal írta meg bohém és »érzelmes« olaszországi utazásának történetét — szórakoztat és egyúttal rengeteg hasznos ismeretet nyújt.

Galan: ÖTÖDIK KERÉK
Kötve 13,—
Az ifjabb román írónemzedék egyik legtehetségesebb tagjának válogatott legjobb elbeszéléseit találhatjuk a most megjelent kötetben.

Urbán Ernő: JÓ MULATÁST
Kötve 12,50
»Vidámságok könyve« — ez az alcíme Urbán Ernő új kötetének, mely hangulatos kisregényt, karcolatokat és anekdotákat tartalmaz és valóban jó mulatást nyújt az olvasónak.

Árusítják
a könyvesboltok és az üzemi könyvterjesztők!

Honismeret

A pannon táj népei közt kapcsolatokat épített

. . . Hogy a „népek orvosa" – Pécsett is otthon legyen!

Már hogyne volna,– igenis van. Több embere is van Szenteleky Kornélnak, nemcsak Magyarországon, – de még Pécsett is. Hiszen még rokonai is élnek a városban.

Lelkiismeretébresztő cikket jelentetett meg Wallinger Endre az Új Dunántúli Napló múlt pénteki számában („Elfeledtük Szenteleky Kornélt? . . .), cikke végén a János-Evangéliumból idézve a beteg példázatát, akinek nincs egy embere sem, hogy segítségül hívathassa.

Szenteleky édesanyja, Koszits Terézia Baranya vármegye tiszti főügyészének, Koszits Ákosnak volt a testvére, a Kisfaludyakkal rokonságot tartó, régi, erős magyar öntudatú baranyai családból. Az apa, Sztankovics György, szerb eredetű családjában felnőve, szüleitől már szintén magyar neveltetést kapott. Kornél, a fia, pedig majd csak harmincéves korában tanulja meg az elcsatolt Bácskában élve a szerb nyelvet.

A gyermek Kornél mindössze kétéves, amikor elkerül a pécsi szülőházból, majd háromévi erdélyi tartózkodás után a család a Délvidéken, Zomborban telepedett le. Ötéves korától ez a tájék lesz szűkebb, ám ekkor még nem elzárt pártiája. Gyermekként csodájára járnak nyelvérzékének, zenei tehetségének és korán kibontakozó íráskészségének. Itt érettségizik, majd az I. világháború előtti és részben alatti években a pesti orvoskar növendéke, – az ekkor megjelent versek alatt tűnik fel, írói álnévként, a Szenteleky személynév.

*

A Monarchia összeomlása után hazatért a Bácskába, és 1920-tól Ószivácon élt, itt halt meg, sírja is itt található.

Szenteleky rövidre szabott, mindössze tízegynéhány évnyi alkotói fénykorának csaknem kizárólagosan személyes érdeme, hogy fehérizzásig hevülő elszántsággal teremt, szinte a semmiből, irodalmi és kulturális közéletet a Vajdaságban. Ír, fordít, felolvasó esteket, műkedvelő előadásokat szervez, még játszik is bennük. Közben hatalmassá fejleszti irodalmi műveltségét, útjára indít több irodalmi folyóiratot, és csak a Kazinczyéhoz fogható méretű irodalmi levelezéssel fogja egybe, lelkesíti, bátorítja a fellelhető szellemi erőket. Fontos kapcsolatokat épít a délszláv és a magyar kulturális élet között.

Való, igaz, – ez a munkásság Pécsről elszármazottságán túl nem kötődik *közvetlenül* a városhoz. Mégis fontos kapcsolatban van irodalmi életével: Szenteleky környezetéből, az általa megmozdított bácskai kulturális közéletből került a 20-as évek végi, háború és szerb megszállás utáni állapotából akkor ocsúdó, hasonlóan tespedő szellemi életet élő Pécsre a bácskai irodalomszervezői tapasztalatait hasznosító dr. Lovász Pál, aki a 30-as években a város szellemi életét meghatározó, nagyhírű Janus Pannonius Társaságot létrehívta.Szenteleky folyóirata, a jugoszláviai magyar irodalom központi fórumául számító „Kalangya" körébe tartozott Csuka Zoltán költő is, aki a Janus Társaság folyóiratának, a Pécsett megjelentő, Várkonyi Nándor szerkesztette „Sorsunk"-nak lett kiemelkedő munkatársa.

1932-ben, a nagybecskereki Ezüst Tulipán átvételének napján

Szenteleky 1933-ban bekövetkezett halála után az általa megindított folyamatot már olyan munkatársak, az ő emlékét megőrző barátok folytatták tovább, mint Szirmai Károly, Draskóczi Ede, Kende János, vagy a Híd című jugoszláviai magyar folyóirat későbbi szerkesztője, Szenteleky életútjának kutatója és feldolgozója, Herceg János. A folyamat „második nemzedékéhez" tartozik kortársunk, a jugoszláviai magyar irodalom történetét megemlékbeszédet a szintén délvidékről származó, ugyanaz a dr. Tóth István tartotta, aki később a Társaság működését is újraindította. Ma már ő sincs az élők sorában, és hiába keresik, akik annak idején vele együtt avatták a táblát, és most eljönnének Szivácról, hogy koszorújukat a szülőházon Szenteleky születésének 100. évfordulóján elhelyezzék.

A köztiszteletben álló egykori főügyész menye, Koszits Andorné családja hűséggel őrzi Pécsett a múlt sok becses, történelmi értékű dokumentumával együtt a távolabbra, a határ túloldalára kényszerült unokatestvér életének relikviáit és emlékeit. Anna asszony kapcsolatban áll a sziváci Szenteleky-napok szervező testületének titkárával, Kristály Klárával, akinek megrendítő levelei tanúskodnak a háborús viszonyok közt elhallgatni akaró Múzsa hallgatagságával viaskodó magyar nyelvű kultúra éliakarásáról. Ezért is különösen fontos most ez az évforduló. „. . . Ott Pécsett rátok számítanánk, mert itt már vannak gyökereink, de ott még sokat kell tennünk, hogy Szenteleky Kornél ott is otthon legyen. Remélem, hogy a történelem nem söpör el bennünket és béke lesz, és erre a békére fel kell készülni, és ezért kell kitartóan dolgozni és nemcsak politizálni és nemzeti színű zászlókkal – különfélékkel – handabandázni." – írta egyik legutóbbi levelében.

A táblával Szenteleky emlékét akkor a Dunántúli Napló szerkesztőségének kezdeményezésére, Pécs város Művelődési Osztálya örökítette meg. De van Janus Pannonius Társaság, van a város és van a város hivatalos, őszi, egészhetes ünnepségsorozata. Amint hallani, van egy alakulófélben levő Kulturális Rendezvényiroda is.

*

Az ismét létező Janus Pannonius Társaság nem feledkezett el a Szenteleky-centenáriumról, mint ahogy a többi, féltucatnyi aktuális pécsi vonatkozású jubileumról sem. Azonban minden támogatás híján működve, erejéből külsőségeiben is méltó színvonalú ünnepségek rendezésére sajnos aligha telik, – a figyelemfelhívásokon és kezdeményezéseken túl. A Társaság már jelentkezett ugyanis azzal a gondolattal, hogy a hivatalos őszi ünnepségsorozat egyik napját elkéri, hogy azt (természetesen a költségvetésből mindehhez támogatást is kérve) a város feledésbe merülő kulturális emlékei, irodalmi és társművészeti hagyományai ébrentartásának szentelve, megszervezésével a város múltját és jelenét, az érte, benne élteket és élőket megtisztelje. Ekkor lehetne méltóan megemlékezni Szentelekyről is, aki a pannon táj népei közt szakadékok helyébe kapcsolatokat épített, a kultúra nemzetek fölötti értékeit is képviselve, a humanisták legszebb hagyományaihoz kapcsolódva, – és akire vonatkozóan mind akkor, mind ma is aktuális a Társaság névadójának, a Dél felé mindig nyitott, mediterrán Pécs költőjének, a magát tudatosan pannóniainak nevező Janus felkiáltása a *Mars Istenhez békességért* versből: *„Atyánk, kíméld megfáradt pannon népemet!"*

Olasz István

1822 június 16.

Szörnyű vihar Pincehelyen

1822 június 16-án történt. A Hazai és Külföldi tudósítások című lap június 29-én a következőket írta Pincehelyről:

„Folyó hó 16-án délután három fertály háromra Északnyugaton és nyugodt-dél felé nehéz felhők borították el az eget, de minket fenyegetni nem látszottak. Sajnálkodva a Balaton tájékain lakó embertársainkon, hol sokáig lebegett a felhő, úgy véltük, hogy nem az egyenes útat veszi mihozzánk, hanem egészen nyugodt-dél felé fog tartani. Azonban egyszerre fordulást tesz a felhő s egyenesen nekünk s határainknak vág olyan szörnyű erővel s dühösséggel hogy mind gabonáinkat, mind szőlőinket lecsépelvén, minden reménységeinket semmivé tenné. Ily jégesőt száz esztendőn felül ért öregeink nem láttak életükben. A jégeső három minutáig tartott oly sebességgel, hogy amit és ahol ért ott ölt és rombolt mindent. Oly sürüséggel, mint a legsűrübb eső, s oly egyenlő nagysággal, mint a közönséges tyúktojás. Amit a jég nem rontott, azt az irtóztató szél, mely több fákat is döntött, rontotta el. A gabonákat, kivált a tavasziakat takarmánnyá alig lehet tenni a marhák számára, szőleink s makkolo erdeink bár harmadik esztendőre jöhessenek helyre. Madarakat, házi baromfiakat, ludakat és sertéseket kivált az előbbekből nagyon számosan vert agyon. Nagyobb marhákat elszédítve a földre terített és sokakat szemeiktől megfosztott. Szerencse, hogy vasárnap esett, mert ha dologtevő nap kint érte volna az embereket, ezekből halálra vert volna sokakat.

Sok határokat vert el Somogyban, honnan keletkezett, a Balaton tájáról. Nálunk ezen határokat verte el jobban, vagy kevésbé jobban, amint ment az ereje, ugymint: Ireg, Fürged, Tótkeszi, Ozora, Pincehely, Németi, Kisszékely, Nagyszékely, Pálfa és így a Dunának Paks felé vonult."

Gábos Zoltán

A nagy robbanás Pécsett

Az 1896 július 31-i Pesti Napló ilyen cím alatt tudósította olvasóit a Pécsett történtekről.

„A hatalmas pécsi városháza szögletes tornyán az óra épp fél kilencet ütött, midőn a várost irtoztató robaj vert fel. Az első pillanatban senki sem tudta mi történt. Az emberek kétségbeesve futkostak jobbra-balra, s nem tudták, merre keressék a veszedelmet, mert a robaj annyira betöltötte az egész várost, hogy azt sem lehetett tudni, mely tájról támadt.

Néhány perc múlva azonban már köztudomású volt, hogy Köszl János fűszerkereskedése robbant fel. Ez a kereskedés a városház épületének sarkán volt: nagy bolt, amely kinyúlik a városháza homlokzatára és befelé a Király utcába. A kereskedés előtt terül el a Széchenyi tér, Pécs főpiaca, amelynek városháza előtti részén a húsos sátrak állanak. A városháza előtt és kapujában állandóan nagyobb néptömeg van: részben ügykereső felek, részben piaci vásáros nép, részben pedig beszélgető, kaszinozó polgárság. A robbanás a tömegben óriási pánikot okozott. Egyszerre kétszáz sebesült hevert a városháza előtt, mert a légnyomás bezuzta a városháza összes ablakait s a csörömpölve aláhulló ablaküvegdarabok megsebesítették a közelben lévőket.

Szerencsére a nagy zűrzavar közepette sem vesztette el fejét a rendőrség és tűzoltóság. Ez utóbbi hozzálátott a felrobbant fűszerkereskedés oltásához, míg a rendőrség és az összegyűlt nép a sebesülteket vette gondozásba. Magánlakásokba és három kórházba szállították a sebesülteket. Aidinger János polgármestert szállították el először . . .

(A robbanásnak, amelyet egyébként az okozott, hogy a fűszerkereskedésben, akkori szokás szerint, temetes mennyiségű puskaport is tartottak és árultak, több halálos áldozata is volt.)

Ugyanezen a napon gyulladt ki Budapesten az éppen befejezés előtt álló központi vásárcsarnok.

Gábos Zoltán

Házat – Hazát

Ötvenmillió forinttal járul hozzá a kabinet a Házat – Hazát Alapítvány forgótőkéjéhez, hogy ily módon támogassa a modern és gyors technológiákkal, rövid időn belül kulcsra készen elkészíthető családiház-építéseket.

Az alapítvány megelőlegezi az építési költségeket, amit havi törlesztés formájában húsz-huszonöt éven keresztül kamatmentesen lehet majd visszafizetni.

A fürdő dísze a Zsolnay-gyár eozin kapuja

Hatvan éves a Balokány uszoda

Pécs város törvényhatóságának régi tervei közé tartozott a Balokány tó környékének rendezése, a régi népfürdő korszerűsítése. A mai Hullám-fürdő helyén állott Madarász-úszoda már nem tudta a megnövekedett igényeket kielégíteni, medencéje nem volt alkalmas országos versenyek rendezésére. Közegészségügyi és városrendezési szempontok tették szükségessé, hogy a város törvényhatósága 1933. március 28-i ülésén foglalkozott először ezzel a kérdéssel, és a továbbiakban többször visszatért rá.

Kettős célt tüztek maguk elé: egyrészt olcsó belépőjű, minél nagyobb tömegeket befogadó népfürdőt akartak létesíteni, másrészt olyan modern úszóbázist, amely méltó keretet ad a város vízisportjának. Ezen túlmenően azonban arra is volt gondjuk, hogy megfelelő kiszolgáló helyiségekkel rendelkezzen az úszoda, és az idelátogatók kényelméről gondoskodjanak, az egész létesítményt esztétikus környezetbe helyezve.

Az ekkor már közel száz esztendős régi népfürdő minden tekintetben elavult, az első világháború éveiben és az azt követő időkben állapota nagyon leromlott, a liget gondozatlan volt. 1927-ben már egyszer elhatározták az újjáépítést, de ez akkor az anyagiak átcsoportosítása miatt meghiusult.

1933-ban nagyfokú társadalmi összefogás indult meg. A legbőkezűbbnek a Zsolnay-gyár bizonyult: több nagyméretű virágtartó, majolika oszlop és figura adományozása mellett a város rendelkezésére bocsájtotta az 1907-es országos kiállítás díszes eozin-kapuját, amely a fürdő bejárata lett. A városi kertészet Damjanich utcai telepe szállította a park dísznövényeit, gondoskodott a parkosításról. A földmunkákon kivül dísznövényeket, virágokat ültettek, a tóba tavirózsát, díszsást telepítettek, sőt vadrécék meghonosítását is tervezték. A liget északi oldalán sziklakertet alakítottak ki, a sétautak mentén fákat ültettek. Az egész területet bekerítették, de az úszodát nem zárták el a parkot látogatók elől, nekik külön erre a célra rendszeresített jegyeket adtak ki.

A park kialakítása 36, az úszodáé 40 munkanapot vett igénybe, általában egy műszakban 150 munkás dolgoztott. Az ünnepélyes avatásra július 28-án, a 14. Országos Úszókongresszus keretében került sor, annak kezdetén. Sok vendég jött az ország minden részéből, a város lakossága zsufolásig megtöltötte a létesítményt, amelynek megközelítése villamossal történt a Zsolnay Vilmos utca felől.

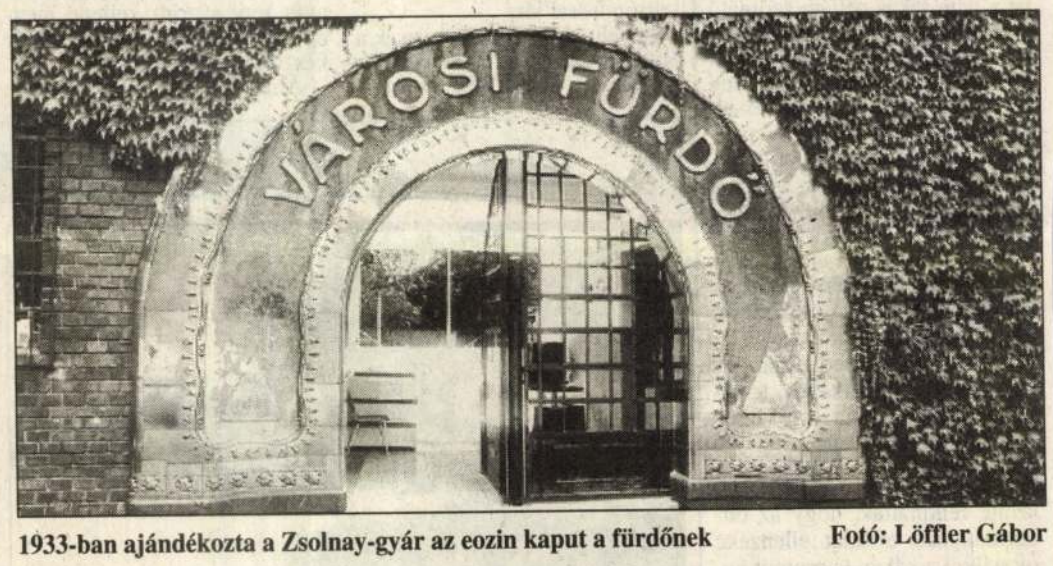

1933-ban ajándékozta a Zsolnay-gyár az eozin kaput a fürdőnek Fotó: Löffler Gábor

Az eredetileg 800 főre tervezett létesítmény nemsokára szűknek bizonyult, már a következő évben ujabb 700 fővel való bővítését határozták el, összesen 63 kabin és 640 öltöző épült, új vendéglőt, napozót, egyéb kiszolgáló helyiségeket emeltek. Az 50x20 méteres versenyúszoda mellett egy 33 méteres régi medence, valamint gyermeklubickoló szolgálta a fürdőzőket. A tervekben szerepelt a tó egész környékének fürdőteleppé való nyilvánítása, 4000-5000 fürdőzőnek és sétálónak adva pihenési lehetőséget. A bővítési munkálatokkal még az 1939. június 10-i közgyűlés is foglalkozott, újabb beruházási összeget fordítva rá.

A tó környékének rendezése, a modern úszoda kialakítása előremutató tett volt. Megvalósításában név szerint ki kell emelni Kalenda Lóránt műszaki főtanácsos, Dulánszky Jenő tervezőmérnök, Márovits István és Tarján Benő építési vállalkozók, Báldy László kertészet-tervező nevét, a pécsi úszótársadalmat dr. Várnagy Elemér fogta össze. **Dr. Vargha Dezső**

Pécsi Körkép

Lekésett hattyú

Hattyúvonta csónakon, „fénylő fegyverek ragyogásában" csodálatos lovag érkezik a Schelde hullámain, hogy megmentse Brabanti Elzát, meg a közgyűlést, s úgy mellékesen a közgyűlési tudósítót is.

Ez az vízió lebegett lelki szemeim előtt múlt csütörtökön, miközben a Szent Grál motívumát dudorásztam Wagner Lohengrinjéből. Tudtam: kell, hogy legyen valami oka a fura asszociációnak, - de semmiképpen nem az, hogy a képviselők Grál lovagjaiként viseltetnének egymás iránt a vitában. Olyan durva becsületsértő kifejezés például, amit a szünetben egyikük kiáltott kollégája után, a hattyús lovagok között bizony elő nem fordulhat.

Ugyanakkor más képviselők nem veszítették el humorérzéküket és az előzetes napirendi javaslatban nem is szereplő elsőnek vett téma hatodik órája tartó vitája közben ezt kérdezték egymástól: Mikor kezdődik a közgyűlés?

Utólag rájöttem: egy operai anekdota révén ez a kérdés volt a kapaszkodó Wagner zenedrámájához. A hajdani híres hőstenorral, Leo Slezakkal esett meg, hogy a technikai személyzet jóvoltából búcsúzkodó Lohengrinként lekéste a madárvontatta csónakot. A jó kedélyéről ismert énekes szerepéből kilépve udvariasan így érdeklődött: „Tessék mondani: mikor indul a következő hattyú?"

Arról már nem szól a fáma, hogy miképpen oldódott meg a színpadi malőr. Hogy miképpen végződött a nyári szünet előtti utolsó közgyűlési ülés, azt tudjuk: másnapi folytatólagos tanácskozással is gyakorlatilag befejezetlenül. Minden körülmény a sikeres befejezés ellen esküdött. Kétség kívül az azóta bekövetkezett parlamenti döntés miatt lépéskényszerbe is került a közgyűlés az önkormányzat alig megkapott vagyonának védelme érdekében. Ismeretes, hogy megoldásként – az új törvény hatálya alól menekítve – egy erre alapított kft.-be vitték be a nem lakás céljára szolgáló ingatlanok jelentős hányadát. Ez a döntés minden próbálkozás ellenére sem születhetett meg szélesebb körű megegyezéssel, hiszen részint a kormánykoalíciós pártfrakciók politikai hűségét érintő téma volt, másrészt a vállalkozók behatárolható rétegének anyagi érdeksérelmével is járt. Nem csoda, ha személyesen is érdekelt képviselőik az ösztönös obstrukció eszközével éltek és elnyújtották a vitát.

A folytatásban pedig már egy alig-alig határozatképes testületnek kellett volna sorozatban minősített többséget igénylő döntéseket hozni. A helyzet és az előterjesztések hiányosságai szinte felkínálták, hogy az önkormányzati testület ellenzéke ok nélkül a kákán is csomót keresve – s találva! – revansot vegyen korábbi döntésekért.

Csúfos végű előadás volt: fals hangokkal, színpadtechnikai balfogásokkal. Ráadásul több fontos téma el is úszott – például a magasház hasznosításának ügye –, mint Leo Slezak elől a hattyú.

A következő alighanem túl későn indul. **Dunai Imre**

„Középkori Egyetem" Alapítvány

Összefogás az épület feltárásáért, a műemlékegyüttes bemutatásért

Ismeretes, hogy Pécs Közgyűlése az első magyar egyetem 1367-es alapításának évfordulóját tette meg a város ünnepnapjának. A hagyomány ápolásához és felmutatáshoz mindez mégis kevés, ha nem folytatódik a középkori pécsi egyetem épületének feltárása, s ha ennek eddigi és ez utáni eredményei méltatlan körülmények között láthatatlanok maradnak a nagyközönség számára.

A régészeti feltárások során megállapíthatóvá vált, hogy a székesegyház és az északi várfal közötti területen a középkori püspökvár épületei álltak. Köztük az egyetemé is, hiszen az ásatások eredményeként itt került elő a címere. Mindezen túl az egyetem épületmaradványai közelében páratlan értékű gótikus szoborleletre is bukkantak.

A mostani nagy pénztelenségben egyértelművé vált, hogy az ásatások folytatásáról, a feltárt értékek védelméről és bemutatásáról a városnak kell gondoskodnia. Ennek a feladatnak azonban olyan anyagi vonzatai vannak, amelyet az önkormányzat önmagában nem tud vállalni: a műértő, a régmúlt történelmét tisztelő polgárok összefogása, anyagi segítsége, illetve más támogató adományok szükségesek a cél megvalósításához. A kezdeményező lépést már megtette Pécs Közgyűlése, amikor 100 000 forint induló tőkével a középkori egyetem megmentésére alapítvány létrehozásáról döntött.

A még a nyár folyamán bejegyeztetendő „Középkori Egyetem" Alapítvány kuratóriumának elnöke *dr. Hámori József* akadémikus, a JPTE rektora, titkára *dr. Sándor Mária*, az Országos Műemlékvédelmi Hivatal főtanácsosa. A kuratórium tagjai: *Theodor Zens* konzul, a Németországi Szövetségi Köztársaság Pécsi Főkonzulátusának konzulja, *Dr. Mádl Ferenc* akadémikus, művelődési és közoktatási miniszter, *Mayer Mihály* pécsi megyés püspök, *dr. Szűcs József*, a Baranya Megyei Közgyűlés elnöke, *dr. Mikes Éva*, Pécs alpolgármestere, *dr. Újvári Jenő* , a Janus Pannonius Múzeum igazgatója, *dr. Fejérdy Tamás*, az Országos Műemlékvédelmi Hivatal elnöke, *dr. Flerkó Béla* akadémikus, a Pécsi Akadémiai Bizottság elnöke, *dr. Hercegh Géza* akadémikus, *dr. Katona Tamás*, a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára és *dr. Benda Kálmán* akadémikus.

Az alapítványhoz bármely hazai vagy külföldi természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet 100 000 forint értékhatáron felül pénzbeli vagyonrendeléssel csatlakozhat.

Amennyire örvendetes a kuratórium illusztris névsora, illetve az a hír, hogy már az alapítvány terve is több millió forintnyi összeget mozgósított a célra, bizonyára éppannyira elkedvetlenít majd sokakat a százezres értékhatár, mégha az netán ésszerűen indokolható is. Ilyen feltétellel a műértő és a régmúlt történelmét tisztelő városlakók összefogása meglehetősen szűk körűnek ígérkezik, ami valószínűleg a célt ugyan nem veszélyezteti, de annál inkább árthat az Ügynek. **D. I.**

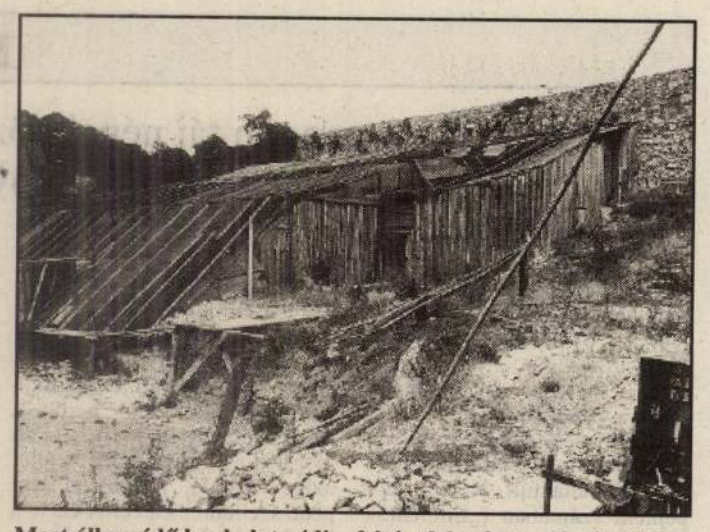

Most állagvédő burkolat védi a feltárt leleteket Fotó: Löffler

A sátrak túl sokba kerülnek

Lesz-e végre fedett uszodája Pécsnek?

Az 50-es medence lefedése hosszú távon megoldhatja a vízisportok jövőjét Fotó: Löffler

Nemrégiben készült egy általános műszaki felülvizsgálat a pécsi strandok és uszodák állapotáról. Mit is mondjunk? Nem valami rózsás a kép.

Összesen 11 egységet tettek a vizsgálat tárgyává, ezek közül 5 a fedett, 4 a nyitott, kettő pedig (1 fedett, 1 nyitott) felújítás „előtt", s ugyancsak a 11 közül 5 a közelmúlt két évtizedén belül létesült, 4 tanmedenceként, 1 pedig sportmedenceként. Az állapotuk – főleg a régebbiekről van szó – változó, a fedettek például jó, illetve. közepes állapotban vannak, ami nem jelenti azt, hogy ne lenne szükség a jobb működést szolgáló beavatkozásokra. A nyitott medencéknél szerkezetkárosodásokat állapítottak meg, főleg a dilatációs – tágulásos – szerkezeti helyeken tömörtelenség tapasztalható, ami azt jelenti, hogy szökik a víz, de azt is, hogy ugyanitt bejut a talajvíz, ez pedig vízminőségromlással jár.

Az elmondottak érvényesek a Hullámfürdőre is, ahol két éve új szociális épület létesült, ezáltal a főbejárat hátrébb tolódott a Szendrey Júlia utcában, s a régi szociális épület elbontása révén pedig nagyobb lett a strand parkterülete. Ez a nem kis anyagi áldozattal járó változás a továbblépés felé mutatott. De itt tegyünk előbb egy csöppnyi kitérőt.

Emlékeztetünk arra, hogy annak idején a sportcsarnok egy nagyobb komplexum első részeként épült: egy nyaktaggal csatlakozott volna a meglévőkhöz egy második ugyanilyen épület, melynek a falai között minden igényt kielégítő fedettuszoda lett volna. Ez szép csendben „elszállt" (talán a nyaktaggal együtt?), bár sokakban szívesen dédelgetett vágyálomként él tovább. 20-25 éven belül azonban – jó volna, ha tévednénk! – szó sem lehet ennek a megépítéséről. De ha szó lehet, akkor sem biztos, hogy egy, a már a sportcsarnok építésekor is avítt terv szerint kellene megépíteni. (Ahogy jó tíz éve már készült is egy új uszodaterv.)

Ám a fedett uszoda hiánya az eredményes pécsi-baranyai vízisportok létét veszélyezteti, ezért is született valamikor a 70-es években a Hullámfürdő 50 méteres medencéje sátras lefedésének gondolata. Folyamatos üzemelést lehetett az enyhén túlnyomásos sátorral biztosítani: ősszel felfújják, tavasszal leeresztették. A sátrat ez sem kímélte, de az időjárás sem használt neki, tehát mindenképpen ideiglenes megoldás lehetett. S tudja-e a Tisztelt Olvasó, hogy már a negyedik sátrat nyűvi a pécsi közönség? S hogy értékben bőven túl a 10 millión? Lassan már egy komplett és végleges lefedés költsége megy rá a sátorcserékre.

Ezért is jött az ötlet: az 50-es medence végleges lefedése hosszú távon megoldhatja nemzetközi szinten is a vízisportok jövőjét. Megjegyezzük: az új szociális épület már úgy született, hogy ahhoz csatlakozhasék a fedett uszoda, melynek az úgynevezett engedélyezési terve (építészeti tervező Vári Jenő) már elkészült, s ezen a ponton jött a bökkenő, amiről olvasóink már értesülhettek, s ami csaknem meghiúsította a kezdődő vállalkozást.

A lefedésre adott a hely: a medence egy centit sem tolható odébb, adott az is, mekkora legyen a kubatura, hogy a normális tevékenység folytatható legyen, s a kettő együtt jelenti a csarnok magasságát és a szélességét is, ebből következően pedig azt is, hogy északi oldalon hol érhet véget az épület: 4 méterrel túl a mai telekhatáron. Mindössze 4 méterrel! Ez volt a bökkenő. Egy ideig úgy tűnt: nem kapja meg az uszoda ezt a 4 métert, friss értesülésünk szerint azonban most már minden érdekelt hajlik rá, s legalább ez az akadály elhárul.

De legalább a nagyobb akadály is elhárulna! Hát persze, az építéshez és a medence mindenképpen elkerülhetetlen felújításához szükséges pénzről van szó. Lehet, hogy ez is meglesz. Nem lehet, hogy ne legyen meg!

Hársfai István

Városvédő őrjárat

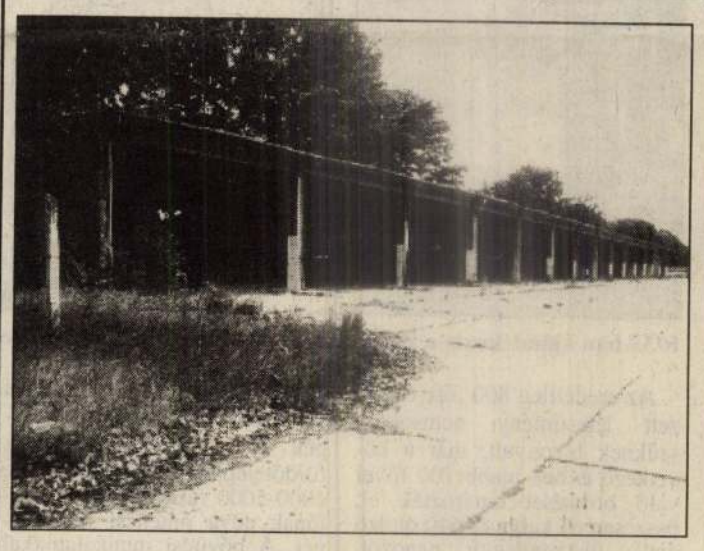

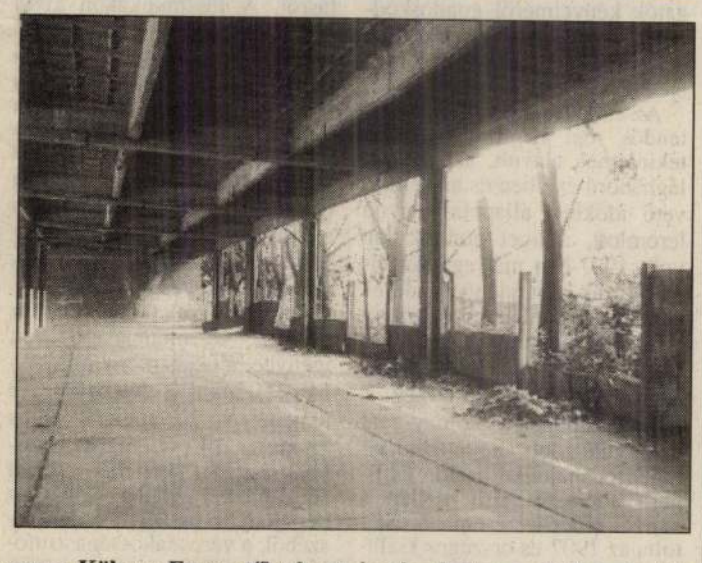

„Vár állott, most kőhalom ..." – jutott eszünkbe a klasszikus verssor Kölcsey Ferenctől a kertvárosi volt Bajcsy-Zsilinszky tüzérlaktanyával kapcsolatban. Az ott tapasztaltakról nem volt kedvünk hosszan értekezni. Most így néz ki, de a hírek szerint a közeljövőben át fog alakulni. Ettől függetlenül megörökítettük e két fotóval: ilyen látványt nyújtott a közelmúltban, s most is ilyen. Reméljük: már nem sokáig.

Farkas Mária, Vajgert György, Várhidy György, dr. Vargha Dezső

Közszolgálat

Bizony, „nagy munkát vállal az magára", aki a köz szolgálatára adja a fejét mostani „kaparj kurta, neked is jut" korunkban. A városvédelem és szépítés ügyében van tapasztalatom ezen a téren, de abban is, hogy a kibicekkel is meg kell küzdeni, akik a „pálya széléről" osztogatják tanácsaikat, de a megvalósításban már nem hajlandóak részt venni. Náluk is rosszabbak a közönyösek, akiket nem érdekel az egész. (Anyagilag végül is ők járnak jól.)

S nem elég, hogy a köz szolgálatára egyébként is rengeteg idő és fáradság megy el, még ott van(ak) a Hivatal(ok), hogy kioktassák az elébük kerülőt. Nincsenek ugyan tapasztalataik az előzményekről, nem tudják, mivel jár egy feladat „összehozása", de azért érdektelenségük magasából osztogatják parancsaikat.

Kivételek, jóindulatú támogatók persze csak-csak akadnak – nélkülük nem is lenne érdemes csinálni az egészet -, de hányszor elég buktatónak az apró „keresztbe tevés" is. S mivel az eredmény a közösségé, úgy elszáll a belé fektetett munka „dicsősége", mint kéményen a füst. ***dr. Vargha Dezső***

Parkoló a vásártérnél

Az év utolsó harmadára várhatóan jelentősen enyhülnek a parkolási gondok a vásártéren és környékén. A közgyűlés parkoló kialakítására 3 év időtartamra a Piac és Vásárigazgatóság használatába adta a Megyeri úttól nyugatra eső területet. A húszezer négyzetméteres telken mintegy 1200 gépkocsi parkolására lesz hely és feleannyi díjért, mint a vásártéri parkolóban.

Üzemanyagtöltő állomás a Hársfa úton

Módosították a Hársfa út környékére az általános rendezési tervet. A változás eredményeként a Hársfa út és a Meszes árok közötti 5200 négyzetméteres telken üzemanyagtöltő állomást, kenő- és motorolajt forgalmazó részleget és szervízt létesíthet az ORIMEX Kft., az amerikai TEXACO dél-dunántúli képviselője.

Mecseki pihenők

A Mecsek Egyesület, a Baranya Megyei Természetbarát Bizottság és a Pollack Mihály Műszaki Főiskola közös szervezésében diákok közreműködésével felmérés készül a mecseki források építményeiről és az erdei pihenőkről. A felmérés alapján szakszerűen tervezhetők lesznek a szükséges felújítások és az újabb létesítmények.

A MAI NAP KRÓNIKÁJA

Illés szekere?

Jelképek erdején át vezet az útunk és ezért különös jelentőséget tuljdonítunk az olyan dolgoknak, minthogy egy ország kit választ pl. védőszentjének, milyen a zászlaja és címere. Ma — Illés napján — érdemes elgondolkodni a névben rejlő többféle bibliai üzeneten is, természetesen anélkül, hogy valamiféle előre megírt utakat akarnánk sejtetni ezzel.

A Királyok Könyvében szereplő Illés próféta végül is az igazság megtestesítője és az igazság bajnoka volt, aki bátran kiállt az üldözöttek és elnyomottak mellett. Történt vele életében olyan eset is, hogy Áháb királlyal került kemény összetűzésbe emiatt. A király ugyanis szemetvetett a palotája szomszédságában lévő szőlőre, amely egy Nábot nevezetű emberé volt. Mivel azonban ő nem akart lemondani az atyai örökségéről a király felesége — Jezabel — egy ősi trükkhöz folyamodott. Hamis tanúkkal igazolta, hogy Nábot káromolta az Istent és meggyalázta a király jelképeit. Ezért a szerencsétlen áldozatot halálraítélték és a birtokait elkobozták. Illés amikor értesült a jogtiprásról azonnal a király színe elé járult és bátran megfenyegette, majd megjósolta neki, hogy ezért a tettéért a vérét a kutyák fogják ott felnyalni ahol Nábotot megkövezték... A bibliai legendája szerint Illést tüzes lovakkal vontatott szekerével együtt egy forgószél vitte föl az égbe. A zsidókeresztény hagyomány szerint ezért ő még most is valahol él és vissza kell térnie ahhoz, hogy meghalhasson. (Ő sem vonhatja ki magát az ősbűn következménye, a halál törvénye alól) Visszatérésre az igazság megjelenését is jelképezni fogja, mert annak közvetlenül Messiás eljövetele előtt vagy a világ végének bekövetkezte előtt kell megtörténnie... Miközben — természetesen — ő is egy védőszent. A védelmezettjeiről szól a mai történetünk.

Horvátország történetében jelentős a mai nap. Egyszer ma van védőszentjüknek: Illés prófétának napja, másodszor pedig 1917-ben ezen a napon született meg Korfu szigetén az a megállapodás, amely kimondta, hogy délszláv népek egy államává egyesüljenek a Karagyorgyevics dinasztia uralma alatt. A Pasic-Trumbic egyezménnyel úgy tűnt, hogy a közel évszázados pánszláv propaganda elérte a célját és a Csehországéhoz hasonló módon nemzetiségi konglomerátum lesz az új jugoszláv állam is. Akkor ennek a területnek közel 12 milliót tett ki a lakossága. Ebből 4 millió 600 ezren voltak a szerbek, 3 milliónan a horvátok, több mint 1 millióan a szlovének és félmillióan a magyarok. Számottevő kisebbségnek számítottak a kucóoláhok, németek, albánok és a törökök ebben a lajstromban.

Mind a korfui egyességnek, mind a későbbi genfi tanácskozásnak horvát részről volt egy előfeltétele. Ez pedig a „Nagyszerb Állam" tagadásának olyatén formájában nyilvánult meg, hogy ők is és a szlovének is ragaszkodtak a magyarokkal és osztrákokkal szemben már kihívott évszázados autonomiájukhoz és jogszokásaikhoz. Nem akartak a Nagyszerbiába beolvadni és ebben a kérdésben különös hangsúlyt kapott a kultúrális autonómia megőrzése is. Már akkor látszott, hogy komoly gondjaik lesznek a szerbekkel, amikor 1918 végére Protics Sztoján által megalakított új „közös" kormánynak húsz tagja közül 13 szerb és csak 5 a horvát. Ebben kifejezésre került, hogy a szerbek nem hajlandók számuk arányában megosztani a horvátokkal és a szlovénekkel a hatalmat. A világháborús győzelem gőgjében — még az ideiglenes nemzetgyűlés összeülése előtt — elárasztották a nyugati stílust követő, szerb hivatalnokok és a kormány abszolutisztikus módon intézte az ügyeket. Az ideiglenes nemzetgyűlésre 1919 márciusában ezért a horvátok már el sem mentek... Két nagy vonulat uralkodott akkoriban a jugoszláv politikai életben. Egyiket Pasic radikális nagyszerb agitátorai uralták, míg a másikban tömörültek Ljuba Davidovics vezetésével azok a szerb és horvát demokraták akik mérsékeltek voltak ugyan, de a jugoszláv államegység hívei is voltak. A játszma a keményvonalasok javára 1921. január 1-jén dőlt el amikoris Pasic lett a kormányfő. El is érte, hogy június 28-ára a nemzetgyűlés új alkotmányt fogadjon el. Mivel ez Szent Vid napjára esett ezért ezt „Vidovdán-alkotmánynak" is nevezik. Az 1923-as választásokon sikerül a parlamaneti választásokon a horvátoknak Stefan Radic révén 72 mandátumra szert tenni a szukscsinában a szerb 108-cal szemben, ami törékennyé tette a szerb fölényt. Radic egy rendívül művelt, de temperamentumos és szertelen ember volt. Olyannyira magára tudta bőszíteni beszédeivel a szerbeket, hogy 1923-ban menekülnie is kellett az országból. Először az angoloknál keresett támogatást parasztpártja számára, majd Moszkvában csatlakozott a III. Internacionáléhoz... A szerbek vezette kormány azonnal megszavaztatta és érvényesítette a kommunisták ellen irányuló államvédelmi történyt és a horvát parasztpártot ideiglenesen betiltották. Az 1925-ös — minden eddigi szerb terrort felülmúló — választásokon mindezek ellenére Radic ismét 67 mandátumot szerzett... A parlamenti trükközések közepette azonban már a horvátok elveszítették bizalmukat vezetőikkel szemben, amikorra az egységüket meghozták a szerbek. 1927. Punisa Racsics szerb képviselő a parlamentben lelőtte Stefan Radic-ot és Pavel Radic-ot... A horvátok otthagyták a szkupcsinát. 1929. január 6-án pedig a király eltörölte az alkotmányt és feloszlatta a parlamentet és az országot körzetekre osztotta. Zsifkovcsi tábornok pedig katonai kormánnyal érvényesítette a „király-diktaturát". Ekkor alakították meg a horvátok az önvédelmi szervezetüket az „usztasa-mozgalmat". Tevékenyen részt is vállaltak Marseillesben Sándor király és Barthou francia külügyminiszter meggyilkolásában 1934. október 9-én (a szerbek elsősorban magyarellenes ügyet akartak ebből alkotni). Az usztasák már nem tűrték, hogy francia támogatással (amelynek alapját Napoleon adta meg az „Illir királyság" megteremtésével, ami máig francia érdekterületté nyilvánította ezt a vidéket) egybetartsák Jugoszláviát. Németország támogatását hamar megnyerték és 1941. április 18-án megalapították az „önálló" Horvátországot, amit aztán elsodort az angol támogatású, kommunista-szerb invázió, a horvát Titóval az élen.

A műországok kora időközben lejárt — úgy hittük. Most a régi bábák ismét ott sündörögnek. Ismét egy vetélés lesz?! És mi lesz Nábot szőlőjével?

Dömölki Lajos

KOSSUTH

04.30 Reggeli Krónika 08.10 Törvénykönyv 08.40 Napközben 11.00 Hírek 11.05 Társalgó Ötven perc irodalomkedvelőknek 12.00 Déli Krónika 12.30 Ki nyer ma? 12.40 Falurádió (ism.) 12.50 Külpolitikai figyelő 13.00 Hírek 13.05 Vendég a háznál 13.15 Elek Tihamér fuvolázik 13.30 Hitélet Tanúim lesztek 14.00 Hírek 14.05 Klasszikusok mindenkinek Don Pasquale Részletek Donizetti operájából 14.55 Versarchívum 15.00 Hírek 15.07 A kevi dénárok Lipták Gábor rádiójátéka 16.00 Délutáni Krónika 16.10 Mindennapi gazdaság 16.20 Zenefórum 17.00 Hírek 17.05 Történelmi tükör 17.25 A Szabó család 18.00 Esti Krónika 18.30 Ráadás 19.00 Hírek 19.05 Sportvilág 19.30 Jó éjszakát, gyerekek! 20.00 Hírek 20.05 Népi táncmuzsika 20.30 Határok nélkül 21.05 Asszonysorsok A megtört aszszony 22.00 Késő esti Krónika 23.05 A Rádió lemezalbuma

PETŐFI

04.30 Hírek, időjárás 04.33 Hajnali kalendárium 06.03 Reggeli csúcs 07.40 Sportreggel 08.00 Műsorajánlat 08.05 Europódium 08.50 Helykereső 09.00 Hírek 09.03 Zöld telefon 09.10 Zene - szó 10.55 Gordiusz plusz 11.00 Hírek 11.03 Családi persely, avagy a pénz is boldogít 11.15 Az én slágerlistám különkiadása József Attila slágerek 12.00 Nóta-só 13.00 Hírpercek 13.10 Prímáspódium 14.00 Mindenki másképp csinálja... 15.00 Hírek 15.03 Vangelis filmzenéiből 16.00 Csúcsforgalom 17.00 Hírek 17.03 Műsorajánlat 17.05 Kamasz-panasz 17.32 Tábori-só 18.30 Helykereső 19.00 Hírek 19.03 Műsorajánlat 19.05 Varázsgömb 19.50 World Music 20.20 Boldog születésnapot! 21.00 Hírpercek 21.10 Zeneközelben a hallgató 22.30 Férfiháztartás 23.00 Hírek 23.03 Sporthíradó 23.10 Napforduló - éjfél előtt

BARTÓK

06.00 Muzsikáló reggel 09.00 Műsorajánlat 09.05 Pódium 10.05 Jákob lajtorjája Jókai Anna regényének rádióváltozata, 2. rész 11.04 Századunk kamarazenéjéből 12.00 Hírek 12.05 A Magyar Állami Hangversenyzenekar Mozart-hangversenye 13.46 A Magyar Rádió Gyermekkórusa énekel 14.05 Auf Deutsch gesagt Német nyelvlecke kezdőknek 14.20 Toldi Arany János elbeszélő költeményének rádióváltozata, 2. befejező rész 15.11 Romantikus kamarazene 16.35 Barokk muzsika 17.00 Irodalmi Újság 18.04 Vaughan Williams: A lócsiszár Kétfelvonásos opera 20.00 Kapcsoljuk a Szombathelyi Bartók Termet! Nemzetközi Bartók Fesztivál 1993. kb. 22.15 Fúvósegyüttesek felvételeiből 22.30 A kórusirodalom mesterműveiből 23.00 Svejk Egy derék katona kalandjai békében és háborúban Jaroslav Hasek regénye 00.05 Magyar előadóművészek felvételeiből

JUVENTUS RÁDIÓ

08.00 Hírek, információk, sport 10.00 Őskor a hőskor 11.00 Ki-ki-csoda vetélkedő 12.00 Csevegő szaxi 13.00 Beszélgetés „zöldségekről" 14.00 Álomfejtés 15.00 Csevegő szaxi 16.00 Mozi nózi 17.00 Tea kettesben 18.00 Szamárfül 19.00 Hírek 19.00 Falutévé

GYŐRI RÁDIÓ

06.55 Műsorismertetés 07.00 Budapesti krónika 07.30 Nyugat-Magyarországi Krónika 08.00-09.00 Második óra. Benne: Önkormányzati híradó, Reggeli telefon, Postazsák, Nyugdíjas percek, Baba-mama, Slágernaptár.

TV 1

06.05 Falutévé adótippel 06.25 Határtól határig 06.35 Reggeli mérleg 06.45 Híradó 07.00-09.00 NAP-KELTE
09.00-12.00 NAPKÖZI, Benne:
10.00 Friderikusz-show (ism.)
11.30 Játék
12.00 Déli harangszó
12.01 Déli egyenleg
16.00 Híradó
16.10 Hatalom és szenvedély
Ausztrál tv-filmsorozat
16.45 Csodálatos a világ
Am. ism.terjesztő filmsor.
17.10 Cimbória
Telefonos vetélkedő
17.25 Pénzvilág
17.35 Válogatás a Televízió archívumából
A fekete város
Tévéfilmsor. (1972 58)
Két szomszédvár
18.40 Álljunk meg egy szóra!
Grétsy László
és Vágó István
nyelvművelő műsora
18.50 Katolikus krónika
19.07 Gyereksarok
Mesék Mátyás királyról
Magyar rajzfilmsorozat
Jómadarak
Magyar rajzfilmsorozat
19.30 Híradó 20.00 Telesport
20.10 A zöldszemű lovasok
Francia-brazil-spanyol
belga kalandfilmsorozat
21.05 Világsztárok az Operában
Nemzetközi balettgála
a gyermekekért
21.50 Nippon - Japán 1945-től
Angol dok.film sorozat
22.50 Intermezzo - tévéjáték
24.00 Híradó 00.05 BBC-híradó

TV 2

16.45 A nap lovagjai
Csiky Gergely, É. Szabó
Márta és Nemeskürty
István beszélgetése a
századforduló irodalmáról
(ism.)
17.18 Kérdezz! Felelek
Egri János műsora
17.39 Gyerekeknek
Pif és Herkules
Francia rajzfilmsorozat
Kiruccanás a múltba
17.50 Elektor kalandor
Telefonos videojáték
18.00 Délutáni egyenleg
18.10 Körzeti híradó
18.25 Műsorajánlat, időjárásjelentés
18.35 A boldog család
NSZK tv-filmsorozat
Az operajegyek
19.30 Zöldpont
A szabadidősportok
magazinja
20.00 Egyszer én is harangoztam
Születésnapi beszélgetés
Bálint Tiborral
20.50 A Kecskeméti Animációs Filmstúdió műsoraiból
Jankovics Marcell: Sámán Európában
21.25 Kapcsolatok
Európa jövője
Nemzetközi gyermektalálkozó Kecskeméten
22.00 Esti egyenleg
22.25 24 óra
22.50 A férfi, aki tetszik... nekünk
Sugár Ágnes
és Radványi Dorottya
műsora

DUNA TV

16.00 Hírek, műsorismertetés
16.05 Évforduló
16.10 A fekete villám kalandjai
Színes am. filmsorozat
16.35 Belmondo
A javíthatatlan
Francia filmvígjáték (ism.)
18.20 Mesesarok
Maja, a méhecske
15. rész: **A repülő egér**
18.45 Hírek
19.00 Kedves hazug — *színház*
20.25 Országjáró suli-buli
21.05 Kordokumentum
Magyarok a prérin (1979)
Színes magyar film
22.25 Dunasport
22.40 Évforduló
22.45 Hírösszefoglaló

RTL

07.00 Jó reggelt, Németország! 09.00 Ironside (ism.) 10.00 Gazdagok és szépek (ism.) 10.30 Megéri az árát! 11.00 Kockázatos! 11.30 Családi párbaj 12.00 Hírmagazin 12.30 A springfieldiek története Amerikai családsorozat 13.20 A kaliforniai klán Amerikai családsorozat 14.10 Vészhelyzet Amerikai filmsorozat Túlbuzgóság 15.00 Gyilkosság a hobbija Amerikai krimisorozat (ism.) Mint egy Puccini-opera 16.00 Hans Meiser Tv-kerekasztal-beszélgetés 17.00 Ki a főnök? Amerikai vígjátéksorozat A pénz a világ ura 17.30 Egy rém rendes család Amerikai családsorozat (ism.) A lányok csak szórakozni akarnak 18.00 Tizenegy 99 18.45 Hírek 19.10 Vigyázat, robban! 19.40 Jó idők, rossz idők Német családsorozat 20.15 Sípjel extra — Fuji Kupa Bayern München — Verder Bremen 22.15 A forró szék Olaf Kracht televíziós vitaműsora 23.15 L. A. Law sztár-ügyvédek, trükkök, perek Amerikai filmsorozat 01.15 Törvény és rend Amerikai krimisorozat 01.10 Egy rém rendes család Amerikai családsorozat 01.45 Ki a főnök? Amerikai vígjátéksorozat

SUPER

08.00 ITN-hírek 08.30 Eco record Környezetvédelmi magazin 09.00 Super bevásárlás 12.00 Videogenerátor 16.30 Hullámhosszon 18.30 Bonanza westernfilm19.30 Dante Am. filmsor. 20.00 Indigo 20.30 Imagobank 21.00 Eco record 21.30 Csupafül 22.00 ITN-hírek 22.30 Nyomon Hírmagazin 22.48 Tőzsdeszemle 23.00 A rock'n roll aranykora 24.00 Videogenerátor 02.00 Távol keleti gazdasági hírműsor

SAT 1

09.10 Egy bajor Rügen szigetén Német családsorozat 10.45 5x5 (ism.) 11.15 Szerencsekerék (ism.) 11.55 Federation Kupa teniszmérkőzés Frankfurtból 16.45 5 x 5 Kvíz a gyors észjárásúaknak 17.20 Menj az egészre! Póker, kockázat és nyeremény 18.30 Híradó 18.50 Sporthírek 19.00 Klipp-klapp Dieter Hallervorden klipklubja 19.30 Szerencsekerék Nyereményes játékshow Berlinből 20.15 Népzenei parádé Ramona Leiss műsora Rendkívüli vendég ma Werner Böhm 21.10 Megmentők Megmutatjuk a valóságot 22.00 Fellebbezés Ulrich Meyer vitaműsora Berlinből 23.00 A Der Spiegel tv-magazinja Utána: Hírek 23.40 Emóciók Francia erotikus magazin 0.10 Férfi, ó férfi Ki a legklasszabb fickó? Peer Augustinski játékshowja 1.00 Tom levelei Amerikai rövidfilm

MTV

11.30 YO! Rapmagazin New Yorkból 14.00 Elton John rockumentum 17.00 Táncparti Simone műsora 18.00 A filmvilág újdonságai 19.00 20-as európai slágerlista 21.00 Szombat éji élet Vidám félóra sztárokkal 22.00 Hadd souljon! 23.00 A legfrisebb klipek

PRO 7

05.35 Lassie (ism.) 06.00 Flipper (ism.) 06.25 Mr. Belvedere (ism.) 06.50 Rajzfilmek 08.15 Varázslatos Jeannie (ism.) 08.40 Kőr bubi két dámával (ism.) 09.10 Remington Steele (ism.) 10.05 A hotel (ism.) 12.15 Csendes kis otthonunk (ism.) 12.45 Roseanne (ism.) 13.15 Matlock (ism.) 14.05 A fekete lovag Amerikai kalandfilm (ism.) 15.30 Remington Steele Amerikai akciófilmsorozat 16.20 Mr. Belveldere Am. családsorozat 16.45 Varázslatos Jeannie Amerikai vígjátéksorozat 17.15 Rajzfilmek 18.30 Kőr bubi két dámával Amerikai vígjátéksorozat 19.00 Csendes kis otthonunk Amerikai vígjátéksorozat 19.25 Roseanne Amerikai vígjátéksorozat 20.00 Hírek 20.15 Csigalépcső Angol krimi 22.00 Houston Knights A dicsőséges páros Amerikai krimisorozat 22.55 Hawaii 50 Amerikai krimisorozat ' Halál a családban 23.50 Kém vagyok Amerikai akciófilm-sorozat ' Az álomkereskedő 00.45 Halálos nyom (ism.) 02.15 Hawaii 50 (ism.) 03.15 Kém vagyok (ism.)

DSF

08.45 Reggeli start 0 9.00 Hopp vagy kopp? 09.30 Sport a javából 11.55 Hírek 12.30 Minden oké! 13.00 Tévétőzsde 13.45 DSF-edzés 14.00 Sport-show (ism.) 15.00 Sport a javából 17.00 Kötelező és szabadon választott 18.00 Furcsa sportok magazinja 18.30 Sport-show 19.30 Hírek 19.40 Sport a javából 22.00 Bundesliga a 93/94-es szezon csapatai 23.00 Szabad a ring 24.00 Sport-show (ism.)

TV 5

13.15 Banánhéj Kanadai teleregény 13.40 A bírónő Svájci játékfilm 15.10 Beszélgetések 2020-ról Francia tv-filmsorozat 16.30 Szórakoztató műsor 19.00 Játék a szavakkal 20.30 Olyan, amilyen Svájci társadalmi magazin 21.30 Rendkívüli tudósító 23.00 Frufru Vidám magazin

NAPI AJÁNLAT

TV1 — 17.35 — A fekete város

Lőcse város főbírája gyilkosának megbüntetésére készülődik. Görgey intézkedéseket tesz a várható támadás elhárítására: görgői sasfészkének védelmére hadsereget szervez, melynek élére a háborúból hazatért Bibók Zsigmondot állítja. Rozáli tartózkodási helyén pusztít a fekete halál. Amikor az alispán erről értesül, leánya megmentésére indul...

TV 2 — 21.25 — Kapcsolatok

Európa jövője — Nemzetközi gyermektalálkozó Kecskeméten
Európa minden részéből kb. ezerkétszáz 10-16 éves korú gyermeket fogadtak a város családjai július 2-tól. A kecskeméti iskolások és testvériskoláik tanulói — hagyományaikhoz híven — immáron 2. alkalommal találkoztak. A 10 napos rendezvény eseményeinek összefoglalóját láthatjuk.

Duna TV — 19.00 — Kedves hazug

Szinházi közvetítés felvételről
G. B. Show és Mrs. Chambell a híres színésznő több mint 40 éven át leveleztek. Szerelmük története a humor jegyében és irónikus levelek sorában bontakozik ki. Személyes kapcsolatukon túl felvillan a XX. század első felének képe is. Főszerepben: Tolnay Klári, Mensáros László

HBO — Székesfehérváron és Dunaújvárosban

17.30 A csalogány — mb. kanadai rajzfilm
18.05 Mozimánia: Rettegés a sötétben —am. dok. film
19.00 A vad banda —mb. am. film
21.25 Rettegés az éjszakában — mb. angol bűnügyi film
23.00 Rossz időzítés — fel. am. film

Sándorfalvi Sándor festő

„Egy galéria, ahol otthon érezheti magát művész és műbarát"

Végre van egy hely!

A fehérvári képzőművészeti életben új szakaszt jelentett a Székesfehérvári Művészek Társasága megalakulása. A városi festők, szobrászok, grafikusok nem csupán édekvédelmi szervezetet hoztak létre, hanem valódi műhelyt is. Egy olyan autonóm szervezetet, amely képes kapcsolatot teremteni más művészeti műhelyekkel, intézményekkel, és eleven kapocsolatot tart a közönséggel, a műbarátok körével.

Igen ám, de hol?

A „kollektív műterem"az immár legendás hétfői összejöveteleknek ad helyet, ilyesmire nem alkalmas. Régi igénye a képzőművészeknek, hogy valahol otthon legyenek a belvárosban, kell egy hely, amely csak az övék, melynek arculatát kizárólag ők formálják ki.

Végre ez is megolódott. A városi önkormányzat és nem utolsósorban Balsay István polgármester személyes támogatásának köszönhetően múlt hét végén megnyílt a Pelikán Galéria. A felújított műemléki épületben, a Pelikán udvarban a szép bolthajtásos helyiségekben ismét az van, ami kezdetben volt(aminek cégtáblája máig látható a kapu mellet) — városi galéria.

Megkérdeztünk néhány művészt, hogyan értékeli ezt a fejleményt, és mik a Társaság tervei az új helyen?

M.Tóth István: Nekem nagyon tetszik az ötlet, az még jobban, hogy végre meg is valósult. Legyen a városban minél több hely, ahol be tudunk mutatkozni. S nem mindig a nagy méretű képekre van szükség, szerényebb, kisebb léptékű dolgokra is. Arra az intimitásra, amelyet

Sádorfalvi Sándor: Sétálók a Városháza téren (olaj, vászon)

Váncsa Ildikó: Vágyakozás

ezek az ódon falak árasztanak. Ha beindulnak a kiállítások, az árusítás, az apróbb munkák itt nagyon jól mutatnak, s remélem, a közönséget is ide vonzzák.

Rengeteg mű fekszik el műtermekben, amelyet nem volt alkalom bemutatni. Grafikák, vázlatok, kísérletek. Jó lenne, ha megismernék az alkotó ember másik arcát is, ha bepillanthatnának a kulisszák mögé. S itt erre is lesz mód.

Bauer István: Olyan galériát szeretnénk, mely otthont ad a városi képzőművészeknek, ahol otthon érzi magát művész és műbarát. Ezzel a helyiséggel mi „gazdálkodunk",saját kiállításaink mellett tervezzük cserekiállítások fogadását, természetesen a kölcsönösség jegyében.

Keressük azt a szakembert is, aki elvállalná a galéria vezetését, menedzselését. Bár az önkormányzattól kapunk támogatást, szívesen vennénk, ha ő maga is pénzt fektetne ebbe a vállalkozásba. A költségekhez egyébként a művészek is hozzájárulnak.

A műhelyteremtés része az is, hogy a megszünt nadapi alkotóház helyett igyekszünk új lehetőséget találni. A megyei önkormányzat telket ajánlott föl, ahol esetleg építkezhetünk, de a polgárdi polgármester is jelezte: a kastély épületét alkotóházzá lehetne alakítani.

A jövő tőlünk függ: tudunk -e jól élni ezzel a nagyszerű helyiséggel? Én bízom benne, igen!

Ecsedi Mária: A város művészeinek végre van egy olyan kiállítóhelyisége, amely alkalmas egyéni kamara- és egy-két darabos csoportos kiállítások megrendezésére. De ez a helyiség nem csak ezért fontos. A jövőben lehetőségünk nyílik, hogy szabadon meghívhatjuk azt vagy azokat, akikkel közösen akarunk kiállítani. Azt a helyet jelenti, ahol kötetlenül is össze lehet jönni. Tervezünk egy olyan találkozási formát, amikor egy műbarát házaspár lesz a házigazdája egy-egy estnek. Ezen például bemutathatja gyűjteményét, egy szerény vendéglátás keretében.

Természetesen nemcsak a kiállítás a célunk, hanem az eladás is. A belső átalakítás, a szükséges eszközök beszerzése és felszerelése után galériaszerűbb lesz a belső tér. A munkálatok költségét a városi önkormányzat fedezi. Igyekszünk változatos műtárgykollekciót felvonultatni, hisz a társaság tagjai a legkülönbözőbb műfajban alkotnak.

Péntek Imre

Egészségügyi ismeretterjesztő művek

EGY KÖNYVKIADÓ TERVEI

A kulturális tevékenységet folytató gazdálkodó szervezetek napjainkban ugyanúgy nehézségekkel, működési problémákkal küszködnek, mint a nonprofit-társaik. Ha azonban keresik egymással a kapcsolatot, az együttműködés lehetséges formáit, ez mindkét szervezet számára előnyös és hatékony lehet. Vannak erre példaértékű kezdeményezések, mint például a Medicina Könyvkiadó Rt.-nél végbement változtatások. *Farkasvölgyi Frigyesné* igazgató erről tájékoztatott.

— A kiadó az elmúlt évben részvénytársasággá alakult, a dolgozói egzisztencia hitelből dolgozói tulajdonba került. A Medicina továbbra is folytatni szeretné a meghatározó szakirodalmi kiadói tevékenységet. Egészségügyi és ismeretterjesztő könyveinkkel a megelőzés stádiumában szeretnénk elérni eredményeket. Sajnos sok rászoruló van, és ahhoz, hogy a könyvek a célzott olvasóréteghez eljussanak, szükség van a profil-rokon nonprofit szervezetekkel történő együttműködésre.

— Egy magáncég mennyiben modhatja el magáról, hogy nonprofit érdekeltségű?Mit jelent ez a Medicinánál?

— Mint midnen vállalkozás, természetesen ezt is a megfelelő haszon, nyereség megszerzésének kell orientálnia. Azonban olyan kezdeményezéseink vannak, amelyek a nyereségre való törekvés mellett egyfajta karitatív tevékenységet is felvállalnak. A múlt évben közel 60 iskolának segítettünk házikönyvtárának a feltöltésében. Szociális gondozottaknak adtunk át ajándékcsomagot családias, meghitt ünnepség keretében. Szegeden egy szociális otthon könyvtárát rendeztük be. Az 1993-as kiadói tervben számos olyan könyvünk jelenik meg, amit igen széles rétegnek alacsony áron, haszon nélkül kínálunk. Teljesen térítés nélkül kerül 3 ezer beteghez ismeretterjesztő könyv. Egészségügyi ismeretterjesztő könyveinket viszonylag elfogadható áron hozzuk forgalomba azért, hogy széles rétegekhez jussanak. Célunk és szándékunk, hogy a könyvekkel széleskörű felvilágosítást adjunk, felismerjék a betegek a panaszok okát, s ne akkor forduljanak az orvoshoz, amikor már késő. — **mérő** —

A fehérvári Fal Galéria gyakran ad bemutatkozási lehetőséget a fiatal pályakezdő fotósoknak. Ezúttal Antal Ica fotókiállítása nyílik július 23-án, pénteken öt órakor a városszerte kedvelt szabadtéri színhelyen, a Fal-közben. Megnyitót mond Sasvári Edit művészettörténész. A tárlat két hétig tekinthető meg

SZABAD SZÍNHÁZI BEMUTATÓK

A Szegedi Szabadtéri Játékok kiegészítő programjaként a Tisza-parti városban megkezdődött a szabad színházak nemzetközi találkozója, amely az idén harmadik alkalommal kínál utcaszínházi látnivalót is a közönségnek.

A július 22-ig tartó programban tíz hazai és öt külföldi csoport mutatkozik be a Széchenyi és a Dugonics téren, illetve a régi zsinagógában, a tudományegyetem auditorium maximumában és a Bálint Sándor Művelődési Házban. Visszatértek a korábbi találkozókról már ismert alternatív színházak is Szegedre, több társulat viszont első ízben vesz részt a találkozón. Míg tavaly a tánc és a mozgás jellemezte az előadásokat, addig most több a hagyományos prózai bemutató.

Az együttesek között láthatja a közönség az újvidéki Tanyaszínházat, a romániai makófalvi iskolakört, az olasz Enzo Cozzi csoportját, és több színvonalas szabad színházi produkciót.

Láttuk, hallottuk, olvastuk

Állati dolgok...

Gondolkodnak-e az állatok? A kérdés régóta izgatja az embereket, de ennek kutatására egy viszonylag fiatal tudomány, az *etológia* hivatott. Most újabb felfedezésekről számolt be a televízió Dimenzió című tudományos magazinműsora.

A papagájról mindeddig azt tartották, valójában fogalma sincs, mit mond, pusztán utánoz. Aki emlékszik Konrád Lorenz híres, Salamon király gyűrűje című könyvére, tudja: a neves tudós ebben egy olyan madárról is ír, amelyik „itt a kéményseprő" ordítással repdesett a kert fölött, valahányszor meglátta a számára félelmetes, „fekete" embert. A mondatot a madár a szakácsnőtől hallotta — állapította meg Lorenz — , de csak akkor idézte, amikor a kéményseprő tényleg megjelent. A Dimenzió tudósításából most kiderült: a legtöbb szóra megtanítható jákó papagályról egy kísérletben bebizonyosodott, felszólításra képes kiválasztani a különböző színű, formájú és anyagú tárgyak közül a megfelelőt. A madár tehát gondolkodik... Egy másik, szenzációs kísérletben a számokat ismerő csimpánz képes volt összeadni két, kosár tartalmát. Az egyikbe két, a másikba három barackot tettek, a majom pedig rámutatott az ötös számra...

Az állatok tehát többre képesek, mint amit eddig feltételeztünk róluk. A hangyák különleges „társadalma" is foglalkoztatja a tudósokat. Akadnak élősködő hangyafajok, amelyek háborút indítanak a másik boly ellen, fogságba ejtik őket, „akik" aztán rabszolgasorba kerülve immár nekik dolgoznak, s szereznek élelmet. „Állati..."— mondhatnánk, ha nem volna ez a jelenség olyan félelmetesen emberi... **— gábor —**

Megosztott felelősség

A megújult magyar közoktatás — immár törvénnyel szentesítve — rendkívüli kihívást jelent az iskoláknak, a tantestületeknek. Nem kétséges, hogy a diákoknak sem könnyebb, hiszen a tanulási folyamatban őket érinti leginkább a pedagógia sikere vagy kudarcélménye. Kérdés az is, hogy felkészültek-e kellőképpen az intézmények a megváltozott követelményrendszerre? Milyen a kapcsolat a helyi önkormányzatok és az iskolák között? A megosztott felelősségről, egy országos konferencia tapasztalatairól hallhatunk vitát a közelmúltban.

A rádió oktatással kapcsolatos kerekasztal-beszélgetései — ezúttal az önkormányzat és közoktatás — igyekeznek alaposan bemutatni egy-egy kérdéskört. Sokszor azonban eleve lehetetlen egy bonyolult rendszer minden összefüggésére odafigyelni. Dobos Krisztina, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium helyettes államtitkára elsősorban azt hangsúlyozta, hogy az önkormányzatoknak természetes és jogos igényük, hogy maguk szervezzék meg a feladataikat, maguk döntsék el, hogy milyen struktúrában érvényesítik a felelősség kérdését. Hiszen a törvény csak általánosságban tudja megfogalmazni a célokat és a teendőket. Az összehangolt követelményrendszer viszont a helyi önkormányzatok munkáját fémjelzi. Eredménytelensége a helyi konfliktusokat növeli. A megosztott felelősség a közoktatási törvény fő sajátossága — hangzott el a fórumon. Amikor a szülő szabadon választhat iskolát, az intézmény pedagógiai programját a helyi igényeknek, lehetőségeknek megfelelően alakítja ki, nyilván nehéz ezt az egyensúlyt megteremteni. Enélkül viszont a törvény valóban általánosság marad. **— kulich —**

Európai utas

A mind gazdagabb hazai folyóiratpaletta különleges képződménye az Európai utas. Több szempontból is. Először is azért, mert képes integrálni magába a különböző szemléletű, felfogású szerzőket Európából, Közép-Európából. S azért is, mert a magyar kultúra legkülönbözőbb jelenségeit képes tágabb összefüggésekben bemutatni. Ami a legmeglepőbb: úgy politikus, hogy nem vész bele az aktuálpolitika szövevényébe.

Legújabb száma jó példa minderre.

Azt hiszem, nemigen találunk olyan lapot ma, amelyben együtt olvasható Antall József és Göncz Árpád neve. Az Európai utasban igen. A miniszterelnökkel Sárközy Péter beszélgetett a Közép- európai Kezdeményezés és Magyarország kapcsolatáról. Természetesen érintették az európai politikai tendenciákat, különös tekintettel a közelgő választásokra. Antall József felhívta a figyelmet a konzervativ erők térnyerésére, s bizakodását fejezti ki, hogy nálunk is eldöntheti a választást a „stabilitás igénye és a középerők súlya".

A Műhelyek rovatban olvashatunk a székelyudvarhelyi gimnáziumról, a Trefort utcai gyakorlógimnáziumról, mint a magyar pedagógia két meghatározó intézményéről. A 85 éves Teller Edével beszélget Zeley László. Murányi László a Századvég kiadót mutatja be. Molnár Gál Péter a Vígszínház indulásáról közöl érdekes adalékokat.

Az irodalmi anyagból érdemes megemlíteni a 75 éves Hubay Miklóst köszöntő írásokat, Kassák mai idézését vagy a nemrég elhúnyt Cseres Tibor utiélményeit Illyéssel, Déryvel.

Kukorelly Endre budapesti vallomása ugyancsak irodalmi kuriózum. **(im)**

A MAI NAP KRÓNIKÁJA

Katonák nélkül

Természetes ellenszenvet érez minden kifejezetten „civil" ember a katonásdival szemben. Nem szereti, mert megregulázzák ezen intézményen belül és az „egyénviselkedés" szabályain túl, ráhúzzák az „egyenruhát" is, és ezzel, megcimkézetten már nem azonos régi polgári önmagával. Hiszen volt a sarzsik és a „gyakorló" majd „kimenő" egyenruhák korszaka előtt egy olyan privát élete is, ahol, mint választó állampolgár még hatással is lehetett (legalábbis úgy érezte) a nagypolitikára... Ugyanakkor még a legcivilebb polgár is belátja, hogy a hadsereg végül is egy szuverén állam eszköze, amellyel akaratát — ha kell — erőszakkal is érvényesíteni tudja.

A külpolitika intézésének két szerve létezik: a diplomácia, valamint a hadsereg, bár az utóbbit igyekszünk bagatelizálni. Működésüket tekintve nagyon sok különbség van közöttük. A köztudottakon kívül, hadd hívjuk fel a figyelmet még egy-kettőre. Amíg a külügyérek munkája állandó, addig a „sereg" (hál'istennek) csak alkalmi rendeltetésű, és ezért békeidőben gyakorta aláértékelik jelentőségét. Amíg a „diplomaták tevékenysége állandó", az azt is jelenti, hogy mindennapi munkájukat, feladatukat nemcsak az elméleti tudás, hanem gyakorlati tapasztalatok és bevált módszerek alapján végezhetik, de mindezek nem érvényesek, mint megállapítások a hadseregre. Hiszen annak vezetői csupán elméleti ismeretek alapján készülhetnek fel és haditapasztalatok nélkül jutnak vezető állásokba és néha döntési helyzetbe.

A másik különbség az, hogy a diplomácia nem követhet el olyan hibákat, amelyek az állam működését rögtön és akut gyorsasággal megbéníthatja. Az ő "bűneik" csak később éreztetik hatásukat, míg a hadsereg vezetésében minden tévedés azonnal megbosszulja magát, súlyos véráldozatokkal jár és alig javítható hatású. Ugyanakkor egymásra vannak utalva, hiszen a fehér asztalok mögötti tárgyalásoknál is „nyomatékosított erő" a katonaság ütőképessége. Ebből következik az a kérdés is, hogy a külpolitika (és általában a politika) intézésére hivatott államatyák, államanyák valóban ismerik-e és felismerik-e a rendelkezésükre álló fegyveres erők valódi teljesítőképességét? Merthogy létezik és létezett olyan állapot, amikor a külpolitikánk és érdekünk a haderő teljesítőképességével nem volt arányban...

Hol azért, mert nem volt fegyveres erő, hol meg azért, mert: „ideológiai megfontolásokból" visszafejlesztették, s aztán kapkodhattak. Erről is szól a mai történetünk.

***

1919-ben, ezen a napon kezdődött meg az olasz és francia tisztek parancsnoksága alatt álló cseh hadsereg támadása a magyar csapatok ellen a Felvidéken. Összehangolták lépéseiket és hadműveleteiket a délen támadó román erőkkel, akik mögött ugyancsak a franciákat találhatjuk, mint „tanácsadókat". Végül is a világháborúban győztes antant elérte az utódállamoknál, hogy a Párizsban kezdődő béketárgyalásokon benyújtott területi igényeiket saját katonai erejükkel is érvényesítsék. Sokakat váratlanul ért ez a beavatkozás, hiszen hittek Wilson amerikai elnök doktrinájának, amelynek értelmében (vagyis ahogyan ők értelmezték), a Habsburg birodalom népei az állami hovatartozásukról szabadon dönthetnek, tehát ilyen katonailag kikényszerített helyzetre nincsen szükség. Ezt erősítette, hogy nem is olyan sokkal azelőtt, még az „Österreichische Rundschau" című osztrák lap is nagy diadallal üdvözölte az „Osztrák Egyesült Államokat", de a különböző szláv lapok már a király manifesztumát, amely a Birodalomnak a népek önrendelkezési jogán történő szövetségi állammá történő fejlesztését célozta, szánalmas erőlködésnek minősítették. Sorra alakultak meg a különféle nemzeti tanácsok, amelyek az államhatalom hiányát igyekeztek pótolni. Így Magyarországon is, 1918 október 30-án a Károlyi vezette csoport, az engedelmességet megtagadó menetszázadok és a hozzájuk csatlakozó rendőrség passzív támogatásával, megszerezte a hatalmat. A frontokon is váratlanul alakult minden hadi kezdeményezés. Az angol és olasz támadásoknak kezdetben ellentálltak, de 1918 október 25-én a losonci 25-ös gyalogezred egyik zászlóalja megtagadta az engedelmességet. Ezután az egész ezred fellázadt, és a parancsmegtagadás átterjedt a 22. székely gyalogezredre is. A furcsa ebben a helyzetben az volt, hogy a magyar csapatok nem a harcot tagadták meg, hanem közöttük az a hír terjedt el (nem is alaptalanul), hogy odahaza a magyar határok védelmére van szükség rájuk, hiszen a románok ismét betörtek Erdélybe... Az osztrák történetírók nagy előszeretettel teszik ezek miatt is — az összeomlás okozóiként — felelőssé a magyar csapatokat. Galaise-Horstenau vagy Auerbach írásaiban pusztán csak annyi az igazság, hogy legelőször valóban néhány magyar csapattest lázadt fel, de ezt követően az összes nemzetiségi alakulat megtagadta az engedelmességet, majd átállt az antanthoz! Ők képezték később a cseh és román intervenciós erők gerincét, amelyeket bevetettek Magyarországon, hiszen szervezetten vonultak át a másik oldalra. Ugyanígy indultak haza a magyar honvédek is. Itthon pedig az októberi események következtében hatalomhoz jutott kicsiny oligarchikus csoport „néptörvényei" fogadták őket. A Károlyi-féle mozgalomnak színt és karaktert a polgári radikalizmus és a szociáldemokrácia adott, amelyek eddig ki voltak rekesztve a hatalomból, és nem volt politikai rutinjuk. „Ideáikat" messzemenően követték ezért, és feneketlen békevágyukat éppen a Károlyi-kormány hadügyminiszterére; Linder Béla fogalmazta meg azzal, hogy kijelentette: *„nem akarok többé katonát látni!"*. Ez a törekvés — és Pogány József bolsevista katonatanácsa — egyértelműen a katonai egységek felbomlasztásához vezetett. Eközben történt meg az, hogy felfegyverzett alakulatok törtek be Erdélybe és Felvidékra az antant által megállapított demarkációs vonalak mögé és nem volt erő visszaverni őket! Az antant politikai vezetése is felbátorodott ettől, és hamarosan ők is területi követelésekkel léptek fel például a Vyx jegyzékben, amely a Károlyi-kormány olyan bukásához vezetett, hogy felelőtlenül (a börtönben ülő) kommunista vezetésnek adta át az országot. Akik aztán kapkodva szervezték meg a honvédelmet és állítottak például a románok 50 ezres seregével szembe 18 ezer magyar vöröskatonát...

***

E sorok írója egy kicsit nagyapjának állított most emléket, aki bajtársaival együtt vonattetőkön utazott haza Dél-Tirolból, „mert a magyar hazát kell most menteni-védeni". Itthon pedig társainak még a bajonettjét is elvették a balga pacifizmust képviselő államhivatalnokok, akik aztán a béketárgyalásokra is ilyen háttérrel utazhattak, amikor már egyáltalán meghívták őket...

Dömölki Lajos

KOSSUTH

04.30 Reggeli Krónika 08.10 Törvénykönyv 08.40 Napközben Közérdekű magazin 11.00 Hírek, időjárás 11.05 Társalgó (ism.) 12.00 Déli Krónika 12.30 Ki nyer ma? 12.50 Külpolitikai figyelő 13.00 Hírek, időjárás 13.05 Vendég a háznál 13.30 Tanúim lesztek Egyházi műsor 14.00 Hírek, időjárás 14.05 Klasszikusok mindenkinek 15.00 Hírek, időjárás 15.05 A kisfiú meg az oroszlánok Mesejáték 16.00 Délutáni Krónika 16.10 Mindennapi gazdaság 16.20 Zenefórum 17.00 Hírek, időjárás 17.05 Rákóczi fejedelem 17.25 A Szabó család 18.00 Esti Krónika 18.30 Ráadás 19.00 Hírek, időjárás 19.05 Sportvilág 19.40 Híradás a magyar glóbuszról 20.00 Hírek, időjárás 20.05 Népi táncmuzsika 20.30 Határok nélkül 21.00 Hírek, időjárás 21.05 Legenda Csanádi Imréről 22.00 Késő esti Krónika 22.30 Parlamenti folyosó 23.05 Kis éji zene

PETŐFI

04.30 Hajnali Kalendárium 06.03 Reggeli csúcs 07.40 Sportreggel 08.05 Európódium 08.50 Helykereső 09.00 Hírek, időjárás 09.10 Zene-szó 10.55 Gordiusz plusz 11.00 Hírek, időjárás 11.03 Családi persely 11.15 Az én slágerlistám 12.00 Nóta-só Szolnoki Gyula műsora 13.00 Zenés hírcsokor 13.10 Boross Lajos zenekara játszik 14.00 Mindenki másképp csinálja 15.00 Hírek, időjárás 15.03 Esti bűvölet Örökzöld dallamok 16.00 Csúcsforgalom 17.00 Hírek, időjárás 17.03 Kamasz-panasz 17.32 Suli-só - Iskolák és diákjaik 18.30 Helykereső Szociálpolitikai magazin 19.00 Hírek, időjárás 19.03 Külhoni pletykák 19.50 World Music 20.20 Boldog születésnapot! Az ünnepelt: Perczel Zita 21.00 Zenés hírcsokor 21.10 Zeneközelben a hallgató 22.30 Férfiháztartás 23.00 Hírek, időjárás 23.10 Napforduló - éjfél előtt

BARTÓK

06.00 Muzsikáló reggel 06.50 Buborék Egy kis tudomány 09.05 Pódium A Régi Zene Együttes játszik 10.00 Hírek, időjárás 10.05 Öregek, halottak Mészöl Miklós elbeszélése 11.00 Renato Bruson Donizetti-áriákat énekel 11.40 Országok, tájak zenéje Tibet 12.00 Hírek, időjárás 12.05 Hangverseny délidőben Kollár Zsuzsa és Láng Gabriella, zongora 12.44 Zempléni Művészeti Napok 1992 A 8+8 Énekegyüttes hangversenye 14.00 Hírek, időjárás 14.05 Auf Deutsch gesagt Német nyelvlecke kezdőknek 14.20 A kelletlen leány, 2. rész 15.17 Zenekari muzsika 16.05 Hangnemek és zenék I. 16.35 Szokolay Sándor zeneművei 17.00 Emlékeim az alvilágból Déry Tibor műveiből 18.05 Borogyin: Igor herceg Operaközvetítés 21.50 Régi fúvószene 22.05 A kamarazene kedvelőinek 23.00 Kluzsinszky és Bohus bolyongása a lépcsőházban Hangjáték 23.50 Szimfonikus miniatűrök 00.05 Magyar előadóművészek felvételeiből

JUVENTUS RÁDIÓ

08.00 Hírek, információk 10.00 Őskor a hőskor 11.00 Juventus délelőtt 12.00 Csevegő szaxi 13.00 Ebédidőben 13.30 New Age: Új korszak, mai zene 14.00 Nap vendége 15.00 Csevegő szaxi 16.00 Mozi nózi 17.00 Tea kettesben 18.00 Szamárfül 19.00 Hírek, információk, sport

GYŐRI RÁDIÓ

06.55 Műsorismertetés 07.00 Budapesti krónika 07.30 Nyugat-Magyarországi Krónika 08.00-09.00 Második óra. Benne: Önkormányzati híradó, Reggeli telefon, Postazsák, Nyugdíjas percek, Baba-mama, Slágernaptár.

TV 1

05.40 Falutévé — adótippel
06.00 A Reggel
08.10 Alternatív gyógyászat
08.30 Közjáték
08.35-12.05 NAPKÖZI
09.00 Pokoli paradicsom
Brazil kalandfilmsorozat
XLV/39. rész
10.00 Friderikusz-show (ism.)
11.20 Játék
12.05 Képújság
15.25 Jégkorong vb Elődöntő
Közben:
kb. 16.10 Délutáni egyenleg
18.10 Pénzvilág
18.20 NAPKÖZI
18.40 Esti mese
Derű és ború
Angol rajzfilmsorozat
XIII/12. rész
Az éneklő szivárvány
19.00 Szerencsekerék
19.30 Katolikus krónika
„Veletek vagyok mindennap..."
19.45 Jelképtár
A bíbor
20.00 Híradó
20.30 Telesport
20.40 A klinika
NSZK tévéfilmsorozat
XII/9. rész
21.30 AKTuális
21.55 Közjáték
22.00 Sportvarázs
Olasz labdarúgás,
amerikai kosárlabda
és egyéb csodák
23.40 Európai Iskolától Amerikáig — Beszélgetés Mezei Árpáddal
00.25 Híradó
00.30 BBC-híradó

TV 2

06.00-9.00 NAP-KELTE
Reggeli információs magazin
09.00 A fekete szikla titka
Brazil tévéfilm (ism.)
10.00 Parlamenti Napló
Kapcsoljuk az Országházat
16.10 Korforduló
Idősek és idősödők mindenes fóruma
17.00 Híradó
17.05 Civil kurázsi
Bayer Ilona műsora
17.30 Csipegető-gyerekhírek
17.39 Gyerekeknek
Pif és Herkules
Francia rajzfilmsorozat
Kutász csalódik
17.50 Elektor kalandor
Logikai videójáték
18.00 Híradó
18.10 Regionális híradó
18.25 Műsorajánlat, időjárás
18.30 Zöldpont
Szabadidősportok magazinja
19.05 Zöld brigád
Francia-NSZK tévéfilmsorozat VII/6.: **A mérgező hulladék maffiája**
20.10 Stúdió '93
A TV2 kulturális hetilapja
21.00 Felkínálom
Pomezánski György műsora
22.00 Esti egyenleg
Napi képes hírösszefoglaló
22.25 Uram, Te látod lelkemet...
Beszélgetés
dr. Cserháti József
nyugalmazott püspökkel
23.05 Los Angeles jazz
Amerikai zenés tévéfilm

DUNA TV

16.00 Hírek, műsorismertetés
16.05 Évforduló
16.10 A nagy kékség (115')
Francia-amerikai film
18.05 Változatok gyerekhangra
Magyar rövidfilm
18.20 Mesesarok
Maja, a méhecske
Édes otthon
19.00 Magyar filmtörténet
A zenélő malom (85')
Magyar film
20.25 Festő a labirintusban: Országh Lili
20.55 Kordokumentum Ítéletlenül
Magyar film(1991)
22.10 Évforduló

RTL

07.00 Jó reggelt, Németország! Magazin 09.00 Ironside (ism.) 10.00 Gazdagok és szépek Am. vígjátéksor. (ism.) 10.30 Megéri az árát! Játékshow 11.00 Kockázatos! Főszerepben: a tudás, a tempó és a pénz 11.30 Családi párbaj Vidám vetélkedő szupernyereményekkel 12.00 Hírmagazin 12.30 A springfieldiek története Családsorozat 13.20 A kaliforniai klán Családsorozat 14.10 Vészhelyzet Amerikai filmsorozat 15.00 Gyilkosság a hobbija Am. krimisorozat (ism.) 16.00 Hans Meiser Tv-kerekasztal beszélgetés 17.00 Ki a főnök? Am. vígjátéksorozat (ism.) 17.30 Egy rém rendes család Am. családsorozat (ism.) 18.00 Tizenegy 99 19.15 Vigyázat, robban! Magazin 19.45 Jó idők, rossz idők Német családsorozat 20.15 Hegylakó Amerikai-német kalandfilmsorozat 21.15 SK-15 Bűnügyi magazin 22.15 Vigyázat, robban! A forró szék Magazin 23.15 Gottschalk Késő esti show 24.00 Törvény és rend Amerikai krimisorozat 01.05 Egy rém rendes család Családsorozat 01.45 Ki a főnök? Vígjátéksorozat

SUPER

12.00 Vad Amerika Természetfilm sorozat 14.00 Imágó bank 16.30 Zenés műsor 18.30 Bonanza am. western 19.30 Dante amerikai bűnügyi filmsorozat 20.30 Zenei magazin 21.00 Napirend 22.00 ITN-hírek 22.30 Európai napi gazdasági magazin 23.00 Rövidfilmek

SAT 1

06.00 Jó reggelt a SAT1-gyel! 08.40 Kalifornia Napja alatt (ism.) 09.30 A szenvedély árnyéka (ism.) 10.15 Éjszaka jött a telefon Német szórakoztató film 11.35 Szomszédok (ism.) 12.00 Szerencsekerék (ism.) 12.40 Népzenei parádé (ism.) 13.30 A szenvedély árnyéka Amerikai filmsorozat 14.20 Szomszédok Ausztrál családsorozat 14.50 Kalifornia Napja alatt Amerikai családsorozat 15.45 A bosszúállók Angol krimisorozat 16.45 Kockáztass! Trükkös kvíz 17.20 Menj az egészre! 18.30 Sporthírek 18.45 Híradó 19.00 Klipp-klapp klub 19.30 Szerencsekerék 20.15 Népzenei parádé 21.10 Megmentők Látványos filmdokumentum 22.00 A Bundesliga labdarúgó mérkőzései 23.00 A Der Spiegel Tv-magazinja 23.40 Tracy Lords-show Amerikai erotikus filmsorozat 00.55 Férfi, ó férfi!

MTV

16.00 Nagy slágerek 17.15 Új mozifilmekből 18.30 A lefontosabb klipek 20.00 Telefonos kívánságműsor 20.30 A legkívánatosabbak 23.00 Coca-Cola híradó 23.30 MTV-hírcsokor 23.45 Egytől 3 24.00 Angol slágerlista 02.00 Kistiane Backer klipműsora

PRO 7

06.05 Rajzfilmek 07.55 Parker Lewis az iskola réme (ism.) 08.25 Kemény, de szívélyes Am. detektívsor. (ism.) 09.20 Az erdők csendje Német film 11.05 San Francisco utcáin Am. krimisorozat (ism.) 12.00 Bill Cosby-show Am. vígjátéksorozat (ism.) 12.30 Harry Fox esetei Amerikai krimisorozat 13.20 Az ördög nem alszik (ism.) 15.25 Kemény, de szívélyes Amerikai detektívsorozat 16.20 Rajzfilmek A gyilkos paradicsomok Jönnek a repülő macik! Garfield és barátai A Flintstone család 18.05 Csendes kis otthonunk Amerikai vígjátéksorozat 18.35 Bill Cosby-show Amerikai vígjátéksorozat 19.05 San Francisco utcáin Amerikai krimisorozat A rámenős 20.00 Hírek 20.15 Eliot Ness visszatérése Amerikai krimi (1991 120') R.: James Contner Fsz.: Robert Stack, Jack Coleman Utána: Hírek 22.15 Minden lében két kanál Angol krimisorozat A nagy Lomax 23.20 Kabaré és szatíra 00.05 A Valentinnapi vérfürdő Amerikai krimi 02.00 Harry Fox esetei

DSF

12.30 Hopp vagy kopp? (ism.) 13.00 Tévétőzsde 13.35 Kötelező és szabadon választott — Tánc Bad Homburg-i Nagydíj, 2. rész (ism.) 14.30 Klasszikusok A leggyorsabb ember a vízen 15.30 A Bundesliga labdarúgó mérkőzései (ism.) 16.25 Sport a javából! Sportrék 17.00 Sport a javából! 18.05 Sport-show 19.00 Hopp vagy kopp? 19.30 DSF-stúdió 20.05 Sport a javából! 22.05 Offenzív — Talk-show 23.05 Szabad a ring!

TV 5

12.45 Svájci híradó 13.15 A Bátrak parkja Kanadai teleregény (ism.) 15.05 Újdonságok a mozi világából (ism.) 16.30 Pokoli halászat Ifjúsági filmsorozat 17.20 A muskétások konyhája 18.00 Kérdések egy bajnokhoz 20.00 Észak és Dél Kanadai riportműsor 21.00 Francia híradó 21.30 Rendkívüli tudósító 23.00 Kulturális erőleves

NAPI AJÁNLAT

TV1 — 09.00 — Pokoli paradicsom

Az előző rész tartalmából: No dühösen meséli el Manuela mamának a hajó körüli baljós híreket. Miguelina az öregasszony parancsára a falu tudtára hozza az „idegen asszony" és No bűnös kapcsolatát, bűnhődését kiáltva. Egy nap kilesik őket és ellopják Eduarda ruháját, aki Francesca segítségével tud hazajutni, de szembe kell néznie Carlos haragjával is.

TV 2 — 19.05 — Zöld brigád

Francia-NSZK tévéfilmsorozat — A mérgező hulladék maffiája
Tobias Hoffman szabadságát tölti, amikor egy halaszthatatlan ügy miatt visszahívják a munkahelyére. Cégének építkezési területén mérgező vegyi hulladékot találtak, aminek elszállítása nem várhat addig, amíg ő kipiheni magát. Az ő feladata, hogy megtalálja a megfelelő vállalkozót.

Duna TV — 20.55 — Ítéletlenül

Magyar film(1991)
1950 és 1953 között a kistarcsai internálótáborban közel négyszáz nőt tartottak fogva. Voltak köztük polgárok és kulákparasztok, kommunista meggyőződésűek és grófkisasszonyok. Két dologban azonban megegyeztek: ártatlanok voltak és valamely férfi rokonukhoz fűződő viszonyuk miatt kerültek a táborba.

HBO — Székesfehérváron és Dunaújvárosban

17.30 Babar: A szappandoboz nagydíj — mb. fr. rajzfilm
18.00 Excalibur — fel. am. kalandfilm
20.20 Cross Creek — fel. am. film
22.20 Tigris visszatér — mb. am. filmdráma
24.00 Bosszúvágy 3. — mb. am. akciófilm

Lány, hegedűvel

Jézus betegeket gyógyít

Koronázó tér télen

Sándorfalvi Sándor életmű-kiállításáról

„Magyar táj, magyar ecsettel"

A fehérvári festők társaságának egyik doyenje Sándorfalvi Sándor. Csendes, de állandó jelenléte a város és a megye művészeti életében mindig rangot, színvonalat jelentett. Művészi pályáján meghatározó volt találkozása Áron Nagy Lajossal és Ballagó Imrével, szabadiskolai tanulmányait az ő studiumaikon folytatta Fehérváron. Megyei és városi tárlatokon gyakran láthattuk jellegzetes, széles ecsetvonásokkal festett,barnás tónusú képeit. Jövőre lesz nyolcvan éves, bizonyára ez is közrejátszott abban, hogy a MegyeiMűvelődési Központban megrendezték életmű-kiállítását.

A közönséget első látásra megragadó tárlat egyik tág témakörét a tájképek adják. Sándorfalvi Sándor hagyományos eszközökkel a „magyar tájat festi magyar ecsettel" a nagybányai iskola nemes stíluseszményének megfelelve. A dunántúli vidék dombjai, erdőségei, völgyekben megbúvó települései az aprólékos gonddal felrakott színfoltok felrakásával alakul nak ki szemünk előtt. Látható Iszkaszentgyörgy, a Balaton megannyi variációban, a tó fényreflexeinek tükröződése, az évszakok változása. Sándorfalvi Sándor kedvelt témája Fehérvár, a barokk épületek, utcarészletek, szobrok. A történelmi idő lopózik vissza a jelenbe festményein, a régi századok hangulata. Festői és dokumentum értéke egyaránt jelentős ezeknek a képeknek.

Azonban a festő a zsánerképek és portrék mestere is. A koszorúvásár vagy a Zenélő fiúk című képek karakterábrázoló ereje igazán figyelemre méltó. Az Ember született pedig a születés misztériumát jelenítí meg erőteljes realizmussal. A groteszkhez való vonzódásáról árulkodik a Hegedűs a vonaton, míg a Megjött a Déryné Színház mozgalmas, színes kompozíciójával tűnik ki.A kiállításon sok szép, mély emberismeretről tanuskodó portrét találunk. Érdekesek az önarcképek, a fiatal, ambiciózus Önarckép kalapban épp úgy része a pályának, mint a művészi öntudatot sugárzó festőportré. Az öregedés egyik kedvesen gunyoros regisztrálása az Első szemüvegem.

A királyok városában szinte természetes az, hogy az itt élő alkotót megérinti az emlékeivel jelenlévő, gazdag múlt. Sándorfalvi Sándor sem kivétel. Komoly, elmélyült műhelymunkával, adózva a korhűségnek készült a Szent István temetése. A festmény látványos tablója képes a gyász és megrendültség atmoszféráját közvetíteni. Kissé meseszerű a Megbeszélés a pákozdi csata előtt, a talán kissé szándékoltan is meseszerű beállítás a szájhagyomány Kossuthját ábrázolja hűséges huszárjai és népfelkelői körében.

Külön érdemes foglalkozni a művész biblikus témájú képeivel. Az ismert jelenetekhez Sándorfalvi Sándor hozzáteszi a maga fanyar bölcsességét, festői többletét. Ismét kitűnik, az a groteszk realizmus, amely legjobb képein megjelenik, ezuttal is igazán hatásos képeket eredményez. A csodát művelő csontsovány, görnyedt zsidó próféta itt esendő figura, aki az Utolsó vacsorán mélyen elszomorodva mereng elárultatásán. Kár, hogy ezekből a képekből nem láthattunk többet.

Sándorfalvi Sándor festészete a maga lírai realizmusával, hagyományőrző hűségével megbecsült helyet foglal el a Fehérvárhoz kötődő művészek körében. A közönség és város is nagyra értékelte munkásságát, hiszen kétszer kapott Alba Regia-díjat.

Végül nem mondhatunk mást: további nyugodt, derűs alkotó éveket kívánunk az idős mesternek. **/péntek i./**

KIVITELEZÉSI PÁLYÁZAT

Kivitelezési jogosultsággal rendelkező építési vállalkozók jelentkezését várja a DUNAFERR Kereskedőház Kft.

Kivitelezés helye: Dunaújvárosban, a Dunaferr II. kapu melletti, a FERROBETON RT-vel szembeni terület.

A kivitelezés 20.775 m2-es területrendezést, 842 m kerítés építését és egy 360 m2 alapterületű faház felújítását irányozza elő.

Kiviteli tervek átvehetők - 1500 Ft ellenében - a DUNAFERR Kereskedőház Kft. VÁM PC irodájában (2400 Dunaújváros, DV. Béke téri kapu melletti épületében, III. emelet 308-as szoba), 1993. május 3-6-ig munkanapokon 8-12 óráig, Bodnár Sándor PC vezetőtől.

Az ajánlatok beküldési határideje: 1993. május 18.

POINT

A később érkező ajánlatokat nem tudjuk elfogadni.
Az árakat áfával kérjük meghatározni.

Az ajánlatok elbírálása után minden ajánlattevőt írásban értesítünk.

DUNAFERR
KERESKEDŐHÁZ KFT.

Akadémiai könyvhét

Akadémiai könyvhét kezdődött április 26-án: a tudományos könyvek ötnapos seregszemléjét az idén rendezik meg negyedszer.

A könyvhét első programját ma tartják a Kossuth Klubban, ahol a határon túli magyarság tudományos életének képviselői találkoznak. Vendégek érkezése várható — többek között — Bukarestből, Beregszászról, Csíkszeredáról, Kolozsvárról, Pozsonyból, Sepsiszentgyörgyről, Újvidékről és Ungvárról. Április 28-án hasonló találkozót rendeznek Pécsett, a Líra és Lant Rt. boltjában. Egy nappal később Király Béla Budapesten a Fókusz Könyváruházban dedikálja Deák Ferenc című könyvét. Az Akadémiai Kiadó tevékenységét és sokoldalúságát az Országos Széchényi Könyvtárban április 28-án nyíló kiállítás mutatja be.

A könyvhét első napján kezdődött a kiadó kedvezményes könyvvására, amelyen több mint kétezerféle kötet kapható 50 százalékos árkedvezménnyel. Aki a könyvekből kedvezményes áron legalább 3 ezer forint értékben vásárol, az 2 ezer forint értékű könyvet kap ajándékba. A vásár május 15-ig tart.

Két kiállítást is nyitottak az indiai kultúra napjainak rendezvényein a Fészek Művész Klubban. A könyvkiadásról, a textilművészetről, a női viseletekről kaphatnak áttekintést a látogatók

Sáttuz, hallottuz, olvastuz

Cecília, aki most Ágnes

Esztergályos Cecília új és új meglepetést szerez. Huzamosan azzal, hogy dr. Szép Ágnesként fogalommá vált a televízió *Família Kft.* családjának lelkeként. Az utóbbi hetekben azzal, hogy ugyanott 50. születésnapját ünnepelték — és bevallottan a valóságban is annyi; azután azzal, hogy a *Fekete-fehér revü*ben (ugyancsak a TV 2-ben) a minap milyen ragyogóan táncolt. A fiatalok közül alighanem többen csodálkoznak ezen. Esetleg nem tudják, hogy Esztergályos eredetileg a Pécsi Balett balerinája volt. „No, most legalább megtudták — mondja a művésznő. — , nagyon örülnék, ha máskor is gondolnának rám táncos feladatoknál, amíg még aktuális. Igyekszem magamat minél jobb kondícióban tartani, a torna máig életem szerves része." —nyilatkozta a tévében.

Színészi adottságain túl íráskészségét is bizonyította *Adj békét uram!* című önéletrajzi jellegű könyvével. A közelmúltban új szerepkörben találkozhattak vele sokan az orvosok bálján.

„Talán orvos édesapámnak köszönhetem, hogy meghívtak amolyan háziasszonynak. S az újságírók báljára is hasonló minőségben. A partnerem Antal Imre volt. Miután én korábban táncosnő voltam, ő pedig zongoraművész, igazán testreszabott feladatot kaptunk. Mindig örülök, ha hívnak, minden fajta szereplésben van valami szép. Vagy legalábbis azzá tehető." — állította az interjúban.

A közönség bizonyára boldogan látná ismét színpadon, és ő is magát. Persze a Família Kft. nagy lekötöttség, egyeztetési nehézségeket is okoz, ez azonban áthidalható. Boldogan megy és gyakran hívják, a riport végén is sietnie kellett: ismét dr. Szép Ágnessé válni, vagy ha így jobban tetszik: „éd´sanyává". **R. A.**

A falu harmadszorra

Harmadszorra indult útjára A falu folyóirat. A két világháború között a Faluszövetség falufejlesztési és népművelési szakfolyóirata volt. A gazdálkodással , az életmóddal, a társaséleti kapcsolatokkal épp úgy foglalkozott, mint a sporttal, a helyi kultúrával. A háborús évek elején azonban megszűnt.

1985-ben ugyanezen címmel indult el másodszor is útjára, hét évig jelent meg, legutóbb pedig a kiadó átszervezése miatt kényszerült szünetelni. Ez alatt a falvak iránt elkötelezett emberekből bizottság alakult, akik többször is átgondolták, hogy a változó világban miként változik a falu, s miként változzék az értük szerkeszetett folyóirat. El kellett dönteniük, hogy kikhez kívánnak szólni, hogy hol foglalja el a helyét ez a kiadvány a lapok tengerében. Úgy gondolták a szakemberek, hogy tágabb, szélesebb értelemben vett falufejlesztő-folyóiratra van szükség, amely nemcsak a szakembereknek szól, de nem is kizárólag ismeretterjesztő szándékkal szerkesztődik, íródik. A gyakorlatra figyelő szakcikkek mellett írásokat közölnek a falusi közélet fontosabb eseményeiről, információkat adnak az országhatáron innenről és túlról, amelyek segítik a helyi vállalkozókat, a közélet szereplőit.

Az első szám kiadását az Agroinform Kiadó Kft. tette lehetővé — tudtuk meg egy rádiós lapszemléből. A további rendszeres megjelenését, finanszírozását egy alapítvány keretében képzelik el, ezért szívesen veszik olyan pénzintézetek, gazdálkodó szervezetek, önkormányzati szövetségek segítő támogatását, akik a falusi gazdasággal és társadalommal kapcsolatos tevékenységeket végeznek. **—zágoni—**

Egyháztörténeti újdonság

Az egyháztörténész egyetemi tanár, *Gergely Jenő* új könyve áprilisban jelent meg. Tulajdonképpen folytatása és szerves része kandidátusi disszertációjának. (A kereszténységszocializmus Magyarországon 1903-1923. Akadémiai Kiadó, 1977.) Most az ezerágú és szövevényű téma históriáját a mozgalom erőszakos felszámolásáig kíséri végig.

A paradoxonnak tűnő fogalom (kereszténység és szocializmus) értelmezésével sokan és sokat foglalkoztak az utóbbi száz évben. Gyökereit a múlt század első felében találhatjuk meg. „Atyjának" XIII. Leó pápát (1878-1903) tekintik, aki a korábbi útkeresést szintetizálva szögezte le Rerum novarum kezdetű enciklikájában (1891): az államnak megfelelő törvényekkel a munkások segítségére kell sietnie. Ő lényegében az akciónak értelmezett szociáldemokráciával szemben is fontosnak ítélte az egyház mozgósítását. A győri prelátus és püspöki titkár Giesswein Sándor társadalompolitikai irányzatként fogta föl a kereszténységszocializmust, amely „a keresztény ethika alapján akarja útját állni a társadalmi igazságtalanságoknak". Pár évvel később Prohászka Ottokár tanulmányt szentelt a témának.Városunkban 1904 nyarán alakult keresztény munkásegyesület. Az „Országos Keresztény-Szocialista Párt"-ot 1907-ben szervezték meg. Funkciójának változásairól Gergely Jenő kutatásai tájékoztatnak bennünket leghívebben.Napjaink egyik nyitott kérdése, hogy a kereszténységszocializmus — amely már középiskolai tananyag — reális alternatívát jelent-e majd a társadalom egy részének. **Pesti János**

Sándor Ibursa

fotós

M.D.K

Művészi fotókiállítása volt
a Magyar Nemzeti galeriában.

—: Ki állítások
Művészet, 1968. május – 48 lap.

Sándor Zsuzsa

fotója

M.B.B.: A Szovjetunió magyar szemmel.
Album az 50. évfordulóra.
Magyar hemzel, 1967.X.22.13.o. vasárnapi
körösszemle

MDK

Sándor Zsuzsa

Kritika

Müvészet 1968 máj.p.46.

M.D.K

Sándor Zsuzsa

festő

10 évvel ezelőtt volt kiállítása előzőleg, most 1968 van a Nemzeti Galériában rendezett tartatot.

Ury Emérné: Sándor Zsuzsa kiállítása ...

Művészet, 1968. május -46 lap.

Sándor Ivorsa
festő

M.D.K

A Nemzeti Galeriában rendezett kiállításán 170 képet mutatott be. Érdeklődési köre az ember minden mozzanatára irányul.

Ung Endréné: Sándor Ivorsa kiállítása
Művészet, 1968. magus - 46 lap.

M.DK

Sándor Zsuzsa
festő

Ember ábrázolásával világra szóló sikert ért el 1959-ben a BIFOTÁ-n.

Ung Endréné: Sándor Zsuzsa kiállítása . . .
Művészet, 1968. május - 46 lap.

MDK

Sándor Imre

festő

Emberábrázolásaival világra-
szóló sikert ért el 1964-ben az
„Emberi boldogság" pályázaton
az NDK-ban.

„Új Érdekes": Sándor Imre kiállítása
Művészet, 1968. május - 46 lap.

Sándor Csursa
fotós

M.D.V.

A Nemzeti Galeriában volt fotókiállítása, ahol bemutatta portrészorozatát Lukács Györgyről.

Vészi Endre: Arcok világa
Élet és Irodalom, 1968. márc 30-9 lap.

MDK

Sándor Zsuzsa

Kiállitási hir

Művészet 1968 máj.p.48.

MDK

Sándorné Donáth Sarolta

Dán kikötő, of.

Dóra fejtanulm. of.

N.Szal. 2.zsürimentes kiáll. 1916. máj. 18 l.

Sándorné Donáth Sarolta

Régi kolostor-lépcső a kiscelli kastélyban, olaj

Kolostor udvar, olaj

Magy. képzőművészek egyesülete VIII. kiáll. M.Szal.
1916. márc. 2o 1.

Sándor Zsuzsa

Sándor Zsuzsa (1923–): fényképész-illusztrátor. A magyar realista fotóművészet hagyományait folytatja. 299

Mihályfi Ernő: Művészek, barátaim Bp. Corvina 1977.

Sándor Zsuzsa
fotós

Sándor Zsuzsa a Tiliór munka
taisa tragikus szerencsétlenség
áldozata lett.

—: Emlékeis Sándor Zsuzsára
Nők Lapja, 1969. nov. – 47 szám

Sándor Zsuzsa
fotós

1968-ban volt kiállítása a
Nemzeti Galériában Sándor
Zsuzsa fotóművésznek.

— : Emlékéris Sándor Zsuzsára
Vörkapja, 1969. november – 47 szám

Sándor Ísursa
fotós

„Nitz Béla és Pór Bertalan"
„Öregasszony"
} repro

– Emlékezés Sándor Ísursára.
Nők Lapja, 1969 nov. – 47 szám

Sándor Ivszsa
fotós

„Delphi"
„Karah Család"
„Ámulat"
} repro

— : Emlékevés Sándor Ivszsára.
Nők Lapja, 1969. nov. – 47 szám

Sándor Zsu zsa

meghalt Sándor Zsuzsa fotómüvész

1968-ban volt kiállitása a Magyar Nmmzeti Galériában,

Magyar Hirlap 1969%318/8

MDK

Sándor Zsuzsa

Kiállitási hir

Müvészet 1968 márc.p.47.

Sándor Ursula
fotós

M.D.K.

"Delphi" (foto)
" (repro)

A borító hátlapján.
Műsorlap, 1968. május.

M.D.K.

Sándor Ismrsa
fotós

Kiállításán bemutatta Déry
portréjat, Kass Erzsébet képét.
A műveit jellemzi a humá-
nus meggyőződés.

Vérzi Endre: Arcok világa
Élet és Hodalom, 1968. wáve 30-9 lap

Sándor Zsuzsa

fotóművész Berlinben nagy sikerrel szerepelt.

Kristóf Attila: Két magyar fotóművész nagy nemzetközi sikere.

Magyar Nemzet, 1967. XI. 5. 4. o.

Sándor Zsursa

Utirajzfotóival Sándor Zsursa... adott maradandó értékeket a háború utáni magyar fotóművészetnek.

Lelkes István: A magyar fotóművészet útja.

Új Irás VI. évf., 1966. jún., 6. sz., 97. l.

M.D.Y.

Sándor Ysursa

fotós

A pécsi Technika kárában volt

tárlata

— Kiállitások

Művészet, 1969. január - 47 lap

Sándor Zsuzsa fotóművész

emlékére

– Az emberi boldogságról –

Mayer Manuel
1969 febr. 19

Sándorné Donáth Sarolta

1916. MKE kiáll. V. kaleri
Régi kolostor-lépcső a kis-
celli kastélyban, olajf. 400.-
Kolostor udvar, olajf. 250.-

1919. egyházmúv. kiáll.
Kolostorlépcső, olajf. 10000.-
Feltámadunk, olajf. 3000.-

Tóthfalusi Kis Miklós III. 192

Sándorné Donáth Sarolta

1920 jan.-febr.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Kolostor lépcső, olaj.

10000.—

Hódmezővásárhelyi Főgimnázium

V. 310

Sándorné D. Sarolta

XXV. aukció
A Gyűjtő 1915. 214. l.

Interieur 100×68 160.-
Dám kikötő
44×62 100.-

Vasród, nyàbb rast

37

MDK

Sándorné Grósz Mária, festöm.

Falusi ucca. Olf.

Arckép. "

Nemz. Szal. - VI.Tavaszi Szalon. - 1931.ápr. Kat.

Sándorné Grósz Mária

Schuarek Ottmár arcképe, olaj

AME I.kiáll. N.Szal. 1931. jun. 11 1.

MDK

Sándorné Grósz Mária

Régi városrész. of.

Szentendrei festők 1. kiáll. N.Smal. 1930. márc.

MDK

Sándorné Grósz Mária

Bárban, of.

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.

12 l.

Sándorné Grosz Mária

Arcképtanulmány

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállítás

Bergen, Oil.

Séndorné Grosz Mária MDK

Bárban, olf.

Műcsarnok 1933 Fiatal művészek kiáll.

Sándorné Grósz Mária

egy magyar festőnőnek virágcsendélete annyira megtetszik egy londoni műkereskedőnél az angol királynénak, hogy azonnal meg is vásárolta.

Az angol királynő megvásárolta egy magyar festőművésznő képét.

P. H. 931. XII. 6.

Sándorné Gross Mária

Alkotásával szerepelt a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

P.N.931.IV.5.

Sándorné Mária

Alkotásával szerepelt a szentendrei festők első kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

Ujság.930.III.2.

Sándorné Grósz Mária

Alkotásával szerepelt a fiatal művészek kiál-
tásán a Műcsarnokban.

M.O.933.IX.10.

Sándorné Grosz Mária

Alkotásával szerepelt a szentendrei festők
kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

M.930.III.2.

Sándorné Gron Mária

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

Mo. 1930. III. 15.

Sándorné Gyon Mária

Szerepelt a Műcsarnok tavasi tárlatán.

Újszeg 1930. III. 18.

10344. J. Kriehuber.
Sz. Wienben 1801 december 14-én. + ugyanott 1876. május 30-án.

Zsófia főherczegnő.

látható

Térdig, ül és jobbra néz. Haja oldalt fürtözött, kivágott ruháját csipke disziti, hermelines palástját leeresztve tartja, jobb kezén karkötőt hord és ~~oldalt~~ diszkül egy rózsát tüzött fel. Felirata balról: Kriehuber 838 4 és jobbról: gedr. bei Höfelich. 4

~~Kny., chp. mag. 26.5 cm.~~ Könyomat, chinai papiroson, magassága az alaknak 26.5 cm. — Dep. régi 95 c) (bylelt 730 c) — és ug. 42 c) — Átvétetett 1899. január 25-én. (36/99) — Szám

Sándor né Grósz Mária

festő

Arckép, olaj.

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1930.

Sándorné Grósz Mária

festő Műcsarnok

1933. szept. Fiatal művészek kiáll. 63

Die Zurückkehr des jungen Tobias. — 1844: VI. 6. *E. le Sueur:* Die Zurückkunft des jungen Tobias. — 1865, 1866, 1867, 1869: II. 16. *E. le Sueur:* Az ifjú Tóbiás hazaérkezése.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: II. 16. *E. le Sueur:* Az ifjú Tóbiás hazaérkezése. — 1873: II. 16. *E. le Sueur:* Zurückkunft des jungen Tobias. — 1876, 1878, 1879: XIII. 475. *E. le Sueur:* Az ifjú Tóbiás visszatérte. — 1881: 542. *E. le Sueur modora:* Tóbiás hazaérkezése. — 1888: XX. 701. *E. le Sueur tanítványa:* Tóbiás megérkezése. — 1896, 1897: XX. 701. *E. le Sueur tanítványa:* Tóbiás megérkezése. — 1897: XX. 701. *Schüler des E. le Sueur:* Die Ankunft des Tóbiás. — 1898: XX. 701. *E. le Sueur* (elève de-): L'arrivée de Tobie. — 1901, 1904: XX. 701. *E. le Sueur tanítványa:* Tóbiás megérkezése.

Sándorné Prósz Mariska

festő Akadémia u. 6.

Műcsarnok

1930. tav. Szák. XI. t. 33

Győr, sréhes

3

Sándorné Groóz Mariska

festő

Műcs. kiáll. 1921 tól
Pipics 119. l.

Sándorné Kalivoda
Kata

Gyűjt. Kiáll.
Nemzeti Salon
1918 febr.

Fův. képt.

Sándorné Kalivoda

Kata

Nemzeti kalon. öszi tárlat
1932. czust. czém.
Mákvetés c. olajf. cré.

Forum. 1932. 255. l

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Müvészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhat

Sándorné Kalivoda Kata

Ernst elmult kapott

N. U. 932 IX. 21.

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Müvészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatól

Sándorné Kalivoda Kata

Ernst elmet kapott

M. 932. IX. 21.

rgy ut 41.), készpénzfizetés ellenében.

).650-51 Müvészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

rök utáni állapotát rögziti.

üvészettörténeti Dokumentációs

Központ

Sándorné Kalivoda Kata

Ernst örmel nyert

P. H. 932. IX. 21.

Sándorné Kallivoda Kata

"Arckép" c. festmény nőalakot ábrázol antik szekrény mellett. Sándorné Kallivoda Kata festménye.

"Olvasás közben" cimmel fiatal nő könyvvel. Litkei Antal festménye.

Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1912. szept. 8. IV. évf. 36. sz. 1135, 1148. lap.

Sándor Jalva

(Csongrád vm)

Templom 2/8. l.

Fábor - Rados

Sándorfalvai rk. templom

(Csongrád vm)

Épült 1882.

Chobotvai

392. l.

Sándorfalvi József MDK

Tsz belépési nyilatkozat, olf.

Sztálinvárosi kikötő, olf.

Műcsarnok 1960. Képző- és Iparművészeti körök kiáll.

1 K
barnavörös

1·20 K
sötétzöld

2 K
ózbarna

3 K
sötétibolya/kékesszürke

10 K
ibolya/lila

Sándorfali ok. templom

(Csongrád vm)

Keje repr.

Zsil Csong

III. 343. l.

Sándorfalvi S. MDK

vizparti tanulmánya

Sz.L.:Fiatal képzőművészek kiállitása.
FEJÉRMEGYEI HIRLAP. 1957. jul.6.

Sándorfi Mária.

a Phylaxia dolgozója.

A Sörpari Dalgozók képzőművészeti kiállításán, munkájával szerepelt.

Sörpari Dalgozók, 1951. Jún. 20.

Sándorfi István

382 sz. „Bezárva", rajz, 26,5 x 20 cm, 1964

383 sz. „Bezárva", rajz-kollázs, 28,5 x 19 cm 1964.

Engagierte Kunst, Wien; kiállítás, 1966.

Katalógus. 48 l.

Sándorfi István

48 sz. 1936-ban Budapesten született. Grafikus. Kezdő áll a „?-Imago" csoporthoz. Párizsban él.

Engagiejte Kunst, Wien. Kiállítás-katalógus, 1966. 69 l.

Sándor/alvi Sándor

Sztálinvárosi Kitölő – olaj
csépló "

Fejér megyei képzőmüv. Biallit.
István kir. muz. Közl. D sr. 18.

SÁNDOR FALVI Sándor /

Falu eleje olaj 40x50

Fejér megyei képzőművészek kiállitása . 1966.
Kat. bev. Csukly Alajos

+

SÁNDORFALVI Sándor / Székesfehérvár

1. Csendélet olaj 60x50
2. Kompra várók olaj 40x50

Dunántuli Képzőművészek Kiállitása 1958.

Kat. bev.: Cseh Miklós

/Székesfehérvár, István király Múzeum
közleményei D 500 14./

Sándorfalvi Sándor festő

K. Em.: Miállításoly

Művelt Nép 1955 4 évf 52 n. dec. 25. 4 l.

Sándorfalvi Sándor
Szézesfehérvár

Dunamenti falu olaj 40×60 cm

V. Eszakdunántúli Képzőművének Kiállítása. Bp.
Műcsarnok 1970. Kiáll. Zet. Dev.: Kovalovszky Márta

SÁNDOR FALVI Sándor /

1.) Vadapi falurész o.v. 45 X 60
2.) Szőlőhegyi házak o.v. 40 X 50
3.) Bauxithegyek tempera 40 X 50

Fejér megyei képzőművészek őszi tárlata. Kat. 1963..
/Székesfehérvár István Király Muzeum közleményei D. sor. 27./

[redacted] MDK

Sándorfalvi Sándor

szerepelt a Fejér megyei Képzőművészek Munkacsoportjának kiállitásán.

--: Április 4-én nyilik a Tavaszi Tárlat.

Fejér Megyei Hirlap. 1963. márc. 30.

M.D.K.

Sándorfalvy Sándor, grafikus

„Sopronyai préshéz" c.
linómetszetéről közli:

Fejér megyei Szemle, 1964. 1.sz. 100. old.

Sándor/alvi Sándor

Nyári napsulás 40 x 35 cm
Szécsa utcai lincat, 40 x 35 cm
(17. okt.)

Tél – 33 x 45 cm.
Latodelmaszt, 60 x 50 cm

Fejérmegyei Képzőművészet Kiállítása. 1965, Kat. Kralovánszky Alán, Szétes/chór vár.

9. l.

MTK

965. 5000. FNyV. 4. 3233.

Sándorfalvi Sándor

Kiállitási hir

Fejérmegyei Hirlap 1967 dec.12.

M.D.K.

Sándorfalvi Sándor, grafikus

„Velencei tó" c. szén-
vázlatát közli

Fejér megyei Szemle, 1965. 1 sz. 168. old.

Sándorfalvy Sándor festő

Szerepel a székesfehérvári hetek keretében rendezett táslaton Tokajban

N.N.: Újabb táslat Tokajban

Eszakmagyarország 1971 J. 21

M.D.K.

Sándorfalvi Sándor, grafikus

„Táj" c. vonalas toll-rajzáról körli:

Fejér megyei Szemle, 1965.2.sz. 203. old.

Sándorfalvi Sándor, festőművész

Pusztavámon Ballagó Imre és Sándorfalvi Sándor festőművészek kamaratárlata lesz látható hétfőtől.

Képzőművészeti világhét.

Fejér Megyei Hírlap, 1976. szept. 17

Sándorfalvy Sándor MBK

szerepelt a megyei festők őszi tárlatán.

Kovács Péter: Gondolatok az őszi tárlat képeiről.
Fejér megyei Hirlap. 1963 dec.1.

Sándorfalvi Sándor kat

47. Szalinvárosi Tikötő olaj
48. Csépléś olaj

Reprod.: Csépléś

A Fejér Megyei Képzőművének kiállítása.
Székesfehérvár, 1959. Kat. bev. Fitz Jenő.

7
~~6~~

Sándorfalvi Sándor

Falu eleje, olaj, 40×50 cm.

Fejérmegyei képzőművének kiállítása. Szétesfehérvár. 1966. Kat. Összeáll. Kalovánszky Alán. Bev. Csukly Alajos.

5. l.

Sándorfalvy Sándor MDK

Szerepelt az inotai Béke Művelődési Otthon előcsarnokában rendezett tárlaton.

Sobor Antal: Fejér és Veszprém megyei képzőművészek kiállitása Inotán.

FEJÉR MEGYEI HIRLAP 1964 máj. 17.

Sándor falvi Sándor

neve emlitve

„Művészeti körkép az országról
– Tokajban"

Északmagyarország
1971 június 20
7. old.

Képcsarnok kiállítás 1985 dec. 5-14

Székesfehérvári képzőművészek kollektív kiállítása
Székesfehérvár Művészeti Galéria

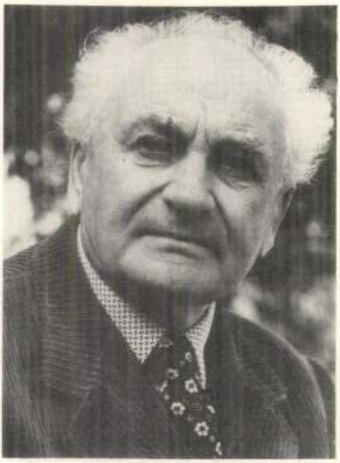

SÁNDORFALVI SÁNDOR festőművész
Penc, 1914

Tanulmányait Krivátsy Szűcs György szabadiskolájában kezdte, majd Székesfehérvárott Áron Nagy Lajos és Ballagó Imre mellett folytatta. Három alkalommal járt Olaszországban, továbbá Bécsben, Belgrádban, Romániában és Grúziában. 1955 óta szerepel tárlatokon. Egyéni kiállítása nyílt Győrben, Székesfehérvárott, Pencen, Balatonfüreden, Gárdonyban. Virág- és gyümölcs-csendéletek mellett főleg balatoni és dunántúli tájakat fest, valamint Székesfehérvár barokk házait, utcáit és tereit. Munkássága elismeréseként kétszer kapta meg az Alba-Regia-díjat, valamint Győr város emlékérmét.

Sándorfalvi Sándor, festő

Megnyílt Esztergomban, a Balassa Múzeumban a Fejér Megyei Képzőművészek kiállítása, melyen szerepelnek a művész képei.

(gombkötő): Képek, szobrok a szomszédból.

Dalgozók Lapja, 1977. júl. 13.

Sándorfalvi Sándor

festő

Saját típusa ama autódidakták-
nak, akik méltó társa tud la
diplomásoknak lenni. Festészetének
alapvonása a mesterség tisztelete.

------:Kiállitási naptár.

Művészet. 1975.november - 45.oldal.

Sándorfalvi Sándor
festő

November 14-én nyílott a győri
Műcsarnokban D. Hódosi Piroska
és Sándorfalvi Sándor kiállítása.

------:Kiállitási naptár.
Művészet, 1975.november - 45.oldal.

Sándorfalvi Sándor

festő-

Sándorfalvi lésikus alkat, munká-
jában az érzelmek irányítják.
Főként tájakat fest, napukat, kisvárosi
rezibeteket, hangulatos csendéleteket.

-------:Kiállitási naptár.

Művészet. 1975.november - 45.oldal.

Sándorfalvi Sándor

festő

Sándorfalvi Sándor Fehérvárról
érkezett a győri művésztelepre.
Szántaban közös bemutató mellett
mintegy ~~hét~~ hét kiállitáson vett részt
a művész.

------:Kiállitási naptár.

Művészet, 1975.november - 45.oldal.

Sándorfalvi Sándor

— **Iskolagalériát** nyitottak hétfőn Székesfehérvárott, a Velinszky lakótelepi általános iskolában. Elsőként két székesfehérvári festőművész, Háden László és Sándorfalvi Sándor munkáiból rendeztek tárlatot.

Magyar Nemzet 1983. XII 6.

Sándorfalvi Sándor és M. Tóth István

Sándorfalvi Sándor és M Tóth István festő kiállítása július 18-án délután nyílik meg a velencei Klubkönyvtárban. A tárlat augusztus 6-ig tekinthető meg.

Magyar Nemzet 1980. VII. 16.

Sándorfalvi Sándor, festőművész

A dunaújvárosi Uitz-teremben rendezték meg a megyei őszi tárlatot. Vizek, mezők, fák, kertek, falusi házak sejtelmesen békés lírája, embercsoportok meglütt harmóniája a legnépszerűbb téma, az eredetiség különböző fokozatú jegyeivel. – Sándorfalvi Sándor szép tónusát viszont megzavarja olykor az alakok elrajzoltsága.

Á. Szabó János: Fejér megyei őszi tárlat Dunaújvárosban. Fejér Megyei Hírlap, 1980. nov. 2.

Sándorfalvi Sándor: „Festő"

a Fejér megyei téli tárlaton, melyet Móron rendeztek, szerepelnek a művész művei is.

A. Szabó János: Téli tárlat Móron.
Fejér Megyei Hírlap, 1948. dec. 15.

Sándorfalvi Sándor *festőművész*

1941-ben született Penc községben. Autodidakta művész. Képeivel 1955 óta vesz részt megyei és területi tárlatokon. Önálló kiállításai: Székesfehérvár, Alba Regia Szálló, 1974; Győr, Műcsarnok, 1975; Székesfehérvár, Gárdonyi Géza Művelődési Ház, 1976.

Sándorfalvi Sándor: Szobabelső, olaj, vászon, 70x80 cm, 1978

Sándorfalvi Sándor festőművész.

Sándorfalvi Sándor, festő.

A Fejér Megyei képzőművészek nyári tárlata megnyílt Agárdon. A művész művei szerepelnek a kiállításon.

A. Szabó János: Száz mű Agárdon.
Fejér Megyei Hírlap, 1948. jún. 24.

Sándorfalvi Sándor

Képeivel 1955 óta vesz részt a megyei és területi tárlatokhoz. Önálló kiállítása 1974-ben Székesfehérváron, az Alba Regia Szállóban volt, stb.

— : Fejér megye képzőművészei. Művészet, 1978. október – 20. lap.

Sándorfalvi Sándor

Sándorfalvi Sándor önálló kiállítása 1975-ben a győri Művészházban volt, 1976-ban a Székesfehérvári Gárdonyi Géza Művelődési Házban.

—: Fejér megye képzőművészei. Művészet, 1978. október - 20 l. p.

Sándorfalvi Sándor

Sándorfalvi Sándor festőmű-
vész 1941-ben Pencz hőrség-
ben született. Autódidakta.

— Fejér megye képzőművészei.
Művészet, 1978. október - 20. lap.

Sándorfalvi Sándor, festő

L.: Lendvai Antal

N.P.J.: Töltsünk el egy éjen át 12.
Esti Hírlap, Bp. 1980. júl. 3.

Sándorfalni Sándor

a tokaji Fehérvári Művészeti Hetek második tárlatán Bárdos Istvánné- és Schauerwald Rudolffal közösen szerepelt.

S.A.: Őszi beszélgetés a műteremben.

Fejérmegyei Hírlap, 1971. okt. 17.

Sándorfalvi Sándor, Kató

L.: D. Hódosi Piroska

T: Hit

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. okt. 25.

8

Sándorfalvi Sándor

Szerepel az alábbi Tárlaton

(Sz. i.): Fejér és Veszprém megyei Képzőművészet) III. Tárlata Múzeum

Fejérmegyei Hírlap 1970 XII. 6

~~Borsos~~ Király Sád MDK

Sándorfalvy Sándor

Szerepelt a Fejér megyei Képzőművészek Munkacsoportjának ~~őszi~~ tavaszi tárlatán, amely az István Király muzeumban ápr. 4-én nyilt meg.

"Naplemente"

K.Kovalovszky Márta: Tavaszi Tárlat.
Fejér megyei Hirlap. 1963 ápr. 7.

Sándorházy

A Nemzeti Szalon kiállitásán szerepelnek művei művésztársai munkáival együtt. A Művészet c. rovat, kritikájában sajnálattal emlékeztet arra, hogy azok a tehetséges fiatal művészek, akik közé Sándorházy is tartozik, csupán azért kerülhettek be a téli tárlatra, mivel "kép hijján be kellett volna csukniuk a boltot", pedig többet érdemeltek volna annál hogy faltölteléknek használják fel őket.

A HÉT, Bp. 1908. dec. 13. XIX. évf.
5o. sz. 817. lap.

Divald: Akadémia

Sándorházi Ambrus
(Asztalos Sándorházi
Ambrus)
antalos

Hetei ref. templom
orgona kórusa és
papiszékei
XIX. sz. e.

Jul

u. o. a szószék
hangvetője
1807.

Jul

u. o. a padok 1804.
Jul.

ar.P.	2.-	48.-		

ypengő.

M IRODA R. T.

M. T. I. rt. nyomdája 30620

Sándorházi

Sipos

Streitz

Avrább diesért

Rekamélet

1932. 2. 1.

sándorfalvi Budai Sándor, [naiv] festő

Fi éves citerakészítő.

Szerepel a Nemzeti Galériában.

Harangozó Márta: Magyar naiv művészet

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. máj. 29.

A mellékelt előző korrektúrát is
feltétlenül visszakérjük!

1560-ik KORREKTÚRA

1934 NOV. – 5.

Küldetik: _____

Visszaérkezett: _____

Nyomatik _____ példány ban

A kézirattól eltérő szedésváltozta-
tásokat megét külön visszámítjuk

Sándorházi V.

1904/5, 1906/

Ferképzomfois

12

1871. Lotz Károly:

b) A ~~[illegible]~~ Természetrajzi (mellek

A szegletekben elhelyezett k
zolja. Az előbbinél nyitott
melyet figyelmesen szem
Kára állított kötetes tar
~~[illegible]~~ és egyik lábukkal a k
ja és testök teljesen mez

Szénrajz, méretei 19

Az 1898. XI. 14-diki
sz. leirat alapján véte
1899. XI. 22-én (18/99), a
gadta el (III/900).
Tegyzékbe foglalta
Szerz. Napló 607 b)

Sándorháry V. Béla

Budapest

Muzsarnok

1906. tav. kiáll. 283, 316

1906–7. téli kiáll 452

a a XVI. sz. elejéről.

ztatása.

Barabbast, Jézust pedig megostoroztatta.
ruháitól megfosztott és oszlophoz kötött
a fordulva látható, egy kissé előrehaj-
ény ragyog keresztel és lágyékát fehér ken-
l végeit poroszlók tartják, kik közül a
zarczú korbácscsal, mig a kopaszodó rőt
üti a Megváltót. Az előbbi zöld és az
öltözött. A háttérben négyen vannak.
t botjára támasztotta és narancsárga
zinű köntöst hord; a mellette levőnek csak
ne látszik; a harmadiknak fövege és ruhá
hegyes zöld kalapjának karimáját fel
os előtornáczban a földön vesszőkötés,
és Jézus piros köntöse fekszik.

méretei 90:40 cm.
Ebner Lajos ajándéka 1900. VI. 30. – Sz. N. 405/900

Sándorházy V. Béla

Muzsarnok

1907. tav. kiáll. 264–266

1907–8. téli kiáll. ~~[illegible]~~ 405

1908. tav. kiáll. 193, 266, 271–284

Bazin

1908–9. téli kiáll. 519

Körösfő n. p.

Bánfihunyad

1909. tav. kiáll. 161, 301.

1909–10. téli kiáll. 578, 597

599

1910. tav. kiáll. 359.

Lelet, csókai IV. 134.

— szentiváni IV. 134

— mórahalmi IV. 134

— Ószentiváni IV. 134

— algyői IV. 134

— oroszlámosi IV. 134

— lelei IV. 134

— sziszeki IV. 134

Sándorházy Béla

Alvérési Garnok aukció kat.

39.32. 1927. okt.

MDK

Sándorházi V. Béla

Önarckép. Olajf.

KMT 1907/8. téli kiáll. 48.l.

Sándorházi V. Béla

MDK

Körösfői varróleány, olf.

Műcsarnok 1909. tavaszi kiáll.

Sándorházi V. Béla

MDK

Győrmegyei gazda udvara, olf.

Műcsarnok 1908. tavaszi kiáll.

Sándoriházi V. Béla MDK

Kalotaszegi udvarrészlet, olf.

Műcsarnok 1908/9. tél nemzetközi kiáll.

Sándorházi V. Béla

MDK

Téli táj, olf.

Műcsarnok 1909. tavaszi kiáll.

MDK

Sándorházi V. Béla

Kalotaszegi udvarrészlet, of.

Képzőm. Társ. 1908/9. téli kiáll. kat. 57.l.

MDK

Sándorházi V.Béla

Kalotaszegi falurészlet.Olajf.

Képzőm.Társ.1909/10.téli kiáll.kat. 58.l.

MDK

Sándorházi V.Béla, festőm.

Körösfői varróleány. Olf

KMT.1909. tav.kiáll. Kat. 39.1.

Sándorházi V. Béla MDK

Friss Hó, olf.

Műcsarnok 1908. tavaszi kiáll.

Sándorházi V. Béla

MDK

Marcalparti részlet, olf.

Műcsarnok 1908. tavaszi kiáll.

Sándorházi V. Béla MK

Téli nap, olf.

Műcsarnok 1908. tavaszi kiáll.

MDK

Sándorházi V. Béla

Téli táj, of.

Műcsarnok 1909. tav. kiáll. kat. 33.l.

MDK

Sándorházi V. Béla

Szénakazal télen, of.

Hóolvadás, of.

Téli nap, of.

KMT. 1907. tav. kiáll. kat. 36.l.

SÁNDORHÁZI V.BÉLA

Önarckép. Olajf.

Képzőm.Társ. 1907/8.téli kiáll.kat. 48.oldal

Sándorházi V. Béla MDK

Önarckép, olf.

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll.

Sándor Házi V. Béla

MDK

Szénakazal télen, olf.

Hóolvadás, olf.

Téli nap, olf.

Műcsarnok 1907. tavaszi kiáll.

MDK

Sándorházi V. Béla

Friss hó. Olajf.

Képzőm.Társ.1908.tav.kiall.kat.4o.1.

Sándorházi V. Béla

Szénakazal télen. Olajfm.
Hóolvadás. "
Téli nap. "

Kaviára.1907.tav.kiáll. 36.1.

Sándorházi V. Béla

MDK

Téli napfyugta, olf.

Műcsarnok 191o. tavaszi kiállitás

M.D.K.

Sándorházi Béla Vilmos festőművész

Amerikában William Darling néven él, a Fox-gyár egyik művészeti igazgatója. Fényképét közli a lap abból az alkalomból, hogy felesége Magyarországról keresteti.

Bigámia? c.
Szinházi Élet. Bp. 1928. nov. 4-10. XVIII. évf. 45. sz. 42-43. lap.

MDK

Sándorházi V. Béla

Téli napsütés, of.

KMTárs. 1906. tav. kiáll. kat. 39.l.